www.yotathai.com

กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (เล่ม 3)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

www.yotathai.com

คำนำ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ว่า “เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ภายใต้หลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน” ประกอบกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๑) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน แนวทางการพัฒนาที่ ๒.๒ พัฒนาระบบคุณภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมือง

ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้รวบรวมกฎหมายระเบียบ หนังสือ ซักซ้อมข้อหารือ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นหนังสือ “กฎหมายระเบียบและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (เล่ม3)” ขึ้น เพื่อให้บุคลากรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นคู่มือในการศึกษา ค้นคว้า ปฏิบัติงานให้ประสิทธิภาพสูงขึ้นและเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนทางราชการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปสามารถนำไปศึกษา ค้นคว้าอันจะนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการปฏิบัติหน้าที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรกฎาคม ๒๕๕๗

www.yotathai.com

สารบัญ

หน้า

กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๕๖ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๑ ๑๑
เรื่อง การหารือการเบิกจ่ายเงินค่าอาหารเสริม (นม) กรณีไม่ได้ทำบันทึกข้อตกลงซื้อขาย

๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๑๘๒ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๑ ๑๓
เรื่อง หารือเรื่องอายุความและการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๓/ว.๒๓๑๙ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ๑๖
เรื่อง หารือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย
กรณีรถของทางราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๕๑

๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๓๗๖๘ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ๒๕
เรื่อง หารือกรณีเบิกจ่ายค่าจ้างเหมาก่อสร้างหอประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซาง

๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๗๗๔ ๒๙
ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติ

๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๑๗๒ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ๓๒
เรื่อง การใช้สิทธิ์เรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่

๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๔๙๓ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๒ ๔๐
เรื่อง หารือการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๐๑๘ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ ๔๓
เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มท ๐๘๐๔.๔/๗๐๑๙ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ ๔๕
เรื่อง การตรวจสอบการบริหารงาน ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๔๙ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
เกาะพระทอง

๑๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๐๔๗๑ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ๔๘
เรื่อง การวินิจฉัยสั่งการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๘

๑๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๕๓ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ๕๐
เรื่อง ขอความเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ มท. ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน
การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของ อปท. พ.ศ. ๒๕๔๗

๑๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๒/ว๒๖๓๓ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๒ ๕๒
เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการประกันภัยรถราชการ

๑๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๐๗๕๗ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ ๕๕
เรื่อง หารือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

www.yotathai.com

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๑๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๗๑๐ ลงวันที่ กันยายน ๒๕๕๒ ๕๙
เรื่อง หารือการแบ่งชำระหนี้ของลูกหนี้ตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน

๑๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๑๙๙๖ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ๖๐
เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๑๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๓๓๑๖ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ๖๓
เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดทางละเมิดและการตั้งงบประมาณเบิกจ่ายเพื่อชำระหนี้

๑๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๓๘๖๓ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ ๖๖
เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๑๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๙๕๑ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ๖๙
เรื่อง การฎีกาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๖

๑๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๑๗ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ๗๑
เรื่อง ขอความร่วมมือส่งเงินค่าเสียหายเบื้องต้นคือกองทุนเงินทกแทน

๒๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๑๘ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ๗๓
เรื่อง ขอความร่วมมือส่งเงินค่าเสียหายเบื้องต้นคืนกองทุนเงินทดแทน

๒๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๑๙ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ๗๕
เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่ง

๒๒. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๓๗ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๓ ๗๘
เรื่อง รายงานการสืบทรัพย์ และหารือการขอยุติการดำเนินการทางแพ่ง

๒๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๐๗๖ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๓ ๘๐
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์คำนวณมูลค่าทรัพย์สินเพื่อเรียกชดใช้ค่าเสียหาย

๒๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๑๐๐ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๓ ๘๒
เรื่อง หารือการขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน กรณีปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบในการดำเนินโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ลำน้ำร่องช้าง ฯ เทศบาลตำบลดอกคำใต้

๒๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว๗๓๔ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓ ๘๔
เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๒๖. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๖๖ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๓ ๙๕
เรื่อง หารือการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๒ งบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

๒๗. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๒๓ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ๙๗
เรื่อง หารือข้อกฎหมายกรณีการโอนสิทธิ์เรียกร้อง

๒๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๖๔ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ๙๙
เรื่อง หารือโครงการเศรษฐกิจชุมชน (หมู่บ้านละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

www.yotathai.com

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๒๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๘๔๘ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ๑๐๑
เรื่อง หารือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

๓๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๘๕๐ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๑๕๕๓ ๑๐๓
เรื่อง ขอความเห็นชอบประนีประนอมยอมความต่อหน้าศาลในกรณีละเมิด

๓๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ลับ ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๑๔๙ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ๑๐๕
เรื่อง หารือการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

๓๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว๑๓๖๔ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ๑๐๗
เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

๓๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๕๓๕ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ ๑๑๔
เรื่อง หารือการสอบสวนความรับผิดทางละเมิด

๓๔. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๘๐๗๓ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๓ ๑๑๗
เรื่อง หารือกรณีไม่ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

๓๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๘๑๕๘ ๑๒๐
ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง ขอหารือกรณีดำเนินการทางละเมิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๘๒๓๕ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๓ ๑๒๒
เรื่อง หารือการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๓๗. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๔๕ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ ๑๒๕
เรื่อง หารือแนวทางการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน

๓๘. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๗๐ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ ๑๒๘
เรื่อง หารือการเบิกจ่ายเงินค้ำประกันสัญญาคืน

๓๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๑๕๗๐ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ ๑๓๐
เรื่อง หารือกรณีที่เทศบาลตำบลวานรนิวาสไม่ใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการ
ยึดอายัดทรัพย์สินภายในระยะเวลาที่กำหนด

๔๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๐๗๕ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ๑๓๒
เรื่อง การดำเนินคดี และการยุติการดำเนินคดีแพ่งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี

๔๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๐๗๖ ๑๓๕
ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เรื่อง รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๔๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๖ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๔ ๑๓๘
เรื่อง หารือการใช้อำนาจของกรมสรรพากรตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ในการอายัดเงิน
หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา

๔๓. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น มท ๐๘๐๔.๔/๑๔ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๔ ๑๔๐
เรื่อง หารือการเบิกค่าเช้าบ้าน

๔๔. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๓ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ ๑๔๒
เรื่อง หารือการเบิกค่าเช่าบ้าน

www.yotathai.com

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๔๕. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๕๑๒ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ ๑๔๓
เรื่อง หารือผลการดำเนินการความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๔๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๐๓๘ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ๑๔๗
เรื่อง ขอหารือการเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าเสียหาย กรณีคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง
ความรับผิดทางละเมิด มีความเห็นแตกต่างจากคำพิพากษาฎีกา

๔๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๔๓๕ ๑๕๐
ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติราชการ กรณีขอขยายระยะเวลา
การสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เมื่อพ้นกำหนดเวลา

๔๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๗๓๖ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๔ ๑๕๓
เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติ กรณีศาลปกครองของแก่นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่ง
การอนุมัติให้ทุนการศึกษา

๔๙. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (ส่วนคดี) ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๓๖ ๑๕๕
ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ เรื่อง หารือการเบิกจ่ายเงินค่าลงทะเบียนการอบรม
หลักสูตรกฎหมายปกครองและ วิธีพิจารณาคดีปกครอง ตามมาตรฐานที่ ก.ศป. รับรอง

๕๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๕๐๑๓ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ ๑๕๗
เรื่อง หารือทางการดำเนินการขุดลอกคลองสาธารณะให้อยู่ในสภาพเดิม

๕๑. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๗๐ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ ๑๕๘
เรื่อง หารือการฟ้องเรียกเงินคืนให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลกรณีมีคำสั่งให้พ้นจากราชการ

๕๒. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๕๐๙ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ ๑๖๐
เรื่อง ขอทำความตกลงกับปลัดกระทรวงมหาดไทย

๕๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๕๖๙๑ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ๑๖๒
เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

๕๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๕๖๙๒ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ๑๖๕
เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติ กรณีศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

๕๕. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๐๗ ๑๖๘
ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติกรณีการดำเนินการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้าง
ในที่ดินกรรมสิทธิ์ของเทศบาลตำบล น้ำตกไทรโยคน้อย

๕๖. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๓๓ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ ๑๖๙
เรื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอคืนเงินค่าจ้างขยายจำหน่ายน้ำประปาส่วนที่เหลือ

๕๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๐๒๙ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ ๑๗๑
เรื่อง หารือการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมคณะกรรมการการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

๕๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๑๕๒ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ๑๗๒
เรื่อง หารือแนวทางการบังคับความรับผิดทางละเมิด

www.yotathai.com

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๕๙. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๙๒ ลงวันที่๒๕สิงหาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หารือการขออนุมัติให้ยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ๑๗๕

๖๐. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๘๒๐ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๔ เรื่อง ขอหารือการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ๑๗๗

๖๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๙๑๘๖ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนกรณีผู้ต้องรับผิดทางละเมิดตาย ๑๗๙

๖๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๙๔๑๕ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เรื่อง ขออนุมัติงดเว้นดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดเนื่องจากกระทำละเมิดต่อเทศบาล ๑๘๑

๖๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๐๑๑๐ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลบางกระทึกต่อบุคคลภายนอก ๑๘๓

๖๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๕๖ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ๑๘๖

๖๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๘๔ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง หารือการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับ ผิดทางละเมิด ๑๘๙

๖๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๙๐๕ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง หารือแนวทางการชดใช้ค่าเสียหาย ๑๙๑

๖๗. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท๐๘๐๔.๔/๑๒๐ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง หารือการวินิจฉัยปัญหาและพิจารณาสั่งการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 ๑๙๔

๖๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๘๕ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง ขอหารือการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ๑๙๗

๖๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท๐๘๐๔.๔/๑๓๒๘ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง หารือกรณีพิพาทระหว่างเทศบาลตำบลควนกุน กับสหกรณ์ปาล์มน้ำมันตรัง จำกัด ๑๙๙

๗๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๖๑๖ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง หารือการชำระหนี้โครงการเศรษฐกิจชุมชนบ้านท่าลาด ๒๐๑

๗๑. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท๐๘๐๔.๔/๑๘๙ ลงวันที่๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง หารือการคืนหลักประกันสัญญา ๒๐๗

๗๒. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท๐๘๐๔.๔/๒๑๗ ลงวันที่๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติการเพิกถอนการโอนสิทธิ์เรียกร้องตามสัญญาจ้างของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ๒๑๒

๗๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท๐๘๐๔.๔/๒๗๑๘ ลงวันที่๒๐ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมามีคำสั่งให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดวิทยาสีมาก่อสร้าง เป็นผู้ทิ้งงาน ๒๑๖

www.yotathai.com

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๗๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๑๐๐ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕ ๒๑๘
เรื่อง ขอหารือการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดทางละเมิด กรณีการจัดซื้อที่ดินเพื่อทิ้งขยะของเทศบาลเมืองตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

๗๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๑๔๗ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ๒๒๒
เรื่อง หารือการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

๗๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๗๔๑ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ๒๒๔
เรื่อง หารือการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๗๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๓๑๒ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ๒๒๕
เรื่อง หารือเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าจ้างทนายความว่าต่างหรือแก้ต่างคดี

๗๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๙๙๐๔ ๒๒๗
ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หารือการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

๗๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๐๓๖๔ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๕ เรื่อง รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก ๒๒๙

๘๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๑๑๕๘ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๕ เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกวาง ๒๓๒

๘๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๗๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ ๒๓๕
เรื่อง การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

๘๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๕๒๖ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ๒๓๗
เรื่อง หารือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาล กรณี การเบิกจ่ายเงินเพื่อจัดซื้อเครื่องรับ-ส่งวิทยุชุมชนพร้อมติดตั้ง

๘๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว๓๐๗๕ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ๒๓๘
เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

๘๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๓๙๒๒ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ๒๔๔
เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

๘๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๓๙๙๓ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ๒๔๕
เรื่อง หารือการวินิจฉัย กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยืนยันข้อทักท้วงการตรวจสอบงบการเงินของเทศบาลตำบลกุดดินจี่ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

๘๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๘๐๑ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๕ ๒๔๗
เรื่อง หารือการตั้งงบประมาณชดใช้โครงการเศรษฐกิจชุมชน

๘๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว๑ ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๖ ๒๔๙
เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๘๘. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว๑๔๔ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๖ ๒๕๒
เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

๘๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๘๘ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ ๒๕๗
เรื่อง หารือแนวทางการจ้างทนายความเพื่อฟ้องคดีอาญา

www.yotathai.com

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๙๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๒๐ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ๒๕๙
เรื่อง หารือแนวทางการปฏิบัติกรณีศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้คืนเงินค่าธรรมเนียมศาล ตามส่วนแห่งการชนะคดี

๙๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๗๐๓ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ๒๖๑
เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลภายนอก

๙๒. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๙๑ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ๒๖๓
เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติตามมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากเหตุอุทกภัย

๙๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๙๗๓ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ๒๗๐
เรื่อง หารือการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง กรณีการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด การอายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน

๙๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๕๑๘ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๖ ๒๗๕
เรื่อง หารือเรื่องอำนาจในการขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา

๙๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๖๙๗ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๖ ๒๗๘
เรื่อง หารือการเบิกจ่ายงบประมาณค่าชดใช้ความเสียหายกรณีรถยนต์ส่วนกลางเกิดอุบัติเหตุ

๙๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๓๖๓ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ ๒๘๐
เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๙๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๔๖๙ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ๒๘๒
เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

๙๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ลับ ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๒๗๙ ๒๘๙
ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หารือการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กรณีการจัดทำราคากลางของเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๙๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๑๘๒๖ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ ๒๙๓
เรื่อง หารือเรื่องการเบิกจ่ายโครงการเงินโครงการซ่อมแซมท่อลอดพร้อมทำหูช้างของเทศบาลเทพนคร

๑๐๐. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๐๒๗๒ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๖ ๒๙๕
เรื่อง หารือการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๑๐๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๐๘๓๗ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๖ ๒๙๗
เรื่อง หารือการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๑๐๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๐๒๕ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ ๓๐๐
เรื่อง หารือการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๑๐๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๙๘๙๐ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ๓๐๑
เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของลูกจ้างเทศบาลตำบลท่าโขลง

๑๐๔. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๘๑๗ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ๓๐๔
เรื่อง ขอหารืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการจัดตั้งโรงรับจำนำ

www.yotathai.com

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๑๐๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๐๙๓๖ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๖ ๓๐๖
เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

๑๐๖. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0804.4/ว037 ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ ๓๐๙
เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

๑๐๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๑๔๐๒ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ ๓๑๐
เรื่อง หารือกรณีการจ้างทนายความว่าต่างหรือแก้ต่างคดี

๑๐๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๓/ว๒๖๖๒ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๖ ๓๑๓
เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่าตอบแทนคณะกรรมการ

๑๐๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๑๖๓๓ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ ๓๒๑
เรื่อง หารือการดำเนินการประนีประนอมยอมความในทางแพ่ง

๑๑๐. คำสั่งศาลปกครองสูงสุด คำร้องที่ ๒๖/๒๕๔๕ คำสั่งที่ ๑๑๑/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๕ ๓๒๓
เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานทางปกครองกระทำการ
โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

๑๑๑. คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ.๗๘/๒๕๔๖ ๓๒๗
คดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๐๑/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๘
เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ
อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

๑๑๒. คำสั่งศาลปกครองสูงสุด คำร้องที่ ๓๕๐/๒๕๔๙ คำสั่งที่ ๕๗๓/๒๕๔๙ ๓๕๑
ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๙ เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครอง
อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร
(คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)

๑๑๓. คำสั่งศาลปกครองสูงสุด คำร้องที่ ๓๕๒/๒๕๕๑ คำสั่งที่ ๔๙๑/๒๕๕๑ ๓๖๑
ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๑ เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑๑๔. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ๓๗๖

๑๑๕. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ๓๙๘

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๖๕๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ มกราคม ๒๕๕๑

เรื่อง การหารือการเบิกจ่ายเงินค่าอาหารเสริม (นม) กรณีไม่ได้ทำบันทึกข้อตกลงซื้อขาย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดนครราชสีมา ที่ มท ๐๘๓๔.๔/๑๘๔๑๑ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๐
๒. หนังสือจังหวัดนครราชสีมา ที่ มท ๐๘๓๔.๔/๕๑๗๑ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๖๑๓/๒๕๑๗ , ๖๓๐/๒๕๐๒ ,๗๘๑๐/๒๕๔๐ และ ๔๕๐๓/๒๕๔๐

ตามที่จังหวัดนครราชสีมาได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นความว่า ผู้ที่อ้างว่าได้ขายอาหารเสริม (นม) ให้องค์การบริหารส่วนตำบลโนนอุดมร้องเรียนว่า นางศิวาลัย กองช่าง หัวหน้าส่วนการคลัง ได้สั่งซื้ออาหารเสริม (นม) ด้วยวาจา เป็นเงินจำนวน ๕๐,๘๐๐.๘๕ บาท ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล โดยผู้ร้องได้ส่งมอบสินค้าเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๘ จากนั้นผู้ร้องขอรับเงินจำนวนดังกล่าว แต่ผู้ถูกร้องปฏิเสธที่จะชำระเงินโดยอ้างว่ายังไม่ได้ทำบันทึกตกลงซื้อ ปัจจุบันผู้ร้องยังไม่ได้รับชำระเงินจำนวนนั้นแต่อย่างใด ซึ่งจังหวัดเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตกลงซื้ออาหารเสริม (นม) จากผู้ร้องโดยมิได้ทำรายงานขออนุมัติจัดซื้อและบันทึกตกลงซื้อให้ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ จึงไม่อาจเบิกจ่ายเงินให้กับผู้ร้องได้ แต่โดยที่ผู้ร้องได้ส่งมอบอาหารเสริม (นม) โดยมีข้าราชการครูโรงเรียนที่เกี่ยวข้องทำการตรวจรับดังที่เคยปฏิบัติมาก่อน ย่อมถือได้ว่าเป็นลาภมิควรได้ที่จะต้องชดใช้คืนให้กับผู้ร้อง จังหวัดจึงหารือว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถเบิกจ่ายเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ผู้ร้องได้หรือไม่ ต่อมากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ขอทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และจังหวัดได้ให้ข้อมูลรายละเอียดโดยสรุปว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับแจ้งการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๘ งวดที่ ๒ และงวดที่ ๒ (เพิ่มเติม) เป็นค่าอาหารเสริม (นม) จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แต่ไม่ปรากฏเอกสารหรือหลักฐานในการจัดซื้อและการเบิกจ่ายเงินเกี่ยวกับอาหารเสริม (นม) องค์การบริหารส่วนตำบลจึงไม่ทราบถึงการสั่งซื้ออาหารเสริม (นม) แต่อย่างใด แต่การกระทำของผู้ถูกร้องก็ถือว่าสมประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนตำบล อันมีเอกสารการส่งมอบสินค้า ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๘ ซึ่งข้าราชการครูสังกัดโรงเรียน ๓ แห่ง ได้ตรวจรับอาหารเสริม (นม) จำนวนดังกล่าว และโรงเรียนได้แจกจ่ายอาหารเสริม (นม) ให้แก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้วเห็นว่า การที่นางศิวาลัย กองช่าง หัวหน้าส่วนการคลัง ผู้ถูกร้อง ได้สั่งซื้ออาหารเสริม (นม) จากผู้ร้องด้วยวาจาให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลโนนอุดมนั้น ถือได้ว่าเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งหากผู้ร้องมีเจตนาที่จะทำสัญญาซื้อขายอาหารเสริม (นม) กับองค์การบริหารส่วนตำบลโดยสุจริต และไม่ว่าผู้ถูกร้อง

จะ...

www.yotathai.com

จะกระทำการโดยปราศจากอำนาจหรือนอกขอบอำนาจหรือได้รับคำสั่งจากองค์การบริหารส่วนตำบลให้กระทำการเช่นนั้นหรือไม่ก็ตาม เมื่อคำเสนอและคำสนองถูกต้องตรงกัน สัญญาซื้อขายอาหารเสริม (นม) ระหว่างผู้ร้องกับผู้ถูกร้องย่อมมีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย เนื่องจากสัญญาซื้อขายอาหารเสริม (นม) เป็นสัญญาซื้อขายสังหาริมทรัพย์ที่ตกลงกันเป็นราคาห้าร้อยบาทหรือมากกว่านั้นขึ้นไป (กฎหมายที่ใช้บังคับในขณะทำสัญญา) ซึ่งมิได้มีกฎหมายกำหนดแบบให้ต้องทำเป็นหนังสือเมื่อผู้ร้องได้ส่งมอบอาหารเสริม (นม) ให้องค์การบริหารส่วนตำบลรับไปครบถ้วนตามที่สั่งซื้อ โดยมีข้าราชการครูสังกัดโรงเรียน ๓ แห่ง ได้ตรวจรับอาหารเสริม (นม) ดังที่เคยปฏิบัติมาก่อน และโรงเรียนได้แจกจ่ายอาหารเสริม (นม) ให้แก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายแล้ว ถือได้ว่าได้มีการชำระหนี้ตามสัญญาซื้อขายแล้วย่อมเป็นการซื้อขายเด็ดขาด ตามมาตรา ๔๕๖ วรรคสอง และวรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยเทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๖๑๓/๒๕๑๗ และเป็นกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับเอาประโยชน์จากสัญญาซื้อขายอาหารเสริม (นม) โดยตรง ซึ่งถือได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้สัตยาบันแก่การซื้อขายอาหารเสริม (นม) โดยปริยายแล้ว

สัญญาดังกล่าวจึงผูกพันองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องรับผิดต่อผู้ร้อง ตามมาตรา ๗๗ ประกอบมาตรา ๘๒๓ แห่งประมวลกฎหมายดังกล่าว โดยเทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๓๐/๒๕๐๒ และแม้ว่าผู้ถูกร้องจะมิได้ทำรายงานขออนุมัติจัดซื้อและบันทึกตกลงซื้อตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ ก็เป็นเรื่องไม่ปฏิบัติตามระเบียบภายในเท่านั้น หามีผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของสัญญาดังกล่าวไม่ โดยเทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๘๑๐/๒๕๔๐ ผู้ร้องจึงมีสิทธิที่จะเรียกให้องค์การบริหารส่วนตำบลชำระค่าอาหารเสริม (นม) นั้นได้ ในขณะเดียวกันองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ซื้อ ก็มีหน้าที่จำต้องชดใช้ราคา ตามมาตรา ๔๘๖ แห่งประมวลกฎหมายเดียวกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าว กรณีจึงมิใช่เรื่องลาภมิควรได้ ตามมาตรา ๔๐๖ แห่งประมวลกฎหมายเดียวกัน เพราะเป็นหนี้ที่มีมูลตามสัญญาซื้อขายอันจะอ้างกฎหมายได้ โดยเทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๐๓/๒๕๔๐ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องพิจารณาเบิกจ่ายเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ผู้ร้องต่อไป ส่วนกรณีที่มีการดำเนินการไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการนั้น ก็ต้องพิจารณาต่อไปด้วยว่าก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องรับผิดทางละเมิดและทางปกครองหรือไม่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร ใช้บางยาง)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- 9 ส.ค. 2551

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๔ ภายใน ๕๒๔๓
โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๘๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๔๑๘๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๙ เมษายน ๒๕๕๑

เรื่อง หารือเรื่องอายุความและการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา

อ้างถึง หนังสือสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงา ที่ มท ๐๘๔๙.๔/๒๖๖ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๓๔/๒๕๔๔

ตามที่จังหวัดพังงาแจ้งว่า อำเภอกะปงได้มีหนังสือหารือเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีศาลจังหวัดตะกั่วป่าได้มีคำพิพากษาให้ นายคมกฤช ใจหลัก อดีตนายกเทศมนตรีตำบลท่านารับผิดทางอาญา เนื่องจากเข้าใช้หรือเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้หนองน้ำสาธารณประโยชน์ และเป็นการรับผิดส่วนตัว โดยนายคมกฤช ใจหลักได้เบิกเงินจากทางราชการให้แก่ผู้รับจ้าง จำนวนเงิน ๒๕๘,๐๐๐ บาท ซึ่งเทศบาลตำบลท่านาได้ตรวจสอบแล้วพบว่า ขณะนี้ยังไม่ได้มีการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และเห็นว่าขาดอายุความฟ้องร้องแล้ว สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงาจึงขอหารือว่า การกระทำโดยไม่มีอำนาจแล้วฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการถือว่า เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ซึ่งทำให้เทศบาลตำบลท่านาได้รับความเสียหาย จำนวนเงิน ๒๕๘,๐๐๐ บาท และเทศบาลตำบลท่านาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดก่อน เพื่อรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้พึงจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนและการนับอายุความจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่เทศบาลตำบลท่านารู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีดังกล่าวของเทศบาลตำบลท่านาการนับอายุความยังไม่เริ่มต้น เนื่องจากเทศบาลตำบลท่านาไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด จึงขอทราบว่าความเห็นของสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงาถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. ประเด็นที่สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงาหารือว่า การกระทำโดยไม่มีอำนาจและฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และทำให้ทางราชการเสียหาย คือ หนองน้ำสาธารณประโยชน์เสียหาย เสื่อมค่าโดยตื้นเขิน และกักน้ำไว้ใช้ได้น้อยลงกว่าเดิม และเทศบาลตำบลท่านาได้รับความเสียหาย จำนวนเงิน ๒๕๘,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๐๒/๒๕๔๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการเรียกค่าเสียหายของ

/ กรมอุทยาน ...

/ ด้อย / พี่วิทิต /ทด.ท่านา (คมกฤช) หน้า 6

www.yotathai.com

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช นั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มีความเห็น เรื่องเสร็จที่ ๘๐๒/๒๕๔๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการเรียกค่าเสียหายของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ประเด็นที่สอง สรุปได้ว่า คณะกรรมการวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้มีแนวคำวินิจฉัยแล้วในคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ที่ ๑๔/๒๕๔๖ ที่ ๒๕/๒๕๔๖ และที่ ๓๐/๒๕๔๖ ว่า กรณีเจ้าหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐโดยทุจริต อันเป็นความผิดทางอาญา นั้น ถือว่า เจ้าหน้าที่อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและเป็นคดีละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลดังกล่าวถือได้ว่า การกระทำของนายชนะฯ ที่เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น กรณีของเทศบาลตำบลท่านาหากเจ้าหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ และเป็นความผิดอาญา โดยอาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่ กระทำโดยไม่มีอำนาจและฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ย่อมถือได้ว่าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ส่วนความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่เทศบาลตำบลท่านาจะเป็นจำนวนเงินเท่าใด เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและนายกเทศมนตรีตำบลท่านาที่จะต้องวินิจฉัยตามกฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๒. ประเด็นที่สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงา หารือว่า เทศบาลตำบลท่านาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดก่อน เพื่อรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้พึงจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และการนับอายุความจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่เทศบาลตำบลท่านารู้ถึงการละเมิด และรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้พึงจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีดังกล่าวของเทศบาลตำบลท่านา การนับอายุความยังไม่เริ่มต้น เนื่องจากเทศบาลตำบลท่านาไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดอยากทราบว่าความเห็นของสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงาถูกต้องหรือไม่ นั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีความเห็นเรื่องเสร็จที่ ๔๓๔/๒๕๔๔ เรื่อง หารือเรื่องอายุความและแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ สรุปได้ว่า สำหรับวันใดจะถือว่าเป็นวันที่รู้ถึงการทำละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้พึงจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน นั้น เห็นว่า การที่จะถือว่าหน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้พึงจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง อาจเป็นไปได้ใน ๒ กรณี คือ ๑) รู้ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ และ ๒) รู้จากรายงานของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กล่าวคือ หากปรากฏข้อเท็จจริงที่ชัดแจ้งว่ามีการทำละเมิดเกิดขึ้น และรู้ตัวผู้ต้องรับผิดแล้วก็ต้องเริ่มนับอายุความสองปีนับแต่วันที่ปรากฏข้อเท็จจริงดังกล่าว (ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เคยมีความเห็น ตามเรื่องเสร็จที่ ๑๕๓/๒๕๔๓ ว่าไม่ต้องมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนอีก) แต่หากหัวหน้าหน่วยงานยังไม่ทราบแน่ชัดว่ามีการทำละเมิดเกิดขึ้นหรือไม่ และผู้ใดต้องรับผิดบ้าง จะต้องตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงตามระเบียบฯ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว

/ ดังนั้น ...

www.yotathai.com

ดังนั้น กรณีของเทศบาลตำบลท่านาอายุความจะเริ่มต้นนับหรือไม่ อย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นด้วย กล่าวคือ ถ้าปรากฏข้อเท็จจริงชัดแจ้งว่ามีการกระทำละเมิดเกิดขึ้น และรู้ตัวผู้ต้องรับผิดแล้วก็ต้องเริ่มนับอายุความสองปีนับแต่วันที่ปรากฏข้อเท็จจริงดังกล่าว หรือรู้จากรายงานของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ทั้งนี้ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๘ เมษ ๕๖

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

/ ต้อย / พี่วิทิต /ทต.ท่านา (คมกฤช) หน้า 8

www.yotathai.com

ที่ มท 0803/ว 2319

ถึง สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดทุกจังหวัด

พร้อมนี้ขอส่งสำเนาหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค 0406.3/ว 371 ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2551 เรื่อง ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของทางราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. 2551 ตามรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งข้าราชการในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

6 พฤศจิกายน 2551

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองคลัง

ฝ่ายบัญชีและระเบียบการคลัง

โทร. 0-2243-2225

โทรสาร 0-2241-9024

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ระเบียบกระทรวงการคลัง

ว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย

พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ กระทรวงการคลังจึงกำหนดระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๕๑"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๗

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

"รถของราชการ" หมายความว่า รถของกระทรวง ทบวง กรม และรถยนต์ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘ (๓)

ข้อ ๕ เมื่อรถของราชการที่มิได้จัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยได้ก่อให้เกิดความเสียหาย และได้มีการจ่ายเงินค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย ให้สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยแจ้งเรียกเงินตามจำนวนที่จ่ายไปยังส่วนราชการเจ้าของรถทราบ เพื่อชดใช้คืนโดยเร็ว ไม่ว่ารถของทางราชการนั้นเป็นฝ่ายที่ต้องรับผิดหรือไม่

ข้อ ๖ ส่วนราชการที่ได้รับแจ้งเรียกเงินตามข้อ ๕ ให้ดำเนินการขอเบิกเงินจากคลังจากงบดำเนินงาน โดยกรมบัญชีกลางจะจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการเพื่อให้ส่วนราชการจ่ายเงินคืนเข้าบัญชีกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยต่อไป

www.yotathai.com

การเบิกจ่ายเงินตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ทั้งนี้ ให้ถือวันที่ประทับตรารับหนังสือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณเป็นวันที่ได้รับแจ้ง

เงินที่ส่วนราชการต้องส่งคืนตามระเบียบนี้ ให้ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเมื่อส่วนราชการได้รับแจ้งให้ชำระหนี้และให้นำมาเบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ได้รับแจ้งให้ชำระหนี้ได้

ข้อ ๗ การบันทึกบัญชีของส่วนราชการที่ส่งเงินคืนเข้ากองทุนทดแทนผู้ประสบภัยให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดทำบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

สำหรับส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการบัญชีเงินราชการที่ได้รับความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้อ ๘ เมื่อส่วนราชการเจ้าของรถได้จ่ายเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยไปแล้ว ให้ส่วนราชการรีบดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเพื่อหาผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายตามระเบียบของทางราชการโดยเร็ว

ข้อ ๙ ในกรณีที่ส่วนราชการไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในระเบียบนี้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๐ การส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยในกรณีที่รถของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกชื่ออย่างอื่น ก่อให้เกิดความเสียหาย ให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ ของราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น

ข้อ ๑๑ ให้ปลัดกระทรวงการคลังรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑
สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

www.yotathai.com

เรื่องเสร็จที่ ๒๓๙/๒๕๔๘

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นและการเรียกเงินคืนจากเจ้าของรถที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕

กรมบัญชีกลาง ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กค ๐๔๐๖.๒/๓๑๒๕๗ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมชลประทานได้ขอหารือกรณีนายสุชาติ ยิ้มแย้ม ลูกจ้างประจำตำแหน่งช่างฝีมือสนามชั้น ๑ ได้ขับขี่รถจักรยานยนต์ของกรมชลประทานด้วยความเร็วสูงพุ่งชนท้ายรถบรรทุกที่จอดอยู่ข้างทาง จนทำให้ทรัพย์สินของทางราชการได้รับความเสียหายและนายสุชาติเสียชีวิต ซึ่งกรมชลประทานได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อหาตัวผู้รับผิดทางแพ่ง ผลการสอบสวนปรากฏว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นเกิดจากความประมาทเลินเล่อของนายสุชาติ และทายาทของนายสุชาติได้นำเงินค่าเสียหายมาชำระให้แก่กรมชลประทานโดยครบถ้วนแล้ว ต่อมาสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัดกาญจนบุรีได้จ่ายเงินค่าเสียหายเบื้องต้นจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ทายาทของนายสุชาติตามคำร้องขอของนางน้ำวัง ยิ้มแย้ม ในฐานะทายาทโดยธรรมของนายสุชาติ สำนักงานประกันภัยจังหวัดกาญจนบุรีจึงขอให้กรมชลประทานในฐานะเจ้าของรถจักรยานยนต์ที่เกิดเหตุส่งคืนเงินค่าเสียหายเบื้องต้นจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท ให้แก่สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัดกาญจนบุรี ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับข้อ ๔ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๗

กรมชลประทานพิจารณาแล้วเห็นว่า นายสุชาติ ยิ้มแย้ม เป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น โดยที่กรมชลประทานมิได้มีส่วนก่อให้เกิดความเสียหายแก่นายสุชาติแต่อย่างใด ประกอบกับการใช้สิทธิเรียกร้องกรณีนี้เกินห้าปีนับแต่วันที่ได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ประสบภัยตามกฎหมายแล้ว กรมชลประทานจึงไม่สามารถส่งเงินคืนให้แก่สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัดกาญจนบุรีได้ พร้อมกับขอหารือกรณีดังกล่าวมายังกรมบัญชีกลาง

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวไม่ปรากฏว่าหน่วยงานเจ้าของรถได้กระทำความเสียหายต่อผู้ประสบภัย แต่ปรากฏว่าผู้ประสบภัยซึ่งเป็นลูกจ้างประจำของกรมชลประทานเป็นผู้ประมาทเลินเล่อขับรถจักรยานยนต์ด้วยความเร็วสูงพุ่งชนท้ายรถบรรทุกที่จอดอยู่ข้างทางเป็นเหตุให้รถของทางราชการเสียหาย ดังนั้น กรมชลประทานจึงไม่ต้องส่งคืนเงินค่าเสียหายที่กองทุนจ่ายให้ผู้ประสบภัย ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และหาก

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/ ๐๔๖๑ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

www.yotathai.com

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าความเสียหายซึ่งเกิดกับผู้ประสบภัยเนื่องมาจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้ประสบภัย สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยก็ชอบที่จะใช้สิทธิเรียกให้ผู้ประสบภัยหรือทายาทคืนเงินดังกล่าวได้ ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อไป

กรมการประกันภัยไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของกรมบัญชีกลาง เนื่องจากกรณีดังกล่าวถือว่าความเสียหายเกิดขึ้นจากรถของทางราชการ เมื่อสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัดกาญจนบุรีได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากรถราชการของกรมชลประทานแล้ว กรมชลประทานจึงมีหน้าที่ต้องชำระเงินคืนให้แก่สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัดกาญจนบุรี ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับข้อ ๔ และข้อ ๕ แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๗

กรมบัญชีกลางจึงขอหารือในประเด็นข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๗ ดังนี้

๑. การที่นายสุชาติ ยิ้มแย้ม ขับขี่รถจักรยานยนต์ของกรมชลประทานด้วยความประมาทชนกับรถบรรทุกของบุคคลภายนอกเป็นเหตุให้รถของทางราชการได้รับความเสียหายและนายสุชาติถึงแก่ความตาย โดยที่กรมชลประทานมิได้มีส่วนร่วมในการก่อให้เกิดความเสียหายแก่นายสุชาตินั้นจะถือว่าเป็นกรณีที่จะต้องจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัย(ทายาทโดยธรรมของนายสุชาติ) ตามมาตรา ๒๓ (๖) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเนื่องมาจากเหตุที่เกิดจากรถตามมาตรา ๘ ที่ไม่ได้เอาประกันตามมาตรา ๗ หรือไม่ อย่างไร

๒. หากปรากฏว่าเป็นกรณีที่จะต้องจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยตามมาตรา ๒๓ (๖) แล้ว จะถือว่าเป็นกรณีที่ความเสียหายเกิดจากรถของทางราชการที่กรมชลประทานจะต้องส่งเงินตามจำนวนที่ได้จ่ายจากเงินกองทุนทดแทนคืน ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับข้อ ๔ และข้อ ๕ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๗ หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมการประกันภัย) และผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมชลประทาน) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดแล้วเห็นว่า ข้อหารือของกรมบัญชีกลางทั้งสองประเด็นเป็นกรณีที่มีความต่อเนื่องกัน จึงมีความเห็นโดยรวมกันทั้งสองประเด็นดังนี้

มาตรา ๗* แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีเจตนารมณ์ที่จะให้รถทุกคันโดยเจ้าของรถซึ่งใช้รถหรือมีรถไว้เพื่อใช้ต้องจัดให้มีการประกันความ

---

*มาตรา ๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๘ เจ้าของรถซึ่งใช้รถหรือมีรถไว้เพื่อใช้ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยโดยประกันภัยกับบริษัท

www.yotathai.com

เสียหายเพื่อให้ผู้ประสบภัยจากรถได้รับการชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้นที่แน่นอนและทันท่วงที[๒] แต่ทั้งนี้มาตรา ๘[๓] แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ยกเว้นให้กับรถบางประเภทไม่ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายตามมาตรา ๗ โดยรถของกระทรวง ทบวง กรม ฯลฯ เป็นรถประเภทหนึ่งที่ได้รับการยกเว้น จึงมีปัญหาว่าเมื่อรถที่ได้รับการยกเว้นเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น ผู้ประสบภัยจะได้รับการชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้นที่แน่นอนและทันท่วงทีได้อย่างไรด้วยเหตุนี้ มาตรา ๒๓(๖)[๔] จึงได้กำหนดให้มีการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากเงินของกองทุนสำหรับความเสียหายที่เกิดจากรถตามมาตรา ๘ ที่ไม่ได้เอาประกันตามมาตรา ๗ ดังนั้น

จำนวนเงินเอาประกันภัย ให้กำหนดตามชนิด ประเภท และขนาดของรถ แต่ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

[๒] มาตรา ๒๕ ให้บริษัทหรือสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ ให้แก่ผู้ประสบภัยให้เสร็จสิ้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ทั้งนี้ โดยไม่ต้องรอการพิสูจน์ความรับผิด

ให้ถือว่าค่าเสียหายเบื้องต้นเป็นส่วนหนึ่งของเงินค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

[๓] มาตรา ๘ รถดังต่อไปนี้ไม่ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายตามมาตรา ๗

(๑) รถสำหรับเฉพาะองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท และรถสำหรับผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(๒) รถของสำนักพระราชวังที่จดทะเบียนและมีเครื่องหมายตามระเบียบที่เลขาธิการพระราชวังกำหนด

(๓) รถของกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกชื่ออย่างอื่น และรถยนต์ทหารตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร

(๔) รถอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

[๔] มาตรา ๒๓ ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากเงินกองทุน

(๑) เจ้าของรถที่ก่อให้เกิดความเสียหายมิได้จัดให้มีการประกันความเสียหายตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๙ และเจ้าของรถไม่ยอมจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัย หรือจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยไม่ครบจำนวน

(๒) ขณะเกิดเหตุ รถที่ก่อให้เกิดความเสียหายมิได้อยู่ในความครอบครองของเจ้าของรถ เพราะเหตุที่รถนั้นได้ถูกยักยอก ฉ้อโกง กรรโชก ลักทรัพย์ รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์และเจ้าของรถได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

(๓) ไม่มีผู้แสดงตนเป็นเจ้าของรถที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และรถนั้นไม่มีการประกันภัยกับบริษัท

(๔) มีความเสียหายเกิดแก่ผู้ประสบภัย และรถคันที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นหลบหนีไปหรือไม่อาจทราบได้ว่ารถคันใดก่อให้เกิดความเสียหาย

(๕) บริษัทไม่จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นตามมาตรา ๒๐ ให้แก่ผู้ประสบภัยหรือจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยไม่ครบจำนวน หรือ

(๖) ความเสียหายที่เกิดแก่ผู้ประสบภัยนั้นเกิดจากรถตามมาตรา ๘ ที่ไม่ได้เอาประกันตามมาตรา ๗

www.yotathai.com

เมื่อรถของกรมชลประทานได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประสบภัยบทบัญญัติมาตรา ๒๓(๖) นี้ย่อมใช้บังคับแก่กรณีตามข้อหารือนี้ได้โดยตรง ทั้งนี้ แม้ว่ากรมชลประทานจะมิได้มีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประสบภัยก็ตาม แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายพิเศษที่แตกต่างจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยประกันภัย จึงต้องตีความโดยเคร่งครัดซึ่งเมื่อมาตรา ๒๓(๖) บัญญัติให้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นจากเงินกองทุนกรณีที่มีความเสียหายเกิดจากรถของทางราชการ โดยมิได้กำหนดเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นถึงการต้องมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายของกระทรวง ทบวง กรม ฯลฯ ไว้แต่อย่างใดแล้ว กรณีตามข้อหารือนี้จึงต้องจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นจากเงินกองทุนตามมาตรา ๒๓(๖) ให้แก่ผู้ประสบภัย และเมื่อได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นดังกล่าวแล้ว มาตรา ๓๒[๕] แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันได้บัญญัติให้หน่วยงานซึ่งเป็นเจ้าของรถส่งเงินคืนให้แก่กองทุน ดังนั้น กรมชลประทานซึ่งเป็นเจ้าของรถคันที่ก่อให้เกิดความเสียหายจึงมีหน้าที่ที่จะต้องส่งเงินคืนตามจำนวนที่ได้จ่ายจากเงินของกองทุนต่อไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๗[๖]

สำหรับข้อกล่าวอ้างของกรมชลประทานที่ว่า การใช้สิทธิเรียกร้องกรณีนี้เกินห้าปีนับแต่วันที่ได้จ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ประสบภัยตามกฎหมายแล้ว กรมชลประทานจึงไม่สามารถส่งเงินคืนให้แก่สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัดกาญจนบุรีได้ นั้น เมื่อได้พิจารณาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาในการส่งเงินคืนกองทุนแล้ว จะเห็นได้ว่า กรณีที่หน่วยงานผู้เป็นเจ้าของรถตามมาตรา ๘ จะต้องส่งเงินตามจำนวนที่ได้จ่ายจากกองทุนคืนให้แก่กองทุนนั้น ได้บัญญัติไว้ในมาตรา

---

[๕] มาตรา ๓๒ ในกรณีที่นายทะเบียนได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยสำหรับความเสียหายที่เกิดจากรถตามมาตรา ๘ ซึ่งไม่ได้เอาประกันความเสียหายตามมาตรา ๗ ให้หน่วยงานผู้เป็นเจ้าของรถตามมาตรา ๘(๑) (๒) (๓) หรือเจ้าของรถตามมาตรา ๘(๔) แล้วแต่กรณี ส่งเงินตามจำนวนที่ได้จ่ายจากเงินกองทุนคืนให้แก่กองทุน

การจ่ายเงินคืนกองทุนสำหรับรถตามมาตรา ๘(๑) (๒) หรือ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

[๖] ข้อ ๔ เมื่อรถของราชการที่มิได้จัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยได้ก่อให้เกิดความเสียหาย และได้มีการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย เมื่อมีการพิสูจน์ความรับผิดตามระเบียบของทางราชการและเป็นที่ยุติว่ารถราชการเป็นฝ่ายต้องรับผิดแล้ว ให้สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยแจ้งเรียกเงินตามจำนวนที่จ่ายไปยังส่วนราชการเจ้าของรถทราบโดยเร็ว

ข้อ ๕ เมื่อส่วนราชการได้รับแจ้งตามข้อ ๔ ให้รีบดำเนินการเบิกเงินงบประมาณจากหมวดค่าตอบแทน ใช้สอย และวัสดุ เพื่อสั่งจ่ายเข้าบัญชีเงินกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย บัญชีที่ ๑ หรือบัญชีเงินกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัด ... บัญชีที่ ๓ แล้วแต่กรณี

การเบิกจ่ายเงินเข้าบัญชีตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันทำการนับจากวันที่ได้รับแจ้ง ทั้งนี้ ให้ถือวันที่ประทับตรารับหนังสือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณเป็นวันที่ได้รับแจ้ง

www.yotathai.com

๓๒ โดยมิได้มีการกำหนดอายุความในการส่งคืนเงินไว้แต่อย่างใด แต่สำหรับอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๑[๗] นั้น เป็นอายุความในการใช้สิทธิของหน่วยงานผู้เป็นเจ้าของรถในการไล่เบี้ยเอาแก่บุคคลที่ต้องรับผิดหรือเรียกให้ผู้ประสบภัยคืนเงินให้แก่หน่วยงานนั้นเองได้ ซึ่งเป็นขั้นตอนภายหลังจากที่หน่วยงานผู้เป็นเจ้าของรถตามมาตรา ๘ ได้ส่งเงินตามจำนวนที่ได้จ่ายจากกองทุนคืนให้แก่กองทุนตามมาตรา ๓๒ แล้ว สิทธิในการไล่เบี้ยของหน่วยงานจึงจะเกิดและมีอายุความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ในการเรียกให้หน่วยงานเจ้าของรถส่งเงินตามจำนวนที่ได้จ่ายจากกองทุนคืนให้แก่กองทุนนั้น ตามข้อ ๔ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดให้สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยต้องแจ้งเรียกเงินให้ส่วนราชการเจ้าของรถทราบ “โดยเร็ว” ทั้งนี้ เพื่อให้ส่วนราชการมีโอกาสใช้สิทธิไล่เบี้ยตามมาตรา ๓๑ ได้ทันภายในกำหนดอายุความ แต่จากข้อเท็จจริงที่กรมบัญชีกลางได้หารือมาในกรณีนี้ ปรากฏว่าสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบดังกล่าว โดยได้แจ้งเรียกเงินมายังกรมชลประทานหลังจากที่อายุความใช้สิทธิไล่เบี้ยของกรมชลประทานตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง ได้ล่วงพ้นไปแล้ว ในกรณีนี้กรมชลประทานจึงไม่จำต้องส่งเงินค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย

นอกจากนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อกำหนดในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๗ ว่า การที่ระเบียบดังกล่าวกำหนดให้สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยแจ้งเรียกเงินตามจำนวนที่จ่ายไปยังส่วนราชการเจ้าของรถเพื่อให้ดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณส่งคืนให้กองทุน เมื่อมีการพิสูจน์ความรับผิดตามระเบียบของทางราชการและเป็นที่ยุติว่ารถราชการเป็นฝ่ายต้องรับผิด นั้น เป็นการกำหนดขั้นตอนและเงื่อนไขในการดำเนินการที่เพิ่มไปจากบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวอาจต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการอันจะมีผลไปถึงอายุความในการใช้สิทธิไล่เบี้ยของส่วนราชการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๑ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติ

---

[๗] มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นจากการกระทำของบุคคลภายนอก หรือเกิดขึ้นเพราะความจงใจหรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าของรถ ผู้ขับขี่รถ ผู้ซึ่งอยู่ในรถ หรือผู้ประสบภัย เมื่อบริษัทได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นหรือค่าสินไหมทดแทนหรือเมื่อสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยหรือเมื่อหน่วยงานตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) หรือเจ้าของรถตามมาตรา ๘ (๔) ได้จ่ายเงินคืนกองทุนตามมาตรา ๓๒ ไปแล้วเป็นจำนวนเงินเท่าใดให้บริษัท หรือสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย หรือหน่วยงานตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) หรือเจ้าของรถตามมาตรา ๘(๔)แล้วแต่กรณี มีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่บุคคลดังกล่าวหรือมีสิทธิเรียกให้ผู้ประสบภัยคืนเงินดังกล่าวได้

การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่ง ต้องกระทำภายในหนึ่งปีนับแต่วันรู้ตัวผู้ซึ่งต้องรับผิดแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ได้จ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนตามหมวดนี้ให้แก่ผู้ประสบภัย

www.yotathai.com

คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ จึงสมควรที่กระทรวงการคลังซึ่งเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้จะได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติในระเบียบดังกล่าวต่อไป

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ
(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เมษายน ๒๕๔๘

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ 13768

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

24 พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เรื่อง หารือกรณีเบิกจ่ายค่าจ้างเหมาก่อสร้างหอประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซาง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเชียงราย ที่ มท ๐๘๒๖.๔/๒๑๗๕๕ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๑

ตามที่จังหวัดเชียงรายได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าจ้างเหมาก่อสร้างหอประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซาง ในกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางได้ทำสัญญาจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ ก่อสร้างอาคารหอประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซาง งบประมาณ ๓,๖๘๕,๐๐๐ บาท โดยแบ่งจ่ายค่าจ้างเป็น ๓ งวด ต่อมาห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ ได้โอนสิทธิเรียกร้องในการรับเงินตามสัญญาจ้างทั้งสามงวดให้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางได้เบิกจ่ายเงินงวดที่ ๑ และงวดที่ ๒ ให้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องแล้ว แต่ภายหลังผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดที่ ๓ (งวดสุดท้าย) ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางพร้อมทั้งตรวจรับงานจ้างเรียบร้อยแล้ว ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ ผู้รับจ้างและผู้โอนสิทธิเรียกร้อง ได้แจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางขอยกเลิกการโอนสิทธิเรียกร้องในการรับเงินงวดที่ ๓ ให้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง จังหวัดจึงขอหารือรวม ๓ ประเด็น คือ

๑. การบอกเลิกสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ มีผลตามกฎหมายทำให้สัญญาโอนสิทธิเรียกร้องระหว่างห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ กับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ระงับไปหรือไม่ และองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางควรชำระเงินค่าจ้างงวดที่ ๓ ตามสัญญาจ้างให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง หรือจะวางทรัพย์แทนการชำระหนี้ได้หรือไม่

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางจะกันเงินค่าจ้างก่อสร้างงวดที่ ๓ จำนวน ๑๓๒,๕๖๐ บาท มาจ่ายให้แก่ลูกจ้างของห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง โดยอาศัยเงื่อนไขตามข้อ ๑๐ ของสัญญาจ้าง และตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามที่ลูกจ้างได้ยื่นขอต่อสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดเชียงรายได้หรือไม่

๓. เนื่องจากการวางทรัพย์ ณ สำนักงานวางทรัพย์ ยังไม่มีแนวทางปฏิบัติมาก่อน จึงขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในกรณีดังกล่าว

/ กรม ...

www.yotathai.com

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นตามประเด็นข้อหารือ ดังนี้

๑. ประเด็นว่า การบอกเลิกสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ มีผลตามกฎหมายทำให้การโอนสิทธิเรียกร้องระหว่างห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ กับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ระงับไปหรือไม่ และองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางควรชำระเงินค่าจ้างงวดที่ ๓ ตามสัญญาจ้างเลขที่ ๓๑/๒๕๕๐ ให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ (ผู้โอนสิทธิเรียกร้อง) หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง (ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง) นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงปรากฏว่าห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ ได้โอนสิทธิเรียกร้องในการรับเงินค่าจ้างก่อสร้างอาคารหอประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางตามสัญญาจ้างเลขที่ ๓๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๐ จำนวนเงิน ๓,๖๘๕,๐๐๐ บาท ให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง โดยทำเป็นหนังสือและห้างหุ้นส่วนทั้งสองได้แจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องเป็นหนังสือให้องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางทราบแล้ว การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวจึงถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยชอบและมีผลผูกพันตามกฎหมายตามมาตรา ๓๐๓ และมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางจึงมีหน้าที่ต้องชำระหนี้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องโดยตรงตามมาตรา ๓๑๕ ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การปฏิบัติในการจ่ายเงินกรณีโอนสิทธิเรียกร้องที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๔/ว ๓๖๓๒ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๑

ส่วนการที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ ผู้รับจ้าง (ผู้โอนสิทธิเรียกร้อง) มีหนังสือแจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางขอยกเลิกการโอนสิทธิเรียกร้องในการรับเงินงวดที่ ๓ ของห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง (ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง) โดยมิได้รับความยินยอมจากห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ก่อนนั้น จะมีผลให้การโอนสิทธิเรียกร้องที่มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายแล้วระงับไปหรือไม่ นั้น เห็นว่า การที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ มีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางเพื่อขอยกเลิกการโอนสิทธิเรียกร้องซึ่งเป็นการแสดงเจตนาฝ่ายเดียว โดยห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้างไม่ได้ตกลงยินยอมด้วย ย่อมไม่มีผลที่จะนำมาใช้ยันแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้างได้ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางจึงยังมีหน้าที่ต้องชำระค่าจ้างงวดที่ ๓ ให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงแนวคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๔๗/๒๕๓๒ แนวคำพิพากษาศาลปกครองสงขลา หมายเลขคดีแดงที่ ๑๗๗/๒๕๕๑ และคำวินิจฉัยของอัยการสูงสุด ที่ ๒๓๕/๒๕๔๑ ,๓๐๘/๒๕๔๑

แต่อย่างไรก็ตาม การที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ ผู้โอนสิทธิเรียกร้องกับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องต่างอ้างสิทธิในการรับเงินค่าจ้าง ซึ่งอาจมีการใช้สิทธิทางศาลต่อไป ดังนั้น หากองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางจะชำระเงินค่าจ้างดังกล่าวชำระให้กับฝ่ายใด

/ ฝ่ายหนึ่ง ...

www.yotathai.com

ฝ่ายหนึ่ง คู่กรณีฝ่ายที่เสียประโยชน์ก็อาจฟ้องร้ององค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ กรณีจึงอาจถือได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางในฐานะบุคคลผู้ชำระหนี้ไม่สามารถหยั่งรู้ถึงสิทธิหรือไม่รู้ตัวเจ้าหนี้ได้แน่นอน โดยมิใช่ความผิดของตน และควรนำเงินจำนวนดังกล่าวไปวางทรัพย์ไว้ ณ สำนักงานวางทรัพย์ที่จะต้องชำระหนี้ แล้วแจ้งการวางทรัพย์ให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ กับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ทราบ ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๓๑ และมาตรา ๓๓๓ ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงแนวคำวินิจฉัยการตอบข้อหารือของสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ ๒๓๕/๒๕๔๑,๒๘๗/๒๕๔๑

๒. ประเด็นที่ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางจะใช้สิทธิตามข้อ ๑๐ ของสัญญาจ้างที่กำหนดว่า “ถ้าผู้รับจ้างไม่จ่ายเงินค่าจ้างหรือค่าทดแทนอื่นใดแก่ลูกจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิจะเอาเงินค่าจ้างที่จะต้องจ่ายแก่ผู้รับจ้างมาจ่ายให้แก่ลูกจ้างของผู้รับจ้างได้ และให้ถือว่าผู้ว่าจ้างได้จ่ายเงินจำนวนนั้นเป็นค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างตามสัญญาแล้ว” เพื่อกันเงินค่าจ้างงวดที่ ๓ จำนวน ๑๓๒,๕๖๐ บาท จ่ายเป็นค่าจ้างแก่ลูกจ้างของห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ตามที่ลูกจ้างได้ยื่นคำร้องต่อสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดเชียงราย ชอบด้วยระเบียบกฎหมายหรือไม่ นั้น เห็นว่า เงื่อนไขข้อ ๑๐ แห่งสัญญาจ้างถือว่าเป็นข้อต่อสู้ที่ผู้ว่าจ้างมีต่อผู้รับจ้างอันจะยกขึ้นต่อสู้ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องในเงินค่าจ้างของผู้รับจ้างได้ ดังนั้น ถ้าห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ ผู้รับจ้าง ไม่จ่ายเงินค่าจ้างหรือค่าตอบแทนอื่นใดแก่ลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซาง (ผู้ว่าจ้าง) ย่อมมีสิทธิที่จะเอาเงินค่าจ้างที่จะต้องจ่ายแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ (ผู้รับจ้าง) จ่ายแก่ลูกจ้างของห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ ได้ และถือว่าเงินที่จ่ายไปนั้นเป็นค่าจ้างแก่ผู้รับจ้างตามสัญญา ทั้งนี้โดยเทียบเคียงคำวินิจฉัยของอัยการสูงสุด ที่ ๑๖๔/๒๕๔๑

แต่โดยผลของการโอนสิทธิเรียกร้องตามสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องมีผลเพียงให้ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องมีสิทธิได้รับเงินค่าจ้างตามสัญญาจ้างเดิมเท่านั้น หามีผลถึงขนาดให้ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องมีหน้าที่ต้องผูกพันตามเงื่อนไขแห่งสัญญาจ้างของผู้โอนสิทธิเรียกร้องอย่างเช่นการแปลงหนี้ใหม่โดยการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ไม่ ดังนั้น เงื่อนไขตามข้อ ๑๐ แห่งสัญญาจ้างที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางได้ตกลงไว้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ ดังกล่าว จึงสามารถใช้บังคับได้เฉพาะกับห้างหุ้นส่วนจำกัด ธัญเทพ ซีวิวล์ ผู้รับจ้าง เท่านั้น หานำมาใช้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องได้แต่ประการใด

๓. ส่วนแนวทางปฏิบัติในการวางทรัพย์นั้น กรมบังคับคดีได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับสถานที่วางทรัพย์ไว้ กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางสามารถดำเนินการติดต่อเพื่อขอวางทรัพย์ได้ที่สำนักงานบังคับคดีจังหวัดหรือสำนักงานบังคับคดีสาขาประจำจังหวัดซึ่งเป็นภูมิลำเนาของเจ้าหนี้ หรือหากองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางไม่สามารถวางทรัพย์ได้ ณ สถานที่ดังกล่าว องค์การบริหาร

/ ส่วนตำบล ...

www.yotathai.com

ส่วนตำบลป่าซางยังสามารถขอวางทรัพย์ ณ สำนักงานบังคับคดีจังหวัด หรือสำนักงานบังคับคดีสาขาประจำจังหวัด หรือสำนักงานวางทรัพย์กลางที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางไปติดต่อขอวางทรัพย์เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวรับทรัพย์ที่วางไว้แทนสำนักงานวางทรัพย์ที่มีเขตอำนาจตามกฎหมายได้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๔ พฤษ,

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๘๐๓๕

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

เริ่มรัฐ /หารือการใช้สิทธิเรียกร้อง หน้า 14

www.yotathai.com

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ 14774

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

19 ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสงขลา ที่ มท ๐๘๗๒.๔/๓๐๐๐๒ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่ สร ๐๗๑๐/ว ๑๐
ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๓

ตามที่จังหวัดสงขลาได้มีหนังสือขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการทางแพ่ง ทางอาญา และทางวินัย กรณีเทศบาลตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา ต้องรับผิดเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง กรณีกระทำผิดสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องตามคำพิพากษาศาลปกครองสงขลา คดีหมายเลขดำที่ ๖๑/๒๕๔๘ คดีหมายเลขแดง ที่ ๑๗๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๑ ที่ให้เทศบาลตำบลพะวง ชำระเงินจำนวน ๗,๗๔๒,๖๗๑.๒๓ บาท และชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๗,๓๕๐,๐๐๐ บาท นับตั้งแต่วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นวันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่บริษัท มาร์โบว์ ๓๐๐๐๓ จำกัด (มหาชน) ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ต่อมานางปราณี ทีปรักษพันธุ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลตำบลพะวง ขอลาออกจากราชการ จึงหารือแนวทางปฏิบัติว่าถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. **ประเด็นที่หารือว่า** กรณีผู้อำนวยการกองคลังขอลาออกแต่เทศบาลเห็นว่าไม่ควรอนุมัติให้ลาออกก่อน เพราะต้องดำเนินการสอบสวนความรับผิดทางละเมิดก่อนถึงแม้คดีจะไม่ถึงที่สุด ทั้งนี้ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๓๕ ประกอบกับข้อที่ ๒ ของหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ และต้องดำเนินการสอบสวนทางวินัยให้ได้ความปรากฏชัดก่อน นั้น เห็นว่า พนักงานเทศบาลมีสิทธิที่จะลาออกจากราชการเมื่อใดก็ได้ และให้อำนาจผู้บังคับบัญชาที่จะยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกไว้ได้ไม่เกิน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ขอลาออก แต่ต้องแจ้งการยับยั้งการอนุญาตให้ออกพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ลาออกทราบ ซึ่งการยับยั้งให้ลาออกนี้จะยับยั้งไว้ได้ก็ต่อเมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการเท่านั้น เช่น เพื่อไม่ให้ราชการเสียหายในระหว่างที่ยังไม่ได้แต่งตั้งผู้อื่นมาดำรงตำแหน่งที่ขอลาออก เป็นต้น จะยับยั้งไว้เพื่อดำเนินการลงโทษทางวินัย

/ หาได้ไม่ ...

/ค้อย / ทุนวุฒิ /กพ.พะวง (ออกจากราชการ) หน้า ๑๑

www.yotathai.com

หาได้ไม่ ดังนั้น กรณีดังกล่าวจึงเป็นดุลพินิจของนายกเทศมนตรีที่จะพิจารณาข้อเท็จจริงประกอบว่า การยับยั้งการลาออกจากราชการเป็นไปเนื่องจากมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการหรือไม่ แต่อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาที่อาจยับยั้งได้จะต้องไม่เกิน ๙๐ วัน ทั้งนี้ ตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ ข้อ ๒ ประกอบกับแนวทางปฏิบัติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๑๐/ว ๑๐ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๓ เรื่อง การลาออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ

สำหรับประเด็นเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด นั้น เนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง และศาลยกฟ้องเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องแล้ว ดังนั้น เมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว และเทศบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดแล้วเห็นว่า เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาล แม้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดจะพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากราชการไปแล้ว เทศบาลตำบลพะวงก็สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๖

๒. ประเด็นที่หารือว่า กรณีนายหวังดี บินตุเหล็ม อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพะวง ซึ่งได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว นั้น การดำเนินคดีอาญาบริษัทมาโบว์ ๓๐๐๐๓ จำกัด (มหาชน) ได้ฟ้องร้องคดีอาญาแล้ว เทศบาลตำบลพะวงจะต้องดำเนินคดีอาญา ตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๘๐๖ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๓ หรือไม่ เห็นว่า แนวทางปฏิบัติตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๘๐๖ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๓ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติเมื่อเกิดความเสียหายหรือมีการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบล นั้น เป็นแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา เมื่อเกิดความเสียหายเงินขาดบัญชีหรือมีการทุจริตทางการเงิน ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓. ๖/ว ๒๕๗๓ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเมื่อเกิดกรณีเงินขาดบัญชีหรือมีการทุจริตทางการเงินของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งสรุปได้ว่า ในการดำเนินการทางอาญาห้ามนำสำนวนการสอบสวนพิจารณาโทษทางวินัยมาวินิจฉัยเพื่อไม่ดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำผิดแต่เพียงอย่างเดียว แต่ให้พิจารณาพยานบุคคล พยานพฤติเหตุแวดล้อม และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ประกอบด้วย และให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หรือผู้รับมอบอำนาจไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดอย่าให้คดีขาดอายุความ พร้อมทั้งติดตามผลคดี และส่งตัวผู้กระทำผิดให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีด้วย ดังนั้น หากกรณีดังกล่าว ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นการทุจริตของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เทศบาลตำบลพะวงก็ต้องปฏิบัติตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๘๐๖ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๓

/ ประกอบกับ ...

www.yotathai.com

ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๕๗๓ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ แต่ถ้าหากกรณีดังกล่าวมิได้เกิดจากกรณีเงินขาดบัญชีหรือมีการทุจริตทางการเงิน เทศบาลก็ไม่ต้องปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวข้างต้นแต่ประการใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งเทศบาลตำบลพะวงถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔ - ๖
โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

/ค้อย/ คุณวุฒิ/ทต.พะวง (ออกจากราชการ) หน้า 13

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๒๑๗๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

เรื่อง การใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ มท ๐๐๓๗.๔/๑๘๗๑ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

ตามที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีแจ้งว่า อำเภอเวียงสระ ได้หารือการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๓ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตรวจสอบบัญชีงวดปีงบประมาณ ๒๕๔๔ ของเทศบาลตำบลเขานิพันธ์ (เดิม องค์การบริหารส่วนตำบลเขานิพันธ์) แล้วมีข้อเสนอแนะให้มีการเรียกเงินคืน จำนวน ๑๔๓,๑๔๐ บาท เนื่องจากการเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ จำนวน ๑๑ รายการ โดยเทศบาลได้ดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่แล้ว สรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิด ๒ รายไม่ยินยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เทศบาลจึงได้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยทำการสืบทรัพย์ของเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดเพื่อดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดต่อไป แต่ปรากฏว่าบุคคลทั้งสองไม่มีทรัพย์สินแต่อย่างใด จึงหารือปัญหาข้อกฎหมายต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี รวม ๒ ประเด็น ซึ่งจังหวัดพิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว และขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่หารือว่า การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยการยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดีอักษร เพื่อชำระหนี้จะต้องดำเนินการภายในอายุความสองปีหรือไม่ ซึ่งจังหวัดเห็นว่า คำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทนเป็นคำสั่งทางปกครอง หากผู้อยู่ในบังคับในคำสั่งไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งย่อมมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามนัยมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ โดยไม่นำอายุความสองปีซึ่งเป็นอายุความการใช้สิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับ และนำอายุความสิบปีซึ่งเป็นอายุความการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ ตามนัยมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ นั้น

/เห็นว่า...

www.yotathai.com

เห็นว่า อายุความตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เป็นอายุความการใช้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่เสียหายจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดอายุความสองปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และการใช้สิทธิเรียกร้องดังกล่าวสามารถออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชำระเงินได้ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เป็นมาตรการต่อจากการใช้สิทธิเรียกร้องด้วยวิธีการออกคำสั่ง ซึ่งอาจเปรียบเทียบได้กับการบังคับคดีทางแพ่ง และไม่ได้กำหนดเรื่องอายุความไว้ อย่างไรก็ดี การใช้มาตรการบังคับทางปกครองควรนำระยะเวลาการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้โดยอนุโลมเช่นกัน กล่าวคือ จะต้องดำเนินการบังคับคดีให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้เงิน ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๙ และเรื่องเสร็จที่ ๖๕๕/๒๕๔๖

๒. ประเด็นที่หารือว่า ผลจากการตรวจสอบทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดีอักษร ไม่ปรากฏว่ามีทรัพย์สินให้ยึดหรืออายัด เทศบาลตำบลเขานิพันธ์จะใช้สิทธิเรียกร้อง โดยการฟ้องบุคคลทั้งสองให้ชำระค่าสินไหมทดแทนต่อศาลปกครองนครศรีธรรมราช เพื่อให้ชำระค่าสินไหมทดแทนได้หรือไม่ อย่างไร และจังหวัดมีความเห็นว่า ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๔๗/๒๕๔๖ มีประเด็นสำคัญว่า แม้ต่อมาเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำละเมิดจะเกษียณอายุไปแล้วก็ตาม หน่วยงานของรัฐสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ โดยไม่ต้องมีคำบังคับของศาลปกครอง หน่วยงานของรัฐจึงไม่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น การที่เทศบาลตำบลเขานิพันธ์ ได้ตรวจสอบทรัพย์สินของบุคคลทั้งสองแล้ว ไม่ปรากฏทรัพย์สินให้ยึดหรืออายัด เทศบาลจะใช้สิทธิโดยการฟ้องบุคคลทั้งสองต่อศาลปกครองให้ชำระค่าสินไหมทดแทนไม่ได้ แต่เทศบาลจะต้องสืบทรัพย์ของบุคคลดังกล่าวจนกว่าจะครบกำหนดอายุความสิบปีนับแต่วันที่มีคำสั่งเรียกชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และเมื่อครบกำหนดอายุความแล้ว ถ้าหากปรากฏว่า ไม่พบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว สิทธิเรียกร้องการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยวิธียึดหรืออายัดทรัพย์สิน และขายทอดตลาดเป็นอันสิ้นสุดลง ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๔๗/๒๕๔๖

เห็นว่า เมื่อคำสั่งของเทศบาลตำบลเขานิพันธ์ เป็นคำสั่งทางปกครองที่ให้ชดใช้เงินตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เทศบาลตำบลเขานิพันธ์ย่อมต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดีอักษร แล้วขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยไม่ต้องมีคำบังคับของศาลปกครอง และเทศบาลตำบลเขานิพันธ์ไม่สามารถฟ้องบุคคลทั้งสองต่อศาลปกครองได้ ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง

/และวิธี...

www.yotathai.com

และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ ซึ่งเทศบาลตำบลเขานิพันธ์จะต้องสืบหาทรัพย์ของบุคคลทั้งสองจนกว่าจะครบระยะเวลาบังคับคดีภายในสิบปี นับแต่วันที่เทศบาลออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้เงิน และเมื่อครบสิบปีแล้ว หากไม่พบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว เทศบาลย่อมไม่สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้อีกต่อไป ความเห็นของจังหวัดสุราษฎร์ธานีถูกต้องแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สน.กร. (สคด.) โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๕๔ **วันที่** ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
เรื่อง การใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่

เรียน อสถ.

ข้อเท็จจริง

จ.สุราษฎร์ธานี มีหนังสือ ที่ มท ๐๐๓๗.๔/๑๘๗๑ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ **(เอกสารหมายเลข ๑-๒)** แจ้งว่า อ.เวียงสระ ได้หารือการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ กรณี สตง. ภูมิภาคที่ ๑๓ จ.สุราษฎร์ธานี ตรวจสอบบัญชีงวดปีงบประมาณ ๒๕๔๔ ของ ทต. เขานิพันธ์ (เดิม อบต. เขานิพันธ์) แล้ว มีข้อเสนอแนะโดยให้มีการเรียกเงินคืน จำนวน ๑๔๓,๑๔๐ บาท เนื่องจากมีการเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายและไม่ชอบด้วยระเบียบ จำนวน ๑๑ รายการ ซึ่ง ทต.เขานิพันธ์ได้ดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของ จนท.แล้ว สรุปได้ว่า มี จนท.ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน รวม ๓ คน คือ นายโชคดี ละม้าย อดีตประธานกรรมการบริหาร อบต.เขานิพันธ์ จำนวน ๑๖,๖๙๕ บาท นายสมเชาว์ โกศล อดีตประธานกรรมการบริหาร อบต.เขานิพันธ์ จำนวน ๕๔,๘๗๕ บาท และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดีอักษร อดีตปลัด อบต.เขานิพันธ์ จำนวน ๗๑,๕๗๐ บาท และเทศบาลได้ส่งแบบรายงานความเสียหายที่ไม่ต้องส่งสำนวนการสอบสวนไปให้กระทรวงการคลังทราบแล้ว ต่อมา ทต.เขานิพันธ์ได้ออกคำสั่งให้ จนท.ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เทศบาล ซึ่งนายละม้าย โชคดี ได้ชำระให้แก่เทศบาลครบถ้วนแล้ว ส่วนนายสมเชาว์ โกศล กับ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดีอักษร มิได้ชดใช้ ทต.เขานิพันธ์จึงใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยทำการสืบทรัพย์ของบุคคลทั้งสอง แต่ไม่ปรากฏว่ามีทรัพย์สินอย่างใด ๆ ทต.เขานิพันธ์ จึงหารือปัญหาข้อกฎหมายต่อ จ.สุราษฎร์ธานี รวม ๒ ประเด็น และจังหวัดพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่หารือว่า การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยการยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดีอักษร เพื่อชำระหนี้จะต้องดำเนินการภายในอายุความสองปีหรือไม่ และจังหวัดเห็นว่า คำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของ ทต.เขานิพันธ์ เป็นคำสั่งทางปกครอง หากผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งไม่ปฏิบัติตาม จนท.ผู้ทำคำสั่งย่อมมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินของบุคคลทั้งสองได้ โดยไม่ต้องนำอายุความสองปีซึ่งเป็นอายุความการฟ้องคดี ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับ สำหรับการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินของบุคคลทั้งสอง ให้ใช้อายุความสิบปีนับแต่วันที่มีคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามความในมาตรา ๒๗๑ แห่ง ป.วิ.พ. และมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ ประกอบกับคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ ที่กำหนดว่า คำสั่งตามมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นคำสั่งทางปกครอง

/๒. ประเด็น...

www.yotathai.com

๒. ประเด็นที่หารือว่า ผลจากการตรวจสอบทรัพย์สินของนายเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดีอักษร ไม่ปรากฏทรัพย์สินให้ยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน ทต.เขานิพันธ์จะใช้สิทธิเรียกร้องโดยการฟ้องบุคคลทั้งสองให้ชำระค่าสินไหมทดแทนต่อศาลปกครองนครศรีธรรมราช เพื่อให้ชำระค่าสินไหมทดแทนได้หรือไม่ อย่างไร และจังหวัดเห็นว่า ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ มีประเด็นสำคัญว่า แม้ต่อมา จนท.ของรัฐผู้ทำละเมิดจะเกษียณอายุไปแล้วก็ตาม หน่วยงานของรัฐสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ โดยไม่ต้องมีคำบังคับของศาลปกครอง หน่วยงานของรัฐจึงไม่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น การที่ ทต.เขานิพันธ์ ได้ตรวจสอบทรัพย์สินของบุคคลทั้งสองแล้ว ไม่ปรากฏทรัพย์สินให้ยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สิน เทศบาลจะใช้สิทธิเรียกร้องโดยการฟ้องบุคคลทั้งสองต่อศาลปกครองให้ชำระค่าสินไหมทดแทนไม่ได้ แต่เทศบาลจะต้องสืบทรัพย์ของบุคคลดังกล่าว จนกว่าจะครบกำหนดอายุความสิบปีนับแต่วันที่มีคำสั่งเรียกชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และเมื่อครบกำหนดอายุความแล้ว ถ้าหากปรากฏว่าไม่พบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว สิทธิเรียกร้องการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยวิธียึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเป็นอันสิ้นสุดลง ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖

จังหวัดจึงขอหารือว่า ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ อย่างไร เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ข้อกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ

๑. พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ **(เอกสารหมายเลข ๓)**

มาตรา ๑๐ วรรคสอง สรุปได้ว่าสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจาก จนท.ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัว จนท.ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน...

มาตรา ๑๒ สรุปได้ว่า ในกรณีที่ จนท.ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ให้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๘ หรือในกรณีที่ จนท.ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจาก จนท. ผู้นั้นได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้ จนท.ผู้นั้นชำระเงินดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด

๒. ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๑ สรุปได้ว่า ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดี (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะ (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ภายในสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยอาศัยและตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น **(เอกสารหมายเลข ๔)**

๓. คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ **(เอกสารหมายเลข ๕)** เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องสรุปได้ ดังนี้

๓.๑ คำสั่งตามมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นคำสั่งทางปกครอง

/๓.๒ ทม.หนองคาย...

www.yotathai.com

๓.๒ ทม.หนองคายซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐผู้ฟ้องคดี มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็น จนท.ของรัฐให้ชำระเงินค่าสินไหมทดแทนได้โดยไม่ต้องมีคำบังคับของศาลปกครองตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่อย่างใด และ ทม.หนองคาย ผู้ฟ้องคดีมิใช่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งแห่งพ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งศาลปกครองชั้นต้นที่มีคำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

๓.๓ กรณี จนท.ผู้กระทำละเมิดเกษียณอายุราชการไปแล้วก็ตาม หน่วยงานของรัฐสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ตามมาตรา ๕๗ แห่งวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๔. พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง สรุปได้ว่า คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ผู้ใดชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้ จนท.มีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน จนท.ผู้ออกคำสั่งอาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้น และขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน **(เอกสารหมายเลข ๖)**

๕. พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง สรุปได้ว่า ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือ จนท.ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจ หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๙ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง **(เอกสารหมายเลข ๗)**

๖. บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๖๕๕/๒๕๔๖ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หารือเกี่ยวกับวิธีการยึดการอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ และคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีความเห็นในประเด็นที่สี่ว่า เมื่อมาตรา ๕๗ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ ให้นำวิธีการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ตาม ป.วิ.พ.มาปฏิบัติโดยอนุโลม ดังนั้น อายุความในการบังคับทางปกครองจึงควรนำอายุความการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่ง ป.วิ.พ. มาใช้บังคับกับการบังคับทางปกครองโดยอนุโลมเช่นกัน คือ จะต้องดำเนินการบังคับให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้ จนท.ชดใช้เงิน ซึ่งกรณีดังกล่าวได้เคยมีความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๕ **(เอกสารหมายเลข ๘)**

๗. บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๕ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า สนง.ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้หารือในประเด็นที่สี่ เกี่ยวกับการยึด การอายัดและการขายทอดตลาด โดยคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเห็นว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๕๗ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ให้นำวิธีการยึด อายัด หรือขายทอดตลาดตาม ป.วิ.พ. มาปฏิบัติโดยอนุโลม จึงเห็นควรที่จะนำอายุความการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่ง ป.วิ.พ.

/มาใช้บังคับ...

www.yotathai.com

มาใช้บังคับกับการบังคับทางปกครองโดยอนุโลมเช่นกัน คือ จะต้องดำเนินการบังคับให้เสร็จสิ้นภายในสิบปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้ จนท.ชดใช้เงิน **(เอกสารหมายเลข ๙)**

ข้อพิจารณา

สน.กร.พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่หารือว่า การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยการยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดีอักษร เพื่อชำระหนี้จะต้องดำเนินการภายในอายุความสองปีหรือไม่ ซึ่งจังหวัดเห็นว่า คำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทนเป็นคำสั่งทางปกครอง หากผู้อยู่ในบังคับในคำสั่งไม่ปฏิบัติตาม จนท.ผู้ทำคำสั่งย่อมมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามนัยมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ โดยไม่นำอายุความสองปีซึ่งเป็นอายุความการใช้สิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับ และนำอายุความสิบปีซึ่งเป็นอายุความการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่ง ป.วิ.พ. มาใช้บังคับ ตามนัยมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ ประกอบกับคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ ที่กำหนดไว้ว่า คำสั่งตามมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นคำสั่งทางปกครอง นั้น

สน.กร.เห็นว่า อายุความตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เป็นอายุความการใช้สิทธิเรียกร้องให้ จนท.ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่เสียหายจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจาก จนท.ภายในกำหนดอายุความสองปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัว จนท.ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และการใช้สิทธิเรียกร้องดังกล่าวสามารถออกคำสั่งให้ จนท.ชำระเงินได้ตามมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เป็นมาตรการต่อจากการใช้สิทธิเรียกร้องด้วยวิธีการออกคำสั่ง ซึ่งอาจเปรียบเทียบได้กับการบังคับคดีทางแพ่งและไม่ได้กำหนดเรื่องอายุความไว้ อย่างไรก็ดี การใช้มาตรการบังคับทางปกครองควรนำระยะเวลาการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่ง ป.วิ.พ.มาใช้โดยอนุโลมเช่นกัน กล่าวคือ จะต้องดำเนินการบังคับคดีให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้ จนท.ชดใช้เงิน ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๙ และเรื่องเสร็จที่ ๖๕๕/๒๕๔๖

๒. ประเด็นที่หารือว่า ผลจากการตรวจสอบทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดีอักษร ไม่ปรากฏว่ามีทรัพย์สินให้ยึดหรืออายัด ทต.เขานิพันธ์จะใช้สิทธิเรียกร้อง โดยการฟ้องบุคคลทั้งสองให้ชำระค่าสินไหมทดแทนต่อศาลปกครองนครศรีธรรมราช เพื่อให้ชำระค่าสินไหมทดแทนได้หรือไม่ อย่างไร และจังหวัดมีความเห็นว่า ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ มีประเด็นสำคัญว่า แม้ต่อมา จนท.ของรัฐผู้ทำละเมิดจะเกษียณอายุไปแล้วก็ตาม หน่วยงานของรัฐสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ โดยไม่ต้องมีคำบังคับของศาลปกครอง หน่วยงานของรัฐจึงไม่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครอง

/และวิธี...

www.yotathai.com

และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น การที่ ทต.เขานิพันธ์ ได้ตรวจสอบทรัพย์สินของบุคคลทั้งสองแล้ว ไม่ปรากฏทรัพย์สินให้ยึดหรืออายัด เทศบาลจะใช้สิทธิโดยการฟ้องบุคคลทั้งสองต่อศาลปกครองให้ชำระค่าสินไหมทดแทนไม่ได้ แต่เทศบาลจะต้องสืบทรัพย์ของบุคคลดังกล่าว จนกว่าจะครบกำหนดอายุความสิบปี นับแต่วันที่มีคำสั่งเรียกชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และเมื่อครบกำหนดอายุความแล้ว ถ้าหากปรากฏว่า ไม่พบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว สิทธิเรียกร้องการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยวิธียึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดเป็นอันสิ้นสุดลง ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖

สน.กร.เห็นว่า ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ ระหว่าง ทม.หนองคาย ผู้ฟ้องคดี กับนายวีระศักดิ์ พันธ์นาเหนือ กับพวก สรุปแนวทางปฏิบัติได้ว่า (๑) คำสั่งตามมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นคำสั่งทางปกครอง และ (๒) แม้ จนท.ของรัฐผู้กระทำละเมิดจะเกษียณอายุไปแล้วก็ตาม หน่วยงานของรัฐสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้โดยไม่ต้องมีคำบังคับของศาลปกครอง ตามนัยมาตรา ๗๒ แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และหน่วยงานของรัฐไม่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดี ตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองดังกล่าว

ดังนั้น เมื่อคำสั่งของ ทต.เขานิพันธ์ เป็นคำสั่งทางปกครองที่ให้ชดใช้เงิน ตามมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ทต.เขานิพันธ์ย่อมต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดีอักษร แล้วขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน ตามมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยไม่ต้องมีคำบังคับของศาลปกครอง และ ทต.เขานิพันธ์ไม่สามารถฟ้องบุคคลทั้งสองต่อศาลปกครองได้ ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่ง ทต.เขานิพันธ์ จะต้องสืบหาทรัพย์ของบุคคลทั้งสองจนกว่าจะครบระยะเวลาบังคับคดีภายในสิบปี นับแต่วันที่เทศบาลออกคำสั่งให้ จนท.ชดใช้เงิน และเมื่อครบสิบปีแล้ว หากไม่พบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว เทศบาลย่อมไม่สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้อีกต่อไป ความเห็นของจังหวัดสุราษฎร์ธานีถูกต้องแล้ว

ข้อเสนอ

เห็นควรตอบข้อหารือของ จ.สุราษฎร์ธานี ตามข้อพิจารณาข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดลงนามในหนังสือถึง ผวจ.สุราษฎร์ธานี ที่เสนอมาพร้อมนี้

(นายวันชัย จันทร์พร)
ผอ.สน.กร.

ชอบ ลงนาม แก้ว

23 กย 52

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
ร.อสถ.ปกท.
อสถ.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๓๔๙๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง หารือการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม

อ้างถึง หนังสือจังหวัดมหาสารคาม ที่ มท ๐๘๕๗.๔/๑๙๖๑ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

ตามที่จังหวัดมหาสารคามได้รายงานข้อเท็จจริงพร้อมกับจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อประกอบการพิจารณา กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามได้รับการถ่ายโอนภารกิจสถานศึกษาโรงเรียนหนองโกวิชาประสิทธิ์พิทยาคม ตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐และมีการส่งมอบทรัพย์สินและหนี้สิน โดยมีการรับโอนหนี้ตามคำพิพากษาศาลจังหวัดมหาสารคาม ตามคดีหมายเลขดำที่ ม. ๒๖๕/๒๕๕๐ ,คดีหมายเลขแดงที่ ม. ๒๐๙๔/๒๕๕๐ กรณีนายปรีดี งามใหญ่ นักการภารโรง ปฏิบัติหน้าที่พนักงานขับรถยนต์ ได้ขับรถยนต์ของโรงเรียนเฉี่ยวชนบุคคลภายนอกได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต และศาลมีคำพิพากษาตามยอมให้นายปรีดี งามใหญ่ จำเลยที่ ๑ และโรงเรียนหนองโกฯ จำเลยที่ ๒ ชำระเงินให้แก่นางสมจิตร์ อรุณเรือง โจทก์ จำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท โดยโจทก์ได้รับเงินจำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ที่จำเลยทั้งสองวางไว้ที่ศาลในคดีอาญาไปแล้ว ส่วนที่เหลือ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท จะชำระให้เสร็จสิ้น ภายในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติ จึงขอหารือว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถชำระหนี้ให้แก่นางสมจิตร์ อรุณเรือง เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของโรงเรียนหนองโกฯ ได้หรือไม่ จำนวนเท่าใด และองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ใหม่หรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม สามารถชำระเงินแก่นางสมจิตร์ อรุณเรือง เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของโรงเรียนหนองโกวิชาประสิทธิ์พิทยาคม ได้หรือไม่ จำนวนเท่าใด

เห็นว่า คำพิพากษาย่อมมีผลผูกพันคู่ความตามนัยมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดังนั้น หนี้ตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดมหาสารคาม ตามคดีหมายเลขดำที่ ม. ๒๖๕/๒๕๕๐ ,คดีหมายเลขแดงที่ ม.๒๐๙๔/๒๕๕๐ ประกอบกับสัญญาประนีประนอมยอมความต่อหน้าศาล ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๐ ที่ระบุว่า นายปรีดี งามใหญ่ จำเลยที่ ๑ และโรงเรียนหนองโกฯ จำเลยที่ ๒ ตกลงยินยอมชำระให้แก่นางสมจิตร์ อรุณเรือง โจทก์ เป็นเงินจำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท โดยนางสมจิตร์ อรุณเรือง ได้รับชำระเงิน จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ซึ่งนายปรีดี งามใหญ่ และโรงเรียนหนองโกฯ วางไว้ที่ศาลในคดีอาญา ตามคดีหมายเลขดำที่ ๒๕๒๗/๒๕๔๙ ,คดีหมายเลขแดงที่ ๑๗๕๒/๒๕๕๐ ของศาลจังหวัดมหาสารคามแล้ว ส่วนที่เหลือจะชำระให้เสร็จสิ้น ภายในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ นั้น โรงเรียนหนองโกฯและนายปรีดี งามใหญ่ จึงต้องร่วมกันรับผิดชำระหนี้ที่เหลืออยู่ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่นางสมจิตร์ อรุณเรือง ภายในระยะเวลาที่กำหนด และเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ทรัพย์สินและหนี้สินต่างๆ ของโรงเรียนหนองโกฯ ได้โอนไปอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังรายละเอียดตามเอกสารแสดงการถ่ายโอนภารกิจด้านทรัพย์สินของโรงเรียนหนองโกฯ แล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดก็จะต้องรับผิดชำระหนี้แทนโรงเรียนหนองโกฯ ร่วมกับนายปรีดี งามใหญ่ ในหนี้ที่เหลืออยู่จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่นางสมจิตร์ อรุณเรือง ตามคำพิพากษาดังกล่าว องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงสามารถชำระเงินให้แก่นางสมจิตร์ อรุณเรือง เป็นจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

/ ประเด็น...

www.yotathai.com

ประเด็นที่ ๒ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดใหม่หรือไม่ อย่างไร

เห็นว่า เหตุละเมิดดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลใช้บังคับแล้ว และเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามต้องรับผิดชำระหนี้อันเกิดจากการกระทำละเมิดของนายปรีดี งามใหญ่ ตามคำพิพากษาของศาล จำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท โดยผลของการรับโอนทรัพย์สินและหนี้สินของโรงเรียนหนองโกฯ และหากได้ชำระหนี้ดังกล่าวไปเป็นจำนวนเท่าไร (รวมทั้งที่ โรงเรียนหนองโกฯ ชำระไปก่อนแล้วด้วย) ก็จะเป็นยอดของความเสียหายที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม (หน่วยงานของรัฐ) ต้องรับผิดต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ (จากการสอบหาข้อเท็จจริงของโรงเรียนหนองโกฯ นายปรีดี งามใหญ่ เป็นพนักงานขับรถยนต์ และได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่) ตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องถือปฏิบัติตามนัยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ที่สรุปได้ว่า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่นั้น หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นใหม่ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการใช้สิทธิไล่เบี้ยนายปรีดี งามใหญ่ ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในจำนวนเงินที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจ่ายให้แก่ผู้เสียหาย ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีดังกล่าว เป็นกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก และการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดจะต้องอาศัยอำนาจตามข้อ ๓๑ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หมวด ๒ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้อ ๒ และต้องส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงมหาดไทยตรวจสอบ ตามหนังสือและระเบียบดังกล่าว ข้อ ๑๗ ข้อ ๓๑ และข้อ ๓๘

๒. ในการจัดทำสำนวนการสอบสวน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก สามารถนำแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๒๐๖๒ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามประเภทสำนวนการสอบสวน มาใช้ได้และมีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดสัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดทางละเมิด ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๓๙๘๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๓. ในการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกนั้นมีแนวทางปฏิบัติที่กำหนดให้ต้องสอบบุคคลผู้ถูกทำละเมิด ผู้รู้เห็นเหตุการณ์ และพยานหลักฐานอื่นที่สัมพันธ์ใกล้ชิดหรือเป็นมูลเหตุให้เกิดละเมิดเพื่อประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ ตามหนังสือกรมการปกครอง ด่วนมากที่ มท ๐๓๑๓.๔/ว ๔๐๗ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ เรื่อง การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ซึ่งในการสอบสวนดังกล่าว ควรสอบผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดด้วย และในการสอบพยานบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะต้องแนบสำเนาบัตรประจำตัวรวมทั้งคำสั่งของหน่วยงานที่มอบหมายให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ราชการ ส่วนการสอบพยานบุคคลที่เป็นบุคคลภายนอกต้องแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน นอกจากนี้ ในสำนวนการสอบสวนจะต้องมีสำเนารายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีของสถานีตำรวจ ในกรณีที่มีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน แผนที่แสดงสถานที่เกิดเหตุ และภาพถ่ายแสดงสถานที่เกิดเหตุ ภาพถ่ายทรัพย์สิน

/ ของบุคคล...

www.yotathai.com

ของบุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหาย ภาพถ่ายทรัพย์สินของทางราชการที่ได้รับความเสียหาย สำเนาใบขับขี่รถยนต์และรถจักรยานยนต์ ใบรับรองแพทย์ ใบมรณบัตร คำร้องของผู้เสียหายที่ขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน สำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เป็นต้น

๔. ในการสรุปสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการนั้น ต้องสรุปด้วยว่า เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ โดยมีคำสั่งของทางราชการหรือบันทึกการสอบปากคำของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่อนุญาตให้ไปราชการหรือมอบหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่ และต้องชี้ให้เห็นถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำของเจ้าหน้าที่ว่า ได้ใช้ความระมัดระวังอย่างไรบ้าง จึงจะเป็นความประมาทเลินเล่อหรือเป็นการกระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งความหมายของคำว่า "ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง" นั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นสรุปได้ว่า ความประมาทเลินเล่อนั้น เป็นการกระทำโดยมิใช่เจตนาประสงค์ต่อผลหรือย่อมเล็งเห็นผล แต่เป็นการกระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยหรือพฤติการณ์ ส่วนความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจะมีลักษณะไปในทางที่บุคคลนั้นได้กระทำไปโดยขาดความระมัดระวังที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานเป็นอย่างมาก เช่น คาดเห็นได้ว่าความเสียหายอาจเกิดขึ้นได้ หรือหากระมัดระวังสักเล็กน้อยก็คงได้คาดเห็นการอาจเกิดความเสียหายเช่นนั้น เช่น คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๑๗๘๙-๑๗๙๐/๒๕๑๘ กรณีโรงงานของจำเลย (กระทรวงการคลัง) เผาเศษปอ ทำให้เกิดควันดำปกคลุมถนนจนมองไม่เห็นทางข้างหน้าเป็นเหตุให้มีรถขับมาชนท้ายรถโจทก์ซึ่งจอดอยู่ได้รับความเสียหาย ซึ่งเหตุการณ์เช่นนี้เคยเกิดมาแล้ว ๒-๓ ครั้ง แต่ก็ปล่อยปละละเลยไม่เปลี่ยนวิธีการเผาเศษปอ เป็นกรณีที่จำเลยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นต้น

๕. กรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก และเป็นคดีความผิดทางอาญาด้วย ซึ่งพนักงานสอบสวนเสนอพนักงานอัยการฟ้องคดีต่อศาล และศาลมีคำพิพากษาในคดีอาญาแล้ว การจัดทำสำนวนการสอบสวน ควรจัดส่งเอกสารประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม ดังนี้

๕.๑ สำเนาคำพิพากษาคดีอาญา

๕.๒ สำเนารายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี สำเนาบันทึกตรวจสถานที่เกิดเหตุและแผนที่แสดงสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน สำเนาบันทึกการตรวจสภาพรถคันที่เกิดอุบัติเหตุ สำเนาบันทึกปากคำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องของพนักงานสอบสวน ภาพถ่ายสถานที่เกิดเหตุ และความเห็นของพนักงานสอบสวนในการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดดังกล่าว

๖. ในการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกนั้น การเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐมีกำหนดอายุความหนึ่งปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร/โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ 7013

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

3 มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

เรียน อธิบดีกรมชลประทาน

อ้างถึง หนังสือกรมชลประทาน ด่วน ที่ กษ ๐๓๐๓/๔๘๑๗ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๔๑
๒. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๐

ตามที่กรมชลประทานได้มีหนังสือแจ้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อขอให้แต่งตั้งผู้แทนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขดำที่ อ.๑๒๓/๒๕๕๑ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๔๓๓/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครอง อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา) โดยพิพากษาให้กรมชลประทาน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ นางม้วน พิมพ์คต ผู้ฟ้องคดี เป็นเงินจำนวน ๑๕๓,๕๐๐ บาท ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นราชการส่วนท้องถิ่น และเป็น "หน่วยงานของรัฐ" รวมทั้งมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ทั้งนี้ ตามข้อ ๖ ข้อ ๘ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะหัวหน้าหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าว

๒. การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในกรณีดังกล่าวข้างต้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนปัจจุบัน เป็นผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะเนียง บุคคลดังกล่าวอาจเข้าข่ายเป็นคู่กรณีตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้ และมีแนวทางปฏิบัติในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติ

/เกี่ยวกับ ...

/ค้อย/ จ.พนองบัว (การชลประทาน) หน้า 7

www.yotathai.com

เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๔๑ เรื่อง ผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่สรุปได้ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอซึ่งเป็นผู้มีอำนาจกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบล ตามนัยข้อ ๑๒ ของระเบียบดังกล่าว และเรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๐ ที่สรุปได้ว่า หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามนัยข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีส่วนร่วมในการทำให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ย่อมไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการได้ และให้นำข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ที่ได้กำหนดไว้แล้วว่า ผู้ใดจะเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดมาใช้โดยอนุโลม

อย่างไรก็ดี หากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำละเมิดของโครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะเนียงได้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนปัจจุบันซึ่งมิได้เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว และไม่ใช่ผู้ถูกต้องห้ามมิให้ทำการพิจารณาทางปกครอง ตามนัยมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ย่อมเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในฐานะหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เสียหาย ตามนัยข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"คำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๗๐๑๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง การตรวจสอบการบริหารงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดพังงา ที่ พง ๐๐๓๗.๔/๓๙๑๙ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๔๑๗ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒

ตามที่จังหวัดพังงามีหนังสือขอหารือ กรณีที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการทางละเมิด กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติสึนามิซ้ำซ้อนกับกรมประมง ทำให้เกิดความเสียหายเป็นเงิน ๕,๗๒๐,๐๐๐ บาท ในข้อที่ ๓ โดยให้จังหวัดประสานหน่วยงานต้นสังกัดของคณะกรรมการ เพื่อจักได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดร่วมกัน นั้น จังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๙ (๒) ที่ระบุว่า ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายเป็นกรรมการที่ตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐแห่งใด ให้แจ้งต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ดังนั้น เมื่อบุคคลผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ประกอบการรายย่อยที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งและทำงานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง จึงต้องให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกับสำนักนายกรัฐมนตรี แต่ถ้านายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณของกองทุนเงินสงเคราะห์ผู้ประสบสาธารณภัย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองอาจเข้าข่ายเป็นคู่กรณีตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการได้ จึงต้องให้นายอำเภอคุระบุรีซึ่งเป็นผู้มีอำนาจกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด จึงหารือว่า ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑ ประเด็นที่หารือว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๙ (๒) ได้ระบุไว้ว่า ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายเป็นกรรมการที่ตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐแห่งใด ให้แจ้งต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ดังนั้น

/เมื่อบุคคล...

www.yotathai.com

เมื่อบุคคลผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ประกอบการรายย่อยที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือ เป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งและทำงานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง จึงต้องให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดร่วมกับสำนักนายกรัฐมนตรี นั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๙ (๒) นั้น เป็นการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายซึ่งเป็นกรรมการที่ตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐรายงานความเสียหายต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดจะต้องพิจารณาจากระเบียบดังกล่าว ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ กล่าวคือ ตามข้อ ๑๐ กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัด หรือผู้ซึ่งระเบียบนี้กำหนดให้เป็นผู้รับแจ้งตามข้อ ๙ (๒) แล้วแต่กรณีมีอำนาจร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ และตามข้อ ๑๑ กำหนดไว้ว่าในกรณีที่ความเสียหายเกิดแก่หน่วยงานของรัฐมากกว่าหนึ่งแห่งและหรือความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ ตามข้อ ๘ หรือข้อ ๑๐ บรรดาที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ

จากข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดร่วมกัน จะต้องพิจารณาด้วยว่า เจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายสังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใด เพื่อที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นจะได้เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วม ซึ่งในกรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองตามที่จังหวัดหารือ หากกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองเป็นผู้ทำให้เกิดความเสียหายและไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใด ผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการก็คือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง (หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ) และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหาย) แต่ถ้าปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีกรรมการดังกล่าวที่ได้รับการแต่งตั้งจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองเป็นผู้ทำให้เกิดความเสียหายและสังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นรวมอยู่ด้วย เช่น สังกัดกรมการปกครอง อธิบดีกรมการปกครอง (หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ) ก็จะเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นต้น ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้แจ้งแนวทางปฏิบัติ ตามข้อ ๓ ของหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๔๑๗ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ เรื่อง การตรวจสอบการบริหารงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง ให้จังหวัดพังงา อำเภอคุระบุรี และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองประสานกับสำนักนายกรัฐมนตรีร่วมกันตรวจสอบว่ามีผู้ที่ทำให้เกิดความเสียหายเป็นเจ้าหน้าที่สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดบ้าง เพื่อจะได้ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกัน

๒. ประเด็นที่หารือว่า ถ้านายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณของกองทุนเงินสงเคราะห์ผู้ประสบสาธารณภัย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองอาจเข้าข่ายเป็นคู่กรณีตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

/ซึ่งไม่สามารถ...

www.yotathai.com

ซึ่งไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการได้ จึงต้องให้นายอำเภอคุระบุรีซึ่งเป็นผู้มีอำนาจกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด นั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติให้จังหวัดทราบแล้ว ตามข้อ ๒ ของหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๔๑๗ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ เรื่อง การตรวจสอบการบริหารงานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง และตามข้อหารือดังกล่าว ความเห็นของจังหวัดถูกต้องแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓ มิถุนายน

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/10471

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

3 กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง การวินิจฉัยสั่งการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๘

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดอุตรดิตถ์ ที่ อต ๐๐๓๗.๔/๗๙๕๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๒
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๘๒๓ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๐
๓. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ตามที่จังหวัดอุตรดิตถ์ได้มีหนังสือขอหารือ กรณีเทศบาลตำบลศรีพนมมาศ อำเภอลับแล ขอยกเว้นการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในการแย้งความเห็นของกระทรวงการคลัง ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับผลการตรวจสอบจากกระทรวงการคลังเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์วินิจฉัยสั่งการสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามนัยข้อ ๑๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีทุจริตทางการเงินของเทศบาลตำบลศรีพนมมาศ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มีความเห็นให้เทศบาลและจังหวัดอุตรดิตถ์ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. เนื่องจากกรณีทุจริต จำนวนเงิน ๑,๙๐๙,๒๔๑.๗๕ บาท ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายเจษฎา ศรุติสุต เทศมนตรีในขณะนั้นต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เทศบาลตามความเห็นของกรมบัญชีกลางโดยได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงการคลัง และกรณีทุจริต จำนวนเงิน ๕,๗๑๙,๔๒๙.๗๙ บาท นายเจษฎา ศรุติสุต นายกเทศมนตรีในขณะนั้น ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เทศบาลตามความเห็นของกรมบัญชีกลางโดยได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงการคลัง ดังนั้น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงในปัจจุบันว่า นายเจษฎา ศรุติสุต เป็นนายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศ นายเจษฎา ศรุติสุต จึงเป็นคู่กรณี ตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งต้องห้ามมิให้เป็นผู้พิจารณาทางปกครอง กล่าวคือ ไม่สามารถวินิจฉัยสั่งการสำนวนการสอบสวนดังกล่าว และต้องส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย

/สั่งการ...

www.yotathai.com

สั่งการแทน ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งหากผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์วินิจฉัยสั่งการให้นายเจษฎา ศรุติสุต ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศ นายเจษฎา ศรุติสุต ก็ไม่สามารถเป็นผู้ออกคำสั่งให้ตนเองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่เทศบาลได้ และต้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์เป็นผู้ออกคำสั่งแทน ทั้งนี้ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๕๒๓/๒๕๕๐ เรื่อง การออกคำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทนและการพิจารณาอุทธรณ์ของเทศบาลนครสมุทรปราการ ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งเวียนให้จังหวัดทุกจังหวัดทราบแล้ว ตามหนังสือที่อ้างถึงข้อ ๒

๒. สำหรับกรณีที่จังหวัดหารือการขอยกเว้นการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการส่งความเห็นที่นายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศแย้งความเห็นของกระทรวงการคลังไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์วินิจฉัย นั้น เนื่องจากนายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศไม่สามารถวินิจฉัยแย้งความเห็นของกระทรวงการคลังได้ ดังที่กล่าวมาแล้ว ตามข้อ ๑ ดังนั้น ในประเด็นนี้ จึงไม่จำต้องพิจารณาแต่ประการใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจริน จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สน.กร. (สคด.) โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๖๔๓ **วันที่** ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของ อปท. พ.ศ. ๒๕๔๗

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามหนังสือ สน.คท. (สพช.) ที่ มท ๐๘๐๘.๔/๒๒๖ ลว. ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๒ แจ้งว่า สตง. มีหนังสือถึง มท.แจ้งขอให้แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของ อปท. พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อเป็นการควบคุมเรื่องวินัยทางการเงินและการคลัง โดยให้เพิ่มข้อความ "หากมีการจ่ายเงินไม่ถูกต้องตามวรรคหนึ่ง ไม่ปลดเปลื้องความรับผิดของผู้เบิก ผู้ตรวจฎีกา ผู้อนุมัติฎีกา และผู้จ่ายเงิน ที่จะชดใช้เงินจนครบถ้วน" ในข้อ ๖๗ วรรคสอง ของระเบียบ ฯ สน.คท. จึงขอทราบความเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมในกรณีดังกล่าว ในประเด็นต่าง ๆ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สน.กร. พิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีมีการจ่ายเงินไม่ถูกต้องตามระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของ อปท. พ.ศ. ๒๕๔๗ หากระเบียบดังกล่าวมิได้กำหนดความรับผิดของผู้เบิก ผู้ตรวจฎีกา ผู้อนุมัติฎีกา และผู้จ่ายเงินไว้ กรณีมีการเบิกเงินไม่ถูกต้องบุคคลดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบชดใช้เงินคืนแก่ทางราชการตามกฎหมายหรือระเบียบใด

เห็นว่า กรณีมีการเบิกเงินไม่ถูกต้องตามระเบียบดังกล่าว ผู้เบิก ผู้ตรวจฎีกา ผู้อนุมัติฎีกา และผู้จ่ายเงิน จะต้องรับผิดชดใช้เงินคืนให้แก่ทางราชการหรือไม่ อย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอันเป็นการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือไม่ ซึ่งความหมายของคำว่า "ละเมิด" มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๔๒๐ แห่ง ป.พ.พ. และหากบุคคลดังกล่าวเป็น "เจ้าหน้าที่" ตามนัยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ความรับผิดของ จนท. ย่อมเป็นไปตาม พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่ถ้ามิใช่ "เจ้าหน้าที่" ตามกฎหมายดังกล่าว ความรับผิดย่อมเป็นไปตาม ป.พ.พ.

๒. ในกรณีมีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบ ฯ มีความจำเป็นจะต้องกำหนดความรับผิดในกรณีดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

เห็นว่า การกำหนดความรับผิดของ จนท.ไว้ในระเบียบนั้น จะต้องพิจารณาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย เพราะเมื่อมีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับความรับผิดไว้แล้ว หากมีการกำหนดไว้ในระเบียบอีกอันอาจสร้างความสับสน

/ให้ผู้...

www.yotathai.com

ให้ผู้เกี่ยวข้องได้ และประการที่สำคัญการกำหนดความรับผิดไว้ในระเบียบจะไปขัดกับกฎหมายไม่ได้ ซึ่งในกรณีดังกล่าวก็มีกฎหมายที่สามารถนำมาใช้บังคับกับผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว กล่าวคือ ป.พ.พ. และ พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดความรับผิดไว้ในระเบียบแต่อย่างใด ตัวอย่าง เช่น ระเบียบ มท.ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๘ จะกำหนดไว้แต่เพียงว่า ผู้มีอำนาจหรือหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบนี้ หรือผู้หนึ่งผู้ใดกระทำการโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือกระทำการโดยมีเจตนาทุจริต หรือกระทำการโดยปราศจากอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ รวมทั้งมีพฤติกรรมที่เอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าเสนอราคาหรือเสนองานให้มีการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดตามกฎหมายหรือระเบียบ หรือคำสั่งซึ่งสามารถใช้บังคับแก่ผู้นั้นแล้วแต่กรณี และในกรณีของข้าราชการส่วนท้องถิ่นให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งในกรณีที่มีการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ มท.ว่าด้วยการพัสดุ ฯ ดังกล่าว เช่น จนท.ตรวจรับงานจ้างไม่ถูกรูปแบบรายการ จนท.พิจารณาผลการประกวดราคาไม่ถูกต้อง และ จนท.ขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาไม่ถูกต้อง จนท.ผู้เกี่ยวข้องก็อาจต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการ ตาม พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือตาม ป.พ.พ. แล้วแต่กรณี เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)
ผอ.สน.กร.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท 0808.2/ ว 2633

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

14 สิงหาคม 2552

เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการประกันภัยรถราชการ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2548 และวันที่ 21 มิถุนายน 2548 เห็นชอบหลักเกณฑ์การประกันภัยทรัพย์สินของรัฐและอนุมัติหลักการให้รถราชการต้องจัดให้มีการประกันภัยภาคบังคับตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ส่วนการจัดทำประกันภัยภาคสมัครใจของส่วนราชการในประเทศ ให้เสนอเรื่องให้คณะกรรมการกลั่นกรองการจัดเอาประกันภัยทรัพย์สินของรัฐพิจารณาอนุมัติก่อนการเบิกจ่าย ซึ่งรถราชการที่สามารถจัดทำประกันภัยและเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายจากการทำประกันภัยจะต้องเป็นรถราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยไม่รวมถึงรถราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแต่อย่างใด

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการประกันภัยรถราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกับส่วนราชการ ตลอดจนเพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ข้อ 8 จึงกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดทำประกันภัยรถราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1. รถราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถจัดทำประกันภัยและเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายจากการทำประกันภัยจะต้องเป็นรถราชการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ได้แก่ รถส่วนกลาง รถประจำตำแหน่ง และรถรับรอง (ถ้ามี) ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มาโดยการซื้อ การรับบริจาคหรือได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลต่างประเทศ และได้ขึ้นทะเบียนเป็นครุภัณฑ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานราชการ สิ่งการจัดทำประกันภัยรถราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็น

/1.1 การประกันภัย

www.yotathai.com

1.1 การประกันภัยภาคบังคับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดให้มีการประกันภัยรถราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคบังคับ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ได้ โดยพิจารณาตามความจำเป็นเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานและฐานะทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 การประกันภัยภาคสมัครใจ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะจัดให้มีการประกันภัยนอกเหนือจากการประกันภัยภาคบังคับ (ตามข้อ 1.1) ให้เสนอเรื่องให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาอนุมัติจัดทำ โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดทำประกันภัยภาคสมัครใจ ดังนี้

ก. หลักเกณฑ์สำหรับรถราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขอทำประกันภัยภาคสมัครใจ

(1) ต้องเป็นรถยนต์ส่วนกลางที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น

(2) ลักษณะการใช้รถ ตามข้อ (1) มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

(3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์จะจัดทำประกันภัยดังกล่าวจะต้องมีงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการ โดยไม่กระทบต่อการปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่ และไม่ให้นำเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาใช้เพื่อการนี้โดยเฉพาะ

ข. เงื่อนไขในการจัดทำประกันภัยรถราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคสมัครใจ

กลุ่มที่ 1 ให้จัดทำประกันภัยรถราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคสมัครใจ สำหรับรถยนต์ส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอ ของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอจะนะ โดยรถยนต์ส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขอทำประกันภัยจะต้องเป็นรถยนต์ที่มีภารกิจปกติในพื้นที่ และมีการจดทะเบียนรถยนต์ในพื้นที่ ทั้งนี้ในการจัดทำประกันภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขอทำประกันภัยเจรจาในเรื่องของการคุ้มครองความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการก่อการร้ายด้วย และหากเหตุการณ์ในพื้นที่ดังกล่าวกลับสู่ภาวะปกติ ในการขอทำประกันภัยรถยนต์ราชการภาคสมัครใจให้ดำเนินการตามกลุ่มที่ 2 และหรือ กลุ่มที่ 3 แล้วแต่กรณี

กลุ่มที่ 2 ให้จัดทำประกันภัยรถราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคสมัครใจ สำหรับรถยนต์ส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะการใช้งานที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุได้มากกว่ารถยนต์ส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามปกติ และหรือเมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้วมีโอกาสจะก่อให้เกิดความเสียหาย ผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่นในวงกว้างและหรือจำนวนมาก ดังนี้

/ (1) รถยนต์

www.yotathai.com

(1) รถยนต์ส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะการใช้งานในสถานการณ์ฉุกเฉินและหรือสถานการณ์พิเศษซึ่งมีโอกาสเกิดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เช่น รถพยาบาล รถยนต์ฉุกเฉิน รถยนต์บรรเทาสาธารณภัย รถยนต์ดับเพลิง เป็นต้น

(2) รถยนต์ส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้เพื่อการบรรทุกวัตถุและหรือวัสดุอันตราย เช่น รถยนต์บรรทุกน้ำมัน รถยนต์บรรทุกสารเคมี รถยนต์บรรทุกก๊าซ เป็นต้น

(3) รถยนต์ส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลักษณะที่เป็นรถยนต์โดยสารและหรือรถยนต์บัสโดยสาร จำนวนตั้งแต่ 20 ที่นั่งขึ้นไป

กลุ่มที่ 3 ให้จัดทำประกันภัยรถราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคสมัครใจ สำหรับรถยนต์ส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกเหนือจากกลุ่มที่ 2 ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจดทะเบียนและใช้งานอยู่ในปัจจุบัน

2. สำหรับการเลือกประเภทความคุ้มครอง (ชั้น) ของการทำประกันภัยรถยนต์ราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคสมัครใจนั้น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

2.1 การจัดทำประกันภัยรถยนต์ราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคสมัครใจ ในกลุ่มที่ 1 - 2 ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาประเภทของการจัดทำประกันภัยตามความจำเป็นและเหมาะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ

2.2 การจัดทำประกันภัยรถยนต์ราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคสมัครใจ ในกลุ่มที่ 3 ให้จัดทำประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจในความคุ้มครองประเภทที่ 3 ในวงเงินความคุ้มครอง ไม่เกิน 300,000 บาทต่อคน

อนึ่ง ในการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายสำหรับการทำประกันภัยรถยนต์ราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ตั้งงบประมาณรายจ่ายในหมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ ประเภทรายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิบูลย์ [illegible])
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
ส่วนการจัดสรรเงินอุดหนุนและพัฒนาระบบงบประมาณ
โทร. 0 - 2241 9049, โทรสาร 0-2241-8972

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๒๐๗๕๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๒

เรื่อง หารือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดตรัง ที่ ตง ๐๐๓๗.๔/๑๕๒๙ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๒
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วน ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๗๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๔๑
๒. สำเนาความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๐๗/๒๕๕๑
๓. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๓.๑/๒๒๖๕๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

ตามที่จังหวัดตรังมีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอหารือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีร้องเรียนการก่อสร้างศูนย์ปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติของเทศบาลตำบลวังวิเศษ อำเภอวังวิเศษ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการทำให้เทศบาลได้รับความเสียหาย ซึ่งจังหวัดตรังเห็นว่า นายกเทศมนตรีตำบลวังวิเศษเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้ และต้องรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังผู้มีอำนาจกำกับดูแลเป็นผู้แต่งตั้ง เนื่องจากนายอำเภอวังวิเศษเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง ในการกำกับดูแลเทศบาลตำบลวังวิเศษ ตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และเพื่อความคล่องตัว รวดเร็ว รวมทั้งเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง จึงมอบอำนาจให้นายอำเภอวังวิเศษแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัด และให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอนั้น ประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๔๑ (หนังสือ

/กระทรวง...

www.yotathai.com

กระทรวงมหาดไทย ด่วน ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๗๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๒) และความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๐๗/๒๕๕๑ รวมทั้งหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๓.๑/๒๒๖๕๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔ ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังจึงเป็นผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเทศบาลตำบลวังวิเศษในกรณีดังกล่าว ในฐานะผู้กำกับดูแลตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนการมอบอำนาจให้นายอำเภอวังวิเศษดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดแทนนั้น ย่อมเป็นดุลยพินิจของผู้ว่าราชการจังหวัดตรังที่จะพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑๕ ก.ค. ๕๖

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ปกอ 0304/ว 4071
กค. 19 มิ.ย. 44

ที่ มท 0313.1/ 22652

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กท. 10200

5 ตุลาคม 2544

เรื่อง หารือการอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลเทศบาลตำบล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย

อ้างถึง หนังสือจังหวัดหนองคาย ด่วนที่สุด ที่ นด 0018 (1) / 388 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2544

ตามที่จังหวัดหนองคายได้หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับผู้มีอำนาจเพิกถอนการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบล กรณีนางรำไพ วงษ์หาบุตร และนายณเรงค์ศักดิ์ ลิ่มโพธิ์ทอง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย เป็นบุคคลที่เสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามมาตรา 68 วรรคสอง แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมาย กรณีการเสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก่อนการสมัครรับเลือกตั้งแล้วต้องถือว่าการสมัครนั้นไม่สมบูรณ์ นายอำเภอซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ย่อมมีอำนาจเพิกถอนการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงหารือว่าอำนาจในการเพิกถอนสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลผู้เสียสิทธิ จะเป็นของผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา 71 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 หรือนายอำเภอ ตามมาตรา 71 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ นั้น

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการเสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเห็นว่านายอำเภอในฐานะผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีอำนาจเพิกถอนการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เมื่อพิจารณาเทียบเคียงกับการเพิกถอนการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลผู้เสียสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล ตามมาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาฯ ในกรณีของเทศบาลตำบลจึงต้องพิจารณาตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัด ให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย และวรรคสองของมาตราดังกล่าว กำหนดให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอ ให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งบทบัญญัติมาตรา 71 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ กำหนดให้นายอำเภอเป็นเพียงผู้ช่วย

www.yotathai.com

ผู้ว่าราชการจังหวัดในการควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอนั้น ๆ เท่านั้น แต่มิได้กำหนดให้นายอำเภอเป็นผู้ควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่อำเภอแต่อย่างใด ดังนั้น อำนาจในการเพิกถอนการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลของนางรำไพฯ และนายณรงค์ศักดิ์ฯ จึงเป็นอำนาจเฉพาะของผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย ที่จะพิจารณาและสั่งเพิกถอนการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายพีรพล ไตรทศวิทย์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
ส่วนพัฒนาโครงสร้างและระบบงาน
โทร. 0-2223-8921

รอง อ.ปค. .....
ผอ.สน.บส. .....
ผอ.สพร. .....
หน.ก.พท. .....
หน.จ.รท. .....
นก. .....
พิมพ์/ทาน .....

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๒๗๑๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง หารือการแบ่งชำระหนี้ของลูกหนี้ตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ สฎ ๐๐๓๗.๔/๑๑๐๕๓ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๑/๒๔๘๖, ๒๖๕/๒๔๙๙ และ ๓๗๔๔/๒๕๓๗

ตามที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีหนังสือขอหารือแนวทางปฏิบัติ กรณี องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพุ อำเภอนาสาร ได้ดำเนินการจัดให้ราษฎรกู้ยืมเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน และให้แต่ละกลุ่มอาชีพมีการผ่อนชำระหนี้เป็นงวด ๆ ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี ซึ่งภายหลังจากการดำเนินการดังกล่าวปรากฏว่า มีกลุ่มอาชีพบางกลุ่มไม่ได้มีการชำระหนี้แต่อย่างใด และองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพุได้มีหนังสือติดตามทวงหนี้แล้วได้ข้อมูลสรุปได้ว่า สมาชิกกลุ่มบางส่วนประสงค์จะขอแบ่งหนี้ออกเป็นส่วนๆ เท่า ๆ กันทุกคน ซึ่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี เห็นว่า ตามนัยมาตรา ๒๙๑ ประกอบมาตรา ๒๙๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การที่สมาชิกกลุ่มบางส่วนตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนประสงค์แบ่งหนี้ออกเป็นส่วนเท่า ๆ กันทุกคน และให้องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพุเรียกชำระหนี้จากสมาชิกกลุ่มเป็นรายบุคคลนั้น สามารถกระทำได้ ซึ่งถ้าหากยังมีหนี้คงเหลืออยู่ลูกหนี้ทุกคนยังคงต้องผูกพันในจำนวนหนี้จนกว่าหนี้นั้นจะได้ชำระเสร็จสิ้น จึงขอหารือว่า ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงแนวคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๑/๒๔๘๖,๒๖๕/๒๔๙๙และ๓๗๔๔/๒๕๓๗

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕

/ ด้อย /เริ่มรัฐ /หารือยึด อายัด หน้า 3

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ 21906

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

11 พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดอุดรธานี ที่ มท ๐๐๓๗.๔/๑๑๕๕๑ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๒

ตามที่จังหวัดอุดรธานีได้มีหนังสือหารือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ของเทศบาลตำบลบ้านจั่น กรณีผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยว่าการดำเนินการจัดซื้อที่ดินเพื่อก่อสร้างสำนักงานเทศบาลแห่งใหม่ของเทศบาลตำบลบ้านจั่น ขัดต่อพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง และทำคำสั่งทางปกครอง มีคุณสมบัติต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ ประกอบมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. ประเด็นการดำเนินการจัดซื้อที่ดินของเทศบาลตำบลบ้านจั่นชอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่ เห็นว่าตามมาตรา ๔๘ เตรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ บัญญัติให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย รวมทั้งรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย และมาตรา ๑๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติไว้สรุปได้ว่าเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นญาติเกี่ยวพันทางการแต่งงานของคู่กรณีนับได้เพียงสองชั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้ ซึ่งเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายคมเดช พวงศรี อดีตนายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่นได้มีคำสั่งเทศบาลตำบลบ้านจั่นที่ ๑๑๖/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ แต่งตั้งตนเองเป็นประธานกรรมการคณะกรรมการสรรหาที่ดินเพื่อก่อสร้างสำนักงานเทศบาลตำบลบ้านจั่น โดยนายคมเดช พวงศรี ในฐานะประธานคณะกรรมการสรรหาที่ดินดังกล่าว ได้ดำเนินการประชุมคณะกรรมการสรรหาที่ดินแล้วมีมติเลือกที่ดินของพันโท วิเชียร บริพรรณ ซึ่งเป็นพี่ชายของภรรยา จึงถือได้ว่านายคมเดช พวงศรี อดีตนายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่นที่เป็นญาติเกี่ยวพันทางการแต่งงานของคู่กรณี จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้ และต่อมาเมื่อนายคมเดช

/ พวงศรี ...

/ ณัฐพล /พี่วุฒิ/ ทต.บ้านจั่น (รต.สมนึก) ล่าสุด หน้า 8

www.yotathai.com

พวงศรี ในฐานะนายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่น ได้อนุมัติให้ซื้อที่ดินดังกล่าว ซึ่งคำสั่งอนุมัติให้จัดซื้อที่ดินนั้นเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นายคมเดช พวงศรี ซึ่งต้องห้ามมิให้ทำการพิจารณาทางปกครองตามนัยมาตรา ๑๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ย่อมไม่อาจทำคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น เมื่อการพิจารณามีมติเลือกและอนุมัติให้ซื้อที่ดินของพันโท วิเชียร บริพรรณ เป็นการกระทำโดยมิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การดำเนินการจัดซื้อที่ดินของเทศบาลตำบลบ้านจั่น จึงไม่ชอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕

๒. ประเด็นที่ประธานคณะกรรมการมีคุณสมบัติต้องห้ามตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพียง ๑ คน จากทั้งหมด ๒๑ คน เป็นเหตุให้การพิจารณาทางปกครองและคำสั่งทางปกครองเสียไปทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนหรือไม่ และยังจะมีผลใช้ยันบุคคลอื่นหรือไม่ อย่างไร เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ประธานคณะกรรมการ (นายคมเดช พวงศรี นายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่น) มีคุณสมบัติต้องห้ามในการพิจารณาทางปกครองตามมาตรา ๑๓ (๓) ประกอบกับมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แม้เพียงคนเดียวก็ถือได้ว่ามีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคู่กรณี จึงทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง และนายคมเดช พวงศรี จะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้ ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการสรรหาที่ดินดังกล่าวได้ดำเนินการประชุมและมีมติเลือกที่ดินของพันโท วิเชียร บริพรรณ ทั้งที่มีปัญหาเรื่องความเป็นกลางหรือความเป็นผู้มีส่วนได้เสียของคณะกรรมการสรรหาที่ดินดังกล่าว จึงเป็นการกระทำโดยมิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่อย่างไรก็ตามคำสั่งอนุมัติให้จัดซื้อที่ดินเพื่อสร้างสำนักงานเทศบาลตำบลบ้านจั่นดังกล่าวยังมีผลบังคับใช้และสามารถใช้ยันกับบุคคลอื่นได้ตราบใดที่ยังไม่มีการเพิกถอน ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่บัญญัติไว้สรุปได้ว่า คำสั่งทางปกครองให้มีผลใช้ยันต่อบุคคลตั้งแต่ขณะที่ผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป และคำสั่งทางปกครองย่อมมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงด้วยเงื่อนเวลาหรือโดยเหตุอื่น

๓. ประเด็นเมื่อไม่มีคู่กรณีรายใดคัดค้านตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จะทำให้ผลการพิจารณาทางปกครองและคำสั่งทางปกครองชอบด้วยกฎหมาย หรือมีผลใช้บังคับอยู่หรือไม่ อย่างไร เห็นว่า มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕

/ มาตรา ๑๖ ...

www.yotathai.com

มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติเมื่อเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองมีส่วนได้เสีย และตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติว่าคำสั่งทางปกครองย่อมมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนเวลาหรือโดยเหตุอื่น ดังนั้น แม้ว่าจะไม่มีคู่กรณีคัดค้านและหากยังไม่มีการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองดังกล่าวก็มีผลบังคับให้คู่กรณีต้องผูกพันตามคำสั่งทางปกครองนั้น

๔. ประเด็นที่เทศบาลตำบลบ้านจั่นจะต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่อย่างไร เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และหากข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายสมเพชร ภักดีวิเศษ นายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่นคนปัจจุบันเป็นผู้ร้องเรียน จะสามารถดำเนินการได้เพียงใด เห็นว่า เมื่อการดำเนินการอนุมัติให้จัดซื้อที่ดินของเทศบาลตำบลบ้านจั่น มิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่นอาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้นได้ตามมาตรา ๔๙ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยคำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์ในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองกับประโยชน์สาธารณะประกอบกัน แต่อย่างไรก็ตาม หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายสมเพชร ภักดีวิเศษ นายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่น ได้เคยร้องเรียนการจัดซื้อที่ดินดังกล่าว ย่อมถือได้ว่าเป็นผู้มีทัศนะเป็นปฏิปักษ์กับเรื่องที่จะทำการพิจารณาหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีสภาพร้ายแรงหรือพฤติการณ์อื่นชวนให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยได้ว่า อาจจะทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ตามนัยมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่นก็ย่อมต้องหยุดการพิจารณาเรื่องไว้ก่อน และแจ้งผู้กำกับหรือควบคุมดูแลตามมาตรา ๑๖ (๑) และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อมีคำสั่งซึ่งก็ย่อมเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีที่จะต้องพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

/ณัฐพล/พิมพ์/ทต.บ้านจั่น (รต.สมบัติ) ล่าสุด หน้า 9

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๒๓๓๑๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดทางละเมิดและการตั้งงบประมาณเบิกจ่ายเพื่อชำระหนี้

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ มท ๐๘๗๑.๔/๑๙๘๔๕ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑
๒. หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๓๗.๓๔/๔๒๒ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๒

ตามที่จังหวัดสกลนครแจ้งว่า อำเภอวานรนิวาสได้หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดทางละเมิดและการตั้งงบประมาณเบิกจ่ายเพื่อชำระหนี้ของเทศบาลตำบลวานรนิวาส อำเภอวานรนิวาส ในกรณีต่าง ๆ รวม ๓ กรณี โดยหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ และต่อมาจังหวัดได้จัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อประกอบการพิจารณาความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่เทศบาลตำบลวานรนิวาสได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดแล้ววินิจฉัยสั่งการให้นายสุมิตร อุ่นโอสถ รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาล จำนวนเงิน ๗๐๑,๐๔๐ บาท และเป็นเรื่องที่ไม่ต้องส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ วรรคสอง ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ฉบับลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ก่อนที่นายกเทศมนตรีตำบลวานรนิวาสจะสั่งการให้ผู้รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนทราบต้องผ่านการวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครก่อนหรือไม่ นั้น เห็นว่า หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าเทศบาลตำบลวานรนิวาสได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด แล้ววินิจฉัยสั่งการให้นายสุมิตร อุ่นโอสถ รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จำนวนเงิน ๗๐๑,๐๔๐ บาท และเป็นเรื่องที่ไม่ต้องส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ วรรคสอง ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ฉบับลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม

/๒๕๔๘.

www.yotathai.com

๒๕๔๘ ซึ่งเทศบาลได้รายงานความเสียหายให้กระทรวงการคลังทราบตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดแล้ว นายกเทศมนตรีตำบลวานรนิวาสย่อมสามารถออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินภายในเวลาที่กำหนดได้ โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครวินิจฉัยก่อนแต่ประการใด ทั้งนี้ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ วรรคสอง ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ฉบับลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๘ และพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๒

อย่างไรก็ดี ในกรณีดังกล่าวข้างต้นปรากฏข้อเท็จจริงว่า กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้ตรวจสอบสำนวนการสอบสวนและมีความเห็นว่านายสุมิตร อุ่นโอสถ ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จำนวนเงิน ๓๕๕,๐๒๐ บาท พร้อมทั้งแจ้งให้เทศบาลตำบลวานรนิวาสทราบแล้ว ฉะนั้น เทศบาลจึงต้องดำเนินการต่อไป กล่าวคือ หากเทศบาลเห็นด้วยกับผลการพิจารณาของกระทรวงการคลัง เทศบาลก็สามารถออกคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังได้เลย แต่ถ้าเทศบาลไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาของกระทรวงการคลัง เทศบาลก็สามารถแย้งความเห็นของกระทรวงการคลังแล้วส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครวินิจฉัย และเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครวินิจฉัยสั่งการแล้ว เทศบาลย่อมต้องปฏิบัติตามความเห็นดังกล่าว ทั้งนี้ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๘ ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท๐๓๑๓.๖/ว ๓๑๔๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เรื่อง การยกเลิกและกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

๒. ประเด็นที่เทศบาลตำบลวานรนิวาส ได้วินิจฉัยสั่งการให้นายสุมิตร อุ่นโอสถ รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จำนวน ๗๐๑,๐๔๐ บาท และต่อมาสำนักงานธนารักษ์พื้นที่สกลนครได้แจ้งการปรับลดค่าปรับฐานปลูกสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาต คงเหลือ ๓๓๕,๐๒๐ บาท กรณีนี้เทศบาลตำบลวานรนิวาสจึงสมควรออกคำสั่งให้นายสุมิตร อุ่นโอสถ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวน ๓๕๕,๐๒๐ บาท นั้น เห็นว่า เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง แจ้งผลการตรวจสอบสำนวนการสอบสวนเรื่องดังกล่าวให้เทศบาลทราบแล้วว่า ความเสียหายคงเหลือจากการที่สำนักงานธนารักษ์พื้นที่สกลนครลดค่าปรับให้แล้ว เป็นจำนวนเงิน ๓๕๕,๐๒๐ บาท เทศบาลย่อมต้องออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้เงิน จำนวน ๓๕๕,๐๒๐ บาท

๓. ประเด็นที่เทศบาลตำบลวานรนิวาสได้พิจารณาหนี้ค่าปรับและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ แล้วเห็นว่าหนี้หรือสิทธิเรียกร้องที่สำนักงานธนารักษ์พื้นที่สกลนครเรียกให้เทศบาลชำระไม่อยู่ในบังคับตามมาตรา ๑๙๓/๓๓ และมาตรา ๑๙๓/๓๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ตามบันทึกคำยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไข เรื่อง การก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตในที่ราชพัสดุ (จป. ๕/๓๗) ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ระหว่างเทศบาลกับสำนักงานธนารักษ์พื้นที่สกลนครมีลักษณะเป็นสัญญารับสภาพหนี้ ซึ่งมีผลให้เทศบาลมีหน้าที่ต้องชำระหนี้ และอยู่ในอายุความ ๑๐ ปี รวมทั้งเห็นว่า น่าจะสามารถตั้งงบประมาณเบิกจ่ายให้แก่สำนักงานธนารักษ์พื้นที่สกลนครได้ ซึ่งประเด็นนี้จังหวัดเห็นว่า บันทึกคำยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไข (จป. ๕/๓๗) ดังกล่าว แม้จะมีลักษณะเป็นสัญญารับสภาพหนี้ แต่ก็มีกำหนดอายุความ ๒ ปี นับแต่วันที่ได้รับสภาพความผิด จึงครบกำหนดอายุความในวันที่

/๕ มีนาคม...

www.yotathai.com

๔ มีนาคม ๒๕๔๗ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๕ มิใช่อายุความทั่วไป ๑๐ ปี ตามมาตรา ๑๙๓/๓๐ เทศบาลตำบลวานรนิวาสชอบที่จะปฏิเสธการชำระหนี้ตามมาตรา ๑๙๓/๑๐ นั้น เห็นว่า ตามบันทึกคำยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไข เรื่อง การก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตในที่ราชพัสดุ (จป. ๕/๓๗) นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า กรมธนารักษ์และเทศบาลตำบลวานรนิวาสได้ตกลงระงับข้อพิพาทที่มีอยู่ให้เสร็จสิ้นไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน กล่าวคือ เทศบาลตำบลวานรนิวาสยินยอมยกอาคารให้กระทรวงการคลัง รวมทั้งยินยอมชำระค่าปรับและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้กรมธนารักษ์ ส่วนกรมธนารักษ์ยินยอมให้เทศบาลตำบลวานรนิวาสทำสัญญาเช่าอาคารและที่ราชพัสดุขึ้นใหม่เป็นเวลา ๑๐ ปี และได้ลดค่าปรับให้เหลือเพียง ๓๕๕,๐๒๐ บาท ดังนั้น บันทึกคำยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไข เรื่อง การก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตในที่ราชพัสดุ (จป. ๕/๓๗) จึงมิใช่เพียงสัญญารับสภาพหนี้หรือสัญญารับสภาพความผิด แต่เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความที่ทำให้สิทธิเรียกร้องของแต่ละฝ่ายที่มีอยู่ระงับสิ้นไป โดยแต่ละฝ่ายได้สิทธิตามที่แสดงในสัญญานั้นว่าเป็นของตน และเมื่อเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความแล้ว สิทธิเรียกร้องตามสัญญา ย่อมมีกำหนดอายุความสิบปี ไม่ว่าสิทธิเรียกร้องเดิมจะมีกำหนดอายุความเท่าใด กรณีตามบันทึกคำยินยอมดังกล่าวข้างต้นที่ลงนาม ตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ จึงยังไม่ขาดอายุความ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๙๓/๓๒ มาตรา ๘๕๐ และมาตรา ๘๕๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ [illegible]

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เขตดุสิต ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง

อ้างถึง ๑. หนังสือองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง ที่ ตง ๕๑๐๐๑/๓๒๓๐ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๒
๒. หนังสือจังหวัดตรัง ที่ มท ๐๐๓๗.๔/๘๕๕ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึกคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ที่ ๓๕๑/๒๕๔๕
๒. สำเนาคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๙๒/๒๕๒๖ ที่ ๑๘๙๒/๒๕๓๕ และที่ ๙๗๔/๒๔๙๒

ตามที่จังหวัดตรังจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังหารือแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีนายสิโรตม์ วินระ นายเรืองศักดิ์ ศิริวรพร และนายสมวงศ์ อินทร์แก้วศรี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง ทำสัญญายืมถังน้ำพลาสติกพร้อมขาตั้งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังแล้วไม่สามารถส่งคืนได้ครบตามจำนวน จึงได้ทำสัญญารับสภาพหนี้ไว้ ต่อมาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๔ (จังหวัดนครศรีธรรมราช) แจ้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังว่า การทำสัญญาผ่อนชำระหนี้ดังกล่าวไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ในหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เนื่องจากไม่ได้ทำสัญญาค้ำประกันหรือไม่มีผู้ค้ำประกันตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด จึงขอหารือในประเด็นต่าง ๆ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่หารือว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังเป็นเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ เห็นว่า ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๓๕๑/๒๕๔๕ สรุปได้ว่า นิยามของคำว่า "เจ้าหน้าที่" ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๒ ประการ กล่าวคือ (๑) เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น (๒) ได้รับแต่งตั้งหรือถูกสั่งให้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นราชการส่วนท้องถิ่นและเป็นหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิด

/ของเจ้าหน้าที่...

D/AAAnnn.วิทิพยอผ่อนชำระ/อบจ.ตรัง2

www.yotathai.com

ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙) และเมื่อตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๗ บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีหน้าที่ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อพิจารณาตราข้อบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และตั้งกระทู้ถามนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งการเสนอข้อสอบถามต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและหัวหน้าหน่วยราชการชี้แจงข้อเท็จจริงใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามนัยมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังนั้น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงเป็น "เจ้าหน้าที่" ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามที่พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ บัญญัติให้อำนาจหน้าที่ไว้

๒. ประเด็นที่หารือว่า กรณีการทำสัญญาผ่อนชำระหนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังได้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๔๑ โดยการชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องหรือไม่ เห็นว่า

๒.๑ กรณีการให้ชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน เป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องหรือไม่ เห็นว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๗ หมวดที่ ๓ การควบคุมและการจำหน่ายพัสดุ ส่วนที่ ๑ การยืม ข้อ ๑๔๑ กำหนดว่า ผู้ยืมพัสดุประเภทใช้คงรูปจะต้องนำพัสดุนั้นมาส่งคืนในสภาพที่ใช้การได้เรียบร้อย หากเกิดชำรุดเสียหาย หรือใช้การไม่ได้ หรือสูญหายไปให้ผู้ยืมจัดการแก้ไขซ่อมแซมให้คงสภาพเดิมโดยเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง หรือชดใช้เป็นพัสดุ ประเภท ชนิด ขนาด และสภาพอย่างเดียวกัน หรือชดใช้ราคาที่เป็นอยู่ในขณะยืมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (กระทรวงมหาดไทยยังไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์) ดังนั้น เมื่อนายสิโรตม์ วินสน นายเกรียงศักดิ์ ศรีวรพร และนายสมวงศ์ อินทร์แก้วศรี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง ๓ คน ได้ยืมถังน้ำพลาสติกพร้อมขาตั้งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง ตามใบยืมพัสดุ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๖ แล้วไม่สามารถส่งคืนได้ครบจำนวนองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง จึงสามารถให้บุคคลทั้งสามชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินได้ ตามระเบียบข้อดังกล่าว

๒.๒ กรณีทำสัญญาผ่อนชำระหนี้ นั้น เนื่องจากมีความเกี่ยวพันกับข้อหารือในประเด็นที่ ๓ จึงได้นำไปพิจารณาในประเด็นที่ ๓

๓. ประเด็นที่หารือเกี่ยวกับการทำสัญญาผ่อนชำระหนี้ และกรณีให้บุคคลดังกล่าวชดใช้ค่าเสียหายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง โดยอาศัยความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาบังคับใช้ในการชดใช้ค่าเสียหาย เป็นการปฏิบัติชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า

๓.๑ ตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐)

/ข้อ ๙...

www.yotathai.com

ข้อ ๙ ที่กำหนดการผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน กรณีผู้รับผิดไม่สามารถชดใช้เงินได้ทั้งหมดในคราวเดียวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ นั้น เป็นแนวทางปฏิบัติที่ใช้เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ดี ในส่วนที่เกี่ยวกับความรับผิดทางแพ่งอื่น ๆ ก็อาจนำแนวทางดังกล่าวไปถือปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องได้

๓.๒ กรณีของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง ตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังหารือ นั้น เป็นการกระทำผิดสัญญายืม กล่าวคือ ไม่มีทรัพย์สินส่งคืนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง และเป็นการกระทำละเมิดรวมอยู่ด้วย กล่าวคือ ทำให้ทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังสูญหาย ซึ่งความรับผิดตามสัญญาย่อมต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แม้ว่าบุคคลที่กระทำผิดสัญญาจะเป็น "เจ้าหน้าที่" ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ก็ตาม

๓.๓ เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังได้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๔๑ ก็เป็นกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังได้เลือกบังคับชำระหนี้จากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังตามสัญญายืม และในส่วนที่เกี่ยวกับความรับผิดตามสัญญายืมย่อมต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ หากมีการทำสัญญารับสภาพหนี้ชดใช้เป็นเงินและขอผ่อนชำระก็สมควรที่จะต้องคิดดอกเบี้ยในระหว่างผ่อนชำระ พร้อมทั้งจัดให้มีผู้ค้ำประกันหรือหลักประกันการชำระหนี้ เพื่อประโยชน์ของทางราชการ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๒๒๔ มาตรา ๖๘๐ มาตรา ๖๘๖ มาตรา ๗๐๒ และมาตรา ๗๔๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

D/AAAกกก.วิทิต/ขอผ่อนชำระ/อบจ.ตรัง2

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ 951

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

3 กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง การฎีกาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๖

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานเทศบาลนครนครสวรรค์ ที่ นว ๕๒๐๐๒/๕๑๔๕ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๒

ด้วยเทศบาลนครนครสวรรค์ได้มีหนังสือถึงกระทรวงมหาดไทย รายงานให้ทราบว่า ศาลจังหวัดนครสวรรค์ได้อ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๖ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๓๒๖/๒๕๔๕ หมายเลขแดงที่ ๒๒๐๘/๒๕๕๒ ระหว่าง บริษัทเงินทุน นิธิภัทร จำกัด (มหาชน) โจทก์ กับ เทศบาลนครนครสวรรค์ ที่ ๑ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ชนิตร ที่ ๒ นายธนพล ธนชัยอารีย์ ที่ ๓ นางอรทัย ธนชัยอารีย์ ที่ ๔ จำเลย กรณีผิดสัญญายืม ค้ำประกัน โอนสิทธิเรียกร้องในโครงการก่อสร้างระบบรางระบายน้ำภายในสัญญา เอ็น เอส ดี ๓ (NS – D ๓) สัญญาเลขที่ ๕๕/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๓๕ โดยพิพากษาให้เทศบาลนครนครสวรรค์รับผิดร่วมกับจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เป็นจำนวนเงิน ๑๔,๒๗๘,๘๓๑.๓๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวนดังกล่าว และสำนักงานอัยการจังหวัดนครสวรรค์มีความเห็นว่าเทศบาลนครนครสวรรค์อยู่ในฐานะเสียเปรียบในทางคดี ไม่สามารถชนะคดีได้และการดำเนินคดีในชั้นฎีกาต่อไปไม่ก่อประโยชน์ จึงได้แจ้งในสำนักงานอัยการจังหวัดนครสวรรค์ยื่นขอขยายระยะเวลาการฎีกาไปก่อน แล้วรายงานกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. การที่เทศบาลนครนครสวรรค์ได้ถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดนครสวรรค์และได้อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ ภาค ๖ เรื่อง ยืม ค้ำประกันโอนสิทธิเรียกร้อง กรณีการจ้างโครงการก่อสร้างระบบรางระบายน้ำภายในสัญญา เอ็น เอส ดี ๓ (NS – D ๓) นั้น เป็นข้อพิพาทในข้อหาผิดสัญญาโอนสิทธิเรียกร้อง หาได้มีมูลเหตุจากกรณีเจ้าหน้าที่ของเทศบาลกระทำละเมิด ตามนัยมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แต่อย่างใด ดังนั้น การฎีกาคัดค้านคำพิพากษาจึงไม่อยู่ในบังคับแห่งหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

๒. ความรับผิดในมูลหนี้ตามสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวนั้นจะต้องบังคับตามหลักกฎหมายเอกชนและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และโดยที่ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือแจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติของกระทรวงมหาดไทยกำหนดเกี่ยวกับการอุทธรณ์ ฎีกา เพื่อคัดค้านคำพิพากษาศาล

/ในคดี ...

www.yotathai.com

ในคดีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องของเทศบาลไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น นายกเทศมนตรีในฐานะที่มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย รับผิดชอบในการบริหารราชการ สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาลตามมาตรา ๔๘ เตรส (๑) (๒) ประกอบมาตรา ๔๘ สัตตรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ย่อมชอบที่จะใช้ดุลพินิจว่าจะฎีกาคำพิพากษานั้นหรือไม่ โดยพิจารณาประกอบกับความเห็นของพนักงานอัยการและคำนึงถึงความยุติธรรมและประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ

๓. อย่างไรก็ตาม หากมีข้อเท็จจริงปรากฏว่าการไม่ฎีกาคำพิพากษาแล้วทำให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาลและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของเทศบาล เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจก็ชอบที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้ ตามนัยข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

อนึ่ง กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๓.๑/ว ๒๒๑๔ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๑/ว ๖๘๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการติดต่อราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการส่วนกลาง โดยให้เทศบาลติดต่อผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีของเทศบาลนครและเทศบาลเมืองหรือผ่านนายอำเภอในกรณีของเทศบาลตำบล ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวตามลำดับชั้น ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดนครสวรรค์แจ้งเทศบาลนครนครสวรรค์ได้ถือแนวทางปฏิบัติที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดในโอกาสต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัตน์ สกลพันธุ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ตำรงธรรมนำไทยให้สะอาด"

/ณัฐพล/พิจารณ์/การฎีกาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๖/หน้า 5

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ **๑๔๑๗**

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความร่วมมือส่งเงินค่าเสียหายเบื้องต้นคืนกองทุนเงินทดแทน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปก.) จังหวัดอุบลราชธานี ที่ ๕๔๑๐/๑๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๓

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปก.) จังหวัดอุบลราชธานี มีหนังสือแจ้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สรุปได้ว่า กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย จังหวัดอุบลราชธานี ได้พิจารณาจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตั้งแต่เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เป็นค่ารักษาพยาบาลจำนวน ๑๓,๗๕๘ บาท ให้แก่โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี ในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากนางรัตนา โกมารทัต ผู้ประสบภัยจากรถจักรยานยนต์ คันหมายเลขทะเบียน ขนง - ๖๓๘ อบ. ของเทศบาลตำบลตาลสุม อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี พร้อมทั้งแจ้งเทศบาลตำบลตาลสุม ให้นำเงินจำนวนดังกล่าวชำระคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จำนวน ๒ ครั้ง แต่ยังไม่มีการดำเนินการแต่ประการใด ดังนั้น จึงขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น นำเงินจำนวน ๑๓,๗๕๘ บาท ชำระคืนกองทุนผู้ประสบภัยภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันรับหนังสือหากจ่ายเป็นเช็คให้ระบุชื่อ "กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จังหวัดอุบลราชธานี" รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. เทศบาลตำบลตาลสุมมิใช่หน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แต่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามนัยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกอบกับมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ย่อมมีอำนาจหน้าที่และสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา เว้นแต่สภาพจะพึงมีพึงเป็นได้เฉพาะแก่บุคคลธรรมดา ตามนัยมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

/๒. เมื่อสำนักงาน...

www.yotathai.com

๒. เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย จังหวัดอุบลราชธานีได้แจ้งเทศบาลตำบลตาลสุมในฐานะเจ้าของรถจักรยานยนต์คันหมายเลขทะเบียน ขนง – ๖๓๘ อบ. ที่ก่อความเสียหายพิจารณาส่งเงิน จำนวน ๑๓,๗๕๘ บาท ให้แก่กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๒ ครั้งแล้ว เทศบาลตำบลตาลสุมจึงต้องพิจารณาดำเนินการโดยถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๒ และหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๓.๔/ว ๑๔๐๐ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ประกอบกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๑๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้เทศบาลตำบลตาลสุมทราบต่อไป ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดีปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๗ กพ ๕๓

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

D/AAAกวิพิ/ตอบเบี้ยหรี่/ทดทุนทดแทน

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๓๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความร่วมมือส่งเงินค่าเสียหายเบื้องต้นคืนกองทุนเงินทดแทน

เรียน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย จังหวัดอุบลราชธานี ที่ ๕๔๑๐/๑๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๓
๒. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ลงวันที่ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย จังหวัดอุบลราชธานี สรุปได้ว่า กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย จังหวัดอุบลราชธานี ได้พิจารณาจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เป็นค่ารักษาพยาบาล จำนวน ๑๓,๗๕๘ บาท ให้แก่โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี ในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากนางรัตนา โกมารทัต ผู้ประสบภัยจากรถจักรยานยนต์คันหมายเลขทะเบียน ขนง - ๖๓๘ อบ. ของเทศบาลตำบลตาลสุม อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี พร้อมทั้งแจ้งเทศบาลตำบลตาลสุมให้นำเงินจำนวนดังกล่าวชำระคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จำนวน ๒ ครั้ง แต่ยังไม่มีการดำเนินการแต่ประการใด จึงขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นนำเงิน จำนวน ๑๓,๗๕๘ บาท ชำระคืนกองทุนผู้ประสบภัยภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันได้รับหนังสือ หากจ่ายเป็นเช็คให้ระบุชื่อ "กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จังหวัดอุบลราชธานี" รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วขอเรียนให้ทราบ ดังนี้

๑. เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล ตามนัยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกอบกับมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ย่อมมีอำนาจหน้าที่และสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาเว้นแต่สภาพจะพึงมีพึงเป็นได้เฉพาะแก่บุคคลธรรมดา ตามนัยมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเทศบาลยังเป็นหน่วยงานโดยเฉพาะแยกต่างหากจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาและให้คำปรึกษาแนะนำแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และการบริหารการจัดการ เพื่อให้มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ ตามความในข้อ ๒ ของกฎกระทรวง

/แบ่งส่วน...

D/AAA ก.วิทัตเตอบข้อหารือกองทุนทดแทน

www.yotathai.com

แห่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังนั้น เทศบาลตำบลตาลสุม จึงมิใช่หน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นก็มิใช่หน่วยงานเจ้าของรถ ตามนัยมาตรา ๘ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงไม่ต้องส่งเงินตามจำนวนที่นายทะเบียนได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากเงินกองทุนคืนให้แก่กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จังหวัดอุบลราชธานี แต่อย่างใด

๒. เมื่อปรากฏว่า เทศบาลตำบลตาลสุมเป็นหน่วยงานเจ้าของรถคันที่ก่อความเสียหาย เทศบาลตำบลตาลสุมจึงมีหน้าที่พิจารณาส่งเงินจำนวนดังกล่าวคืนให้แก่กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีแนวทางปฏิบัติตามหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๓.๔/ว ๑๔๐๐ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ประกอบกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย จังหวัดอุบลราชธานี แจ้งเทศบาลตำบลตาลสุมให้ส่งเงิน จำนวน ๑๓,๗๕๘ บาท คืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จำนวน ๒ ครั้งแล้ว แต่ไม่มีการดำเนินการแต่ประการใด นั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งให้จังหวัดอุบลราชธานีผู้มีอำนาจกำกับดูแลเทศบาล แจ้งเทศบาลตำบลตาลสุมพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว

๓. สำหรับกรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา ก็เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งมิใช่หน่วยงานในสังกัดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเช่นเดียวกัน ตามนัยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย จังหวัดอุบลราชธานีทราบ และเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศมีเป็นจำนวนมาก จึงขอได้โปรดพิจารณาแจ้งหน่วยงานในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ 1419

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

17 กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่ง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ สฎ ๐๐๓๗.๔/๑๒๖๓ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๓

ตามที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่ง กรณีเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เป็นโจทก์ฟ้องวัดหน้าเมืองโดยพระมหา ดร.ไพศาล อาจาโรหรือทองโมถ่าย ที่ ๑ กับพวกรวม ๔ คน เป็นจำเลย ในคดีหมายเลขดำที่ ๓๘๑/๒๕๕๒ เรื่อง ผิดสัญญา ติดตามทรัพย์คืน ซึ่งมูลเหตุเกิดจากเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ได้จ่ายเงินอุดหนุนการก่อสร้างศาลาปฏิบัติธรรมวัดหน้าเมือง เพื่อให้ประชาชนใช้ร่วมกัน ในวงเงินจำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ปรากฏว่าวัดหน้าเมืองไม่ได้ทำการก่อสร้างจนกระทั่งล่วงเลยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีจึงเรียกเงินคืนแต่ทางวัดหน้าเมืองไม่ยอมคืนให้ ต่อมาโจทก์กับจำเลยได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความต่อหน้าศาล และศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีคำพิพากษาตามยอมเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ โดยให้จำเลยทั้งสี่จ่ายเงินอุดหนุนคืนให้โจทก์ จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ หากผิดนัดให้โจทก์บังคับคดีได้ทันที จึงขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นดังนี้

๑. กรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (หน่วยงานของรัฐ) แล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฟ้องเจ้าหน้าที่ขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อศาล หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประนีประนอมยอมความกับเจ้าหน้าที่ต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยก่อน ทั้งนี้ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หมวด ๑ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ข้อ ๒๘ และข้อ ๒๙ ประกอบกับหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๑๔/ว ๒๓๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ ข้อ ๒

๒. กรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกและบุคคลภายนอกฟ้ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (หน่วยงานของรัฐ) ขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อศาล หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประนีประนอมยอมความกับบุคคลภายนอกต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยก่อน

/ ทั้งนี้ ...

www.yotathai.com

ทั้งนี้ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หมวด ๒ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ ๓๘ ประกอบข้อ ๒๘ และหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๑๔/ว ๒๓๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ ข้อ ๓ ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ข้อ ๒

๓. กรณีที่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีเป็นโจทก์ ฟ้องวัดหน้าเมืองโดยพระมหา ดร.ไพศาล อาจาโรหรือทองโมถ่าย ที่ ๑ กับพวกรวม ๔ คน เป็นจำเลย ในคดีแพ่งคดีหมายเลขดำที่ ๓๘๑/๒๕๕๒ มีมูลเหตุเกิดจากการผิดสัญญาขอรับเงินอุดหนุนเพื่อการก่อสร้างศาลาปฏิบัติธรรม ต่อมาคู่ความได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีคำพิพากษาตามยอมโดยให้จำเลยทั้งสี่จ่ายเงินอุดหนุนคืนให้โจทก์ จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท กรณีดังกล่าวเป็นการทำสัญญาประนีประนอมยอมความในเรื่องของการผิดสัญญาทางแพ่ง ซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือแจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติในการประนีประนอมยอมความของเทศบาลกับบุคคลภายนอกไว้เป็นอย่างอื่น ฉะนั้น เทศบาลซึ่งเป็นทบวงการเมืองมีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และกฎหมายอื่นตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๕ กับพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๗ วรรคสอง และนายกเทศมนตรีในฐานะที่มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย รับผิดชอบในการบริหารราชการ สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล ตามความในมาตรา ๔๘ เตรส (๑) (๒) ประกอบมาตรา ๔๘ สัตตรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ย่อมมีอำนาจที่จะตกลงระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นได้ ตามมาตรา ๑๓๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และมาตรา ๘๕๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันมีผลทำให้การเรียกร้องที่แต่ละฝ่ายได้ยอมสละนั้นระงับสิ้นไป และทำให้แต่ละฝ่ายได้สิทธิตามที่แสดงไว้ในสัญญานั้นว่าเป็นของตน ตามมาตรา ๘๕๒ แห่งประมวลกฎหมายเดียวกัน

อย่างไรก็ดี กรณีที่เทศบาลได้ตกลงประนีประนอมยอมความกับวัดหน้าเมืองนั้น เทศบาลต้องคำนึงถึงประโยชน์ของเทศบาลเป็นสำคัญ และพิจารณาให้รอบคอบด้วยว่าไม่ได้ทำให้ทางราชการเสียหาย มิฉะนั้น เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องอาจจะต้องรับผิดทางละเมิดโดยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลตามกฎหมาย และเนื่องจากเทศบาลไม่ได้คิดดอกเบี้ยในหนี้เงินจำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากวัดหน้าเมือง ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๔ บัญญัติไว้ว่า หนี้เงินนั้น ท่านให้คิดดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดตรวจสอบข้อเท็จจริงว่ากรณีดังกล่าวทำให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาลหรือไม่ ประการใด แล้วพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๔. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๔ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๘๒๒ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๘ แจ้งเวียนให้ทุกจังหวัดทราบแล้ว สรุปได้ว่า

/ หนังสือ ...

www.yotathai.com

หนังสือฉบับดังกล่าวใช้บังคับกับส่วนราชการ ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ หรือกฎหมายอื่นกำหนดเกี่ยวกับการเงิน การคลัง และทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้เป็นการเฉพาะ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

/ ณัฐพล / พี่วุฒิ/การประนีประนอมยอมความคดีแพ่ง หน้า 9

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๔ ภายใน ๕๒๔๓
ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๓๙ **วันที่** ๒ มีนาคม ๒๕๕๓
เรื่อง รายงานการสืบทรัพย์และหารือการขอยุติการดำเนินการทางแพ่ง

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามหนังสือ สน.คท. (สพช.) ที่ มท ๐๘๐๘.๔ ๗๒ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ได้ส่งร่างหนังสือ สถ. และเอกสารประกอบ พร้อมทั้งขอให้ สน.กร.พิจารณาประเด็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กรณี ศาลแขวงนครศรีธรรมราช มีคำพิพากษาด้วยวาจาให้นายวรรณวิก โกศัย จพง.กง.บช.๔ ชำระเงินแก่ ทต.ปากนคร อ.เมืองนครศรีธรรมราช จ.นครศรีธรรมราช ต่อมานายวรรณวิก โกศัย ได้เสียชีวิตลง และทต.ปากนคร ได้ทำการสืบทรัพย์ตลอดมาแต่ไม่ปรากฏทรัพย์สินที่จะนำมาบังคับชำระหนี้ ทต.ปากนคร จึงประสงค์จะขอยุติการสืบทรัพย์ และการดำเนินการทางแพ่งก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับคดี ๑๐ ปี โดยขอทำความตกลงกับ มท. เพื่อจำหน่ายหนี้สูญ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

สน.กร.พิจารณาแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

๑. กรณี ทต.ปากนคร ประสงค์จะขอยุติการสืบทรัพย์และการดำเนินการทางแพ่งก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับคดี ๑๐ ปี จะสามารถทำได้หรือไม่ และจะขอทำความตกลงกับ ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อขอยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๙๗ โดยการอนุมัติให้เทศบาลยุติการสืบทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับคดี ๑๐ ปี ได้หรือไม่ และจะขัดกับหลักกฎหมายใดหรือไม่ นั้น เห็นว่า

๑.๑ หากพิจารณาข้อกฎหมายตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๒๗๑ ประกอบกับระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ เกี่ยวกับการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ ตามข้อ ๙๗ แล้ว ตามมาตรา ๒๗๑ แห่ง ป.วิ.พ. ได้กำหนดระยะเวลาในการบังคับคดีมีกำหนด ๑๐ ปี นับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยอาศัยและตามคำบังคับที่ออกตามคำบังคับหรือคำสั่งนั้น ซึ่งระยะเวลาการบังคับคดี ๑๐ ปี ดังกล่าว เป็นกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นคุณแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีเพื่อบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาภายในกำหนดระยะเวลานั้น ส่วนระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๙๗ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ ซึ่งเป็นระเบียบภายในของทางราชการที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ โดยหากมีข้อเท็จจริงเพียงพอและเห็นว่ามิอาจจัดเก็บหนี้จากลูกหนี้ที่ค้างชำระได้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจำหน่ายหนี้สูญจากระบบ

/ บัญชี ...

www.yotathai.com

บัญชีของลูกหนี้ได้ ถึงแม้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๑ จะกำหนดระยะเวลาในการบังคับคดีไว้ ๑๐ ปี ก็ตาม ซึ่งก็เป็นเพียงระยะเวลาในการบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาเท่านั้น ดังนั้น หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อเท็จจริงเพียงพอและเห็นว่ามิอาจจัดเก็บหนี้ที่ค้างชำระได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ย่อมสามารถขอยุติการสืบทรัพย์และขอจำหน่ายหนี้สูญโดยปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องได้ แต่ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ และในทำนองเดียวกันการขอทำความตกลงกับผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อขอยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๘๗ โดยการอนุมัติให้เทศบาลยุติการสืบทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับคดี ๑๐ ปี ก็ย่อมสามารถทำได้ตามแนวทางดังกล่าวข้างต้นและไม่ถือว่าขัดกับหลักกฎหมายแต่ประการใด

๑.๒ เนื่องจากการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ในกรณีดังกล่าว เป็นกรณีการจำหน่ายหนี้สูญจากการบังคับคดีตามคำพิพากษา ดังนั้น ก่อนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจำหน่ายหนี้สูญโดยถือปฏิบัติตามระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๗๔๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๘ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติในการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ประกอบกับหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๓๐.๗/ว ๑๐๗ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาด้วย

๒. ประเด็นที่หารือกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาของทางราชการเสียชีวิต จำเป็นหรือไม่ที่ต้องฟ้องขอตั้งผู้จัดการมรดก นั้น เห็นว่าการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการนั้น ไม่มีระเบียบกฎหมายกำหนดบังคับโดยชัดแจ้งว่าหากลูกหนี้ตามคำพิพากษาของทางราชการเสียชีวิตส่วนราชการต้องฟ้องขอตั้งผู้จัดการมรดก ดังนั้น การดำเนินการเพื่อบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาส่วนราชการจึงต้องถือปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะมรดก โดยมีกำหนดระยะเวลาการบังคับคดี ๑๐ ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษา ตาม มาตรา ๒๗๑ แห่ง ป.วิ.พ.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)
ผอ.สน.กร.

"คำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ 2076

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

11 มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์คำนวณมูลค่าทรัพย์สินเพื่อเรียกชดใช้ค่าเสียหาย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือเทศบาลตำบลลำลูกกา ที่ ปท ๕๒๔๐๑/๑๖๘ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓
๒. สำเนาความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๙๐/๒๕๔๓
๓. สำเนาคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๗/๒๕๔๖

ด้วยเทศบาลตำบลลำลูกกา อำเภอลำลูกกา แจ้งว่า ได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์กระทรวงการคลังให้ช่วยคำนวณมูลค่าทรัพย์สินเพื่อเรียกชดใช้ค่าเสียหาย กรณีนายบัลลังก์ จิตตรง ตำแหน่งนักการ เทศบาลตำบลลำลูกกาได้ทำรถจักรยานยนต์ หมายเลขทะเบียน กจค ๖๕๗ ปทุมธานี ของเทศบาลสูญหาย และต่อมาเทศบาลได้รับแจ้งจากกรมบัญชีกลางว่า หลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่ต้องเรียกชดใช้ตามความรับผิดทางละเมิด กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔/ว ๖๗๗ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๗.๒/ว ๘๑ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๕ จึงให้เทศบาลแจ้งข้อเท็จจริงและหารือไปยังกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเทศบาลก็ได้มีหนังสือหารือมายังกระทรวงมหาดไทย รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. เทศบาลตำบลลำลูกกาได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง กรณีรถจักรยานยนต์ของเทศบาลสูญหาย และมีความเห็นว่านายบัลลังก์ จิตตรง ได้ยินยอมชดใช้รถจักรยานยนต์คืนแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เพื่อหาตัวผู้รับผิดชอบอีก พร้อมทั้งเทศบาลได้มีคำสั่ง ที่ ๓๒๙/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๑ แจ้งให้นายบัลลังก์ จิตตรง ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีดังกล่าว

๒. การที่เทศบาลตำบลลำลูกกาไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามนัยข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้วมีคำสั่งทางปกครองให้นายบัลลังก์ จิตตรง ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เนื่องจากนายบัลลังก์ จิตตรง ทำรถจักรยานยนต์สูญหาย แม้ว่า นายบัลลังก์ จิตตรง จะยินยอมชดใช้ก็ตาม เป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้อง

/ตามระเบียบ...

D/AAA๓.วิทิต/ตอบข้อหารือ/คำนวณค่าเสื่อม

www.yotathai.com

ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และเป็นการออกคำสั่งทางปกครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๙๐/๒๕๔๓ ประกอบกับคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๗/๒๕๔๖

ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดปทุมธานีกำกับดูแลให้เทศบาลตำบลลำลูกกาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด โดยถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๘ และข้อ ๑๗ วรรคสอง ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ฉบับลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ (หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๓๗๐ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒) พร้อมทั้งแนะนำเกี่ยวกับการคำนวณมูลค่าทรัพย์สินเพื่อเรียกชดใช้ค่าเสียหาย ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๖๗๗ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ให้เทศบาลตำบลลำลูกกาทราบ

อนึ่ง กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๓.๑/ว ๒๒๑๔ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๑/ว ๖๘๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการติดต่อราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการส่วนกลาง โดยให้เทศบาลติดต่อผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีของเทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือผ่านนายอำเภอในกรณีของเทศบาลตำบล ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวตามลำดับชั้น ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดปทุมธานีแจ้งเทศบาลตำบลลำลูกกาได้ถือแนวทางปฏิบัติที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดในโอกาสต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

D/AAA การพิมพ์ตอบข้อหารือ/คำนวณค่าเสื่อม

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๓๑๐๐ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕ เมษายน ๒๕๕๓

เรื่อง หารือการขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน กรณีปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบในการดำเนินการโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ลำน้ำร่องช้างฯ เทศบาลตำบลดอกคำใต้

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพะเยา ที่ พย ๐๐๓๗.๔/๓๓๒๓ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๓

ตามที่จังหวัดพะเยาหารือการขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน กรณีปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบในการดำเนินการโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ลำน้ำร่องช้างฯ ของเทศบาลตำบลดอกคำใต้ ซึ่งนายวิชัย สุขยิ่ง นายช่างโยธา ๓ เทศบาลตำบลดอกคำใต้ ปัจจุบันลาออกจากราชการแล้วได้ขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน สรุปได้ว่า จังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ แม้นายวิชัย สุขยิ่ง จะกระทำละเมิดในขณะที่รับราชการอยู่ก็ตาม แต่กรณีดังกล่าวยังไม่เคยมีแนวทางปฏิบัติมาก่อน จึงหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า นายวิชัย สุขยิ่ง นายช่างโยธา ๓ เทศบาลตำบลดอกคำใต้ ได้กระทำละเมิดต่อเทศบาลตำบลดอกคำใต้ในขณะเป็นเจ้าหน้าที่ของเทศบาลด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง แต่เนื่องจากนายวิชัย สุขยิ่ง ได้พ้นจากราชการไปแล้ว ดังนั้น เทศบาลตำบลดอกคำใต้และจังหวัดพะเยาจึงไม่สามารถอนุมัติให้นายวิชัย สุขยิ่ง ผ่อนชำระเงินกับทางราชการได้ อย่างไรก็ดี ตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้อ ๑๐ กำหนดให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นสามารถทำความตกลงกับ

/กระทรวง...

D/AAAกกก.วิทิต/ตอบข้อหารือ/จังหวัดพะเยาหารือการผ่อนชำระ2

www.yotathai.com

กระทรวงมหาดไทยให้มีการผ่อนชำระเงินกับทางราชการ นอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้ ในกรณีมีเหตุผลอันสมควรและเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ โดยมีความเห็นของจังหวัดเพื่อประกอบการพิจารณา ซึ่งผู้ขอผ่อนชำระเงินจะต้องทำสัญญารับสภาพหนี้และมีผู้ค้ำประกัน รวมทั้งอาจให้มีการวางหลักประกันเท่ากับวงที่ต้องชดใช้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๔

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

D/AAAกกก.วิทิต/ตอบข้อหารือ/จังหวัดพะเยาหารือการผ่อนชำระ2

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๗๓๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ เมษายน ๒๕๕๓

เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๘.๑ /ว ๑๐๒๑ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๓

ด้วยกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีที่สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยกับกรุงเทพมหานครมีความเห็นทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๒ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปได้ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีหน่วยงานของรัฐจ่ายค่าเสียหายตามสัญญาแก่บุคคลภายนอกไม่ใช่การจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนตามมูลละเมิดอันเกิดจากเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงไม่ต้องปฏิบัติตามหมวด ๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และกรณีนี้จะถือว่าเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือไม่ จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป โดยหากมีเหตุอันควรเชื่อว่าเจ้าหน้าที่ทำความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐก็จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไป

ประเด็นที่สอง กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทนมีอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้พึงจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และในกรณีหน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังเห็นว่าต้องรับผิด สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทนจะมีอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้อายุความสิบปีนับแต่วันทำละเมิด ตามมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วย สำหรับการใช้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น มิใช่การใช้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง

/แห่งพระราช...

www.yotathai.com

แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่จะต้องใช้สิทธิเรียกร้อง ภายในอายุความสิบปีนับแต่วันทำละเมิด หน่วยงานของรัฐจึงมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ภายในอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ได้รับความเสียหาย แม้จะเกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิดแล้วก็ตาม

ประเด็นที่สาม กรณีบุคคลภายนอกฟ้องหน่วยงานของรัฐว่าเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ผู้มีอำนาจจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๓๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไปโดยไม่จำต้องรอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือรอให้คดีถึงที่สุดเสียก่อน สำหรับกรณีบุคคลภายนอกฟ้องหน่วยงานของรัฐในฐานผิดสัญญา และศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าเสียหาย หากมีเหตุอันควรเชื่อว่าเจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐก็อาจดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยไม่จำต้องรอให้คดีถึงที่สุดเสียก่อน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดทุกแห่งทราบ และถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัตน์ สกลพันธุ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๒๐๘.๑/ว ๑๐๒๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 20308
วันที่ 31 มี.ค. 2553
กระทรวงมหาดไทย
เวลา
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
เลขรับ 813
วันที่ 31 มี.ค. 2553
เวลา

เลขรับ 158
วันที่ 31 มี.ค. 53

๒๗ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้บริหาร ส่วนราชการระดับกรม หน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ สป. และผู้อำนวยการกองคลัง สป.

ด้วยกรมบัญชีกลางได้ขอหารือแนวทางปฏิบัติไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีที่สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยกับกรุงเทพมหานครมีความเห็นทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (เรื่องเสร็จที่ ๗๔๗/๒๕๔๒) โดยสามารถเปิดดูรายละเอียดได้ทาง www.law.moi.go.th

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวมีประเด็นข้อกฎหมายสำคัญที่หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย จึงให้แจ้งความเห็นทางกฎหมายในเรื่องนี้ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทราบและปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ สำหรับในส่วนของจังหวัดให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายมานิต วิสนเสน)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง
สำนักกฎหมาย
โทร ๐ -๒๒๒๒ - ๒๘๔๙

www.yotathai.com

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๔๑๐.๒ /๑๘๑๕๙ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด สรุปความได้ว่า สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร และธนาคารออมสิน ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีหนังสือหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนี้

๑. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการแจ้งว่า บริษัท คอมพิวเตอร์ยูเนี่ยน จำกัด เป็นโจทก์ฟ้องสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ปัจจุบันโอนกิจการเป็นของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) เป็นจำเลยต่อศาลแพ่ง เรื่องซื้อขาย ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๙ ศาลแพ่งมีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขแดงที่ ๔๓๐๒/๒๕๔๙ ให้จำเลยชำระเงินจำนวน ๖.๒๕๒.๑๘๐.๗๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๕.๔๓๗.๖๖๔ บาท นับแต่วันฟ้อง (๒๒ เมษายน ๒๕๔๔) จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ ๘.๐๐๐ บาท สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาและขอทุเลาการบังคับคดีแล้ว จึงได้หารือว่า

๑.๑ ในระหว่างนี้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดโดยไม่ต้องรอผลคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดหรือไม่ และหากยังไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด อายุความกรณีดังกล่าวเริ่มต้นแต่เมื่อใดและจะขาดอายุความเมื่อใด

๑.๒ หากมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น และคณะกรรมการฯ มีความเห็นให้รอผลคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลก่อนพิจารณาความเสียหายและบุคคลที่จะต้องรับผิดเพื่อเข้าสู่กระบวนการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไปนั้น ถือเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องหรือไม่ และมีคำแนะนำประการใด

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๕/๗๙๑ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

www.yotathai.com

๒. กรมส่งเสริมสหกรณ์แจ้งว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด ถาวรชัยลำปาง เป็นโจทก์ฟ้องกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ ๑ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ ๒ นายวิม เกษมสัย ที่ ๓ เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดลำปาง เรื่องซื้อขาย ตัวแทน ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ ศาลจังหวัดลำปางมีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขแดงที่ ๘๓๕/๒๕๔๖ ให้จำเลยที่ ๑ ชำระเงินจำนวน ๕๒๖,๖๑๙ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๔ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ แต่ดอกเบี้ยถึงวันฟ้องต้องไม่เกิน ๒๗,๙๒๘ บาท กับให้จำเลยที่ ๑ ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ ๘,๐๐๐ บาท ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๓ และยกฟ้องแย้งจำเลยที่ ๓ ค่าฤชาธรรมเนียมฟ้องแย้งระหว่างจำเลยที่ ๓ กับโจทก์ให้เป็นพับ และเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๖ ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ มีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขแดงที่ ๓๑๖๗/๒๕๔๙ พิพากษายืน ให้จำเลยที่ ๑ ใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์แทนโจทก์ ๑๐,๐๐๐ บาท ส่วนค่าฤชาธรรมเนียมของจำเลยที่ ๓ ชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาในศาลฎีกา จึงได้หารือว่า

๒.๑ เนื่องจากคดีนี้เกิดการกระทำละเมิดเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๒ ซึ่งใกล้จะครบ ๑๐ ปี จะขาดอายุความฟ้องร้องค่าเสียหาย กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่จำนวน ๒ ราย (นายวิม เกษมสัยและนายธนู รัตนเลิศ) รับผิดชดใช้ค่าเสียหายโดยยึดถือคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค ๕ เป็นหลักในการกำหนดค่าเสียหายเพื่อมิให้ล่วงเลยระยะเวลาฟ้องคดี ซึ่งหากจะรอคำพิพากษาของศาลฎีกาคงจะล่วงเลยเวลาดังกล่าวอันอาจเกิดความเสียหายต่อทางราชการได้ ถือเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องแล้วใช่หรือไม่

๒.๒ โดยที่นายวิม เกษมสัย ยังมีการกระทำความผิดฐานทุจริตอีกฐานหนึ่งซึ่งกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้แจ้งความร้องทุกข์เพื่อให้ดำเนินคดีอาญาแล้ว กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงมีหนังสือเรียกค่าเสียหายรวมไปในคราวเดียวกับความเสียหายตามข้อ ๑ จะดำเนินการได้หรือไม่

๒.๓ กรมส่งเสริมสหกรณ์จะดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สินของนายวิม เกษมสัย ขายทอดตลาดแล้วนำเงินมาชำระค่าเสียหาย ทั้งที่ศาลฎีกายังมิได้มีคำพิพากษาจะเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือไม่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรดำเนินการอย่างไรจึงจะไม่เกิดความเสียหายต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์และนายวิม เกษมสัย

๓. ธนาคารออมสินแจ้งว่า สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นโจทก์ฟ้อง นางสาวเดือนเพ็ญ อุริบุญ (ข้าราชการศาลยุติธรรม) ที่ ๑ ธนาคารออมสิน ที่ ๒ เป็นจำเลยต่อศาลแพ่ง เรื่องละเมิด ฝากทรัพย์ ตั๋วเงิน ธนาคารออมสินได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้กรมบัญชีกลางตรวจสอบ ซึ่งกรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๖.๓/๑๘๔๙๔ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๗ แจ้งผลการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดว่า เมื่อข้อเท็จจริงยังไม่ปรากฏว่าธนาคารออมสินได้รับความเสียหายจึงไม่มีกรณีต้องพิจารณาความรับผิดทางละเมิด ในชั้นนี้ เห็นควรรอผลคำพิพากษาของศาล หากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ธนาคารออมสินชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดนำคำพิพากษาดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาและส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังตรวจสอบต่อไป ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๘ ศาลแพ่งมีคำพิพากษา

www.yotathai.com

ให้จำเลยที่ ๑ ชำระเงินแก่โจทก์ ๑,๙๑๘,๒๕๓.๐๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีของต้นเงิน ๑,๕๒๒,๒๑๕ บาท นับถัดจากวันฟ้อง (๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๕) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ และให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินแก่โจทก์ ๘.๙๐๘,๔๑๘.๘๓ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีของต้นเงิน ๘,๗๓๔.๒๑๕.๔๘ บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้อง (๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๕) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ กับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์โดยกำหนดค่าทนายความ ๘๐,๐๐๐ บาท คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาในศาลอุทธรณ์ ธนาคารออมสินพิจารณาแล้วเห็นว่าปัจจุบันคดียังไม่ถึงที่สุดแต่อายุความฟ้องเรียกค่าเสียหายผู้รับผิดตามสัญญาจ้างจะครบกำหนด ๑๐ ปี ในวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๓ จึงใคร่หารือว่าในกรณีดังกล่าวธนาคารออมสินควรดำเนินการอย่างไร

๔. กรุงเทพมหานครแจ้งว่า กรุงเทพมหานครกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่สอดคล้องกัน กรณีสืบเนื่องจากนายชัชวาลย์ พุกวัฒนะ พนักงานขับรถยนต์ สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ได้กระทำให้รถเก็บขนขยะมูลฝอยที่กรุงเทพมหานครเช่าจากบริษัท เมก้า ลิงค์ จำกัด ตามสัญญาเช่าเลขที่ ๔๒/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๗ ได้รับความเสียหายขณะออกปฏิบัติงานเก็บขยะมูลฝอยในพื้นที่ และบริษัท เมก้าลิงค์ จำกัด มีหนังสือเรียกค่าเสียหายจากกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครจึงได้หารือการปฏิบัติในกรณีดังกล่าวว่า เมื่อกรุงเทพมหานครชดใช้เงินให้บริษัทฯ แล้วจะต้องดำเนินการตามหมวด ๑ และส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ หรือต้องดำเนินการตามหมวด ๒ และส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงมหาดไทยตรวจสอบแทนกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลางพิจารณาหนังสือหารือของหน่วยงานทั้งสี่แล้ว มีประเด็นที่จะขอหารือต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. กรณีหน่วยงานของรัฐมีนิติสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกในฐานะคู่สัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น สัญญาฝากทรัพย์ สัญญาเช่า ฯลฯ ต่อมาคู่สัญญามีหนังสือเรียกให้ชดใช้เงินหรือฟ้องคดีให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชดใช้ค่าเสียหาย เมื่อหน่วยงานของรัฐจ่ายเงินให้บุคคลภายนอกไปแล้วจะอาศัยข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายหรือหลักการใดพิจารณาว่า กรณีเป็นเรื่องเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. กรณีหน่วยงานของรัฐพิจารณาแล้วเห็นว่าเจ้าหน้าที่กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงและต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการ การที่หน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิไล่เบี้ยจากเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดอายุความ ๑ ปี นับแต่วันที่ได้ใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือหากเป็นเรื่องเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐจะออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ภายใน

www.yotathai.com

กำหนดอายุความ ๒ ปี หรือ ๑ ปี แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายได้เกิดขึ้นมาเกินกว่า ๑๐ ปีแล้ว หน่วยงานของรัฐยังสามารถใช้สิทธิตามนัยมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ แห่งบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ได้หรือไม่ อย่างไร

๓. กรณีบุคคลภายนอกฟ้องคดีเรียกให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชดใช้เงินไม่ว่าจะเป็นการฟ้องในฐานผิดสัญญาหรือฐานละเมิดก็ตาม เมื่อศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาให้ทางราชการเป็นฝ่ายแพ้คดีต้องชำระหนี้ให้โจทก์ แต่คดียังไม่ถึงที่สุด จะถือว่าหน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายและต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น จะต้องพิจารณาจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ว่าเป็นการกระทำโดยผิดกฎหมายจนทำให้เกิดความเสียหายขึ้นกับบุคคลใด กล่าวคือ ถ้าการกระทำของเจ้าหน้าที่เป็นการกระทำโดยผิดกฎหมายจนทำให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายย่อมเป็นกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ แต่ถ้าการกระทำของเจ้าหน้าที่เป็นการกระทำโดยผิดกฎหมายจนทำให้บุคคลภายนอกได้รับความเสียหายย่อมเป็นกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

สำหรับกรณีหน่วยงานของรัฐได้ทำสัญญากับบุคคลภายนอก แต่หน่วยงานของรัฐไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญา และต่อมาบุคคลภายนอกซึ่งเป็นคู่สัญญามีหนังสือถึงหน่วยงานของรัฐหรือฟ้องคดีต่อศาลให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลภายนอกเพื่อการไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญานั้น เมื่อหน่วยงานของรัฐจ่ายค่าเสียหายดังกล่าวให้แก่บุคคลภายนอกซึ่งเป็นคู่สัญญาจึงเป็นการจ่ายค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลสัญญา หน่วยงานของรัฐมิได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนอันเกิดแต่มูลละเมิดซึ่งเจ้าหน้าที่ได้กระทำต่อบุคคลภายนอกตามมาตรา ๘* แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.

---

*มาตรา ๘ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

www.yotathai.com

๒๕๓๙ กรณีจึงไม่ใช่เรื่องการกระทำละเมิดอันจะต้องปฏิบัติตามหมวด ๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ

ส่วนการที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลภายนอกเพื่อการไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาไปแล้ว จะถือว่าเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป โดยหน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่าเจ้าหน้าที่ได้มีการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐจนเป็นเหตุทำให้หน่วยงานของรัฐต้องได้รับความเสียหายหรือไม่

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีเหตุอันควรเชื่อว่าเจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแล้ว หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๘* แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ เพื่อทำหน้าที่สอบข้อเท็จจริงให้ทราบว่ามีการกระทำละเมิดหรือไม่ การกระทำละเมิดได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ เจ้าหน้าที่ได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ และเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเท่าใด

ประเด็นที่สอง ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้กำหนดอายุความที่หน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดซึ่งกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ไว้ ๒ กรณี โดยแยกพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

กรณีที่หนึ่ง เจ้าหน้าที่ทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดภายในอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดแต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดภายในอายุความหนึ่งปีนับแต่

ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย

ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

*ข้อ ๘ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นคณะหนึ่ง โดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนไม่เกินห้าคน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นหรือหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่เห็นสมควร

กระทรวงการคลังอาจประกาศกำหนดว่าในกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่จำนวนเท่าใด จะให้มีผู้แทนของหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้

ในการแต่งตั้งคณะกรรมการ ให้กำหนดเวลาแล้วเสร็จของการพิจารณาของคณะกรรมการไว้ด้วย

www.yotathai.com

วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังตามมาตรา ๑๐[๓] วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ แต่ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิดตามมาตรา ๔๔๘[๔] วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๓[๕] แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ สำหรับตามปัญหาในเรื่องที่ขอหารือมานี้ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐเกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิดแล้ว สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนย่อมเป็นอันขาดอายุความตามมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจึงไม่อาจออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้

กรณีที่สอง เจ้าหน้าที่ทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก เมื่อหน่วยงานของรัฐได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกแล้ว หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐได้ภายในอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอกผู้เสียหายตามมาตรา ๙[๖] แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ สำหรับตามปัญหาในเรื่องที่ขอหารือมานี้แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกเกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิดแล้วก็ตาม แต่เมื่อหน่วยงานของรัฐใช้สิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุที่เจ้าหน้าที่ทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกและหน่วยงานของรัฐได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกซึ่งหน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐได้ภายในอายุ

---

[๓] มาตรา ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

[๔] มาตรา ๔๔๘ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดนั้น ท่านว่าขาดอายุความเมื่อพ้นปีหนึ่งนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิด

แต่ถ้าเรียกร้องค่าเสียหายในมูลอันเป็นความผิดมีโทษตามกฎหมายลักษณะอาญา และมีกำหนดอายุความทางอาญายาวกว่าที่กล่าวมานั้นไซร้ ท่านให้เอาอายุความที่ยาวกว่านั้นมาบังคับ

[๕] มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับใด ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

[๖] มาตรา ๙ ถ้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนให้มีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย

www.yotathai.com

ความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอกผู้เสียหายตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ สิทธิเรียกร้องดังกล่าวมิได้เกิดแต่มูลละเมิด จึงมิใช่เป็นการที่หน่วยงานของรัฐใช้สิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุที่เจ้าหน้าที่ทำละเมิดต่อหน่วยงานอันจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในอายุความสิบปีนับแต่วันทำละเมิดตามมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ดังนั้น แม้ว่าเจ้าหน้าที่กระทำการในหน้าที่ละเมิดต่อบุคคลภายนอกเกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิดแล้วก็ตาม แต่ถ้ายังไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอกผู้เสียหายแล้ว สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนย่อมยังไม่ขาดอายุความ หน่วยงานของรัฐจึงสามารถออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้

ประเด็นที่สาม การพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อหารือแยกพิจารณาได้ ๒ กรณี ดังต่อไปนี้

กรณีที่หนึ่ง บุคคลภายนอกฟ้องหน่วยงานของรัฐเป็นคดีต่อศาลว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก นั้น ตามข้อ ๓๔[๕] แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๔๓๙ กำหนดว่า เมื่อบุคคลภายนอกฟ้องหน่วยงานของรัฐเป็นคดีต่อศาลว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดโดยไม่ชักช้า เว้นแต่จะได้มีการตั้งคณะกรรมการดังกล่าวไว้แล้ว ซึ่งระเบียบดังกล่าวมีเจตนารมณ์ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นทำหน้าที่สอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดแล้วเสนอความเห็นต่อผู้แต่งตั้งเพื่อพิจารณาตัดสินใจในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลว่าความเสียหายตามที่บุคคลภายนอกกล่าวอ้างในคำฟ้องนั้นเกิดจากเจ้าหน้าที่ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ ในกรณีที่เห็นว่าเจ้าหน้าที่มิได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ดำเนินการตามข้อ ๓๖[๖] แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเข้ามาเป็นคู่ความในคดี แต่ในกรณีที่เห็นว่าเจ้าหน้าที่ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ดำเนินการตามข้อ ๓๗[๗] แห่งระเบียบสำนัก

---

[๕] ข้อ ๓๔ ในกรณีที่ผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาล ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตั้งคณะกรรมการโดยไม่ชักช้า เว้นแต่จะได้มีการตั้งคณะกรรมการดังกล่าวไว้แล้ว และให้ประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อเตรียมการต่อสู้คดีต่อไป พร้อมทั้งรายงานให้กระทรวงการคลังทราบและปฏิบัติตามที่ได้รับคำแนะนำจากกระทรวงการคลัง

[๖] ข้อ ๓๖ ถ้าผู้แต่งตั้งเห็นว่าความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่มิได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ หรือเมื่อได้พิจารณาความเห็นของคณะกรรมการหรือได้รับทราบผลการพิจารณาของกระทรวงการคลังแล้ว เห็นว่าความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่มิได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เรียกเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเข้ามาเป็นคู่ความในคดีด้วย

[๗] ข้อ ๓๗ ถ้าผลการพิจารณาของผู้แต่งตั้งยุติเป็นที่สุดว่า ความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องไม่มีการเรียกเจ้าหน้าที่เข้ามาเป็นคู่ความในคดี แต่ถ้าผู้เสียหายได้ฟ้องเจ้าหน้าที่ต่อศาลก่อนแล้วหรือมีการเรียกเจ้าหน้าที่เข้ามาเป็นคู่ความในคดีก่อนแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งแจ้งผลการ

www.yotathai.com

นายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีโอกาสพ้นจากการเป็นคู่ความในคดี ดังนั้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า บุคคลภายนอกฟ้องคดีเรียกให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชดใช้เงินในฐานละเมิดแล้ว ผู้มีอำนาจจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๑๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ โดยไม่จำต้องรอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือรอให้คดีถึงที่สุดเสียก่อนว่าหน่วยงานของรัฐจะต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายแก่บุคคลภายนอกหรือไม่ ทั้งนี้ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๖๔๑/๒๕๔๑[๙]

กรณีที่สอง บุคคลภายนอกฟ้องหน่วยงานของรัฐเป็นคดีต่อศาลว่าหน่วยงานของรัฐผิดสัญญา นั้น ตามข้อ ๘[๑๐] แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ กำหนดว่า หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีเหตุอันควรเชื่อว่าเจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแล้ว หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวมีเจตนารมณ์ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อทำหน้าที่สอบข้อเท็จจริงให้ทราบว่ามีการกระทำละเมิดหรือไม่ การกระทำละเมิดได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ เจ้าหน้าที่ได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ และเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเท่าใด ดังนั้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า บุคคลภายนอกฟ้องคดีเรียกให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชดใช้เงินในฐานผิดสัญญาและศาลได้มีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐจ่ายค่าเสียหายตามสัญญาแล้ว หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีเหตุอันควรเชื่อว่าเจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ก็อาจดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ได้ โดยไม่จำต้องรอให้คดีถึงที่สุดเสียก่อน

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๕๔๒

พิจารณาให้พนักงานอัยการเพื่อแถลงต่อศาล เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีโอกาสพ้นจากการเป็นคู่ความในคดี และขอให้พนักงานอัยการช่วยเหลือทางคดีแก่เจ้าหน้าที่ในระหว่างนั้นด้วย

[๙] บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีผู้เสียหายฟ้องเทศบาลเมืองสกลนครและกรมที่ดิน ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๙๖๙ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๑ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

[๑๐] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น **โทร.** ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๔ ภายใน ๕๒๔๓
ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๒๖๖ **วันที่** ๒๗ เมษายน ๒๕๕๓
เรื่อง หารือการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๒ งบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามหนังสือ สน.คท. (สจง.) ที่ มท ๐๘๐๘.๒ ว๐๒ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๓ หารือการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๒ งบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลควนกลาง จ้าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด แอเรีย ดี – คอนส. ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายควนกลางพัฒนา ๑ ตอน ๒ วงเงิน ๓,๗๔๗,๐๐๐ บาท ตามสัญญาเลขที่ ๕๕/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๒ ต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลควนกลางได้บอกเลิกสัญญาจ้างดังกล่าวกับห้างหุ้นส่วนจำกัด แอเรีย ดี – คอนส. โดยให้เหตุผลว่ามีการทุจริต และได้จ้างห้างหุ้นส่วนจำกัด ๒๕๔๖ การโยธา ก่อสร้างถนนโครงการดังกล่าวในวงเงิน ๓,๗๔๕,๐๐๐ บาท ตามสัญญาเลขที่ ๒๗/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และเมื่อห้างหุ้นส่วนจำกัด ๒๕๔๖ การโยธา (ผู้รับจ้างรายใหม่) ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จตามสัญญาโดยมีการส่งมอบงานเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งขอเบิกเงินค่าจ้างก่อสร้างกับองค์การบริหารส่วนตำบลควนกลาง แต่เนื่องจากห้างหุ้นส่วนจำกัด แอเรีย ดี – คอนส. ได้นำเรื่องการบอกเลิกสัญญาเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการ จึงมีประเด็นว่าจังหวัดจะสามารถเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อจ่ายค่าก่อสร้างให้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด ๒๕๔๖ การโยธา (ผู้รับจ้างรายใหม่) ก่อนที่ข้อพิพาทดังกล่าวจะยุติได้หรือไม่ และจังหวัดนครศรีธรรมราช เห็นว่าในเมื่อข้อพิพาทระหว่างห้างหุ้นส่วนจำกัด แอเรีย ดี – คอนส.กับองค์การบริหารส่วนตำบลควนกลาง อนุญาโตตุลาการยังไม่ชี้ขาด จังหวัดก็ไม่ควรที่จะเบิกจ่ายงบประมาณก่อนที่ข้อพิพาทดังกล่าวยังไม่ได้ข้อยุติ ซึ่ง สน.คท.เห็นว่า เมื่อผู้รับจ้างรายใหม่ได้ทำงานแล้วเสร็จและส่งมอบงานแล้วย่อมผูกพันองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าจ้าง ต้องชำระหนี้ให้แก่ผู้รับจ้างรายใหม่ แต่เพื่อความรอบคอบ ถูกต้อง จึงขอหารือว่าจังหวัดจะสามารถเบิกจ่ายค่าจ้างให้กับผู้รับจ้างรายใหม่ได้หรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

สน.กร.พิจารณาแล้วเห็นว่าเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลควนกลางได้ทำสัญญาจ้าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด ๒๕๔๖ การโยธา ตามสัญญาเลขที่ ๒๗/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ โดยชอบด้วยกฎหมาย ในการก่อสร้างถนนคอนกรีต แม้จะเป็นโครงการเดียวกันกับโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลควนกลางบอกเลิกสัญญาจ้างกับห้างหุ้นส่วนจำกัด แอเรีย ดี – คอนส. และแม้จะมีประเด็นในเรื่องการบอกเลิกสัญญาว่าบอกเลิกโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม การทำสัญญาจ้างดังกล่าวย่อมผูกพันองค์การบริหารส่วนตำบลควนกลางผู้ว่าจ้างและห้างหุ้นส่วนจำกัด ๒๕๔๖ การโยธา (บุคคลภายนอก) ผู้รับจ้าง ที่ต้องปฏิบัติต่อกันตามสัญญา ต่อมาเมื่อห้างหุ้นส่วนจำกัด ๒๕๔๖ การโยธา ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จตามสัญญาพร้อมทั้งมีการส่งมอบงาน

/เรียบร้อย ...

www.yotathai.com

เรียบร้อยแล้ว ห้างหุ้นส่วนจำกัด ๒๕๔๖ การโยธา จึงย่อมมีสิทธิได้รับค่าจ้างก่อสร้างกับองค์การบริหารส่วนตำบลควนกลาง ส่วนกรณีมีข้อพิพาทกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลควนกลางกับห้างหุ้นส่วนจำกัด แอเรีย ดี – คอนส. ซึ่งอยู่ในระหว่างกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ นั้น เป็นกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลควนกลางและห้างหุ้นส่วนจำกัด แอเรีย ดี – คอนส.จะต้องพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป ดังนั้น ตามประเด็นข้อหารือดังกล่าว สน.กร.จึงมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของ สน.คท.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)
ผอ.สน.กร.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น **โทร.** ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๔ ภายใน ๕๒๔๓
ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๗๒๓๗ **วันที่** ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓
เรื่อง หารือข้อกฎหมายกรณีการโอนสิทธิเรียกร้อง

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามหนังสือ สน.คท. (สพช.) ที่ มท ๐๘๐๘.๔ ๒๔๘ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๓ หารือกรณีเทศบาลนครนนทบุรีได้รับจัดสรรเงินงบประมาณตามโครงการสนับสนุนแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจาก สถ. เพื่อดำเนินการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ระยะที่ ๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๕ วงเงิน ๑๒๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นเงินอุดหนุนจำนวน ๑๑๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท และ อปท.สมทบ จำนวน ๑๒,๔๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเทศบาลได้ดำเนินการจัดจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ให้ทำการก่อสร้างโครงการดังกล่าว ตามสัญญาจ้างเลขที่ ๓๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ภายหลังห้างหุ้นส่วนส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ได้ทำสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องที่มีอยู่ตามสัญญาจ้างดังกล่าว ให้แก่ธนาคารพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และขอให้เทศบาลมีหนังสือให้ความยินยอมในการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวด้วย ซึ่งเทศบาลเห็นว่า กรณีดังกล่าวมิใช่เป็นเงินงบประมาณของเทศบาลแต่ฝ่ายเดียว จึงหารือว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ผู้รับจ้าง สามารถโอนสิทธิเรียกร้องในค่าจ้างตามสัญญาดังกล่าวข้างต้น ให้แก่ธนาคารไทยพาณิชย์ (มหาชน) และเทศบาลสามารถให้ความยินยอมในการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวได้หรือไม่ ซึ่งจังหวัดเห็นว่า ทน.นนทบุรี การโอนสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ไปให้กับธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จึงต้องรับคำบอกกล่าวและให้ความยินยอมเป็นหนังสือจาก สถ. ด้วย ซึ่ง สน.คท. พิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีดังกล่าวมีประเด็นข้อกฎหมายในเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้อง จึงขอหารือในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. กรณีโอนสิทธิเรียกร้อง ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๐๖ ผู้มีหน้าที่ต้องบอกกล่าวเป็นหนังสือให้กับเทศบาลจะต้องเป็นผู้รับจ้างในฐานะผู้โอนสิทธิเรียกร้องหรือธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าธนาคารไทยพาณิชย์ (จำกัด) มหาชน เป็นผู้บอกกล่าวจะมีผลทางกฎหมายอย่างไร

๒. สถ. ในฐานะเป็นผู้อุดหนุนเงินให้ ทน.นนทบุรี จำนวน ๑๑๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท ถือเป็นลูกหนี้ร่วมกับ ทน.นนทบุรี หรือไม่ และการโอนสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ไปให้ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ต้องส่งคำบอกกล่าว และรับความยินยอมเป็นหนังสือจาก สถ. หรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สน.กร. พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ประเด็นว่า การโอนสิทธิเรียกร้อง ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๐๖ ผู้มีหน้าที่ต้องบอกกล่าวเป็นหนังสือให้กับเทศบาล (ลูกหนี้) จะต้องเป็นผู้รับจ้าง (เจ้าหนี้) ในฐานะผู้โอนสิทธิเรียกร้องหรือธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง เห็นว่า ป.พ.พ.มาตรา ๓๐๖ วรรคหนึ่ง

/ บัญญัติว่า ...

www.yotathai.com

บัญญัติว่า "การโอนหนี้อันจะพึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงนั้น ถ้าไม่ทำเป็นหนังสือท่านว่าไม่สมบูรณ์ อนึ่ง การโอนหนี้นั้นท่านว่าจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกได้ต่อเมื่อได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้หรือลูกหนี้จะได้ยินยอมด้วยการโอนนั้น คำบอกกล่าวหรือความยินยอมเช่นว่านี้ท่านว่าต้องทำเป็นหนังสือ" ซึ่งเมื่อพิจารณาจากข้อกฎหมายดังกล่าว ในการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นั้น ตามมาตรา ๓๐๖ แห่ง ป.พ.พ. มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะเจาะจงว่าผู้ใดระหว่างเจ้าหนี้ (ผู้โอนสิทธิเรียกร้อง) หรือผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง ต้องเป็นผู้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้เพื่อให้ลูกหนี้ทราบถึงการโอนสิทธิเรียกร้อง ดังนั้น ผู้บอกกล่าวการโอนจึงอาจเป็นเจ้าหนี้หรือผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องก็ได้ ทั้งนี้โดยเทียบเคียงแนวคำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๖๑-๕๕๖๗/๒๕๓๐ ประกอบคำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยหนี้ ของอาจารย์ไพโรจน์ วายุภาพ ผู้บรรยายกฎหมายแพ่งลักษณะหนี้ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา และเมื่อได้มีการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องเป็นหนังสือไปให้ลูกหนี้ทราบแล้ว การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวย่อมมีผลผูกพันลูกหนี้ที่จะต้องชำระหนี้ให้แก่ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องโดยไม่จำต้องให้ลูกหนี้ให้ความยินยอมในการโอนดังกล่าว ดังนั้น โดยผลของกฎหมายดังกล่าวแม้จะปรากฏข้อเท็จจริงว่าธนาคารไทยพาณิชย์ (จำกัด) มหาชน เป็นผู้บอกกล่าวการโอนเป็นหนังสือไปยังเทศบาล (ลูกหนี้) ฝ่ายเดียว การบอกกล่าวการโอนดังกล่าวก็ย่อมมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายที่เทศบาลซึ่งเป็นลูกหนี้ที่จะต้องปฏิบัติการชำระหนี้แก่ธนาคารไทยพาณิชย์ (จำกัด) มหาชน ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง

๒. ส่วนประเด็นว่า สถ. ในฐานะผู้จัดสรรเงินอุดหนุนเงินให้ ทน.นนทบุรี จำนวน ๑๑๑.๖๐๐.๐๐๐ บาท จะถือเป็นลูกหนี้ร่วมกับ ทน.นนทบุรี หรือไม่ นั้น เห็นว่า มูลหนี้ย่อมเกิดแต่โดยผลของ สัญญา ละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้ และโดยกฎหมาย เมื่อข้อเท็จจริงตามข้อหารือปรากฏว่า ทน.นนทบุรี ได้ดำเนินการจัดจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ให้ทำการก่อสร้างโครงการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียตามสัญญาจ้างเลขที่ ๓๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ โดยผลของสัญญา ทน.นนทบุรี จึงย่อมอยู่ในฐานะลูกหนี้ ในอันที่จะต้องชำระหนี้ค่าจ้างก่อสร้างให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ผู้รับจ้างในฐานะเจ้าหนี้ ส่วน สถ. แม้จะเป็นเจ้าของงบประมาณรวมอยู่ด้วย ก็ตาม ก็ไม่อาจจะอยู่ในฐานะลูกหนี้ร่วมกับทน.นนทบุรี เนื่องจาก สถ. หาได้เป็นคู่สัญญาตามสัญญาจ้างดังกล่าว ทั้งมิใช่กรณีที่ สถ.จะมีมูลหนี้จากกรณีอื่นแต่ประการใด ดังนั้น การโอนสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ไปให้ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ผู้โอนหรือผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องจึงไม่จำต้องส่งคำบอกกล่าวการโอนให้ สถ.ทราบ หรือ สถ.ไม่จำต้องให้ความยินยอมในการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าว การโอนสิทธิเรียกร้องก็มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)

ผอ.สน.กร.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๗๖๔

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม.
๑๐๓๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง หารือโครงการเศรษฐกิจชุมชน (หมู่บ้านละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท)

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยบง

อ้างถึง หนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยบง ด่วนมาก ที่ นม ๘๗๓๐๑/๒๘๐ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๑

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยบงได้มีหนังสือหารือแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน กรณีกลุ่มอาชีพภายในตำบลห้วยบงได้ทำสัญญายืมเงินตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน (หมู่บ้านละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท) ไป เมื่อครบกำหนดตามสัญญาแล้วไม่ยอมนำเงินที่กู้ยืมมาคืนให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยบงจะต้องตั้งงบประมาณชดใช้ในส่วนที่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากกลุ่มอาชีพได้ จึงขอหารือว่าจะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไรกับกลุ่มอาชีพดังกล่าว และจะต้องดำเนินการกับเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่นพิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นหารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการชำระหนี้ การบังคับชำระหนี้ของกลุ่มอาชีพ นั้น ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๒๔ ได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติการชำระหนี้ การบังคับชำระหนี้ของกลุ่มอาชีพที่ยืมเงินทุนตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนไว้สรุปได้ดังนี้

๑) หากกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามสัญญางวดใดงวดหนึ่งหรือทั้งหมด ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเร่งรัดให้กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรชำระหนี้คืนโดยพลัน หากไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนให้องค์การบริหารส่วนตำบลตั้งงบประมาณเท่าจำนวนเงินที่ทางราชการเสียหายชดใช้คืนในทันทีที่มีการตั้งงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒) ในระหว่างที่กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรผิดนัดไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ครบถ้วน ให้เสียดอกเบี้ยในอัตราที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ ร้อยละ ๗.๕ ต่อปี (ป.พ.พ.มาตรา ๒๒๔)

๓) หากกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรไม่ยอมชำระหนี้ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินคดีตามกฎหมายอย่าให้ขาดอายุความ

/๔) ในกรณี ...

www.yotathai.com

๔) ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลตั้งงบประมาณชดใช้ในส่วนที่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากกลุ่มอาชีพได้ ถ้าได้รับการชำระหนี้จากกลุ่มอาชีพภายหลังให้ส่งคืนเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒. ประเด็นว่าจะมีเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาดังกล่าวรับผิดหรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า การยืมเงินทุนตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนดังกล่าว เป็นการทำสัญญาระหว่างภาครัฐกับกลุ่มอาชีพในชุมชน (เอกชน) ดังนั้น ความรับผิดในส่วนของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องย่อมเป็นไปตามนัยตามมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กล่าวคือ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐได้ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เช่น เจ้าหน้าที่ทำสัญญากู้ยืมที่มีข้อบกพร่องหรือไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องอันเป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถเรียกบังคับชำระหนี้ได้ตามสัญญา หรือกรณีทำสัญญาถูกต้องตามระเบียบกฎหมายแต่ปล่อยให้การฟ้องบังคับชำระหนี้ขาดอายุความ เป็นต้น ส่วนความรับผิดของบุคคลภายนอกต่อองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นคงมีเพียงเฉพาะคู่สัญญาเท่านั้น ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเรียกให้ปฏิบัติการชำระหนี้ตามสัญญาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวันชัย จันทร์พร)
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๔๘๕๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอหารือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดนครศรีธรรมราช ด่วนที่สุด ที่ นศ ๐๐๓๗.๔/๘๑๓๐ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๓
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๓๙๘๖ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ตามที่จังหวัดนครศรีธรรมราชได้มีหนังสือขอหารือความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีเทศบาลตำบลชะอวด อำเภอชะอวด มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๔ (จังหวัดนครศรีธรรมราช) ตรวจสอบสืบสวนพบความเสียหายในการจัดซื้อจัดจ้างตามโครงการก่อสร้างโป๊ะข้ามคลองชะอวดของเทศบาล โดยจังหวัดพิจารณาแล้วมีความเห็นสรุปได้ว่า นายกเทศมนตรีตำบลชะอวดสามารถออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการได้ แต่หากพิจารณาตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๓๙๘๖ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ แล้ว ก็อาจจะเป็นการขัดกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงหารือว่า ความเห็นของจังหวัดแนวทางใดถูกต้องหรือมีแนวทางอื่นที่เหมาะสมเพื่อจะได้ถือปฏิบัติต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการและบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการต้องไม่เป็นบุคคลที่ต้องห้ามตามนัยมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งการที่จะพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้ต้องห้ามมิให้ทำการพิจารณาทางปกครองตามนัยมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ปรากฏเป็นกรณีๆ ไป เช่น ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินว่าผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดมีส่วนเกี่ยวข้องและอาจมีส่วนร่วมในการกระทำความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งนั้น เป็นต้น

/สำหรับ...

www.yotathai.com

สำหรับแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๓๙๘๖ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ที่กระทรวงมหาดไทยแจ้งจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งถือเป็นแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ที่ได้กำหนดให้การกระทำละเมิด กรณีการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย กรณีกำหนดราคากลางสูงกว่าเป็นจริง โดยคณะกรรมการกำหนดราคากลางใช้ค่า Factor F/ราคาวัสดุไม่ถูกต้อง ให้คณะกรรมการกำหนดราคากลาง รับผิดสัดส่วนร้อยละ ๗๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น–กลาง ผู้ผ่านงาน รับผิดสัดส่วนร้อยละ ๒๐ และผู้บังคับบัญชาชั้นสูง/ผู้อนุมัติ รับผิดสัดส่วนร้อยละ ๑๐ (กรณีไม่ผ่านเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัสดุ) นั้น เป็นแนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิด ซึ่งคณะกรรมการกำหนดราคากลางได้กระทำละเมิดและจะต้องรับผิดทางละเมิด แล้วกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น-กลาง รวมทั้งผู้บังคับบัญชาชั้นสูงต้องเข้ามาร่วมรับผิดด้วย ซึ่งการที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวจะต้องรับผิดทางละเมิดก็จะต้องมีการกระทำละเมิดของคณะกรรมการกำหนดราคากลางก่อน โดยขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป เช่นกัน

ดังนั้น แนวทางที่เหมาะสมในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในกรณีดังกล่าวของเทศบาลตำบลชะอวด ผู้ที่มีอำนาจเกี่ยวข้องและผู้ที่มีอำนาจกำกับดูแลควรตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นว่า นางบุษบา จิตต์รัว ปลัดเทศบาลตำบลชะอวด และนายกเทศมนตรีตำบลชะอวด เป็นผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือมีพฤติการณ์อื่นใดซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ตามนัยมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ โดยอาจพิจารณาจากผลการตรวจสอบเบื้องต้นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบกับพยานเอกสารว่ามีบุคคลใดที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการไปโดยไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย เช่น คณะกรรมการกำหนดราคากลาง ปลัดเทศบาลผู้ผ่านงานที่ต้องตรวจสอบความถูกต้อง และนายกเทศมนตรีผู้อนุมัติ เป็นต้น แล้วจึงพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัตน์ สกลพันธุ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๔๘๕๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๔ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความเห็นชอบประนีประนอมยอมความต่อหน้าศาลในกรณีละเมิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ อย ๐๐๓๗.๔/๔๗๕๘ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของลูกจ้าง ร.ส.พ.ตามสัญญาจ้างแรงงาน (ลูกจ้างเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน) เรื่องเสร็จที่ ๘๔๙/๒๕๔๒

ตามที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยารายงานว่า อำเภอเสนาแจ้งว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ขอความเห็นชอบทำสัญญาประนีประนอมยอมความต่อหน้าศาลกับบริษัทกรุงเทพประกันภัย จำกัด (มหาชน) กรณีนายอุทัย อรุณรัศมี ตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์บรรทุกขยะ ขับรถบรรทุกขยะเฉี่ยวชนรถยนต์ของบุคคลภายนอกเสียหาย ต่อมาบริษัทกรุงเทพประกันภัย จำกัด (มหาชน) ได้รับช่วงสิทธิฟ้องเป็นคดีแพ่งต่อศาลแขวงพระนครศรีอยุธยาขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ชดใช้ค่าเสียหาย จำนวน ๒๕,๒๕๙.๔๓ บาท และศาลแนะนำให้คู่ความไกล่เกลี่ยในเรื่องค่าเสียหาย โดยตกลงกันเป็นเงิน จำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณากรณีดังกล่าวแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๔๙/๒๕๔๒ เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของลูกจ้าง ร.ส.พ. ตามสัญญาจ้างแรงงาน (ลูกจ้างเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน) สรุปได้ว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีความเห็นตามข้อหารือของ ร.ส.พ.ว่า ลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น จะต้องอยู่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ การที่จะพิจารณาว่าลูกจ้างคนใดเป็น "เจ้าหน้าที่" ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ อาจพิจารณาโดยจำแนกตามลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลในสังกัดออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑.๑ ลูกจ้างที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งในหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะเป็นการปฏิบัติงานประจำและต่อเนื่อง มีการกำหนดอัตราเงินเดือน การเลื่อนขั้นเงินเดือน การลงโทษทางวินัย ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับ เช่น กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่างๆ หรือลูกจ้างประจำหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างประเภทนี้มีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๑.๒ ลูกจ้างที่หน่วยงานของรัฐได้ว่าจ้างให้ปฏิบัติงานเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน ไม่ว่าจะมีสัญญาจ้างเป็นหนังสือหรือไม่ก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกับบุคคลดังกล่าวย่อมเป็นไปตามประมวล

/กฎหมาย...

/ ด้อย /หน.เลอสรร /ทด.สำโรงเหนือ หน้า 6

www.yotathai.com

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากลูกจ้างกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐความรับผิดทางละเมิดย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๒. เมื่อพิจารณาความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๔๙/๒๕๔๒ ดังกล่าวข้างต้น ลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพนจะถือว่าเป็น "เจ้าหน้าที่" ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ ย่อมต้องพิจารณาประกอบกับประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ซึ่งตามประกาศดังกล่าวก็ได้กำหนดให้การจ้างลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ สรุปได้ว่า มีลักษณะเป็นการปฏิบัติงานประจำและต่อเนื่อง มีอัตราค่าตอบแทนโดยมีการเลื่อนขั้นเงินเดือน และมีการลงโทษทางวินัย ดังนั้น หากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพนได้จ้างลูกจ้างเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ลูกจ้างดังกล่าวย่อมเป็น "เจ้าหน้าที่" ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๓. กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพนจ้างนายอุทัย อรุณรัศมี ตามบันทึกข้อตกลงจ้างเลขที่ ๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๑ โดยตกลงจ้างเหมาให้นายอุทัย อรุณรัศมี ขับรถยนต์บรรทุกขยะและปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ระยะเวลา ๗ เดือน ตั้งแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ อัตราค่าตอบแทนเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๕,๐๐๐ บาท ซึ่งไม่เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ จึงถือไม่ได้ว่านายอุทัย อรุณรัศมี เป็น "เจ้าหน้าที่" ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และเมื่อนายอุทัย อรุณรัศมี ได้ไปกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ความรับผิดทางละเมิดของนายอุทัย อรุณรัศมี ย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ และมาตรา ๔๒๕ โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพนสามารถประนีประนอมยอมความต่อหน้าศาลกับบริษัทกรุงเทพประกันภัย จำกัด (มหาชน) โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยก่อน และสามารถใช้สิทธิไล่เบี้ยให้นายอุทัย อรุณรัศมี ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่องค์การบริหารส่วนตำบล ตามนัยมาตรา ๔๒๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยไม่ต้องรอผลการพิจารณาจากกระทรวงมหาดไทย แต่ประการใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป และรายงานผลให้ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัตน์ สกลพันธุ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

/ค้อย/พน.เลอสรร/พด.สำโรงเหนือ หน้า ๒

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว๑๕๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง หารือการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดอุตรดิตถ์ ลับ ที่ อต ๐๐๓๗.๔/๑๙๔ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๓
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๗๓๔ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓

ตามที่จังหวัดแจ้งว่าได้รับข้อหารือจากอำเภอลับแล กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล อำเภอลับแล หารือแนวทางปฏิบัติในการใช้อำนาจบังคับคดีทางปกครองกับผู้ทำละเมิด กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๙ (จังหวัดลำปาง) ได้ตรวจสอบสืบสวนการจัดซื้อที่ดินเพื่อก่อสร้างอาคารที่ทำการขององค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล และพบว่าเกิดความเสียหายเป็นเงิน ๘๒๖,๐๐๐ บาท สรุปได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลขอหารือประเด็นเกี่ยวกับความสามารถในการบังคับคดี และประเด็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด รวม ๒ ประเด็น พร้อมกับความเห็นของจังหวัดเพื่อประกอบการพิจารณา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ประเด็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลหารือว่า กรณีของนายวัน มาแก้ว และนายเชิด คำวงษา อดีตกรรมการบริหารและกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เมื่อเทียบเคียงกับการนับอายุความเพื่อใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยในประเด็นปัญหาทำนองเดียวกันนี้ไว้ในคำสั่งที่ ๔๙๑/๒๕๕๑ (กรณีของนายจำลอง มูลเค้า) องค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลจะยังคงสามารถบังคับคดีทางปกครองได้อยู่หรือไม่ อย่างไร และ จังหวัดอุตรดิตถ์เห็นว่า กรณีดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองย่อมมีอำนาจพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งของตนได้ โดยไม่ต้องนำอายุความตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นอายุความฟ้องคดีมาใช้กับการออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๕๒๓/๒๕๕๐ เรื่อง การออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและการพิจารณาอุทธรณ์ของเทศบาลนครสมุทรปราการ นั้น เห็นว่า กรณีการทำละเมิดของนายวัน มาแก้ว และนายเชิด คำวงษา เป็นมูลละเมิดเดียวกันกับนายจำลอง มูลเค้า ซึ่งการกระทำละเมิดได้เกิดในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ และองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลได้มีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามคำสั่งที่ ๓๑๑/๒๕๕๐ และคำสั่งที่ ๓๑๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ตามลำดับ ซึ่งเกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิด และตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๕๒๓/๒๕๕๐ ได้ถูกกลับแล้ว ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๒

/เรื่อง แนวทาง...

www.yotathai.com

เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (แจ้งตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๗๓๔ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่) ประกอบกับคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๘๑/๒๕๕๑ ที่สรุปได้ว่า เมื่อเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐเกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิดแล้ว สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนย่อมเป็นอันขาดอายุความ ตามมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และหน่วยงานของรัฐจึงไม่อาจออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลจึงต้องยกเลิกคำสั่งที่ให้นายวัน มาแก้ว และนายเชิด คำวงษา ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ตามนัยคำสั่งศาลปกครองสูงสุดคดีหมายเลขแดงที่ ๔๘๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๑ ประกอบกับความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๒ และองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลต้องยกเลิกคำสั่งที่ให้บุคคลทั้งสองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามนัยมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. ประเด็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลหารือว่า หากองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลไม่สามารถบังคับคดีทางปกครองได้เพราะเหตุขาดอายุความ และหากองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด (กรณีที่คดีฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากกองมรดกของนายจำลอง มูลเค้า ผู้เสียชีวิต) ซึ่งมีมูลเหตุเดียวกันแล้ว และรายงานผลการพิจารณาให้กรมบัญชีกลางพิจารณาองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลจำต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อหาผู้ต้องรับผิดชอบ กรณีขาดอายุความนี้อีกหรือไม่ เพราะเหตุใด และ จังหวัดอุตรดิตถ์เห็นว่า ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๐๘/๒๕๔๒ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) ได้เคยให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาเรื่องอายุความ สรุปได้ว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏแน่ชัดว่าสิทธิเรียกร้องให้ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนขาดอายุความแล้ว หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายก็สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เพื่อหาตัวผู้ต้องรับผิดในกรณีที่ทำให้ขาดอายุความ และดำเนินการทั้งทางวินัยและทางแพ่งกับผู้นั้นต่อไป โดยไม่ต้องรอให้ศาลมีคำพิพากษาว่าคดีขาดอายุความก่อนแต่อย่างใด ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ดังนั้น ข้อหารือในประเด็นนี้เป็นกรณีที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นไว้ชัดเจนแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลจึงสามารถนำมาเทียบเคียงเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ นั้น ความเห็นของจังหวัดถูกต้องแล้วตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัตน์ สกลพันธุ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว. ๑๓๖๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง กฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๒๓๗/๒๕๕๑ เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครองของนายกเทศมนตรีตำบลเขาสมิง ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ด้วยคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ได้มีความเห็นเกี่ยวกับผู้มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับของคำสั่งทางปกครอง ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ สรุปได้ดังนี้

กรณีที่ ๑ กรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครอง ตามข้อ ๑ (๕) และ (๖) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้แบ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็นสองประเภท และกำหนดขั้นตอนการใช้มาตรการบังคับทางปกครองที่แตกต่างกัน ดังนี้

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามข้อ ๑(๕) ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เทศบาลนคร เทศบาลเมือง องค์การบริหารส่วนจังหวัดและเมืองพัทยา กรณีนี้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเทศมนตรีนคร นายกเทศมนตรีเมือง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและปลัดเมืองพัทยา จะเป็นผู้มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามข้อ ๑ (๖) ได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๕) ซึ่งปัจจุบันได้แก่ เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีนี้ นายกเทศมนตรีตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จะเป็นผู้มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

/ กรณีที่ ๒ ...

/ ณัฐพล / ผอ.เลอสรร /แนวทางปฏิบัติมาตรการบังคับทางปกครอง หน้า ๑

www.yotathai.com

กรณีที่ ๒ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่กำหนดไว้ว่า ข้อ ๒ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามข้อ ๑ เป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครองให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวแล้วแต่กรณี เป็นผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองนั้น ตามบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครอง อย่างไรก็ดี แม้ข้อ ๒ จะกำหนดให้ผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้ โดยไม่ได้กำหนดถึงการต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน แต่เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ของข้อ ๑ (๖) แห่งกฎกระทรวงฉบับเดียวกันนี้ที่มีความประสงค์จะให้การใช้มาตรการบังคับทางปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางประเภทอยู่ภายใต้การกลั่นกรองการใช้ดุลพินิจโดยรัฐ ดังนั้น การใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามข้อ ๒ ของผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของข้อ ๑ (๖) กล่าวคือ ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว จึงขอส่งบันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๒๓๗/๒๕๕๑ ดังกล่าวข้างต้นให้จังหวัดทราบ เพื่อแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัตน์ สกลพันธุ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

/ ณัฐพล / ผอ.เลอสรร /แนวทางปฏิบัติมาตรการบังคับทางปกครอง หน้า 2

www.yotathai.com

(๒) กรณีที่เทศบาลตำบลเขาสมิงได้ทำคำสั่งทางปกครองให้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองตามที่จังหวัดตราดได้พิจารณาและมีหนังสือแจ้งเทศบาลว่าไม่ต้องขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนออกคำสั่ง เนื่องจากเป็นอำนาจของเทศบาลในการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ คำสั่งที่ออกโดยเทศบาลดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

(๓) หากการออกคำสั่งของเทศบาลตามข้อ (๒) ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว จะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยมีผู้แทนเทศบาลตำบลเขาสมิงเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า

ประเด็นที่หนึ่ง กฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้กำหนดอำนาจของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองเป็นสองกรณี คือ

กรณีที่หนึ่ง กรณีที่เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครอง ข้อ ๑ (๔) และ (๖) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒)[๑] ได้แบ่งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นออกเป็นสองประเภท และกำหนดขั้นตอนการใช้มาตรการบังคับทางปกครองที่แตกต่างกัน ดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตามข้อ ๑ (๔)[๒] ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เทศบาลนคร[๖] เทศบาลเมือง[๗] องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเมืองพัทยา กรณีนี้ผู้ว่าราชการ

---

[๑]ข้อ ๑ การใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับของคำสั่งทางปกครอง ให้เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือปลัดเมืองพัทยา ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ในสังกัดของกรุงเทพมหานคร เทศบาลนคร เทศบาลเมือง องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี

ฯลฯ ฯลฯ

[๖]มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ บัญญัติว่า เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

[๗]มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ บัญญัติว่า เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้

www.yotathai.com

เรื่องเสร็จที่ ๒๓๗/๒๕๕๑

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครองของนายกเทศมนตรีตำบลเขาสมิง ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

สำนักงานเทศบาลตำบลเขาสมิงได้มีหนังสือ ที่ ตร ๕๒๘๐๑/๔๓๑ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอหารือการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ซึ่งสรุปความได้ ดังนี้

นายกเทศมนตรีตำบลเขาสมิงได้มีคำสั่งเทศบาลตำบลเขาสมิง ที่ ๓๑๖/๒๕๔๙ เรื่อง ให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๙ ให้นางสาวยุพดี ปานุมา เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดจากการกระทำทุจริต แต่นางสาวยุพดีฯ ไม่ได้ชำระเงินภายในกำหนดเวลาตามคำสั่งดังกล่าว เทศบาลตำบลเขาสมิงจึงได้มีหนังสือที่ ตร ๕๒๘๐๑/๗๖๙ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดตราดเพื่อขอความเห็นชอบในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ต่อมาผู้ว่าราชการจังหวัดตราดได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๒๙.๔/๑๔๒๘๓ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๙ แจ้งนายกเทศมนตรีตำบลเขาสมิงทราบว่า เทศบาลตำบลเขาสมิงเป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครอง จึงเป็นผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดตามข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น นายกเทศมนตรีตำบลเขาสมิงจึงมีคำสั่งเทศบาลตำบลเขาสมิง ที่ ๔๐๒/๒๕๔๙ เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ เพื่อใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งเทศบาลตำบลเขาสมิง ที่ ๓๑๖/๒๕๔๙

อย่างไรก็ตาม เทศบาลตำบลเขาสมิงมีข้อสงสัยเกี่ยวกับขั้นตอนการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง จึงขอหารือในประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

(๑) เทศบาลตำบลเขาสมิงมีความประสงค์ใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ในการออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองดังกล่าว เทศบาลตำบลเขาสมิงจะต้องขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดตามข้อ ๑ (๖) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ อย่างไร

www.yotathai.com

กรุงเทพมหานคร นายกเทศมนตรีเมือง นายกเทศมนตรีนคร นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือปลัดเมืองพัทยาจะเป็นผู้มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

๒. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตามข้อ ๑ (๖)[๔] ได้แก่ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๕) ซึ่งปัจจุบันได้แก่ เทศบาลตำบล[๕] และองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีนี้นายกเทศมนตรีตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นผู้มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

กรณีที่สอง กรณีที่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครอง ข้อ ๒[๖] แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒)ฯ ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามข้อ ๑ เป็นผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองโดยบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

กรณีจึงเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของข้อ ๑ (๖) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒)ฯ ประสงค์จะให้การกระทำขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นบางประเภทต้องอยู่ภายใต้การกลั่นกรองการใช้ดุลพินิจโดยรัฐ ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำนั้นและป้องกันมิให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นดำเนินการใด ๆ ที่ขัดต่อกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้มาตรการบังคับทางปกครองที่มีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลที่อยู่ภายใต้บังคับของคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น ข้อ ๑ (๖) จึงได้กำหนดให้การใช้มาตรการบังคับทางปกครองของผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน การใช้อำนาจของผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นจึงเป็นการใช้อำนาจโดยมีเงื่อนไข ส่วนกรณีตามข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒)ฯ ที่กำหนดให้ผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจสั่งยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองสำหรับ

พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

[๔]ข้อ ๑ การใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ใต้บังคับของคำสั่งทางปกครอง ให้เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๖) ผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นอื่นนอกจาก (๕) โดยความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

ฯลฯ ฯลฯ

[๕]มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ บัญญัติว่า เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย

[๖]ข้อ ๒ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามข้อ ๑ เป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครอง ให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวแล้วแต่กรณี เป็นผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง

www.yotathai.com

กรณีที่ผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครอง แม้ข้อ ๒ จะกำหนดให้ผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้ โดยไม่ได้กำหนดถึงการต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน แต่เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ของข้อ ๑ (๖) แห่งกฎกระทรวงฉบับเดียวกันนี้ที่มีความประสงค์จะให้การใช้มาตรการบังคับทางปกครองขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นบางประเภทอยู่ภายใต้การกลั่นกรองการใช้ดุลพินิจโดยรัฐ ดังนั้น การใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามข้อ (๒) ของผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของข้อ ๑ (๖) ด้วย กล่าวคือ ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

ประเด็นที่สอง เมื่อได้วินิจฉัยไว้ในประเด็นที่หนึ่งว่าการใช้มาตรการบังคับทางปกครองของผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด การที่เทศบาลตำบลเขาสมิงออกคำสั่งให้ใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด จึงเป็นการออกคำสั่งที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในเรื่องการให้เจ้าหน้าที่อื่นให้ความเห็นชอบก่อน คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่สมบูรณ์

ประเด็นที่สาม การออกคำสั่งที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในเรื่องการให้เจ้าหน้าที่อื่นให้ความเห็นชอบก่อน ไม่เป็นเหตุให้คำสั่งทางปกครองนั้นไม่สมบูรณ์ ถ้าเจ้าหน้าที่นั้นได้ให้ความเห็นชอบในภายหลัง ดังนั้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดได้ให้ความเห็นชอบในภายหลังก็จะทำให้คำสั่งทางปกครองนั้นสมบูรณ์ ทั้งนี้ โดยจะต้องกระทำก่อนสิ้นสุดกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์หรือก่อนมีการนำคำสั่งทางปกครองไปสู่การพิจารณาของผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองนั้น ตามที่บัญญัติในมาตรา ๔๑[๗] แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

---

[๗] มาตรา ๔๑ คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ไม่เป็นเหตุให้คำสั่งทางปกครองนั้นไม่สมบูรณ์

(๑) การออกคำสั่งทางปกครองโดยยังไม่มีผู้ยื่นคำขอในกรณีที่เจ้าหน้าที่จะดำเนินการเองไม่ได้นอกจากจะมีผู้ยื่นคำขอ ถ้าต่อมาในภายหลังได้มีการยื่นคำขอเช่นนั้นแล้ว

(๒) คำสั่งทางปกครองที่ต้องจัดให้มีเหตุผลตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ถ้าได้มีการจัดให้มีเหตุผลดังกล่าวในภายหลัง

(๓) การรับฟังคู่กรณีที่จำเป็นต้องกระทำได้ดำเนินการมาโดยไม่สมบูรณ์ ถ้าได้มีการรับฟังให้สมบูรณ์ในภายหลัง

(๔) คำสั่งทางปกครองที่ต้องให้เจ้าหน้าที่อื่นให้ความเห็นชอบก่อน ถ้าเจ้าหน้าที่นั้นได้ให้ความเห็นชอบในภายหลัง

เมื่อมีการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้ว และเจ้าหน้าที่ผู้มีคำสั่งทางปกครองประสงค์ให้ผลเป็นไปตามคำสั่งเดิม ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นบันทึกข้อเท็จจริงและความประสงค์ของตนไว้ในหรือแนบไว้กับคำสั่งเดิมและต้องมีหนังสือแจ้งความประสงค์ของตนให้คู่กรณีทราบด้วย

กรณีตาม (๒) (๓) และ (๔) จะต้องกระทำก่อนสิ้นสุดกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ตามส่วนที่ ๔ ของหมวดนี้ หรือตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้น หรือถ้าเป็นกรณีที่ไม่ต้องมีการอุทธรณ์ดังกล่าวก็

www.yotathai.com

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีนาคม ๒๕๕๑

ต้องก่อนมีการนำคำสั่งทางปกครองไปสู่การพิจารณาของผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองนั้น

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ พ๒๓๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอหารือการสอบสวนความรับผิดทางละเมิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ อย ๐๐๓๓.๔/๘๔๖๐ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำสั่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ ๔๓๘/๒๕๕๓ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓
๒. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๖๖/๒๕๔๑
๓. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๔๑
๔. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๖๒/๒๕๔๙
๕. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๐

ตามที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้มีหนังสือขอหารือเกี่ยวกับการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑ (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) ตรวจสอบสืบสวนการดำเนินการจัดทำโครงการก่อสร้างปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์เกาะกลางถนนโรจนะของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา พบว่ามีการเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้างโดยไม่ถูกต้องทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย สรุปได้ว่า คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่เกิดความเสียหายและไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงไม่สามารถเรียกให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเรียกให้รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนของดอกเบี้ยอย่างใดได้ ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาข้อหารือของจังหวัดแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่หารือว่า การที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้มีความเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่เกิดความเสียหายและไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงไม่สามารถเรียกให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเรียกให้รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนของดอกเบี้ยแต่อย่างใดได้ นั้น เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ ได้บัญญัติไว้สรุปได้ว่า กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ หน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐได้

/ถ้าเจ้าหน้าที่...

www.yotathai.com

ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ดังนั้น การที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดมีความเห็นดังกล่าวข้างต้น และหากผู้แต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยสั่งการเห็นชอบด้วย หน่วยงานของรัฐก็ไม่สามารถเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐได้ ไม่ว่ากรณีใดใดทั้งสิ้น อย่างไรก็ดี ผู้แต่งตั้งสามารถวินิจฉัยสั่งการตามที่เห็นว่าถูกต้องแตกต่างจากความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้ ตามนัยข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. ในกรณีดังกล่าวปรากฏข้อเท็จจริงว่า งบประมาณตามโครงการก่อสร้างปรับปรุงภูมิทัศน์เกาะกลางถนนโรจนะของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เป็นเงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน ๘,๙๗๗,๘๐๐ บาท กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงเป็นหน่วยงานเจ้าของงบประมาณ และเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาเป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาย่อมเป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายและมีอำนาจร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามนัยข้อ ๘ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่กำหนดไว้สรุปได้ว่า ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีอำนาจร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ประกอบกับความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๓๖๖/๒๕๔๑ ที่สรุปได้ว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ วรรคหนึ่งของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หมายถึง หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหาย ส่วนการพิจารณาว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายนั้น ในทางปฏิบัติให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อหาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นหน่วยงานเจ้าของทรัพย์สิน แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงงบประมาณประเภทเงินอุดหนุนที่รัฐบาลได้จัดสรรให้แก่หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชน และความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๓๖๒/๒๕๔๙ ที่สรุปได้ว่า โครงการก่อสร้างท่อระบายน้ำของเทศบาลเมืองกำแพงเพชรดำเนินการโดยใช้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่เบิกจ่ายงบประมาณ และตามแนวทางปฏิบัติของกระทรวงการคลังได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้ส่วนราชการผู้เบิกจ่ายมีหน้าที่ต้องนำเงินคงเหลือจากการจัดหาทรัพย์สินหรือเงินค่าปรับที่เกิดจากผู้รับจ้างผิดสัญญาส่งคืนคลัง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงเป็นหน่วยงานของรัฐที่เสียหาย สำหรับเทศบาลเมืองกำแพงเพชรซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างตามสัญญามีสิทธิเรียกค่าปรับจากผู้รับจ้างในกรณีส่งมอบงานล่าช้า และในกรณีที่ไม่สามารถเรียกเงินค่าปรับได้ เทศบาลเมืองกำแพงเพชรย่อมเป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหาย

๓. การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดดังกล่าว หากนายกเทศมนตรีนครพระนครศรีอยุธยาเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา นายกเทศมนตรีนครพระนครศรีอยุธยาอาจเข้าข่ายเป็นคู่กรณีตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้ และมีแนวทางปฏิบัติในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับ

/ความเห็น...

www.yotathai.com

ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๔๑ และเรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๐ (แจ้งตามหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ด่วน ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๗๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๒ และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๒๗๕ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๐ ตามลำดับ) ที่สรุปได้ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการตามข้อ ๑๒ ของระเบียบดังกล่าว

๔. เนื่องจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จะต้องร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด และร่วมกันวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถสอบสวนหาผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้อย่างรวดเร็ว และรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อใช้สิทธิเรียกร้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ภายในกำหนดอายุความ รวมทั้งเพื่อให้การดำเนินการร่วมกับเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาเป็นไปโดยความสะดวกรวดเร็ว จึงขอมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการแต่งตั้งท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยาหรือข้าราชการในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งปฏิบัติราชการ ณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาร่วมเป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด และให้มีอำนาจวินิจฉัยสั่งการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ทั้งนี้ ตามข้อ ๑๐ ประกอบกับข้อ ๒๐ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับมาตรา ๒๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป ผลเป็นประการใดรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัตน์ สกลพันธุ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

D/AAAกกกวิทิต/ละเมิดราชการ/ทน.พระนครศรีอยุธยา

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ค๐๗๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง หารือกรณีการไม่ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่ ที่ บร ๗๓๔๐๑/๓๔๘ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๓

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่ได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอหารือกรณีการไม่ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด กรณีศาลปกครองนครราชสีมาได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๗๐/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย สรุปได้ว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงหลักฐานของตนอย่างเพียงพอตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่ที่ ๑๕/๒๕๕๐ เรื่อง ให้ชำระค่าสินไหมทดแทน ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๐ จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ได้ดำเนินการตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดในการดำเนินการเพื่อมีคำสั่งทางปกครอง ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่ได้แจ้งความประสงค์ว่าจะไม่อุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดโดยเห็นว่าเป็นการขัดต่อหนังสือสั่งการของกระทรวงการคลัง ตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๔๔ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ จึงขอหารือจำนวน ๒ ประเด็น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๔๔ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการอุทธรณ์ ฎีกาคดีแพ่งและอุทธรณ์คดีปกครอง (แจ้งตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๑๘๓ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๔๔) สรุปได้ว่า เพื่อเป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจและเกิดความสะดวกรวดเร็วต่อการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ลดกระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ล่าช้าหรือไม่จำเป็นของส่วนราชการจึงให้ยกเลิกหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๒๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ และให้ส่วนราชการ (กระทรวง กรม หรือส่วนราชการอื่นและมีลักษณะเป็นกรมและราชการส่วนภูมิภาค แต่ไม่รวมถึงราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ) ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการอุทธรณ์ฎีกาคดีแพ่งและอุทธรณ์คดีปกครอง ดังนั้น หลักเกณฑ์ดังกล่าวจึงไม่ใช้บังคับกับองค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่

/ ๒. หนังสือ ...

www.yotathai.com

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้อ ๗ สรุปได้ว่า ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอย่างใดให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นฝ่ายแพ้คดีหรือให้ได้รับชำระค่าเสียหายไม่เต็มจำนวนตามที่ฟ้องร้องและพนักงานอัยการผู้ว่าคดีมีความเห็นว่าไม่สมควรอุทธรณ์หรือฎีกา ให้เจ้าของคดีอุทธรณ์หรือฎีกาไปก่อนทุกครั้ง แล้วรายงานกระทรวงมหาดไทยทราบ หากกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควรยุติจะแจ้งให้ถอนอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป

๓. ประเด็นการใช้ดุลพินิจขององค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่ที่แจ้งความประสงค์จะไม่อุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด การกระทำดังกล่าวชอบด้วยกฎหมาย เห็นว่า หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๔๔ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๙ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการอุทธรณ์ฎีกาคดีแพ่งและอุทธรณ์คดีปกครอง ไม่ใช่บังคับกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับกรณีดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่ต้องปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้อ ๗ สรุปได้ว่า ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอย่างใดให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นฝ่ายแพ้คดีหรือให้ได้รับชำระค่าเสียหายไม่เต็มจำนวนตามที่ฟ้องร้องและพนักงานอัยการผู้ว่าคดีมีความเห็นว่าไม่สมควรอุทธรณ์หรือฎีกา ให้เจ้าของคดีอุทธรณ์หรือฎีกาไปก่อนทุกครั้ง แล้วรายงานกระทรวงมหาดไทยทราบ หากกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควรยุติจะแจ้งให้ถอนอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป ดังนั้น เมื่อคดีดังกล่าวเป็นคดีเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และศาลปกครองนครราชสีมาพิพากษาให้องค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่แพ้คดี องค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่จึงต้องอุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลปกครองสูงสุดต่อไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว

๔. ประเด็นแนวทางการดำเนินการหาผู้ต้องรับผิดทางละเมิดขององค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่จะดำเนินการตามขั้นตอนอย่างไรต่อไป เห็นว่า ศาลปกครองนครราชสีมาได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๗๐/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง พิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งทางปกครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยวินิจฉัยว่าคำสั่งทางปกครองไม่ได้ดำเนินการตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนด ซึ่งศาลปกครองยังไม่ได้วินิจฉัยเนื้อหาแห่งคดีว่าผู้ฟ้องคดีกระทำละเมิดด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่สามารถเริ่มกระบวนการพิจารณาครั้งใหม่ ซึ่งจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการรับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานจากนายสนอง ศรีบุญ ตามข้อ ๑๕ แห่งระเบียบดังกล่าว เมื่อได้ดำเนินการรับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเป็นที่ถูกต้องแล้ว ให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เสนอรายงานการสอบสวนไปยัง

/ นายก ...

/ณัฐพล/ พิ่าฺมิ /หารือกรณีการไม่ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด หน้า 6

www.yotathai.com

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่ในฐานะผู้แต่งตั้งเพื่อพิจารณาตามข้อ ๑๖ และเมื่อผู้แต่งตั้งได้พิจารณาและวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่จะต้องชดใช้ประการใดแล้ว ต้องส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ (ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ ตามที่กำหนดในข้อ ๑๗ และอาจต้องดำเนินการเกี่ยวกับการออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลังหรือตามการวินิจฉัยสั่งการของผู้กำกับดูแลตามที่กำหนดในข้อ ๑๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อย่างไรก็ตาม การออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนยังคงต้องกระทำภายในอายุความสิบปี นับแต่วันทำละเมิดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ดังนั้น หากมีข้อเท็จจริงปรากฏว่าการเริ่มกระบวนพิจารณาครั้งใหม่ขาดอายุความหรือการไม่อุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลปกครองสูงสุด ทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่และเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจก็ชอบที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้ในกรณีดังกล่าว ตามนัยข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

อนึ่ง เนื่องจากกรณีดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่ ไม่ได้ติดต่อผ่านจังหวัดและอำเภอ อันเป็นการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๘/ ว ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๘ และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๑/ว ๖๘๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดบุรีรัมย์แจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลตูมใหญ่ถือปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวในโอกาสต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัตน์ สกลพันธุ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ตำรงธรรมนำไทยให้ระอาต"

www.yotathai.com

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ส๑๖๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอหารือกรณีดำเนินการทางละเมิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดปทุมธานี ด่วนที่สุด ที่ ปท ๐๐๓๗.๔/๑๒๘๒๒ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๓

ตามที่จังหวัดปทุมธานีแจ้งว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีได้รับความเสียหายจากการรับการอุทิศที่ดินของนายสุพจน์ ชัยสดมภ์ อดีตนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี คิดเป็นเงินจำนวน ๓,๙๖๕,๐๐๐ บาท และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเห็นชอบตามเสนอของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดที่ให้นายสุพจน์ ชัยสดมภ์ รับผิดเต็มจำนวนความเสียหาย และไม่ได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบโดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๒.๓.๒ ของประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ ซึ่งจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่าแนวทางปฏิบัติดังกล่าวขัดหรือแย้งกับแนวทางตามข้อ ๕ และข้อ ๕.๒ ของหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ จึงขอหารือว่า กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีมีความเห็นและปฏิบัติตามข้อ ๒.๓.๒ ของประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ แล้ว ต้องถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ด้วยหรือไม่ และปัจจุบันหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ยังใช้บังคับอยู่หรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีตามข้อ ๕.๒ ของหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แจ้งตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ นั้น เป็นแนวทางปฏิบัติที่ออกมาเพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ วรรคสอง ที่กำหนดให้ผู้แต่งตั้งส่งสำนวนการสอบสวนภายในเจ็ดวันนับตั้งแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ เว้นแต่

/เป็นเรื่อง...

D/AAA.วิทิต/ตอบข้อหารือ/จ.ปทุมธานีหารือ

www.yotathai.com

เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ซึ่งในขณะที่ออกหลักเกณฑ์ดังกล่าวกระทรวงการคลังยังไม่ได้กำหนดว่าเรื่องใดบ้างที่ไม่ต้องส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

๒. ต่อมาเมื่อกระทรวงการคลังออกประกาศ เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ มาใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐ โดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๗ วรรคสอง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ การถือปฏิบัติตามข้อ ๕.๒ ของหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นก็ย่อมต้องถือปฏิบัติประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบด้วย กล่าวคือ ถ้าเป็นเรื่องที่ต้องส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบก็ต้องส่งไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ วรรคสอง แต่ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่ต้องส่งสำนวนก็ย่อมเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ วรรคสอง ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

๓. ดังนั้น กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดไม่ต้องรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อาศัยอำนาจตามข้อ ๒.๓.๒ แห่งประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ แล้ว จึงไม่ต้องส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบตามข้อ ๕.๒ ของหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แจ้งตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แต่อย่างใด และปัจจุบันหนังสือกระทรวงมหาดไทยฉบับดังกล่าวก็ยังคงใช้อยู่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัตน์ สกลพันธุ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔
D/AAA ก.วิทิต/ตอบข้อหารือ/จ.ปทุมธานีหารือ

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๕๒๓๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง หารือการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพะเยา ด่วนที่สุด ที่ พย ๐๐๓๗.๔/๗๒๗๒ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๔๔/๒๕๕๑ เรื่อง การเพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองและการดำเนินการเพื่อออกคำสั่งใหม่ภายหลังเพิกถอนคำสั่งเดิม
๒. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ตามที่จังหวัดพะเยาได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หารือการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันตลิ่งพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ลำน้ำร่องช้าง กรณีนายขจรศักดิ์ ศรีวิราช ได้ยื่นฟ้องผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยาต่อศาลปกครองเชียงใหม่ คดีหมายเลขดำที่ ๔๑๑/๒๕๕๒ เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดไม่ได้แจ้งข้อกล่าวหาในเรื่องการกำหนดราคากลางโครงการดังกล่าวให้นายขจรศักดิ์ ศรีวิราช ในฐานะผู้กำกับดูแลได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตน ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. คำสั่งจังหวัดพะเยาที่ ๕๒๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๒ ให้นายขจรศักดิ์ ศรีวิราช ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน นั้น เป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองหรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่มีอำนาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้

/ ไม่ว่าจะ ...

www.yotathai.com

ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์หรือโต้แย้งตามกฎหมายมาแล้วหรือไม่ และแม้ว่าคำสั่งทางปกครองจะอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองแต่ในเมื่อยังไม่มีคำพิพากษาของศาล เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองย่อมสามารถเพิกถอนคำสั่งทางปกครองของตนได้เสมอ และต้องแจ้งการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองต่อศาลเพื่อให้ศาลพิจารณาต่อไป กรณีตามข้อหารือหากข้อเท็จจริงปรากฏว่าศาลปกครองเชียงใหม่ยังมิได้มีคำพิพากษา ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยาซึ่งเป็นผู้ออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจึงสามารถเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวได้ และหลังจากเพิกถอนคำสั่งแล้ว ย่อมไม่มีเหตุแห่งการฟ้องคดีอีก จังหวัดพะเยาจึงต้องแจ้งการเพิกถอนคำสั่งต่อศาลปกครองเชียงใหม่เพื่อให้ศาลพิจารณาต่อไป

๒. เมื่อจังหวัดพะเยาได้เพิกถอนคำสั่งที่ ๕๒๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๒ ที่ให้นายขจรศักดิ์ ศรีวิราช ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว หากจังหวัดพะเยาจะดำเนินการพิจารณาเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของนายขจรศักดิ์ ศรีวิราช ก็สามารถเริ่มกระบวนการพิจารณาครั้งใหม่ ซึ่งจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการรับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานจากนายขจรศักดิ์ ศรีวิราช ตามข้อ ๑๕ แห่งระเบียบดังกล่าว เมื่อได้ดำเนินการรับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเป็นที่ถูกต้องแล้วให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เสนอรายงานการสอบสวนไปยังผู้แต่งตั้งเพื่อพิจารณาตามข้อ ๑๖ และเมื่อผู้แต่งตั้งได้พิจารณาและวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่จะต้องชดใช้ประการใดแล้ว ต้องส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ (ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒) ตามที่กำหนดในข้อ ๑๗ และอาจต้องดำเนินการเกี่ยวกับการออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลังหรือตามการวินิจฉัยสั่งการของผู้กำกับดูแลตามที่กำหนดในข้อ ๑๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ทั้งนี้ เทียบเคียงบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๔๔/๒๕๕๑ เรื่อง การเพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองและการดำเนินการเพื่อออกคำสั่งใหม่ภายหลังเพิกถอนคำสั่งเดิม

/ ๓. สำหรับ ...

www.yotathai.com

๓. สำหรับการออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวใหม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีความเห็นเรื่องเสร็จที่ ๒๔๔/๒๕๕๑ สรุปได้ว่า ต้องกระทำภายในอายุความสิบปี นับแต่วันทำละเมิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัตน์ สกลพันธุ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

/ ณัฐพล/ พี่วุฒิ /หารือสอบข้อเท็จจริงทางละเมิด หน้า ๘

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๔ ภายใน ๕๒๔๓

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๗๔๕ วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง หารือแนวทางการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน

เรียน ผอ.สน.กท.

ตามหนังสือ สน.กท. (สคร.) ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๓/๑๕๕๕ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๓ หารือกรณี ทน.สมุทรสาคร อนุญาตให้ น.ส.อรทัย เกษมชัยพันธ์ เช่าอาคารท่าเทียบเรือ ทุ่นจอดเรือและสะพานเชื่อมทุ่นจอดเรือของ ทน.สมุทรสาคร ตามสัญญาเลขที่ ๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ในอัตราค่าเช่าเดือนละ ๑๔๑,๐๐๐ บาท มีกำหนดระยะเวลา ๒๐ ปี ต่อมาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ภูมิภาคที่ ๓ (จ.นครปฐม) แจ้งให้ ทน.สมุทรสาคร เร่งรัดให้ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินตามสัญญาเช่าดังกล่าว แต่ปรากฏว่าสัญญาเช่าดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้ผู้เช่าต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๗ (๔) ทน.สมุทรสาคร จึงแจ้งให้ผู้เช่าทำสัญญาเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่มีข้อสัญญาในการชำระภาษี ซึ่งผู้เช่าได้ทำหนังสือขอให้แก้ไขสัญญา โดยแยกออกเป็นค่าสิทธิประโยชน์จากการอนุญาตให้ประกอบกิจการเดินเรือโดยสารบรรทุกคนข้ามฟากในอัตราเดือนละ ๓๖,๐๐๐ บาท และให้สัญญามีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ เป็นต้นไป ซึ่ง สน.กท.พิจารณาข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว จึงขอหารือ สน.กร.ในประเด็นข้อกฎหมาย ดังนี้

๑. สัญญาเช่าอาคารท่าเทียบเรือ ทุ่นจอดเรือและสะพานเชื่อมทุ่นจอดเรือ ทน.สมุทรสาคร ตามสัญญาที่ ๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ดังกล่าว ซึ่งกำหนดว่าผู้ให้เช่าตกลงให้เช่าและผู้เช่าตกลงเช่าอาคารท่าเทียบเรือเฉพาะส่วนหนึ่งของชั้นล่าง ฝั่งตำบลมหาชัย (ไม่รวมถึงชั้นบนและชั้นล่างอีกส่วนหนึ่งที่กำหนดเขตไว้) ตามแผนผังตามสัญญาเช่า ซึ่งคู่สัญญาตกลงให้ถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งสัญญาด้วย รวมทั้งทุ่นจอดเรือและสะพานเชื่อมทุ่นจอดเรือของท่าเทียบเรือทั้งสองแห่งดังกล่าว เพื่อใช้ประโยชน์จอดเรือรับ-ส่งคนโดยสาร ในอัตราค่าเช่าเดือนละ ๑๔๑,๐๐๐ บาท มีกำหนด ๒๐ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๗๐ มีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทานหรือไม่ หรือเป็นสัญญาเช่าทั่วไปตาม ป.พ.พ.

๒. ทน.สมุทรสาคร สามารถแยกสัญญา (สิทธิตามสัญญา) จำนวนเงินค่าเช่าเดือนละ ๑๔๑,๐๐๐ บาท โดยแยกเป็นเงินค่าเช่าตามสัญญาเช่าอาคารท่าเทียบเรือ ทุ่นจอดเรือ และสะพานเชื่อมทุ่นจอดเรือที่ใช้ประโยชน์จอดเรือ รับ-ส่ง คนโดยสาร และแยกเป็นค่าตอบแทนที่ได้รับสิทธิในการเดินเรือข้ามฝั่งได้หรือไม่ ควรมีวิธีดำเนินการอย่างไร

/ สน.กร.พิจารณา ...

www.yotathai.com

สน.กร.พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ประเด็นว่าสัญญาเช่าอาคารท่าเทียบเรือ ทุ่นจอดเรือและสะพานเชื่อมทุ่นจอดเรือ ทน.สมุทรสาคร ตามสัญญาที่ ๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เป็นสัญญาสัมปทานหรือไม่ เห็นว่า สัญญาสัมปทาน หมายถึง การที่รัฐอนุญาตให้เอกชนจัดทำบริการสาธารณะหรือจัดทำประโยชน์เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ ภายในระยะเวลาและตามเงื่อนไขที่รัฐกำหนด และตามนัยความหมายดังกล่าวการบริการสาธารณะที่จะให้เอกชนเข้ามาดำเนินการแทนรัฐต้องเป็นกิจการที่รัฐมีหน้าที่ที่จะต้องจัดให้มีไว้ตามกฎหมายในการให้บริการสาธารณะและในการที่รัฐอนุญาตให้เอกชนจัดทำบริการสาธารณะ การบริการสาธารณะที่จะเข้าลักษณะสัมปทานจะต้องเป็นกรณีที่เอกชนเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะด้วยการลงทุนและเสี่ยงภัยของเอกชนเอง โดยเอกชนสามารถเก็บค่าบริการจากผู้ใช้บริการในกิจการที่ได้รับสัมปทาน ซึ่งจากข้อเท็จจริงตามข้อหารือดังกล่าวแล้วนั้น กิจการท่าเทียบเรือแม้จะเป็นกิจการตามกฎหมายที่ ทน.สมุทรสาคร จะต้องจัดให้มีไว้เพื่อบริการสาธารณะต่อประชาชนตามอำนาจหน้าที่ แต่ข้อเท็จจริงยังไม่แน่ชัดว่า ทน.สมุทรสาคร ได้ให้เอกชนเป็นผู้บริหารจัดการกิจการท่าเรือดังกล่าวทั้งหมดหรือไม่ ดังนั้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าท่าเทียบเรือดังกล่าว ทน.สมุทรสาคร ให้เอกชนบริหารจัดการกิจการท่าเทียบเรือทั้งหมด การให้เช่าท่าเทียบเรือดังกล่าวย่อมเข้าข่ายเป็นสัญญาสัมปทาน แต่หากเป็นกรณี ทน.สมุทรสาคร เป็นผู้บริหารจัดการเกี่ยวกับท่าเทียบเรือทั้งหมด เพียงแต่ให้เอกชนเข้ามาเช่าพื้นที่เพียงบางส่วนเพื่อธุรกิจของเอกชนกรณีดังกล่าวก็ย่อมเป็นสัญญาเช่าทั่วไปที่ ทน.สมุทรสาคร จัดหาผลประโยชน์ในทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. ประเด็นว่า ทน.สมุทรสาคร จะสามารถแยกสัญญา (สิทธิตามสัญญา) ในจำนวนเงินค่าเช่าเดือนละ๑๔๑,๐๐๐ บาท โดยแยกเป็นเงินค่าเช่าตามสัญญาเช่าอาคารท่าเทียบเรือ ทุ่นจอดเรือ และสะพานเชื่อมทุ่นจอดเรือที่ใช้ประโยชน์จอดเรือ รับ-ส่ง คนโดยสาร และแยกเป็นค่าตอบแทนที่ได้รับสิทธิในการเดินเรือข้ามฝั่งได้หรือไม่ ควรมีวิธีดำเนินการอย่างไร เห็นว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๕ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดหาผลประโยชน์จากอสังหาริมทรัพย์ดำเนินการเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล แต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้มีอำนาจหน้าที่ กำหนดประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำของการให้เช่า กำหนดหลักเกณฑ์การเช่า การต่ออายุสัญญาเช่าอสังหาริมทรัพย์ กำหนดค่าตอบแทนการต่ออายุสัญญาเช่า การให้เช่าช่วง การโอนสิทธิการเช่า และการเปลี่ยนตัวผู้เช่าอสังหาริมทรัพย์ และข้อ ๑๘ แห่งระเบียบเดียวกันได้กำหนดให้สัญญาเช่าอสังหาริมทรัพย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามแบบตัวอย่างท้ายระเบียบ กรณีที่ไม่อาจทำสัญญาเช่าตามแบบท้ายระเบียบได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งร่างประกาศหรือร่างใบแจ้งความพร้อมร่างสัญญาเช่าไปให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาก่อน แต่อย่างไรก็ตาม

/ ตามระเบียบ ...

www.yotathai.com

ตามระเบียบฯ ก็ไม่ได้กำหนดถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสัญญาเช่าที่ได้ทำไปแล้วแต่ประการใด ดังนั้น ตามข้อหารือดังกล่าว หาก ทน.สมุทรสาคร ประสงค์จะแยกสัญญา (สิทธิตามสัญญา) จึงควรขอยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวตามข้อ ๔ ที่กำหนดให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบและมีอำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหา ยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบ กำหนดหลักเกณฑ์และกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)
ผอ.สน.กร.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๔ ภายใน ๕๒๔๓
ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๙๗๐ **วันที่** ๙ ตุลาคม ๒๕๕๓
เรื่อง หารือการเบิกจ่ายเงินค้ำประกันสัญญาคืน

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามหนังสือ สน.คท. (สจง.) ที่ มท ๐๘๐๘.๓/๑๗๔๔ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๓ ได้ขอหารือพร้อมทั้งส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ สน.กร.เพื่อพิจารณา กรณี การจ่ายเงินและหลักประกันสัญญาของเทศบาลตำบลสำนักท้อนที่ถูกสำนักงานบังคับคดีจังหวัดชลบุรี สาขาพัทยา อายัดสิทธิเรียกร้องเงินค้ำประกันสัญญา ซึ่งจังหวัดเห็นว่า หลักประกันสัญญาที่ได้มีการโอนสิทธิเรียกร้องให้แก่ร้านพิพัฒน์บริการ จำนวน ๒๓๐,๐๐๐ บาท เป็นบุคคลสิทธิตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๐๖ ตั้งแต่วันที่เทศบาลรับทราบการโอนสิทธิเรียกร้องแล้ว การที่สำนักงานบังคับคดีจังหวัดชลบุรี สาขาพัทยา แจ้งอายัดสิทธิเรียกร้องภายหลังจากการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวสมบูรณ์ไม่สามารถกระทำได้ สำหรับสัญญาที่ไม่มีการโอนสิทธิเรียกร้องหลักประกันสัญญา จะต้องส่งหลักประกันสัญญาดังกล่าวให้สำนักงานบังคับคดี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สน.กร.พิจารณาข้อหารือดังกล่าวข้างต้นแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. ประเด็นว่าเมื่อบริษัท คุณดุษฎี จำกัด ได้ทำบันทึกข้อตกลงการโอนสิทธิเรียกร้องเงินประกันสัญญาโครงการจ้างเหมาก่อสร้างอาคารสระว่ายน้ำ ตามสัญญาเลขที่ ๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๙ จำนวน ๒๓๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ร้านพิพัฒน์บริการ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๑ ต่อมาวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒ สำนักงานบังคับคดีจังหวัดชลบุรี สาขาพัทยา แจ้งอายัดสิทธิเรียกร้องในเงินจำนวนเดียวกันนั้น กรณีดังกล่าว เทศบาลตำบลสำนักท้อนจะต้องส่งมอบเงินดังกล่าวให้แก่สำนักงานบังคับคดีจังหวัดชลบุรี สาขาพัทยา ตามที่ขออายัด หรือไม่ เห็นว่า เมื่อสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้การส่งมอบเงินประกันสัญญาโครงการจ้างเหมาก่อสร้างอาคารสระว่ายน้ำ จำนวน ๒๓๐,๐๐๐ บาท ระหว่างบริษัท คุณดุษฎี จำกัด (เจ้าหนี้) และเทศบาลตำบลสำนักท้อน (ลูกหนี้) บริษัท คุณดุษฎี จำกัด ได้โอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวไปให้ร้านพิพัฒน์บริการ แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๑ สิทธิเรียกร้อง(สิทธิความเป็นเจ้าหนี้) ของบริษัท คุณดุษฎี จำกัด ที่มีต่อเทศบาลตำบลสำนักท้อน (ลูกหนี้) จำนวน ๒๓๐,๐๐๐ บาท ดังกล่าว ย่อมโอนไปยังร้านพิพัฒน์บริการ (เจ้าหนี้คนใหม่) ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๐๓ ประกอบมาตรา ๓๐๖ แล้ว ต่อมาวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒ สำนักงานบังคับคดีจังหวัดชลบุรี สาขาพัทยา ได้แจ้งอายัดสิทธิเรียกร้องของ บริษัท คุณดุษฎี จำกัด ที่มีต่อเทศบาลตำบลสำนักท้อนโดยที่ได้มีการโอนสิทธิเรียกร้องไปแล้วนั้น คำสั่งอายัดสิทธิเรียกร้องดังกล่าวย่อมไม่ผูกพันเทศบาลตำบลสำนักท้อนให้ต้องปฏิบัติตามแต่ประการใด ทั้งนี้ เทียบเคียงแนวคำพิพากษาฎีกา ที่ ๕๒๓๗/๒๕๓๘

/ ๒. สำหรับ ...

www.yotathai.com

๒. สำหรับประเด็นเงินประกันสัญญาโครงการจ้างเหมาก่อสร้างกำแพงสำนักงานด้านหลังพร้อมกำแพงดินและก่อสร้างกำแพงด้านขวาอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลสำนักท้อน ตามสัญญาเลขที่ ๒๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ จำนวนเงิน ๕๗,๒๕๐ บาท ซึ่งครบกำหนดการวางเงินเป็นหลักประกันสัญญาในวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๓ และเงินจำนวนดังกล่าวบริษัท คุณดุษฎี จำกัด มิได้โอนสิทธิเรียกร้องเงินหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาให้แก่ผู้ใด ต่อมาวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒ สำนักงานบังคับคดีจังหวัดชลบุรี สาขาพัทยา ได้แจ้งอายัดสิทธิเรียกร้องในเงินจำนวนเดียวกันนั้น กรณีดังกล่าว เทศบาลตำบลสำนักท้อนจะต้องส่งมอบเงินดังกล่าวให้แก่สำนักงานบังคับคดีจังหวัดชลบุรี สาขาพัทยา ตามที่ขออายัดหรือไม่ เห็นว่า เมื่อเงินประกันสัญญาโครงการจ้างเหมาก่อสร้างกำแพงสำนักงานด้านหลังพร้อมกำแพงดินและก่อสร้างกำแพงด้านขวาอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลสำนักท้อน ตามสัญญาเลขที่ ๒๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ จำนวนเงิน ๕๗,๒๕๐ บาท ครบกำหนดการวางเงินเป็นหลักประกันสัญญาแล้วตั้งแต่วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๓ และบริษัท คุณดุษฎี จำกัด มีสิทธิเรียกร้องในเงินจำนวน ๕๗,๒๕๐ บาท ดังกล่าวต่อเทศบาลตำบลสำนักท้อน เมื่อสำนักงานบังคับคดีจังหวัดชลบุรี สาขาพัทยา ได้แจ้งอายัดสิทธิเรียกร้องตามหมายบังคับคดีของศาลจังหวัดพัทยา คดีหมายเลขแดงที่ ๓๑๕๖/๒๕๕๑ ระหว่างบริษัท พูลแอนด์สปาโปรดักส์ จำกัด ที่ ๑ กับพวก โจทก์ และบริษัท คุณดุษฎี จำกัด ที่ ๑ กับพวก จำเลย โดยขออายัดสิทธิเรียกร้องเงินค้ำประกันตามสัญญาดังกล่าวที่วางไว้เป็นหลักประกันกับเทศบาลตำบลสำนักท้อน เพื่อชำระหนี้ตามหมายบังคับคดีดังกล่าว เทศบาลตำบลสำนักท้อนจึงต้องปฏิบัติตามคำสั่งอายัดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปและได้ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องคืนมาด้วยแล้ว

(นายวันชัย จันทร์พร)

ผอ.สน.กร.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๒๕๗๐ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง หารือกรณีที่เทศบาลตำบลวานรนิวาสไม่ใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด อายัดทรัพย์สิน ภายในระยะเวลาที่กำหนด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๓๗.๔/๑๕๖๓๒ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๕
๒. สำเนาคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๔/๒๕๓๘ ที่ ๗๑๙๐/๒๕๓๘ และที่ ๗๔๒๙/๒๕๔๓

ตามที่จังหวัดสกลนครมีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นท้องถิ่นขอหารือรวม ๒ ประเด็น กรณีที่เทศบาลตำบลวานรนิวาสไม่สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนางบุญมี เทศนธรรม ขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระหนี้ในมูลละเมิดเมื่อครั้งนางบุญมี เทศนธรรม ดำรงตำแหน่งสมุห์บัญชีสุขาภิบาลวานรนิวาสให้แก่เทศบาล เนื่องจากล่วงพ้นระยะเวลาบังคับคดี ๑๐ ปี ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาข้อหารือของจังหวัดสกลนครแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. ตามความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๕ เรื่อง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหารือข้อกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการบังคับทางปกครอง ประเด็นที่ ๔ สรุปแนวทางปฏิบัติได้ว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๕๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว จึงควรที่จะนำระยะเวลาบังคับคดี ตามมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับกับการบังคับทางปกครองโดยอนุโลมเช่นกัน คือ จะต้องดำเนินการบังคับคดีให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้เงิน

๒. ตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๔/๒๕๓๘ ที่ ๗๑๙๐/๒๕๓๘ และที่ ๗๔๒๙/๒๕๔๓ สรุปได้ว่า ระยะเวลาบังคับคดีซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมายวิธีสบัญญัติไม่ใช่เรื่องอายุความ จึงไม่อาจที่จะนำบทบัญญัติว่าด้วยอายุความสะดุดหยุดลงหรืออายุความสะดุดหยุดอยู่มาใช้บังคับได้ ระยะเวลา ๑๐ ปี จึงต้องนับตั้งแต่วันที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งเสมอ

๓. ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๖๗ เป็นเรื่องของอายุความสะดุดหยุดอยู่กรณีการยื่นอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือยื่นคำขอต่อคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทหรือคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ก่อนนำคดีฟ้องต่อศาลปกครอง จึงไม่อาจนำเรื่องดังกล่าวมาใช้กับระยะเวลาบังคับคดี ตามมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้

/ ๔. กรณี...

/อัจฉรา/ พิมพ์/หารือกรณี ทต.วานรนิวาส หน้า 6

www.yotathai.com

๔. กรณีดังกล่าวข้างต้นศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาไว้แล้ว สรุปได้ว่า คำสั่งเทศบาลตำบลวานรนิวาส ที่ ๕๑/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๒ ที่ให้นางบุญมี เทศนธรรม มาทำสัญญารับสภาพหนี้ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่รับแจ้ง นั้น เป็นคำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดี (นางบุญมี เทศนธรรม) ชำระเงินตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ รวมทั้งเป็นคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี (นางบุญมี เทศนธรรม) ชำระเงินที่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น เมื่อไม่มีการทุเลาการบังคับคำสั่งดังกล่าว เทศบาลตำบลวานรนิวาสจึงต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธียึด อายัดทรัพย์สินของนางบุญมี เทศนธรรม ขายทอดตลาดเพื่อนำเงินชำระหนี้ นับแต่วันที่ออกคำสั่งให้นางบุญมี เทศนธรรม ชำระเงิน คือวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๒ ซึ่งครบกำหนดระยะเวลาบังคับคดีแล้ว ในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ และเมื่อเทศบาลตำบลวานรนิวาสไม่ได้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองภายในระยะเวลาดังกล่าว กรณีจึงน่าจะเกิดความเสียหายแก่เทศบาลแล้ว จึงสมควรที่เทศบาลตำบลวานรนิวาสต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามนัยข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวสันต์ วรรณวโรทร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ตำรงธรรมนำไทยให้ระอาด"

/ พัฒนา/ พิจุฬ /พาวีอกรมี ทต.วานรนิวาส หน้า 7

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๐๗๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง การดำเนินคดี และการยุติการดำเนินคดีแพ่งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรี

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดสิงห์บุรี ที่ สห ๐๐๓๗.๔/๑๗๘๖ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๓
๒. หนังสือองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี ที่ สห ๕๑๐๐๑/๙๕๙ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๓

ตามที่จังหวัดสิงห์บุรีส่งเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรีรายงานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเกี่ยวกับการดำเนินคดี และการยุติคดีแพ่งในกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการจังหวัดสิงห์บุรีฟ้องคดีและว่าต่างคดี เพื่อเรียกร้องให้บริษัท มีเดีย พีเอสเอ็น กรุ๊ป จำกัด ผู้รับจ้างตามสัญญาคืนเงินค่าจ้างส่วนที่ลดลงตามสัญญาจ้างแบบปรับราคาได้ (ค่า K) จำนวน ๕๑,๘๓๔ บาท ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีจังหวัดสิงห์บุรีตอบข้อหารือองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี สรุปได้ว่า ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๘๔ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๙ ข้อ ๓ นั้น ตามนัยหนังสือดังกล่าว ข้อ ๓ กำหนดไว้ว่า การดำเนินคดีชั้นอนุญาโตตุลาการ ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจที่มีข้อพิพาทในคดีแพ่งและคดีปกครองที่ต้องใช้อนุญาโตตุลาการในการระงับข้อพิพาทก่อนนำคดีขึ้นสู่ศาล ให้พนักงานอัยการเป็นผู้ดำเนินคดีแทนได้ในชั้นอนุญาโตตุลาการ หรือให้ว่าจ้างทนายความดำเนินคดีแทนได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบจากสำนักงานอัยการสูงสุดหรือผู้แทนที่อัยการสูงสุดมอบหมาย และหากมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการให้ทำความตกลงกับสำนักงบประมาณในเรื่องค่าใช้จ่ายด้วย และเมื่อพิจารณาแล้ว ความหมายตามหนังสือข้อดังกล่าวที่ให้ไปตกลงกับสำนักงบประมาณ นั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายความดำเนินคดี มิใช่เรื่องเกี่ยวกับการยุติคดีในชั้นอนุญาโตตุลาการแต่ประการใด

การยุติคดีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๘๔ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๙ นั้น จะกำหนดไว้ในข้อ ๖ ซึ่งเป็นเรื่องการยุติข้อพิพาทระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจเท่านั้น โดยไม่ได้กำหนดเรื่องการยุติคดีข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชน

/แต่ประการใด...

D:AAAกกกวิทิศ/ตอบข้อหารือ/ทน.สุราษฎร์ธานี2

www.yotathai.com

แต่ประการใด ซึ่งจะเห็นได้จากกรณีที่กระทรวงการคลังกำหนดแนวทางปฏิบัติในการอุทธรณ์ฎีกาคำพิพากษาของศาลให้ส่วนราชการถือปฏิบัติในการยุติคดี และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่ง ทั้งนี้ ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๒๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการอุทธรณ์ฎีกาคำพิพากษาศาลของส่วนราชการ (หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔/ว ๓๙๕ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๗) และหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๔ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่ง (หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๙๒๒ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๘)

๒. สำหรับการยุติคดีแพ่ง (ละเมิด) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางปฏิบัติกำหนดไว้ ดังนี้

๒.๑ ตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้อ ๗ (แจ้งตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐) ที่สรุปได้ว่า ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอย่างใด ให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นฝ่ายแพ้คดีหรือได้รับชำระค่าเสียหายไม่เต็มตามจำนวนที่ฟ้อง และพนักงานอัยการผู้ว่าคดีมีความเห็นว่าไม่สมควรอุทธรณ์หรือฎีกาให้เจ้าของคดีอุทธรณ์หรือฎีกาไปก่อนทุกครั้ง แล้วรายงานให้จังหวัดและกระทรวงมหาดไทยทราบ หากกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควรยุติจะแจ้งถอนอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป

๒.๒ แนวทางปฏิบัติในการประนีประนอมยอมความ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หมวด ๑ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ข้อ ๒๘ และข้อ ๒๙ ที่กำหนดไว้สรุปได้ว่า การประนีประนอมยอมความไม่ว่าจะเกิดขึ้นในขั้นตอนใด ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยก่อน

๒.๓ แนวทางปฏิบัติในการประนีประนอมยอมความ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หมวด ๒ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ ๒๘ ข้อ ๒๙ ข้อ ๓๑ ข้อ ๓๔ และข้อ ๓๘ ประกอบกับหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๑๔/ว ๒๓๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ ข้อ ๒ และข้อ ๓ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ข้อ ๒ ที่สรุปได้ว่า กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกนั้น การประนีประนอมยอมความไม่ว่าจะเกิดขึ้นในขั้นตอนใดต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยก่อน เว้นแต่กระทรวงมหาดไทยจะประกาศกำหนดเป็นอย่างอื่น

๓. กรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรีดังกล่าวข้างต้น นั้น ข้อพิพาทระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรีกับบริษัท มีเดีย พีเอสเอ็น กรุ๊ป จำกัด เป็นเรื่องสัญญาและมิใช่เป็นกรณีละเมิด จึงไม่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบ

/สำนัก...

www.yotathai.com

สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับหนังสือของกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ซึ่งกระทำต่อหน่วยงานของรัฐและต่อบุคคลภายนอก

สำหรับความรับผิดของมูลหนี้ตามสัญญามีหลักกฎหมายบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และเมื่อไม่มีกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการอื่น ๆ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดถือปฏิบัติเกี่ยวกับอำนาจในการยุติคดีแพ่งตามสัญญากับบุคคลภายนอกไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น กรณีจึงเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรีซึ่งเป็นผู้บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติองค์การบริหารสวนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่จะใช้ดุลพินิจในการยุติคดีแพ่งหรือไม่ แต่อย่างไรก็ดี การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรีจะยุติคดีแพ่งดังกล่าว นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรีจะต้องพิจารณาให้รอบคอบด้วยว่าไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์หรือได้รับความเสียหาย มิฉะนั้นเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องอาจจะต้องรับผิดทางละเมิดและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ขันอาสา)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖

"คำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

D:AAAกกกาทิพ/คอบช้อหารือ/ทน.สุราษฎร์ธานี2

www.yotathai.com

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๒๐๗๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสงขลา ที่ สข ๐๐๓๗.๔/๑๖๒๕๙ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๑๐/๒๕๔๙
๒. สำเนาคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๙๗/๒๕๔๔

ตามที่จังหวัดสงขลารายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลภายนอกของเทศบาลเมืองคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณาพร้อมทั้งขอทำความตกลงกับกระทรวงมหาดไทยให้เทศบาลเมืองคอหงส์ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอก กรณีป้ายประชาสัมพันธ์โครงการเทศบาลพบประชาชนของเทศบาลเมืองคอหงส์ถูกลมพัดล้มทับบุคคลภายนอกได้รับบาดเจ็บ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ตรวจสอบกรณีดังกล่าวเพื่อเสนอกระทรวงมหาดไทยแล้ว จึงขอแจ้งแนวทางปฏิบัติให้จังหวัดแจ้งเทศบาลและผู้เสียหายทราบ ดังนี้

๑. ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๘ บัญญัติไว้ว่า สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิด นั้น ท่านว่าขาดอายุความเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงละเมิดและรู้ตัวผู้พึงจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิด

แต่ถ้าเรียกร้องค่าเสียหายในมูลอันเป็นความผิดมีโทษตามกฎหมายลักษณะอาญา และมีกำหนดอายุความทางอาญายาวกว่าที่กล่าวมาไซร้ ท่านให้เอาอายุความที่ยาวกว่านั้นมาบังคับ

๒. กรณีดังกล่าวข้างต้น นายมนตรี ชูกำเนิด ผู้เสียหาย ได้รับบาดเจ็บ และมีใบรับรองแพทย์ว่าจมูกชีกขวาฉีกขาด หลังจากผ่าตัดทำให้มีบาดแผลเป็นเหลืออยู่ที่จมูกได้ นางผ่องศรี จันทร์ชุม ผู้เสียหายมีใบรับรองแพทย์ว่า มีบาดแผลถลอกช้ำบริเวณใบหน้าขวา และแขนขา กระดูกเบ้าตาขวาแตกหัก สมองได้รับความกระทบกระเทือน รักษาตัวประมาณสองเดือน ถ้าไม่มีอาการแทรกซ้อน และนางสาวเพียงจิตต์ จันทร์ชุม ผู้เสียหาย ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย ซึ่งบุคคลดังกล่าวไม่ได้แจ้งความดำเนินคดีอาญาหรือฟ้องคดีอาญากับเทศบาลเมืองคอหงส์และเจ้าหน้าที่ของเทศบาล ดังนั้น เทศบาลเมืองคอหงส์จึงต้องนับอายุความการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้เสียหายโดยถือปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๘ วรรคแรก กล่าวคือ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิด นั้น ท่านว่าขาดอายุความเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน

/ จากข้อเท็จจริง ...

/ณัฐพล / ผอ.เถอสรร /รายงานผลสอบข้อเท็จจริง ทม.คอหงส์ หน้า ๑

www.yotathai.com

จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏนายมนตรี ชูกำเนิด นางผ่องศรี จันทร์ชุม และนางเพียงจิตต์ จันทร์ชุม ได้ยื่นคำร้องขอให้เทศบาลเมืองคอหงส์ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๑ และวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ ตามลำดับ จึงถือได้ว่าบุคคลทั้งสามรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๑ และวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ ตามลำดับ และเมื่อบุคคลดังกล่าวไม่ได้ฟ้องคดีต่อศาลให้เทศบาลเมืองคอหงส์ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๒ และวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๒ ตามลำดับ คดีจึงขาดอายุความแล้ว ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๔๔๘ วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๓. ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๑๑๐/๒๕๔๙ เรื่อง อายุความกรณีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดเรียกให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่ตนได้ใช้ให้แก่ผู้เสียหายไปก่อนแล้ว (กรณีกรมราชทัณฑ์) สรุปแนวทางปฏิบัติได้ว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากการกระทำละเมิดของตนให้แก่บุคคลภายนอกผู้เสียหายไปก่อนแล้ว เจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องใช้สิทธิเรียกร้องให้หน่วยงานของรัฐใช้ค่าสินไหมทดแทนคืนแก่ตนภายในกำหนดอายุความ ๑ ปี นับแต่วันที่ตนได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย ตามนัยมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมิได้ใช้สิทธิเรียกร้องภายในกำหนดอายุความ ๑ ปี ตามนัยมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว หน่วยงานของรัฐก็ไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนคืนแก่เจ้าหน้าที่ ดังนั้น เมื่อเทียบเคียงกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๑๑๐/๒๕๔๙ ดังกล่าว เทศบาลเมืองคอหงส์ย่อมไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเมื่อคดีขาดอายุความแล้ว

๔. อย่างไรก็ดี กรณีที่นายมนตรี ชูกำเนิด และนางผ่องศรี จันทร์ชุม ได้รับบาดเจ็บจากการกระทำละเมิด ดังกล่าวข้างต้นนั้น ผู้ที่กระทำละเมิดต่อบุคคลดังกล่าวอาจเข้าข่ายมีความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๐ ที่บัญญัติไว้ว่า ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๘ วรรคสอง บัญญัติให้นำเอาอายุความทางอาญาที่ยาวกว่าอายุความตามมาตรา ๔๔๘ วรรคแรก มาใช้ อาจเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา โดยต้องนับอายุความตามมาตรา ๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือ ตามมาตรา ๕๑ วรรคแรก สรุปแนวทางปฏิบัติได้ว่า เมื่อไม่มีการฟ้องคดีอาญาในความผิดนั้นเลย ไม่ว่าโดยพนักงานอัยการหรือผู้เสียหาย ในการฟ้องคดีแพ่งจะต้องบรรยายฟ้องให้เห็นว่าจำเลยได้กระทำผิดทางอาญา เมื่อฟ้องคดีแพ่งยืนยันว่าจำเลยกระทำผิดทางอาญาแล้วก็ถือได้ว่าฟ้องของโจทก์เกี่ยวเนื่องกับความผิดทางอาญา กรณีต้องบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๑ วรรคแรก กล่าวคือ ต้องนับอายุความฟ้องคดีอาญา มิใช่ถือเอาอายุความ ๑ ปี ฐานละเมิด (ฎีกา ที่ ๕๘๘/๒๕๑๔) ดังนั้น สิทธิของนายมนตรี ชูกำเนิด และนางผ่องศรี จันทร์ชุม ผู้เสียหาย ที่จะฟ้องคดีแพ่งให้เทศบาลเมืองคอหงส์ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน อาจยังไม่ขาดอายุความ ถ้าการกระทำละเมิดดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญาโดยศาลก็จะเป็นผู้พิจารณาว่าเป็นความผิดทางอาญาและจะนับอายุความฟ้องคดีอาญาได้หรือไม่

/ ๕. กรณี ...

www.yotathai.com

๕. กรณีที่นายมนตรี ชูกำเนิด และนางผ่องศรี จันทร์ชุม ได้ยื่นคำขอให้เทศบาลเมืองคอหงส์ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๑ และวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ ตามลำดับ นั้น เทศบาลเมืองคอหงส์มีหน้าที่ต้องพิจารณาคำขอดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน รวมทั้งอาจขอขยายระยะเวลาพิจารณาคำขอได้อีกไม่เกิน ๑๘๐ วัน รวมแล้วมีระยะเวลาพิจารณาคำขอไม่เกิน ๓๖๐ วัน ตามนัยมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และจะต้องแจ้งให้ผู้เสียหายที่ยื่นคำขอทราบผลการพิจารณาด้วย แต่เมื่อเทศบาลเมืองคอหงส์ดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดรวมทั้งไม่ได้แจ้งให้ผู้เสียหายทราบ กรณีจึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ อันเป็นคดีปกครองซึ่งผู้เสียหายมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๙๗/๒๕๔๔) นอกจากนี้ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าดังกล่าว หากก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ยื่นคำขอแล้ว ผู้ยื่นคำขออาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวให้รับผิดฐานละเมิดเพื่อให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหากได้ โดยต้องฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามนัยมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ขันอาสา)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

/ ผัฐพก / ผอ.เลอสรร /รายงานผลสอบข้อเท็จจริง ทม.คอหงส์ หน้า 3

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๓๖ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๕ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง หารือการใช้อำนาจของกรมสรรพากรตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ในการอายัดเงินหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก ที่ ๕๑๐๐๑/๑๗๑๘ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๓

ด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก ได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอหารือแนวทางการปฏิบัติตามคำสั่งกรมสรรพากร กรณีสำนักงานสรรพากรพื้นที่นครนายกได้ส่งคำสั่งโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร และระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการอายัดทรัพย์สินตามความในมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร แจ้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายกให้อายัดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร ราย ห้างหุ้นส่วนจำกัด เรียงวงษ์ คอนสตรัคชั่น เพื่ออายัดทรัพย์สินที่เป็นสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัด เรียงวงษ์ คอนสตรัคชั่น ในเงินที่นำมาวางเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาในสัญญาจ้างเลขที่ ๘๐/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เพื่อชำระภาษีอากรค้างเป็นเงินจำนวน ๗๘,๔๔๕.๔๗ บาท (ยังไม่รวมเงินเพิ่มตามกฎหมาย) โดยห้ามมิให้ จำหน่าย จ่าย โอน สิทธิเรียกร้องให้แก่บุคคลอื่นใด นอกจากนำส่งแก่สรรพากรอำเภอ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเมืองนครนายก ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ต้องจ่ายเงินตามสัญญาจ้าง ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายกได้มีหนังสือคัดค้านคำสั่งอายัดทรัพย์สินภาษีอากรค้างชำระดังกล่าวต่อสำนักงานสรรพากรพื้นที่นครนายก โดยอ้างสิทธิเรียกร้องที่ขออายัดยังไม่สิ้นภาระผูกพันกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก เมื่อสิ้นภาระผูกพันแล้วจะนำส่งให้สรรพากรพื้นที่นครนายกต่อไป พร้อมทั้งหารือจังหวัดนครนายกกรณีการใช้อำนาจของสรรพากรพื้นที่นครนายกตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ในการอายัดเงินหลักประกันสัญญา และจังหวัดนครนายกได้ตอบข้อหารือดังกล่าวแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาข้อหารือขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายกแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวข้างต้นจังหวัดนครนายกได้ตอบข้อหารือขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายกตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๔๘/๒๕๔๘ ที่ ๒๖๕/๒๕๕๐ และที่ ๑๕๖/๒๕๕๒ ซึ่งวางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อำนาจของกรมสรรพากรในการยึดอายัดทรัพย์สินไว้อย่างชัดเจนแล้ว และสำหรับความเห็นเพิ่มเติมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก นั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า การพิจารณาถึงสิทธิยึดหน่วงในเงินหลักประกันสัญญารวมทั้ง

/ บุริมสิทธิ ...

www.yotathai.com

บุริมสิทธิ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๒๕๑ นั้น แม้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายกจะมีสิทธิยึดหน่วงเงินหลักประกันสัญญาไว้ตามมาตรา ๒๔๑ ประกอบกับมาตรา ๒๕๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ก็ตาม แต่เมื่อเงินหลักประกันสัญญายังไม่ได้ถูกริบและเงินหลักประกันสัญญาที่นำมาวางนั้นยังเป็นเงินของห้างหุ้นส่วนจำกัด เรียงวงษ์ คอนสตรัคชั่น ที่นำมาวาง ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๕๖/๒๕๕๐ ดังนั้น เมื่อมีการบังคับชำระหนี้โดยกรมสรรพากรเจ้าหนี้ภาษีอากรที่มีบุริมสิทธิในการได้รับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้สามัญ กรมสรรพากรย่อมมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากเงินจำนวนดังกล่าวก่อนองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก ซึ่งการใช้สิทธิบังคับชำระหนี้ดังกล่าวมิใช่การใช้สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามมาตรา ๒๓๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ข้อสังเกต แต่เป็นการใช้สิทธิบังคับชำระหนี้เหนือทรัพย์สิน (อันรวมถึงสิทธิเรียกร้อง) ของลูกหนี้ ส่วนประเด็นว่าจะมีข้อโต้แย้งว่าหนี้ภาษีดังกล่าวเป็นหนี้ที่พ้นกำหนดมีบุริมสิทธิอันจะทำให้สรรพากรพื้นที่นครนายกอยู่ในฐานะเจ้าหนี้สามัญหรือไม่ นั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายกต้องตรวจสอบกับสรรพากรพื้นที่จังหวัดนครนายกอีกชั้นหนึ่ง

อนึ่ง เนื่องจากกรณีดังกล่าวองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายกไม่ได้ติดต่อผ่านจังหวัดอันเป็นการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๑/ว ๑๕๗ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๒ และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๑/ว ๖๘๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ ดังนั้น จึงขอความร่วมมือจังหวัดนครนายกแจ้งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายกถือปฏิบัติตามหนังสือเช่นว่านั้นในโอกาสต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวสันต์ วรรณวโรทร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

28 S.A. 2553

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๔ ภายใน ๕๒๔๓
โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

หน้า ๑

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น **โทร.** ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๔ ภายใน ๕๒๔๓

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๕ **วันที่** ๑๐ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง หารือการเบิกค่าเช่าบ้าน

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามหนังสือ สน.คท. (สจง.) ที่ มท ๐๘๐๘.๒/๕๑๘๗ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๓ ได้ขอหารือการขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน กรณีนางสาวปรียรัศม์ เตื้อยโยชน์ และนางสาวจุรีพร ภูมิโคกรักษ์ ซึ่งรับโอนมาจากข้าราชการสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อบรรจุแต่งตั้งในตำแหน่งนักวิชาการสุขาภิบาลและตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกองสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งในหนังสือขอโอนย้ายของข้าราชการทั้ง ๒ ราย ระบุไม่ประสงค์จะเบิกค่าเช่าบ้านและค่าเช่าซื้อ แต่ต่อมาภายหลังข้าราชการทั้ง ๒ ราย ได้ยื่นคำร้องขอเบิกค่าเช่าบ้านต่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งจังหวัดนครราชสีมาพิจารณาแล้วเห็นว่าข้าราชการส่วนท้องถิ่นดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๐๗/ว ๑๔ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๓๑ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้าน แต่เนื่องจากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ข้าราชการทั้ง ๒ ราย ได้แสดงเจตนารมณ์ที่ชัดเจนในหนังสือขอโอนย้ายว่าไม่ประสงค์จะเบิกค่าเช่าบ้านและค่าเช่าซื้อ ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่ยังไม่เคยมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนมาก่อน จึงขอหารือเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สน.กร.พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วเห็นว่า

๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกตามความแห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการฯ ถือเป็นระเบียบภายในของฝ่ายปกครองซึ่งมีเจตนารมณ์ประการสำคัญก็คือต้องการให้ความช่วยเหลือข้าราชการที่ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยอันเนื่องมาจากการปฏิบัติราชการจึงกำหนดให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้ ดังนั้น ระเบียบดังกล่าวและหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๐๗/ว ๑๔ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๓๑ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้าน จึงต้องบังคับใช้ในลักษณะที่ฝ่ายปกครองจะกระทำการใดๆ ซึ่งอาจมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิ เสรีภาพ หรือประโยชน์อันชอบธรรมของเอกชนคนใดคนหนึ่งได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจและจะกระทำการดังกล่าวโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย ตามหลักกฎหมายปกครองที่กล่าวไว้ว่า "การกระทำของฝ่ายปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย" เว้นแต่ เป็นการสละสิทธิในการได้รับประโยชน์จากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ของผู้ได้รับประโยชน์แห่งสิทธินั้น

๒. สิทธิในการเบิกค่าเช่าบ้านและค่าเช่าซื้อตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๐๗/ว ๑๔ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๓๑ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย

/ ค่าเช่าบ้าน ...

www.yotathai.com

ค่าเช่าบ้าน นั้น เป็นสิทธิและสวัสดิการที่ข้าราชการสามารถใช้สิทธิเบิกได้ตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบกำหนด ซึ่งสิทธิและสวัสดิการดังกล่าวนี้หากข้าราชการท่านใดไม่ประสงค์จะได้รับตามสิทธิก็ย่อมจะสามารถแสดงเจตนาสละสิทธิที่จะได้รับเงินสวัสดิการได้ และการแสดงเจตนาสละสิทธิที่จะได้รับเงินสวัสดิการดังกล่าวนั้นก็มิใช่การแสดงเจตนาที่จะไม่สามารถยกเลิกเพิกถอนการแสดงเจตนาได้แต่ประการใด ในทางกลับกันข้าราชการที่ได้แสดงเจตนาสละสิทธิที่จะได้รับเงินสวัสดิการดังกล่าวก็ย่อมจะสามารถยกเลิกเพิกถอนการแสดงเจตนาของตนที่ได้ให้ไว้เพื่อจะกลับมาขอรับเงินสวัสดิการตามสิทธิของตนได้ ดังนั้น เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามประเด็นข้อหารือการที่นางสาวปรียรัศม์ เตื่อยโยชน์ และนางสาวจุรีพร ภูมิโคกรักษ์ ซึ่งได้เคยแสดงเจตนาสละสิทธิที่จะได้รับเงินสวัสดิการค่าเช่าบ้าน กลับมายื่นคำร้องขอเบิกค่าเช่าบ้านตามสิทธิ ย่อมถือเป็นการแสดงเจตนายกเลิกการแสดงเจตนาของตนที่ได้เคยให้ไว้โดยปริยายและย่อมมีสิทธิที่จะเบิกค่าเช่าบ้านได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๐๗/ว ๑๔ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๓๑ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านต่อไป

3. อย่างไรก็ดี เนื่องจากข้อหารือดังกล่าวยังไม่เคยมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนประกอบกับเพื่อความถูกต้องและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย จึงขอให้ สน.คท.ดำเนินการตรวจสอบกับกระทรวงการคลังก่อนโดยเทียบเคียงกับกรณีของส่วนราชการว่าในประเด็นดังกล่าวข้างต้นสามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่ประการใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)

ผอ.สน.กร.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น **โทร.** ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๔ ภายใน ๕๒๔๓

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๖๓ **วันที่** ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง หารือการเบิกค่าเช่าบ้าน

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามหนังสือ สน.คท. (สจง.) ที่ มท ๐๘๐๘.๒/๓๒ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๔ ได้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเบิกค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่นว่า ในหลักการของกระทรวงการคลังนั้น หากข้าราชการเขียนคำร้องขอย้ายและได้รับคำสั่งให้ย้ายไปตามที่ขอ จะไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ.๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗ แต่กรณีของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มิได้นำหลักการนี้มาใช้บังคับเนื่องจากการโอน (ย้าย) ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการย้ายตามคำร้องของตนเองทั้งสิ้น พร้อมทั้งขอหารือเพิ่มเติมกรณีที่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งได้แสดงเจตนาที่จะสละสิทธิในการเบิกค่าเช่าบ้านไปแล้ว สามารถยกเลิกเพิกถอนการแสดงเจตนาที่ได้ให้ไว้เพื่อกลับมาขอรับสิทธิของตนได้นั้น จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้รับการแสดงเจตนาด้วยหรือไม่ หากไม่ได้รับความยินยอมก่อนจะถือว่าขัดกับมาตรา ๑๖๘ หรือมาตรา ๑๖๙ วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สน.กร.พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วเห็นว่า การสละสิทธิในการเบิกค่าเช่าบ้านไม่อยู่ในเงื่อนไขของการโอน (ย้าย) ดังนั้น การแสดงเจตนาสละสิทธิในการเบิกค่าเช่าบ้านดังกล่าวจึงเป็นเพียงการแสดงเจตนาสละสิทธิ สวัสดิการที่ตนพึงจะได้รับ และน่าจะไม่ทำให้เกิดเป็นสัญญาที่การบอกเลิกสัญญาต้องได้รับความยินยอมจากผู้รับการแสดงเจตนาก่อน และการแสดงเจตนายกเลิกเจตนาเดิมของตนดังกล่าวข้างต้นก็ไม่เป็นการขัดกับมาตรา ๑๖๘ หรือมาตรา ๑๖๙ วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ประการใด เนื่องจากตามมาตรา ๑๖๘ หรือมาตรา ๑๖๙ วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นเพียงกฎหมายที่บัญญัติถึงการรับรู้หรือรับทราบถึงการแสดงเจตนาเท่านั้น ประกอบกับดังที่เคยให้ความเห็นไว้แล้วว่าระเบียบดังกล่าวต้องบังคับใช้ในลักษณะที่ฝ่ายปกครองจะกระทำการใดๆ ซึ่งอาจมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพ หรือประโยชน์อันชอบธรรมของเอกชนคนใดคนหนึ่งได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจและจะกระทำการดังกล่าวโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย ตามหลักกฎหมายปกครองที่กล่าวไว้ว่า "การกระทำของฝ่ายปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย"

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)

ผอ.สน.กร.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๙๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง หารือผลการดำเนินการความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดพิษณุโลก ที่ พล ๐๐๓๗.๔/๔๐๗๑ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๔
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๖๖๗ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๐
๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐
๔. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ตามที่จังหวัดพิษณุโลกมีหนังสือขอหารือ กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค ที่ ๑๐ (จังหวัดพิษณุโลก) ตรวจสอบสัญญาจ้าง เลขที่ ๔๗/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๙ ขององค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกพบว่า คณะกรรมการดำเนินการประมูลด้วยวิธีการทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้ตรวจสอบว่าราคาที่ผู้รับจ้างเสนอแต่ละโครงการนั้นสูงกว่าราคากลางหรืองบประมาณหรือไม่ ทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย จำนวนเงิน ๓๓,๖๕๔.๘๗ บาท โดยองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกเห็นว่าความเสียหายเกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของคณะกรรมการดำเนินการประมูลด้วยวิธีการทางระบบอิเล็กทรอนิกส์และได้มีคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิก ที่ ๑๕๘/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓ ให้นางรัชนี ทับทอง หัวหน้าส่วนการคลัง นางสุพัตรา เนียมเครือ เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ๕ และนางเพ็ญศรี ปานทอง เจ้าพนักงานพัสดุ ๔ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จำนวน ๓๓,๖๕๔.๘๗ บาท ต่อมานางรัชนี ทับทอง และนางสุพัตรา เนียมเครือ ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกได้พิจารณาอุทธรณ์แล้วเห็นว่าคณะกรรมการดำเนินการประมูลด้วยวิธีการทางระบบอิเล็กทรอนิกส์มิได้จงใจให้ทางราชการได้รับความเสียหายหรือเสียประโยชน์ จึงยกเลิกคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิก ที่ ๑๕๘/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓ และให้พนักงานส่วนตำบลทั้ง ๓ ราย กลับคืนสู่ฐานะเดิม ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่จังหวัดหารือว่า การประมูลจ้างโครงการถนนคอนกรีตเสริมเหล็กซอยประมวลศิลป์ ๑ ซอยเสือเล็ก และซอยคงปาน ได้ดำเนินการเมื่อครั้งนายสุทธิพงษ์ ชีพธำรง ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิก นายสุทธิพงษ์ ชีพธำรง จึงเป็นคู่กรณีและต้องห้ามทำการพิจารณาทางปกครอง ตามนัยมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดดังกล่าวแต่งตั้ง

/ โดยนายนรินทร์ ...

/ ณัฐพล / ผอ.เกอสรร/หารือผลการดำเนินการทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ หน้า ๑

www.yotathai.com

โดยนายนรินทร์ วัฒนกุลชัย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกคนปัจจุบัน นายนรินทร์ วัฒนกุลชัย จึงไม่มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องในกรณีดังกล่าว นั้น ความเห็นของจังหวัดถูกต้องแล้ว ส่วนกรณีที่ไม่ได้แต่งตั้งปลัดอำเภอผู้ประสานงานประจำตำบลร่วมเป็นกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้อ ๒ (แจ้งตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐) นั้น ไม่ได้ทำให้คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดดังกล่าวเสียไปและไม่ต้องแก้ไขคำสั่งเพื่อดำเนินการสอบสวนใหม่แต่อย่างใด เนื่องจากตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๘ วรรคสาม กำหนดไว้แต่เพียงว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดให้แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นหรือหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่เห็นสมควร อย่างไรก็ดี แม้คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวไม่ได้เสียไปก็ตาม ในโอกาสต่อไปขอให้จังหวัดพิษณุโลกและองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้อ ๒ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐

๒. ประเด็นที่หารือว่า คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิก ที่ ๑๕๘/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓ ได้ให้นางรัชนี ทับทอง นางสุพัตรา เนียมเครือ และนางเพ็ญศรี ปานทอง ชดใช้เงินคืนให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิก เนื่องจากพฤติการณ์ของบุคคลดังกล่าวเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งนางรัชนี ทับทอง และนางสุพัตรา เนียมเครือ ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวข้างต้น แต่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิก (นายนรินทร์ วัฒนกุลชัย) ได้พิจารณาอุทธรณ์แล้วเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวโดยมิได้พิจารณาจากคำอุทธรณ์ว่าเห็นด้วยกับคำอุทธรณ์หรือไม่ อย่างไร และการให้เหตุผลในการพิจารณาคำสั่งว่าคณะกรรมการดำเนินการประมูลด้วยวิธีการทางระบบอิเล็กทรอนิกส์มิได้จงใจให้ทางราชการเสียหายหรือเสียประโยชน์ไม่ได้หักล้างความเห็นเดิมที่เห็นว่า เป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘ ประกอบกับมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เห็นว่า

๒.๑ ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๕๒๒/๒๕๕๐ เรื่อง การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนขององค์การบริหารส่วนตำบลบางโฉลง สรุปแนวทางปฏิบัติได้ว่า เมื่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโฉลงได้มีคำสั่งทางปกครองเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดทางละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลังตามข้อ ๑๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และมิได้มีการโต้แย้งความเห็นของกระทรวงการคลังเพื่อให้นายอำเภอบางพลี (ในฐานะผู้กำกับดูแล) วินิจฉัยสั่งการตามที่เห็นว่าถูกต้อง ต่อมาเมื่อมีการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวโดยไม่ปรากฏว่ามีข้อเท็จจริงที่แตกต่างจากเดิมและไม่มีเหตุผลพิเศษเป็นอย่างอื่น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโฉลงย่อมไม่อาจวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงความเห็นเดิมได้ แม้มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จะบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ รวมทั้งมีอำนาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งของตนได้หากเห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ และการที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโฉลงได้วินิจฉัยอุทธรณ์เห็นด้วย

/ กับคำอุทธรณ์ ...

www.yotathai.com

กับคำอุทธรณ์แล้วมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมให้เจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งแตกต่างไปจากความเห็นของกระทรวงการคลัง หากนายอำเภอบางพลีในฐานะเป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางโฉลงเห็นว่า เป็นการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ นายอำเภอบางพลีต้องสั่งการให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโฉลงดำเนินการให้ถูกต้อง หากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโฉลงไม่ดำเนินการให้ถูกต้อง นายอำเภอบางพลีมีอำนาจเรียกให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโฉลงมาชี้แจงหรือสอบสวนตามนัยมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

๒.๒ กรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกตามข้อหารือดังกล่าวนั้น เมื่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกได้วินิจฉัยสั่งการสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดโดยมีความเห็นสรุปได้ว่า นางรัชนี ทับทอง นางสุพัตรา เนียมเครือ และนางเพ็ญศรี ปานทอง ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของทางราชการถือว่าเป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกได้ออกคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวข้างต้นชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว ต่อมาเมื่อบุคคลดังกล่าวได้อุทธรณ์คำสั่งขององค์การบริหารส่วนตำบล หากไม่มีข้อเท็จจริงที่แตกต่างจากเดิมและไม่มีเหตุผลพิเศษเป็นอย่างอื่นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกย่อมไม่อาจวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงความเห็นเดิมได้ แม้มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จะบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ และมีอำนาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งของตนได้หากเห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๕๒๒/๒๕๕๐ ดังกล่าวข้างต้น

สำหรับการพิจารณาอุทธรณ์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกในกรณีดังกล่าวข้างต้นนั้น เนื่องจากการที่เจ้าหน้าที่จะไม่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่ได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่อ แต่มิได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น การที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกพิจารณาอุทธรณ์โดยให้เหตุผลว่าคณะกรรมการดำเนินการประมูลด้วยวิธีการทางระบบอิเล็กทรอนิกส์มิได้จงใจให้ทางราชการได้รับความเสียหายหรือเสียประโยชน์ แล้วมีคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิก ที่ ๒๔๕/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ เพิกถอนคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิก ที่ ๑๕๘/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓ ให้พนักงานส่วนตำบลทั้ง ๓ ราย กลับคืนสู่ฐานะเดิมน่าจะไม่ครบถ้วนถูกต้อง และอาจทำให้คำสั่งขององค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิก ที่ ๒๔๕/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกยังไม่ได้ให้เหตุผลว่าการกระทำดังกล่าวของคณะกรรมการดำเนินการประมูลด้วยวิธีการทางระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือไม่ ทั้ง ๆ ที่ ในการพิจารณาสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดดังกล่าวนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกได้มีความเห็นแล้วว่า คณะกรรมการดำเนินการประมูลด้วยวิธีการทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้กระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล

/ อนึ่ง สำหรับ ...

www.yotathai.com

อนึ่ง สำหรับคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิก ที่ ๑๕๘/๒๕๕๓ เรื่อง ให้พนักงานส่วนตำบลชดใช้เงินให้กับทางราชการ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓ ที่อาศัยอำนาจตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ออกคำสั่ง นั้น ไม่ถูกต้องและอาจทำให้คำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต้องอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งการออกคำสั่งที่จะเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ไม่ได้มีเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำคำสั่งทางปกครองไม่ใช่ผู้มีอำนาจที่แท้จริงหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทำคำสั่งทางปกครองโดยที่กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ ก็อาจทำให้คำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายได้เช่นกัน

๓. ประเด็นข้อหารือตามข้อ ๓ และข้อ ๔ ของจังหวัดพิษณุโลก นั้น หากนายอำเภอเมืองพิษณุโลกในฐานะผู้กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ นายอำเภอเมืองพิษณุโลกย่อมมีอำนาจดำเนินการตามนัยมาตรา ๙๐ และมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และหากเกิดความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิก อันเกิดจากการพิจารณาอุทธรณ์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิก นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งหมด หรือไม่ ย่อมเป็นไปตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

๑๙ เม.ย. ๕๔

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ตำรงธรรมนำไทยให้ร่มเย็น"

/ ณัฐพล / ผอ.เลอสรร/หารือผลการดำเนินการทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ หน้า 4

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๐๓๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอหารือการเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าเสียหาย กรณีคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดมีความเห็นแตกต่างจากคำพิพากษาฎีกา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ บร ๐๐๓๗.๔/๔๕๑๒ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๔
๒. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๒

ตามที่จังหวัดบุรีรัมย์มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอหารือกรณีนายสงวน คำพวง ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ (ตำแหน่งในขณะเกิดเหตุ) ขับรถยนต์เดินทางไปราชการแล้วประสบอุบัติเหตุขับรถชนกับรถยนต์บรรทุกสิบล้อจนเป็นเหตุให้รถยนต์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ได้รับความเสียหาย คิดเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน ๖๗,๕๐๐ บาท และคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด พิจารณาแล้วเห็นว่า นายสงวน คำพวง ไม่ได้ขับรถยนต์โดยประมาทอันต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์จึงได้ดำเนินการฟ้องร้องบุคคลภายนอกผู้ขับรถยนต์บรรทุกและเจ้าของรถยนต์บรรทุกสิบล้อให้รับผิดชดใช้ค่าเสียหายเต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยระหว่างผิดนัดตามกฎหมาย ต่อมาศาลฎีกามีคำพิพากษาสรุปได้ว่า ความเสียหายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์เกิดจากความประมาทของนายสงวน คำพวง เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ด้วย จึงพิพากษายืนตามศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ให้จำเลยทั้งสอง (นายพลอย ประเสริฐศรี ที่ ๑ และนายณรงค์ แจ่มทองหลาง ที่ ๒) ชำระเงินให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๓๓,๗๕๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๒๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการอุทธรณ์ฎีกาคำพิพากษาของศาล แจ้งตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔/ว ๓๙๕ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการอุทธรณ์ฎีกาคำพิพากษาศาลของส่วนราชการ ซึ่งจังหวัดบุรีรัมย์นำมาประกอบกับความเห็นว่า แม้ศาลฎีกามีคำพิพากษาว่า นายสงวน คำพวง มีส่วนประมาทด้วย ก็ไม่เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์และคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ต้องถือข้อเท็จจริงที่ตัดสินในภายหลังเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการพิจารณาใหม่ นั้น เห็นว่า แนวทางปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลังดังกล่าวข้างต้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับการอุทธรณ์ฎีกาคำพิพากษา

/ ของศาล ...

www.yotathai.com

ของศาลโดยให้เป็นดุลยพินิจของพนักงานอัยการผู้ว่าคดีและส่วนราชการเจ้าของคดีซึ่งไม่เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และแนวทางปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวใช้เฉพาะกับส่วนราชการโดยไม่ได้ใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ประการใด

๒. ประเด็นที่จังหวัดบุรีรัมย์เห็นว่า การที่ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาให้ผู้ขับรถยนต์บรรทุกเจ้าของรถยนต์บรรทุก พร้อมทั้งนายสงวน คำพวง ร่วมกันชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ ไม่ถือว่าเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เห็นว่า กรณีดังกล่าวข้างต้นมิใช่เป็นการขอพิจารณาใหม่ตามนัยมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่อย่างใด เพราะการขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ต้องเป็นเรื่องที่คู่กรณีมีคำขอให้มีการพิจารณาเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครอง และในกรณีดังกล่าวองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ยังไม่ได้มีคำสั่งทางปกครองให้นายสงวน คำพวง ชำระเงินแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์แต่ประการใด

๓. กรณีตามข้อหารือของจังหวัดบุรีรัมย์ นั้น เห็นว่า เมื่อศาลฎีกาได้มีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ให้โจทก์ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์) ได้รับการชดใช้ค่าเสียหายจากจำเลยทั้งสอง (ผู้ขับรถยนต์บรรทุกและเจ้าของรถยนต์บรรทุก) จำนวน ๓๓,๗๕๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ จนกว่าจะชำระเสร็จ และศาลฎีกายังวินิจฉัยว่า “นายสงวน คำพวง ขับรถยนต์ของโจทก์เข้าชนท้ายรถยนต์บรรทุกของจำเลยที่ ๒ ในขณะที่รถยนต์บรรทุกของจำเลยที่ ๒ จอดอยู่กับที่ด้วยความเร็วสูงพอสมควร ทั้งที่ขณะนั้นฝนตกและถนนมืด การขับรถยนต์ของนายสงวน คำพวง เช่นนี้จึงเป็นความประมาทเลินเล่ออย่างยิ่ง และเห็นว่าความประมาทเลินเล่อของนายสงวน คำพวง ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รถยนต์ของโจทก์ไม่ยิ่งหย่อนกว่าความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ ๑”

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ไม่ได้รับชำระค่าสินไหมทดแทนตามจำนวนที่ฟ้อง และมีข้อเท็จจริงประการสำคัญ กล่าวคือ เหตุละเมิดเกิดจากความประมาทเลินเล่อของนายสงวน คำพวง ร่วมด้วย และคำพิพากษาย่อมมีผลผูกพันองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ตามนัยมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

เมื่อคำพิพากษาศาลฎีกามีผลผูกพันองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์จึงทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์จากกรณีที่มิได้รับการชำระค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าซ่อมรถยนต์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเต็มจำนวนตามที่ฟ้องและสาเหตุดังกล่าวก็เกิดจากนายสงวน คำพวง เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์มีส่วนประมาทเลินเล่อด้วย ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์จึงต้องนำข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายจากคำพิพากษาดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของนายสงวน คำพวง มาดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไป

/ โดยองค์การ ...

www.yotathai.com

โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นใหม่ โดยถือปฏิบัติตามข้อ ๘ และข้อ ๑๗ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่สรุปได้ว่า เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐและมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด และส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ เว้นแต่ เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้ตรวจสอบ ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ และถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ ที่สรุปได้ว่า ในกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ หน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ประเด็นที่สอง สรุปได้ว่า กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดภายในอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดภายในอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิด ตามมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑ - ๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๔๓
โทรสาร ๐-๒๒๔๑ - ๙๐๓๔ – ๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๔๔๓๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติราชการ กรณีขอขยายระยะเวลาการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เมื่อพ้นกำหนดเวลา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดเพชรบูรณ์ ด่วนมาก ที่ พช ๐๐๓๗.๔/๔๙๔ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๔
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐
๓. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ตามที่จังหวัดเพชรบูรณ์มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอหารือแนวทางปฏิบัติกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลช้างตะลูด ขอขยายระยะเวลาการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่จังหวัดหารือว่า องค์การบริหารส่วนตำบลช้างตะลูด มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ กำหนดระยะเวลาดำเนินการแล้วเสร็จ ภายใน ๖๐ วัน ประธานกรรมการฯ รับทราบคำสั่งวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ดังนั้น จึงครบระยะเวลาดำเนินการตามคำสั่งในวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๔ ต่อมาคณะกรรมการฯ ขออนุญาตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลช้างตะลูดขยายระยะเวลาการสอบสวน ซึ่งตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้อ ๓ หัวหน้าฝ่ายบริหารฯ สามารถขยายระยะเวลาดำเนินการได้ ๑ ครั้ง ไม่เกิน ๓๐ วัน เมื่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลช้างตะลูดอนุญาตให้ขยายระยะเวลาได้ กำหนดการสอบสวนจึงครบกำหนดลงในวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ กรณีดังกล่าวหากคณะกรรมการฯ เห็นว่า ไม่สามารถพิจารณาดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาที่ขยายนั้น คณะกรรมการฯ สมควรรายงานเพื่อเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อพิจารณาขยายระยะเวลาดำเนินการก่อนพ้นระยะเวลาที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลช้างตะลูดอนุญาตให้ขยายนั้น การที่องค์การบริหารส่วนตำบลช้างตะลูด มีหนังสือ ที่ พช ๗๔๕๐๑/๑๐๖ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๔ ถึงนายอำเภอหล่มสักเพื่อรายงานขอขยายระยะเวลา

/การสอบสวน...

จอมขวัญ/หารือขยายเวลาพ้นกำหนด/อบต.ช้างตะลูด

www.yotathai.com

การสอบสวนฯ อันเป็นระยะเวลาที่พ้นกำหนดที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลช้างตะลูดอนุญาตให้ขยายได้แล้วกว่า ๑๕ วัน จึงเป็นการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องตามนัยหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๒๔๘๔ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ ดังกล่าวนั้น ความเห็นของจังหวัดเพชรบูรณ์ไม่ถูกต้องแต่ประการใด กล่าวคือ หากประธานกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดทราบคำสั่งในวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ดังนั้น จึงครบกำหนดระยะเวลา ๖๐ วัน ในวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๔ (จากวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เป็นเวลา ๑๒ วัน เดือน ธันวาคม ๒๕๕๓ มีเวลา ๓๑ วัน และเดือน มกราคม ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๔ รวมเป็น ๖๐ วัน) เมื่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลช้างตะลูด อนุญาตให้ขยายเวลาการสอบสวนได้อีก ๓๐ วัน จึงนับตั้งแต่วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๔ ไปจนครบ ๓๐ วัน ซึ่งจะครบในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และหากคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าจะสอบสวนไม่แล้วเสร็จต้องขออนุมัติขยายระยะเวลาการสอบสวนออกไปอีก ๓๐ วัน จากผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยต้องทำบันทึกขอก่อนวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ซึ่งระยะเวลาก็ต้องนับจากวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ไปจนครบ ๓๐ วัน ในวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๔ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลช้างตะลูดต้องส่งเรื่องดังกล่าวให้จังหวัดเพชรบูรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๔ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลช้างตะลูดต้องส่งเรื่องดังกล่าวให้จังหวัดเพชรบูรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๔

๒. ประเด็นที่จังหวัดหารือว่า แม้การขอขยายระยะเวลาการดำเนินการในกรณีดังกล่าว จะไม่ต้องด้วยนัยหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๒๔๘๔ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ แต่ตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเอกสารแนบท้ายหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ก็ไม่มีข้อใดกำหนดให้การขอขยายระยะเวลาของคณะกรรมการฯ ที่ไม่ถูกต้องดังกล่าวมีผลให้การพิจารณาดำเนินการของคณะกรรมการฯ เสียไปทั้งหมดแต่อย่างใด นั้น แม้การสอบสวนจะไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้อ ๓ หรือมีการขอขยายระยะเวลาดำเนินการไม่ถูกต้อง ก็ไม่ทำให้ผลการสอบสวนดังกล่าวเสียไป เนื่องจากตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๘ ไม่ได้กำหนดว่า การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดจะต้องสอบสวนให้แล้วเสร็จในเวลาเท่าใด โดยกำหนดให้เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการเป็นผู้กำหนดเวลาเสร็จในการสอบสวนของคณะกรรมการตามที่เห็นสมควร

๓. ประเด็นที่จังหวัดหารือว่า กรณีที่ระยะเวลาที่ขอขยายนั้นได้ล่วงพ้นไปแล้ว จังหวัดเพชรบูรณ์สามารถอนุญาตให้ขยายระยะเวลาการพิจารณาดำเนินการของคณะกรรมการออกไปมีกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ลงนามอนุญาตได้หรือไม่ นั้น เห็นว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นผู้มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ได้มีบัญชาไว้แล้วว่าการขอขยายระยะเวลาการสอบสวนต้องดำเนินการก่อนครบกำหนดตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๒๔๘๔ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ ดังนั้น จึงไม่สามารถขยายเวลาการสอบสวนออกไปได้อีก อย่างไรก็ดี แม้ไม่สามารถขยาย

/ระยะเวลา...

www.yotathai.com

ระยะเวลาการสอบสวนออกไปได้ ก็ไม่ทำให้ผลการสอบสวนเสียไปดังกล่าวมาแล้วข้างต้น และองค์การบริหารส่วนตำบลช้างตะลูดก็ต้องเร่งรีบดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จโดยด่วน เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

๒๔ พ.ค. ๕๔

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

จอมขวัญ/หารือขยายเวลาพ้นกำหนด/อบต.ช้างตะลูด

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๗๓๖ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติ กรณีศาลปกครองขอนแก่นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งการอนุมัติให้ทุนการศึกษา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดหนองคาย ที่ นค ๐๐๓๗.๔/๖๙๔๓ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔
๒. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๕๙๔/๒๕๕๒

ตามที่จังหวัดหนองคายมีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือแนวทางปฏิบัติกรณีศาลปกครองขอนแก่นได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีหมายเลขแดง ที่ ๑๓/๒๕๕๔ ระหว่างนายสุพรรณ ศรีชัยชนะ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกรวม ๓ คน กับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อนที่อนุมัติให้ทุนการศึกษาแก่นายพีรพัฒน์ จักรพรม และนางสาวทองศรี สมบูรณ์ ทั้งในส่วนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินทุนการศึกษาไปแล้วในปีการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษาที่ ๒ และยังไม่ได้เบิกในปีการศึกษาที่ ๓ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ออกคำสั่ง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อนหารือว่า สามารถใช้คำพิพากษานี้แทนคำสั่งเพิกถอนคำสั่งการอนุมัติให้ทุนการศึกษาได้หรือไม่ และสามารถเรียกคืนเงินทุนการศึกษาจากนายพีรพัฒน์ จักรพรม และนางสาวทองศรี สมบูรณ์ ได้หรือไม่ อย่างไร ซึ่งจังหวัดหนองคายเห็นว่าคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อนซึ่งเป็นผู้ออกคำสั่งจึงต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาคือออกคำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวด้วย นั้น เห็นว่า

๑.๑ ประเด็นที่หารือว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อน สามารถใช้คำพิพากษานี้แทนคำสั่ง เพิกถอนคำสั่งอนุมัติให้ทุนการศึกษาได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า กรณีนี้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๒ วรรคสอง ได้บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดว่าจะให้คำบังคับที่ให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวมีผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลังหรือมีผลไปในอนาคตถึงขณะใดขณะหนึ่ง โดยมิได้บัญญัติให้มีการประกาศผลแห่งคำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษา เพราะคำสั่งทางปกครองมีผลใช้บังคับแก่บุคคลหรือคณะบุคคลใดโดยเฉพาะ มิได้มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ผู้ซึ่งอยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองดังกล่าวจึงได้รับทราบหรือได้รับแจ้งผลแห่งคำพิพากษาดังกล่าวโดยตรง และคำพิพากษาก็มีผลเป็นการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองอยู่แล้ว ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อนจึงไม่จำต้องออกคำสั่งเพิกถอนคำสั่งการอนุมัติให้ทุนการศึกษาอีก

๑.๒ ประเด็นที่หารือว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อนสามารถเรียกคืนเงินทุนการศึกษาจากนายพีรพัฒน์ จักรพรม และนางสาวทองศรี สมบูรณ์ ได้หรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อนสามารถเรียกคืนเงินทุนการศึกษาดังกล่าวได้ เนื่องจากนายพีรพัฒน์ จักรพรม และนางสาวทองศรี สมบูรณ์ ได้รับทุนการศึกษาไปโดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ และทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้องเสียเปรียบ เข้าลักษณะเรื่องลาภมิควรได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๐๖ ที่บัญญัติไว้สรุปได้ว่า บุคคลใดได้มาซึ่งทรัพย์สิ่งใดเพราะการที่บุคคลอีกคนหนึ่งกระทำเพื่อชำระหนี้ก็ดี หรือได้มา

/หรือได้มา...

www.yotathai.com

ด้วยประการอื่นก็ดี โดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ และเป็นทางให้บุคคลหนึ่งนั้นเสียเปรียบโชร้ ท่านว่าบุคคลนั้นจำต้องคืนทรัพย์ให้แก่เขา อนึ่งการรับสภาพหนี้สินว่ามีอยู่หรือหาไม่นั้น ท่านก็ให้ถือว่าเป็นการกระทำเพื่อชำระหนี้ด้วย ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อนจึงต้องใช้สิทธิเรียกร้องให้นายพีรพัฒน์ จักรพรม และนางสาวทองศรี สมบูรณ์ คืนเงินทุนการศึกษาที่รับไปโดยไม่มีสิทธิภายใน ๑ ปี นับแต่เวลาที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อนรู้ว่าตนมีสิทธิเรียกเงินคืนตามมาตรา ๔๑๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๕๙๔/๒๕๕๒ เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง กรณีข้าราชการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกคืนเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรที่เบิกไปโดยไม่มีสิทธิ

๒. กรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อนหรือว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อนต้องแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดด้วยหรือไม่ หรือมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร ซึ่งจังหวัดเห็นว่าขณะนี้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อนยังไม่ได้รับความเสียหายตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๘ เนื่องจากการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕๑ วรรคสี่ ให้คืนเงินที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองได้ไป โดยให้นำบทบัญญัติว่าด้วยลาภมิควรได้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาบังคับโดยอนุโลม กรณีเป็นเรื่องระหว่างผู้ออกคำสั่งทางปกครองกับผู้รับคำสั่งทางปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อนจึงต้องดำเนินการตามบทบัญญัติข้างต้นก่อน หากไม่ได้รับเงินคืนถือว่ามีความเสียหายเกิดขึ้น จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความรับผิดทางละเมิดต่อไป นั้น เห็นว่าได้ตอบข้อหารือตามข้อ ๑.๒ แล้วว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อนต้องเรียกเงินคืนจากนายพีรพัฒน์ จักรพรม และนางสาวทองศรี สมบูรณ์ และหากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อนไม่สามารถเรียกเงินทุนการศึกษาจากบุคคลดังกล่าวข้างต้นได้ ก็ย่อมทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลและต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามนัยข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องซึ่งอนุมัติให้ทุนการศึกษาแก่นายพีรพัฒน์ จักรพรม และนางสาวทองศรี สมบูรณ์ โดยไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการจะต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ ประการใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

๑ มิ.ย.๕๔

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สน.กร.(สคด.) โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕- ๖ ภายใน ๕๓๔๒
ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๔๓๖ วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๔
เรื่อง หารือการเบิกจ่ายเงินค่าลงทะเบียนการอบรม หลักสูตรกฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ตามมาตรฐานที่ ก.ศป. รับรอง

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามที่ สน.คท. (สจง.) ได้มีหนังสือหารือการเบิกจ่ายค่าลงทะเบียนการอบรมหลักสูตรกฎหมายปกครองและการพิจารณาคดีปกครองตามมาตรฐานที่ ก.ศป. รับรอง กรณีเทศบาลตำบลบ้านเป็ด ได้มีคำสั่งที่ ๔๑/๒๕๕๓ เรื่อง ให้พนักงานเทศบาลไปราชการ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๓ โดยได้อนุญาตให้นายสุทธศิลป์ สิงหวิโรจน์ ตำแหน่งปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ระดับ ๘) ไปราชการโดยระบุว่าไม่ผูกพันงบประมาณใด ๆ ต่อมานายสุทธศิลป์ สิงหวิโรจน์ ได้ขออนุมัติเบิกจ่ายเงินค่าลงทะเบียนอบรมหลักสูตรกฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองตามมาตรฐานที่ ก.ศป. รับรอง จำนวน ๑๑๒,๐๐๐ บาท โดยได้รับอนุมัติจากนายวีระศิลป์ ประเสริฐทรง นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเป็ด (ในขณะนั้น) ซึ่ง สน.คท. เห็นว่า คำสั่งเทศบาลตำบลบ้านเป็ดที่ ๔๑/๒๕๕๓ เรื่อง ให้พนักงานเทศบาลไปราชการ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๓ ที่ให้นายสุทธิศิลป์ สิงหวิโรจน์ เข้าร่วมอบรมโครงการดังกล่าวโดยไม่ผูกพันงบประมาณใด ๆ ถือเป็นคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และผู้ได้รับคำสั่งมิได้โต้แย้งสิทธิ จึงเห็นว่าผู้ได้รับคำสั่งได้ทราบถึงความในคำสั่งแล้ว จึงไม่มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการไปอบรมครั้งนี้ จึงขอหารือว่าความเห็นของ สน.คท. ถูกต้องหรือไม่

สน.กร. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติไว้สรุปได้ว่า คำสั่งทางปกครอง หมายความว่า การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่ผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เทศบาลตำบลบ้านเป็ดได้มีคำสั่งที่ ๔๑/๒๕๕๓ เรื่อง ให้พนักงานเทศบาลไปราชการ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๓ โดยให้นายสุทธศิลป์ สิงหวิโรจน์ ตำแหน่งปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล ระดับ ๘) ไปราชการโดยระบุว่าไม่ผูกพันงบประมาณใด ๆ คำสั่งเทศบาลตำบลบ้านเป็ดดังกล่าว เป็นคำสั่งที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิหน้าที่ของนายสุทธศิลป์ สิงหวิโรจน์ คือการอนุญาตให้เดินทางไปราชการ จึงเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่อย่างไรก็ตาม การพิจารณาการเบิกจ่ายค่าลงทะเบียนการอบรมหลักสูตรกฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองตามข้อหารือ ไม่ใช่พิจารณาแต่เพียงว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครองแต่เพียงอย่างเดียว จะต้องพิจารณาเนื้อความของคำสั่งที่ระบุว่า “โดยไม่ผูกพันงบประมาณใดๆ” นั้นหมายความว่าอย่างไร เช่น การไปศึกษาอบรมดังกล่าวไม่ผูกพันงบประมาณใดๆ ของเทศบาล

/ แต่ถ้ามี...

www.yotathai.com

แต่ถ้ามีงบประมาณตั้งไว้เกี่ยวกับการนั้นและมีเงินคงเหลือก็สามารถเบิกจ่ายให้ได้ หรือหมายถึงไม่สามารถเบิกเงินค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมจากงบประมาณของเทศบาลได้เลย เป็นต้น ประกอบกับการแสดงเจตนาของผู้ออกคำสั่งทางปกครองในประเด็นดังกล่าว โดยขอให้ สน.คท. พิจารณาตามมาตรา ๑๗๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)
ผอ.สน.กร.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

/ ณัฐพล/พี่วุฒิ/หารือการเบิกจ่ายเงินอบรม (สน.คท.) หน้า 2

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๔๐๗๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง หารือแนวทางการดำเนินการขุดลอกคลองสาธารณะให้อยู่ในสภาพเดิม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดสงขลา ที่ สข ๐๐๓๗.๔/๗๒๘๕ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ว ๘๑๘ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๘๑๘ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๙
๒. สำเนาคำพิพากษาฎีกา ที่ ๑๙๖๙ – ๑๙๗๒/๒๕๔๘

ตามที่จังหวัดสงขลามีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือ กรณีศาลจังหวัดสงขลาได้มีคำพิพากษาคดีอาญาถึงที่สุดว่านายทิวาห์ สุวรรณ มีความผิดฐานทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณะประโยชน์ (คลองแงะ) ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลคลองแงะ และจังหวัดสงขลาเห็นว่าเทศบาลตำบลคลองแงะ ในฐานะผู้ดูแลที่สาธารณประโยชน์ของแผ่นดินในเขตเทศบาล สามารถใช้สิทธิฟ้องเป็นคดีแพ่งเพื่อเรียกร้องค่าใช้จ่ายในการขุดลอกลำคลองที่ตื้นเขินดังกล่าวให้กลับอยู่ในสภาพเดิมจากนายทิวาห์ สุวรรณ ผู้กระทำละเมิดได้ ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ หรือมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อหารือของจังหวัดสงขลาเป็นเรื่องอำนาจการฟ้องคดีเกี่ยวกับการดูแลรักษาที่สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งเวียนให้จังหวัดทุกจังหวัดทราบแล้ว ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๘๑๘ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๙ เรื่อง อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาที่สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดสงขลาถือปฏิบัติตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดังกล่าว ประกอบกับแนวคำพิพากษาฎีกา ที่ ๑๙๖๙ – ๑๙๗๒/๒๕๔๘ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

13 มิ.ย.54

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๔ ภายใน ๕๒๔๓

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๕๗๐ วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง หารือการฟ้องเรียกเงินคืนให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลกรณีมีคำสั่งให้พ้นจากราชการ

เรียน ผอ.สน.บค.

ตามหนังสือ สน.บค. (สกบ.) ที่ มท ๐๘๐๙.๘/๖๑ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๔ แจ้งว่า จังหวัดนครราชสีมาได้ขอหารือกรณี อบต.มาบตะโกเอน มีคำสั่งให้พนักงานส่วนตำบลพ้นจากราชการตามมติคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดนครราชสีมา เมื่อคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๓ รายนายอาทิตย์ พรมบุตร ตำแหน่งเจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๒ เนื่องจากเหตุทุจริตบัญชีรายชื่อผู้สอบแข่งขันได้เพื่อบรรจุเข้ารับราชการ ซึ่ง อบต.มาบตะโกเอน ได้จ่ายเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นให้แก่บุคคลดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่มีคำสั่งให้พ้นจากราชการ (๒๙ มกราคม ๒๕๕๓) จำนวนทั้งสิ้น ๒๑๑,๒๕๗.๑๐ บาท และได้มีหนังสือแจ้งให้นายอาทิตย์ พรมบุตร ชดใช้เงินจำนวนดังกล่าวคืนแก่ อบต.มาบตะโกเอน แล้ว และจะดำเนินการเรียกร้องทางแพ่งต่อไป จึงขอหารือการดำเนินการทางแพ่งดังกล่าวสามารถเทียบเคียงได้กับหนังสือสำนักงาน ก.ท. ที่ มท ๐๘๐๙.๘/ว ๒๓๘ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่อง การสั่งให้ออกจากราชการของพนักงานเทศบาลกรณีการบรรจุและแต่งตั้งโดยใช้วุฒิการศึกษาปลอมของเทศบาลตำบลเกาะยาว จังหวัดพังงา ได้หรือไม่ ซึ่ง สน.บค.พิจารณาแล้วจึงขอหารือว่ากรณีดังกล่าว อบต.มาบตะโกเอน สามารถดำเนินการเรียกร้องทางแพ่งได้หรือไม่ หากสามารถเรียกร้องทางแพ่งได้จะเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สน.กร. พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีบุคคลได้กระทำการทุจริตแล้วได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้เข้ารับราชการ ต่อมาหากทางราชการตรวจพบและเรียกร้องให้บุคคลดังกล่าวชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการ ก็ต้องเป็นกรณีที่การกระทำดังกล่าวเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการกระทำละเมิดต่อทางราชการ เช่น ตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๗๔/๒๕๒๙ ที่สรุปได้ว่า “จำเลยใช้ใบสุทธิปลอมสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อเจ้าหน้าที่ของโจทก์และได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นเหตุให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญต้องมีคำวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจำเลยสิ้นสุดลงและโจทก์ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ แสดงว่าจำเลยมีเจตนาไม่สุจริตมาแต่ต้น จงใจกระทำผิดกฎหมายละเมิดต่อสิทธิของโจทก์ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ การกระทำของจำเลยเป็นการทำละเมิดต่อโจทก์ ตามความหมายของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ และจำเลยต้องรับผิดในความเสียหายที่เกิดขึ้น”

๒. คำว่า “โดยทุจริต” ตามประมวลกฎหมายอาญา หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ฉะนั้น ตามหนังสือสำนักงาน ก.ท. ที่ มท ๐๘๐๙.๘/ว ๒๓๘ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่อง การสั่งให้ออกจากราชการของพนักงานเทศบาลกรณีการบรรจุและแต่งตั้ง

/ โดยใช้ ...

www.yotathai.com

โดยใช้วุฒิการศึกษาปลอมของเทศบาลตำบลเกาะยาว จังหวัดพังงา กับกรณีของ อบต.มาบตะโกเอน ที่เป็นการทุจริตบัญชีรายชื่อผู้สอบแข่งขันได้เพื่อเข้ารับราชการ ก็เป็นเรื่องทุจริตแล้วได้รับผลตอบแทนจากทางราชการเหมือนกัน ดังนั้น เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าทางราชการได้รับความเสียหายอย่างไรอันที่จะสามารถเรียกร้องทางแพ่ง (ละเมิด) ได้ กรณีดังกล่าวข้างต้นย่อมต้องถือปฏิบัติตามความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๗๗/๒๕๕๓ เรื่อง เรียกคืนเงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นที่พนักงานเทศบาลได้รับไปในระหว่างการบรรจุและแต่งตั้งโดยใช้วุฒิการศึกษาปลอม

อย่างไรก็ดี เนื่องจากเหตุแห่งการวินิจฉัยดังกล่าวข้างต้นแตกต่างกัน กล่าวคือ ตามความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๗๗/๒๕๕๓ ได้มีความเห็นโดยอาศัยอำนาจตามประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดพังงา เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขไว้ในข้อ ๑๒๒ กำหนดให้กรณีที่ปรากฏภายหลังว่าผู้เข้ารับการบรรจุเป็นพนักงานเทศบาลและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ขาดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งโดยไม่ได้รับอนุมัติ ให้นายกเทศมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพนักงานเทศบาลสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ และการรับเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับหรือมีสิทธิจะได้รับจากทางราชการก่อนมีคำสั่งให้ออกนั้น ส่วนประเด็นตามข้อหารือ เป็นกรณีปรากฏข้อเท็จจริงภายหลังว่า ไม่ปรากฏรายชื่อว่าเป็นผู้สอบได้ ซึ่งไม่ถือว่าเป็นการปรากฏภายหลังว่าขาดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลซึ่งอาจทำให้การตีความปัญหาข้อกฎหมายแตกต่างกันได้ ดังนั้น เพื่อความรอบคอบจึงเห็นควรให้ สน.บค.หารือประเด็นกรณีดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกชั้นหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)

ผอ.สน.กร.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น **โทร.** ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๔ ภายใน ๕๒๔๓
ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๕๐๙ **วันที่** ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๔
เรื่อง ขอทำความตกลงกับปลัดกระทรวงมหาดไทย

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามหนังสือ สน.คท. (สจง.) ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ ๓๙๐ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ขอหารือกรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีเกิดปัญหาในการปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๙๕๔ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการส่วนท้องถิ่นเข้าพักอาศัยในที่พักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีข้อเท็จจริงประกอบข้อหารือ ดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ไม่สามารถจัดข้าราชการผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าเข้าพักในที่พักของทางราชการได้ เนื่องจากลูกจ้างประจำและพนักงานจ้างได้เข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการอยู่ก่อนระเบียบ ฯ ใช้บังคับ ประกอบกับเมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้เร่งรัดให้ลูกจ้างประจำและพนักงานจ้างออกจากบ้านพักก็ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ เนื่องจากเดือดร้อนในการหาที่อยู่ใหม่ ไม่มีเงินเพียงพอที่จะไปหาเช่าบ้านได้ ซึ่งปัจจุบันส่วนใหญ่บ้านพักอาศัยเป็นลักษณะครอบครัว ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่สามารถจัดที่พักให้ข้าราชการผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเข้าอยู่อาศัย

๒. บ้านพักของทางราชการส่วนใหญ่มีสภาพชำรุด ทรุดโทรม น้ำท่วมเสมอ ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีและผู้อยู่อาศัยที่เป็นลูกจ้างประจำและพนักงานจ้างได้ดำเนินการซ่อมแซมให้สภาพพออยู่ได้เท่านั้น ซึ่งหากองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะดำเนินการซ่อมแซมให้สภาพดี ก็จะต้องให้ลูกจ้างประจำและพนักงานจ้างออกจากบ้านพักให้ได้ก่อน และดำเนินการซ่อมแซมบ้านพักให้ผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านพักต่อไป จากปัญหาดังกล่าวองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่กำหนดได้ จึงขอทำความตกลงกับปลัดกระทรวงมหาดไทย ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๑๗ วรรคสอง เพื่อยกเว้นให้บ้านพักของทางราชการเป็นบ้านพักของลูกจ้างประจำและพนักงานจ้างเฉพาะรายที่พักอาศัยในที่พักของทางราชการปัจจุบันเท่านั้น จนกว่าจะลาออกหรือพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี

๓. สน.คท. พิจารณาแล้วเห็นว่า ปลัดกระทรวงมหาดไทยได้อาศัยอำนาจตามข้อ ๑๗ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดหลักเกณฑ์ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๙๕๔ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการส่วนท้องถิ่นเข้าพักอาศัยในที่พักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเข้าพักอาศัยในที่พักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ กรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีได้จัดลูกจ้างประจำและพนักงานจ้างอื่น ๆ ซึ่งมิใช่ข้าราชการส่วนท้องถิ่น เข้าไปพักในที่พักของ

/ องค์กร ...

www.yotathai.com

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว แต่เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีมีเหตุผลความจำเป็นที่ไม่สามารถดำเนินการตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ จึงเห็นควรอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๘ (๕) มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี เป็นผู้พิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสม แต่เนื่องจาก ร.อสถ. (นายวีระวัฒน์ ชื่นวาริน) มีบัญชาให้ สน.กร. ช่วยพิจารณาว่า กรณีไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ในประเด็นดังกล่าว สามารถกระทำได้หรือไม่ สน.คท. จึงขอให้ สน.กร. ได้พิจารณาให้ความเห็นและแจ้ง สน.คท. ทราบ

สน.กร. พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วเห็นว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๙๕๔ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการส่วนท้องถิ่นเข้าพักอาศัยในที่พักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่างก็มีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเข้าพักอาศัยในที่พักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณเป็นสำคัญ ดังนั้น กรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีที่ได้จัดลูกจ้างประจำและพนักงานจ้างอื่น ๆ ซึ่งมิใช่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นเข้าไปพักในที่พักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว และเนื่องจากการที่ไม่สามารถจัดให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นเข้าพักอาศัยในที่พักที่สร้างขึ้นโดยใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นต้องเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการ จึงทำให้ราชการส่วนท้องถิ่นอาจได้รับความเสียหายจากการใช้งบประมาณก่อสร้างที่พักดังกล่าว กรณีจึงยังไม่อาจถือได้ว่ามีเหตุผลหรือมีความจำเป็นเพียงพอที่สมควรยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบฯ แม้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๑๗ วรรคสอง จะบัญญัติให้สามารถขอทำความตกลงกับปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้รักษาการตามระเบียบฯ เพื่อขอยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบฯ ดังกล่าวได้ก็ตาม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)

ผอ.สน.กร.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๕๖๗๑ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ อย ๐๐๓๗.๔/๗๑๕๙ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๘๔๔/๒๕๔๗
๒. บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๒๑๗/๒๕๕๐

ตามที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอหารือการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง กรณีนายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว นายกเทศมนตรีตำบลผักไห่ อุทธรณ์คำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามคำสั่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ ๑๒๒๑/๒๕๓๓ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเห็นว่านายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว ได้ยื่นอุทธรณ์เมื่อพ้นระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดจึงมีคำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ และต่อมากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งให้จังหวัดทราบว่า คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นคำสั่งทางปกครอง จึงต้องแจ้งสิทธิให้นายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว อุทธรณ์คำสั่งที่ไม่รับอุทธรณ์ ซึ่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยาก็ได้ดำเนินการแจ้งสิทธิ์ให้นายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว อุทธรณ์คำสั่งทางปกครองดังกล่าวแล้ว แต่ปรากฏว่านายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์เกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ตามนัยมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถรับอุทธรณ์ดังกล่าวได้ เนื่องจากเกินกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ และไม่สามารถพิจารณาในรายละเอียดเนื้อหาของคำอุทธรณ์ดังกล่าวตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ แต่เนื่องจากกรณีการยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ดังกล่าวได้พ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์เป็นครั้งที่สอง และยังไม่เคยมีแนวทางปฏิบัติหรือกรณีที่สามารถเทียบเคียงได้มาก่อน จังหวัดจึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ตามความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๘๔๔/๒๕๔๗ เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ : กรณีเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของคู่กรณีไว้พิจารณา ประเด็นที่สองและประเด็นที่สาม สรุปแนวทางปฏิบัติได้ว่า ในกรณีเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีคำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ของคู่กรณีไว้พิจารณา การกระทำดังกล่าวมิใช่การพิจารณาคำอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองจึงไม่ต้องรายงานความเห็น

/พร้อมเหตุผล...

www.yotathai.com

พร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อไปแต่อย่างใด และคำสั่งไม่รับอุทธรณ์เป็นคำสั่งทางปกครอง คู่กรณีย่อมมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. ตามความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จ ที่ ๒๑๓/๒๕๕๐ เรื่อง การขยายระยะเวลาอุทธรณ์และการรับอุทธรณ์ที่ยื่นเกินระยะเวลา : กรณีการอุทธรณ์คำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของกองทัพอากาศ ประเด็นที่สี่ สรุปแนวทางปฏิบัติได้ว่า กรณีที่มีการยื่นอุทธรณ์เมื่อพ้นระยะเวลาอุทธรณ์แล้ว คู่กรณีย่อมเสียสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาอุทธรณ์ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ย่อมไม่มีอำนาจที่จะรับคำอุทธรณ์ไว้พิจารณาเพื่อวินิจฉัยอุทธรณ์ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่จะมีอำนาจรับอุทธรณ์ที่ล่วงเลยระยะเวลาไว้พิจารณาได้ก็เฉพาะแต่กรณีที่มีบทบัญญัติกฎหมายกำหนดให้อำนาจไว้เท่านั้น เช่น กรณีของมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

อย่างไรก็ดี แม้เจ้าหน้าที่จะไม่มีอำนาจรับคำอุทธรณ์ที่ยื่นเกินระยะเวลาอุทธรณ์ที่กฎหมายกำหนดไว้พิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ แต่โดยที่มาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้เจ้าหน้าที่และผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่มีอำนาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์หรือให้โต้แย้งตามกฎหมายดังกล่าวหรือตามกฎหมายอื่นมาแล้วหรือไม่ ซึ่งเป็นอำนาจทั่วไปในการตรวจสอบควบคุมภายในฝ่ายปกครอง ดังนั้น เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่จึงอาจรับคำอุทธรณ์ที่ยื่นเกินระยะเวลานั้นไว้ในฐานะคำร้องเรียนเพื่อใช้เป็นข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาทบทวนคำสั่งทางปกครอง ซึ่งหากพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองก็อาจเพิกถอนคำสั่งโดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ ถึงมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๓. ตามข้อหารือของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาดังกล่าวข้างต้น นั้น หากผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเห็นว่านายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว ยื่นอุทธรณ์เกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ตามนัยมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาย่อมไม่มีอำนาจที่จะรับคำอุทธรณ์ไว้พิจารณาเพื่อวินิจฉัยอุทธรณ์และไม่ต้องรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ตามนัยมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อวินิจฉัยอุทธรณ์แต่ประการใด ทั้งนี้ ตามความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๘๔๔/๒๕๔๗ และเรื่องเสร็จที่ ๒๑๓/๒๕๕๐

๔. อย่างไรก็ดี หากผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีคำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ของนายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว ตามข้อ ๓ คำสั่งดังกล่าวย่อมเป็นคำสั่งทางปกครองและต้องแจ้งสิทธิให้นายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว อุทธรณ์คำสั่งตามนัยมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และหากนายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวเกินระยะเวลา

/ตามที่กฎหมาย...

www.yotathai.com

ตามที่กฎหมายกำหนดอีกครั้งหนึ่ง ก็ขอให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยารายงานมายังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อจักได้หารือแนวทางปฏิบัติไปยังคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เลี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๕๖๙๒ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติ กรณีศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ อย ๐๐๓๗.๔/๖๖๑๔ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๔

ตามที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับค่าตอบแทนตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสระบัว รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสระบัว และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสระบัว กรณีศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๗๒/๒๕๕๓ เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยพิพากษาเพิกถอนคำสั่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ ๑๕๐๘/๒๕๕๐ เรื่อง ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสระบัว และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสระบัว อำเภอพระนครศรีอยุธยา พ้นจากตำแหน่ง ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เนื่องจากข้อเท็จจริงสรุปได้ว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสระบัวและรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสระบัว มิได้กระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติมิชอบด้วยอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยให้มีผลย้อนหลังนับแต่วันที่ออกคำสั่งในวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป และขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. ประเด็นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาหารือโดยเห็นว่าเมื่อศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่สั่งให้นายสมศักดิ์ สำเภาคล้ายมีศิลป์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสระบัว และนางวรรธนา ม่วงสิงห์ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสระบัว พ้นจากตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เนื่องจากเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งหากนายสมศักดิ์ สำเภาคล้ายมีศิลป์ และนางวรรธนา ม่วงสิงห์ เห็นว่าตนได้รับความเสียหายอย่างใด ๆ ก็ชอบที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมายได้ ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๗๕/๒๕๕๑ แต่อย่างไรก็ดี จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองกลางดังกล่าวต่อศาลปกครองสูงสุดและขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด คดีจึงยังไม่ถึงที่สุด ดังนั้น หากนายสมศักดิ์ สำเภาคล้ายมีศิลป์ และนางวรรธนา ม่วงสิงห์ ประสงค์จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน

/ ก็ต้องรอ ...

www.yotathai.com

ก็ต้องรอผลการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดก่อน นั้น เห็นว่าเมื่อจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดแล้ว และตามมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติไว้สรุปได้ว่า ในกรณีที่เป็นคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นให้รอการปฏิบัติตามคำบังคับไว้จนกว่าจะพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ หรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์ให้รอการบังคับไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

ดังนั้น หากศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาว่าคำสั่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ ๑๕๐๘/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว และหากนายสมศักดิ์ สำเภาคล้ายมีศิลป์ และนางวรรธนา ม่วงสิงห์ เห็นว่าตนได้รับความเสียหายอย่างใด ๆ ก็ชอบที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมายได้ ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๗๕/๒๕๕๑ เรื่อง การดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างไรก็ดี การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนโดยยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐหรือฟ้องคดีต่อศาลปกครองจะต้องดำเนินการภายใน ๑ ปี นับแต่วันรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่วันทำละเมิด ทั้งนี้ ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๕๗๓/๒๕๔๙

๒. ประเด็นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาหารือกรณีค่าตอบแทนของนายสุชาติ พรหมสิน และนางนุสรา มังคละสวัสดิ์ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสระบัว คนที่ ๒ และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสระบัว โดยผลของมาตรา ๖๔/๑ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมีความเห็นเป็น ๒ แนวทาง สรุปได้ว่า นายสุชาติ พรหมสิน และนางนุสรา มังคละสวัสดิ์ อาจเป็นผู้เสียหายหรือมิใช่เป็นผู้เสียหายที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนได้ นั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติไว้สรุปได้ว่า ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๙ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้นต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ดังนั้น หากนายสุชาติ พรหมสิน และนางนุสรา มังคละสวัสดิ์ เห็นว่าตนเองได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการออกคำสั่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ ๑๕๐๘/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ก็ย่อมมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากหน่วยงานของรัฐหรือฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ส่วนการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในขณะที่มีการยื่นคำขอ โดยศาลจะเป็นผู้พิจารณาข้อยุติในประเด็นดังกล่าว อย่างไรก็ดี การเรียกร้อง

/ ค่าสินไหม ...

www.yotathai.com

ค่าสินไหมทดแทนโดยการยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐหรือฟ้องคดีต่อศาลปกครองจะต้องดำเนินการภายใน ๑ ปี นับแต่วันรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่วันทำละเมิด ทั้งนี้ ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๗๓/๒๕๔๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยให้ระอาต"

/ นัฐพล/พย.เลขสวร/หารือแนวทางปฏิบัติ กรณี จนท. ออกคำสั่งไม่ชอบ/ หน้า 8

www.yotathai.com

ด่วนมาก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สน.กร. (สดด.) โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕- ๖ ภายใน ๕๓๔๒

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๖๐๗ **วันที่** ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติกรณีการดำเนินการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในที่ดินกรรมสิทธิ์ของเทศบาลตำบลน้ำตกไทรโยคน้อย

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามหนังสือ สน.คท. (สจง.) ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๒/๗๓๐ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ขอหารือแนวทางปฏิบัติกรณีการดำเนินการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในที่ดินกรรมสิทธิ์ของเทศบาลตำบลน้ำตกไทรโยคน้อย ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สน.กร. พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. ประเด็นที่เทศบาลหารือว่าการดำเนินการจัดซื้อที่ดินแปลง นส. ๓ เลขที่ ๒๒๑ เลขที่ ๒๒๒ และเลขที่ ๒๒๓ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จำนวน ๒๑ ไร่ ถูกต้องแล้วใช่หรือไม่ และการที่กรมที่ดินสั่งเพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส. ๓) ทั้ง ๓ แปลง ทำให้เทศบาลเสียประโยชน์ มีแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างไร ซึ่งจังหวัดกาญจนบุรีพิจารณาแล้วเห็นว่า กรมที่ดินยังไม่ได้มีคำสั่งเพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส. ๓) ทั้ง ๓ แปลง เป็นเพียงแจ้งให้จังหวัดตรวจสอบข้อเท็จจริง และจังหวัดได้แจ้งให้อำเภอไทรโยคดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว ทั้งนี้ ตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๒(๒)/๓๖๙๒๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ และหนังสือจังหวัดกาญจนบุรี ที่ กจ ๐๐๑๙.๔/๒๑๘๙๕ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน นั้น เนื่องจากกรณีดังกล่าวอยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริงของจังหวัดกาญจนบุรี สน.กร. จึงยังไม่สามารถให้ความเห็นในประเด็นดังกล่าวได้

๒. สำหรับประเด็นเกี่ยวกับการกู้เงิน กสท. จำนวน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท มาจัดซื้อที่ดินทั้ง ๓ แปลง ประเด็นการจ้างเหมาเอกชนมาทำการถมดินบริเวณที่ดินทั้ง ๓ แปลง ประเด็นการประกาศจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามโครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาล และประเด็นที่เทศบาลดำเนินการขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขโครงการจากโครงการเดิม คือ โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำบริเวณน้ำตกไทรโยคน้อย เป็นโครงการใหม่ จำนวน ๖ โครงการ นั้น ขอให้ สน.คท. พิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง และขอส่งเรื่องดังกล่าวคืนมาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายวันชัย จันทร์พร)
ผอ.สน.กร.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

/ ณัฐพล/ผอ.เลอสรรหารือแนวทางปฏิบัติ การดำเนินการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้าง หน้า 1

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สน.กร. (สคด.) โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕- ๖ ภายใน ๕๓๔๒
ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๖๓๓ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔
เรื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอคืนเงินค่าจ้างขยายเขตจำหน่ายน้ำประปาส่วนที่เหลือ

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามหนังสือ สน.คท. (สจง.) ด่วน ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ ๖๔๓ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ขอหารือกรณี การประปาส่วนภูมิภาคแจ้งว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสายคำโห้มีหนังสือขอรับเงินอุดหนุนโครงการ ขยายเขตประปาหมู่ที่ ๔ และหมู่ที่ ๕ ส่วนที่เหลือจ่ายคืนจากการประปาส่วนภูมิภาค โดยอ้างอิงหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดแนวทางปฏิบัติว่ากรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอให้หน่วยงานอื่นของรัฐดำเนินการ เช่น ขยายเขตไฟฟ้าและเขตประปา เนื่องจากประชาชนได้รับความเดือดร้อนในด้านสาธารณูปโภค ซึ่งมีสาระสำคัญประการหนึ่ง คือ ให้แจ้งหน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุนทราบว่า เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ต้องรายงานผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และคืนเงินเหลือจ่าย (ถ้ามี) ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในลักษณะลาภมิควรได้ แต่การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) มีความเห็นว่า การใช้เงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เพื่อขยายเขตจำหน่ายน้ำประปาให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เป็นการดำเนินการตาม “สัญญาจ้างบริการเพื่อจัดให้มีน้ำประปาเพื่อการอุปโภคและบริโภค อันเป็นอำนาจหน้าที่ของ อปท.” เมื่อกระบวนการดำเนินงานตามสัญญาทั้งในขั้นตอนการประมาณราคา การจัดหาผู้รับจ้างเป็นไปตามหลักวิชาการ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องแล้ว การเสนอราคาต่ำกว่าราคากลางที่ประมาณการไว้เกิดจากการแข่งขันระหว่างผู้เสนอราคา กปภ. ย่อมมีสิทธิรับเงินค่าจ้างตามสัญญา กรณีมิใช่การรับเงินหรือทรัพย์สินโดยปราศจากมูลเหตุอันจะอ้างกฎหมายได้ จึงมิใช่เรื่องลาภมิควรได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แต่อย่างใด ซึ่ง สน.คท. พิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีดังกล่าวข้างต้นเป็นปัญหาข้อกฎหมายในเรื่องลาภมิควรได้ และเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปด้วยความละเอียดรอบคอบ จึงขอหารือ สน.กร. ว่ากรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณสนับสนุนให้แก่การประปาส่วนภูมิภาคเพื่อดำเนินการขยายเขตประปา และมีเงินเหลือจ่ายจากการดำเนินการ ถือว่าเงินเหลือจ่ายดังกล่าวเป็นลาภมิควรได้ตามกฎหมาย ซึ่งการประปาส่วนภูมิภาคจะต้องคืนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้สนับสนุนใช่หรือไม่ นั้น

สน.กร. พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวมิใช่ปัญหาข้อกฎหมายในเรื่องลาภมิควรได้ตามที่ สน.คท. กล่าวอ้างถึงแต่ประการใด แต่เป็นปัญหาเรื่องการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การตั้งงบประมาณรายจ่ายและการใช้จ่ายเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งหากมีการทำบันทึกข้อตกลงอุดหนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๗๔ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๓ เรื่อง การตั้งงบประมาณรายจ่ายและการใช้จ่ายงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องย่อมต้องผูกพันตามบันทึกข้อตกลงในการคืนเงินเหลือจ่ายให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยถือปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะลาภมิควรได้

/ เนื่องจาก ...

www.yotathai.com

เนื่องจากการประปาส่วนภูมิภาคกล่าวอ้างว่า การใช้เงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เพื่อขยายเขตจำหน่ายน้ำประปาให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เป็นการดำเนินการตาม "สัญญาจ้างบริการเพื่อจัดให้มีน้ำประปาเพื่อการอุปโภคและบริโภค อันเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" ซึ่งผ่านการพิจารณาร่วมกันระหว่าง กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และ กปภ. โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ให้ความเห็นชอบในหลักการเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติด้วยแล้ว ประกอบกับกรณีนี้มีการลงนามในสัญญาจ้างดังกล่าวระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลสายคำโห้กับการประปาส่วนภูมิภาคโดยมิได้มีข้อตกลงเกี่ยวกับการคืนเงินเหลือจ่ายจากการอุดหนุนแต่ประการใด ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากสัญญาจ้างดังกล่าว ในเบื้องต้นองค์การบริหารส่วนตำบลสายคำโห้ย่อมมิอาจเรียกคืนเงินเหลือจ่ายได้

อย่างไรก็ดี เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปด้วยความรอบคอบ สน.คท. ควรตรวจสอบเกี่ยวกับการทำบันทึกข้อตกลงการให้เงินอุดหนุนซึ่งจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๗๔ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๓ และการทำสัญญาจ้างบริการเพื่อจัดให้มีน้ำประปาเพื่อการอุปโภคและบริโภค ซึ่งการประปาส่วนภูมิภาคกล่าวอ้างว่าผ่านการพิจารณาร่วมกันระหว่างกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และการประปาส่วนภูมิภาค โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบในหลักการแล้วว่ามีความเกี่ยวข้องกันรวมทั้งมีผลทางกฎหมายอย่างไร และพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)
ผอ.สน.กร.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

/ณัฐพล/พิ่ริม/สน.คท. หน้า 2

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๐๒๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง หารือการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน

อ้างถึง หนังสือจังหวัดลำพูน ที่ ลพ ๐๐๓๗.๔/๖๔๓๒ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๑๐/๒๕๕๓

ตามที่จังหวัดลำพูนได้มีหนังสือหารือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรณีเทศบาลตำบลทาสบเส้า อำเภอแม่ทา ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งดังกล่าว ถือเป็นคณะกรรมการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่สามารถนำมาใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๖ ประกอบกับกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเทศบาลตำบลทาสบเส้า ซึ่งนายกเทศมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งมิใช่คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมาย คณะกรรมการดังกล่าวจึงมิใช่ “คณะกรรมการ” ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแต่อย่างใด ทั้งนี้ เทียบเคียงบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๑๐/๒๕๕๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๑๕๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง หารือแนวทางการบังคับความรับผิดทางละเมิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดเชียงราย ที่ ชร ๐๐๓๗.๔/๑๖๒๑๒ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๔
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๖๕๙ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๙
๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๓๖๔ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จ ที่ ๘๘๖/๒๕๕๐ เรื่อง การยึดอายัดทรัพย์สินที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครอง

ตามที่จังหวัดเชียงรายมีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอหารือกรณีเทศบาลตำบลบ้านดู่ได้มีคำสั่งให้บุคคลชำระค่าสินไหมทดแทน กรณีเกิดความเสียหายจากการเบิกจ่ายเงินตามโครงการฝึกอบรมและทัศนศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม พัฒนาศักยภาพบุคลากรและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านดู่ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ประเด็นที่เทศบาลตำบลบ้านดู่ หารือว่า กรณีมีการออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ ๔ คำสั่ง การนับอายุความเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนความรับผิดทางละเมิดจะนับแบบไหน และยึดฉบับใดเป็นหลักการเริ่มต้นนับอายุความ ซึ่งจังหวัดเชียงรายมีความเห็นสรุปได้ว่า อายุความสองปีตามนัยมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เริ่มนับตั้งแต่วันที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดู่ลงนามวินิจฉัยสั่งการสำนวนการสอบสวน และหากนายกเทศมนตรีตำบลบ้านดู่ได้มีการออกคำสั่งให้ชำระเงินภายในอายุความตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ก็สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงอายุความในการออกคำสั่ง ทั้งนี้ ตามนัยหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๗ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๑ หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔/ว ๑๒๕ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ ประกอบกับความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๕ นั้น ความเห็นของจังหวัดเชียงรายถูกต้องแล้ว

/๒. ประเด็น...

www.yotathai.com

๒. ประเด็นที่เทศบาลตำบลบ้านดู่หารือว่า กรณีมีการออกคำสั่งตามสิ่งที่ส่งมาด้วยแล้ว และเทศบาลตำบลบ้านดู่ได้แจ้งกำหนดให้ชำระเงินครบถ้วน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕๗ เรียบร้อยแล้ว แต่ผู้ต้องชำระค่าสินไหมทดแทนเพิกเฉยไม่ยอมชำระ กรณีนี้อายุความจะหมดภายในกี่ปี ซึ่งจังหวัดเชียงรายมีความเห็นสรุปได้ว่า เมื่อเทศบาลตำบลบ้านดู่ได้ออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว ก็ไม่ต้องคำนึงถึงอายุความในการออกคำสั่ง หากผู้ต้องรับผิดไม่ยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกำหนด เทศบาลตำบลบ้านดู่ก็ต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองต่อไป คือจะต้องดำเนินการบังคับให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้เงิน ตามนัยความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๕ นั้น ความเห็นของจังหวัดเชียงรายถูกต้องแล้ว

๓. ประเด็นที่ผู้ต้องชำระค่าสินไหมทดแทนรายที่เพิกเฉยไม่ยินยอมชำระได้ฟ้องศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครอง กรณีนี้อายุความจะสะดุดหยุดลงหรือขยายออกไปหรือไม่ หากสะดุดหยุดลงหรือขยายออกไป หรือแยกเฉพาะประเด็นคือบังคับทางปกครองก็บังคับในส่วนที่ฟ้องก็ฟ้องไป ตามประเด็นข้อนี้ต้องอาศัยตามหลักกฎหมายใดที่นำมาอ้างอิงได้ ซึ่งจังหวัดเชียงรายมีความเห็นสรุปได้ว่า หากผู้มีอำนาจตามความในมาตรา ๕๖ ของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือศาลปกครองมิได้มีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับไว้ก่อน เทศบาลตำบลบ้านดู่ก็ต้องดำเนินการตามมาตรการบังคับทางปกครองต่อไป นั้น ความเห็นของจังหวัดเชียงรายถูกต้องแล้ว ประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๘๖/๒๕๕๐ เรื่อง การยึดอายัดทรัพย์สินที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครอง

๔. ประเด็นที่เทศบาลตำบลบ้านดู่หารือว่า กรณีหากเทศบาลต้องบังคับชำระหนี้ด้วยวิธีการทางปกครอง ต้องนำหลักเกณฑ์ใดมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ และหากนำวิธีการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้ยังมีปัญหาว่าจะมีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร ซึ่งจังหวัดเชียงรายมีความเห็นสรุปได้ว่า เทศบาลตำบลบ้านดู่จะต้องดำเนินการยึด อายัด ทรัพย์สินของผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนออกขายทอดตลาด โดยให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕๗ ประกอบกับหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔/ว ๑๒๕ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ นั้น ความเห็นของจังหวัดเชียงรายถูกต้องแล้ว โดยมีแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมตามหนังสือหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๖๕๙ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๙ เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๓๖๔ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

/๕. ประเด็น...

www.yotathai.com

๕. ประเด็นที่เทศบาลตำบลบ้านดู่หารือว่า กรณีหากเทศบาลตำบลบ้านดู่ไม่ใช้วิธีบังคับทางปกครอง จะสามารถนำเรื่องดังกล่าวฟ้องต่อศาลปกครองได้หรือไม่ ซึ่งจังหวัดเชียงรายมีความเห็นสรุปได้ว่า เทศบาลตำบลบ้านดู่จะฟ้องต่อศาลปกครองไม่ได้ ตามแนวคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๗๔/๒๕๔๖ และความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๖๕๕/๒๕๔๖ นั้น ความเห็นของจังหวัดเชียงรายถูกต้องแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"คำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

จอมขวัญ/หารือแนวทางการบังคับทางละเมิด จ.เชียงราย

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖ ภายใน ๕๒๔๓

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๖๙๒ **วันที่** ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง หารือการขออนุมัติให้ยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามหนังสือ สน.คท. (สจง.) ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ ๖๐๒ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๔ ขอหารือกรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรจัดซื้อพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์โค จำนวน ๖๙ ตัว ให้เกษตรกรยืมในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ มีเงื่อนไขในสัญญายืมว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องโอนกรรมสิทธิ์ในโคให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยง เมื่อครบสัญญา ๕ ปีแล้ว (พ.ศ. ๒๕๔๙) ซึ่งจังหวัดยโสธรเห็นว่าไม่อาจโอนให้แก่เกษตรกรหรือทายาทได้ แต่เพื่อให้โครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงตามโครงการ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๕๐ (๓) ซึ่ง สน.คท. พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. โดยหลักการของการจำหน่ายพัสดุตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๕๐ การจำหน่ายพัสดุเป็นขั้นตอนต่อเนื่องจากการที่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการตรวจสอบพัสดุประจำปีแล้วปรากฏว่ามีพัสดุชำรุดเสื่อมคุณภาพ ไม่สามารถซ่อมแซมได้ หรือหากซ่อมแซมได้ก็จะได้รับประโยชน์ไม่คุ้มค่าหรือไม่จำเป็นต้องใช้ในราชการต่อไป หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นก็สามารถพิจารณาจำหน่ายพัสดุดังกล่าวตามวิธีการที่ระเบียบฯ กำหนดได้ อย่างไรก็ดี สำหรับการจำหน่ายโดยวิธีการโอนนั้น ระเบียบฯ ไม่เปิดช่องให้จำหน่ายพัสดุโดยการโอนให้เอกชนได้

๒. กรณีที่หารือ ข้อเท็จจริงปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรได้จัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรในการเลี้ยงสัตว์โดยจัดซื้อพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์โค รวม ๖๙ ตัว ให้แก่เกษตรกรโดยทำสัญญายืมมีกำหนดเวลา ๕ ปี และมีเงื่อนไขในสัญญาว่าเมื่อครบกำหนดเวลา ๕ ปี องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ผู้ให้ยืมตกลงยกกรรมสิทธิ์ในแม่โคให้ผู้ยืม นั้น เนื่องจากแม่โคดังกล่าวเป็นพัสดุที่ยังไม่หมดความจำเป็นในการใช้งาน ประกอบกับกรณีนี้เป็นการโอนให้แก่เอกชน ดังนั้น จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ของระเบียบฯ ที่จะจำหน่ายได้ อย่างไรก็ดี หากโครงการดังกล่าวเป็นการดำเนินการภายใต้ขอบข่ายอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และโครงการมีวัตถุประสงค์ที่จะมอบแม่โคให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมในโครงการ กรณีนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดก็อาจรายงานเหตุผลความจำเป็นที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ ๑๕๐ เพื่อขอทำความตกลงกับปลัดกระทรวงมหาดไทยตามนัยข้อ ๔ วรรคสอง ของระเบียบ ฯ

แต่เนื่องจาก ...

www.yotathai.com

แต่เนื่องจาก ร.อสถ. (นายวีระวัฒน์ ชื่นวาริน) มีบัญชาให้ สน.กร. ช่วยพิจารณาว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๕๐ (๓) ในประเด็นดังกล่าวได้หรือไม่ สน.คท. จึงขอให้ สน.กร. ได้พิจารณาให้ความเห็นและแจ้ง สน.คท. ทราบ

สน.กร. พิจารณาแล้วเห็นว่า โดยหลักการของกฎหมายแล้ว กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้และจะขอทำความตกลงยกเว้นไม่ปฏิบัติตามระเบียบจะต้องมีเหตุผลและความจำเป็นเพียงพอ รวมทั้งต้องเป็นการขอยกเว้นก่อนที่จะมีการปฏิบัตินอกเหนือที่ระเบียบกำหนด และการขอยกเว้นดังกล่าวต้องไม่เป็นการดำเนินการในลักษณะกำหนดระเบียบขึ้นมาใหม่ ประกอบกับตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๔ วรรคแรก กำหนดไว้ว่า ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และตามวรรคสอง กำหนดไว้ว่า ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ให้ขอทำความตกลงกับปลัดกระทรวงมหาดไทยก่อนการปฏิบัติ

ดังนั้น กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๑๕๐ (๓) จึงไม่สามารถขอทำความตกลงกับปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ เพราะตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๔ วรรคสอง กำหนดไว้เพียงว่าให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอทำความตกลงกรณีไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่กำหนดในวรรคหนึ่งเท่านั้น ประกอบกับกรณีนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรก็ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบตั้งแต่ต้น กล่าวคือ ได้ไปทำสัญญาโดยมีเงื่อนไขที่จะโอนพัสดุให้แก่เอกชน ซึ่งไม่อยู่ในหลักการของกฎหมายที่จะขอทำความตกลงยกเว้นไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ ในภายหลังได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)
ผอ.สน.กร.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น โทร. ๐-๒๒๔๗-๖๖๓๔ ภายใน ๕๒๔๓

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๖๒๐ วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอหารือการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามหนังสือ สน.คท. (สจง.) ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/๙๕๓ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๔ แจ้งว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ขอหารือกรณี เทศบาลเมืองเกาะสมุยได้ตั้งงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ จำนวน ๗ โครงการ ให้กับสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะสมุยตามวงเงินที่ตั้งไว้ และเทศบาลเมืองเกาะสมุยได้มีหนังสือแจ้งให้สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวฯ ดำเนินการตามโครงการดังกล่าวไปก่อน และจะเบิกจ่ายเงินอุดหนุนให้ภายหลัง ต่อมาสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวฯ ก็ได้ดำเนินการโครงการดังกล่าวแล้วเสร็จพร้อมขอเบิกจ่ายเงินอุดหนุนทั้ง ๗ โครงการ แต่เนื่องจากเทศบาลเมืองเกาะสมุยไม่ได้กำหนดห้วงเวลาในการเบิกจ่ายหรือรับเงินอุดหนุนที่ชัดเจน เทศบาลเมืองเกาะสมุยจึงขอหารือว่าเทศบาลฯจะสามารถเบิกจ่ายเงินอุดหนุนทั้ง ๗ โครงการดังกล่าวได้หรือไม่ ซึ่งจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีความเห็นว่าเทศบาลเมืองเกาะสมุยมิได้ปฏิเสธการจ่ายเงินอุดหนุน และมิใช่ความบกพร่องของสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวฯ ในการจัดทำกิจกรรมตามโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุนก่อนที่จะได้ดำเนินโครงการ เทศบาลเมืองเกาะสมุยจึงสามารถเบิกจ่ายเงินอุดหนุนให้กับสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวฯ ได้ จากกรณีดังกล่าว สน.คท. (สจง.) พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมาย จึงขอหารือว่าการที่เทศบาลเมืองเกาะสมุยมีหนังสือแจ้งให้สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวฯ ดำเนินการตามโครงการดังกล่าวจำนวน ๗ โครงการไปก่อนและจะเบิกจ่ายเงินอุดหนุนให้ภายหลัง ถือเป็นการทำสัญญาจะให้ ตาม ป.พ.พ. หรือเป็นคำสั่งทางปกครองตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และมีผลผูกพันกับเทศบาลเมืองเกาะสมุยที่จะต้องเบิกจ่ายเงินอุดหนุนให้กับสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวฯ ภายหลังจากโครงการสิ้นสุดแล้วหรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สน.กร. พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่เทศบาลเมืองเกาะสมุยมีหนังสือแจ้งให้สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวฯ ดำเนินการตามโครงการดังกล่าวจำนวน ๗ โครงการไปก่อน และจะเบิกจ่ายเงินอุดหนุนให้ภายหลัง นั้น แม้จะเป็นการแสดงเจตนาที่จะให้เงินอุดหนุนแก่สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวฯ ในลักษณะคำมั่นว่าจะให้หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินก็ตาม แต่ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๕๒๖ บัญญัติไว้สรุปได้ว่า คำมั่นว่าจะให้ทรัพย์สินต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่จึงจะมีผลผูกพันผู้ให้ในอันที่จะต้องปฏิบัติตามคำมั่นดังกล่าว และเมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงตามที่หารือว่าเทศบาลเมืองเกาะสมุยและสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวฯ มีการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายดังกล่าว การแสดงเจตนาที่จะให้เงินอุดหนุนแก่สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวฯ จึงไม่ผูกพันเทศบาลเมืองเกาะสมุยแต่ประการใด ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๗๔/๒๔๙๓

/ และ ...

www.yotathai.com

และคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๐๖ – ๑๖๐๗/๒๕๐๘ ส่วนการที่เทศบาลเมืองเกาะสมุยมีหนังสือแจ้งให้สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวฯ ดำเนินการตามโครงการดังกล่าว จะมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่ เห็นว่า ตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติไว้ว่า "คำสั่งทางปกครอง หมายความว่า การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน" และเมื่อพิจารณาข้อกฎหมายดังกล่าวประกอบข้อเท็จจริงตามที่หารือ แม้การแจ้งให้สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวฯ ดำเนินการตามโครงการ จะเป็นการดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองเกาะสมุยก็ตาม แต่เมื่อไม่ปรากฏว่าเทศบาลเมืองเกาะสมุยมีอำนาจตามกฎหมายอย่างไรในการดำเนินการแจ้งให้สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวฯ ดำเนินการตามโครงการดังกล่าวได้ คำสั่งของเทศบาลเมืองเกาะสมุยดังกล่าวข้างต้นจึงไม่เข้าลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง แต่ประการใด

อนึ่ง สน.กร.มีข้อสังเกตว่า ตาม พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕๖ บัญญัติให้เทศบาลนครมีอำนาจหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลคือ การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว แต่ตาม พ.ร.บ.เทศบาล ดังกล่าวมิได้บัญญัติให้เทศบาลเมืองมีหน้าที่ที่ต้องกระทำในการส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยวแต่ประการใด ดังนั้น จึงขอให้ สน.คท.ตรวจสอบประเด็นเกี่ยวกับกรณีที่เทศบาลเมืองเกาะสมุยอุดหนุนโครงการให้กับสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะสมุยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)
ผอ.สน.กร.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๗๑๕๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนกรณีผู้ต้องรับผิดทางละเมิดตาย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดจันทบุรี ที่ จบ ๐๐๓๗.๔/๑๒๖๗๒ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๔
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐
๓. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ตามที่จังหวัดจันทบุรีรายงานขอทำความตกลงกับกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับการขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้างได้มีคำสั่ง ที่ ๒๑๘/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ให้นายอาทิตย์ มิ่งจงเจริญ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง ต้องรับผิดชดใช้เงินเนื่องจากกระทำละเมิดต่อองค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง จำนวน ๖๔,๘๕๙.๒๖ บาท โดยจังหวัดจันทบุรีได้อนุมัติให้นายอาทิตย์ มิ่งจงเจริญ ผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนเป็นรายเดือนในอัตราเดือนละ ๑,๐๒๐ บาท จำนวน ๖๔ งวด เป็นเวลา ๕ ปี ๔ เดือน และเดือนสุดท้ายจำนวน ๕๙๙.๒๖ บาท ซึ่งนายอาทิตย์ มิ่งจงเจริญ ได้ผ่อนชำระไปแล้วจำนวน ๗ งวด เป็นเงิน ๗,๑๔๐ บาท คงเหลือยอดหนี้ที่ต้องชำระ จำนวน ๕๗,๗๑๙.๒๗ บาท ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ นายอาทิตย์ มิ่งจงเจริญ ได้เสียชีวิต นางสาวสุวรรณา มิ่งจงเจริญ บุตรของนายอาทิตย์ มิ่งจงเจริญ ได้ทำหนังสือสัญญารับสภาพหนี้ที่เหลืออยู่ของนายอาทิตย์ มิ่งจงเจริญ โดยขอผ่อนชำระในอัตราเดือนละ ๕๐๐ บาท จำนวน ๑๑๖ งวด เป็นเวลา ๙ ปี ๘ เดือน งวดสุดท้ายเป็นเงิน ๒๑๙.๒๖ บาท เนื่องจากนางสาวสุวรรณา มิ่งจงเจริญ ยังเป็นนักศึกษาอยู่ และไม่มีรายได้ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนถึงแก่ความตาย บรรดาทรัพย์สิน สิทธิหน้าที่ และความรับผิดต่างๆ ซึ่งเป็นกองมรดกของผู้ตายย่อมตกทอดแก่ทายาท และทายาทไม่จำเป็นต้องรับผิดเกินกว่าทรัพย์มรดกที่ตกทอดได้แก่ตน ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๕๙๙ มาตรา ๑๖๐๐ และมาตรา ๑๖๐๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าหนี้ในมูลละเมิดต้องเรียกให้ทายาทรับผิดในหนี้อันเกิดจากมูลละเมิดที่เป็นมรดกตกทอดไปยังทายาทดังกล่าว และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๒๔ ก็ได้กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานของรัฐส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องทายาทหรือผู้จัดการมรดกของเจ้าหน้าที่โดยระมัดระวังอย่าให้ขาดอายุความมรดก โดยสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนย่อมอยู่ภายใต้บังคับอายุความการใช้สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ที่ถึงแก่ความตายตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๙๓/๒๓ และมาตรา ๑๗๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ หน่วยงานของรัฐต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากทายาทของเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งปีนับแต่เมื่อได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก

/๒. ประเด็น...

www.yotathai.com

๒. ประเด็นที่นางสาวสุวรรณา มิ่งจงเจริญ บุตรของนายอาทิตย์ มิ่งจงเจริญ ได้ทำหนังสือสัญญารับสภาพหนี้ที่เหลืออยู่ของนายอาทิตย์ มิ่งจงเจริญ โดยขอผ่อนชำระในอัตราเดือนละ ๕๐๐ บาท จำนวน ๑๑๖ งวด เป็นเวลา ๙ ปี ๘ เดือน งวดสุดท้ายเป็นเงิน ๒๑๙.๒๖ บาท นั้น เห็นว่า หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ข้อ ๑๐ ซึ่งกำหนดไว้ว่า การปฏิบัตินอกเหนือจากหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเท่านั้น โดยไม่รวมถึงบุคคลภายนอกซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่แต่อย่างใด และตามข้อ ๑๐ ของหลักเกณฑ์ดังกล่าวก็เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้สำหรับผ่อนผันในกรณีที่เจ้าหน้าที่และหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้ โดยไม่รวมถึงบุคคลภายนอกเช่นเดียวกัน ดังนั้น เมื่อนางสาวสุวรรณา มิ่งจงเจริญ ทายาทของนายอาทิตย์ มิ่งจงเจริญ มิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นจึงไม่สามารถนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้บังคับได้

อย่างไรก็ดี การที่นางสาวสุวรรณา มิ่งจงเจริญ บุตรของนายอาทิตย์ มิ่งจงเจริญ ได้ทำหนังสือสัญญารับสภาพหนี้ที่เหลืออยู่ของนายอาทิตย์ มิ่งจงเจริญ โดยขอผ่อนชำระในอัตราเดือนละ ๕๐๐ บาท จำนวน ๑๑๖ งวด เป็นเวลา ๙ ปี ๘ เดือน งวดสุดท้ายเป็นเงิน ๒๑๙.๒๖ บาท นั้น เป็นกรณีที่บุคคลภายนอกตกลงประนีประนอมยอมความชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง ซึ่งไม่มีกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการอื่นๆ กำหนดไว้ให้องค์การบริหารส่วนตำบลถือปฏิบัติ กรณีจึงเป็นดุลพินิจของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง ซึ่งเป็นผู้บริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ที่จะสามารถประนีประนอมยอมความได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องพิจารณาให้รอบคอบด้วยว่าไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์หรือได้รับความเสียหาย มิฉะนั้นเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องอาจต้องรับผิดทางละเมิดและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่องค์การบริหารส่วนตำบล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ส๔๑๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุมัติงดเว้นดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดเนื่องจากกระทำละเมิดต่อเทศบาล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดนครศรีธรรมราช ด่วนที่สุด ที่ นศ ๐๐๓๗.๔/๘๙๕๖ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔
๒. หนังสือจังหวัดนครศรีธรรมราช ด่วนที่สุด ที่ นศ ๐๐๓๗.๔/๑๙๘๙๔ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๔

ตามที่จังหวัดนครศรีธรรมราช รายงานขอทำความตกลงกับกระทรวงมหาดไทย กรณีเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ ได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๔ เรียกให้นายมนู บุญวงศ์แก้ว ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์เป็นเงินจำนวน ๒๙๕,๐๐๐ บาท ภายใน ๔๕ วัน เนื่องจากกระทำละเมิดต่อเทศบาล เมื่อครั้งนายมนู บุญวงศ์แก้ว ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลร่อนพิบูลย์ ได้อนุมัติจัดซื้อรถตักหน้าขุดหลังในราคาที่เกินกว่าราคามาตรฐานครุภัณฑ์ โดยเป็นการกระทำด้วยความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ต่อมานายมนู บุญวงศ์แก้ว ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๔ ถึงเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ ขอชำระค่าสินไหมทดแทนเฉพาะเงินต้น จำนวน ๒๙๕,๐๐๐ บาท สำหรับดอกเบี้ยในระหว่างที่ผิดนัดขอให้เทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์อนุมัติงดเว้นให้ และจะชำระให้เสร็จสิ้นภายใน ๓ เดือนหลังจากได้รับอนุมัติตามคำขอ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นโดยได้รับมอบหมายจากกระทรวงมหาดไทย ขอเรียนว่า กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณากรณีดังกล่าวแล้ว เห็นว่า นายมนู บุญวงศ์แก้ว ได้กระทำละเมิดต่อเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์โดยมีพฤติการณ์จงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ และการที่จะงดเว้นไม่ต้องชำระดอกเบี้ยผิดนัดให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการควรเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นยากจนรวมทั้งไม่มีทรัพย์สินเพียงพอจะชำระหนี้และน่าจะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ แต่กรณีของนายมนู บุญวงศ์แก้ว นั้น มีทรัพย์สินที่สามารถสืบทรัพย์ได้รวมแล้วราคาประมาณ ๒,๙๗๓,๗๗๗ บาท ประกอบกับจำนวนเงินดอกเบี้ยผิดนัดก็เกิดจากการที่นายมนู บุญวงศ์แก้ว จงใจไม่ชำระหนี้แก่เทศบาลจนระยะเวลาล่วงเลยมาเกือบสิบปี ทั้งที่เทศบาลได้มีหนังสือแจ้งเตือนให้ชดใช้มาโดยตลอด และการงดเว้นดอกเบี้ยผิดนัดก็ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาลรวมทั้งไม่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ ดังนั้น จึงไม่อนุมัติให้เทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์งดเว้นดอกเบี้ยผิดนัดแก่นายมนู บุญวงศ์แก้ว และขอให้จังหวัดแจ้งเทศบาลดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยการบังคับคดีกับทรัพย์สินของนายมนู บุญวงศ์แก้ว แล้วขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาสิบปี กล่าวคือภายในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๔

อนึ่ง กรณีที่เทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ในการดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์กระทำด้วยความยากลำบาก เนื่องจากขาดแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน จึงมีความเสี่ยงต่อชีวิต ทรัพย์สิน และหน้าที่การงาน จึงขอให้พิจารณาแนวทางดำเนินการให้กับเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ด้วย นั้น ขอให้จังหวัดนครศรีธรรมราชแจ้งเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์

/ถือปฏิบัติ...

www.yotathai.com

ถือปฏิบัติตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ เรื่อง แนวทางการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ประกอบกับความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๖๗๓/๒๕๕๑ เรื่อง แนวทางการใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับทรัพย์สินที่อยู่ต่างพื้นที่ และความคุ้มครองตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ซึ่งประเด็นที่สองได้สรุปแนวทางที่เจ้าหน้าที่ผู้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองจะได้รับความคุ้มครองทางแพ่ง (ละเมิด) รวมทั้งทางอาญาไว้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายขวัญชัย วงศ์นิติกร)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

www.yotathai.com

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๐๑๑๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลบางกระทึกต่อบุคคลภายนอก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดนครปฐม ที่ นฐ ๐๐๓๗.๔/๑๘๖๘๒ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐
๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วน ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๗๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๒
๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๖๓๗ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๒
๕. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๔๑
๒. สำเนาความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๙๐๗/๒๕๕๑
๓. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๓.๑/๒๒๖๕๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

ตามที่จังหวัดนครปฐมรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลภายนอก กรณี นายวิชัย วิริยะชูศรี เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งพนักงานจ้างทั่วไป เทศบาลตำบลบางกระทึก (เดิมองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระทึก) ประสบอุบัติเหตุขณะปีนขึ้นไปบนซุ้มเหล็กเพื่อเปลี่ยนธงชาติและธงเฉลิมพระเกียรติจึงถูกไฟฟ้าช็อตที่ศีรษะทำให้แขน ขาหมดแรง แล้วตกลงมาจากซุ้มเหล็ก ได้รับบาดเจ็บสาหัส และนายวิชัย วิริยะชูศรี ได้ฟ้องคดีแพ่งเทศบาลตำบลบางกระทึก โดยนายกเทศมนตรีตำบลบางกระทึก (เดิมองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระทึก) เป็นจำเลยที่ ๑ ต่อศาลจังหวัดนครปฐม ต่อมาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ได้มีคำพิพากษาให้เทศบาลตำบลบางกระทึกชดใช้ค่าสนไหมทดแทนให้แก่นายวิชัย วิริยะชูศรี เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑,๓๒๑,๕๘๐.๔๔ บาท และเทศบาลตำบลบางกระทึกได้รายงานให้อำเภอสามพรานแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เนื่องจากนายกเทศมนตรีตำบลบางกระทึกเป็นคู่กรณีกับนายวิชัย วิริยะชูศรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ต้องอาศัยอำนาจตามข้อ ๓๑ ข้อ ๓๒ ข้อ ๓๓ และข้อ ๓๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

/ หมาย ๒ ...

www.yotathai.com

หมวด ๒ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก แล้วแต่กรณี ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ข้อ ๒ เป็นฐานอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

๒. ตามข้อ ๓๑ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หมวด ๒ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ได้กำหนดให้นำข้อ ๘ ถึงข้อ ๒๐ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หมวด ๑ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐมาใช้โดยอนุโลม และตามข้อ ๑๒ ของระเบียบดังกล่าวได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ว่า ผู้ใดจะเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ในกรณีผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ ไม่ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการภายในเวลาอันควรหรือแต่งตั้งคณะกรรมการโดยไม่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงกรณีผู้แต่งตั้งคณะกรรมการเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง ซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางด้วย

๓. การที่นายอำเภอสามพรานได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น ตามคำสั่งอำเภอสามพราน ที่ ๑๗๔/๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๔ นั้น ไม่ถูกต้องและสมควรยกเลิกคำสั่งดังกล่าว เพราะเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการแต่งตั้งคณะกรรมการ ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่บัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัด และให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอนั้น ประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๔๑ (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๒) ที่สรุปได้ว่า นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี ตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามนัยข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๙๐๗/๒๕๕๑ ที่สรุปได้ว่า เมื่อกระทรวงการคลังแจ้งผลการตรวจสอบโดยมีความเห็นว่ามีเจ้าหน้าที่ผู้อื่นร่วมกระทำละเมิดต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพิ่มเติมด้วย นายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศต้องนำความเห็นของกระทรวงการคลังมาประกอบการพิจารณาวินิจฉัยด้วย หากนายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศสั่งการแตกต่างจากความเห็นของกระทรวงการคลังก็จะต้องส่งความเห็นดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์ ในฐานะผู้กำกับดูแลเทศบาลตำบลศรีพนมมาศวินิจฉัยสั่งการเพื่อให้เทศบาลตำบลศรีพนมมาศปฏิบัติต่อไป และหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๓.๑/๒๒๖๕๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

/ เรื่องหารือ ...

www.yotathai.com

เรื่อง หารืออำนาจหน้าที่ในการควบคุมเทศบาลตำบล ที่สรุปได้ว่า การเพิกถอนสมาชิกสภาเทศบาลตำบลจะต้องพิจารณาจากพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ที่กำหนดให้อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอเท่านั้น โดยมิได้กำหนดให้นายอำเภอเป็นผู้ควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่อำเภอแต่อย่างใด ดังนั้น อำนาจในการเพิกถอนการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลจึงเป็นของผู้ว่าราชการจังหวัด

อนึ่ง การใช้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลตำบลบางระทึก จำนวน ๑,๓๒๑,๕๘๐.๔๔ บาท ที่เทศบาลตำบลบางระทึกได้จ่ายให้แก่ผู้เสียหาย มีกำหนดอายุความ ๑ ปี นับแต่วันที่เทศบาลจ่ายเงินนั้นให้แก่ผู้เสียหาย (เทศบาลจ่ายเงินประมาณวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๔ และจะครบกำหนดประมาณวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๕) ตามนัยมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดแจ้งผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดดังกล่าวข้างต้นพร้อมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นโดยด่วนด้วย**ภายในวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๔** เพื่อเสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสำนวนการสอบสวนเกี่ยวกับการใช้สิทธิไล่เบี้ยเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

/ ณัฐพล/ผอ.เลอสรร/ความรับผิดทางละเมิด จนท. ทต.บางระทึก/ หน้า 3

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๕๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๓๗.๔/๒๐๑๘๔ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

ตามที่จังหวัดสกลนครมีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือประเด็นเพิ่มเติม กรณีที่เทศบาลตำบลวานรนิวาสไม่สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนางบุญมี เทศนธรรม ขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระหนี้ในมูลละเมิด เมื่อครั้งนางบุญมี เทศนธรรม ดำรงตำแหน่งสมุห์บัญชีสุขาภิบาลวานรนิวาสให้แก่เทศบาล เนื่องจากล่วงพ้นระยะเวลาบังคับคดี ๑๐ ปี ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่จังหวัดหารือว่า คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษา เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๓ คดีหมายเลขดำที่ อ. ๖๘๗/๒๕๔๙ คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๐๓/๒๕๕๓ ระหว่างนางบุญมี เทศนธรรม ผู้ฟ้องคดี กับนายกเทศมนตรีตำบลวานรนิวาส ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิพากษาว่า ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (คำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน) ตามหนังสือเทศบาลตำบลวานรนิวาส ที่ สน ๕๒๔๐๑/๙๓๙ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๘ นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นพ้องด้วย โดยพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ยกฟ้อง อายุความกรณีละเมิดได้สะดุดหยุดอยู่ไม่นับในระหว่างนั้น จนกว่าการพิจารณาของศาลจะถึงที่สุดหรือเสร็จไปโดยประการอื่น ตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพราะเมื่อมีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นแล้ว ตามมาตรา ๘๗ สิทธิโต้แย้งต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา ๔๘ ให้เป็นอันยกเลิก โดยเป็นสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เทศบาลตำบลวานรนิวาสจึงชอบที่จะใช้มาตรการทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนางบุญมี เทศนธรรม ผู้กระทำละเมิด ตามมาตรา ๕๗ ภายในอายุความ ๑๐ ปี นับแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ โดยไม่ถือว่าขาดอายุความ นั้น เป็นประเด็นเดียวกับเรื่องที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตอบข้อหารือจังหวัดสกลนครแล้ว ตามหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๑๕๗๐ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ เรื่อง หารือกรณีที่เทศบาลตำบลวานรนิวาสไม่ใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยการยึด อายัดทรัพย์สิน ภายในระยะเวลาที่กำหนด ข้อ ๓ กล่าวคือ คำสั่งเทศบาลตำบลวานรนิวาสที่ ๕๑/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๒ ที่ให้นางบุญมี เทศนธรรม มาทำสัญญารับสภาพหนี้ภายใน ๗ วัน

/ นับแต่วันที่...

/ ผัฐพล/ ที่ๆผิ/หารือกรณี ทต.วานรนิวาส หน้า 15

www.yotathai.com

นับแต่วันที่รับแจ้ง นั้น แม้ในตอนท้ายจะระบุให้บุคคลผู้ต้องรับผิดมาทำสัญญารับสภาพหนี้ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาในคำสั่งดังกล่าวโดยตลอดแล้วย่อมเข้าใจได้ว่าเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เทศบาลตำบลวานรนิวาส มีคำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดี (นางบุญมี เทศนธรรม) ชำระเงิน ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ รวมทั้งเป็นคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี (นางบุญมี เทศนธรรม) ชำระเงินที่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น เมื่อไม่มีการทุเลาการบังคับตามคำสั่งดังกล่าว เทศบาลตำบลวานรนิวาสจึงต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธียึด อายัดทรัพย์สินของนางบุญมี เทศนธรรม ขายทอดตลาดเพื่อนำเงินชำระหนี้นับแต่วันที่เทศบาลออกคำสั่งให้นางบุญมี เทศนธรรม ชำระเงิน คือวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๒ ซึ่งครบกำหนดระยะเวลาบังคับคดีแล้ว ในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒

ส่วนกรณีตามนัยมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เป็นกฎหมายที่ใช้ในกรณีที่นางบุญมี เทศนธรรม ได้ยื่นคำอุทธรณ์หรือยื่นคำขอต่อคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทหรือคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง อายุความจึงสะดุดหยุดอยู่ สำหรับการฟ้องคดีของนางบุญมี เทศนธรรม ต่อศาลปกครอง นอกจากนี้ กรณีดังกล่าวข้างต้นศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษายกฟ้องนางบุญมี เทศนธรรม โดยที่ศาลปกครองสูงสุดมิได้มีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งเทศบาลตำบลวานรนิวาสที่ให้นางบุญมี เทศนธรรม ชำระเงิน จึงทำให้คำสั่งดังกล่าวของเทศบาลตำบลวานรนิวาสมีผลใช้บังคับทางกฎหมาย และสำหรับความเห็นของจังหวัดสกลนครที่เห็นว่า เทศบาลตำบลวานรนิวาสชอบที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนางบุญมี เทศนธรรม ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ภายในอายุความ ๑๐ ปี นับแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ โดยไม่ถือว่าขาดอายุความ นั้น ต้องเป็นกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้นางบุญมี เทศนธรรม ชำระเงินให้แก่เทศบาลตำบลวานรนิวาส ดังนั้น ความเห็นของจังหวัดสกลนครในประเด็นนี้ จึงไม่ถูกต้องแต่ประการใด

๒. ประเด็นที่จังหวัดหารือว่า ในกรณีนี้แม้สิทธิเรียกร้องให้ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจะขาดอายุความแล้ว เทศบาลตำบลวานรนิวาสก็ต้องใช้มาตรการทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินต่อไปเพื่อบังคับให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ เทศบาลตำบลวานรนิวาสจึงไม่ควรอ้างเหตุดังกล่าวที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ เนื่องจากศาลเองก็ไม่อาจอ้างอายุความขึ้นเป็นเหตุยกฟ้องได้ หากคู่ความมิได้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ตามมาตรา ๑๙๓/๒๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เทียบเคียงกับหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๖/๒๑๒ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๒ นั้น เห็นว่าตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว เป็นกรณีที่เรื่องขาดอายุความแล้ว และหน่วยงานของรัฐยังต้องส่งเรื่องให้พนักงานอัยการฟ้องคดีโดยหวังว่าคู่ความจะมิได้ยกอายุความขึ้นต่อสู้อันมีผลทำให้ศาลไม่สามารถฟ้องได้ แต่กรณีของเทศบาลตำบลวานรนิวาสเป็นเรื่องที่เทศบาลต้องออกคำสั่งให้ชดใช้เงิน

/ โดยไม่สามารถ...

www.yotathai.com

โดยไม่สามารถฟ้องคดีต่อศาลได้และต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองต่อจากการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้เงิน ทั้งนี้ ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ ระหว่างเทศบาลเมืองหนองคาย ผู้ฟ้องคดี กับ นายวีรศักดิ์ พันธ์นาเหนือ กับพวก ผู้ถูกฟ้องคดี ดังนั้น จึงไม่สามารถนำแนวทางปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวข้างต้นมาใช้ได้ และความเห็นของจังหวัดสกลนครไม่ถูกต้อง แต่ประการใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

/ผัฐพล/ พี่วุฒิ/หารือกรณี ทล.วานรนิวาส หน้า 17

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๗๒๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง หารือการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดบึงกาฬ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลพรเจริญ ที่ บก ๕๓๐๐๒/๗๙๘ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๔

ด้วยเทศบาลตำบลพรเจริญได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หารือการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๖ (จังหวัดอุดรธานี) ตรวจสอบงบการเงินของเทศบาลตำบลพรเจริญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ และ พ.ศ.๒๕๕๒ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ พบว่าการเบิกจ่ายเงินงบประมาณหมวดค่าใช้สอยตามฎีกาที่ ๓๗๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๒ จำนวน ๑๙,๘๔๐ บาท ไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๖๗ และให้เรียกเงินจำนวน ๑๙,๘๔๐ บาท จากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เทศบาลตำบลพรเจริญจึงหารือว่าการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเทศบาลตำบลพรเจริญเป็นการถูกต้องแล้วหรือไม่ และความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเทศบาลตำบลพรเจริญเป็นการถูกต้องแล้วหรือไม่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่เทศบาลตำบลพรเจริญหารือว่า การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเทศบาลเป็นการถูกต้องแล้วหรือไม่ นั้น เห็นว่า กรณีดังกล่าวสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๖ (จังหวัดอุดรธานี) มีข้อทักท้วงว่าการเบิกจ่ายเงินงบประมาณหมวดค่าใช้สอยตามฎีกาที่ ๓๗๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๒ จำนวน ๑๙,๘๔๐ บาท เพื่อเป็นค่าลงทะเบียนของครูโรงเรียนเทศบาล ครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๓๒ คนๆละ ๖๒๐ บาท ในการร่วมกิจกรรมงานวันครูประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๖๗ ที่กำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันได้แต่เฉพาะที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ แต่รายการค่าลงทะเบียนซึ่งมิใช่การฝึกอบรมไม่มีระเบียบหรือหนังสือสั่งการกำหนดไว้ให้เบิกจ่ายได้ และปรากฏข้อเท็จจริงว่าการเบิกจ่ายงบประมาณดังกล่าวได้ลงนามอนุมัติโดยนายธีรชัย ลี้ลิขิตกุล นายกเทศมนตรีตำบลพรเจริญ แล้วต่อมานายธีรชัย ลี้ลิขิตกุล ได้ลงนามเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและวินิจฉัยสั่งการสำนวนการสอบสวน ตามคำสั่งเทศบาลตำบลพรเจริญ ที่ ๑๓๒/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๔

ดังนั้น นายธีรชัย ลี้ลิขิตกุล จึงเข้าข่ายเป็นผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือมีพฤติการณ์อื่นใดซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ตามนัยมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในกรณีดังกล่าวข้างต้นได้ และสมควรยกเลิกคำสั่งดังกล่าวพร้อมทั้งรายงานกระทรวงการคลังทราบ (กรณีที่เทศบาลได้รายงานความเสียหายตามแบบให้กระทรวงการคลังทราบแล้ว)

/ตามนัยข้อ...

www.yotathai.com

และรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดบึงกาฬพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามนัยข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๔๑ (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๒ เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙) และความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๐ (หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๗๗๕ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

๒. กรณีที่จังหวัดบึงกาฬได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๑ นั้น ขอให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ ประกอบกับหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๓๗๐ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เรื่อง ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๘๒๓ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง การออกคำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๒๒๘๖ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๓. สำหรับประเด็นที่เทศบาลตำบลพรเจริญหารือว่า ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเทศบาลเป็นการถูกต้องแล้วหรือไม่ นั้น เมื่อได้ตอบข้อหารือตามข้อ ๑ แล้ว จึงไม่ต้องพิจารณาแต่ประการใด

อนึ่ง กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๓.๑/ว ๒๒๑๔ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือที่ มท ๐๘๐๑/ว ๖๘๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการติดต่อราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการส่วนกลางโดยให้เทศบาลติดต่อผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีของเทศบาลนคร และเทศบาลเมืองหรือผ่านนายอำเภอในกรณีของเทศบาลตำบลซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวตามลำดับชั้น ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดบึงกาฬแจ้งเทศบาลตำบลพรเจริญได้ถือแนวทางปฏิบัติที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดในโอกาสต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๖๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง หารือแนวทางการชดใช้ค่าเสียหาย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๓๗.๔/๑๐๙๒๕ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๔

ตามที่จังหวัดชลบุรีมีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอหารือแนวทางการชดใช้ค่าเสียหาย กรณี เทศบาลเมืองชลบุรีได้ทำสัญญาจ้างบริษัท ไท่หงอี้ จำกัด ในโครงการก่อสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองชลบุรี โดยบริษัท ไท่หงอี้ จำกัด ได้เข้าดำเนินการก่อสร้างแล้วบางส่วน จึงได้รับแจ้งจากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๕ (ชลบุรี) ว่าพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตป่าชายเลน ซึ่งมีมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์และห้ามมิให้มีการอนุญาตใช้ประโยชน์นอกเหนือจากการอนุรักษ์ไว้เป็นพื้นที่ป่าชายเลน เทศบาลเมืองชลบุรีจึงได้แจ้งให้ทางบริษัท ไท่หงอี้ จำกัด ผู้รับจ้างหยุดการดำเนินการก่อสร้าง และไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ผู้รับจ้างดำเนินการก่อสร้างตามสัญญาต่อได้ ทำให้งบประมาณโครงการตกเป็นเงินสะสมของเทศบาลเมืองชลบุรี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ต่อมาบริษัท ไท่หงอี้ จำกัด ได้มีหนังสือแจ้งให้เทศบาลเมืองชลบุรี ชดใช้ค่าเสียหายจากการที่ได้เข้าดำเนินการก่อสร้างไปแล้วบางส่วน จังหวัดชลบุรีจึงขอหารือแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีที่เทศบาลเมืองชลบุรีสอบถามแนวทางปฏิบัติว่า หากเทศบาลเมืองชลบุรีจะดำเนินการชดใช้ค่าเสียหายโดยทำข้อตกลงกับคู่สัญญา โดยไม่ให้ใช้สิทธิทางศาลจะกระทำได้หรือไม่ และมีแนวทางในการชดใช้ค่าเสียหายอย่างไรนั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๓ บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และมีความเป็นอิสระในการบริหารการเงินและการคลัง ประกอบกับมาตรา ๔๘ สัตตรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้นายกเทศมนตรีควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาล ดังนั้น เทศบาลเมืองชลบุรี โดยนายกเทศมนตรีเมืองชลบุรีในฐานะเป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลย่อมมีอำนาจในการที่จะพิจารณาดำเนินการ หากจะดำเนินการโดยการชดใช้ค่าเสียหายให้แก่คู่สัญญาก็สามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของราชการให้ได้รับความเสียหายน้อยที่สุด หรือหากพิจารณาแล้วเห็นว่าการให้คู่สัญญาไปใช้สิทธิทางศาลจะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการมากกว่าก็สามารถพิจารณาดำเนินการให้คู่สัญญาไปดำเนินการใช้สิทธิทางศาลฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายกรณีดังกล่าวได้

/ ๒. ในส่วน ...

www.yotathai.com

๒. ในส่วนของค่าธรรมเนียมในการทำหนังสือสัญญาจ้างและหนังสือค้ำประกันของธนาคาร ไม่ว่าจะเป็นค่าซื้อซองประมูลงาน ค่าธรรมเนียมหนังสือค้ำประกันซองประมูลงาน ค่าธรรมเนียมบริการ ฯ ค่าอากรแสตมป์ และค่าธรรมเนียมหนังสือค้ำประกันสัญญาจ้างที่ผู้รับจ้างเรียกร้องมานั้น เนื่องจากค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายซึ่งคู่สัญญาได้เสียไปเพื่อเข้าทำสัญญาจ้างกับเทศบาล เมื่อปรากฏว่าได้มีการทำสัญญาและผู้รับจ้างได้ปฏิบัติตามสัญญาจ้างไปแล้วบางส่วน เทศบาลจึงไม่จำต้องคืนเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวแก่ผู้รับจ้าง

๓. กรณีเทศบาลจะสามารถจ่ายจากเงินในส่วนใดนั้น ตามหนังสือกรมการปกครองด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๓.๔/ว ๒๗๘๗ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ได้กำหนดค่าชดใช้ค่าเสียหาย หรือค่าสินไหมทดแทนไว้ในรายจ่ายหมวดค่าตอบแทน ใช้สอย และวัสดุ ประเภทรายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่น ๆ เทศบาลเมืองชลบุรีจึงสามารถดำเนินการชดใช้ค่าเสียหายโดยตั้งจ่ายจากเงินงบประมาณในหมวดดังกล่าวได้ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นกรณีว่า เทศบาลเมืองชลบุรีจะดำเนินการชดใช้ค่าเสียหายโดยทำข้อตกลงกับคู่สัญญา โดยไม่ให้ใช้สิทธิทางศาลจะกระทำได้หรือไม่ และมีแนวทางในการชดใช้ค่าเสียหายอย่างไร นั้น เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เทศบาลเมืองชลบุรี ได้ทำสัญญาจ้างบริษัท ไท่หงอี้ จำกัด ในโครงการก่อสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองชลบุรี โดยบริษัท ไท่หงอี้ จำกัด ได้เข้าดำเนินการก่อสร้างแล้วบางส่วน ต่อมาจึงได้รับแจ้งจากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๕ (ชลบุรี) ว่าพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตป่าชายเลนมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์และห้ามมิให้มีการอนุญาตใช้ประโยชน์นอกเหนือจากการอนุรักษ์ไว้เป็นพื้นที่ป่าชายเลน เทศบาลเมืองชลบุรีจึงได้แจ้งให้ทางบริษัท ไท่หงอี้ จำกัด ผู้รับจ้าง หยุดการดำเนินการก่อสร้าง และไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ดังกล่าวให้บริษัท ไท่หงอี้ จำกัด เข้าดำเนินการก่อสร้างต่อไปได้ นั้น กรณีดังกล่าวถือว่า เทศบาลเมืองชลบุรีเป็นฝ่ายผิดสัญญาจากการที่ไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ให้คู่สัญญาเข้าดำเนินการตามสัญญาและเป็นเหตุให้ บริษัท ไท่หงอี้ จำกัด สามารถบอกเลิกสัญญาได้ อย่างไรก็ดี เมื่อบริษัท ไท่หงอี้ จำกัด ยังไม่ได้ใช้สิทธิในการบอกเลิกสัญญา เทศบาลเมืองชลบุรีก็ย่อมสามารถทำการแสดงเจตนาเพื่อขอยกเลิกสัญญาดังกล่าวได้ ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๓๐ ซึ่งผลการเลิกสัญญาดังกล่าวย่อมเป็นเหตุให้คู่สัญญากลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิมเสมือนว่ามิได้มีสัญญาต่อกันเลย ตามความในมาตรา ๓๙๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ ในส่วนการงานที่ บริษัท ไท่หงอี้ จำกัด ได้กระทำให้เทศบาลเมืองชลบุรีแล้ว เมื่อสัญญามิได้มีข้อกำหนดให้ใช้เงินตอบแทนกันเพียงใด ในการกลับคืนสู่ฐานะเดิมก็ต้องพิจารณาจากมูลค่างานที่ บริษัท ไท่หงอี้ จำกัด ทำให้แก่เทศบาลเมืองชลบุรีตามความเป็นจริง ทั้งนี้ เทียบเคียงตามแนวคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๑๘/๒๕๕๒ ประกอบคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๒๗๘๓/๒๕๓๘

/ ส่วนค่า ...

www.yotathai.com

ส่วนค่าธรรมเนียมในการทำหนังสือสัญญาจ้างและหนังสือค้ำประกันของธนาคาร ประกอบด้วย ค่าซื้อซองประมูลงาน ค่าธรรมเนียมหนังสือค้ำประกันซองประมูลงาน ค่าธรรมเนียมบริการงานรัฐบาลบริการประมูลงาน ค่าอากรแสตมป์ และค่าธรรมเนียมหนังสือค้ำประกันสัญญาจ้างนั้น เป็นเงินค่าใช้จ่ายในการคัดเลือกหาตัวผู้รับจ้างและการเข้าทำสัญญาของผู้รับจ้างกับเทศบาล จึงมิต้องคืนเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวให้แก่ผู้รับจ้างในการกลับคืนสู่ฐานะเดิมจากการเลิกสัญญา

๒. การคืนเงินแก่บริษัท ไท่หงอี้ จำกัด นั้น เมื่อมีการบอกเลิกสัญญาโดยไม่ได้เป็นความผิดที่เกิดจากผู้รับจ้าง และจำเป็นจะต้องมีการเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้างตามกฎหมาย เทศบาลก็อาจพิจารณาเบิกจ่ายค่าตอบแทน รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นจากการกลับคืนสู่ฐานะเดิมให้แก่ผู้รับจ้าง จากงบประมาณรายจ่ายหมวดครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑ - ๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๔๓
โทรสาร ๐-๒๒๔๑ - ๙๐๓๔ – ๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สน.กร. (สคด.) โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕- ๖ ภายใน ๕๓๔๒
ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๒๐ **วันที่** ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕
เรื่อง หารือการวินิจฉัยปัญหาและพิจารณาสั่งการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามที่ สน.คท. มีหนังสือขอหารือ กรณีเทศบาลตำบลหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ทำสัญญาจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัด อุดรธนาธิป ก่อสร้างรั้วศาลปู่เจ้าหอคำ แต่ผู้รับจ้างไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ เนื่องจากถูกพ่อค้าแม่ค้าและประชาชนคัดค้านต่อต้าน เทศบาลตำบลหนองหานจึงไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ให้แก่ผู้รับจ้างได้ ซึ่งจังหวัดอุดรธานีเห็นว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๓๐ กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถพิจารณาใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงได้โดยตกลงกับคู่สัญญาเฉพาะกรณีที่เป็นประโยชน์แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง ซึ่งเทศบาลตำบลหนองหานชี้แจงว่าไม่เสียประโยชน์และเป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ประกอบกับเป็นความผิดของเทศบาลที่ไม่สามารถส่งมอบพื้นที่แก่ผู้รับจ้างได้ จึงขอยกเลิกสัญญาดังกล่าว ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่

สน.คท. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๓๐ เป็นกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาจ้าง เนื่องจากมีเหตุอันเชื่อได้ว่า ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีที่หารือ เทศบาล ฯ ไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างรั้วศาลปู่เจ้าหอคำให้แก่ผู้รับจ้างได้ เนื่องจากประชาชนพ่อค้าแม่ค้าคัดค้านการก่อสร้าง เพราะหากก่อสร้างรั้วแล้วจะไปปิดกั้นการค้าขาย นั้น จึงไม่สามารถนำหลักเกณฑ์ของระเบียบ ฯ ข้อ ๑๓๐ มาบังคับใช้ได้ ประกอบกับสัญญาจ้างระหว่างเทศบาล ฯ และห้าง ฯ ไม่ได้กำหนดเงื่อนไขการบอกเลิกสัญญากรณีดังกล่าวไว้ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าการที่ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานได้ มิได้เกิดจากความผิดของผู้รับจ้าง กรณีดังกล่าวหากเทศบาล ฯ ไม่ประสงค์จะดำเนินการตามสัญญาต่อไป คู่กรณีสัญญาทั้งสองฝ่ายก็ชอบที่จะแสดงเจตนาเพื่อยกเลิกสัญญาต่อกันตามหลักประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นั้น

สน.กร. พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. การเลิกสัญญา นั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้ ดังนี้

๑.๑ มาตรา ๓๘๖ บัญญัติไว้ว่า ถ้าคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งมีสิทธิเลิกสัญญาโดยข้อสัญญาหรือโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย การเลิกสัญญาเช่นนั้นย่อมทำด้วยแสดงเจตนาแก่อีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งการเลิกสัญญาตามมาตราดังกล่าวมีอยู่เพียง ๒ ประการ คือ (๑) สิทธิเลิกสัญญาโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติถึงกรณีที่คู่สัญญามีสิทธิเลิกสัญญาไว้ในมาตรา ๓๘๗, ๓๘๘ และมาตรา ๓๘๙ อันเป็นหลักทั่วไป และยังมีกรณีที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะอีก เช่น กรณีสัญญาต่างตอบแทนตามมาตรา ๓๗๑

/ สัญญา ...

www.yotathai.com

สัญญาซื้อขายตามมาตรา ๔๖๖ วรรคหนึ่ง สัญญาเช่า ตามมาตรา ๕๔๘, ๕๕๔, ๕๕๖, ๕๖๐ วรรคหนึ่ง , ๕๖๘ สัญญาเช่าซื้อตามมาตรา ๕๗๔, สัญญาจ้างแรงงานตามมาตรา ๕๗๗, ๕๗๘ สัญญาจ้างทำของตามมาตรา ๕๙๓ และมาตรา ๖๐๕ เป็นต้น (๒) สิทธิเลิกสัญญาโดยข้อสัญญา ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้คู่สัญญาแสดงเจตนาตกลงกันได้อย่างกว้างขวาง โดยกฎหมายรับรองความศักดิ์สิทธิ์ของเจตนา เว้นแต่จะต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมายหรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

๑.๒ การเลิกสัญญาโดยความตกลงของคู่สัญญา ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีสิทธิเลิกสัญญา ดังเช่นการเลิกสัญญาซึ่งเป็นนิติกรรมฝ่ายเดียว จะมีสิทธิหรือไม่มีสิทธิก็ตกลงเลิกสัญญากันได้เสมอ ดังนั้น ถ้าคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งแสดงเจตนาเลิกสัญญาโดยไม่มีสิทธิ ทั้ง ๆ ที่ตนเองเป็นฝ่ายผิดสัญญา แม้สัญญาไม่เลิกเพราะการแสดงเจตนาฝ่ายเดียว ก็ถือได้ว่าเป็นคำเสนอขอเลิกสัญญา ถ้าคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งสนองรับสัญญาย่อมเลิก และการเลิกสัญญาโดยความตกลงของคู่สัญญานั้นเป็นนิติกรรมที่ไม่มีแบบอาจทำด้วยวาจาหรือโดยปริยายก็ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๒๙/๒๕๐๔ ,๑๓๖/๒๕๐๙)

๒. การจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ส่วนใหญ่จะเป็นการจ้างทำของ ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ได้วางหลักเกี่ยวกับการเลิกสัญญาไว้ตามมาตรา ๕๙๓ กล่าวคือ ถ้าผู้รับจ้างไม่เริ่มทำการในเวลาอันควร หรือทำการชักช้าฝ่าฝืนข้อกำหนดแห่งสัญญาก็ดี หรือทำการชักช้าโดยปราศจากความผิดของผู้ว่าจ้าง จนอาจคาดหมายล่วงหน้าได้ว่าการนั้นจะไม่สำเร็จภายในกำหนดเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ก็ดี ผู้ว่าจ้างชอบที่จะเลิกสัญญาเสียได้ มิพักต้องรอคอยให้ถึงกำหนดส่งมอบของนั้นเลย และมาตรา ๖๐๕ ที่บัญญัติไว้ว่า ถ้าการที่จ้างยังทำไม่แล้วเสร็จอยู่ตราบใด ผู้ว่าจ้างอาจบอกเลิกสัญญาได้ เมื่อเสียค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้รับจ้างเพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันเกิดแต่การเลิกสัญญานั้น ประกอบกับคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๗๘/๒๕๒๘ ที่สรุปได้ว่า โจทก์ว่าจ้างจำเลยก่อสร้างต่อเติมโรงแรมเกรซ ขณะจำเลยยังก่อสร้างไม่เสร็จ โจทก์ได้บอกเลิกสัญญาจ้างกับจำเลย ข้อเท็จจริงปรากฏด้วยว่าโจทก์ไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญากับจำเลยตามมาตรา ๓๘๗ เพราะไม่ได้บอกกล่าวเตือนกำหนดเวลาให้จำเลยชำระหนี้ก่อน แต่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า เมื่อจำเลยยังทำงานไม่แล้วเสร็จ โจทก์ย่อมมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ตามมาตรา ๖๐๕ แต่โจทก์ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดแต่การเลิกสัญญานั้นให้แก่จำเลย และเมื่อเลิกสัญญากันแล้ว คู่สัญญายังมีสิทธิที่จะได้คืนสู่ฐานะเดิมตามวิธีการในมาตรา ๓๙๑ โดยเฉพาะโจทก์ต้องใช้เงินตามควรค่าแห่งการงานของจำเลยด้วย การใช้สิทธิเลิกสัญญาตามมาตรา ๖๐๕ นี้ ถือว่าเป็นการใช้สิทธิเลิกสัญญาโดยที่ไม่ชอบ กล่าวคือ ถือว่าผู้ว่าจ้างทำของใช้สิทธิเลิกสัญญาโดยตนเองเป็นฝ่ายผิดสัญญา (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๕/๒๕๒๙) มาตรา ๖๐๕ ตอนท้ายจึงบัญญัติให้ผู้ว่าจ้างซึ่งเป็นผู้เลิกสัญญาจำต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้รับจ้าง เพื่อความเสียหายอย่างใดอันเกิดแต่การเลิกสัญญานั้น)

๓. ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว จึงเห็นว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๓๐ วรรคแรก ที่กำหนดไว้ว่า ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการ

/ ส่วนท้องถิ่น ...

/ ณัฐพล/ผอ.เลอสรร/หารือ ระเบียบ มท.ว่าด้วยการพัสดุ (สน.คท) หน้า 2

www.yotathai.com

ส่วนท้องถิ่นพิจารณาใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด นั้น การเลิกสัญญาตามข้อดังกล่าวน่าจะรวมถึงการให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถเลิกสัญญาได้ไม่ใช่เฉพาะกรณีที่ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดอันเกิดจากความผิดของผู้รับจ้างเพียงอย่างเดียว แต่ถ้าหากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดอันมีสาเหตุที่เกิดจากความผิดของผู้ว่าจ้างหรือสาเหตุอื่น ๆ ผู้บริหารท้องถิ่นก็ควรสามารถเลิกสัญญาได้ โดยที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๓๐ วรรคสอง ที่กำหนดไว้ว่า การตกลงกับคู่สัญญาที่จะบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาได้เฉพาะกรณีที่เป็นประโยชน์แก่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นโดยตรง หรือเพื่อแก้ไขข้อเสียเปรียบของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในการที่จะปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้นต่อไป แล้วค่อยปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวข้อง เช่น การเลิกสัญญาโดยความตกลงของคู่สัญญา และการกลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม ตามมาตรา ๓๙๑ เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)
ผอ.สน.กร.

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

/ ผัฐพล/ผอ.เลอสรร/หารือ ระเบียบ มท.ว่าด้วยการพัสดุ (สน.คท) หน้า 3

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๘๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ขอหารือการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๓๗.๔/๑๖๑๒๖ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔

ตามที่จังหวัดสกลนครได้มีหนังสือหารือ กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครได้แจ้งเทศบาลตำบลคำบ่อ อำเภอวาริชภูมิ เพื่ออายัดเงินเดือนค่าตอบแทนและเงินอื่น ๆ ของนายดุลยวัต พรหมภักดี นายกเทศมนตรีตำบลคำบ่อ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป เพื่อชดใช้ค่าเสียหายจำนวน ๔๑๒,๘๒๙.๒๕ บาท ให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เมื่อครั้งนายดุลยวัต พรหมภักดี ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้ยืมเงินทดรองราชการเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการแข่งขันฟุตบอล "ภูพานราชนิเวศน์" ครั้งที่ ๒๖ ระหว่างวันที่ ๒๐ – ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐ แต่ไม่นำใบสำคัญคู่จ่ายหรือเงินที่เหลือส่งคืนให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครได้ครบตามจำนวนที่ต้องส่งใช้เงินยืมทดรองราชการ จึงเป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครได้รับความเสียหาย แต่เทศบาลตำบลคำบ่อแจ้งว่าไม่สามารถดำเนินการได้ โดยเห็นว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครไม่อาจมอบอำนาจให้เทศบาลตำบลคำบ่อยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สินแทนได้ ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครได้มีหนังสือชี้แจงไปยังเทศบาลตำบลคำบ่อแล้วว่าเป็นความเข้าใจคลาดเคลื่อนของเทศบาลตำบลคำบ่อ เพราะการสั่งอายัดเงินเดือน ค่าตอบแทนและเงินอื่น ๆ ที่นายดุลยวัต พรหมภักดี เป็นผู้มีสิทธิได้รับนั้น นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครเป็นผู้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองเองโดยตรงตามนัยข้อ ๑ (๕) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มิได้มอบอำนาจให้เทศบาลตำบลคำบ่อดำเนินการแทนแต่อย่างใด การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครแจ้งไปยังเทศบาลตำบลคำบ่อ ให้อายัดเงินเดือน ค่าตอบแทนดังกล่าวเป็นเพียงการแจ้งให้เทศบาลตำบลคำบ่อซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผู้อยู่ใต้บังคับทางปกครองผู้นั้นสังกัดอยู่ ได้รับทราบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครมีความประสงค์จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการอายัดเงินเดือน ค่าตอบแทนของผู้อยู่ใต้บังคับทางปกครองดังกล่าว ซึ่งเป็นการใช้มาตรการบังคับทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว และจากความเห็นดังกล่าวจึงขอหารือว่าความเห็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครในกรณีดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ ซึ่งจังหวัดสกลนครพิจารณาแล้วเห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครได้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แก่นายดุลยวัต พรหมภักดี โดยตรง

/ มิใช่ ...

www.yotathai.com

มิใช่เป็นการมอบอำนาจให้เทศบาลตำบลคำบ่อดำเนินการแทนแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นเพียงการแจ้งให้เทศบาลตำบลคำบ่อส่งเงินดังกล่าวไปให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ซึ่งออกตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวเพื่อรักษาประโยชน์ของทางราชการ ความเห็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครจึงชอบแล้ว และเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสกลนครถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดสกลนครดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายแล้วเห็นว่า การที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สั่งอายัดเงินเดือนค่าตอบแทนและเงินอื่น ๆ ที่นายดุลยวัต พรหมภักดี นายกเทศมนตรีตำบลคำบ่อ เป็นผู้มีสิทธิได้รับตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป โดยให้เทศบาลตำบลคำบ่อจัดส่งเงินดังกล่าวให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครจนกว่าจะครบตามจำนวนหนี้ที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินจำนวน ๔๑๒,๘๒๙.๒๕ บาท นั้น เป็นการใช้อำนาจตามนัยมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบข้อ ๑ (๕) และข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๕ โดยชอบแล้ว กรณีจึงมิใช่การมอบอำนาจให้เทศบาลตำบลคำบ่อปฏิบัติการยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สินแทนตามที่กล่าวอ้างแต่อย่างใด ความเห็นของจังหวัดสกลนครจึงถูกต้องแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ตำรงธรรมนำไทยให้สะอาด"

/ณัฐพล / พีนุริบทร์/ ขอหารือการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง หน้า ๕

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๓๒๔ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง หารือกรณีพิพาทระหว่างเทศบาลตำบลควนกุน กับสหกรณ์ปาล์มน้ำมันตรัง จำกัด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดตรัง ที่ ตง ๐๐๓๗.๔/๑๐๔ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดตรังได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือกรณีพิพาท เรื่องอาคารและที่ดิน ระหว่างเทศบาลตำบลควนกุน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง กับสหกรณ์ปาล์มน้ำมันตรัง จำกัด โดยเทศบาลตำบลควนกุนได้ยื่นฟ้องสหกรณ์ปาล์มน้ำมันตรัง จำกัด กับพวกรวม ๒ คน ในคดีแพ่ง คดีหมายเลขดำที่ ๑๑๓๒/๒๕๕๒ วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๒ ข้อหาหรือฐานความผิดให้เพิกถอนโฉนดที่ออกทับที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน และเพิกถอนจำนอง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น (๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ และศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาเกี่ยวกับการอุทิศที่ดินเพื่อใช้เป็นสาธารณประโยชน์ไว้ ได้แก่ คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๕๙/๒๕๐๑ คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๘๖/๒๕๒๖ และคำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๐๘/๒๕๓๕ ซึ่งสรุปได้ว่า เมื่อมีการอุทิศที่ดินให้เป็นถนนสาธารณะแล้ว ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นถนนสาธารณประโยชน์ ทั้งนี้ ไม่จำต้องไปจดทะเบียนยกให้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือแก้ไขโฉนดก็ใช้บังคับได้ และเมื่อข้อเท็จจริงตามที่จังหวัดตรังหารือมาปรากฏว่า นางบุญมา เดชะพันธ์ ผู้ถือกรรมสิทธิ์โฉนดที่ดิน เลขที่ ๙๙๕ เลขที่ดิน ๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลกะลาเส อำเภอสิเกา ได้อุทิศที่ดินตามหลักฐานดังกล่าวให้แก่เทศบาลตำบลควนกุน ขนาดกว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๓๐ เมตร เนื้อที่ ๓๐๐ ตารางเมตร โดยมีข้อความตามบันทึกอุทิศที่ดินฉบับลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๕ สรุปได้ว่านางบุญมา เดชะพันธ์ ยินดียกที่ดินเลขที่ ๙๙๕ เลขที่ดิน ๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลกะลาเส อำเภอสิเกา ขนาดกว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๓๐ เมตร เนื้อที่ ๓๐๐ ตารางเมตร พร้อมด้วยอาสินภายในที่ดินให้แก่เทศบาลตำบลควนกุน เพื่อก่อสร้างโรงเรือนส่งเสริมอาชีพเกษตรกรสำหรับให้ประชาชนในเขตเทศบาลใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยไม่คิดค่าตอบแทนและยินยอมให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการทันที ดังนั้น ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว

การที่นางบุญมา เดชะพันธ์ ได้จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๗๓๖๔ เล่มที่ ๗๔ หน้า ๖๔ ยกให้สหกรณ์ปาล์มน้ำมันตรัง จำกัด เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ แล้วสหกรณ์ปาล์มน้ำมันตรัง จำกัด ได้นำที่ดินแปลงดังกล่าวไปจดทะเบียนจำนองเพื่อประกันหนี้ให้กับกรมส่งเสริมสหกรณ์ นั้น เนื่องจากที่ดินดังกล่าวเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว จึงไม่สามารถโอนให้แก่กันได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๓๐๕ และมาตรา ๑๓๐๗ ที่สรุปได้ว่า ทรัพย์สินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น จะโอนแก่กันมิได้เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกาและห้ามมิให้ยึดทรัพย์สินของแผ่นดินไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือไม่

/สำหรับ...

www.yotathai.com

สำหรับกรณีที่เทศบาลตำบลควนกุนจะยินยอมรับชดใช้ค่าก่อสร้างอาคารโรงเรือนส่งเสริมอาชีพเพื่อการเกษตรและค่าที่ดิน โดยยกอาคารพร้อมที่ดินให้กับสหกรณ์ปาล์มน้ำมันตรัง จำกัด นั้น ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากเมื่อที่ดินดังกล่าวเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันจะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกา ตามมาตรา ๑๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเทศบาลตำบลควนกุนต้องเข้าสู่การไกล่เกลี่ยให้จำเลยที่ ๑ ส่งคืนทรัพย์สินที่พิพาทให้กับเทศบาลในสภาพเดิม หากตกลงกันไม่ได้ก็ให้ดำเนินการตามกระบวนการพิจารณาของศาลจนกว่าคดีจะถึงที่สุดต่อไป ความเห็นของจังหวัดตรังถูกต้องแล้ว

๒. กรณีเทศบาลตำบลควนกุนได้ยื่นฟ้องสหกรณ์ปาล์มน้ำมันตรัง จำกัด เป็นคดีแพ่งต่อศาลจังหวัดตรัง ให้เพิกถอนโฉนดที่ออกทับที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน และเพิกถอนจำนอง ซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลจังหวัดตรัง เทศบาลตำบลควนกุนมีอำนาจในการไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความในชั้นศาลหรือไม่ เพียงใด มีแนวทางปฏิบัติอย่างไร นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นเป็นเรื่องที่เทศบาลตำบลควนกุนมีข้อพิพาทกับสหกรณ์ปาล์มน้ำมันตรัง จำกัด กับพวกรวม ๒ คน ในเรื่องเกี่ยวกับการเพิกถอนโฉนดที่ออกทับที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน และการเพิกถอนจำนอง โดยมีการฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งไม่มีกฎหมายกำหนดให้เทศบาลถือปฏิบัติเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความกับบุคคลภายนอกไว้เป็นอย่างอื่น ฉะนั้น เทศบาลตำบลควนกุนซึ่งเป็นทบวงการเมืองมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และกฎหมายอื่นตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๗ วรรคสอง และนายกเทศมนตรีในฐานะที่รับผิดชอบบริหารกิจการของเทศบาลตามความในมาตรา ๔๘ เตรส (๑) และ (๒) และมาตรา ๔๘ สัตตรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ย่อมมีอำนาจที่จะตกลงระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นนั้นได้ ตามมาตรา ๑๓๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๐ อันมีผลทำให้การเรียกร้องที่แต่ละฝ่ายได้ยอมสละนั้นระงับสิ้นไป และทำให้แต่ละฝ่ายได้สิทธิตามที่แสดงไว้ในสัญญานั้นว่าเป็นของตน ตามมาตรา ๘๕๒ แห่งประมวลกฎหมายเดียวกัน

แต่อย่างไรก็ดี การที่เทศบาลตำบลควนกุนจะตกลงประนีประนอมยอมความในคดีดังกล่าวนั้น เทศบาลตำบลควนกุนจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ของเทศบาลเป็นสำคัญ และพิจารณาให้รอบคอบด้วยว่าไม่ได้ทำให้ทางราชการเสียหาย มิฉะนั้น เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องอาจจะต้องรับผิดทางละเมิดและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลตามกฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๖๑๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง หารือการชำระหนี้โครงการเศรษฐกิจชุมชนบ้านท่าลาด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลท่าลาด ที่ นม ๗๗๓๐๑/๘๐ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๔๑๓๗ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลท่าลาด อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอหารือการเรียกเก็บดอกเบี้ยที่ค้างชำระจากกลุ่มกองทุนปุ๋ยบ้านท่าลาด หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าลาด อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งไม่ได้ชำระหนี้เงินกู้ยืมโครงการเศรษฐกิจชุมชนภายในเวลาที่กำหนด จำนวน ๘๐,๐๐๐ บาท และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าลาดได้คิดดอกเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ต่อมากลุ่มกองทุนปุ๋ยบ้านท่าลาด หมู่ที่ ๑ ได้ชำระหนี้จำนวน ๘๐,๐๐๐ บาท และมีหนังสือขอไม่ชำระดอกเบี้ยที่ค้างชำระจำนวน ๓๙,๐๐๐ บาท องค์การบริหารส่วนตำบลท่าลาดจึงขอหารือว่ากองทุนปุ๋ยบ้านท่าลาดจะขอไม่ชำระดอกเบี้ยที่ค้างชำระจำนวน ๓๙,๐๐๐ บาท ได้หรือไม่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าลาดไม่สามารถลดดอกเบี้ยให้กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ผิดสัญญาได้รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๔๑๓๗ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ตอบข้อหารือการเรียกคืนเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๑ จังหวัดอุดรธานี ที่ส่งมาพร้อมนี้

อนึ่ง กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๘ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือที่ มท ๐๘๐๑/ว ๖๘๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการติดต่อราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการส่วนกลางโดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลติดต่อผ่านนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแห่งท้องที่ซึ่งสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นตั้งอยู่แล้วแต่กรณี ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วน์ท้องถิ่น ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวตามลำดับขั้น ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดนครราชสีมาแจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลท่าลาดได้ถือแนวทางปฏิบัติที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดในโอกาสต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๔๑๗๗

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๕ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ตอบข้อหารือการเรียกคืนเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๑ จังหวัดอุดรธานี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดอุดรธานี)

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๑.๓/ว ๒๒๘๗ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๑.๓/๘๓๑๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. สำเนาหนังสือจังหวัดอุดรธานี ที่ อด ๐๐๑๗/๑๐๘๘๔ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๔ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยจังหวัดอุดรธานี ขอหารือการเรียกคืนเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๑ ในกรณีกลุ่มเกษตรยั่งยืน และกลุ่มประมงน้ำจืด หมู่ที่ ๘ ตำบลหนองบัวบาน อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ได้กู้ยืมเงินกองทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวบาน ทั้งสองกลุ่มรวมเป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๔ ตามสัญญากำหนดให้ส่งคืน ๑ งวด ภายในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๗ แต่ผิดนัดสัญญาถึงปัจจุบันเป็นเวลา ๗ ปีกว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวบานจึงได้คิดดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นมา โดยมีหนังสือทวงถามและเรียกมาไกล่เกลี่ยหลายครั้ง ครั้งล่าสุดได้เรียกกลุ่มมาไกล่เกลี่ยเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ แต่กลุ่มอ้างว่าไม่ทราบระเบียบการยืมเงินตามสัญญาโดยเฉพาะการคิดดอกเบี้ยมากเกินไป ลดลงได้หรือไม่ จังหวัดอุดรธานีจึงขอหารือในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ การคิดดอกเบี้ยสำหรับกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ผิดสัญญาในอัตรา ๗.๕ บาท/ปี ถูกต้องหรือไม่

ประเด็นที่ ๒ การคิดอัตราดอกเบี้ยที่ผิดสัญญา สามารถลดลงได้หรือไม่

ประเด็นที่ ๓ อายุความตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีอายุความกี่ปี และกรณีกลุ่มผิดนัดสัญญาดังกล่าว เริ่มนับอายุความตั้งแต่เมื่อใด

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว อาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๓ จึงตอบข้อหารือของจังหวัดอุดรธานี ดังนี้

๑. การคิดดอกเบี้ยสำหรับกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ผิดนัดสัญญา กำหนดไว้ในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อ/ปี ซึ่งความเห็นของจังหวัดอุดรธานีถูกต้องแล้ว

๒. การลดดอกเบี้ยสำหรับกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ผิดสัญญา ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๒๔ โดยไม่สามารถขอลดดอกเบี้ยที่ผิดสัญญาได้ ซึ่งความเห็นของจังหวัดอุดรธานีถูกต้องแล้ว

๓. กรณีกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรผิดสัญญา อายุความให้นำความประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๐ และมาตรา ๑๙๓/๓๓ มาพิจารณาว่ากรณีที่ผิดนัดชำระหนี้ต้องคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ยตั้งแต่เมื่อใด ซึ่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๒๔ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๒๒๘๗ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ได้แจ้งซักซ้อมแนวทางการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๑

/ตามผลการ...

www.yotathai.com

ตามผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ปี ๒๕๕๔ โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลตั้งงบประมาณเท่าจำนวนเงินที่ทางราชการเสียหาย ได้แก่เงินต้นและดอกเบี้ย ชดใช้คืนกองทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๑ หากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวบานตั้งงบประมาณชดใช้คืนกองทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๑ แล้วเกิดความเสียหายขึ้นเนื่องจากคดีขาดอายุความ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวบานดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพล พงษ์ทัดศิริกุล)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง
สำนักบริหารการปกครองท้องที่
โทร ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖-๑๔ ต่อ ๖๐๔
โทรสาร ๐-๒๖๒๙-๘๓๑๕

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ ๕๙๑๐ กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม.๑๐๒๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง หารือข้อกฎหมายระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๑

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดลำปาง ที่ ลป ๐๐๑๗.๑/๙๕๖๓ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ตามที่จังหวัดลำปาง ขอหารือข้อกฎหมายกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนามีคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ที่ ๑๒๒/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เนื่องจากผลการตรวจพิสูจน์เอกสารของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าผู้กู้ยืมทั้ง ๗ คน ไม่ได้ลงลายมือชื่อในสัญญากู้ยืมเงินจริง ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาได้รับความเสียหายเป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน ๑๓๒,๘๕๘ บาท จึงขอหารือว่าองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาได้รับความเสียหายเมื่อใด รายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

กระทรวงมหาดไทย พิจารณาข้อหารือจังหวัดลำปางแล้วเห็นว่า ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๑ ข้อ ๒๔ เป็นการกำหนดวิธีปฏิบัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบโครงการ และสนับสนุน ส่งเสริม กำกับ ดูแลกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่ขอกู้ยืมเงินทุน ตลอดจนติดตาม เร่งรัดการนำเงินส่งคืน และชดใช้ความเสียหายให้แก่กองทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน จึงต้องนำความตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ และ บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ มาพิจารณาว่าองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาได้รับความเสียหายเมื่อใด กรณีการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ทำการปลอมลายมือชื่อคู่สัญญาในสัญญากู้ยืมเงินโครงการเศรษฐกิจชุมชนนั้น ย่อมเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ผู้มีอำนาจในการอนุมัติให้มีการกู้ยืมเงินตามสัญญากู้ยืมเงินโครงการเศรษฐกิจชุมชนได้พิจารณาอนุมัติตามสัญญาให้แก่คู่สัญญา ส่วนผลของการกระทำละเมิดเกิดขึ้นเมื่อใดเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ดังนั้น วันที่ทำละเมิดกับวันที่ผลของการกระทำละเมิดเกิดขึ้นจึงต่างกัน

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพล พงษ์ทัดศิริกุล)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง
สำนักบริหารการปกครองท้องที่
โทร ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖-๑๕ ต่อ ๖๐๕
โทรสาร ๐-๒๖๒๙-๘๓๓๕

www.yotathai.com

ที่ ลป ๐๐๑๗.๑/

ศาลากลางจังหวัดลำปาง
เลขรับที่ 32111
13.00

90 พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง หารือข้อกฎหมายเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๑

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสืออำเภอเมืองลำปาง ที่ ลป ๐๐๓๗.๖/ ๑๗๙๕ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔
๒. สำเนาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๕ คดีหมายเลขดำที่ ๒๗๕/๒๕๕๓ หมายเลขแดง ที่ ๓๗๑๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๓

สป.
เลขที่รับ 6407
วันที่ 19 พ.ค. 2554
เวลา 13.30 น.
กระทรวงมหาดไทย

ด้วยจังหวัดลำปาง ได้รับข้อหารือจากอำเภอเมืองลำปาง กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ได้เป็นโจทก์ฟ้องคดีแพ่งต่อศาลแขวงลำปาง สรุปความได้ว่า โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยจำนวนทั้งสิ้น ๑๐ คน รับผิดชดใช้เงินซึ่งโจทก์อ้างว่าได้กู้ยืมไปจากโจทก์ตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน จำนวนทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ย ศาลแขวงลำปางพิพากษาให้จำเลยทั้ง ๑๐ ชำระเงินจำนวนดังกล่าวพร้อมด้วยดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ จำเลยที่ ๒-๕ และ ๗-๑๐ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ ภาค ๕ พิพากษาให้เฉพาะจำเลยที่ ๑,๖ และ ๘ ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาไม่ได้ฎีกาต่อไปตามความเห็นของพนักงานอัยการศาลแขวงลำปาง (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) จากนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาได้มีคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ที่ ๑๒๒/๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๔ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ อำเภอเมืองลำปาง จึงได้หารือมายังจังหวัดลำปาง ในประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ได้รับความเสียหาย ณ เวลาใด ระหว่าง

๑.๑ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๑ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๔๓) ข้อ ๒๔ วรรคแรก

๑.๒ นับตั้งแต่วันที่องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ตั้งงบประมาณเท่าจำนวนเงินที่ทางราชการเสียหายชดใช้คืน ตามตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๑ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๔๓) ข้อ ๒๔ วรรค ๒ หรือ

๑.๓ นับตั้งแต่วันที่องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ได้รับแจ้งจากสำนักงานบังคับคดีว่าบังคับคดีไม่ได้ ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ประเด็นที่ ๒ องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ได้มีคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ที่ ๑๒๒/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ประเด็นที่ ๓ องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ต้องดำเนินการทางแพ่งกับบุคคลทั้ง ๓ รายที่กระทำละเมิด ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๕ ก่อน หรือดำเนินการทางละเมิดเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควบคู่กันไป อาศัยอำนาจตามกฎหมายใด

จังหวัดลำปาง พิจารณาแล้วเห็นว่า สำหรับข้อหารือของอำเภอเมืองลำปาง ในประเด็นที่ ๑ ที่ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาได้รับความเสียหายเมื่อใดนั้น เนื่องจากพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ ไม่ได้บัญญัติไว้ว่าการกระทำอย่างใดจึงจะเป็นการละเมิด และหากมีการละเมิดเกิดขึ้นแล้ว จะมีความเสียหายเกิดขึ้นเมื่อใด กรณีจึงต้องพิจารณาตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ อันเป็นบทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับการกระทำละเมิด ที่บัญญัติว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาท

www.yotathai.com

เสินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น จากบทบัญญัติดังกล่าว จึงพิจารณาได้ว่า หากมีการกระทำละเมิดเกิดขึ้นแล้ว ย่อมถือว่ามีความเสียหายเกิดขึ้นนับตั้งแต่ขณะกระทำละเมิด เมื่อข้อเท็จจริงตามกรณีนี้ปรากฏตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๕ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาในฐานะผู้ให้กู้ยืมเงินในสัญญาตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน ได้รับชำระหนี้จากผู้กู้ยืมเพียงงวดเดียว หลังจากนั้นผิดนัดไม่ชำระหนี้อีกเลย จึงอาจถือได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนาได้รับความเสียหายนับแต่วันที่ผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ อันเป็นเวลาที่ถือได้ว่าเกิดการกระทำละเมิดขึ้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกรณีเกี่ยวเนื่องกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๔๓ จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้จังหวัดลำปางทราบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายอธิคม สุพรรณพงศ์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง

ที่ทำการปกครองจังหวัด
กลุ่มงานปกครอง
โทร./โทรสาร ๐-๕๔๒๖-๕๐๑๑

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (ส่วนคดี) โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕-๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๕๙ **วันที่** ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง หารือการคืนหลักประกันสัญญา

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามที่ สน.คท. (สจง.) แจ้งว่าจังหวัดเชียงใหม่ได้ขอหารือกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลสันผีเสื้อ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการตรวจสอบทะเบียนคุมเงินมัดจำประกันสัญญาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๓ ปรากฏว่ามีบริษัทวสุชัยรัตน์ จำกัด ซึ่งเป็นคู่สัญญากับองค์การบริหารส่วนตำบลสันผีเสื้อที่พ้นจากภาระข้อผูกพันตามสัญญาแล้ว และไม่ได้ทำหนังสือแจ้งความประสงค์ขอรับเงินหลักประกันสัญญาคืนต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลสันผีเสื้อได้แจ้งให้บริษัทดังกล่าวทราบ และนายวุฒิชัย ชื่อเจริญกิจ ผู้ชำระบัญชีซึ่งเดิมเคยเป็นกรรมการผู้จัดการของบริษัทวสุชัยรัตน์ จำกัด ได้มายื่นขอรับเงินหลักประกันสัญญาข้างต้น พร้อมทั้งแจ้งว่าบริษัทวสุชัยรัตน์ จำกัด ได้ทำการจดทะเบียนเลิกกิจการเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๘ และองค์การบริหารส่วนตำบลสันผีเสื้อได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าบริษัทวสุชัยรัตน์ จำกัด ได้จดทะเบียนเลิกกิจการ เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๘ และได้จดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๘ สน.คท. จึงขอหารือว่า

๑.กรณีที่นายวุฒิชัย ชื่อเจริญกิจ ผู้ชำระบัญชี มิได้ขอรับหลักประกันสัญญาคืนก่อนที่จะมีการชำระบัญชีเสร็จสิ้น อีกทั้งบริษัทวสุชัยรัตน์ จำกัด ได้จดทะเบียนเลิกกิจการไปแล้ว เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๘ จะถือได้ว่าบริษัทวสุชัยรัตน์ จำกัด สละสิทธิการรับเงินหลักประกันสัญญาดังกล่าวหรือไม่อย่างไร

๒. หากถือว่าเป็นการสละสิทธิการรับเงินหลักประกันสัญญาแล้ว เงินดังกล่าวจะตกเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลสันผีเสื้อหรือไม่ หรือจะต้องดำเนินการอย่างไร ตามกฎหมายใดความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

สน.กร. พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่บริษัทวสุชัยรัตน์ จำกัด ได้เสร็จสิ้นการชำระบัญชีเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๘ จึงถือได้ว่าบริษัทวสุชัยรัตน์ จำกัด ได้สิ้นสภาพการเป็นนิติบุคคลแล้ว นับตั้งแต่วันเสร็จสิ้นการชำระบัญชี กรณีดังกล่าวนายวุฒิชัย ชื่อเจริญกิจ ผู้ชำระบัญชี มีหน้าที่ต้องชำระสะสางการงานของบริษัทให้เสร็จสิ้นไปกับจัดการใช้หนี้เงินและแจกจำหน่ายสินทรัพย์ของบริษัทฯ และนายวุฒิชัย ชื่อเจริญกิจ ผู้ชำระบัญชีย่อมมีอำนาจที่จะกระทำการอย่างอื่น ๆ ตามแต่จำเป็นเพื่อชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นไปด้วยดี ตามมาตรา ๑๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเมื่อนายวุฒิชัย ชื่อเจริญกิจ ไม่กระทำก็ถือว่าได้สละการใช้สิทธิ ดังนั้น เมื่อนายวุฒิชัย ชื่อเจริญกิจ ได้ยื่นขอรับเงินหลักประกันสัญญาคืนจากองค์การบริหารส่วนตำบลสันผีเสื้อหลังเสร็จสิ้นการชำระบัญชีซึ่งถือว่าสิ้นสภาพนิติบุคคลแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลสันผีเสื้อจึงไม่อาจคืนเงินประกันสัญญาให้แก่บริษัทวสุชัยรัตน์ จำกัด ได้ ทั้งนี้เทียบเคียงหนังสือตอบข้อหารือกรมสรรพากร ที่ กค ๐๗๐๖/พ/๑๐๒๑๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

/อย่างไรก็ดี...

www.yotathai.com

อย่างไรก็ดี กรณีดังกล่าวนายวุฒิชัย ซื่อเจริญกิจ อาจสามารถใช้สิทธิทางศาลโดยยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชี และแต่งตั้งผู้ร้องเป็นผู้ชำระบัญชีของบริษัทวสุชัยรัตน์ จำกัด เพื่อจัดการทรัพย์สินของบริษัทวสุชัยรัตน์ จำกัด ที่ยังคงเหลืออยู่อีก ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๕๕ ทั้งนี้ เทียบเคียงคำพิพากษาฎีกา ที่ ๓๓๐๒/๒๕๕๓ ที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)
ผอ.สน.กร.

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

www.yotathai.com

เลขที่หนังสือ
: กค 0706/พ./10214
วันที่
: 16 พฤศจิกายน 2547
เรื่อง
: ภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มภายหลังจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชี
ข้อกฎหมาย
: มาตรา 1250 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ข้อหารือ
: บริษัท ก. ยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30) วันที่ 15 มิถุนายน 2544 สำหนับ
เดือนภาษีพฤษภาคม 2544 ขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวนเงิน 93,432.90 บาท และวันที่ 18 ตุลาคม
2544 สำหรับเดือนภาษีกันยายน 2544 ขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวนเงิน 76,692.33 บาท บริษัทฯ ได้
จดทะเบียนเลิกเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2544 และเสร็จสิ้นการชำระบัญชีเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2545
ต่อมาเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2546 ได้รับแจ้งให้รับคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ชำระบัญชีได้ยื่นขอรับเงินภาษีคืน
จากสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร แต่ได้รับแจ้งว่า บริษัทฯ ชำระบัญชีเสร็จสิ้นแล้ว บริษัทฯ
ไม่มีสถานภาพเป็นนิติบุคคลแล้ว จึงไม่อาจรับเงินภาษีคืนได้
แนววินิจฉัย
: กรณีบริษัท ก. ยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30) เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2544
ขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มของเดือนภาษีพฤษภาคม 2544 และยื่นแบบ ภ.พ.30 วันที่ 18 ตุลาคม 2544 ขอคืน
ภาษีมูลค่าเพิ่มของเดือนภาษีกันยายน 2544 ต่อมาบริษัทฯ ได้แจ้งเลิกกิจการเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน
2544 และเสร็จสิ้นการชำระบัญชีเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2545 บริษัทฯ จึงสิ้นสภาพเป็นนิติบุคคลแล้ว กรณี
ดังกล่าวผู้ชำระบัญชีมีหน้าที่ต้องชำระสะสางการงานของบริษัทให้เสร็จสิ้นไปกับจัดการใช้หนี้เงินและแจก
จำหน่ายสินทรัพย์ของบริษัทฯ นั้น และผู้ชำระบัญชีย่อมมีอำนาจที่จะกระทำการอย่างอื่น ๆ ตามแต่จำเป็น
เพื่อชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นไปด้วยดี ตามมาตรา 1250 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กรณี
ผู้ชำระบัญชีทราบว่า บริษัทฯ ได้ขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ ผู้ชำระบัญชีก็มีหน้าที่สะสางการงานของบริษัทฯ
ให้เสร็จสิ้นไปเสียก่อนเสร็จการชำระบัญชี เมื่อผู้ชำระบัญชีไม่กระทำก็ถือว่าได้สละการใช้สิทธิ ดังนั้น
เมื่อบริษัท ก. โดยผู้ชำระบัญชีได้ยื่นขอรับเงินภาษีคืนจากสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร หลัง
เสร็จสิ้นการชำระบัญชีซึ่งถือว่าสิ้นสภาพนิติบุคคลแล้ว กรมสรรพากรจึงไม่อาจคืนเงินภาษีให้แก่บริษัทฯ ได้

www.yotathai.com

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3302/2553 นายพงษ์เทพ ฐีตาริยกุล ผู้ร้อง

ป.พ.พ. มาตรา 1270
ป.วิ.พ. มาตรา 55

ผู้ร้องเคยเป็นผู้ชำระบัญชีของบริษัท ย. และได้จดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีแล้ว ซึ่ง ป.พ.พ. มาตรา 1270 ให้ถือว่าเป็นที่สุดแห่งการชำระบัญชี แต่ก็มิได้หมายความว่าหากได้จดทะเบียนแล้ว หากมีเหตุจำเป็นขัดข้องจากการชำระบัญชีกิจการของบริษัทแต่เดิมแล้วจะมีการชำระบัญชีเพิ่มเติมใหม่อีกไม่ได้ ซึ่งก็ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดห้ามไว้ นอกจากนี้หากกรณีมีมูลเหตุข้อเท็จจริงเป็นไปตามคำร้องขอของผู้ร้องว่าหลังจากจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีแล้ว ผู้ร้องตรวจสอบพบว่ายังมีที่ดินที่บริษัท ย. ถือกรรมสิทธิ์อยู่อีก 2 แปลง กรณีจะดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินดังกล่าว ซึ่งเป็นสินทรัพย์ของบริษัทที่ยังคงหลงเหลืออยู่โดยมิได้มีการชำระบัญชีด้วยวิธีการเช่นใด ในเมื่อบริษัทมิได้ยังคงตั้งอยู่แต่สิ้นสภาพความเป็นนิติบุคคลไปแล้ว และย่อมกระทบกับสิทธิที่จะได้รับแบ่งคืนทรัพย์สินของผู้ถือหุ้นอีกด้วย ดังนั้น คดีมีเหตุที่ผู้ร้องจะต้องใช้สิทธิทางศาลโดยยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีและแต่งตั้งผู้ร้องเป็นผู้ชำระบัญชีของบริษัท ย. ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 55

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอว่า ผู้ร้องเป็นผู้ถือหุ้น เป็นกรรมการและเป็นผู้ชำระบัญชีของบริษัทยูเนี่ยนวิวล์ แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด ซึ่งจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีแล้วเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2542 ต่อมาผู้ร้องตรวจสอบพบว่ายังมีที่ดินที่บริษัทยูเนี่ยนวิวล์ แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด ถือกรรมสิทธิ์หลงเหลืออยู่อีก 2 แปลง คือที่ดินโฉนดเลขที่ และ 8552 ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร การชำระบัญชีจึงยังไม่แล้วเสร็จจริงเพราะยังมิได้นำที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวมาประกอบการชำระบัญชีเพื่อจัดแบ่งให้แก่ผู้ถือหุ้น ทำให้การจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีเป็นการจดทะเบียนที่ไม่ถูกต้อง และไม่ถือเป็นที่สุดแห่งการชำระบัญชีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1270 ผู้ร้องได้ไปติดต่อกับนายทะเบียนพาณิชย์จังหวัดปทุมธานีเพื่อดำเนินการชำระบัญชีสำหรับที่ดินทั้งสองแปลงที่ยังคงเหลือให้แล้วเสร็จ แต่ได้รับแจ้งว่าไม่สามารถดำเนินการชำระบัญชีได้ ต้องร้องขอต่อศาลเพื่อเพิกถอนการชำระบัญชีเสร็จและตั้งผู้ร้องเป็นผู้ชำระบัญชีก่อน ผู้ร้องจึงมีเหตุขัดข้องไม่สามารถดำเนินการชำระบัญชีและมิได้เป็นผู้ต้องหาตามกฎหมายที่จะเป็นผู้ชำระบัญชี จึงขอให้ศาลนัดไต่สวนคำร้องขอและมีคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีและแต่งตั้งผู้ร้องเป็นผู้ชำระบัญชีของบริษัทยูเนี่ยนวิวล์ แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด เพื่อดำเนินการชำระบัญชีให้แล้วเสร็จต่อไป

ศาลชั้นต้นเห็นว่า กรณีตามคำร้องขอไม่มีกฎหมายบัญญัติรับรองว่า การขอให้เพิกถอนการจดทะเบียน

www.yotathai.com

คำร้องขอ ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

ผู้ร้องอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาโดยได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 223 ทวิ

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "...ตามคำร้องขอของผู้ร้องเป็นกรณีสืบเนื่องมาจากการชำระบัญชีกิจการของบริษัทสำเร็จลง ซึ่งเมื่อได้จดทะเบียนแล้วให้ถือเป็นที่สุดแห่งการชำระบัญชีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1270 แต่อย่างไรก็ตามก็มิได้หมายความว่าหากได้จดทะเบียนแล้ว หากมีเหตุจำเป็นขัดข้องจากการชำระบัญชีกิจการของบริษัทแต่เดิมแล้วจะมีการชำระบัญชีเพิ่มเติมใหม่อีกไม่ได้ ซึ่งก็ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดห้ามไว้ นอกจากนี้หากกรณีมีมูลเหตุข้อเท็จจริงเป็นไปตามคำร้องขอของผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ชำระบัญชีมาแต่เดิม กรณีจะดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินที่บริษัทถือกรรมสิทธิ์อยู่อีก 2 แปลง ซึ่งเป็นสินทรัพย์ของบริษัทที่ยังคงหลงเหลืออยู่โดยมิได้มีการชำระบัญชีด้วยวิธีการเช่นใด ในเมื่อบริษัทมิได้ยังคงตั้งอยู่แต่สิ้นสภาพความเป็นนิติบุคคลไปแล้วและย่อมกระทบถึงสิทธิที่จะได้รับแบ่งคืนทรัพย์สินของผู้ถือหุ้นอีกด้วย ดังนั้น คดีของผู้ร้องตามคำร้องขอจึงมีเหตุที่จะต้องใช้สิทธิทางศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำร้องขอของผู้ร้องโดยมิได้รับคำร้องขอไว้ไต่สวนเสียก่อนนั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังขึ้น"

พิพากษายกคำสั่งของศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นรับคำร้องขอของผู้ร้องไว้ดำเนินการต่อไป ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้ศาลชั้นต้นรวมสั่งเมื่อมีคำสั่งใหม่

(ธีระพงษ์ จิระภาค - ตรีวุฒิ สาขากร - วัส ติงสมิตร)

หมายเหตุ

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (ส่วนคดี) โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕-๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว๑๗ **วันที่** ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติการเพิกถอนการโอนสิทธิเรียกร้องตามสัญญาจ้างของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามที่ สน.คท. (สจง.) แจ้งว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ขอหารือ กรณีเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ว่าจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัดชิตเชษฐ์ดำเนินการกำจัดวัชพืชและลอกเลนพร้อมถมดินพื้นที่พรุคลองควายตามสัญญาจ้างเลขที่ ๓๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ โดยมีกำหนดเวลาแล้วเสร็จภายในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๔ ต่อมาเมื่องานแล้วเสร็จผู้รับจ้างได้ส่งงานล่าช้าเนื่องจากในระยะเวลาที่กำหนดตามสัญญาจ้างเกิดน้ำท่วมขังจนไม่สามารถทำงานได้ ซึ่งผู้รับจ้างได้แจ้งขอขยายระยะเวลากับเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีไว้แล้ว แต่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานียังคิดค่าปรับเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๖๘๗,๙๕๗ บาท โดยในระหว่างการทำงานผู้รับจ้างมีหนังสือโอนสิทธิเรียกร้องการรับเงินค่าก่อสร้างและค่าใช้จ่ายทั้งปวงที่จะได้รับจากเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีตามสัญญาจ้างดังกล่าวให้กับบริษัทรีโอ ซิวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด ต่อมาห้างหุ้นส่วนจำกัดชิตเชษฐ์ ได้มีหนังสือเลขที่ cc-๐๐๘-๕๕ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๕ ถึงบริษัทรีโอ ซิวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด และเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี แจ้งยกเลิกการโอนสิทธิฯ ดังกล่าว โดยให้เหตุผลว่าบริษัทรีโอ ซิวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด ทำผิดสัญญาการโอนสิทธิฯ โดยไม่ออกใบกำกับภาษีจากการรับเงินค่าจ้าง ๒ งวดให้กับเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และจังหวัดสุราษฎร์ธานีพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อห้างหุ้นส่วนจำกัด ชิตเชษฐ์ ผู้รับจ้างได้แจ้งยกเลิกการโอนสิทธิเรียกร้องให้กับบริษัทรีโอ ซิวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด ทราบแล้ว ซึ่งยังไม่ปรากฏข้อโต้แย้งจากบริษัทรีโอ ซิวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด แต่อย่างใด จึงเห็นว่าการยกเลิกการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวน่าจะมีผลสมบูรณ์แล้ว รวมทั้งเห็นว่าห้างหุ้นส่วนจำกัดชิตเชษฐ์ สมควรเป็นผู้มีสิทธิได้รับคืนค่าปรับต่อไป สน.คท. จึงขอหารือว่า เมื่อห้างหุ้นส่วนจำกัด ชิตเชษฐ์ ได้โอนสิทธิเรียกร้องการรับเงินค่าก่อสร้างและค่าใช้จ่ายทั้งปวงที่จะได้รับจากเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีตามสัญญาจ้างให้กับบริษัทรีโอ ซิวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด แล้ว จะสามารถเพิกถอนการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวได้หรือไม่

สน.กร. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๓๐๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ว่า การโอนหนี้อันจะพึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงนั้น ถ้าไม่ทำเป็นหนังสือท่านว่าไม่สมบูรณ์ อนึ่ง การโอนหนี้นั้นท่านว่าจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ลูกหนี้ หรือบุคคลภายนอกได้แต่ต่อเมื่อได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้หรือลูกหนี้จะได้ยินยอมด้วยในการโอนนั้น คำบอกกล่าวหรือความยินยอมเช่นว่านี้ท่านว่าต้องทำเป็นหนังสือ ซึ่งห้างหุ้นส่วนจำกัดชิตเชษฐ์ ได้มีหนังสือโอนสิทธิเรียกร้องให้บริษัทรีโอ ซิวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด และแจ้งเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีทราบแล้ว **(เอกสารหมายเลข ๑)** ดังนั้น สัญญาโอนสิทธิเรียกร้องระหว่างห้างหุ้นส่วนจำกัดชิตเชษฐ์ กับบริษัทรีโอ ซิวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด จึงสมบูรณ์มีผลบังคับตามกฎหมาย ต่อมาห้างหุ้นส่วนจำกัดชิตเชษฐ์ได้แจ้งการยกเลิกการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวกับบริษัทรีโอ ซิวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด มายังเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยอ้างว่าเนื่องจากบริษัทรีโอ ซิวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด ผิดเงื่อนไขในสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องโดยไม่เปิดบิล

/เพื่อเสียภาษี...

www.yotathai.com

เพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าบริษัทรีโอ ซิวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด ผู้รับโอนยินยอมด้วย **(เอกสารหมายเลข ๒)** ดังนั้น ห้างหุ้นส่วนจำกัดชิตเชษฐ์ จึงไม่สามารถยกเลิกการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวโดยที่บริษัทรีโอ ซิวิล แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด ไม่ยินยอมหาได้ไม่ ทั้งนี้เทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๘๖/๒๕๓๔ ที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)
ผอ.สน.กร.

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

www.yotathai.com

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 86/2534 นางสาว เข็ม ทอง แสน ยะ โจทก์
การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำเลย

ป.พ.พ. มาตรา 224, 306, 331
ป.วิ.พ. มาตรา 55

การที่ ด. โอนสิทธิเรียกร้องให้โจทก์รับเงินงวดค่าก่อสร้างโจทก์และ ด. แจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังจำเลย จำเลยได้มีหนังสือตอบรับการโอนสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ด. หมดสิทธิที่จะรับเงินตามสัญญาจ้างทันที จำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้มีหน้าที่ต้องชำระหนี้ให้โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้โดยตรง ด. ไม่มีสิทธิจะมาระงับไม่ให้จำเลยจ่ายเงินให้โจทก์ กรณีเป็นเรื่องจำเลยรู้ตัวเจ้าหนี้ได้แน่นอนแล้ว ไม่ต้องด้วยมาตรา 331 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์โจทก์ชอบที่จะได้รับชำระหนี้จากจำเลยโดยตรง จำเลยไม่อาจบอกปัดความรับผิดโดยให้โจทก์ไปรับจากสำนักงานวางทรัพย์กลางซึ่งโจทก์ไม่อาจรับได้ ถือว่าจำเลยโต้แย้งสิทธิของโจทก์ ตามหนังสือแจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องและหนังสือตอบรับทราบการโอนสิทธิเรียกร้อง ระบุว่า ด. ขอโอนสิทธิเรียกร้องการรับเงินจากจำเลยให้โจทก์แต่ผู้เดียว รวมทั้งเงินเพิ่มอื่น ๆอีกด้วย แสดงเจตนาว่าจะโอนสิทธิเรียกร้องในการรับเงินงวดดังกล่าวทั้งหมดซึ่งรวมถึงค่าเดินท่อประปาและค่าติดตั้งเครื่องสูบน้ำด้วย การวางเงินของจำเลย ณ สำนักงานวางทรัพย์กลาง มิใช่วางให้โจทก์รับไป หากแต่วางโดยมีเงื่อนไขให้สำนักงานวางทรัพย์กลางจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ที่แท้จริง ไม่ใช่วางเพื่อประโยชน์แก่โจทก์ผู้เป็นเจ้าหนี้ตามสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 331 จำเลยจึงเป็นผู้ผิดนัดต้องเสียดอกเบี้ยตามมาตรา 224

โจทก์ฟ้องขอให้ศาลพิพากษาบังคับจำเลยชำระเงิน 406,930 บาทให้โจทก์พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีของต้นเงิน 393,805บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จ

จำเลยให้การว่า จำเลยจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัดต.ชินรัตน์ก่อสร้างทำการก่อสร้างอาคาร ต่อมาห้างหุ้นส่วนดังกล่าวมีหนังสือแจ้งจำเลยว่าโจทก์มิได้ปฏิบัติตามสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้จึงขอยกเลิกการโอนสิทธิเรียกร้องโดยจะรับเงินค่าจ้างเอง ส่วนโจทก์มีหนังสือแจ้งไปยังจำเลยว่าขอให้จำเลยจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่โจทก์ แต่โจทก์มิได้นำใบเสร็จรับเงินของห้างหุ้นส่วนจำกัดต.ชินรัตน์ก่อสร้างไปยื่นต่อจำเลยตามเงื่อนไขซึ่งจำเลยกำหนดไว้ในการแจ้งการโอนสิทธิเรียกร้อง จึงเกิดปัญหาแก่จำเลยว่าระหว่างห้างหุ้นส่วนจำกัดต.ชินรัตน์ก่อสร้างผู้รับจ้างกับโจทก์ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องผู้ใดจะเป็นเจ้าหนี้ที่แท้จริง และมีสิทธิตามกฎหมายที่จะได้รับเงินค่าจ้างจากจำเลย เป็นกรณีที่จำเลยไม่สามารถหยั่งรู้ถึงสิทธิและตัวเจ้าหนี้ที่แท้จริงได้โดยมิใช่ความผิดของจำเลยจำเลยจึงวางเงินค่าจ้างดังกล่าวไว้ต่อสำนักงานวางทรัพย์กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม แล้วจำนวน 365,315.61 บาทจึงหลุดพ้นจากหนี้

www.yotathai.com

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาให้จำเลยชำระเงินจำนวน365,315.61 บาทให้โจทก์พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2528 จนกว่าชำระเสร็จ

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัดต.ชินรัตน์ก่อสร้างกู้เงินจากโจทก์ไปจำนวน 420,000 บาท และห้างหุ้นส่วนจำกัด ต.ชินรัตน์ก่อสร้างตกลงโอนสิทธิเรียกร้องในการรับเงินค่าจ้างงวดที่ 3 หรืองวดสุดท้ายที่จะได้รับจากจำเลยตามสัญญาจ้างให้โจทก์ และโจทก์กับห้างหุ้นส่วนจำกัดต.ชินรัตน์ก่อสร้างได้บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังจำเลย ซึ่งจำเลยก็ตอบรับทราบการโอนแล้ว ต่อมาเมื่อห้างหุ้นส่วนจำกัด ต.ชินรัตน์ก่อสร้างทำการก่อสร้างตามสัญญางวดที่ 3 แล้วเสร็จ และคณะกรรมการตรวจรับมอบงานของจำเลยได้ตรวจรับมอบงานเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2528โจทก์มีหนังสือแจ้งให้จำเลยชำระเงินค่าจ้างงวดที่ 3 ให้โจทก์แต่ปรากฏว่าห้างหุ้นส่วนจำกัดต.ชินรัตน์ก่อสร้างมีหนังสือแจ้งจำเลยขอยกเลิกการโอนสิทธิการรับเงินที่โอนแก่โจทก์และขอรับเงินเอง จำเลยเห็นว่าเป็นกรณีที่จำเลยไม่สามารถหยั่งรู้ถึงสิทธิและตัวเจ้าหนี้ที่แท้จริงโดยมิใช่ความผิดของจำเลย สิทธิของโจทก์ที่จะรับเงินได้เพียง 365,315.61 บาทจึงนำเงินจำนวนดังกล่าวไปวางณ สำนักงานวางทรัพย์กลาง กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม ตามคำแนะนำของกรมอัยการ และวินิจฉัยว่า การที่ห้างหุ้นส่วนจำกัดต.ชินรัตน์ก่อสร้าง โอนสิทธิเรียกร้องไปให้โจทก์รับเงินค่าก่อสร้างงวดที่ 3 โจทก์และห้างหุ้นส่วนจำกัด ต.ชินรัตน์ก่อสร้างแจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังจำเลย จำเลยได้มีหนังสือตอบรับยินยอมการโอนสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ห้างหุ้นส่วนจำกัดต.ชินรัตน์ก่อสร้างหมดสิทธิที่จะได้รับเงินตามสัญญาจ้างทันทีจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้มีหน้าที่ต้องชำระหนี้ให้โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้โดยตรง ห้างหุ้นส่วนจำกัดต.ชินรัตน์ก่อสร้างไม่มีสิทธิจะมาระงับไม่ให้จำเลยจ่ายเงินให้โจทก์ กรณีเป็นเรื่องจำเลยรู้ตัวเจ้าหนี้ได้แน่นอนแล้ว ไม่ต้องด้วยมาตรา 331 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โจทก์ชอบที่จะได้รับชำระหนี้จากจำเลยโดยตรง จำเลยจะบอกปัดความรับผิดให้โจทก์ไปรับจากสำนักงานวางทรัพย์กลาง ซึ่งโจทก์ไม่อาจรับได้เช่นนี้ ถือว่าจำเลยโต้แย้งสิทธิของโจทก์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 แล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง ปัญหาว่าโจทก์มีสิทธิได้รับเงินค่าจ้างเดินท่อประปาและค่าติดตั้งเครื่องสูบน้ำด้วยหรือไม่ เห็นว่าตามหนังสือแจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัดต.ชินรัตน์ก่อสร้างที่มีถึงจำเลย กับหนังสือตอบรับทราบการโอนสิทธิเรียกร้องของจำเลยระบุว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด ต.ชินรัตน์ก่อสร้างขอโอนสิทธิเรียกร้องการรับเงินจากจำเลยให้โจทก์แต่ผู้เดียว รวมทั้งเงินเพิ่มอื่น ๆ อีกด้วย อันแสดงเจตนาจะโอนสิทธิเรียกร้องในการรับเงินงวดที่ 3ทั้งหมดซึ่งรวมถึงค่าเดินท่อประปาและค่าติดตั้งเครื่องสูบน้ำด้วยโจทก์จึงมีสิทธิได้รับเงินดังกล่าว และปัญหาว่า จำเลยจะต้องเสียดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่โจทก์มีสิทธิได้รับหรือไม่ เห็นว่า การวางเงินของจำเลย ณ สำนักงานวางทรัพย์กลางนั้น มิใช่วางให้โจทก์รับไปหากแต่วางโดยมีเงื่อนไขให้สำนักงานวางทรัพย์กลางจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ที่แท้จริง โดยให้โจทก์และห้างหุ้นส่วนจำกัดต.ชินรัตน์ก่อสร้าง ไปหาข้อยุติกันก่อน จึงไม่ใช่วางเพื่อประโยชน์แก่โจทก์ผู้เป็นเจ้าหนี้ตามสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 331 จำเลยจึงเป็นผู้ผิดนัดต้องเสียดอกเบี้ยตามมาตรา 224

พิพากษายืน

(พนม พ่วงภิญโญ - จองทรัพย์ เที่ยงธรรม - อดม มั่งมีดี)

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๒๗๑๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมามีคำสั่งให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิทยาสีมาก่อสร้าง เป็นผู้ทิ้งงาน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครราชสีมา ที่ นม ๐๐๓๗.๔/๓๕๑๖ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๘๔๔/๒๕๔๗

ตามที่จังหวัดนครราชสีมาได้มีหนังสือรายงานกระทรวงมหาดไทย กรณีมีคำสั่งที่ ๑๓๙/๒๕๕๕ เรื่อง การแจ้งเวียนให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิทยาสีมาก่อสร้าง เป็นผู้ทิ้งงาน ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕ โดยสั่งให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิทยาสีมาก่อสร้าง และนายวิรัตน์ แจ่มแจ้ง หุ้นส่วนผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิทยาสีมาก่อสร้าง เป็นผู้ทิ้งงาน ตามนัยข้อ ๑๓๘ (๒) วรรคสองและวรรคสาม และข้อ ๑๓๘/๕ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๓ เนื่องจากเทศบาลนครนครราชสีมาได้ทำสัญญาจ้างกับห้างหุ้นส่วนจำกัด วิทยาสีมาก่อสร้าง ตามสัญญาจ้างเลขที่ ค. ๑๐๑/ ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ โครงการจ้างทาสีอาคารเรียนหลังที่ ๑ โรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดสมอราย) งบประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ บาท แต่ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิทยาสีมาก่อสร้าง ไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงภายในเวลาที่กำหนด ต่อมานายวิรัตน์ แจ่มแจ้ง (ตั้งใจสุจริตกุล) หุ้นส่วนผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิทยาสีมาก่อสร้าง ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว และผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมาพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้อุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์เกินกำหนดระยะเวลาสิบห้าวันนับจากวันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว จึงไม่รับอุทธรณ์ไว้พิจารณา และได้รายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามนัยมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามนัยมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองต้องรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์เพื่อให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาวินิจฉัยอีกชั้นหนึ่ง เฉพาะในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองได้รับคำอุทธรณ์ของคู่กรณีไว้พิจารณาและพิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์นั้นไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า จังหวัดนครราชสีมาไม่รับคำอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ เนื่องจากผู้อุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์เกินกำหนดระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้อุทธรณ์ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว และได้รายงานกรณีไม่รับอุทธรณ์ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาคำอุทธรณ์ นั้น เห็นว่าการไม่รับคำอุทธรณ์เนื่องจากผู้อุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์เกินกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ของจังหวัดนครราชสีมา มิใช่การพิจารณาคำอุทธรณ์ ตามนัยมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมาจึงไม่ต้องรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อไป

/ แต่อย่างไรก็ตาม...

/คำสั่งทิ้งงาน /

www.yotathai.com

แต่อย่างไรก็ตาม การที่จังหวัดนครราชสีมาไม่รับคำอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์เนื่องจากยื่นอุทธรณ์เกินกำหนดระยะเวลาสิบห้าวัน ถือได้ว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น จังหวัดนครราชสีมาจึงต้องแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิทยาสีมาก่อสร้าง ทราบต่อไป ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๘๔๔/๒๕๔๗ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑ ๙ มี.ค. ๒๕๕๕

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

/ณัฐพล / พิจารณา/ ขยายระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง (ราชบุรี) พล.หัวยรินลิย์ หน้า ๑

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๗๑๐๐ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอหารือการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดทางละเมิด กรณีการจัดซื้อที่ดินเพื่อทิ้งขยะของเทศบาลเมืองตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพังงา ที่ พง ๐๐๓๗.๔/๑๒๔๑๐ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔

ตามหนังสือที่อ้างถึงจังหวัดได้มีหนังสือหารือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรณีเทศบาลเมืองตะกั่วป่าขอหารือแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการทางละเมิดอันเนื่องมาจากการจัดซื้อที่ดินเพื่อทิ้งขยะ โดยเทศบาลเมืองตะกั่วป่าได้มีคำสั่งที่ ๖๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดซื้อที่ดินเพื่อทิ้งขยะโดยวิธีพิเศษ จำนวน ๔ ราย ประกอบด้วยนายวิสุทธิ์ นาวาล่อง นายกเทศมนตรีเมืองตะกั่วป่า นายวุฒิ สิทธิสุราษฎร์ ปลัดจังหวัดพังงา (ในขณะนั้น) นายวิโรจน์ สุขสม รองปลัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า (ในขณะนั้น) และนายธเนศ นิยม เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงา สาขาตะกั่วป่า (ในขณะนั้น) รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลัง คนละ ๓,๘๔๙,๓๐๙.๖๘ บาท

ต่อมานายธเนศ นิยม ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งเทศบาลเมืองตะกั่วป่าดังกล่าวต่อนายกเทศมนตรีเมืองตะกั่วป่า แต่ไม่ได้รับการแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ภายในเวลาที่กำหนด จึงได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองนครศรีธรรมราชเป็นคดีหมายเลขดำที่ ๒๖๐/๒๕๔๘ โดยมีเทศบาลเมืองตะกั่วป่าเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และกระทรวงการคลังเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ภายหลังศาลปกครองนครศรีธรรมราชได้มีคำพิพากษาคดีดังกล่าวเป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๑๙๐/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ โดยพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งเทศบาลเมืองตะกั่วป่าที่ ๖๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ เฉพาะส่วนที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเกินกว่า ๑,๘๔๒,๙๖๔.๓๐ บาท โดยให้มีผลนับตั้งแต่วันที่มีคำสั่งดังกล่าว และให้คำสั่งศาลที่สั่งให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งเทศบาลเมืองตะกั่วป่าดังกล่าวมีผลต่อไปจนกว่าจะพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ ในกรณีที่ไม่มีการอุทธรณ์หรือจนกว่าศาลจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่รับอุทธรณ์ ในกรณีที่มีการอุทธรณ์หรือจนกว่าศาลปกครองสูงสุดจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ปัจจุบันเทศบาลเมืองตะกั่วป่าได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองนครศรีธรรมราชในคดีดังกล่าวแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด จึงขอหารือแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการทางละเมิดกรณีดังกล่าว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาเอกสารหลักฐานประกอบข้อกฎหมาย ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาและความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็นตามข้อหารือ ดังนี้

/ ประเด็นที่ ๑ ...

www.yotathai.com

ประเด็นที่ ๑ การบังคับให้ผู้รับผิดทางละเมิดต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในอายุความดังกล่าวนับแต่เมื่อใด และมีกำหนดกี่ปี

เห็นว่า ตามนัยมาตรา ๕๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีคำสั่งทางปกครองกำหนดให้ผู้ใดชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้นำวิธีการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาปฏิบัติโดยอนุโลม ซึ่งก็คือจะต้องดำเนินการบังคับทางปกครองให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้เงิน และจากข้อเท็จจริงตามรายงานของจังหวัดพังงารับฟังเป็นที่ยุติว่าเทศบาลเมืองตะกั่วป่าได้มีคำสั่งที่ ๖๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐชดใช้ชำระค่าสินไหมทดแทนความรับผิดทางละเมิดให้แก่เทศบาลเมืองตะกั่วป่าภายใน ๔๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งนี้ ดังนั้น ระยะเวลาในการบังคับทางปกครองในกรณีดังกล่าวจึงต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ เป็นต้นไป โดยเทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๕ สำหรับประเด็นผู้มีอำนาจในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองนั้น ตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ที่เป็นคู่กรณีหรือเจ้าหน้าที่ที่มีพฤติการณ์อันใดที่มีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางทำการพิจารณาทางปกครอง โดยจะต้องงดการพิจารณาเรื่องไว้และแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งทราบ เพื่อที่ผู้บังคับบัญชาจะได้มีคำสั่งต่อไป ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า นายวิสุทธิ์ นาวาล่อง นายกเทศมนตรีเมืองตะกั่วป่า เป็นผู้ที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในการจัดซื้อที่ดินสำหรับทิ้งขยะสูงเกินจริง ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงาในฐานะที่เป็นผู้ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัดให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงต้องเป็นผู้ออกคำสั่งให้นายวิสุทธิ์ นาวาล่องและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลเมืองตะกั่วป่า และหากผู้ว่าราชการจังหวัดพังงาได้มีคำสั่งเรียกให้นายวิสุทธิ์ นาวาล่อง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว แต่บุคคลดังกล่าวไม่ชำระเงินค่าสินไหมทดแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงาต้องมีหนังสือเตือนให้บุคคลดังกล่าวชำระเงินภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และหากยังไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือนดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงาก็สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินได้ภายในสิบปีนับแต่วันที่มีคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามนัยมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่อย่างไรก็ตามหากมีการเปลี่ยนแปลงนายกเทศมนตรีเมืองตะกั่วป่าเป็นบุคคลอื่นที่มิใช่นายวิสุทธิ์ นาวาล่อง ซึ่งเป็นนายกเทศมนตรีเมืองตะกั่วป่าคนเดิม นายกเทศมนตรีเมืองตะกั่วป่าคนใหม่ก็ย่อมมีอำนาจในการออกคำสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้ เนื่องจากมิได้เป็นผู้มีส่วนร่วมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำละเมิดดังกล่าวโดยเทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสร็จที่ ๓๓๕/๒๕๕๐ และเรื่องเสร็จที่ ๕๒๓/๒๕๕๐ ดังนั้น ความเห็นของจังหวัดพังงาในประเด็นนี้จึงถูกต้องแล้ว

/ ประเด็นที่ ๒ ...

www.yotathai.com

ประเด็นที่ ๒ ตามคำสั่งเทศบาลเมืองตะกั่วป่า ที่ ๖๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ กำหนดให้ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จำนวน ๔ ราย ๆ ละ ๓,๘๔๙,๓๐๙.๖๘ บาท หรือตามคำพิพากษาศาลปกครองนครศรีธรรมราช ซึ่งพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของเทศบาลเมืองตะกั่วป่าเฉพาะในส่วนที่นายธเนศ ฯ ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเกินกว่า ๑,๘๔๒,๙๖๔.๓๐ บาท ดังนั้น ผู้รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแต่ละราย จึงควรรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงินจำนวนคนละเท่าใด

เห็นว่า ตามคำพิพากษาศาลปกครองนครศรีธรรมราช คดีหมายเลขแดงที่ ๑๙๐/๒๕๕๒ ได้พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งเทศบาลเมืองตะกั่วป่าที่ ๖๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ เฉพาะส่วนที่สั่งให้นายธเนศ ฯ (ผู้ฟ้องคดี) ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเกินกว่า ๑,๘๔๒,๙๖๔.๓๐ บาท และให้คำสั่งศาลที่สั่งให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งเทศบาลเมืองตะกั่วป่าดังกล่าวยังมีผลต่อไปจนกว่าจะพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ ในกรณีที่ไม่มีการอุทธรณ์หรือจนกว่าศาลจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่รับอุทธรณ์ ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ หรือจนกว่าศาลปกครองสูงสุดจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ซึ่งข้อเท็จจริงตามรายงานของจังหวัดพังงาปรากฏว่าเทศบาลเมืองตะกั่วป่าได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองนครศรีธรรมราชแล้ว และขณะนี้ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด จากกรณีดังกล่าวย่อมถือได้ว่า คำสั่งศาลปกครองนครศรีธรรมราชที่สั่งให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งเทศบาลเมืองตะกั่วป่ายังคงมีผลผูกพันคู่กรณีและมีผลบังคับอยู่ เทศบาลเมืองตะกั่วป่าจึงไม่สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับนายธเนศ ฯ ได้ สำหรับกรณีการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดทางละเมิดตามคำสั่งเทศบาลเมืองตะกั่วป่าที่กำหนดให้นายวิสุทธิ์ ฯ นายวุฒิ ฯ นายวิโรจน์ ฯ และนายธเนศ ฯ (ผู้ฟ้องคดี) รับผิดชดใช้เงินคนละส่วนเท่า ๆ กัน คิดเป็นเงินคนละ ๓,๘๔๙,๓๐๙.๖๘ บาท นั้น ยังคงมีผลบังคับตามคำสั่งเทศบาลเมืองตะกั่วป่าต่อไปจนกว่าศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด โดยเทศบาลเมืองตะกั่วป่าสามารถที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กับเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดอีก ๓ ราย (ยกเว้นนายธเนศ ฯ) ซึ่งอยู่ในดุลพินิจของเทศบาลเมืองตะกั่วป่าจะพิจารณาตามที่เห็นสมควร โดยเทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสร็จที่ ๕๔๘/๒๕๔๔ และความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องเสร็จที่ ๒๑๑/๒๕๔๙

ประเด็นที่ ๓ การบังคับให้บุคคลที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนทางละเมิดนั้นจะต้องยึดระเบียบข้อกฎหมายใด และขั้นตอนในทางปฏิบัติอย่างไร

เห็นว่า กรณีตามประเด็นข้อหารือดังกล่าวได้เคยมีความเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนในทางปฏิบัติไว้แล้ว โดยเทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องเสร็จที่ ๑๘๓/๒๕๔๔ เรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๕ เรื่องเสร็จที่ ๖๕๕/๒๕๔๖ (หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๒๕ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๒) เรื่องเสร็จที่ ๙๔ - ๙๕/๒๕๔๙ (หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๑) และเรื่องเสร็จที่ ๖๗๓/๒๕๕๑ (หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๓๖๔ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓)

/ ประเด็นที่ ๔ ...

www.yotathai.com

ประเด็นที่ ๔ เป็นข้อหารือของจังหวัดพังงาโดยมีประเด็นข้อสงสัยว่า ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติให้ ผู้ถูกดำเนินการตามมาตรการบังคับทางปกครองอาจอุทธรณ์การบังคับทางปกครองนั้นได้ และให้ใช้วิธีการเดียวกันกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง **จังหวัดพังงาจึงมีความเห็นว่า** เมื่อผู้มีอำนาจมีคำสั่งยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ใต้บังคับคำสั่งแล้ว จะต้องแจ้งสิทธิอุทธรณ์ไว้ในคำสั่งดังกล่าวด้วย และหากมีการอุทธรณ์ก็จะต้องพิจารณาอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นก่อนเข้ายึดหรืออายัดเพื่อนำมาขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าว

เห็นว่า ตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติให้ผู้ถูกดำเนินการตามมาตรการบังคับทางปกครอง มีสิทธิอุทธรณ์การบังคับทางปกครองได้ เนื่องจากการบังคับทางปกครองถือได้ว่ามีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครองเช่นเดียวกัน สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอุทธรณ์การบังคับทางปกครองดังกล่าว ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการอันเดียวกันกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง โดยเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองจะต้องระบุกรณีที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งไว้ในคำสั่งทางปกครองดังกล่าวด้วย แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากมาตรา ๔๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติว่า การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น การที่ผู้ถูกดำเนินการตามมาตรการบังคับทางปกครองได้ยื่นอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งดังกล่าว แม้กรณีจะอยู่ระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์การบังคับทางปกครองก็ตาม แต่หากมิได้มีการขอทุเลาการบังคับทางปกครองไว้ เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองก็ยังคงบังคับการให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้ โดยไม่จำต้องรอผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นก่อนใช้มาตรการบังคับทางปกครองแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระยุทธ เอี่ยมอำภา)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ตำรงธรรมนำไทยให้ร่มเย็น"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๔๑๔๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง หารือการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดปทุมธานี ที่ ปท ๐๐๓๗.๔/๑๓๒๘๖ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔

ตามหนังสือที่อ้างถึงจังหวัดปทุมธานีได้มีหนังสือหารือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรณีได้รับรายงานจากอำเภอหนองเสือว่า นายจีระศักดิ์ วงษ์นวม (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น ภณศักดิ์) ได้ยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสามวัง ที่ ๑๘๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๔ ที่สั่งให้ตนเองพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสามวัง โดยให้เหตุผลในการอุทธรณ์ว่าเป็นการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งที่ไม่เหมาะสมกับข้อเท็จจริงโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสามวัง ได้พิจารณาคำอุทธรณ์ดังกล่าวแล้ว ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ทั้งหมด จึงได้รายงานความเห็นพร้อมเหตุผลที่ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ให้จังหวัดปทุมธานี พิจารณาตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งจังหวัดได้พิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวโดยเทียบเคียงตามแนวคำพิพากษาศาลปกครองสงขลา คดีหมายเลขแดงที่ ๒๐๕/๒๕๕๑ และคำพิพากษาศาลปกครองขอนแก่น คดีหมายเลขแดงที่ ๓๒๑/๒๕๕๒ แล้ว เห็นว่า คำพิพากษาของศาลปกครองดังกล่าวต่างมีแนวคำวินิจฉัยที่แตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปด้วยความรอบคอบและเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดที่เห็นว่า การสั่งให้นายจีระศักดิ์ วงษ์นวม พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสามวัง เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว เนื่องจากกฎหมายมิได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีคำสั่งให้รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งในกรณีใดบ้าง จึงเป็นกรณีที่กฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะให้อำนาจนายกองค์การบริหารส่วนตำบลใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งให้รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งตามความเหมาะสม จึงเห็นควรให้ยกอุทธรณ์ ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณารายงานของจังหวัดปทุมธานี คำพิพากษาศาลปกครองสงขลา คำพิพากษาศาลปกครองขอนแก่น ความเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสามวัง คำอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า คำพิพากษาศาลปกครองดังกล่าวเป็นกรณีการถอดถอนให้พ้นจากตำแหน่งของรองนายกเทศมนตรีเมืองบ้านพรุและรองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านฝาง ซึ่งจังหวัดนำมาเทียบเคียงเพื่อประกอบการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี นั้น เนื่องจากคดีปกครองดังกล่าวยังมิได้มีการยื่นอุทธรณ์เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด กรณีจึงไม่สามารถจะกำหนดเป็นแบบแผนสำหรับยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนได้ อย่างไรก็ตาม แม้แนวทางปฏิบัติดังกล่าวจะยังมิได้มีการวางเป็นบรรทัดฐานโดยศาลปกครองสูงสุด แต่จากแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองดังกล่าวก็สามารถนำมาเป็นแนวทางเพื่อประกอบการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี ในแต่ละประเด็นดังนี้

/ ๑. การที่ ...

www.yotathai.com

๑. การที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสามวัง มีคำสั่งที่ ๑๘๖/๒๕๕๔ เรื่อง ให้นายจีระศักดิ์ วงษ์นวม พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสามวัง ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๔ คำสั่งดังกล่าวย่อมมีผลกระทบต่อสิทธิและหน้าที่ของผู้อุทธรณ์ที่จะต้องพ้นจากตำแหน่ง จึงเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น การออกคำสั่งทางปกครองดังกล่าวจึงต้องระบุเหตุผลและเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (๑) ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ (๒) ข้อกฎหมายที่อ้างอิง และ (๓) ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนการใช้ดุลพินิจ ตามนัยมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งจากการตรวจสอบเอกสารพยานหลักฐานที่ปรากฏตามรายงานของจังหวัดปทุมธานีรับฟังได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสามวังได้มีคำสั่งที่ ๑๘๖/๒๕๕๔ เรื่อง ให้นายจีระศักดิ์ วงษ์นวม พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสามวัง ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๔ โดยในคำสั่งมิได้ระบุและจัดให้มีเหตุผลประกอบในคำสั่งดังกล่าว จึงเป็นการออกคำสั่งทางปกครองที่ไม่สมบูรณ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่ภายหลังองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสามวังได้มีหนังสือที่ ปท ๗๓๗๐๑/๕๗๘ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ แจ้งผู้อุทธรณ์ให้ทราบถึงเหตุในการออกคำสั่งให้ผู้อุทธรณ์พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสามวังดังกล่าว จึงเป็นการดำเนินการแก้ไขความไม่สมบูรณ์ของคำสั่งทางปกครองก่อนสิ้นสุดกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ ตามนัยมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว

๒. ตามนัยมาตรา ๕๘/๓ ประกอบมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แม้จะมีบทบัญญัติให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยบทบัญญัติดังกล่าวมิได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการแต่งตั้งและถอดถอนให้พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลว่าจะต้องเข้าด้วยเหตุใดบ้างก็ตาม แต่การใช้ดุลพินิจในการแต่งตั้งและถอดถอนให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่อมจะต้องเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย คือ เป็นการใช้ดุลพินิจที่อยู่บนรากฐานของความสมเหตุสมผลที่วิญญูชนโดยทั่วไปยอมรับได้ว่ามิใช่เป็นการใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจ ดังนั้น ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ในกรณีนี้ย่อมอยู่ในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานีที่จะต้องพิจารณาตรวจสอบเอกสารพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ความว่าการออกคำสั่งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสามวังในกรณีดังกล่าวเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ อย่างไร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๖
โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕ - ๖

"ตำรงธรรมนำไทยปิ่นละอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๖๗๘๑ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง หารือการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น

อ้างถึง หนังสือจังหวัดขอนแก่น ด่วนที่สุด ที่ ขก ๐๐๓๗.๕/๑๔๓๗๖ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๑๐/๒๕๕๓

ตามที่จังหวัดขอนแก่นได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากอำเภออุบลรัตน์ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีเทศบาลตำบลโคกสูงจัดซื้อที่ดินเพื่อก่อสร้างสำนักงานเทศบาลไม่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ โดยจังหวัดขอนแก่นเห็นว่าคณะกรรมการดังกล่าวเป็นการปฏิบัติงานให้แก่เทศบาลตำบลโคกสูง เทศบาลตำบลโคกสูงจึงมีหน้าที่เป็นผู้เบิกจ่ายค่าเบี้ยประชุมเพื่อเป็นค่าตอบแทนให้แก่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ความเห็นของจังหวัดขอนแก่น ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. พระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และไม่สามารถนำมาใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๖ (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดให้ไปใช้ระเบียบกระทรวงการคลังโดยอนุโลมเท่านั้น ไม่รวมถึงพระราชกฤษฎีกา)

๒. กรณีที่อำเภออุบลรัตน์เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด นั้น คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดดังกล่าว มิใช่คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมาย แต่เป็นคณะกรรมการที่นายอำเภออุบลรัตน์เป็นผู้แต่งตั้ง คณะกรรมการดังกล่าวจึงมิใช่ "คณะกรรมการ" ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแต่อย่างใด ทั้งนี้ เทียบเคียงบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๑๐/๒๕๕๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๗๓๑๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง หารือเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าจ้างทนายความว่าต่างหรือแก้ต่างคดี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดลำปาง ที่ ลป ๐๐๓๗.๔/๑๓๓๑ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดลำปางได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหารือเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าจ้างทนายความว่าต่างหรือแก้ต่างคดี กรณีเทศบาลนครลำปางได้ว่าจ้างบริษัท ไนน์ แอนด์ คิง จำกัด ทำการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ประกอบด้วยระบบสารสนเทศฐานข้อมูลข่าวสารเทศบาลนครลำปางและระบบสารสนเทศศูนย์เครื่องจักรกล โดยแบ่งงวดงานออกเป็น ๓ งวด ซึ่งงวดงานที่ ๑ เทศบาลได้ตรวจรับงานและเบิกจ่ายเงินให้บริษัท จำนวน ๑๐๔,๔๐๐ บาท แต่ในงวดงานที่ ๒ และที่ ๓ เทศบาลได้พบว่างานมีข้อผิดพลาดไม่เป็นไปตามสัญญา จึงได้แจ้งให้ผู้รับจ้างดำเนินการแก้ไข ปรากฏว่าผู้รับจ้างไม่ดำเนินการแก้ไข เทศบาลจึงได้บอกเลิกสัญญาจ้าง และส่งเรื่องให้พนักงานอัยการ สำนักงานคดีศาลแขวงลำปาง ว่าต่างฟ้องเรียกเงินค่างานจำนวนดังกล่าวคืนจากผู้รับจ้างพร้อมดอกเบี้ยและค่าเสียหาย (ถ้ามี) ปรากฏว่าพนักงานอัยการสำนักงานคดีแรงงานภาค ๕ ไม่รับดำเนินคดีและส่งเรื่องคืน โดยที่เทศบาลมีความเห็นแย้งและประสงค์จะดำเนินคดีกับผู้รับจ้างให้คืนเงินจำนวนดังกล่าว จึงขอหารือว่าหากเทศบาลส่งเรื่องให้พนักงานอัยการว่าต่างฟ้องคดีอีกครั้ง และถ้าพนักงานอัยการยังยืนยันไม่รับว่าต่างคดีให้ เทศบาลนครลำปางจะจ้างทนายความดำเนินคดีในชั้นศาลได้หรือไม่ และจะมีแนวทางปฏิบัติอย่างใด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. ประเด็นที่จังหวัดหารือว่า กรณีตามข้อหารือของเทศบาลนครลำปาง เมื่อมีข้อเท็จจริงว่าเทศบาลได้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาดำเนินการแล้ว แต่พนักงานอัยการพิจารณาแล้วไม่รับดำเนินคดีให้และแจ้งฐานคดีมาเพื่อทราบ เมื่อเทศบาลมีความเห็นขัดหรือแย้งกับความเห็นของพนักงานอัยการ เทศบาลจะต้องแจ้งความเห็นดังกล่าวไปยังพนักงานอัยการอีกครั้งหนึ่งเพื่อนำความเห็นของเทศบาลประกอบการพิจารณาสั่งคดี หากเห็นว่าตัวความอยู่ในฐานะเสียเปรียบไม่สามารถชนะคดีได้และการดำเนินคดีไม่เกิดประโยชน์ ก็เป็นอำนาจของพนักงานอัยการที่จะใช้ดุลพินิจสั่งไม่รับว่าต่างหรือแก้ต่างได้ ซึ่งกรณีเช่นนี้เทศบาลย่อมมีสิทธิว่าจ้างทนายความดำเนินคดีตามแนวทางของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๘๔ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๙ เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง (หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๖๐ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๐) นั้น เห็นว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องแล้ว ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวกำหนดไว้สรุปได้ว่า กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มีข้อโต้แย้ง ...

www.yotathai.com

มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่กับเอกชนในทางแพ่งหรือจำเป็นต้องใช้สิทธิทางศาล ให้ส่งเรื่องไปยังพนักงานอัยการที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินคดีเรื่องนั้นโดยตรงดำเนินการ ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าคดีนั้นตัวความอยู่ในฐานะเสียเปรียบไม่สามารถชนะคดีได้หรือการดำเนินคดีไม่เกิดประโยชน์ พนักงานอัยการต้องแจ้งฐานะคดีให้ตัวความพิจารณาว่าควรยุติการดำเนินคดีหากตัวความเป็นราชการส่วนท้องถิ่นมีความเห็นขัดหรือแย้งกับความเห็นของพนักงานอัยการ ให้แจ้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการและให้พนักงานอัยการนำความเห็นของราชการส่วนท้องถิ่นประกอบการพิจารณาสั่งคดี หากยังเห็นว่าคดีนั้นราชการส่วนท้องถิ่นอยู่ในฐานะเสียเปรียบไม่สามารถชนะคดีได้ และการดำเนินคดีไม่เกิดประโยชน์ให้พนักงานอัยการใช้ดุลพินิจสั่งไม่รับว่าต่างแก้ต่างได้ กรณีพนักงานอัยการสั่งไม่รับว่าต่างหรือแก้ต่างให้ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นว่าจ้างทนายความดำเนินคดีในศาลได้

๒. ประเด็นที่จังหวัดหารือว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๖ ได้กำหนดไว้ว่า ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการในเรื่องใดที่กระทรวงมหาดไทยยังไม่ได้กำหนดไว้ให้ใช้ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการของกระทรวงการคลังในเรื่องนั้นไปก่อนโดยอนุโลม และเมื่อกระทรวงมหาดไทยยังไม่ได้ออกระเบียบค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายไว้ จึงต้องนำระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๗ (๒) ประกอบข้อ ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เกี่ยวกับการจ้างทนายความขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น เห็นว่าตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๗ (๒) ที่กำหนดไว้สรุปได้ว่า ค่าใช้จ่ายการดำเนินคดี เช่น ค่าธรรมเนียม ค่าทนายความ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พักพยาน ค่าเสียหาย ดอกเบี้ย ค่าการบังคับคดี ให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณเบิกจ่ายเงินได้เท่าที่จ่ายจริงตามอัตราที่กำหนดในกฎหมาย สัญญาอนุญาโตตุลาการ คำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการ คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล แล้วแต่กรณี นั้น เป็นกรณีการเบิกเงินค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินคดีในเรื่องของสัญญาอนุญาโตตุลาการ คำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการ คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล เช่น กรณีส่วนราชการถูกฟ้องเป็นจำเลยแล้วแพ้คดีต่อโจทก์และศาลอาจมีคำพิพากษาให้ส่วนราชการจ่ายค่าทนายความให้แก่โจทก์ เป็นต้น โดยไม่รวมถึงการว่าจ้างทนายความต่อสู้คดีของส่วนราชการ (กระทรวงการคลังไม่ได้ออกระเบียบให้ส่วนราชการว่าจ้างทนายความได้) ดังนั้น จึงไม่สามารถนำระเบียบของกระทรวงการคลังดังกล่าวข้างต้นมาใช้เทียบเคียงในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าจ้างทนายความเพื่อต่อสู้คดีได้

อนึ่ง สำหรับการดำเนินการออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงการว่าจ้างทนายความด้วย นั้น อยู่ในระหว่างการดำเนินการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระยุทธ เอี่ยมอำภา)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ด่วนมาก
ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๙๑๐๔

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง หารือการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสมุทรปราการ ด่วนมาก ที่ สป ๐๐๓๗.๔/๘๘๒๕ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดสมุทรปราการได้มีหนังสือหารือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง กรณีเทศบาลตำบลบางเมือง อำเภอเมืองสมุทรปราการ ในฐานะผู้ว่าจ้าง ได้บอกเลิกสัญญาจ้างเลขที่ ๔๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๔ ที่กระทำกับบริษัท ชินทรัพย์วัฒนา จำกัด ในฐานะผู้รับจ้าง เพื่อทำการก่อสร้างโรงสูบน้ำหมู่บ้านทิพวัล ๑ ซอย ๕๑ ตำบลบางเมืองใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ โดยทำการก่อสร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ๒ ชั้น ขนาดกว้าง ๑๐.๐๐ เมตร ยาวประมาณ ๒๐.๐๐ เมตร ตามแบบแปลนและรายการของเทศบาลตำบลบางเมือง ในวงเงินค่าก่อสร้างทั้งสิ้น ๒,๔๙๙,๙๙๙.๙๙ บาท โดยผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในกำหนด ๑ วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา (วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๔) และจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนด ๑๘๐ วัน นับถัดจากลงนามในสัญญา (วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕) ต่อมา บริษัทฯ ได้มีหนังสือถึงประธานกรรมการตรวจการจ้างผ่านผู้ควบคุมงานแจ้งว่า บริษัทฯ ได้ทำการสำรวจและวางแผนผังอาคารพร้อมที่จะดำเนินการก่อสร้างแล้ว แต่ติดปัญหาอุปสรรคตรงอุปกรณ์ท่อเครื่องสูบน้ำและสายไฟของเทศบาลที่ยังคงใช้งานอยู่ ทำให้ไม่สามารถใช้พื้นที่เพื่อทำการก่อสร้างได้ จึงขอให้เทศบาลรื้อถอนย้ายท่อสูบน้ำพร้อมอุปกรณ์ที่กีดขวางออกจากพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งเทศบาลตำบลบางเมืองพิจารณาเห็นว่าข้อกล่าวอ้างของผู้รับจ้างไม่เป็นปัญหาอุปสรรคแต่อย่างใด และเร่งรัดให้ผู้รับจ้างได้รีบดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด แต่ผู้รับจ้างกลับบ่ายเบี่ยงและไม่เข้าไปดำเนินการโดยกล่าวอ้างปัญหาการส่งมอบพื้นที่การทำงานของผู้ว่าจ้าง ภายหลังบริษัท ฯ ผู้รับจ้างจึงได้มีหนังสือถึงนายกเทศมนตรีตำบลบางเมือง ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ เพื่อขอขยายระยะเวลาสัญญาจ้างออกไปอีกจำนวน ๑๘๐ วัน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ แต่เทศบาลตำบลบางเมืองพิจารณาแล้วไม่อนุมัติให้ขยายระยะเวลาสัญญาจ้างตามที่ผู้รับจ้างร้องขอและบอกเลิกสัญญาดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่าบริษัทฯ ผู้รับจ้างมิได้มีเจตนาที่จะเข้าทำการก่อสร้างให้แล้วเสร็จตามสัญญาจ้างแต่อย่างใด ซึ่งบริษัทฯ ผู้รับจ้างไม่เห็นด้วยกับความเห็นของเทศบาลตำบลบางเมือง จึงได้อุทธรณ์คำสั่งการแจ้งไม่ขยายระยะเวลาสัญญาจ้างและบอกเลิกสัญญาจ้างดังกล่าว แต่เทศบาลตำบลบางเมืองพิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ และได้รายงานจังหวัดเพื่อพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองดังกล่าว ซึ่งจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากมีบางประเด็นเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่เคยปรากฏแนวทางปฏิบัติมาก่อน จึงขอหารือแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ชัดเจน นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้วมีความเห็นในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ว่า การยื่นขอขยายระยะเวลาสัญญาจ้างตามมติคณะรัฐมนตรีนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้รับจ้างโต้แย้งไม่เข้าทำงานเนื่องจากติดปัญหาด้านการส่งมอบพื้นที่การทำงานโดยมิได้ปรากฏข้อเท็จจริงอื่นใดว่าผู้รับจ้างจะเข้าทำงานไม่ได้เนื่องจากได้รับผลกระทบจากปัญหาอุทกภัย กรณีนี้จะถือว่าผู้รับจ้างได้สิทธิในการขยายระยะเวลาสัญญาจ้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ หรือไม่

/ เห็นว่า ...

www.yotathai.com

เห็นว่า ตามนัยข้อ ๑๓๒ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และมีแก้ไขเพิ่มเติม กำหนดว่า การพิจารณาขยายระยะเวลาตามสัญญาให้แก่ผู้รับจ้างให้พิจารณาตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) เหตุสุดวิสัย

(๓) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดตามกฎหมาย

และโดยที่ประเด็นที่หารือเป็นปัญหาข้อเท็จจริงว่า การที่ผู้รับจ้างไม่สามารถเข้าไปดำเนินการก่อสร้างตามสัญญา เกิดจากปัญหาการส่งมอบพื้นที่ของเทศบาลตำบลบางเมืองและจะเข้าด้วยเงื่อนไขการขยายระยะเวลาตามนัยข้อ ๑๓๒ (๑) ของระเบียบดังกล่าวหรือไม่ กรณีนี้ย่อมอยู่ในดุลยพินิจของผู้สั่งจ้างที่จะพิจารณา

สำหรับกรณีการขยายระยะเวลาสัญญาจ้างตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ นั้น เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว กำหนดให้คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีอำนาจหน้าที่ในการตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาเบื้องต้นแล้วเห็นว่า สัญญาจ้างของเทศบาลตำบลบางเมือง ลงนามเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๔ สัญญาจ้างสิ้นสุดวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ และยังไม่มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายในช่วงระยะเวลาที่เกิดเหตุอุทกภัย สัญญาจ้างดังกล่าวจึงอยู่ในหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากเหตุอุทกภัยตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว มิได้กำหนดให้ผู้รับจ้างจะต้องแจ้งเหตุว่า ผู้รับจ้างได้รับผลกระทบจากเหตุอุทกภัยแต่อย่างใด ดังนั้น หากสัญญาจ้างเข้าด้วยเงื่อนไขตามที่กำหนดแล้ว ผู้รับจ้างย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว

ประเด็นที่ว่า การที่เทศบาลตำบลบางเมืองใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาจ้าง เนื่องจากผู้รับจ้างไม่ยอมปฏิบัติตามข้อสัญญานั้น จังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวน่าจะเป็นขั้นตอนหนึ่งของการปฏิบัติตามสัญญาที่คู่สัญญาจะต้องปฏิบัติและใช้สิทธิในฐานะคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งตามข้อกำหนดในสัญญา ซึ่งมิใช่เป็นการใช้อำนาจทางปกครอง จึงไม่น่าจะเป็นคำสั่งทางปกครอง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๒๗๓/๒๕๕๐ และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๖๕๘ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓) ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการจึงไม่ต้องพิจารณาอุทธรณ์ในกรณีดังกล่าว ความเห็นของจังหวัดถูกต้อง หรือไม่

เห็นว่า ความเห็นของจังหวัดในประเด็นนี้ถูกต้องแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมหานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕-๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

หารือการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง / พี่บุริน /กุ้ง๗

www.yotathai.com

ด่วนมาก
ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๐๓๖๔

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๗ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดขอนแก่น ที่ ขก ๐๐๓๗.๔/๓๔๖ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๕
๒. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๔๙/๒๕๔๒
๒. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๕๑/๒๕๔๕

ตามที่จังหวัดขอนแก่นแจ้งผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีนายสามารถ จันทาสี พนักงานขับรถกู้ชีพ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ได้ขับรถยนต์กู้ชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก หมายเลขทะเบียน บห-๑๘๕๗ ขอนแก่น ชนกับรถยนต์ของบุคคลภายนอก หมายเลขทะเบียน กบ-๔๙๓ ขอนแก่น เป็นเหตุให้รถยนต์กู้ชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก ได้รับความเสียหาย คิดเป็นจำนวนเงิน ๙๔,๐๗๙.๗๕ บาท และรถยนต์ของบุคคลภายนอก ได้รับความเสียหาย คิดเป็นจำนวนเงิน ๔๐๐,๑๓๗.๒๐ บาท โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กเห็นว่านายสามารถ จันทาสี พนักงานขับรถกู้ชีพ ได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐและต่อบุคคลภายนอกในขณะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงต้องรับผิดในความเสียหายที่เกิดขึ้น ตามมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔ คำว่า“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด

๒. ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๘๙/๒๕๔๒ เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของลูกจ้าง ร.ส.พ. ตามสัญญาจ้างแรงงาน (ลูกจ้างเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน) สรุปได้ว่า การพิจารณาว่าลูกจ้างคนใดเป็น “เจ้าหน้าที่” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่นั้น อาจพิจารณาโดยจำแนกตามลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลในสังกัด ซึ่งแยกพิจารณาได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

/๑) ลูกจ้าง...

www.yotathai.com

๑) ลูกจ้างที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะเป็นการปฏิบัติงานประจำและต่อเนื่องมีการกำหนดอัตราเงินเดือนการเลื่อนขั้นเงินเดือน การลงโทษวินัยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เช่น กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่างๆ หรือลูกจ้างประจำหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง องค์การรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างประเภทนี้มีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒) ลูกจ้างที่หน่วยงานของรัฐได้ว่าจ้างให้ปฏิบัติงานในลักษณะเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน ไม่ว่าจะมีสัญญาจ้างหรือไม่ก็ตาม ความสัมพันธ์ของบุคคลดังกล่าวกับหน่วยงานของรัฐที่ว่าจ้างย่อมเป็นไปตามข้อตกลงในสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากลูกจ้างกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐความรับผิดทางละเมิดย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๓. ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๓๕๑/๒๕๔๕ เรื่อง กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานหารือเกี่ยวกับจ่ายค่าชดเชยกรณีโครงการฝายราษีไศล ประเด็นที่ ๑ สรุปได้ว่า การแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยประธานกรรมการเจรจาข้อตกลงแก้ไขปัญหาสมัชชาคนจนฝายราศีไศล (นาย อ.) ซึ่งประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ เป็นประธาน ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน จำนวน ๕ คน และผู้แทนสมัชชาคนจน จำนวน ๕ คน นั้น เป็นกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแต่งตั้งคณะบุคคลให้ช่วยปฏิบัติหน้าที่ให้แก่หน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย การแต่งตั้งคณะทำงานดังกล่าวจึงมิใช่การปฏิบัติงานด้านนโยบาย แม้ว่าคณะทำงานจะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงานและมีเอกชนเข้าร่วมด้วยก็ตาม แต่เป็นกรณีที่บุคคลเหล่านั้นได้รับการแต่งตั้งมาเพื่อปฏิบัติงานอันเป็นภารกิจของการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะทำงานดังกล่าวจึงมีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ตามนัยแห่งนิยามคำว่า"เจ้าหน้าที่"ของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๔. กรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กได้มีคำสั่งที่ ๒๙๐/๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานขับรถยนต์กู้ชีพ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๔ และคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก ที่ ๒๙๐/๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่กู้ชีพปฏิบัติงานหน่วยกู้ชีพองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๔ แต่งตั้งให้นายสามารถ จันทาสี ผู้ผ่านการฝึกอบรมการปฏิบัติงานหน่วยกู้ชีพ ทำหน้าที่ขับรถยนต์กู้ชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กเพื่อนำส่งผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยฉุกเฉินในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กส่งโรงพยาบาล โดยให้รับค่าตอบแทนระหว่างเวลา ๐๗.๓๐-๑๗.๓๐ นาฬิกา ในอัตราคนละ ๑๕๐ บาท/ผลัด ระหว่างเวลา ๑๗.๓๐-๐๗.๓๐ นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น ได้รับค่าตอบแทนในอัตราคนละ ๑๕๐ บาท/ผลัด และต่อมาในวันเกิดเหตุวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๔ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กได้อนุญาตให้ นายสามารถ จันทาสี ขับรถยนต์กู้ชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กไปรับนางสาวปวริศา มอไธสง ไปปฏิบัติราชการ นั้น ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กแต่งตั้งประชาชนมาทำหน้าที่ขับรถกู้ชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กเพื่อนำส่งผู้บาดเจ็บไปโรงพยาบาล การที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กดำเนินการดังกล่าวโดยจ่ายค่าตอบแทน

/ให้ผู้ปฏิบัติงาน...

www.yotathai.com

ให้ผู้ปฏิบัติงาน จึงเสมือนเป็นการจ้างลูกจ้างมาทำงานเป็นครั้งคราว และถือไม่ได้ว่าบุคคลดังกล่าวเป็น “เจ้าหน้าที่” ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น ความรับผิดทางละเมิดขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กต่อบุคคลภายนอกย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ รวมทั้งความรับผิดทางละเมิดของ นายสามารถ จันทาสี ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กและต่อบุคคลภายนอกก็ย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

อนึ่ง กรณีดังกล่าวข้างต้นผู้เสียหายมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเทศบาลและบุคคลผู้กระทำละเมิดได้ โดยต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในกำหนดอายุความ ตามนัยมาตรา ๔๔๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็กดำเนินการตามระเบียบแบบแผนของทางราชการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

www.yotathai.com

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๑๑๕๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกวาง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี

อ้างถึง ๑. สำเนาหนังสือจังหวัดราชบุรี ลับ ที่ รบ ๐๐๓๗.๔/๓๑๔ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๕
๒. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๔๙/๒๕๔๒

ตามที่จังหวัดราชบุรีได้รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกวางให้กระทรวงมหาดไทยตรวจสอบ กรณี นายนิพนธ์ ยินดี พนักงานจ้างเหมา ตำแหน่ง คนงานทั่วไป องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกวาง ได้ขับรถยนต์บรรทุกน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกวาง หมายเลขทะเบียน บพ – ๑๓๒๘ ราชบุรี ไปปฏิบัติงานแล้วประสบอุบัติเหตุรถเฉี่ยวชนรถยนต์ของบุคคลภายนอก เป็นเหตุให้รถยนต์บรรทุกน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบลและรถยนต์ของบุคคลภายนอกได้รับความเสียหายทั้งสองคัน ต่อมาบริษัท นวกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน) ได้ซ่อมรถยนต์ให้แก่ผู้เสียหายแล้วรับช่วงสิทธิฟ้องนายนิพนธ์ ยินดี จำเลยที่ ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกวาง จำเลยที่ ๒ ข้อหาหรือฐานความผิดละเมิด เรียกค่าเสียหาย นายจ้างรับช่วงสิทธิประกันภัย จำนวนทุนทรัพย์ ๑๓๑,๕๖๗ บาท และศาลแขวงราชบุรีได้มีคำพิพากษาคดีดังกล่าวให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงิน จำนวน ๙๐,๐๐๐ บาท พร้อมอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔ คำว่า "เจ้าหน้าที่" หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด

๒. ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๘๙/๒๕๔๒ เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของลูกจ้าง ร.ส.พ. ตามสัญญาจ้างแรงงาน (ลูกจ้างเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน) สรุปได้ว่า การพิจารณาว่าลูกจ้างคนใดเป็น "เจ้าหน้าที่"ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่นั้น อาจพิจารณาโดยจำแนกตามลักษณะของความสัมพันธ์ ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลในสังกัด ซึ่งแยกพิจารณาได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

/ ๒.๑ ลูกจ้าง...

จอมขวัญ / อบต. หนองกวาง (นายนิพนธ์)

www.yotathai.com

๒.๑ ลูกจ้างที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะเป็นการปฏิบัติงานประจำและต่อเนื่องมีการกำหนดอัตราเงินเดือนการเลื่อนขั้นเงินเดือน การลงโทษวินัยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เช่น กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่างๆ หรือลูกจ้างประจำหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง องค์การรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างประเภทนี้มีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒.๒ ลูกจ้างที่หน่วยงานของรัฐได้ว่าจ้างให้ปฏิบัติงานในลักษณะเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน ไม่ว่าจะมีสัญญาจ้างหรือไม่ก็ตาม ความสัมพันธ์ของบุคคลดังกล่าวกับหน่วยงานของรัฐที่ว่าจ้างย่อมเป็นไปตามข้อตกลงในสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากลูกจ้างกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐความรับผิดทางละเมิดย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๓. เมื่อพิจารณาความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๔๙/๒๕๔๒ ดังกล่าวข้างต้น ลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกวางจะถือว่าเป็น “เจ้าหน้าที่”ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ ย่อมต้องพิจารณาประกอบกับประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ซึ่งตามประกาศดังกล่าวก็ได้กำหนดให้การจ้างลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ สรุปได้ว่า มีลักษณะเป็นการปฏิบัติงานประจำและต่อเนื่อง มีอัตราค่าตอบแทนโดยมีการเลื่อนขั้นเงินเดือน และมีการลงโทษทางวินัย ดังนั้น หากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกวางได้จ้างลูกจ้างเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ลูกจ้างดังกล่าวย่อมเป็น “เจ้าหน้าที่” ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๔. กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกวางจ้างนายนิพนธ์ ยินดี ตามใบสั่งจ้าง เลขที่ ๒๘/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๑ ได้ตกลงจ้างนายนิพนธ์ ยินดี ตำแหน่งคนงานทั่วไป ระยะเวลาจ้าง ๖ เดือน ตั้งแต่วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ อัตราค่าตอบแทนค่าจ้าง งวดที่ ๑ เป็นเงิน ๔,๖๗๗ บาท งวดที่ ๒ – งวดที่ ๖ งวดละ ๕,๐๐๐ บาท ซึ่งไม่เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ จึงถือไม่ได้ว่านายนิพนธ์ ยินดี เป็น “เจ้าหน้าที่” ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และเมื่อนายนิพนธ์ ยินดี ได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ (รถยนต์บรรทุกน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความเสียหาย) และกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก (นายศักดิ์ชัย สายสล้าง) ความรับผิดทางละเมิดของนายนิพนธ์ ยินดี ย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ มาตรา ๔๒๕ และมาตรา ๔๒๖ กล่าวคือ

/นายนิพนธ์...

www.yotathai.com

นายนิพนธ์ ยินดี จะต้องรับผิดชดใช้ค่าซ่อมรถยนต์บรรทุกน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกวาง จำนวนเงิน ๒๗,๐๖๐ บาท และต้องรับผิดชดใช้เงินที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกวางได้จ่ายให้บริษัท นวกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน) ตามคำพิพากษาของศาลแขวงราชบุรี จำนวนเงิน ๙๘,๐๐๐บาท คืนให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกวาง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกวาง ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการต่อไป และแจ้งผลให้ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมหานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร.๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"คำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๒๗๖๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรี

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดสิงห์บุรี ด่วนที่สุด ที่ สห ๐๐๓๗/๖๐๖๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๕
๒. หนังสือจังหวัดสิงห์บุรี ด่วนที่สุด ที่ สห ๐๐๓๗/๖๖๐๖ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดสิงห์บุรีได้มีหนังสือรายงานกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง กรณีจังหวัดมีหนังสือที่ สห ๐๐๓๗.๔/๔๔๖๖ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ เรื่อง การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางระจัน โดยแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลบางระจันที่ ๑๒๒/๒๕๕๕ เรื่อง ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดทางละเมิด ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ ให้นางกรุณา คำยา ผู้อุทธรณ์ทราบ ต่อมานางกรุณา คำยา ได้อุทธรณ์คำสั่งแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ตามหนังสือดังกล่าว และผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรีไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ จึงได้รายงานพร้อมเหตุผลเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณา ตามนัยมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณารายงานของจังหวัดสิงห์บุรีแล้วเห็นว่า มีข้อเท็จจริงข้อกฎหมายและประเด็นพิจารณา ดังนี้

๑. ตามนัยมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่กำหนดไว้สรุปได้ว่า ถ้าเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง แล้วให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นางกรุณา คำยา และนายประวิทย์ กิติเรียงลาภ ได้อุทธรณ์คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลบางระจันที่ ๑๒๒/๒๕๕๕ เรื่อง ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดทางละเมิด ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางระจันไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ ก็ต้องเร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน ตามนัยมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งในกรณีนี้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ในชั้นต่อจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางระจัน ก็คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรี ตามนัยข้อ ๒ (๑๐) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

/ ๒. กรณี ...

/อุทธรณ์ อบต.บางระจันฉบับ๑

www.yotathai.com

๒. กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรี เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ชั้นต่อไปจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางระจัน ตามข้อ ๓.๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรีย่อมต้องถือปฏิบัติตามนัยมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่กำหนดไว้สรุปได้ว่า ในการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาทบทวนคำสั่งทางปกครองได้ไม่ว่าจะเป็นปัญหาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายหรือความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครอง และอาจมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นไปในทางใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มภาระหรือลดภาระหรือใช้ดุลพินิจแทนในเรื่องความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครองหรือมีข้อกำหนดเป็นเงื่อนไขอย่างไรก็ได้ ประกอบกับข้อ ๑ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่กำหนดไว้สรุปได้ว่า คำสั่งทางปกครองไม่รวมถึงคำสั่งทางปกครองอันเป็นการวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ผู้พิจารณาอุทธรณ์ชั้นต่อไปเป็นผู้พิจารณาอุทธรณ์ต่อจากผู้พิจารณาอุทธรณ์ชั้นต้น

๓. เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรีได้พิจารณาอุทธรณ์ในกรณีดังกล่าวแล้วเห็นว่าผู้อุทธรณ์ทั้ง ๒ ราย ได้ยื่นอุทธรณ์เกินระยะเวลาอุทธรณ์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว จึงไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์และไม่รับอุทธรณ์ไว้พิจารณา นั้น แม้คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ไว้พิจารณาของผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรีจะเป็นคำสั่งทางปกครองก็ตาม แต่ตามข้อ ๑ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้กำหนดไว้แล้วว่าคำสั่งทางปกครองไม่รวมถึงคำสั่งทางปกครองอันเป็นการวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ผู้พิจารณาอุทธรณ์ชั้นต่อไปเป็นผู้พิจารณาอุทธรณ์ต่อจากผู้พิจารณาอุทธรณ์ชั้นต้น ประกอบตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดไว้สรุปได้ว่า การฟ้องคดีปกครองจะต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้ หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี และคำสั่งใดที่อาจฟ้องต่อศาลปกครองได้ให้ผู้ออกคำสั่งระบุวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในคำสั่งดังกล่าวด้วย ดังนั้น เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรี ในฐานะผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ ตามนัยมาตรา ๔๕ วรรคสอง และวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบข้อ ๒ (๑๐) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้พิจารณาอุทธรณ์เสร็จแล้ว โดยมีความเห็นสรุปได้ว่าไม่รับอุทธรณ์ไว้พิจารณา ผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรีย่อมต้องแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้องค์การบริหารส่วนตำบลบางระจันทราบ เพื่อที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางระจันจะได้แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์พร้อมทั้งสิทธิในการฟ้องคดีดังกล่าวข้างต้น ให้ผู้อุทธรณ์ทั้ง ๒ ราย ทราบเพื่อที่จะสามารถไปฟ้องคดีต่อศาลได้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยให้ร่มเย็น"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๔๕๖

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง หารือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาล กรณีการเบิกจ่ายเงินเพื่อจัดซื้อเครื่องรับ-ส่งวิทยุชุมชนพร้อมติดตั้ง

เรียน เลขานุการคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง

อ้างถึง หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๐.๕/๓๗๙๙๓ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๕

ตามที่กรมบัญชีกลาง มีหนังสือถึงกระทรวงมหาดไทยขอหารือกรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๑ (จังหวัดนครสวรรค์) ได้ตรวจสอบงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ ของเทศบาลตำบลหนองขาหย่าง อำเภอหนองขาหย่าง จังหวัดอุทัยธานี พบว่า ได้เบิกจ่ายเงินเพื่อจัดซื้อเครื่องรับ-ส่งวิทยุชุมชนพร้อมติดตั้ง จำนวนเงิน ๓๓๒,๐๐๐ บาท เพื่อใช้จัดตั้งสถานีวิทยุชุมชน ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๑ (จังหวัดนครสวรรค์) ได้ตั้งข้อสังเกตว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่มิใช่อำนาจหน้าที่ของเทศบาล ตามนัยมาตรา ๕๐ (๙) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ และเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๖๗ จึงหารือว่า การเบิกจ่ายเงินเพื่อจัดซื้อเครื่องรับ-ส่งวิทยุชุมชนพร้อมติดตั้ง เพื่อใช้จัดตั้งสถานีวิทยุชุมชน ก่อนประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) มีผลบังคับใช้ (วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒) เป็นการดำเนินการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลหนองขาหย่างหรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า การเบิกจ่ายเงินเพื่อจัดซื้อเครื่องรับ-ส่งวิทยุชุมชนพร้อมติดตั้งตามข้อหารือดังกล่าวข้างต้น ก่อนประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) มีผลบังคับใช้ (วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒) นั้น ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดให้เทศบาลตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีวิทยุชุมชน แต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัลลภ พริ้งพงษ์)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงมหาดไทย
- ๖ พ.ย. ๒๕๕๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ขอมขวัญ/หารือทต.หนองขาหย่าง/หน้า 4

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ว ๓๐๗๕ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๖๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๕

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้หารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับแนวทางในการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง กรณีจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้มีคำสั่งที่ ๑๒๒๑/๒๕๕๓ เรื่อง ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องชำระค่าสินไหมทดแทน ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และต่อมานายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ได้ยื่นอุทธรณ์เกินกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ ตามนัยมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจึงมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์พร้อมทั้งแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ ตามความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๘๔๔/๒๕๔๗ แต่ปรากฏว่านายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์เกินกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์อีกครั้งหนึ่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งว่า คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วมีความเห็น เรื่องเสร็จที่ ๑๒๙๖/๒๕๕๕ สรุปได้ว่า การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองแม้จะเป็นสิทธิตามกฎหมายของคู่กรณีที่สามารถขอให้เจ้าหน้าที่พิจารณาทบทวนคำสั่งทางปกครองได้ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด โดยคำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ไว้พิจารณาก็เป็นคำสั่งทางปกครองอย่างหนึ่งที่คู่กรณีมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งได้ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และตามนัยความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๘๔๔/๒๕๔๗ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อมิให้คำสั่งทางปกครองถูกโต้แย้งโดยไม่มีที่สิ้นสุดอันจะทำให้เกิดความไม่มั่นคงแน่นอนทางกฎหมาย การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองจึงต้องยื่นภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดด้วย โดยระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองเป็นระยะเวลาที่มีผลบังคับทั้งต่อคู่กรณีผู้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองและต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ กล่าวคือ กรณีที่มีการยื่นอุทธรณ์เมื่อล่วงพ้นระยะเวลาอุทธรณ์แล้ว คู่กรณีย่อมเสียสิทธิที่จะได้รับพิจารณาอุทธรณ์ ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ก็ชอบที่จะปฏิเสธไม่รับคำอุทธรณ์นั้นไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๒๑๗/๒๕๕๐

สำหรับกรณีที่มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติให้คำสั่งทางปกครองที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งต่อไปได้ให้ระบุกรณีที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งดังกล่าวไว้ด้วยนั้น เพื่อให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองได้ทราบถึงสิทธิในการอุทธรณ์และรายละเอียดเกี่ยวกับการยื่นอุทธรณ์คำสั่ง

/ ทางปกครอง ...

www.yotathai.com

ทางปกครองให้ถูกต้อง หากเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์และรายละเอียดตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ในคำสั่งทางปกครองในเรื่องใดไว้แล้ว หากมีการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในเรื่องเดียวกันและมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยอย่างเดียวกันนั้นอีก เจ้าหน้าที่ก็ไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งซ้ำอีก แต่อย่างใด

จากข้อเท็จจริงตามที่หารือมา เมื่อนายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว ได้ยื่นอุทธรณ์เมื่อพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้อุทธรณ์ได้ทั้งในการอุทธรณ์คำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและในการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของนายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว ไว้พิจารณา นายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว จึงเสียสิทธิที่จะได้รับการพิจาณาอุทธรณ์ทั้งสองกรณี คำสั่งทางปกครองทั้งสองกรณีดังกล่าวจึงเป็นที่สุดในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแล้ว นายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว จึงไม่อาจอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองได้อีก สำหรับการที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้แจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ของนายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว ซึ่งได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ของจังหวัดมาถึงสองครั้งนั้น เนื่องจากได้วินิจฉัยแล้วว่า นายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว เสียสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาอุทธรณ์ทั้งสองกรณีดังกล่าวแล้วข้างต้น และจังหวัดได้เคยแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ให้นายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว ทราบ มาครั้งหนึ่งแล้ว ดังนั้น จังหวัดจึงชอบที่จะปฏิเสธไม่รับคำอุทธรณ์ที่นายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์มาเป็นครั้งที่สองนั้นไว้พิจารณาโดยไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อีก แต่ให้ระบุวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองไว้ในคำสั่งปฏิเสธไม่รับคำอุทธรณ์นั้นไว้พิจารณาแทน ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด/อำเภอถือปฏิบัติ พร้อมทั้งแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ตำรงธรรมนำไทยให้ร่มเย็น"

กฎหมายระเบียบและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (เล่ม ๓)

www.yotathai.com

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 25688
วันที่ 22 มี.ค. 2555

ที่ นร ๐๙๐๕/ว ๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๓๙๔/๑๔ ถนนสามเสน
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๕

สำนักสนับสนุนการตรวจสอบท้องถิ่น
เลขรับ 3121
วันที่ 24 มี.ค. 2556
เวลา ... น.

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๕/ป ๓๓๒ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

ส่วนคดี
เลขรับ 643
วันที่ 21 มี.ค. 56

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ที่ได้ยื่นเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองที่ได้ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอัชพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักกฎหมายปกครอง
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๐๙๕๑-๘ ต่อ ๓๒๑๗ (นายสุนทรฯ)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๕๙๘๒
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th

www.yotathai.com

เรื่องเสร็จที่ ๑๒๙๖/๒๕๕๕

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ที่ได้ยื่นเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๖๐๙ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ขอหารือเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง สรุปความได้ว่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้มีคำสั่งที่ ๑๒๒๑/๒๕๕๓ เรื่อง ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องชำระค่าสินไหมทดแทน ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑ (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) ได้รายงานผลการตรวจสอบสืบสวนโครงการจัดงานเฉลิมฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี และวันแม่ ๑๒ สิงหามหาราชินี ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ของเทศบาลตำบลผักไห่ จำนวน ๔ โครงการ สรุปได้ว่าเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลผักไห่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ทำให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาลตำบลผักไห่ ซึ่งมีนายพงษ์พิสิทธิ์ ศรีจั่นแก้ว นายกเทศมนตรีตำบลผักไห่เป็นผู้ต้องรับผิดรวมอยู่ด้วย นายพงษ์พิสิทธิ์ฯ ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จังหวัดจึงมีคำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์พร้อมทั้งแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ตามความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๘๔๔/๒๕๔๗ ที่วินิจฉัยว่าคำสั่งไม่รับพิจารณาคำอุทธรณ์เป็นคำสั่งทางปกครอง คู่กรณีย่อมมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งได้ แต่ปรากฏว่านายพงษ์พิสิทธิ์ฯ ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์อีกครั้งหนึ่ง จังหวัดจึงขอหารือแนวทางปฏิบัติว่าการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองกรณีดังกล่าวจะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าจังหวัดได้แจ้งคำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์เนื่องจากผู้อุทธรณ์ได้ยื่นเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์พร้อมทั้งแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ให้นายพงษ์พิสิทธิ์ฯ ทราบแล้ว ตามความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๘๔๔/๒๕๔๗ แต่ปรากฏว่านายพงษ์พิสิทธิ์ฯ ได้ยื่นอุทธรณ์เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งไม่รับอุทธรณ์อีก จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า การยื่นอุทธรณ์เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์มาเป็นครั้งที่สอง จังหวัดจะต้องปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๘๔๔/๒๕๔๗ อีกหรือไม่อย่างไร เนื่องจากได้เปิดโอกาสให้ผู้อุทธรณ์ได้อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์มาครั้งหนึ่งแล้ว และหากเปิดโอกาสให้มีการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ได้อีก จะทำให้ต้องพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด กรณีเช่นนี้ยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนมาก่อน จึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวต่อคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการต่อไป

www.yotathai.com

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาปัญหาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า หลังจากที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้มีคำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ของนายพงษ์พิสิทธิ์ฯ ไว้พิจารณาเนื่องจากได้ยื่นเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ พร้อมกับได้แจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งให้นายพงษ์พิสิทธิ์ฯ ทราบแล้ว นายพงษ์พิสิทธิ์ฯ ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ของจังหวัดแต่ก็ยังคงยื่นเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์อีก จังหวัดจึงมีคำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ของนายพงษ์พิสิทธิ์ฯ ที่ได้อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ของจังหวัดไว้พิจารณา โดยแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวด้วย ต่อมา นายพงษ์พิสิทธิ์ฯ ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ของจังหวัดมาอีกครั้งหนึ่ง แต่การยื่นอุทธรณ์ครั้งนี้ได้ยื่นภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่เนื้อหาในคำอุทธรณ์มิได้โต้แย้งว่าคำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างไร กลับโต้แย้งคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนว่าตนไม่มีส่วนต้องรับผิด จังหวัดไม่ทราบว่าจะต้องปฏิบัติต่อคำอุทธรณ์นี้อย่างไร หากไม่รับคำอุทธรณ์ไว้พิจารณาและต้องแจ้งสิทธิให้อุทธรณ์คำสั่งด้วยทุกครั้ง ก็จะทำให้เกิดการอุทธรณ์เรื่อยไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด จึงได้หารือไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้หารือต่อมายังคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจาณาเพียงประเด็นเดียวว่าการที่นายพงษ์พิสิทธิ์ฯ อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ซ้ำเป็นครั้งที่สอง จังหวัดจะต้องแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งให้นายพงษ์พิสิทธิ์ฯ ทราบทุกครั้งไปหรือไม่ เห็นว่า การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองแม้จะเป็นสิทธิตามกฎหมายของคู่กรณีที่สามารถขอให้เจ้าหน้าที่พิจารณาทบทวนคำสั่งทางปกครองได้ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด โดยคำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ไว้พิจารณาก็เป็นคำสั่งทางปกครองอย่างหนึ่งที่คู่กรณีมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งได้ตามมาตรา ๔๔[๑] แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และตามนัยความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๘๔๔/๒๕๔๗ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อมิให้คำสั่งทางปกครองถูกโต้แย้งโดยไม่มีที่สิ้นสุดอันจะทำให้เกิดความไม่มั่นคงแน่นอนทางกฎหมาย การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองจึงต้องยื่นภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดด้วย โดยระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองเป็นระยะเวลาที่มีผลบังคับทั้งต่อคู่กรณีผู้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองและต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ กล่าวคือ กรณีที่มีการยื่นอุทธรณ์เมื่อล่วงพ้นระยะเวลาอุทธรณ์แล้ว คู่กรณีย่อมเสียสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาอุทธรณ์ ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ก็ชอบที่จะปฏิเสธไม่รับคำอุทธรณ์นั้นไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๒๑๓/๒๕๕๐

---

[๑] มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรีและไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง

www.yotathai.com

สำหรับกรณีที่มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง[๖] แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ บัญญัติให้คำสั่งทางปกครองที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งต่อไปได้ให้ระบุกรณีที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งดังกล่าวไว้ด้วยนั้น เพื่อให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของคำสั่งทางปกครองได้ทราบถึงสิทธิในการอุทธรณ์และรายละเอียดเกี่ยวกับการยื่นอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองให้ถูกต้อง หากเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์และรายละเอียดตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง[๗] ในคำสั่งทางปกครองในเรื่องใดไว้แล้ว หากมีการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในเรื่องเดียวกันและมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยอย่างเดียวกันนั้นอีก เจ้าหน้าที่ก็ไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง[๘] ซ้ำอีก แต่อย่างใด

จากข้อเท็จจริงตามที่หารือมา เมื่อนายพงษ์พิสิทธิ์ฯ ได้ยื่นอุทธรณ์เมื่อพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้อุทธรณ์ได้ทั้งในการอุทธรณ์คำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและในการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ของนายพงษ์พิสิทธิ์ฯ ไว้พิจารณา นายพงษ์พิสิทธิ์ฯ จึงเสียสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาอุทธรณ์ทั้งสองกรณี คำสั่งทางปกครองทั้งสองกรณีดังกล่าวจึงเป็นที่สุดในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแล้ว นายพงษ์พิสิทธิ์ฯ จึงไม่อาจอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองได้อีก สำหรับการที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้แจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ของนายพงษ์พิสิทธิ์ฯ ซึ่งได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ของจังหวัดมาถึงสองครั้งนั้น เนื่องจากได้วินิจฉัยแล้วว่า นายพงษ์พิสิทธิ์ฯ เสียสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาอุทธรณ์ทั้งสองกรณีดังกล่าวแล้วข้างต้น และจังหวัดได้เคยแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ให้นายพงษ์พิสิทธิ์ฯ ทราบมาครั้งหนึ่งแล้ว ดังนั้น จังหวัดจึงชอบที่จะปฏิเสธไม่รับคำอุทธรณ์ที่นายพงษ์พิสิทธิ์ฯ ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์มาเป็นครั้งที่สองนั้นไว้พิจารณาโดยไม่จำต้องดำเนินการตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ อีก แต่ให้ระบุวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องคดีต่อศาลปกครองไว้ในคำสั่งปฏิเสธไม่รับคำอุทธรณ์นั้นไว้พิจารณาแทน ทั้งนี้ตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง[๙] แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

(นายอัชพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตุลาคม ๒๕๕๕

---

[๖] มาตรา ๔๐ คำสั่งทางปกครองที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งต่อไปได้ ให้ระบุกรณีที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งดังกล่าวไว้ด้วย

ฯลฯ ฯลฯ

[๗] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

[๘] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

[๙] มาตรา ๕๐ คำสั่งใดที่อาจฟ้องต่อศาลปกครองได้ ให้ผู้ออกคำสั่งระบุวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในคำสั่งดังกล่าวด้วย

ฯลฯ ฯลฯ

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๓๙๖๒ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครราชสีมา ที่ นม ๐๐๓๗.๔/๒๑๔๗๒ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๕

ตามหนังสือที่อ้างถึงจังหวัดนครราชสีมารายงานว่า ได้รับแจ้งจากอำเภอห้วยแถลง กรณีเทศบาลตำบลหินดาดได้ขอหารือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง เนื่องจากศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา เป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๕๖/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๕ โดยพิพากษาให้เทศบาลชำระเงินค่าจ้างของงานงวดที่ ๓ และงานงวดที่ ๔ พร้อมดอกเบี้ย ให้แก่ผู้รับจ้าง ซึ่งเมื่อการสอบสวนข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าวได้เสร็จสิ้นแล้ว เทศบาลสามารถที่จะแต่งตั้งบุคคลซึ่งเคยอยู่ในคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าว เพื่อเป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้หรือไม่ ซึ่งจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า การแต่งตั้งบุคคลซึ่งเคยอยู่ในคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าว เพื่อเป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดนั้น อาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางได้ จึงไม่สอดคล้องกับมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และโดยที่ข้อหารือดังกล่าวเป็นประเด็นข้อกฎหมาย จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ เพื่อแจ้งให้เทศบาลตำบลหินดาดถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า เนื่องจากไม่ปรากฏบทบัญญัติของกฎหมายใดที่ห้ามมิให้แต่งตั้งบุคคลที่เคยทำหน้าที่ในคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ประกอบกับการดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดดังกล่าวเป็นเพียงขั้นตอนภายในของฝ่ายปกครอง เพื่อเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาว่ามีมูลความจริงเป็นอย่างไร หรือมีผู้ใดต้องรับผิดและต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเท่าใดให้กับทางราชการ ซึ่งอยู่ในความหมายของการพิจารณาทางปกครอง ตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เท่านั้น ดังนั้น เทศบาลตำบลหินดาดจึงสามารถที่จะแต่งตั้งบุคคลซึ่งเคยทำหน้าที่ในคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้ แต่อย่างไรก็ตาม เทศบาลตำบลหินดาดก็ควรพิจารณาให้รอบคอบว่า กรรมการที่จะได้รับการแต่งตั้งดังกล่าวจะต้องไม่เป็นบุคคลตามมาตรา ๑๓ หรือไม่มีเหตุอื่นใดเกี่ยวกับกรรมการซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕-๖ *"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"*

หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด / พี่บุริน /กุ้ง๑

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๓๙๙๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง หารือการวินิจฉัย กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยืนยันข้อทักท้วงการตรวจสอบงบการเงินของเทศบาลตำบลกุดดินจี่ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภู

อ้างถึง หนังสือจังหวัดหนองบัวลำภู ด่วนที่สุด ที่ นภ ๐๐๓๗.๔/๑๓๔๒๘ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดหนองบัวลำภูมีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือ กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๖ (จังหวัดอุดรธานี) ได้ตรวจสอบงบการเงินของเทศบาลตำบลกุดดินจี่ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ในการเบิกจ่ายเงินหมวดค่าใช้สอยประเภทค่าจ้างสายตรวจชุมชน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันปัญหายาเสพติด การก่ออาชญากรรม และการลักขโมย โดยให้เรียกเงินคืน เป็นเงิน ๕๙๘,๖๙๖ บาท ซึ่งเทศบาลตำบลกุดดินจี่เห็นว่าเป็นโครงการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล สรุปได้ว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๖ (จังหวัดอุดรธานี) ยืนยันว่าข้อชี้แจงดังกล่าวของเทศบาลนั้น ไม่มีเหตุผลที่จะล้างข้อทักท้วงได้ และจังหวัดหนองบัวลำภูเห็นว่า การเบิกจ่ายตามโครงการสายตรวจชุมชนดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และเป็นการไม่ปฏิบัติตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว ๑๒๒๖ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การซักซ้อมข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนั้น ข้อทักท้วงของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๖ (จังหวัดอุดรธานี) น่าจะถูกต้องแล้ว แต่โครงการดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชนและไม่มีการทุจริตของเจ้าหน้าที่ จึงถือได้ว่าเป็นการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐในขณะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่อ แต่มิได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง อันส่งผลให้เทศบาลจะต้องชดใช้เงินคืน ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จังหวัดหนองบัวลำภูจึงขอหารือว่าความเห็นดังกล่าวของจังหวัดถูกต้องแล้วหรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นดังนี้

๑. คำว่า "ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง" นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า การที่จะพิจารณาว่า กรณีใดจะเป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าหน้าที่หรือไม่ นั้นขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงแต่ละกรณีไป ซึ่งความประมาทเลินเล่อนั้นเป็นการกระทำมิใช่โดยเจตนาประสงค์ต่อผลหรือย่อมเล็งเห็นผล แต่เป็นการกระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจำต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ ส่วนความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจะมีลักษณะไปในทางที่บุคคลนั้นได้กระทำไปโดยขาดความระมัดระวังที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก เช่น คาดเห็นได้ว่าความเสียหายอาจเกิดขึ้นได้หรือหากระมัดระวังสักเล็กน้อยก็คงได้คาดเห็นการอาจเกิดความเสียหายนั้น เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๘๙-๑๗๙๐/๒๕๑๘ กรณีโรงงานของจำเลย(กระทรวงการคลัง) เผาเศษปอทำให้ควันดำ

จอมขวัญ /หารือทต.กุดดินจี่/หน้า 4

/ปกคลุม...

www.yotathai.com

ปกคลุมถนนจนมองไม่เห็นทางข้างหน้า เป็นเหตุให้มีรถขับมาชนท้าย รถโจทก์ซึ่งจอดอยู่ได้รับความเสียหาย และเหตุการณ์เช่นนั้นเคยเกิดมาแล้ว ๒ - ๓ ครั้ง แต่ก็ปล่อยปละละเลยไม่เปลี่ยนวิธีการเผาเศษปอ เป็นความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

๒. ตามข้อหารือของจังหวัดหนองบัวลำภูดังกล่าวข้างต้น เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดที่จะต้องเสนอความเห็นของคณะกรรมการว่า เหตุละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ เป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่อหรือจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และเป็นดุลพินิจของผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในการวินิจฉัยสำนวนการสอบสวนตามที่เห็นสมควรดังข้อกฎหมายที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พร้อมทั้งส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบตามนัยข้อ ๑๗ วรรคสอง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ แจ้งตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๓๗๐ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

จอมขวัญ/หารือทด.กุลดินี/กหน้า 5

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๔๖๐๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง หารือการตั้งงบประมาณชดใช้โครงการเศรษฐกิจชุมชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๓๗.๔/๑๗๔๒๙ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐.๓/๑๕๐๓๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕
จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่จังหวัดสกลนครมีหนังสือถึงอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการตั้งงบประมาณชดใช้คืนขององค์การบริหารส่วนตำบลอุ่มจาน อำเภอกุสุมาลย์ กรณีเจ้าหน้าที่ทุจริตเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนจนเป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลอุ่มจานเสียหาย เป็นจำนวนเงิน ๒๒๔,๙๘๙.๓๘ บาท ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลอุ่มจานสามารถดำเนินการตั้งงบประมาณในการชดใช้เงินคืนเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนก่อนแล้วไปดำเนินการเรียกร้องให้นางสาวยุพยงค์ เงินชารี ชดใช้เงินคืนในภายหลังได้หรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่หารือว่า การกระทำทุจริตของนางสาวยุพยงค์ เงินชาลี มิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เจ้าหน้าที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นการส่วนตัวตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การที่องค์การบริหารส่วนตำบลอุ่มจานจะตั้งงบประมาณเท่าจำนวนที่ทางราชการเสียหายชดใช้คืนทันทีน่าจะไม่ถูกต้องหรือไม่อาจกระทำได้ นั้น ความเห็นจังหวัดไม่ถูกต้องแต่อย่างใด เนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มีความเห็นเรื่องเสร็จที่ ๘๐๒/๒๕๔๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการเรียกค่าเสียหายของกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธ์พืช ประเด็นที่สอง สรุปได้ว่า คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้มีแนวคำวินิจฉัยแล้วในคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๔/๒๕๔๖ ที่ ๒๙/๒๕๔๖ และที่ ๓๐/๒๕๔๖ ว่ากรณีเจ้าหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐโดยทุจริตอันเป็นความผิดทางอาญานั้นถือว่าเจ้าหน้าที่อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและเป็นคดีละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชีขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลดังกล่าวถือได้ว่าการกระทำโดยทุจริตของเจ้าหน้าที่ที่เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่

สำหรับประเด็นเกี่ยวกับการตั้งงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในการชดใช้เงินคืนเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน นั้น กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๑ มิได้กำหนดไว้โดยชัดแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลตั้งงบประมาณเพื่อชดใช้เงินคืนเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๑ ในกรณีเจ้าหน้าที่กระทำ

/การทุจริต...

www.yotathai.com

การทุจริตเบียดบังยักยอกเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน แต่เห็นว่าเจตนารมณ์ตามระเบียบดังกล่าวมุ่งหมายให้กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรได้กู้ยืมและหมุนเวียนเงินทุนดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง หากไม่ให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถพิจารณาตั้งงบประมาณเพื่อชดใช้เงินคืนเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ ก็จะทำให้กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรขาดเงินทุนหมุนเวียนในพื้นที่ จึงอาศัยอำนาจตามความข้อ ๓ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๑ วินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถพิจารณาตั้งงบประมาณเพื่อชดใช้เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำการทุจริตเบียดบังยักยอกเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้

๒. ประเด็นที่หารือว่า ในการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลอุ่มจาน ที่ ๑๘๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ ได้สรุปจำนวนที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดคือ นางสาวยุพยงค์ เงินชารี จำนวน ๒๒๔,๙๘๙.๓๘ บาท และมีเจ้าหน้าที่อาจต้องรับผิดคือ (๑) นางมงกุฎนภา อินทรพุฒ (หัวหน้าส่วนการคลัง) ร้อยละ ๒๐ (๒) นายวรวิทย์ พรหมภักดี (เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้) ร้อยละ ๓๐ (๓) นายชาญยุทธ เพียรพจน์ (เจ้าหน้าที่พัสดุ) ร้อยละ ๓๐ และ (๔) นายชูชาญ กาญจนวปสถิตย์ (ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลอุ่มจาน) ร้อยละ ๒๐ ซึ่งหากได้รับการชดใช้จากนางสาวยุพยงค์ เงินชารี ครบถ้วนแล้ว จึงนำมาจ่ายคืนให้แก่เจ้าหน้าที่อื่นที่ต้องรับผิดร่วมด้วยทั้ง ๔ ราย ต่อไป ความเห็นของจังหวัดสกลนครถูกต้องหรือไม่ นั้น เห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นข้อหารือเกี่ยวกับการวินิจฉัยสั่งการสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ และการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีมีเจ้าหน้าที่กระทำทุจริตและมีเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องซึ่งอาจเป็นผู้บังคับบัญชาร่วมรับผิดด้วย ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๙๐๗/๒๕๕๑ เรื่อง การออกคำสั่งเรียกให้ชำระค่าสินไหมทดแทนกรณีศาลมีคำพิพากษาแล้ว และกรณีกระทรวงการคลังและราชการส่วนท้องถิ่นมีความเห็นแตกต่างกัน ที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมหานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๔ มกราคม ๒๕๕๖

เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๓๙๘๖ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว ๑๔๑ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้จังหวัดแจ้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๓๙๘๖ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ซึ่งแจ้งให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เนื่องจากกระทรวงการคลังได้แจ้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามแนวทางการกำหนดสัดส่วนเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามหนังสือกระทรวงการคลังดังกล่าวข้างต้น โดยเคร่งครัด สรุปแนวทางของหนังสือดังกล่าวได้ว่า หากการพิจารณาสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดใดมีเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและต้องรับผิดแตกต่างไปจากแนวทางดังกล่าวก็ให้ใช้ดุลพินิจปรับเพิ่มหรือลดสัดส่วนความรับผิดโดยให้พิจารณากำหนดระดับความรับผิดแตกต่างไปตามระดับแห่งความรับผิดชอบ ทั้งนี้ ให้ศึกษาเทียบเคียงจากแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งหรือเทียบเคียงแนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งโดยอนุโลม ได้ที่http://www.cgd.go.th/wps2portal/CGDinfo/Civiliability **เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่ได้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๓๙๘๖ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ในประเด็นที่กระทรวงการคลังชักช้อมแนวทางปฏิบัติ โดยเคร่งครัดต่อไป**

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

จอมขวัญหลักสัดส่วน หน้า ๑

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

สคค

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว ๑๔๑

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
เลขรับ 3724
วันที่ 24 ส.ค. 2555
เวลา ..... น.

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม ๖ กทม.๑๐๔๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจแนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว.๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงการคลังได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับแนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้ประกอบเป็นแนวทางในการพิจารณาสำนวนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ โดยกำหนดแนวทางในการเรียกค่าสินไหมทดแทนของเจ้าหน้าที่ที่ได้กระทำให้เกิดความเสียหายที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ แบ่งตามลักษณะของความเสียหายและกำหนดสัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกลุ่มหรือแต่ละราย แต่จากการตรวจสอบสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและแบบรายงานท้ายประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ พบว่า ในการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและหน่วยงานของรัฐบางแห่งยังไม่ได้พิจารณากำหนดสัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและต้องรับผิดให้เป็นไปตามแนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่กระทรวงการคลังกำหนด ทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน และไม่เป็นธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดทางละเมิด นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วขอเรียนว่า เจตนารมณ์ในการกำหนดแนวทางปฏิบัติดังกล่าว เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีบรรทัดฐานในการกำหนดความรับผิดของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาคกับเจ้าหน้าที่ของทุกหน่วยงาน จึงได้กำหนดแนวทางในการเรียกค่าสินไหมทดแทนของเจ้าหน้าที่ที่ได้กระทำให้เกิดความเสียหายที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ แบ่งตามลักษณะของความเสียหายและกำหนดสัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกลุ่มหรือแต่ละราย ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณากำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีมูลละเมิดในเหตุลักษณะเดียวกันเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ไม่เกิดความเหลื่อมล้ำในการใช้ดุลพินิจพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน และเกิดความเป็นธรรมต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและต้องรับผิด จึงขอให้หน่วยงานของรัฐกำชับให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดใช้แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ประกอบการพิจารณาโดยเคร่งครัดด้วย หากการพิจารณาสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดใด มีผู้เกี่ยวข้องและต้องรับผิดแตกต่างไปจากแนวทางดังกล่าว เช่น มีกลุ่มหรือจำนวนผู้รับผิดเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากที่กำหนด เป็นต้น ก็ให้ใช้ดุลพินิจปรับเพิ่มหรือลดสัดส่วนความรับผิดโดยให้พิจารณากำหนดระดับความรับผิดแตกต่างไปตามระดับแห่งความรับผิดชอบ ทั้งนี้ ให้ศึกษาเทียบเคียงจากแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งหรือเทียบเคียงแนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งโดยอนุโลม เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง อันส่งผลให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

/ ทั้งนี้...

www.yotathai.com

ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐสามารถค้นหาแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งเพิ่มเติมได้ที่ http://www.cgd.go.th/wps/portal/CGDInfo/CivilLiability

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าวข้างต้นด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุกา ปิยะจิตติ)
รองปลัดกระทรวงการคลัง
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน
ปฏิบัติราชการแทน ปลัดกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง
สำนักความรับผิดทางแพ่ง
กลุ่มงานพัฒนาและบริหารงานละเมิดและแพ่ง
โทร ๐ ๒๑๒๗ ๗๒๙๒

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๔๔

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพ ๑๐๒๑๐

๑๐ มกราคม ๒๕๕๖

เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔/ว ๖๗๗ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ฉบับลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๔

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๔/ว ๑๑๘ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๕ ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๕ โดยอนุโลม ทั้งนี้ ข้อความใดตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แจ้งตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔/ว ๖๗๗ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่ต้องเรียกชดใช้ตามความรับผิดทางละเมิดและหลักเกณฑ์ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากกระทรวงการคลังได้ยกเลิกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้สินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ฉบับลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๕ และได้ออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ฉบับลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ มาใช้บังคับแทน ฉะนั้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกใช้ในการปฏิบัติราชการ เป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วจึงยกเลิก เฉพาะหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ซึ่งกระทรวงมหาดไทยแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๔/ว ๑๑๘ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๕ ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ฉบับลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๕ แจ้งตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔/ว ๖๗๗ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ พร้อมทั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ได้แก่ เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ถือปฏิบัติตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

/ ฉบับลงวันที่...

www.yotathai.com

ฉบับลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ โดยอนุโลม ทั้งนี้ ข้อความใดตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อนึ่ง เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หมวด ๒ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ ๓๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้อง กระทรวงมหาดไทยจึงขอชักชวนแนวทางปฏิบัติในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอกว่า กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับคำขอจากผู้เสียหายและได้พิจารณาคำขอตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวเสร็จแล้ว จะต้องส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดให้กระทรวงมหาดไทยตรวจสอบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่ทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิบูลย์ สงวนพงศ์)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

www.yotathai.com

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

โดยที่เป็นการสมควรยกเลิกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ฉบับลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๕ และเพื่อเป็นการลดขั้นตอนวิธีปฏิบัติเพื่อให้การพิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกดำเนินการไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓๔ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กระทรวงการคลังจึงยกเลิกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ฉบับลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๕ และให้ใช้ข้อความตามประกาศนี้แทน

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

"หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม และราชการส่วนภูมิภาค แต่ไม่รวมถึงราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

"ผู้เสียหาย" หมายความว่า บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ข้อ ๒ ในกรณีที่ผู้เสียหาย ทายาท หรือผู้จัดการมรดกของผู้เสียหาย แล้วแต่กรณี ยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการละเมิดต่อผู้เสียหาย เมื่อหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอได้ดำเนินการตามขั้นตอนในหมวด ๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว หากเห็นว่าเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ยื่นคำขอ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจะพึงใช้โดยสถานใด เพียงใด ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณากำหนดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายหรือสูญหายแก่ทรัพย์สิน แก่ร่างกายหรือชีวิตตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามข้อ ๓ หรือข้อ ๔ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓ ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายหรือสูญหายแก่ทรัพย์สิน ถ้าเป็นความเสียหายเกิดแก่เงิน ให้ใช้เป็นเงินตามจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นความเสียหายเกิดแก่ทรัพย์สินอื่นให้ใช้ราคาสุทธิหลังหักค่าเสื่อมราคาแล้ว หรือใช้ค่าซ่อมเพื่อให้ทรัพย์สินนั้นกลับคืนสู่สภาพเดิมโดยมีหลักฐาน เช่น ภาพถ่ายของทรัพย์สินที่เสียหาย ค่าซ่อมตามใบเสร็จรับเงินของบริษัท ห้างหรือร้านที่ทำการซ่อม และใบกำกับภาษี เป็นต้น

www.yotathai.com

ให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดมีหน้าที่ในการพิจารณากำหนดจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายหรือสูญหายแก่ทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ตามความเหมาะสมและเป็นธรรม แล้วนำเสนอให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐผู้แต่งตั้งพิจารณาสั่งการต่อไป

การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินเพื่อให้ได้ราคาทรัพย์สินสุทธิตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่กระทรวงการคลังกำหนดในการเรียกให้ผู้ต้องรับผิดทางละเมิดชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการ โดยอนุโลม

ข้อ ๔ ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่ร่างกายหรือชีวิต ได้แก่

(๑) ค่าใช้จ่ายที่ผู้เสียหายต้องเสียไปเป็นค่ารักษาพยาบาล ให้ชดใช้เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ต่อผู้เสียหายหนึ่งราย โดยมีใบเสร็จรับเงินของสถานพยาบาลมาแสดงเป็นหลักฐาน

(๒) ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างเจ็บป่วย

ก. กรณีผู้เสียหายที่มีรายได้ไม่แน่นอนหรือไม่มีรายได้ประจำ หากระหว่างเจ็บป่วยต้องขาดประโยชน์การทำมาหาได้ไป ให้ชดใช้ความเสียหายตามช่วงเวลาที่ผู้เสียหายไม่สามารถไปทำงานได้ โดยคำนวณตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำรายวันตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ตามเขตจังหวัดซึ่งเป็นภูมิลำเนาของผู้เสียหาย ณ วันที่ได้รับความเสียหาย ไม่เกินวันละ ๓๐๐ บาท ตามจำนวนวันที่แพทย์มีหนังสือรับรองให้หยุดรักษาตัว แต่ไม่เกิน ๖๐ วัน ต่อผู้เสียหายหนึ่งราย

ข. กรณีผู้เสียหายที่มีรายได้ประจำ หากระหว่างเจ็บป่วยไม่สามารถไปทำงานได้และไม่ได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนจากนายจ้าง ให้ชดใช้ความเสียหายตามช่วงเวลาที่ผู้เสียหายไม่สามารถไปทำงานได้ โดยคำนวณตามอัตราค่าจ้างหรือค่าตอบแทนที่นายจ้างหรือหน่วยงานต้นสังกัดจ่ายให้ ณ วันที่ได้รับความเสียหาย ไม่เกินเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ตามจำนวนวันที่แพทย์รับรองให้หยุดรักษาตัว แต่ไม่เกิน ๒ เดือน ต่อผู้เสียหายหนึ่งราย

(๓) ค่าชดเชยแทนการสูญเสียอวัยวะหรือสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนของร่างกาย โดยมีหลักฐานทางการแพทย์ว่าผู้เสียหายที่ต้องสูญเสียอวัยวะไปนั้นตกเป็นผู้พิการหรือทุพพลภาพ ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความสำคัญของอวัยวะที่สูญเสียไป โดยให้พิจารณาว่าอวัยวะที่สูญเสียไปนั้นทำให้เป็นอุปสรรคหรือเสียความสามารถในการทำงานหรือในการประกอบวิชาชีพหรือในการดำรงชีพมากน้อยเพียงใด การพิจารณาว่าอวัยวะส่วนใดมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด ให้เทียบเคียงกับกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและอัตราในการจ่ายเงินสงเคราะห์และกำหนดลักษณะของความพิการทุพพลภาพขนาดหนักจนเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งในการประกอบอาชีพหรือในการดำรงชีพ พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยอนุโลม แต่ทั้งนี้ ให้จ่ายได้ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ต่อผู้เสียหายหนึ่งราย

www.yotathai.com

(๔) ค่าปลงศพและค่าใช้จ่ายอันจำเป็นในการจัดการศพตามประเพณีทางศาสนาหรือประเพณีแห่งท้องถิ่น ให้ชดใช้ตามที่จ่ายจริง ไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท ต่อผู้เสียหายที่เสียชีวิตหนึ่งราย

(๕) ค่าขาดไร้อุปการะ ให้พิจารณาว่าทายาทของผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายนั้นต้องเป็นทายาทผู้มีสิทธิได้รับการอุปการะเลี้ยงดูจากผู้ตายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยจ่ายให้ทายาทคนละ ๒๐,๐๐๐ บาท ต่อผู้เสียหายที่เสียชีวิตหนึ่งราย

ข้อ ๕ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามข้อ ๓ และข้อ ๔ จะต้องให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเจ้าของงบประมาณที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ การพิจารณาให้ความเห็นชอบให้กระทำภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการสอบสวน

ข้อ ๖ ให้หน่วยงานของรัฐที่ได้รับคำขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแจ้งผลการพิจารณาวินิจฉัยแก่ผู้ยื่นคำขอทราบโดยเร็ว

กรณีเป็นที่พอใจของผู้ยื่นคำขอให้ดำเนินการตามข้อ ๗ ต่อไป

กรณีผู้ยื่นคำขอยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัย ผู้ยื่นคำขอมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง ที่มีอำนาจพิจารณาคดีภายใน ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้ยื่นคำขอได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย

ข้อ ๗ การเบิกจ่ายเงินเพื่อชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ยื่นคำขอ ให้กระทำภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ผู้ยื่นคำขอตอบรับผลการวินิจฉัยตามข้อ ๖

ข้อ ๘ ค่าสินไหมทดแทนที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดตามข้อ ๓ และข้อ ๔ หรือค่าสินไหมทดแทนกรณีอื่น อันพึงมีนอกเหนือจากประกาศนี้ ให้หน่วยงานของรัฐขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นรายกรณี

ข้อ ๙ ประกาศนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
สุภา ปิยะจิตติ
รองปลัดกระทรวงการคลัง
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๒๘๔

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ มกราคม ๒๕๕๖

เรื่อง หารือแนวทางการจ้างทนายความเพื่อฟ้องคดีอาญา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์

อ้างถึง หนังสือจังหวัดอุตรดิตถ์ ด่วนที่สุด ที่ อต ๐๐๓๗.๔/๘๑๙๒ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดอุตรดิตถ์ได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หารือแนวทางการจ้างทนายความเพื่อฟ้องคดีอาญา กรณีเทศบาลตำบลท่าสัก อำเภอพิชัย ได้ดำเนินการฟ้องคดีผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการทุจริตเงินของเทศบาลตำบลท่าสัก โดยหลังจากการดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์กับผู้กระทำความผิด คือ นางสาวจารุวรรณ ศรีจาก อดีตพนักงานจ้างตามภารกิจ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ ต่อมานางสาวจารุวรรณ ศรีจาก ได้ให้ถ้อยคำต่อพนักงานสอบสวนชัดทอดผู้ร่วมกระทำความผิดเพิ่ม พนักงานสอบสวนได้สรุปสำนวนและมีความเห็นสั่งฟ้องนางสาวจารุวรรณ ศรีจาก ผู้ต้องหาที่ ๑ นายวิมล มูลเม้า ผู้ต้องหาที่ ๒ และนางสาวเมธาพร เจียมจันทร์คุปต์ ผู้ต้องหาที่ ๓ ในความผิดฐานร่วมกันยักยอกทรัพย์ของผู้อื่นและปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอม โดยได้นำตัวผู้ต้องหาทั้ง ๓ ราย พร้อมสำนวนการสอบสวนส่งให้พนักงานอัยการจังหวัดอุตรดิตถ์ แต่พนักงานอัยการจังหวัดอุตรดิตถ์ได้ดำเนินการสั่งฟ้องเฉพาะนางสาวจารุวรรณ ศรีจาก เท่านั้น ส่วนการดำเนินการทางแพ่งนั้นเทศบาลตำบลท่าสักได้ฟ้องเรียกค่าเสียหายในมูลละเมิดกับนายวิมล มูลเม้า จำเลยที่ ๑ และนาวสาวเมธาพร เจียมจันทร์คุปต์ จำเลยที่ ๒ ซึ่งร่วมกับนางสาวจารุวรรณ ศรีจาก ยักยอกเงินเทศบาลตำบลท่าสัก โดยได้จ้างทนายความสำนักงาน เรวัตนิโรจน์ และเพื่อนทนายความ ซึ่งศาลจังหวัดอุตรดิตถ์ ได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ ๒๒๙๘/๒๕๕๑ เป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๒๔๑/๒๕๕๒ โดยพิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินแก่เทศบาลตำบลท่าสัก จำนวน ๑๒,๓๑๕,๒๑๗.๑๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันฟ้อง (๖ ตุลาคม ๒๕๕๑) เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จ เทศบาลตำบลท่าสักจึงขอหารือเพื่อขอทราบแนวทางว่าเทศบาลตำบลท่าสักจะสามารถจ้างทนายความฟ้องคดีอาญากับนายวิมล มูลเม้า และนางสาวเมธาพร เจียมจันทร์คุปต์ ซึ่งได้ร่วมกระทำความผิดในกรณีดังกล่าวได้หรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๖๐ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๐ เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง สรุปได้ว่าคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ เห็นชอบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณานำไปเป็นแนวทางปฏิบัติ สรุปได้ว่าการดำเนินคดีอาญา เมื่อมีการกระทำความผิดทางอาญาต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ ให้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด และไม่สมควรจ้างทนายความยื่นฟ้องคดีอาญาต่อผู้กระทำความผิดเอง ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าพนักงานอัยการจังหวัด

/ อุตรดิตถ์ ...

www.yotathai.com

อุตรดิตถ์ได้มีคำสั่งฟ้องเฉพาะนางสาวจารุวรรณ ศรีจาก โดยไม่ได้ฟ้องนายวิมล มูลเม้า และนางสาวเมธาพร เจียมจันทร์คุปต์ ในข้อหาร่วมกันยักยอกทรัพย์ของผู้อื่นและปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอม ก็ไม่ตัดสิทธิเทศบาลตำบลท่าสักซึ่งเป็นผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีเอง แต่การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะใช้จ่ายเงินในเรื่องใดได้บ้างนั้นจะต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ และโดยที่กระทรวงมหาดไทยยังไม่มีระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดรายจ่ายอื่นใดในส่วนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายความไว้ ฉะนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่สามารถจ่ายเงินงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายความได้ ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๔๙/๒๕๕๐ ดังนั้น เทศบาลตำบลท่าสักจึงไม่สามารถจ่ายเงินงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายความได้ความเห็นของจังหวัดอุตรดิตถ์ถูกต้องแล้ว

อนึ่ง สำหรับการดำเนินการออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงการว่าจ้างทนายความด้วย นั้น ขณะนี้ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยปราศจากภัย"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๒๒๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง หารือแนวทางการปฏิบัติกรณีศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้คืนเงินค่าธรรมเนียมศาลตามส่วนแห่งการชนะคดี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครราชสีมา ที่ นม ๐๐๓๗.๔/๑๕๙๔๕ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดนครราชสีมาได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอหารือแนวทางการปฏิบัติกรณีศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาให้คืนเงินค่าธรรมเนียมศาลตามส่วนแห่งการชนะคดี กรณีศาลปกครองนครราชสีมาได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๑๗๔/๒๕๕๑ ให้เทศบาลตำบลหินดาดจ่ายเงินค่างวดงานที่ ๓ และงวดงานที่ ๔ บางส่วนให้แก่ผู้รับจ้าง ตามสัญญาจ้างเลขที่ ๒/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๕ โครงการก่อสร้างเขื่อนกันดินและทำนบกั้นน้ำบริเวณห้วยหินลาด เทศบาลตำบลหินดาดจึงได้อุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลปกครองสูงสุด โดยวางเงินค่าธรรมเนียมศาลเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๙๗,๔๙๐ บาท ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ อ.๕๖/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ให้เทศบาลตำบลหินดาดจ่ายเงินค่างวดงานที่ ๓ พร้อมดอกเบี้ย และงวดงานที่ ๔ บางส่วนพร้อมดอกเบี้ย การผิดนัดชำระหนี้ให้แก่ผู้รับจ้าง ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด และสั่งคืนเงินค่าธรรมเนียมศาลตามส่วนแห่งการชนะคดีให้แก่เทศบาลตำบลหินดาด เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๕๕,๙๓๗.๕๐ บาท เทศบาลตำบลหินดาดจึงขอหารือว่า การที่เทศบาลได้รับคืนเงินค่าธรรมเนียมศาลไม่เต็มตามจำนวนที่ได้วางไว้จากศาลปกครองนครราชสีมา ถือได้ว่าเกิดความเสียหายต่อเทศบาลหรือไม่ และควรดำเนินการต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างไร และจังหวัดนครราชสีมามีความเห็นสรุปได้ว่า การที่เทศบาลตำบลหินดาดต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลจำนวนเงิน ๔๑,๕๕๒.๕๐ บาท มิได้ถือเป็นความเสียหายที่เทศบาลตำบลหินดาดได้รับแต่อย่างใด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๒๖.๗/ว ๓๑ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีตามคำพิพากษาศาลที่กำหนดไว้ว่า ค่าธรรมเนียมความและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี รวมทั้งค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะของพยานในคดีแพ่ง ให้เบิกจ่ายตามที่กรมอัยการแจ้ง ได้ถูกยกเลิกโดยข้อ ๓ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้ถูกยกเลิกโดยข้อ ๓ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๕๓ และตามระเบียบดังกล่าว ข้อ ๑๕ กำหนดไว้ว่า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีในชั้นศาล การระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการให้หัวหน้าส่วนราชการเบิกจ่ายเท่าที่จ่ายจริง

/ เมื่อข้อเท็จจริง ...

www.yotathai.com

๒. เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ค่าธรรมเนียมศาลเกิดจากการที่เทศบาลตำบลหินดาดไม่เห็นด้วยกับผลของคำพิพากษาศาลปกครองนครราชสีมา จึงได้อุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลปกครองสูงสุด โดยได้วางเงินค่าธรรมเนียมศาลจำนวน ๙๗,๔๙๐ บาท ตามเงื่อนไขของการอุทธรณ์คำพิพากษา ตามนัยมาตรา ๔๕ ประกอบกับมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามมาตรา ๗๒ วรรคท้าย ได้บัญญัติไว้ว่า ในการพิจารณาคดีให้ศาลปกครองมีคำสั่งคืนค่าธรรมเนียมศาลหรือแต่บางส่วนตามส่วนของการชนะคดี ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งให้คืนเงินค่าธรรมเนียมศาลแก่เทศบาลตำบลหินดาดจำนวน ๕๕,๙๓๗.๕๐ บาท และการที่เทศบาลตำบลหินดาดได้รับคืนเงินค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดไม่เต็มตามจำนวนที่ได้วางไว้ นั้น เกิดจากผลของคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดและเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของเทศบาลในการดำเนินคดีในชั้นศาล ซึ่งเทศบาลตำบลหินดาดสามารถดำเนินการเบิกจ่ายได้ ตามนัยข้อ ๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับข้อ ๑๕ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่กำหนดไว้สรุปได้ว่า ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการในเรื่องใดที่กระทรวงมหาดไทยยังไม่ได้กำหนดไว้ตามข้อ ๕ ให้ใช้ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการของกระทรวงการคลังในเรื่องนั้นไปก่อนโดยอนุโลม ดังนั้น การที่เทศบาลหินดาดได้รับคืนเงินค่าธรรมเนียมศาลไม่เต็มตามจำนวนที่ได้วางไว้จากศาลปกครองนครราชสีมาตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด จึงถือไม่ได้ว่าเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่เทศบาลแต่ประการใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ตำรงธรรมนำไทยให้ระอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๗๐๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลภายนอก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดราชบุรี ที่ รบ ๐๐๓๗.๔/๒๓๒๙๓ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดราชบุรีแจ้งว่า เทศบาลตำบลหลุมดินได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีนายพรเทพ เหลี่ยมทอง ตำแหน่ง พนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (จ้างเหมาบริการ) ได้ขับรถยนต์ส่วนกลางของเทศบาล หมายเลขทะเบียน กง-๙๖๖ ราชบุรี ไปปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย แล้วประสบอุบัติเหตุรถเฉี่ยวชนพระภิกษุ เด่นชัย คงเปรม เป็นเหตุให้รถยนต์ของเทศบาลได้รับความเสียหายและพระภิกษุ เด่นชัย คงเปรม มรณภาพ โดยเทศบาลเห็นว่า เมื่อนายพรเทพ เหลี่ยมทอง ได้ซ่อมรถยนต์ส่วนกลางของเทศบาลที่ได้รับความเสียหาย จำนวนเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท เรียบร้อยแล้ว รวมทั้งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทายาทของผู้เสียชีวิต จำนวนเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท จนเป็นที่พอใจแก่บุคคลดังกล่าวแล้ว จึงเห็นควรยุติเรื่อง และจังหวัดราชบุรีมีความเห็นสรุปได้ว่า นายพรเทพ เหลี่ยมทอง ไม่ได้เป็น "เจ้าหน้าที่" ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นการปฏิบัตินอกหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามข้อ ๑๐ ของหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ จึงขอทำความตกลงกับกระทรวงมหาดไทยก่อนการปฏิบัติเพื่อดำเนินการต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔ คำว่า "เจ้าหน้าที่" หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด

๒. ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๔ ในระเบียบนี้ สรุปได้ว่า "เจ้าหน้าที่" หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด บรรดาซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือถูกสั่งให้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

๓. ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๘๙/๒๕๔๒ เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของลูกจ้าง ร.ส.พ. ตามสัญญาจ้างแรงงาน (ลูกจ้างเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน) สรุปได้ว่า การพิจารณาว่าลูกจ้างคนใดเป็น "เจ้าหน้าที่" ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่นั้น อาจพิจารณาโดยจำแนกตามลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลในสังกัดซึ่งแยกพิจารณาได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑) ลูกจ้างที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะเป็นการปฏิบัติงานประจำและต่อเนื่องมีการกำหนดอัตราเงินเดือนการเลื่อนขั้นเงินเดือน การลงโทษวินัยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เช่น กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่างๆ หรือลูกจ้างประจำหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง องค์การรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างประเภทนี้มีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

/๒) ลูกจ้าง...

www.yotathai.com

๒) ลูกจ้างที่หน่วยงานของรัฐได้ว่าจ้างให้ปฏิบัติงานในลักษณะเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน ไม่ว่าจะมีสัญญาจ้างหรือไม่ก็ตาม ความสัมพันธ์ของบุคคลดังกล่าวกับหน่วยงานของรัฐที่ว่าจ้างย่อมเป็นไปตามข้อตกลงในสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากลูกจ้างกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ความรับผิดทางละเมิดย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๔. เมื่อพิจารณาความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๘๙/๒๕๔๒ ดังกล่าวข้างต้น ลูกจ้างของเทศบาลตำบลหลุมดินจะถือว่าเป็น "เจ้าหน้าที่" ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ ย่อมต้องพิจารณาประกอบกับประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ซึ่งตามประกาศดังกล่าวก็ได้กำหนดเรื่องการจ้างลูกจ้างของเทศบาลไว้ สรุปได้ว่า มีลักษณะเป็นการปฏิบัติงานประจำและต่อเนื่อง มีอัตราค่าตอบแทนโดยมีการเลื่อนขั้นเงินเดือน และมีการลงโทษทางวินัย ดังนั้น หากเทศบาลตำบลหลุมดินได้จ้างลูกจ้างเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ลูกจ้างดังกล่าวย่อมเป็น "เจ้าหน้าที่" ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๕. กรณีเทศบาลตำบลหลุมดินจ้างนายพรเทพ เหลี่ยมทอง ตามบันทึกข้อตกลงการจ้าง เลขที่ ๑๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ ได้ตกลงจ้างนายพรเทพ เหลี่ยมทอง จ้างเหมาบริการพนักงานดับเพลิง ระยะเวลาจ้าง ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นเวลา ๑ เดือนๆ ละ ๕,๐๘๐ บาท ซึ่งไม่เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ จึงถือไม่ได้ว่านายพรเทพ เหลี่ยมทอง เป็น "เจ้าหน้าที่" ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และเมื่อนายพรเทพ เหลี่ยมทอง ได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ (รถยนต์ส่วนกลางของเทศบาลตำบลหลุมดินได้รับความเสียหาย) และกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก (พระภิกษุ เด่นชัย คงเปรม) ความรับผิดทางละเมิดของนายพรเทพ เหลี่ยมทอง ย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ ที่บัญญัติไว้ สรุปได้ว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น และเมื่อนายพรเทพ เหลี่ยมทอง ได้ซ่อมรถยนต์ส่วนกลางของเทศบาลตำบลหลุมดินเรียบร้อยแล้ว เป็นจำนวนเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท และชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทายาทของผู้เสียชีวิตจนเป็นที่พอใจแล้ว จำนวนเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท กรณีดังกล่าวจึงยุติเรื่องได้ โดยเทศบาลตำบลหลุมดินไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด และขอทำความตกลงกับกระทรวงมหาดไทยแต่ประการใด เพราะเมื่อนายพรเทพ เหลี่ยมทอง ไม่ได้เป็น"เจ้าหน้าที่" ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ก็ไม่สามารถนำพระราชบัญญัติดังกล่าวมาใช้กับกรณีของนายพรเทพ เหลี่ยมทอง ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร/โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖ **"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"**

www.yotathai.com

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (ส่วนคดี) โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๙๑ **วันที่** ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖
เรื่อง หารือแนวทางการปฏิบัติตามมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากเหตุอุทกภัย

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามที่ สน.คท. (สจง.) ได้มีหนังสือที่ มท ๐๘๐๘.๒/๒๗๘ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ แจ้งข้อมูลเพิ่มเติม กรณีหารือแนวทางการปฏิบัติตามมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากเหตุอุทกภัย สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกษมทรัพย์ได้แจ้งผลการพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากเหตุอุทกภัย โดยแจ้งผลการพิจารณาว่าไม่สามารถคืนเงินค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้างได้ เนื่องจากผู้รับจ้างไม่เข้าดำเนินการตามสัญญาจ้างและไม่ได้รับผลกระทบจากเหตุพายุ ถือเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สน.กม. พิจารณาแล้วเห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีลักษณะเป็นหลักเกณฑ์ภายในฝ่ายบริหารที่มีขึ้นเพื่อคุ้มครองและให้ประโยชน์แก่เอกชนที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตาม จึงมีสถานะเป็นกฎ ตามนัยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ เทียบเคียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๐๑/๒๕๔๘ ประกอบกับกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๑๓๑๒ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด แจ้งเวียนมาตรการการใช้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากเหตุอุทกภัยตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นแนวทางปฏิบัติไปบังคับใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัท มวลมิตร คอนสตรัคชั่น จำกัด ผู้รับจ้าง ได้ยื่นขอรับความช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเกษมทรัพย์ แต่องค์การบริหารส่วนตำบลเกษมทรัพย์พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีของผู้รับจ้างไม่อยู่ในข่ายได้รับการช่วยเหลือตามมาตรการการใช้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากเหตุอุทกภัยตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ และได้มีหนังสือปฏิเสธการคืนเงินค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้าง กรณีจึงเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล หนังสือดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายโสภณ ชาเรืองฤทธิ์)
ผอ.สน.กม.

"ตำรงธรรมนำไทยให้ร่มเย็น"

/หารือมติ ก.ร.ม./2

www.yotathai.com

◯ คำสั่ง (ต. ๒๑)

คำร้องที่ ๒๐๑/๒๕๔๘
คำสั่งที่ ๕๐๑/๒๕๔๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘

ระหว่าง
- บริษัท เอส.ที.วี. คอนสตรั๊คชั่น จำกัด ผู้ฟ้องคดี
- สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากคำสั่งทางปกครอง (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๗๖๖/๒๕๔๕ หมายเลขแดงที่ ๓๒๔/๒๕๔๘ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เดิมผู้ถูกฟ้องคดีทำสัญญาจ้างให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการก่อสร้างอาคารโรงผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งรมควัน จำนวน ๗๐ โรง ระหว่างดำเนินการก่อสร้างรัฐบาลประกาศลดค่าเงินบาทเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๐ มีผลกระทบต่อธุรกิจการก่อสร้างของผู้ฟ้องคดีจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีบอกเลิกสัญญาและสั่งปรับรวมทั้งยึดหลักประกันสัญญาจากผู้ฟ้องคดี ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเพื่อช่วยเหลือ

/ธุรกิจ...

www.yotathai.com

ธุรกิจการก่อสร้างของผู้ที่ต้องถูกปรับและยกเลิกสัญญารวมทั้งถูกยึดหลักประกันสัญญาที่ทำไว้กับหน่วยงานของรัฐ ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นหนังสือขอรับเงินค่าปรับและหลักทรัพย์ค้ำประกันสัญญา รวมทั้งขอเบิกค่างวดงานที่ได้ก่อสร้างไปแล้วแต่เบิกไม่ทัน ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือหารือกรณีดังกล่าวไปยังสำนักงบประมาณ โดยสำนักงบประมาณตอบข้อหารือว่า กรณีผู้รับจ้างเดิมถูกบอกเลิกสัญญาและมีผู้รับจ้างรายใหม่เข้ามาดำเนินการแทนแล้ว ผู้รับจ้างรายเดิมมีสิทธิได้รับนิรโทษกรรม ไม่เป็นผู้ทิ้งงาน ให้คืนหลักประกันสัญญาในส่วนที่หักไว้เป็นค่าประกันผลงาน แต่ไม่ได้รับคืนค่าปรับในส่วนที่ปรับไปแล้ว หรือไม่ได้รับยกเว้นค่าปรับ (ถ้ามี) และต้องยินยอมชำระค่าเสียหายในส่วนที่จัดซื้อ/จ้างใหม่เพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ต้องคืนค่าปรับที่ได้ปรับไว้แล้ว และไม่ยกเว้นค่าปรับให้กับผู้ฟ้องคดีตามที่ร้องขอ นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดียังมีหนังสือลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ไปถึงประธานคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์ช่วยเหลือผู้ประกอบอาชีพงานก่อสร้างเพื่อขอรับเงินค่าปรับ ค่าหลักประกันสัญญา และค่างานส่วนที่ได้ทำไปแล้ว จำนวนเงิน ๘๘,๔๓๗,๕๕๔ บาท คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีหนังสือลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๓ แจ้งว่า ผู้ถูกฟ้องคดีมีสิทธิพิจารณาเรื่องการขอเงินค่าปรับ หนังสือค้ำประกันสัญญา และค่างานส่วนที่ได้ทำไปแล้วเป็นการเฉพาะกรณี เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและบรรเทาความเดือดร้อนของผู้รับจ้าง ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๔ แจ้งว่า ผู้ฟ้องคดีจะต้องถูกปรับเป็นเงิน ๒๑,๑๐๖,๓๐๒.๒๔ บาท ในการนี้ผู้ฟ้องคดีค้างค่าปรับอยู่อีก ๙,๐๔๒,๗๓๓.๑๕ บาท ส่วนค่างานผู้ถูกฟ้องคดีคิดให้เพียง ๙,๘๑๐,๗๒๖.๒๔ บาท ดังนั้น เมื่อหักค่าปรับ ๙,๐๔๒,๗๓๓.๑๕ บาท จึงมีเงินเหลือจ่ายคืนผู้ฟ้องคดีเพียง ๗๖๗,๙๙๓.๐๙ บาท ผู้ฟ้องคดีเห็นว่ากรณีไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีและตามคำวินิจฉัยของประธานคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์ช่วยเหลือผู้ประกอบอาชีพงานก่อสร้าง ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ ไปยังผู้ถูกฟ้องคดีโต้แย้งว่า การพิจารณาดังกล่าวไม่เป็นธรรม ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ ตอบยืนยันเช่นเดิม ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีมีเจตนาไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีและคำวินิจฉัยของประธานคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์ช่วยเหลือผู้ประกอบอาชีพงานก่อสร้าง โดยไม่มีเหตุผล ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบ อีกทั้งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร

/ขอให้...

www.yotathai.com

ขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีเกี่ยวกับการปรับตามสัญญาและให้คืนค่าปรับแก่ผู้ฟ้องคดีภายในสามสิบวัน

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีจ่ายค่าปรับคืนแก่ผู้ฟ้องคดี จำนวน ๑๒,๐๖๓,๕๖๓.๐๙ บาท และจ่ายค่างานจำนวน ๕๔,๓๒๒,๑๐๕.๕๐ บาท รวมเป็นเงิน ๖๖,๓๘๕,๖๗๐.๕๙ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่เดือนเมษายน ๒๕๔๒ จนกว่าจะชำระเสร็จ

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๑๙๗ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ เรื่อง มาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบอาชีพงานก่อสร้าง กรณีผู้ถูกฟ้องคดีไม่จ่ายเงินค่าปรับ ค่าหลักประกันสัญญา และค่างานส่วนที่ทำไปแล้วให้กับผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้มีสิทธิได้รับตามมาตรการดังกล่าว ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๔ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าจะต้องถูกปรับเป็นเงิน ๒๑,๑๐๖,๓๐๒.๒๔ บาท เมื่อหักจากเงินค้ำประกันสัญญาแล้ว ผู้ฟ้องคดียังคงค้างชำระค่าปรับอยู่อีก ๙,๐๔๒,๗๓๓.๑๕ บาท นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีคิดค่างานก่อสร้างในส่วนที่ต้องจ่ายให้ผู้ฟ้องคดีจำนวน ๙,๘๑๐,๗๒๖.๒๔ บาท เมื่อหักค่าปรับที่ผู้ฟ้องคดีต้องชำระจึงมีเงินเหลือจ่ายคืนผู้ฟ้องคดีเพียง ๗๖๗,๙๙๓.๐๙ บาท ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีฉบับดังกล่าวไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีและคำวินิจฉัยของประธานคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์ช่วยเหลือผู้ประกอบอาชีพงานก่อสร้าง ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีขอให้พิจารณาให้ความเป็นธรรม ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ ยืนยันเช่นเดิม กรณีถือว่าผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีอย่างช้าที่สุดในวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ การที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้นเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๕ จึงพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว อีกทั้งมิได้เป็นการฟ้องคดีที่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะหรือสถานะบุคคล หรือเป็นคดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่นตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว การที่

/ศาลปกครอง...

www.yotathai.com

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้โดยผิดหลงอันเป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาที่ผิดระเบียบ จึงมีคำสั่งเพิกถอนกระบวนพิจารณาที่สั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณาเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ รวมทั้งกระบวนพิจารณาอื่นที่ต่อเนื่องภายหลังทั้งหมดตามข้อ ๗ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ รวมทั้งให้คืนค่าธรรมเนียมศาลจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาทแก่ผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ความว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ขอคืนค่าปรับและขอเบิกค่างานที่ทำไปแล้วก่อนถูกบอกเลิกสัญญาตามมติคณะรัฐมนตรี ผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๔ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า มีสิทธิได้รับเงินคืนเพียง ๗๖๗,๙๙๓.๐๙ บาท อันเป็นการพิจารณาที่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว จากนั้นผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ ให้พิจารณาทบทวนอีกครั้ง ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือดังกล่าวแล้วได้พิจารณาอยู่สิบเดือน จึงมีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ ยืนยันเช่นเดิม ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องคดีต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๕ จึงไม่พ้นอายุความ ๑ ปี ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ขอให้ศาลปกครองสูงสุดรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาต่อไป

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้ว คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่าศาลปกครองจะมีอำนาจรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาพิพากษาได้ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ เมื่อคดีนี้เดิมผู้ถูกฟ้องคดีมีสัญญาว่าจ้างผู้ฟ้องคดีให้เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างโรงผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งรมควัน จำนวน ๗๐ โรง ในพื้นที่จังหวัดระยอง จังหวัดสงขลา จังหวัดกระบี่ และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามลำดับ ในระหว่างปฏิบัติการก่อสร้างตามสัญญาอยู่นั้น รัฐบาลได้ประกาศให้ค่าเงินบาทลอยตัวส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจก่อสร้างของผู้ฟ้องคดี เป็นเหตุให้ไม่อาจก่อสร้างให้แล้วเสร็จตามสัญญาได้ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงบอกเลิกสัญญาและเรียกค่าปรับพร้อมทั้งยึดหลักประกันสัญญา ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบมาตรการและแนวทาง

/แนวทาง...

www.yotathai.com

ปฏิบัติเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ประกอบอาชีพงานก่อสร้างและผู้ประกอบอาชีพงานอื่นตามที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังเสนอ จำนวน ๑๐ ข้อ และให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ กรณีจึงเห็นว่ามติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีลักษณะเป็นหลักเกณฑ์ภายในของฝ่ายบริหารที่มีขึ้นเพื่อคุ้มครองและให้ประโยชน์แก่เอกชนที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตาม จึงมีสถานะเป็นกฎตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีขอให้มีการคืนค่าปรับและหลักประกันสัญญาด้วยการขอให้ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว โดยผู้ถูกฟ้องคดีได้พิจารณาแล้วมีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๔ และลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๔ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า ได้พิจารณาค่างานก่อสร้างโรงผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งรมควันในพื้นที่ สกย. จังหวัดกระบี่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดสงขลา เขต ๒ เป็นเงินทั้งสิ้น ๙,๘๑๐,๗๒๖ บาท หักกลบกับหนี้ค่าปรับที่ผู้ฟ้องคดีค้างชำระอยู่จำนวน ๙,๐๔๒,๗๓๓.๑๕ บาท คงเหลือค่างานที่ผู้ฟ้องคดีจะได้รับจำนวน ๗๖๗,๙๙๓.๐๙ บาท ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ โต้แย้งว่าการคิดในลักษณะนี้ไม่ถูกต้อง ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาให้ความเป็นธรรมด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วจึงมีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ ยืนยันเช่นเดิม ผู้ฟ้องคดีจึงได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๕ โดยมีคำขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้มีการคืนค่าปรับและจ่ายค่าผลงานให้กับผู้ฟ้องคดีคิดเป็นเงิน ๕๔,๓๒๒,๑๐๕.๕๐ บาท พร้อมทั้งได้จ่ายค่าธรรมเนียมศาลมาพร้อมด้วยจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท เช่นนี้ กรณีเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำละเมิดอันเกิดจากคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ แจ้งตอบยืนยันการคิดคำนวณค่างานเป็นเงิน ๙,๘๑๐,๗๒๖.๒๔ บาท เช่นเดิม ถือได้ว่ามีการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองโดยผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว แต่เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์เมื่อใด จึงต้องถือว่าอย่างเร็วที่สุดผู้ฟ้องคดีได้ทราบผลการพิจารณาอุทธรณ์ในวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือ

/ดังกล่าว...

www.yotathai.com

ดังกล่าว การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๔ จึงเป็นการฟ้องภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งเพิกถอนกระบวนพิจารณาที่สั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณา แล้วมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นพ้องด้วย

จึงมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้รับคำฟ้องไว้พิจารณาแล้วดำเนินกระบวนพิจารณาต่อไป

นายดำริ วัฒนสิงหะ
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายเกษม คมสัตย์ธรรม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายชาญชัย แสวงศักดิ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายปรีชา ชวลิตธำรง
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

วันที่อ่าน ๒๘ กันยายน ๒๕๔๘
ธัญภา : ผู้พิมพ์
นิพนธ์ : ผู้ตรวจ

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๙๗๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง หารือการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง กรณีการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยการยึด การอายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด่วนที่สุด ที่ สฎ ๐๐๓๗.๔/๑๒๗๐๔ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕
๒. หนังสือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด่วนที่สุด ที่ สฎ ๐๐๓๗.๔/๑๒๙๑๙ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕
๓. หนังสือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด่วนที่สุด ที่ สฎ ๐๐๓๗.๔/๑๕๒๗๔ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๕
๔. หนังสือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด่วนที่สุด ที่ สฎ ๐๐๓๗.๔/๒๑๙๑๒ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีหนังสือหารือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เนื่องจากได้รับข้อหารือจากเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี กรณีเทศบาลมีคำสั่งที่ ๖๐๙/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๕ และคำสั่งที่ ๒๒๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๖ ให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เนื่องจากการจัดซื้อที่ดินเพื่อใช้เป็นสถานที่กำจัดขยะที่ไม่เหมาะสม โดยที่ดินมีราคาสูงเกินความเป็นจริง และไม่สามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินได้เต็มที่ ทำให้เทศบาลได้รับความเสียหาย เป็นเงิน ๓๘,๑๙๑,๑๖๒.๖๓ บาท ต่อมาเทศบาลได้มีคำสั่งที่ ๑๒๙๘/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๒ เพื่อขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งที่ ๖๐๙/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๕ และคำสั่งที่ ๒๒๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๖ โดยให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด จำนวน ๑๓ คน ชดใช้ค่าเสียหายตามคำวินิจฉัยของกรมบัญชีกลาง โดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง แต่ปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวไม่ยินยอมชำระเงินให้แก่เทศบาล เทศบาลจึงมีหนังสือแจ้งเตือนให้ชำระอีกครั้งหนึ่ง แต่บุคคลดังกล่าวก็ยังเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำเตือน ดังนั้น จึงได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบข้อ ๑ (๕) และข้อ ๒ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ออกคำสั่งที่ ๙๒๗/๒๕๕๕ เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยยึด หรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาด ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เพื่อทำการยึด หรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดดังกล่าว แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด จำนวน ๘ ราย ประกอบด้วย นายยงยุทธ วงศ์เจริญ นายโกศล โอทอง นายวิโรจน์ แสงสมอ นายณรงค์ ฉวมพรหมอินทร์ นายดำรง เกิดพิทักษ์ นายนิรินธน์ โพธิ์งาม (นายจิรัฏฐ์ ธนันต์วรฤทธิ์) นายปิ่น เอื้อตระการวิวัฒน์ และนายปรีชา ทวีทอง ต่างไม่เห็นด้วยกับคำสั่งเทศบาล ที่ ๙๒๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ จึงได้ยื่นหนังสืออุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อนายกเทศมนตรีนครสุราษฎร์ธานี แต่นายกเทศมนตรีนครสุราษฎร์ธานีได้พิจารณาคำขออุทธรณ์แล้วไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ดังกล่าว จึงรายงานความเห็นพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานีในฐานะผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามนัยมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับข้อ ๒ (๑๐) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

/ ซึ่งผู้ว่า...

www.yotathai.com

ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานีพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากอายุความในการบังคับทางปกครองให้นำอายุความการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาบังคับใช้โดยอนุโลม กล่าวคือ จะต้องดำเนินการบังคับให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่ออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้เงิน (ตั้งแต่วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕) ซึ่งตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครองในประเด็นระยะเวลาเสร็จสิ้นของการบังคับทางปกครองเอาไว้เหมือนกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดังนั้น เพื่อให้การวินิจฉัยและการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปด้วยความรอบคอบ ถูกต้องและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย จึงขอหารือแนวทางปฏิบัติในกรณีดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณารายงานของจังหวัดสุราษฎร์ธานีประกอบข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็นที่หารือ ดังนี้

๑. กรณีบุคคลผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีเป็นบุคคลที่ไม่ได้ใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองเกี่ยวกับคำสั่งให้ชดใช้เงินดังกล่าว แต่ได้นำหลักทรัพย์ของตนเองมาวางเป็นหลักประกันการชำระเงินไว้ ในการนี้เทศบาลจะต้องดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่ออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาล ตามคำสั่งที่ ๖๐๙/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๕ หรือไม่ อย่างไร

เห็นว่า ตามนัยข้อ ๖๙ วรรคสอง แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดว่า ผู้ฟ้องคดีอาจขอมาในคำฟ้องหรือยื่นคำขอในเวลาใดๆ ก่อนศาลจะพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดี เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหรือคำสั่งทางปกครอง อันจะมีผลเป็นการชะลอหรือระงับการบังคับตามผลของกฎหรือคำสั่งทางปกครองไว้เป็นการชั่วคราว ซึ่งจากข้อเท็จจริงตามข้อหารือรับฟังได้ว่า กรมบัญชีกลางโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังได้มีหนังสือถึงเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๐.๖/๒๓๔๖๓ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๑ เพื่อแจ้งผลการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดกรณีการจัดซื้อที่ดินกำจัดขยะของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี (ขณะนั้น) ดังนั้น เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีจึงได้มีคำสั่งที่ ๑๒๙๘/๒๕๕๒ เรื่องการดำเนินการทางละเมิดกรณีเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีจัดซื้อที่ดินกำจัดขยะ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๒ โดยแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ที่ ๖๐๙/๒๕๔๕ เรื่องการดำเนินทางละเมิดกรณีเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีจัดซื้อที่ดินกำจัดขยะ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๕ และคำสั่งเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ที่ ๒๒๒/๒๕๔๖ เรื่องการดำเนินการทางละเมิด กรณีเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีจัดซื้อที่ดินกำจัดขยะ (เพิ่มเติม) ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๖ โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกรมบัญชีกลางดังกล่าว ต่อมาจึงได้มีคำสั่งเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ที่ ๙๒๗/๒๕๕๕ เรื่องการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรือ อายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาด ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เพื่อทำการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้เป็นไปตามคำสั่งเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ที่ ๑๒๙๘/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๒ ประกอบกับในกรณีดังกล่าวเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดจำนวน ๙ ราย ได้ยื่นฟ้องเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีกับพวก รวม ๓ คน ต่อศาลปกครองนครศรีธรรมราช

/ ซึ่งศาล...

www.yotathai.com

ซึ่งศาลปกครองนครศรีธรรมราชได้มีคำพิพากษาในคดีดังกล่าวเป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๕๙-๖๗/๒๕๔๘ โดยพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ที่ ๖๐๙/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๕ และคำสั่งที่ ๒๒๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๖ โดยให้เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ออกคำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีทั้ง ๙ ราย ชดใช้เงินคืนตามที่ศาลได้มีคำวินิจฉัยให้รับผิด แต่อย่างไรก็ตามเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาในคดีดังกล่าวแล้ว และปัจจุบันยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น หากความปรากฏในขั้นตอนระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครองว่า มิได้มีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี อันจะมีผลเป็นการชะลอหรือระงับการบังคับตามผลของคำสั่งทางปกครองดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวแล้ว เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีย่อมสามารถที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้ เนื่องจากการฟ้องคดีปกครองดังกล่าวไม่เป็นการตัดอำนาจของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด ซึ่งได้มีการออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว สำหรับระยะเวลาในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินจะเสร็จสิ้นเมื่อใดนั้น ตามนัยมาตรา ๕๗ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า วิธีการยึด การอายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ดังนั้น เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีจึงต้องนำระยะเวลาในการบังคับคดีตามนัยมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดดังกล่าว ซึ่งจะต้องดำเนินการบังคับภายในสิบปีนับแต่วันที่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดดังกล่าวชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาล ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๕๔๘/๒๕๔๔ และเรื่องเสร็จที่ ๘๗/๒๕๕๐

๒. กรณีบุคคลผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เป็นบุคคลที่ไม่ได้ใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองเกี่ยวกับคำสั่งให้ชดใช้เงินดังกล่าว แต่ได้นำหลักทรัพย์ของตนเองมาวางเป็นหลักประกันชำระเงินไว้ ในการนี้เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีจะต้องดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่ออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาล ตามคำสั่งที่ ๖๐๙/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๕ หรือไม่ อย่างไร

เห็นว่า ตามนัยมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีอำนาจที่จะพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของตนได้ ตามบทบัญญัติในส่วนนี้ เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับไว้ก่อนโดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้นเอง ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์หรือผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ดังนั้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองได้มีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองไว้ก่อน โดยยินยอมให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดนำหลักทรัพย์ของตนเองมาวางเป็นหลักประกันการชำระเงิน ก็ย่อมอยู่ในดุลพินิจของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีที่จะพิจารณายกเลิกคำสั่งให้ทุเลาการบังคับดังกล่าวได้ และสามารถที่จะใช้มาตรการบังคับ

/ ทางปกครอง...

www.yotathai.com

ทางปกครองกับหลักประกันที่นำมาวางไว้ตามนัยมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามรายงานเพิ่มเติมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีรับฟังได้ว่า นายยงยุทธ วงศ์เจริญ ได้ชำระเงินค่าสินไหมทดแทนให้กับเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จำนวน ๒๐,๑๕๖,๗๗๐.๘๒ บาท ซึ่งเท่ากับจำนวนมูลหนี้ตามที่กรมบัญชีกลางโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังวินิจฉัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จึงไม่จำเป็นต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแต่อย่างใด

๓. กรณีบุคคลผู้ต้องชดใช้เงินให้แก่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เป็นบุคคลที่ไม่ได้ใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองเกี่ยวกับคำสั่งให้ชดใช้เงินดังกล่าว แต่ได้นำหลักทรัพย์ของผู้อื่นมาวางเป็นหลักประกันชำระเงินไว้ ในการนี้เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีจะต้องดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยการยึด การอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่ออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาล ตามคำสั่งที่ ๖๐๙/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๕ หรือไม่ อย่างไร

เห็นว่า กรณีดังกล่าวเทศบาลสุราษฎร์ธานีต้องดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด การอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายโกศล โอทอง เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดให้แล้วเสร็จภายในสิบปี นับแต่วันที่เทศบาลออกคำสั่งให้นายโกศล โอทอง ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลตามคำสั่งที่ ๖๐๙/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๕ ซึ่งได้ครบกำหนดระยะเวลาบังคับคดีแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ แต่เมื่อนายโกศล โอทอง ได้ขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองและมีการนำหลักทรัพย์ของบุคคลภายนอกมาวางไว้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันต่อเทศบาล ซึ่งข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามรายงานของจังหวัดปรากฏว่า ก่อนจะครบกำหนดระยะเวลาบังคับคดีภายในสิบปีดังกล่าว เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีได้มอบอำนาจให้สำนักงานอัยการจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นโจทก์ฟ้องผู้ค้ำประกันเป็นความแพ่งต่อศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในคดีหมายเลขดำที่ พ ๗๐๒/๒๕๕๕ แล้ว ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่ต้องรอผลคำวินิจฉัยของศาลในการบังคับทางปกครองแก่ผู้ค้ำประกันดังกล่าวแทนนายโกศล โอทอง ต่อไป

๔. กรณีการดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดในเรื่องนี้ หากมีการดำเนินการเกี่ยวกับการออกประกาศขายทอดตลาดแล้ว โดยเป็นการขายทอดตลาดครั้งที่ ๑-๔ และมีการชำระเงินเมื่อล่วงเลยระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เทศบาลนครสุราษฎร์ธานียังสามารถดำเนินการต่อไปได้หรือไม่ อย่างไร

เห็นว่า ตามนัยมาตรา ๕๗ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติให้นำขั้นตอนและวิธีการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้กับการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยอนุโลม ดังนั้น เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีจึงต้องนำขั้นตอนและวิธีการตามนัยมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับกับกรณีดังกล่าว โดยจะต้องดำเนินการบังคับกับทรัพย์สิน เงินหรือสิทธิเรียกร้องของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดภายในสิบปีนับแต่วันที่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งระยะเวลาบังคับคดีภายในสิบปีตามนัยมาตรา ๒๗๑ ดังกล่าว หมายถึงระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ชนะคดีต้องรีบบังคับคดีของตนภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ มิเช่นนั้นย่อมหมดสิทธิที่จะบังคับคดีกับฝ่ายที่แพ้คดี ฉะนั้น ระยะเวลาที่กำหนดไว้ดังกล่าวจึงมิใช่อายุความแต่อย่างใด สำหรับประเด็นการขายทอดตลาดทรัพย์สินและมีการชำระเงินเมื่อล่วงเลยระยะเวลาสิบปี

/ นับแต่วันที่...

www.yotathai.com

นับแต่วันที่ออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลนั้น กรณีดังกล่าวเป็นเพียงขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าพนักงานบังคับคดีเท่านั้น ซึ่งแม้เจ้าพนักงานบังคับคดีจะดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวเกินสิบปีนับแต่วันที่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำผิดละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนก็ตาม แต่ก็ถือได้ว่าเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีได้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว นอกจากนี้ ประเด็นเกี่ยวกับทรัพย์สิน เงินหรือสิทธิเรียกร้องใด ที่ไม่ตกอยู่ภายใต้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยวิธีการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น ย่อมต้องนำหลักเกณฑ์ในบทบัญญัติตามมาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาบังคับใช้กับกรณีดังกล่าว โดยเทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๘๑๖/๒๕๒๘ และความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๔๔๓/๒๕๕๐

อนึ่ง สำหรับระยะเวลาในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ในกรณีดังกล่าว จังหวัดสามารถนำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) เรื่องเสร็จที่ ๔๓๗/๒๕๓๔ มาเทียบเคียงเพื่อประกอบการพิจารณาได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยให้ร่มเย็น"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๒๕๑๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ มีนาคม ๒๕๕๖

เรื่อง หารือเรื่องอำนาจในการขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดราชบุรี ที่ รบ ๐๐๒๓.๔/๒๔๑๐ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

ตามที่จังหวัดราชบุรีได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเรื่องอำนาจในการขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีได้มีคำสั่งที่ ๓๗๗/๒๕๕๕ เรื่อง ให้ผู้ต้องรับผิดทางละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ โดยสั่งให้นายสมศักดิ์ รัตนมุง ครั้งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เนื่องจากตั้งงบประมาณในลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์ส่วนบุคคล เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีได้รับความเสียหายเป็นเงินจำนวน ๑๖,๓๓๔,๗๐๙.๙๑ บาท ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีหารือว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถดำเนินการขอคุ้มครองชั่วคราวโดยขออายัดทรัพย์ของผู้กระทำละเมิดไว้ก่อนชั่วคราวเพื่อรอฟังผลคำพิพากษาของศาลปกครองจนถึงที่สุด จึงดำเนินการยึดหรืออายัด ตามที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้อำนาจไว้ได้หรือไม่ และจังหวัดราชบุรีมีความเห็นสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีต้องดำเนินการยึดทรัพย์ อายัดทรัพย์ โดยนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาบังคับใช้โดยอนุโลม และในการยึดทรัพย์ อายัดทรัพย์ และการขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายสมศักดิ์ รัตนมุง โดยไม่จำต้องขอคุ้มครองชั่วคราวเพื่อรอฟังคำพิพากษาของศาลปกครองจนถึงที่สุด และหากองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีจะขอคุ้มครองชั่วคราว ตามข้อ ๗๕ ของระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีการพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ก็ทำได้โดยยื่นคำร้องต่อศาลปกครองก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดโดยไม่ต้องพิจารณาตามขั้นตอนของการอายัดซึ่งเป็นวิธีการชั่วคราวที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง นั้น เห็นว่า

๑.๑ กรณีดังกล่าวปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายสมศักดิ์ รัตนมุง ได้ฟ้ององค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ต่อศาลปกครองกลาง เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๒๒๖๓/๒๕๕๕ ระหว่าง นายสมศักดิ์ รัตนมุง ผู้ฟ้องคดีกับ องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งศาลปกครองกลางได้ดำเนินการรับฟ้องและมีคำสั่งเรียกให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีทำคำให้การแก้คำฟ้อง เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๕ จึงถือได้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีเป็นคู่กรณี และสามารถยื่นคำขอให้ศาลมีคำสั่งกำหนดวิธีการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของตนก่อนศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีเกี่ยวกับการอายัดบัญชีเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ จำนวน ๒ บัญชี และหุ้นในบริษัทเอกชน จำนวน ๑,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท ได้

/ แต่ไม่สามารถ ...

/หารือการขอคุ้มครองชั่วคราว/ ๒

www.yotathai.com

แต่ไม่สามารถยื่นคำขอให้ศาลมีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองอย่างใดๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาได้ เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้เฉพาะผู้ฟ้องคดีเท่านั้นที่สามารถขอได้ ทั้งนี้ ตามนัยข้อ ๗๕ และข้อ ๗๗ ของระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓

อย่างไรก็ตาม อำนาจในการพิจารณาคำขอเกี่ยวกับคำสั่งกำหนดวิธีการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีในระหว่างการพิจารณา ย่อมเป็นดุลพินิจของศาลปกครองกลางที่จะมีคำสั่งในเรื่องดังกล่าว ซึ่งหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคำขอจะต้องนำมาตรา ๒๖๔ ในลักษณะ ๑ ของภาค ๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

๑.๒ การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีได้ดำเนินการสืบหาหลักทรัพย์ของนายสมศักดิ์ รัตนมุง แล้วพบหลักทรัพย์ประกอบด้วย บัญชีเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ จำนวน ๒ บัญชี และหุ้นในบริษัทเอกชน จำนวน ๑,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีก็สามารถดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธีการอายัดหลักทรัพย์ดังกล่าวได้ โดยไม่ต้องขอคุ้มครองชั่วคราวอายัดทรัพย์ผู้ทำละเมิดเพื่อรอฟังคำพิพากษาของศาลปกครองจนถึงที่สุดแต่อย่างใด ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๕๔๘/๒๕๔๔ เรื่อง ข้าราชการขอลาออกจากราชการตามโครงการเปลี่ยนเส้นทางชีวิต (เกษียณก่อนกำหนด) ดังนั้น โดยข้อกฎหมายแล้ว แม้จะมีการฟ้องร้องเป็นคดีต่อศาลแพ่ง หน่วยงานของรัฐยังคงสามารถที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ ซึ่งอยู่ในดุลพินิจที่กรมวิชาการจะพิจารณาตามที่เห็นสมควร

๒. ประเด็นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีหารือว่า หากองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่สามารถขอคุ้มครองชั่วคราวตามข้อ ๑ ได้ และจำเป็นต้องยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือเงินของผู้กระทำละเมิด แต่ต่อมาปรากฏว่าศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วปรากฏว่ามีเหตุให้ค่าสินไหมทดแทนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมและองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีต้องคืนค่าสินไหมทดแทนบางส่วนหรือทั้งหมด หรือที่ยึดหรืออายัดไว้แล้ว จะมีแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการคืนค่าสินไหมทดแทนอย่างไร และหากองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีได้ทำการยึด อายัด หรือขายทอดตลาดไปแล้ว ต่อมาภายหลังศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้คืนทรัพย์สินดังกล่าวให้กับผู้ฟ้องคดี องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีจะต้องคืนทรัพย์สินที่ยึดหรือชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่ได้ขายทอดตลาดทรัพย์สินไปแล้ว นั้น เห็นว่า ตามนัยมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติไว้สรุปได้ว่า คำพิพากษาศาลปกครองให้ผูกพันคู่กรณีที่จะต้องปฏิบัติตามคำบังคับนับแต่วันที่กำหนดในคำพิพากษาจนถึงวันที่คำพิพากษานั้นถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขกลับหรืองดเสีย ฉะนั้น หากศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้คืนค่าสินไหมทดแทนบางส่วนหรือทั้งหมด หรือที่ยึดหรืออายัดไว้แล้ว คำพิพากษาดังกล่าวย่อมผูกพันนายสมศักดิ์ รัตนมุง ผู้ฟ้องคดี และองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งเป็นคู่กรณีที่จะต้องปฏิบัติตามคำบังคับดังกล่าว สำหรับกรณีแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการคืนค่าสินไหมทดแทนอย่างไร นั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๙๖ ประกอบกับมาตรา ๓๐๙ ทวิ ได้กำหนดแนวทาง

/ ปฏิบัติ ...

www.yotathai.com

ปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการบังคับคดีฝ่าฝืนกฎหมายและการร้องขอให้มีการเพิกถอนการขายทอดตลาดทรัพย์สินไว้แล้ว และมีหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดีว่า หากการบังคับคดีเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว แม้ต่อมาจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดกลับให้จำเลยเป็นฝ่ายชนะคดี ก็ไม่ทำให้การขายทอดตลาดที่ได้ดำเนินการโดยชอบแล้วเสียไป ดังนั้น ในประเด็นนี้ ควรรอผลคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลปกครองก่อน เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หากต้องมีการคืนค่าสินไหมทดแทนบางส่วนหรือทั้งหมดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ตำรงธรรมนำไทยให้ร่มเย็น"

/หารือการขอหุ้มครองชั่วคราว/ 10

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๓๖๔๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง หารือการเบิกจ่ายงบประมาณค่าชดใช้ความเสียหายกรณีรถยนต์ส่วนกลางเกิดอุบัติเหตุ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดลพบุรี ที่ ลบ ๐๐๒๓.๔/๘๖๒ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖

ตามที่จังหวัดลพบุรีได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณชดใช้ค่าเสียหายจากรถยนต์ส่วนกลางขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี เกิดอุบัติเหตุ กรณีนายสุนันท์ ช่อทับทิม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี (ในขณะนั้น) ได้ขับรถยนต์ส่วนกลางยี่ห้อโตโยต้า หมายเลขทะเบียน กจ ๔๘๗๒ ลพบุรี ไปติดต่อราชการและประสบอุบัติเหตุรถยนต์เฉี่ยวชนกับรถยนต์ที่ใช้ในการเกษตร (รถอีแต๋น) ของนายจันทรา เหิงขุนทด เป็นเหตุให้รถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองรีได้รับความเสียหาย สรุปได้ว่า อำเภอลำสนธิได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและนายอำเภอลำสนธิพิจารณาเห็นว่า อุบัติเหตุครั้งนี้เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวกับการจราจรและมีสาเหตุปัจจัยภายนอกประกอบด้วย นายสุนันท์ ช่อทับทิมผู้ขับขี่มิได้มีหน้าที่โดยตรงในการขับรถยนต์ จึงให้นายสุนันท์ ช่อทับทิม ชดใช้ค่าเสียหายแก่ทางราชการร้อยละ ๗๕ ของค่าความเสียหายจำนวน ๑๘๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๑๓๘,๐๐๐ บาท ซึ่งจังหวัดเห็นว่า การเดินทางไปราชการของนายสุนันท์ ช่อทับทิม ไปพบนายวสันต์ ดรชัย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาว อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี น่าเชื่อไม่ได้ว่าไปราชการจริง และการใช้รถยนต์ไม่ถูกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังนั้น จึงเป็นการกระทำโดยส่วนตัวต่อบุคคลภายนอกและทำให้ทรัพย์สินของทางราชการเสียหาย นายสุนันท์ ช่อทับทิม ต้องชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ และจังหวัดลพบุรีขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องจะมีแนวทางเพื่อถือปฏิบัติอย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่จังหวัดลพบุรีหารือว่า การใช้รถยนต์ส่วนกลางตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้กำหนดการใช้รถยนต์ส่วนกลางจะต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้บริหารท้องถิ่นก่อนนำรถยนต์ส่วนกลางออกไปปฏิบัติหน้าที่นอกเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้กรณีดังกล่าวนี้ผู้บริหารท้องถิ่นนำไปใช้เอง แต่ระเบียบมิได้กำหนดข้อยกเว้นไว้ว่ากรณีผู้บริหารนำรถยนต์ส่วนกลางออกนอกพื้นที่ มิจำเป็นต้องทำคำขออนุญาตจึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดในการนำรถยนต์ส่วนกลางออกนอกพื้นที่ นั้น เห็นว่าการนำรถยนต์ส่วนกลางไปใช้นอกเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้บริหารท้องถิ่นก่อนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๑๑ และเมื่อการนำรถยนต์ไปใช้ของนายสุนันท์ ช่อทับทิม มิได้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและผู้แต่งตั้งซึ่งวินิจฉัยสั่งการสำนวนการสอบสวนโดยเห็นว่า นายสุนันท์ ช่อทับทิม มิได้มีตำแหน่งหน้าที่โดยตรงในการขับรถยนต์ แล้วกำหนดสัดส่วนความเสียหายที่นายสุนันท์ ช่อทับทิม ลดลงเหลือร้อยละ ๗๕ จึงไม่ถูกต้อง

/๒.ประเด็น...

www.yotathai.com

๒. ประเด็นที่จังหวัดลพบุรีหารือว่า การเดินทางไปราชการของนายสุนันท์ ช่อทับทิม ที่ไปพบนายวสันต์ ดรชัย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาว อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เพื่อขอคำปรึกษาการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลและแนวทางการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานนอก โดยติดต่อนัดพบกันทางโทรศัพท์ไม่ได้ติดต่อเป็นหนังสือราชการ ประกอบกับถ้อยคำให้การของพยานบุคคลไม่สามารถเชื่อถือได้ว่าเป็นการไปติดต่อราชการจริง ทั้งยังไม่สามารถนำสืบพยานเอกสารหลักฐานใดที่น่าเชื่อได้ว่านายสุนันท์ ช่อทับทิม ไปราชการจริง นั้น เป็นดุลพินิจของจังหวัดที่จะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงจากพยานเอกสารและพยานบุคคลประกอบกับระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ได้ความว่านายสุนันท์ ช่อทับทิม ไปราชการจริงหรือไม่ ซึ่งหากไปราชการจริงก็จะเป็นการทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ และความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ย่อมเป็นไปตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ มาตรา ๘ แต่ถ้าหากไม่ได้ไปราชการจริงก็ไม่ใช่เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๐ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๓. ประเด็นที่จังหวัดลพบุรีหารือว่า การขับขี่รถยนต์และพฤติกรรมของนายสุนันท์ ช่อทับทิม ถือว่าเป็นการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ขับขี่รถยนต์ด้วยความเร็วไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุดังกล่าว ประกอบการพิจารณาจากบันทึกประจำวัน ปวจ. ที่ ๑๘๙ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ นั้น เมื่อนายอำเภอลำสนธิเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดแล้วเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และหารือเรื่องดังกล่าวมายังจังหวัดลพบุรี ย่อมเป็นดุลพินิจของผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรีในฐานะผู้บังคับบัญชาของนายอำเภอที่จะพิจารณาว่ากรณีดังกล่าวเป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือไม่ ประการใด โดยพิจารณาประกอบกับความหมายของคำว่า “ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง” ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๖๑/๒๕๔๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๗๓๖๗ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดตรัง ที่ ตง ๐๐๒๓.๔/๕๕๙๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๖

ตามที่จังหวัดตรังได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีศาลปกครองสงขลาพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งเทศบาลตำบลย่านตาขาว ที่ ๑๐๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๗ เฉพาะในส่วนของนายปัญญา ภิรมย์ ที่ให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ราชการจำนวน ๑๕๗,๖๐๗.๒๐ บาท สรุปได้ว่า เทศบาลตำบลย่านตาขาวยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองสงขลาเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๒ แต่ปรากฏว่าได้ยื่นอุทธรณ์พ้นกำหนดระยะเวลายื่นอุทธรณ์ ศาลปกครองสงขลาจึงมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ เทศบาลตำบลย่านตาขาวได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองสงขลาต่อศาลปกครองสูงสุด ซึ่งศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามคำสั่งศาลปกครองสงขลา จังหวัดจึงหารือว่า ประเด็นที่ ๑ เทศบาลตำบลย่านตาขาวจะแต่งตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดกับนายปัญญา ภิรมย์ ได้อีกหรือไม่ และประเด็นที่ ๒ เทศบาลตำบลย่านตาขาวสามารถออกคำสั่งใหม่ได้หรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๔๙๑/๒๕๕๑ สรุปได้ว่า หน่วยงานของรัฐต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในสองปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิดแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิดตามนัยมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ประเด็นที่สอง สรุปได้ว่า กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดภายในอายุความ ๒ ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ภายในอายุความ ๑ ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่ต้องไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่วันทำละเมิด ตามมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๓. ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๕๐๘/๒๕๔๒ เรื่อง อำนาจของกระทรวงการคลังในการตรวจพิจารณาสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในความรับผิดทางละเมิดที่ขาดอายุความ สรุปได้ว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏชัดว่า สิทธิเรียกร้องให้ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนขาดอายุความแล้ว

/กระทรวง...

www.yotathai.com

กระทรวงการคลังควรดำเนินการให้กรมราชทัณฑ์แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เพื่อหาตัวผู้ต้องรับผิดในกรณีที่ทำให้คดีขาดอายุความและดำเนินการทั้งทางวินัยและทางแพ่งกับผู้นั้นต่อไป โดยไม่ต้องรอให้ศาลมีคำพิพากษาว่าคดีขาดอายุความก่อนแต่อย่างใด ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

๔. คำพิพากษาฎีกา ที่ ๖๐๒๔/๒๕๕๐ สรุปได้ว่า วันทำละเมิดย่อมเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ได้กระทำหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นมูลเหตุให้เกิดความเสียหายขึ้น ส่วนผลของการกระทำละเมิดจะเกิดขึ้นเมื่อใดย่อมเป็นอีกเรื่องหนึ่ง วันทำละเมิดกับวันที่ผลการกระทำละเมิดเกิดขึ้นจึงแตกต่างกัน

๕. คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๙๖/๒๕๕๒ สรุปได้ว่า เมื่อคดีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าบริษัท อิมเมจ อินเตอร์เทรด จำกัด ทุจริตในการขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากรสำหรับสินค้าส่งออก เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นวันที่มีการกระทำโดยผิดกฎหมายและเกิดความเสียหายแก่กรมศุลกากร อันเป็นวันทำละเมิด และเมื่อนับจากวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๘ อันเป็นวันทำละเมิด ถึงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งกรมศุลกากร ที่ ๓๙๐/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ให้ผู้ฟ้องคดีนำเงินค่าสินไหมทดแทนไปชำระแก่ผู้ฟ้องคดีภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รับแจ้งหรือรับทราบคำสั่งดังกล่าวก็เป็นเวลาที่ล่วงเลยเกิน ๑๐ ปีแล้ว ดังนั้น สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดจึงขาดอายุความตามนัยมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๖. กรณีดังกล่าวข้างต้นปรากฏข้อเท็จจริงว่า คณะกรรมการรับเงินได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ไปรับเงิน จำนวน ๒๖๖,๐๑๒ บาท จากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาย่านตาขาว เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๓ ตามเช็คเลขที่ ๓๘๗๒๐๒๕ โดยเมื่อได้รับเงินจำนวนดังกล่าวแล้วก็ได้ส่งมอบให้นางวรรณดี อาจสงคราม เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี ๔ และนางวรรณดี อาจสงคราม ได้ทำการยักยอกทรัพย์ไปเป็นของตนโดยทุจริต ฉะนั้น วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๓ จึงเป็นวันกระทำละเมิดและขณะนี้ได้ครบกำหนดระยะเวลา ๑๐ ปี จึงทำให้สิทธิเรียกร้องขาดอายุความแล้วตามนัยมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๔๙๑/๒๕๕๑ และความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๒ ดังนั้น เทศบาลตำบลย่านตาขาวจึงไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดรวมทั้งออกคำสั่งเทศบาลใหม่ให้นายปัญญา ภิรมย์ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้อีก และขอให้จังหวัดตรังแจ้งเทศบาลตำบลย่านตาขาวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อหาตัวผู้ต้องรับผิดกรณีทำให้คดีขาดอายุความรวมทั้งดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๔๖๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดตรัง ที่ ตง ๐๐๒๓.๔/๑๓๖๐ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๙๖/๒๕๕๒

ตามที่จังหวัดตรังมีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๔ (จังหวัดนครศรีธรรมราช) ได้ตรวจโครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภายใต้แผนงานด้านชุมชนสำหรับค่าใช้จ่ายสำรองเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โครงการจัดซื้อพันธุ์ยางพารา จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ต้น เป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และการจัดซื้อพันธุ์ไม้สวน จำนวน ๗๒,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๗๒,๐๐๐ บาท ของเทศบาลนครตรัง พบว่าการดำเนินการตามโครงการไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และให้สอบสวนหาผู้รับผิดชอบที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีดังกล่าวข้างต้นปรากฏข้อเท็จจริงว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๔ (จังหวัดนครศรีธรรมราช) ได้ชี้มูลความผิดสรุปได้ว่า การดำเนินการตามโครงการจัดซื้อพันธุ์ยางพารา จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และการจัดซื้อพันธุ์ไม้สวน จำนวน ๗๒,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๗๒,๐๐๐ บาท ของเทศบาลนครตรัง ไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และมีการทุจริตในการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้แจ้งจังหวัดตรังให้ดำเนินการกับนายชาลี กางอิ่ม นายกเทศมนตรีนครตรัง (ในขณะนั้น) ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นได้ว่า ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ เป็นกรณีที่นายกเทศมนตรีอาจปฏิบัติราชการโดยไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ประกอบกับตามบันทึกข้อตกลงการดำเนินงานโครงการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชนภายใต้แผนงานด้านชุมชนระหว่างเทศบาลนครตรัง กับประธานกลุ่มส่งเสริมอาชีพขยายพันธุ์ยางพาราต้นแรกของประเทศไทยและพันธุ์ไม้สวน เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๕ เป็นการลงนามโดยนายชาลี กางอิ่ม นายกเทศมนตรีนครตรัง (ในขณะนั้น) กับนายชาติเชื้อ รัตนมณี ตำแหน่งนักพัฒนาชุมชน ๗ว รักษาการผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม เทศบาลนครตรัง ที่เป็นประธานกลุ่มส่งเสริมอาชีพขยายพันธุ์ยางพาราต้นแรกของประเทศไทยและพันธุ์ไม้สวน นอกจากนั้น การอนุมัติให้จ่ายเงินแก่ผู้ขายยางพารารวมทั้งพันธุ์ไม้สวนก็เป็นการลงนามโดยนายชาลี กางอิ่ม นายกเทศมนตรีนครตรัง (ในขณะนั้น) ดังนั้น นายชาลี กางอิ่ม จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับเรื่องที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่ามีการทุจริตตามโครงการดังกล่าวข้างต้น และไม่สามารถกระทำการพิจารณาทางปกครองโดยเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๓(๑) และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับ

/ ความเห็นของ ...

www.yotathai.com

ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๐ เรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อหาผู้ชดใช้ค่าเสียหายกรณีโครงการวิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

๒. กรณีดังกล่าวเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายชาติเชื้อ รัตนมณี เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครตรังมีพฤติการณ์เข้าข่ายทุจริตตามความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในการเสนอเรื่องเพื่อขอรับเงินค่าจัดซื้อพันธุ์ยางพาราและพันธุ์ไม้สวนจากนายกเทศมนตรีนครตรัง เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันที่มีการกระทำโดยผิดกฎหมาย ดังนั้น วันดังกล่าวจึงเป็นวันทำละเมิดต่อเทศบาลนครตรัง และหากผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดทั้งสองกรณีมีเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เทศบาลนครตรัง เทศบาลนครตรังต้องใช้สิทธิเรียกร้องโดยออกคำสั่งเทศบาลให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในเวลาสิบปี นับแต่วันทำละเมิด กล่าวคือภายในวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๖ มิฉะนั้น สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจะขาดอายุความตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๐ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๔๙๑/๒๕๕๑ ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๒ และคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๙๖/๒๕๕๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (ส่วนคดี) โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๖๑๒ **วันที่** ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

เรียน อสถ.

ข้อเท็จจริง

จังหวัดตรังได้มีหนังสือขอหารือแนวทางปฏิบัติการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๔ (จังหวัดนครศรีธรรมราช) ได้ตรวจโครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภายใต้แผนงานด้านชุมชน สำหรับค่าใช้จ่ายสำรองเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โครงการจัดซื้อพันธุ์ยางพารา จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ต้น เป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และจัดซื้อพันธุ์ไม้สวน จำนวน ๗๒,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๗๒,๐๐๐ บาท ของเทศบาลนครตรัง พบว่าการดำเนินการตามโครงการไม่เป็นไปตามระเบียบ ให้เทศบาลนครตรังดำเนินการเรียกเงินคืนจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท จากนายชาติเชื้อ รัตนมณี แล้วสอบสวนหาผู้รับผิดชอบการจัดซื้อพันธุ์ไม้สวน จำนวนเงิน ๗๒,๐๐๐ บาท และนายชาลี กางอิ่ม นายกเทศมนตรีนครตรัง (ในขณะนั้น) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ พร้อมทั้งรายงานผลการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้ตรวจสอบสำนวนการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเทศบาลนครตรังและมีความเห็นสรุปได้ว่า นายชาลี กางอิ่ม นายกเทศมนตรีนครตรัง (ในขณะนั้น) เป็นผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ในช่วงระยะเวลาที่เกิดเหตุ นายชาลี กางอิ่ม จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้ตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ พร้อมทั้งส่งเรื่องให้เทศบาลนครตรังแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่ และเทศบาลนครตรังได้ส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดตรังพิจารณาแล้วเห็นว่าปัจจุบันนายชาลี กางอิ่ม ได้พ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครตรังแล้ว จึงต้องให้นายกเทศมนตรีนครตรังคนใหม่ซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน แต่เทศบาลนครตรังเห็นว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๔ (จังหวัดนครศรีธรรมราช) ไม่ได้ระบุว่านายชาลี กางอิ่ม ไม่มีส่วนกระทำให้เกิดความเสียหาย จึงสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้ตามนัยมาตรา ข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๔๓๙ โดยเทียบเคียงคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๐ แจ้งตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๗๗๕ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๐

จังหวัดตรังพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามหนังสือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๔ (จังหวัดนครศรีธรรมราช) ที่ ตผ ๐๐๔๒ นศ/๐๖๘ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๐ ได้ชี้มูลความผิดตามโครงการดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การดำเนินการไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และให้เทศบาลนครตรังดำเนินการเรียกเงินคืนจำนวน ๕๗๒,๐๐๐ บาท จากนายชาติเชื้อ รัตนมณี และนายสมปอง รามณี และให้ดำเนินการกับนายชาลี กางอิ่ม นายกเทศมนตรีนครตรัง ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ จึงถือว่านายชาลี กางอิ่ม มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียและเป็นคู่กรณีที่ไม่สามารถใช้อำนาจตาม ข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ได้ สอดคล้องกับ

/ คำวินิจฉัย ...

ชัญญานุช_จ.ตรัง (โครงการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชนฯ) ผอ.เกยสรร/หน้า 1

www.yotathai.com

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๐ แจ้งตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๗๗๕ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๐ แม้ผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดจะไม่ปรากฏว่านายชาลี กางอิ่ม มีส่วนร่วมหรือมีพฤติการณ์ร่วมกระทำให้เกิดความเสียหายด้วยก็ตาม จังหวัดตรังจึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ ผลเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้จังหวัดตรังทราบด้วย เพื่อแจ้งแนวทางปฏิบัติให้เทศบาลนครตรังทราบต่อไป (เอกสารหมายเลข ๑)

<u>กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ</u>

๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๗๓ (เอกสารหมายเลข ๒) สรุปได้ว่า ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล ปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตาม หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการ ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหลักฐาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจใช้ดุลพินิจสั่งให้นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาลพ้นจากตำแหน่งก็ได้ คำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด

๒. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ (เอกสารหมายเลข ๓)

๒.๑ **มาตรา ๑๓** สรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

(๑) เป็นคู่กรณีเอง

ฯลฯ

๒.๒ **มาตรา ๑๖** ในกรณีมีเหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๓ เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง ซึ่งมีสภาพร้ายแรง อันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้

ฯลฯ

๓. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (เอกสารหมายเลข ๔)

๓.๑ **ข้อ ๘** สรุปได้ว่า เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใดและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่า เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนี้ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าว แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นคณะหนึ่งโดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้

๓.๒ **ข้อ ๑๒** สรุปได้ว่า ถ้าผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ ตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ ไม่ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการภายในเวลาอันควรหรือแต่งตั้งกรรมการโดยไม่เหมาะสม ให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งกรรมการหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการแทนผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

๔. ความเห็นคณะกรรมการคณะกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๔๑ เรื่อง ผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (เอกสารหมายเลข ๕) สรุปได้ว่า นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีซึ่งเป็นผู้มีอำนาจกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการ

/ สอบข้อเท็จจริง ...

www.yotathai.com

สอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในองค์กรปกครองท้องถิ่น ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๕. ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๐ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อหาผู้ชดใช้ค่าเสียหายกรณีโครงการวิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (เอกสารหมายเลข ๖) สรุปได้ว่า เมื่อข้อเท็จจริงตามผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ปรากฏว่ามีพฤติการณ์น่าเชื่อว่า บุคคลที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์และการจ้างเหมาออกแบบและก่อสร้างอาคารเครื่องปฏิกรณ์ฯ และอาจมีส่วนร่วมในการทำให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กรณีจึงไม่เหมาะสมที่จะให้เลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติพิจารณาแต่งตั้งกรรมการเอง เพราะเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ต้องให้ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ในฐานะผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปของเลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดแทน ทั้งนี้ เป็นการนำข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

๖. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (เอกสารหมายเลข ๗)

มาตรา ๑๐ สรุปได้ว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

๗. คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๔๙๑/๒๕๕๑ (เอกสารหมายเลข ๘) สรุปได้ว่า หน่วยงานของรัฐต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่โดยอาศัยอำนาจ ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิด ตามนัยมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๘. ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด (เอกสารหมายเลข ๙) ประเด็นที่ ๒ สรุปแนวทางปฏิบัติได้ว่า กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดภายในอายุความ ๒ ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน

/ จากเจ้าหน้าที่ ...

รัญญานุช_จ.ครัง (โครงการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชนฯ) ผอ.เลขสรร//หน้า 3

www.yotathai.com

จากเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิด ภายในอายุความ ๑ ปี ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิด พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้อายุความสิบปีนับแต่วันทำละเมิด ตามมาตรา ๔๔๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๙. **คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๙๖/๒๕๕๒ (เอกสารหมายเลข ๑๐)** สรุปได้ว่า เมื่อคดีปรากฏข้อเท็จจริงว่าบริษัท อิมเมจ อินเตอร์เทรด จำกัด ทุจริตในการขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากรสำหรับสินค้าส่งออก เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นวันที่มีการกระทำโดยผิดกฎหมายและเกิดความเสียหายแก่กรมศุลกากร อันเป็นวันทำละเมิด และเมื่อนับจากวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๘ อันเป็นวันทำละเมิด ถึงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งกรมศุลกากร ที่ ๓๙๐/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ให้ผู้ฟ้องคดีนำเงินค่าสินไหมทดแทนไปชำระแก่ผู้ฟ้องคดี ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รับแจ้งหรือรับทราบคำสั่งดังกล่าวก็เป็นเวลาที่ล่วงเลยเกิน ๑๐ ปีแล้ว ดังนั้น สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดจึงขาดอายุความ ตามนัยมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๑๐. **คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๖๐๒๔/๒๕๕๐ (เอกสารหมายเลข ๑๑)** สรุปได้ว่า วันทำละเมิดย่อมเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ได้กระทำหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นมูลเหตุให้เกิดความเสียหายขึ้น ส่วนผลของการกระทำละเมิดจะเกิดขึ้นเมื่อใดย่อมเป็นอีกเรื่องหนึ่ง วันทำละเมิดกับวันที่ผลการกระทำละเมิดเกิดขึ้นจึงแตกต่างกัน

<u>ข้อพิจารณา</u>

สน.กม. พิจารณาข้อหารือของจังหวัดตรังแล้ว มีข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และความเห็นประกอบการพิจารณาดังนี้

๑. กรณีดังกล่าวข้างต้นปรากฏข้อเท็จจริงว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๔ (จังหวัดนครศรีธรรมราช) ได้ชี้มูลความผิด สรุปได้ว่า การดำเนินการตามโครงการจัดซื้อพันธุ์ยางพารา จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ต้น เป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และการจัดซื้อพันธุ์ไม้สวน จำนวน ๗๒,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๗๒,๐๐๐ บาท ของเทศบาลนครตรัง ไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการและมีการทุจริตในการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้แจ้งจังหวัดตรังให้ดำเนินการกับนายชาลี กางอิ่ม นายกเทศมนตรีนครตรัง (ในขณะนั้น) ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ **(เอกสารหมายเลข ๑๒)** ซึ่งตามพระราชบัญญัติเทศบาลดังกล่าว มาตรา ๗๓ ได้กำหนดไว้สรุปได้ว่า ในกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า นายกเทศมนตรีปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการ ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหลักฐาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจใช้ดุลพินิจสั่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งก็ได้ คำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด **(เอกสารหมายเลข ๑๓)** ประกอบกับตามบันทึกข้อตกลง การดำเนินงานโครงการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชนภายใต้แผนงานด้านชุมชนระหว่างเทศบาลนครตรัง กับประธานกลุ่มส่งเสริมอาชีพขยายพันธุ์ยางพาราต้นแรกของประเทศไทยและพันธุ์ไม้สวน เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๕ เป็นการลงนามโดยนายชาลี กางอิ่ม นายกเทศมนตรีนครตรัง กับนายชาติเชื้อ รัตนมณี ตำแหน่งนักพัฒนาชุมชน ๗ว รักษาการผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม เทศบาลนครตรัง ที่เป็นประธานกลุ่มส่งเสริมอาชีพขยายพันธุ์ยางพาราต้นแรกของประเทศไทยและพันธุ์ไม้สวน **(เอกสารหมายเลข ๑๔)** และการอนุมัติให้จ่ายเงินแก่ผู้ขายพันธุ์ยางพารารวมทั้งพันธุ์ไม้สวนก็เป็นการลงนามโดยนายชาลี กางอิ่ม นายกเทศมนตรีนครตรัง (ในขณะนั้น) **(เอกสารหมายเลข ๑๕)** ดังนั้น นายชาลี กางอิ่ม จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับเรื่องที่

/ สำนักงาน ...

www.yotathai.com

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า มีการทุจริตตามโครงการดังกล่าวข้างต้นของเทศบาลนครตรัง และไม่สามารถทำการพิจารณาทางปกครองโดยเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๓ (๑) และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๐ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อหาผู้ชดใช้ค่าเสียหาย กรณีโครงการวิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ที่สรุปได้ว่า เมื่อข้อเท็จจริงตามผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินปรากฏว่ามีพฤติการณ์น่าเชื่อว่า บุคคลที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์และการจ้างเหมาออกแบบก่อสร้างอาคารเครื่องปฏิกรณ์ฯ และอาจมีส่วนร่วมในการทำให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กรณีจึงไม่เหมาะสมที่จะให้เลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติพิจารณาแต่งตั้งกรรมการเองเพราะเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ต้องให้ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ในฐานะผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งของเลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดแทน **(เอกสารหมายเลย ๑๖)**

๒. กรณีดังกล่าวประธานกลุ่มส่งเสริมอาชีพขยายพันธุ์ยางพาราต้นแรกของประเทศไทยและพันธุ์ไม้สวน (นายชาติเชื้อ รัตนมณี) ได้ดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการแล้วยื่นเรื่องขอเบิกเงินจากเทศบาลนครตรัง ในวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๖ ผ่านกองสวัสดิการสังคม เทศบาลนครตรัง ซึ่งมีนายชาติเชื้อ รัตนมณี นักพัฒนาชุมชน ๗ว รักษาการผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม จำนวนเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และค่าจัดซื้อพันธุ์ไม้สวน จำนวนเงิน ๗๒,๐๐๐ บาท เป็นผู้ดำเนินการเสนอให้เทศบาลนครตรังอนุมัติจ่ายเงิน ให้แก่ผู้ขายพันธุ์ยางพารา ดังนั้น วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๖ จึงเป็นวันที่มีการกระทำผิดโดยกฎหมาย และเป็นวันกระทำละเมิดต่อเทศบาลนครตรัง **(เอกสารหมายเลข ๑๗)**

สำหรับการดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดดังกล่าว หากผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดทั้งสองกรณีมีเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้แก่เทศบาลนครตรัง เทศบาลนครตรังต้องใช้สิทธิเรียกร้องโดยออกคำสั่งเทศบาลให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในเวลาสิบปีนับแต่วันทำละเมิด กล่าวคือ ภายในวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๖ มิฉะนั้น สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจะขาดอายุความตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๔๙๑/๒๕๕๑ ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด และคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๙๖/๒๕๕๒ **(เอกสารหมายเลข ๑๘-๒๑)**

<u>ข้อเสนอ</u>

สน.กม.พิจารณาแล้ว เห็นควรตอบข้อหารือของจังหวัดตรังตามข้อพิจารณาข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดลงนามในหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดตรังที่เสนอมาพร้อมนี้

เห็นชอบ/ลงนามแล้ว

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
ร.อสถ. ปกท.
อสถ.
๒๘ พ.ย. ๕๖

(นายโสภณ ชาเรืองฤทธิ์)
ผอ.สน.กม.

ผอ.สคต. ลงนาม 27 พ.ย. 56
หน.ง. / /
นก. / /
พิมพ์ ชัญญานุช

ชัญญานุช_จ.ตรัง (โครงการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน) ผอ.เลขสรร/หน้า 5

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๓๒๗๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง หารือการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีการจัดทำราคากลางของเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดชลบุรี ลับ ที่ ชบ ๐๐๒๓.๔/๒๗๓ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๔๙๑/๒๕๕๑
๒. ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๙๐๗/๒๕๕๑
๓. ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๙๐/๒๕๔๙
๔. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๓.๑/๒๒๖๕๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

ตามที่จังหวัดชลบุรีมีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือ กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๒ (จังหวัดชลบุรี) ได้ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ ตามสัญญาเลขที่ ๓๔/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๗ พบว่า คณะกรรมการกำหนดราคากลางไม่ได้จัดทำราคากลางให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ จำนวนเงิน ๒๒,๔๕๔,๓๐๓.๓๗ บาท ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. ประเด็นที่จังหวัดหารือว่า กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินชี้มูลความผิดและได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด โดยไม่ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นก่อนเป็นการดำเนินการถูกต้องหรือไม่ นั้น เห็นว่ากรณีดังกล่าวผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินได้ชี้มูลความผิดโดยอาศัยอำนาจ ตามนัยมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับกรณีที่มีพฤติกรรมน่าเชื่อว่าเป็นการทุจริตหรือการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินหรือทรัพย์สินของทางราชการ ซึ่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเร่งรัดติดตามเกี่ยวกับกรณีเงินขาดบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๙๐/๒๕๔๙ เรื่อง การดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สรุปแนวทางปฏิบัติได้ว่า ให้หน่วยงานของรัฐที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบว่ามีกรณีเงินขาดบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตและชี้มูลความผิดแล้ว ดำเนินการให้มีการชดใช้เงินหรือทรัพย์สินคืน รวมทั้งดำเนินการทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัยแก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อหามูลความผิดอีก โดยหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้น เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้ ตามที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในกรณีดังกล่าวข้างต้น โดยไม่ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นก่อน จึงเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องแล้ว

/๒. ประเด็นที่ ...

ลับ

www.yotathai.com

๒. ประเด็นที่จังหวัดหารือว่า นายอำเภอศรีราชามีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดหรือไม่ นั้น เห็นว่ากรณีดังกล่าวผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินได้ชี้มูลความผิดตามนัยมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่า นายอาคม พันธ์เฉลิมชัย เทศมนตรีตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ (ในขณะนั้น) มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำราคากลางงานก่อสร้างอาคารสำนักงานและหอประชุมของเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย ต่อมา นายอาคม พันธ์เฉลิมชัย ได้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์และเป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีจึงไม่เหมาะสมที่จะให้นายอาคม พันธ์เฉลิมชัย พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและต้องให้ผู้กำกับดูแลเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดแทน ซึ่งเป็นการนำข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาบังคับใช้โดยอนุโลม ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๐ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อหาผู้ชดใช้ค่าเสียหาย กรณีโครงการวิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ แจ้งตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๗๗๕ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในกรณีดังกล่าวข้างต้น นั้น เห็นว่าตามบทบัญญัติ มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัด และให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอนั้น ประกอบกับความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๔๑ เรื่อง ผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (แจ้งตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วน ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๗๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๒) สรุปได้ว่า เมื่อนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี มีอำนาจกำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดจึงเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามนัยข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๙๐๗/๒๕๕๑ เรื่อง การออกคำสั่งให้ชำระเงินค่าสินไหมทดแทนกรณีศาลมีคำพิพากษาแล้ว และกรณีกระทรวงการคลังและราชการส่วนท้องถิ่นมีความเห็นแตกต่างกันที่สรุปได้ว่า เมื่อกระทรวงการคลังแจ้งผลการตรวจสอบโดยมีความเห็นว่ามีเจ้าหน้าที่ผู้อื่นร่วมกระทำละเมิดต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพิ่มเติมด้วย นายกเทศมนตรีต้องนำความเห็นของกระทรวงการคลังมาประกอบการพิจารณาวินิจฉัยด้วย <u>หากนายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศ วินิจฉัยสั่งการแตกต่างจากความเห็นของกระทรวงการคลังก็ต้องส่งความเห็นดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์ในฐานะผู้กำกับดูแลเทศบาลตำบลศรีพนมมาศ วินิจฉัยสั่งการเพื่อให้เทศบาลตำบลศรีพนมมาศปฏิบัติต่อไป ตามข้อ ๑๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙</u> ประกอบกับแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๓๑/๒๒๖๕๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔ เรื่อง หารืออำนาจหน้าที่ในการควบคุมเทศบาลตำบล ที่สรุปได้ว่า ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ บัญญัติให้นายอำเภอเป็นเพียงผู้ช่วย

/ ผู้ว่าราชการจังหวัด ...

www.yotathai.com

ผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอนั้นๆ เท่านั้น แต่มิได้กำหนดให้นายอำเภอเป็นผู้ควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่อำเภอแต่อย่างใด ฉะนั้น อำนาจในการเพิกถอนการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลจึงเป็นอำนาจเฉพาะของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะพิจารณาและสั่งเพิกถอนการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลดังกล่าว ดังนั้น เมื่อพิจารณาแนวทางปฏิบัติตามที่กล่าวมาแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีจึงเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ ในฐานะผู้กำกับดูแล ตามนัยข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนนายอำเภอศรีราชาไม่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในกรณีดังกล่าวแต่ประการใด ถ้าหากไม่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

สำหรับหนังสือจังหวัดชลบุรี ลับ ด่วนที่สุด ที่ ชบ ๐๐๓๗.๔/๔๑๗ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ เรื่อง การจัดทำราคากลางของเทศบาลตำบลพระยาสุรศักดิ์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ถือเป็นหนังสือมอบอำนาจให้นายอำเภอศรีราชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามบทบัญญัติมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือไม่นั้น เห็นว่า ตามหนังสือฉบับดังกล่าวไม่ได้ระบุอย่างชัดเจนว่าผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีได้มอบอำนาจให้นายอำเภอศรีราชาเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในกรณีดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามนัยมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่เป็นการสั่งการให้นายอำเภอศรีราชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในฐานะผู้กำกับดูแลเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จึงเห็นว่าน่าจะไม่ใช่เป็นการมอบอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี อย่างไรก็ดี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ๑๗๑ บัญญัติไว้ว่า ในการตีความการแสดงเจตนานั้น ให้เพ่งเล็งถึงเจตนาอันแท้จริงยิ่งกว่าถ้อยคำสำนวนหรือตัวอักษร และเป็นอำนาจของศาลปกครองในการวินิจฉัยความชอบด้วยกฎหมายของหนังสือฉบับดังกล่าวว่าเป็นการมอบอำนาจหรือไม่ หากมีกรณีเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดทางละเมิดได้ใช้สิทธิฟ้องคดี ขอให้เพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อศาลปกครอง

๓. ประเด็นที่จังหวัดหารือว่า กรณีกระทรวงการคลังได้แจ้งผลการพิจารณาตรวจสอบสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดให้ทราบแล้ว ผู้มีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลังเป็นหน้าที่ของนายอำเภอศรีราชา หรือผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีนั้น เห็นว่าเมื่อได้ตอบข้อหารือตามประเด็นที่ ๒ แล้วว่าผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ ในฐานะผู้กำกับดูแลตามนัยข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีจึงเป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่งจังหวัดชลบุรีเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตาม ข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งดำเนินการแทนนายกเทศมนตรีตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ ส่วนกรณีของนายอำเภอศรีราชา นั้น ต้องพิจารณาจากกรณีดังกล่าวว่าผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีได้มอบอำนาจให้นายอำเภอศรีราชาเป็นผู้ออกคำสั่งจังหวัดชลบุรีเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และถ้าไม่มีการมอบอำนาจด้วยก็เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีในการออกคำสั่ง เช่น กรณีของเทศบาลตำบลหนองยอง จังหวัดลำพูน กรณีของเทศบาลตำบลจันทเขลม จังหวัดจันทบุรี กรณีของเทศบาลตำบลสว่างอารมณ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ที่ส่งมาพร้อมนี้ เป็นต้น

๔. ประเด็นที่จังหวัดหารือว่า กรณีเมื่อหากนายอำเภอศรีราชาออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดทางละเมิดตามความเห็นของกระทรวงการคลัง หากเจ้าหน้าที่ผู้รับคำสั่งประสงค์จะโต้แย้งจะต้องอุทธรณ์ต่อใคร และใครเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ

/ ราชการทางปกครอง ...

www.yotathai.com

ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เห็นว่าได้ตอบข้อหารือในประเด็นที่ ๒ และประเด็นที่ ๓ แล้วว่าผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีเป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่งจังหวัดชลบุรีเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีจึงเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ในชั้นต้น และหากเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดไม่เห็นด้วยกับคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ก็จะต้องอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีตามนัยมาตรา ๔๕ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และหากผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีได้พิจารณาคำอุทธรณ์แล้วไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ต้องเร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง ประกอบกับกฎกระทรวงฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๒ (๑๑) ซึ่งกรณีนี้ คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๕๒๓/๒๕๕๐ เรื่อง การออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและการพิจารณาอุทธรณ์ของเทศบาลนครสมุทรปราการ แจ้งตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๘๒๓ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง การออกคำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อนึ่ง กรณีดังกล่าวปรากฏข้อเท็จจริงเบื้องต้นว่า เทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ ได้มีการจ้างออกแบบและเขียนแบบอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ ตามสัญญาเลขที่ ๓๔/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๗ โดยในสัญญากำหนดให้ผู้รับจ้างออกแบบต้องจัดทำราคากลางให้ด้วย และจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พบว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด คอลัมน์ แอสโซซิเอท ได้จัดทำราคากลางให้สูงขึ้นจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดถึงสองครั้ง ตามคำสั่งนายอาคม พันธ์เฉลิมชัย นายกเทศมนตรี ตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ (ในขณะนั้น) ดังนั้น วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๗ จึงเป็นวันกระทำละเมิดต่อเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ และต้องออกคำสั่งจังหวัดชลบุรีให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในเวลาสิบปีนับแต่วันทำละเมิดกล่าวคือ ภายในวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๗ มิฉะนั้น สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจะขาดอายุความตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๙๖/๒๕๕๒ ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๒ และคำสั่งพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๐๒๔/๒๕๕๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัลลภ พริ้งพงษ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๔ ก.ค. ๒๕๕๖

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

ลบ

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๑๔๒๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง หารือเรื่องการเบิกจ่ายเงินโครงการซ่อมแซมท่อลอดพร้อมทำหูช้างของเทศบาลตำบลเทพนคร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดกำแพงเพชร

อ้างถึง หนังสือจังหวัดกำแพงเพชร ที่ กพ ๐๐๒๓.๔/๕๙๒๓ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๖๐๕/๒๕๕๑

ตามที่จังหวัดกำแพงเพชรได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือกรณีอำเภอเมืองกำแพงเพชรได้รับข้อหารือจากเทศบาลตำบลเทพนครในการดำเนินโครงการซ่อมแซมท่อลอดพร้อมทำหูช้าง หมู่ที่ ๑๗ ตำบลเทพนคร อำเภอเมืองกำแพงเพชร โดยดำเนินการวางท่อขนาด ๑.๐๐ X ๑.๐๐ เมตร จำนวน ๔ ท่อ และลงลูกรังหลังท่อปริมาณ ๗๕ ลูกบาศก์เมตร พร้อมปรับเกลี่ยจำนวนเงิน ๗๘,๐๐๐ บาท สรุปได้ว่าเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ จังหวัดกำแพงเพชรได้วินิจฉัยให้ความเป็นนายกเทศมนตรีตำบลเทพนครของนายพิทักษ์ สุทธิรัตนากร สิ้นสุดลงโดยผลของกฎหมายด้วยเหตุมีลักษณะต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายศาล ตามนัยมาตรา ๔๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ นับแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ซึ่งก่อนหน้านั้นวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ นายพิทักษ์ สุทธิรัตนากร ได้อนุมัติให้ดำเนินการโครงการซ่อมแซมท่อลอดพร้อมทำหูช้าง หมู่ที่ ๑๗ ตำบลเทพนคร อำเภอเมืองกำแพงเพชร จำนวนเงิน ๗๘,๐๐๐ บาท ซึ่งอำเภอเมืองกำแพงเพชรมีความเห็นว่า การที่นายพิทักษ์ สุทธิรัตนากร ได้อนุมัติโครงการดังกล่าวไม่มีผลตามกฎหมายและเป็นผลทำให้ไม่สามารถเบิกจ่ายเงินจากเทศบาลตำบลเทพนครได้ นายพิทักษ์ สุทธิรัตนากร จึงต้องรับผิดในจำนวนเงิน ๗๘,๐๐๐ บาท แต่จังหวัดกำแพงเพชรพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ว่านายพิทักษ์ สุทธิรัตนากรจะสิ้นสุดความเป็นนายกเทศมนตรีตำบลเทพนคร ตั้งแต่วันที่ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาลก็ตาม แต่เมื่อในระหว่างนั้นนายพิทักษ์ สุทธิรัตนากร ยังคงปฏิบัติหน้าที่เป็นนายกเทศมนตรีตำบลเทพนครมาตลอด การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจึงไม่ถูกกระทบกระเทือนและมีผลใช้บังคับได้ ดังนั้นเพื่อให้เกิดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว จึงขอหารือความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มิได้กำหนดเรื่องการออกจากตำแหน่งภายหลังพ้นจากตำแหน่งจะเกิดผลอย่างไร จึงต้องอาศัยบทกฎหมายที่ใกล้เคียงมาอนุโลมใช้ ซึ่งตามนัยมาตรา ๙๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กำหนดไว้ว่า การออกจากตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาภายหลังวันที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลง ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่สมาชิกผู้นั้น

/ ได้กระทำ ...

หารือ มาตรา ๑๔

www.yotathai.com

ได้กระทำไปในหน้าที่สมาชิกรวมทั้งการได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นก่อนที่สมาชิกผู้นั้นออกจากตำแหน่ง ประกอบกับมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้กำหนดรองรับบรรดาการกระทำของเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่งว่า การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ ดังนั้น แม้ว่านายพิทักษ์ สุทธิรัตนากร จะสิ้นสุดความเป็นนายกเทศมนตรีตำบลเทพนครตั้งแต่วันที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาลตามนัยมาตรา ๔๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ก็ตาม แต่เมื่อในระหว่างนั้นนายพิทักษ์ สุทธิรัตนากร ยังคงปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีตำบลเทพนครมาตลอด และได้ดำเนินการอนุมัติโครงการซ่อมแซมท่อลอดพร้อมทำหูช้าง หมู่ที่ ๑๗ ตำบลเทพนคร จึงไม่ถูกกระทบกระเทือนและมีผลใช้บังคับได้ ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๖๐๕/๒๕๕๑ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ ปะริสุทโธ เหมทานนท์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ตำรงธรรมนำไทยให้ระอาด"

หารือ มาตรา ๑๙

www.yotathai.com

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๐๖๓๒

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง หารือการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน เลขานุการคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง

อ้างถึง หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๐.๕/๑๘๕๖๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖

ตามที่กรมบัญชีกลางมีหนังสือถึงกระทรวงมหาดไทย ขอหารือแนวทางปฏิบัติ กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๕ (จังหวัดอุบลราชธานี) ตรวจงบการเงินของเทศบาลเมืองมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร พบว่า มีการเบิกจ่ายเงินตามฎีกาที่ ๒๖๔๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ เป็นค่าเบี้ยประกันภัยอาคารและท่าเทียบเรือ-ท่าข้ามเทศบาลเมืองมุกดาหาร ให้กับบริษัท นวกิจ ประกันภัย จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวนเงิน ๖๔,๔๕๖.๘๐ บาท โดยไม่มีระเบียบให้เบิกจ่ายได้ ซึ่งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหารพิจารณาแล้วเห็นว่า การเบิกจ่ายดังกล่าว เทศบาลเมืองมุกดาหารได้ตราไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาเทศบาลเมืองมุกดาหาร และได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหารแล้วก่อนเบิกจ่าย จึงไม่มีเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่หารือว่า ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๖๐ บัญญัติว่า “เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย...” คำว่าไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายหมายความรวมถึงการออกเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายรายการใดๆ นั้น รายการนั้นต้องมีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้เบิกจ่ายด้วยหรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า มาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เป็นเรื่องอำนาจในการตราเทศบัญญัติของเทศบาลที่กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติได้สองกรณี คือ (๑) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และ (๒) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติ โดยการใช้อำนาจในการตราเทศบัญญัติของเทศบาลดังกล่าวจะต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย ส่วนกรณีที่เทศบาลจะไปใช้อำนาจดังกล่าวตราเทศบัญญัติงบประมาณขึ้นเพื่อจะกำหนดรายจ่ายต่างๆไว้ในเทศบัญญัตินั้น รายจ่ายของเทศบาลที่จะกำหนดในเทศบัญญัติงบประมาณนี้ต้องเป็นรายจ่ายที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งกำหนดให้เทศบาลอาจมีรายจ่ายได้ดังนี้ คือ (๑) เงินเดือน (๒) ค่าจ้าง (๓) เงินตอบแทนอื่นๆ (๔) ค่าใช้สอย (๕) ค่าวัสดุ (๖) ค่าครุภัณฑ์ (๗) ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่นๆ (๘) เงินอุดหนุน (๙) รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพันหรือตามที่มีกฎหมาย หรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ ดังนั้น เทศบาลจะมีรายจ่ายได้ก็เฉพาะแต่รายจ่ายที่กฎหมายกำหนดไว้ตามมาตรา ๖๗ ดังกล่าวเท่านั้น

๒. ประเด็นที่หารือว่า ตามที่เทศบาลเมืองมุกดาหารได้ตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ซึ่งอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๐ ของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ กำหนดรายจ่ายหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ รายการค่าเบี้ยประกันอัคคีภัย และตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๖๕ วรรคแรก กำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจ่ายหรือก่อหนี้

/ผูกพันได้...

www.yotathai.com

ผูกพันได้ ต้องมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ ซึ่งรายการดังกล่าวไม่มีกฎหมายหรือระเบียบให้เบิกจ่ายได้ นั้น เทศบาลเมืองมุกดาหารจะสามารถเบิกจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยได้หรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๔ สรุปได้ว่า ระเบียบดังกล่าวให้ใช้บังคับเกี่ยวกับการเบิกค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท และตามข้อ ๖ สรุปได้ว่า ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการเรื่องใดที่กระทรวงมหาดไทยยังไม่ได้กำหนดไว้ ให้ใช้ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งหรือหนังสือสั่งการของกระทรวงการคลังโดยอนุโลม ซึ่งกรณีของกระทรวงการคลังมีระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๖ กำหนดไว้ว่า ค่าใช้จ่ายใดที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีหรือหนังสือเวียนของกระทรวงการคลังกำหนดไว้ เป็นการเฉพาะ หรือที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง ให้หัวหน้าส่วนราชการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายดังกล่าวตามรายการ และอัตราที่กำหนดไว้ เช่น การประกันภัยทรัพย์สินของรัฐ

อย่างไรก็ดี การประกันภัยทรัพย์สินของรัฐตามระเบียบกระทรวงการคลังดังกล่าวต้องถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๘ เรื่อง การประกันภัยทรัพย์สินของรัฐ ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวไม่ได้ใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีคณะกรรมการกลั่นกรองการจัดเอาประกันภัยทรัพย์สินของรัฐประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ และผู้แทนกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลังเป็นกรรมการและเลขานุการ ในการให้ความเห็นชอบการเอาประกันภัยทรัพย์สินอื่นของทางราชการ ดังนั้นในกรณีของเทศบาลเมืองมุกดาหารจึงไม่สามารถนำระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาเบิกจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยอาคารและอาคารท่าเทียบเรือ-ท่าข้ามได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๐๘๓๗

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง หารือการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน เลขานุการคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง

อ้างถึง หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๐.๕/๐๓๓๑๗ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๔๔๒๒ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน

ตามที่กรมบัญชีกลางมีหนังสือถึงกระทรวงมหาดไทย ขอหารือแนวทางปฏิบัติ กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๓ (จังหวัดนครปฐม) ได้ตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขวาง อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ พบว่า ในการจัดทำแผนประชาคม (แผนพัฒนาสามปี) องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขวางได้เบิกจ่ายเงินค่าจ้างช่างตัดผม เป็นเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท และค่าจ้างหมอนวดแผนโบราณ (นวดฝ่าเท้า) เป็นเงินจำนวน ๒๕,๐๐๐ บาท เพื่อให้บริการกับประชาชนที่เข้าร่วมในการจัดทำแผนประชาคม ซึ่งเป็นการจ่ายเงินที่ไม่ประหยัดเกินความจำเป็นและไม่เหมาะสม ไม่มีระเบียบให้เบิกจ่าย เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๖๗ เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขวางเสียหาย รวมเป็นเงิน ๓๕,๐๐๐ บาท ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่หารือว่า กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขวางได้จัดทำโครงการจัดทำแผนประชาคมตำบลและได้นำกิจกรรมของโครงการองค์การบริหารส่วนตำบลเคลื่อนที่มาบูรณาการร่วมกันกับโครงการจัดทำแผนประชาคมตำบล โดยมีบริการจัดเก็บภาษี บริการตัดผม และบริการนวดแผนโบราณฟรีให้กับประชาชนที่เข้าร่วมซึ่งโครงการดังกล่าวได้ใช้งบประมาณตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ประเภทค่าใช้จ่ายในการจัดทำแผนชุมชนและประเภทค่าใช้จ่ายในการจัดองค์การบริหารส่วนตำบลเคลื่อนที่ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขวางได้เบิกจ่ายเงินค่าจ้างช่างตัดผม และค่าจ้างหมอนวดแผนโบราณ (นวดฝ่าเท้า) จากงบประมาณประเภทค่าใช้จ่ายในการจัดองค์การบริหารส่วนตำบลเคลื่อนที่ จึงขอทราบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขวาง สามารถนำกิจกรรมของโครงการองค์การบริหารส่วนตำบลเคลื่อนที่มาบูรณาการร่วมกันกับโครงการจัดแผนประชาคมตำบลที่จัดทำและเบิกจ่ายได้หรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและมีความเป็นอิสระในการจัดบริการสาธารณะ ตามมาตรา ๒๘๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หากองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขวางเห็นว่าเมื่อมีการประชุมประชาคมตำบลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบลแล้วสมควรนำกิจกรรมเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของตน เช่น ให้บริการเกี่ยวกับการสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว หรือการรักษาพยาบาลตามโครงการองค์การบริหารส่วนตำบลเคลื่อนที่ ออกให้บริการแก่ประชาชนไปพร้อมกันด้วยจะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและประชาชน ก็สามารถกระทำได้

/สำหรับ...

www.yotathai.com

สำหรับการเบิกจ่ายค่าบริการตัดผม และบริการนวดแผนโบราณ นั้น เห็นว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๖๗ กำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันได้แต่เฉพาะที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ ซึ่งหมายถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันได้ต้องอยู่ในอำนาจหน้าที่หรือมีกฎหมายให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ และตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๖๗ ได้กำหนดว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวคือ (๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ประกอบกับตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล ซึ่งคำว่า “การสาธารณสุข” นั้น หมายถึง กิจการเกี่ยวกับการป้องกัน การบำบัดโรค การรักษา และการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน ส่วนคำว่า “การอนามัย” หมายถึง ความไม่มีโรค สุขภาพ กรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขวางไปจ้างเหมาบริการตัดผมโดยให้ผู้รับจ้างมาบริการตัดผมแก่ประชาชนเช่นนี้ เห็นว่า จึงมิได้เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อป้องกันและระงับโรคติดต่อ การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว หรือการรักษาพยาบาล และไม่สามารถเบิกจ่ายได้

ส่วนกรณีการจ้างเหมาบุคคลมาให้บริการนวดแผนโบราณก็เช่นเดียวกัน ไม่มีข้อบ่งชี้ใดว่า การให้บริการดังกล่าวกระทำไปเพื่อการป้องกันและระงับโรคติดต่อ การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว หรือการรักษาพยาบาลแต่อย่างใด จึงเป็นเพียงการให้บริการนวดเพื่อผ่อนคลายเท่านั้น ซึ่งไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการรักษาพยาบาลในลักษณะการแพทย์แผนไทยจะต้องปฏิบัติตามแนวทางที่กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้มีประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ เรื่อง การเพิ่มประเภทการนวดแผนไทยในสาขาการแพทย์แผนไทย ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ (๑) มาตรา ๗ และมาตรา ๑๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดเพิ่มประเภทการนวดไทยในสาขาการแพทย์แผนไทย โดยประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับนี้ได้ให้ความหมายของการนวดไทย หมายถึง การตรวจประเมิน การวินิจฉัย การบำบัด การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพและการฟื้นฟูสุขภาพด้วยวิธีการกด การคลึง การบีบ การจับ การดัด การดึง การประคบ การอบหรือวิธีการอื่นตามศิลปะการนวดไทยหรือการใช้ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ทั้งนี้ ด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย และกรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขวาง นั้น ไม่มีข้อเท็จจริงที่ชี้ว่า ได้ดำเนินการในเรื่องนี้ไปตามกฎหมายและระเบียบดังกล่าว ดังนั้น กรณีนี้ก็ไม่สามารถเบิกจ่ายได้เช่นกัน

๒. ประเด็นที่หารือว่า กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางหรือหลักเกณฑ์ในการดำเนินโครงการองค์การบริหารส่วนตำบลเคลื่อนที่หรือไม่ อย่างไร และสามารถดำเนินกิจกรรมในการออกหน่วยบริการประชาชนประเภทใดบ้าง ตามระเบียบ คำสั่งหรือหนังสือสั่งการใด นั้น เห็นว่า กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางในการออกหน่วยบริการประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๔๔๒๒ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน ที่สรุปได้ว่า ขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการปรับขยายเวลาให้บริการประชาชน

/โดยขอให้...

www.yotathai.com

โดยขอให้จังหวัดแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการมาตรการเชิงรุกในการให้บริการประชาชน เช่น จัดชุดบริการเคลื่อนที่ให้บริการนอกสถานที่ในช่วงเวลานอกราชการ หรือในวันหยุดราชการโดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณากำหนดประเภทการให้บริการประชาชนตามความจำเป็นของงานและความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๔๐๒๔

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง หารือการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน เลขานุการคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง

อ้างถึง หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๐.๕/๒๗๓๔๖ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๖.๔/๓๙๒๘๐ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๔

ตามที่กรมบัญชีกลางมีหนังสือถึงกระทรวงมหาดไทย ขอหารือแนวทางปฏิบัติ กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๓ (จังหวัดนครปฐม) ได้ตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินการจัดโครงการอบรมและศึกษาดูงานภายในประเทศ จำนวน ๔ โครงการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอกกระบือ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ พบว่า ไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลคอกกระบือได้รับความเสียหาย รวมเป็นเงิน ๒๑๖,๔๐๐ บาท ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาข้อหารือดังกล่าวข้างต้นที่หารือว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๔ ได้ให้คำจำกัดคำว่า "ดูงาน" ที่หมายความว่า การเพิ่มพูนความรู้หรือประสบการณ์ด้วยการสังเกตการณ์ ซึ่งได้กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือโครงการให้มีการดูงานก่อน ระหว่าง หรือหลังการฝึกอบรม และคำว่า "หลักสูตรหรือโครงการที่กำหนดเฉพาะการดูงานภายในประเทศที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้น" นั้น มีความหมายอย่างไร และหมายความถึงโครงการประเภทใด หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการดูงานเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการฝึกอบรม จะถือว่าเป็นการฝึกอบรมตามความหมายของระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวข้างต้นหรือไม่ และจะสามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว ในหมวด ๒ ข้อ ๑๕(๑๐) ได้หรือไม่ ประการใด นั้น เห็นว่าตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๔ คำว่า"หลักสูตรหรือโครงการที่กำหนดเฉพาะการดูงานภายในประเทศที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้น" นั้น มีความหมายว่า หลักสูตรหรือโครงการที่จัดดูงานโดยเฉพาะ (ไม่มีภาคทฤษฎี) จะถือเป็น "การดูงาน" ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของ "การฝึกอบรม" เฉพาะที่เป็นการดูงานภายในประเทศและจัดโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของส่วนราชการ ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๖.๔/๓๙๒๘๐ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ตอบข้อหารือการฝึกอบรม ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถจัดหลักสูตรหรือโครงการศึกษาดูงานโดยเฉพาะ (ไม่มีภาคทฤษฎี) ภายในประเทศได้ เพราะถือเป็น "การดูงาน"ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๔ และสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ตามข้อ ๑๕ ของระเบียบดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๒๘ ตค ๕๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร/โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๙๘๙๐ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของลูกจ้างเทศบาลตำบลท่าโขลง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดลพบุรี ที่ ลบ ๐๐๒๓.๔/๑๑๖๒๐ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๖
๒. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๔๙/๒๕๔๒

ตามที่จังหวัดลพบุรีได้รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเทศบาลตำบลท่าโขลงต่อบุคคลภายนอกให้กระทรวงมหาดไทยตรวจสอบ กรณีนายสุชาติ ชมชื่น ตำแหน่ง พนักงานขับรถยนต์ดับเพลิง (คนงานทั่วไป) สังกัด งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้ขับขี่รถยนต์บรรทุกน้ำเฉี่ยวชนกับรถยนต์ของบุคคลภายนอก เป็นเหตุให้รถยนต์บรรทุกน้ำของเทศบาลและรถยนต์ของบุคคลภายนอกได้รับความเสียหายทั้งสองคันและมีผู้บาดเจ็บ ต่อมาบริษัท ไทยเศรษฐกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน) ได้ซ่อมรถยนต์ให้แก่ผู้เสียหายแล้วรับช่วงสิทธิฟ้องเทศบาลตำบลท่าโขลง จำเลย ข้อหาหรือฐานความผิดละเมิด เรียกค่าเสียหาย รับช่วงสิทธิ ประกันภัย จำนวนทุนทรัพย์ ๘๒,๔๓๐ บาท ซึ่งเทศบาลตำบลท่าโขลง จำเลย ได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับบริษัท ไทยเศรษฐกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน) โจทก์ โดยยินยอมชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์เป็นเงิน จำนวน ๘๐,๐๐๐ บาท และศาลแขวงลพบุรีได้มีคำพิพากษาให้เทศบาลตำบลท่าโขลง จำเลย ชดใช้ค่าเสียหายตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๔๑/๒๕๕๖ เป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท ให้แก่บริษัท ไทยเศรษฐกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน) โจทก์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔ คำว่า "เจ้าหน้าที่" หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด

๒. ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๔๙/๒๕๔๒ เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของลูกจ้าง ร.ส.พ. ตามสัญญาจ้างแรงงาน (ลูกจ้างเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน) สรุปได้ว่า การพิจารณาว่าลูกจ้างคนใดเป็น "เจ้าหน้าที่" ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่นั้น อาจพิจารณาโดยจำแนกตามลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลในสังกัด ซึ่งแยกพิจารณาได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๒.๑ ลูกจ้างที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะเป็นการปฏิบัติงานประจำและต่อเนื่องมีการกำหนดอัตราเงินเดือนการเลื่อนขั้นเงินเดือน การลงโทษวินัยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เช่น กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่างๆ หรือลูกจ้างประจำหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง องค์การรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างประเภทนี้มีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

/๒.๒ ลูกจ้าง...

www.yotathai.com

๒.๒ ลูกจ้างที่หน่วยงานของรัฐได้ว่าจ้างให้ปฏิบัติงานในลักษณะเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน ไม่ว่าจะมีสัญญาจ้างหรือไม่ก็ตาม ความสัมพันธ์ของบุคคลดังกล่าวกับหน่วยงานของรัฐที่ว่าจ้างย่อมเป็นไปตามข้อตกลงในสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากลูกจ้างกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ความรับผิดทางละเมิดย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๓. เมื่อพิจารณาความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๔๙/๒๕๔๒ ดังกล่าวข้างต้น ลูกจ้างของเทศบาลตำบลท่าโขลงจะถือว่าเป็น "เจ้าหน้าที่" ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ ย่อมต้องพิจารณาประกอบกับประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ซึ่งตามประกาศดังกล่าวก็ได้กำหนดเรื่องการจ้างลูกจ้างของเทศบาลไว้ สรุปได้ว่า มีลักษณะเป็นการปฏิบัติงานเป็นประจำและต่อเนื่อง มีอัตราค่าตอบแทนโดยมีการเลื่อนขั้นเงินเดือน และมีการลงโทษทางวินัย **(เอกสารหมายเลข ๑๒)** ดังนั้น หากเทศบาลตำบลท่าโขลงได้จ้างลูกจ้างเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ลูกจ้างดังกล่าวย่อมเป็น "เจ้าหน้าที่" ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๔. กรณีเทศบาลตำบลท่าโขลงจ้างนายสุชาติ ชมชื่น ตามบันทึกตกลงการจ้าง เลขที่ ๙๑/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๖ โดยตกลงจ้างนายสุชาติ ชมชื่น ตำแหน่ง พนักงานขับรถยนต์ดับเพลิง (คนงานทั่วไป) สังกัดงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระยะเวลาจ้าง ๖ เดือน ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ ค่าจ้างในอัตราเดือนละ ๗,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นการจ้างเหมามิใช่การจ้างตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ จึงถือไม่ได้ว่า นายสุชาติ ชมชื่น เป็น "เจ้าหน้าที่" ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ และเมื่อนายสุชาติ ชมชื่น ได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ (จากการประสานงาน รถยนต์บรรทุกน้ำของเทศบาลได้รับความเสียหายเพียงเล็กน้อย และไม่ต้องซ่อมรถยนต์) รวมทั้งกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก (นายสุรพล บุญมี) ความรับผิดทางละเมิดของนายสุชาติ ชมชื่น ย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ ที่บัญญัติไว้ สรุปได้ว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น มาตรา ๔๒๕ ที่บัญญัติไว้ สรุปได้ว่า นายจ้างต้องร่วมรับผิดกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิดซึ่งลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้าง และมาตรา ๔๒๖ ที่บัญญัติไว้ สรุปได้ว่า นายจ้างซึ่งได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกเพื่อการละเมิดอันลูกจ้าง

/ได้กระทำนั้น...

www.yotathai.com

ได้กระทำนั้น ชอบที่จะได้รับชดใช้จากลูกจ้างนั้น โดยนายสุชาติ ชมชื่น จะต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าซ่อมรถยนต์ของนายสุรพล บุญมี เป็นเงินจำนวน ๘๐,๐๐๐ บาท คืนให้แก่เทศบาลตำบลท่าโขลง ตามคำพิพากษาของศาลแขวงลพบุรีซึ่งพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความที่ให้เทศบาลตำบลท่าโขลง ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บริษัท ไทยเศรษฐกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน)

อนึ่ง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีข้อสังเกตว่า พนักงานจ้าง ตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ นั้น อาจเกิดอุบัติเหตุทำให้ทรัพย์สินของทางราชการและบุคคลภายนอกได้รับความเสียหาย อันเป็นการกระทำละเมิดและต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย เทศบาลจึงควรมอบหมายให้พนักงานจ้างที่เป็น “เจ้าหน้าที่” เป็นผู้ขับรถยนต์ไปปฏิบัติหน้าที่ เพราะจะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งเทศบาลตำบลท่าโขลง ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการต่อไป และแจ้งผลให้ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญณะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๓-๙๐๓๖

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๕๑๗

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอหารืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการจัดตั้งโรงรับจำนำ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุรินทร์ ที่ สร ๐๐๒๓.๔/๔๕๖๘ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๘.๕/๔๐๐
ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๖

ตามที่จังหวัดสุรินทร์ได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ประธานกรรมการ จ.ส.ท.) หารืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการจัดตั้งโรงรับจำนำ กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ มีความประสงค์ที่จะดำเนินกิจการโรงรับจำนำในพื้นที่แต่ละอำเภอของจังหวัดสุรินทร์ เพื่อเป็นการบริการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อน ขาดเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้จ่ายในการดำรงชีวิต โดยเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำ แต่เนื่องจากการดำเนินกิจการดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้กำหนดอำนาจหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถดำเนินการได้อย่างชัดเจน เหมือนกับเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา ๕๓ (๘) และมาตรา ๕๖ (๑)แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ จึงขอหารือว่า หากองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ประสงค์จะดำเนินการจัดตั้งโรงรับจำนำสามารถกระทำได้ โดยอาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินกิจการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้หรือไม่ หรือต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบใด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทยโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้หารือไปยังคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย (คณะที่ ๑) และที่ประชุมมีมติสรุปได้ว่า ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อไว้เช่นเดียวกับการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร ตามนัยมาตรา ๕๓ (๘) และมาตรา ๕๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงไม่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อได้ เพราะไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายให้อำนาจไว้ ส่วนกรณีการดำเนินกิจการพาณิชย์เกี่ยวกับกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อ โดยอาศัยอำนาจตามนัยมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดว่า "การดำเนินกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีลักษณะพาณิชย์อาจทำได้ โดยการตราเป็นข้อบัญญัติ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด" นั้น เมื่อไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจหรือหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถดำเนินการกิจการโรงรับจำนำหรือ

/ สถานสินเชื่อไว้ ...

หารือ 22

www.yotathai.com

สถานสินเชื่อไว้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ย่อมไม่มีอำนาจหรือหน้าที่ที่จะดำเนินการกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อได้เช่นเดียวกัน ซึ่งเทียบเคียงได้กับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๙๘-๑๙๙/๒๕๕๒ เรื่อง อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสมัครเป็นผู้ประกอบการรับจ้างแปรสภาพหัวมันสำปะหลังตามโครงการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลัง ปี ๒๕๕๑/๕๒ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและนำความเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๔๓
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

หารือ 23

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๒๐๙๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดอุทัยธานี ที่ อน ๐๐๒๓.๔/๑๓๔๐๕ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๗๘/๒๕๕๒
๒. สำเนาคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๑๓/๒๕๔๕
๓. สำเนาคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๙๒/๒๕๔๕

ตามที่จังหวัดอุทัยธานีได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ตามนัยมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีจังหวัดอุทัยธานีได้มีคำสั่งที่ ๑๓๑๒/๒๕๕๕ เรื่อง เรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดทางละเมิด ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยให้นายสมคิด พวงชื่น ตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลสว่างอารมณ์ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับเทศบาลตำบลสว่างอารมณ์ เป็นจำนวนเงิน ๔,๙๒๖,๐๐๐ บาท เนื่องจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๑ (จังหวัดนครสวรรค์) ได้ตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินของเทศบาลตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี เพียงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ ปรากฏว่า มีการเบิกจ่ายเงินจากเงินกู้ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสว่างอารมณ์ ตามสัญญาเงินกู้ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ เพื่ออุดหนุนวัดสว่างอารมณ์ในการปรับปรุงเมรุเผาศพปลอดมลพิษ และปรับปรุงศาลาบำเพ็ญกุศลฌาปนกิจวัดสว่างอารมณ์ ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ต่อมานายสมคิด พวงชื่น ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานีในฐานะผู้ออกคำสั่งได้พิจารณาอุทธรณ์แล้วไม่เห็นด้วยกับผู้อุทธรณ์จึงได้รายงานความเห็นพร้อมเหตุผลเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาอุทธรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ควรยกอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์จึงได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองและศาลปกครองมีคำสั่งไม่ทุเลาการบังคับทางปกครอง จังหวัดอุทัยธานีจึงได้มีหนังสือเตือนให้นายสมคิด พวงชื่น ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว แต่บุคคลดังกล่าวก็มิได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแต่อย่างใด และมีความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยการยึด หรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินต่อไป แต่เนื่องจากกรณีดังกล่าวยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน จึงขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง จำนวน ๒ ประเด็น ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. **ประเด็นที่ว่า** กรณีการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด หรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ ตามนัยมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยจะต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลมนั้น ยังไม่มีระเบียบเฉพาะเพื่อกำหนดให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้อย่างถูกต้องและเป็นการดำเนินการ

/ โดยชอบ ...

www.yotathai.com

โดยชอบด้วยกฎหมาย จึงมีปัญหาและทำให้ไม่สามารถยึด หรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินได้ จะถือว่าเป็นข้อขัดข้องในการบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับทางปกครอง และจะเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อให้ศาลปกครองมีคำบังคับตามนัยมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามแนวคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๒๗ - ๑๒๘/๒๕๕๔ ได้หรือไม่ หากไม่สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ผู้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด หรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดจะปฏิบัติอย่างไร ที่จะสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างสัมฤทธิ์ผล และเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อคู่กรณีในอันที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิ ไม่เกิดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ที่เกี่ยวข้อง นั้น

เห็นว่า คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๒๗ - ๑๒๘/๒๕๕๔ เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้มีคำสั่งให้ผู้ต้องรับผิดทางละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐ ซึ่งหน่วยงานของรัฐได้มีหนังสือเตือนให้ผู้ต้องรับผิดทางละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว แต่ผู้ต้องรับผิดทางละเมิดไม่ยอมชำระและได้ถึงแก่ความตาย ต่อมาหน่วยงานของรัฐได้แจ้งให้ทายาทโดยธรรมของผู้ต้องรับผิดทางละเมิดซึ่งถึงแก่ผู้ตายชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐแทนผู้ตาย แต่ทายาทไม่ยอมชำระ อาจถือได้ว่ายังมีข้อขัดข้องในการบังคับใช้กฎหมายในส่วนเกี่ยวกับการบังคับทางปกครอง ก็ไม่ตัดสิทธิหน่วยงานของรัฐที่จะใช้สิทธิทางศาลโดยขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ทายาทโดยธรรมผู้มีสิทธิรับมรดกของผู้ตาย ใช้เงินหรือส่งมอบทรัพย์มรดกให้แก่หน่วยงานของรัฐ อันเป็นคำบังคับตามนัยมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ หน่วยงานของรัฐจึงเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งแตกต่างจากกรณีการใช้มาตรการบังคับทางปกครองของจังหวัดอุทัยธานี เนื่องจากนายสมคิด พวงชื่น ผู้ต้องรับผิดทางละเมิดยังมีชีวิตอยู่ จึงยังถือไม่ได้ว่ามีข้อขัดข้องในการบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับทางปกครอง ทั้งนี้ เทียบเคียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๗๘/๒๕๕๒ และคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๑๓/๒๕๔๕ สรุปได้ว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีได้มีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ชำระ และผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือเตือนให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินภายในเจ็ดวัน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ปฏิบัติตามคำเตือน กรณีนี้ผู้ฟ้องคดีย่อมมีอำนาจบังคับชำระหนี้เงินด้วยตนเอง โดยใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยยึด อายัดทรัพย์สินของผู้ถูกฟ้องคดีและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วนตามนัยมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ กรณีจึงถือได้ว่าการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือนร้อนหรือเสียหายของผู้ฟ้องคดีไม่จำต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น จังหวัดอุทัยธานีจึงไม่สามารถเทียบเคียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๒๗ - ๑๒๘/๒๕๕๔ ฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามนัยมาตรา ๕๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อนายสมคิด พวงชื่น นายกเทศมนตรีตำบลสว่างอารมณ์ได้

สำหรับกรณีหากไม่สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ผู้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด หรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดจะปฏิบัติอย่างไรที่จะสามารถ

/ บังคับใช้ ...

www.yotathai.com

บังคับใช้กฎหมายได้อย่างสัมฤทธิ์ผล และเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อคู่กรณีในอันที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิ ไม่เกิดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ที่เกี่ยวข้อง นั้น เห็นว่า การดำเนินการยึด การอายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สิน ตามนัยมาตรา ๕๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ตอบข้อหารือในประเด็นเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครองให้แก่หน่วยงานของรัฐถือเป็นแนวทางปฏิบัติหลายกรณี ซึ่งจังหวัดอุทัยธานีสามารถเทียบเคียงกรณีดังกล่าวเป็นแนวทางปฏิบัติได้ ทั้งนี้ ตามบันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๑๘๓/๒๕๔๔ เรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๕ เรื่องเสร็จที่ ๙๔ – ๙๕/๒๕๔๙ เรื่องเสร็จที่ ๔๔๓/๒๕๕๐ และเรื่องเสร็จที่ ๖๗๓/๒๕๕๑

๒. ประเด็นที่ว่า กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ (๒) บัญญัติว่า เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของข้าราชการ เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างในหน่วยราชการ และเงินสงเคราะห์ บำนาญ หรือบำเหน็จที่หน่วยราชการได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี แต่หากปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดเป็นนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิที่จะได้รับเงินประเภทอื่นที่มิใช่เงินเดือน คือ เงินค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง เงินค่าตอบแทนพิเศษ และหากผู้ออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าเสียหายจำเป็นต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เงินประเภทดังกล่าวจะสามารถยึดหรืออายัด ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๙๙๐/๒๕๓๓ ได้หรือไม่

เห็นว่า ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินเดือน เงินค่าตอบแทน และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล เลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และการจ่ายค่าเบี้ยประชุมกรรมการสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้กำหนดบัญชีอัตราเงินเดือนและค่าตอบแทนท้ายระเบียบของนายกเทศมนตรีประกอบด้วย เงินเดือน เงินค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง เงินค่าตอบแทนพิเศษ โดยนำรายได้ของเทศบาล (หมายถึงรายได้จริงของปีงบประมาณที่แล้วมา ทั้งนี้ไม่รวมเงินกู้ เงินสะสม และเงินอุดหนุนทุกประเภท) ใช้เป็นฐานในการคิดอัตราเงินเดือนและค่าตอบแทนในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งเงินค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง เงินค่าตอบแทนพิเศษ มีลักษณะไม่คงที่อาจเปลี่ยนแปลงขึ้นลงได้ตามรายได้ เงินดังกล่าวจึงมิใช่เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ และเบี้ยหวัด ตามนัยมาตรา ๒๘๖ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ย่อมขออายัดได้ ทั้งนี้ เทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๙๒/๒๕๔๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญนะ เอี่ยมแสง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๔๓

"ดำรงธรรมนำไทยให้ระอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ก ๐๓๓๗

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ตรวจสอบงบการเงินงวดประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๐ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่ง กรณีเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปรับมวลสารและเข้าร่วมพิธีบวงสรวงวัตถุมงคลตามโครงการจัดสร้างวัตถุมงคลของจังหวัด ว่ากรณีดังกล่าวมิใช่การปฏิบัติราชการปกติตามอำนาจหน้าที่อันอยู่ในความหมายของการเดินทางไปราชการชั่วคราว ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๒ (๑) จึงไม่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการได้

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๒ (๑) การเดินทางไปราชการชั่วคราวได้แก่ การไปปฏิบัติราชการชั่วคราวนอกที่ตั้งสำนักงาน ซึ่งปฏิบัติราชการปกติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา หรือตามหน้าที่ที่ปฏิบัติราชการโดยปกติ

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ดังนั้น การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำกิจการใดๆ ย่อมต้องเป็นไปตามขอบอำนาจหน้าที่ตามที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้อำนาจไว้ กรณีการจัดสร้างวัตถุมงคลที่จังหวัดเป็นผู้จัดทำโครงการนั้น มิใช่เป็นการจัดบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนอันเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย ดังนั้น การที่ผู้บริหารท้องถิ่นได้สั่งให้ข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่นเดินทางไปรับมวลสารและเข้าร่วมพิธีบวงสรวงในการสร้างวัตถุมงคล จึงมิใช่การปฏิบัติราชการปกติตามอำนาจหน้าที่อันอยู่ในความหมายของการเดินทางไปราชการชั่วคราวตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๒ (๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการให้แก่บุคคลดังกล่าวได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งกำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านการพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
ส่วนการจัดสรรเงินอุดหนุนและพัฒนาระบบงบประมาณ
โทร ๐-๒๒๔๑-๙๐๔๙, โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๘๙๗๒

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๒๑๔๐๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง หารือกรณีการจ้างทนายความว่าต่างหรือแก้ต่างคดี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครสวรรค์ ที่ นว ๐๐๒๓.๔/๒๒๐๔๗ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๖

ตามที่จังหวัดนครสวรรค์ได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือการจ้างทนายความว่าต่างหรือแก้ต่างคดี กรณีอำเภอโกรกพระรายงานว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๑ (จังหวัดนครสวรรค์) ได้เข้าตรวจสอบงบการเงินของเทศบาลตำบลโกรกพระ สำหรับงวดระยะเวลาตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ โดยมีข้อสังเกตเรื่องการบริหารพัสดุ การจัดหา ว่าเทศบาลตำบลโกรกพระจัดจ้างและทำสัญญาจ้างไม่ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นเหตุให้ทางราชการเสียหาย จึงขอหาปัญหาจำนวน ๒ ประเด็น ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่เทศบาลตำบลโกรกพระเห็นว่า เทศบาลได้ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ ทุกประการ แต่เมื่อปรากฏว่าการเบิกจ่ายเงินไม่มีระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดให้เบิกจ่ายเงินได้ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ และมีความเห็นว่ากระทรวงมหาดไทยต้องดำเนินการออกระเบียบเพื่อกำหนดรายจ่ายอื่นใดที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี โดยจ้างทนายความให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีก่อน จึงจะสามารถใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายความได้ จึงขอหารือว่ากระทรวงมหาดไทยได้กำหนดระเบียบดังกล่าวแล้วหรือไม่ และมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร ซึ่งจังหวัดนครสวรรค์พิจารณาแล้วจึงขอหารือว่า กระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบเพื่อกำหนดรายจ่ายอื่นใดที่เกี่ยวกับค่าใช่จ่ายในการดำเนินคดีโดยการจ้างทนายความแล้วหรือไม่ และมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร นั้น เห็นว่า

๑.๑ ประเด็นที่เทศบาลตำบลโกรกพระเห็นว่า เทศบาลได้ดำเนินตามแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง คดีปกครอง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ ทุกประการ นั้น เห็นว่า

๑.๑.๑ ประเด็นการดำเนินคดีแพ่ง ซึ่งเทศบาลตำบลโกรกพระได้จ้างทนายความ นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า คดีดังกล่าวเป็นคดีปกครอง ซึ่งเทศบาลตำบลโกรกพระจะต้องถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ เกี่ยวกับการดำเนินคดีปกครอง ดังนั้น การดำเนินการจ้างทนายความของเทศบาลตำบลโกรกพระ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

๑.๑.๒ ประเด็นการดำเนินคดีอาญา ซึ่งเทศบาลตำบลโกรกพระได้จ้างทนายความในกรณีที่นายพิศฐ์ศักดิ์ กิ่งสุคนธ์ นายกเทศมนตรีตำบลโกรกพระถูกพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา นั้น ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ กำหนดไว้สรุปได้ว่า ถ้าพนักงานอัยการปฏิเสธหรือขัดข้อง

/ ในการรับ ...

/หารือการเบิกจ่ายค่าจ้างทนายความ

www.yotathai.com

ในการรับแก้ต่างให้ ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจมีสิทธิว่าจ้างทนายความดำเนินคดีได้ อย่างไรก็ดี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๔ ได้กำหนดไว้ว่า ให้ระเบียบดังกล่าวใช้บังคับเกี่ยวกับการเบิกค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท เช่น การช่วยเหลือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างที่ต้องหาคดีอาญา และตามข้อ ๖ ของระเบียบดังกล่าวกำหนดไว้ว่า ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการในเรื่องใดที่กระทรวงมหาดไทยยังไม่ได้กำหนดไว้ ให้ใช้ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการของกระทรวงการคลังในเรื่องนั้นไปก่อนโดยอนุโลม ซึ่งกรณีดังกล่าวกระทรวงมหาดไทยไม่มีระเบียบเกี่ยวกับการช่วยเหลือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างที่ต้องหาคดีอาญา

สำหรับกรณีของกระทรวงการคลังมีระเบียบกรทรวงการคลังว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๘ ใช้ในการปฏิบัติราชการ โดยตามข้อ ๔ กำหนดไว้ว่า ผู้ที่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ จะต้องเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีอาญาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้แก่ส่วนราชการเจ้าสังกัดและหัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัดได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีนั้นเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการและทางราชการมิได้เป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือฟ้องคดีนั่นเอง และตามข้อ ๕ กำหนดไว้ว่า ผู้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือตามข้อ ๔ ให้ได้รับความช่วยเหลือทั้งในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และศาล แต่สำหรับการให้ความช่วยเหลือในชั้นศาล ให้ได้รับความช่วยเหลือเฉพาะคดีที่มิใช่พนักงานอัยการเป็นโจทก์เท่านั้น ดังนั้น เมื่อนำระเบียบบกระทรวงการคลังดังกล่าวข้างต้นมาใช้โดยอนุโลม การจ้างทนายความเพื่อช่วยเหลือนายพิศฐ์ศักดิ์ กลิ่นสุคนธ์ ซึ่งถูกพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาจึงไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

๑.๑.๓ ประเด็นที่เทศบาลตำบลโกรกพระหารือว่า กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการออกระเบียบเพื่อกำหนดรายจ่ายอื่นใดในส่วนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายความแล้วหรือไม่ และหากยังไม่ได้ดำเนินการออกระเบียบ จะมีแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติอย่างไร นั้น เห็นว่า ระเบียบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายความอยู่ในระหว่างการดำเนินการยกร่างของส่วนกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันแนวทางในการเบิกจ่ายเงินค่าจ้างทนายความยังคงยึดถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๙ เรื่อง แนวทางในการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง ประกอบกับบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การจ้างทนายความว่าต่างคดีหรือแก้ต่างคดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องเสร็จที่ ๕๔๙/๒๕๕๐ ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งให้จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดพะเยา จังหวัดสงขลา และจังหวัดนครสวรรค์ ทราบแล้ว โดยมิได้แจ้งเวียนความเห็นดังกล่าวให้ทุกจังหวัดทราบ

๑.๒ ประเด็นที่เทศบาลตำบลโกรกพระหารือว่า การเรียกเงินคืนที่ไม่สามารถจ่ายเงินงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายความ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้วโดยสุจริต ซึ่งไม่อาจทราบได้ว่าการจ้างและการเบิกจ่ายเงินค่าจ้างทนายความจะไม่ถูกต้องตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๔๙/๒๕๕๐ จึงมิได้เกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องในการเบิกจ่ายเงิน จึงไม่ต้องขอใช้เงินคืนให้กับเทศบาลตำบลโกรกพระแต่อย่างไร และจังหวัดนครสวรรค์ เห็นพ้องกับความเห็นดังกล่าว จึงขอหารือว่า ความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า

/ ๑.๒.๑ คำว่า ...

www.yotathai.com

๑.๒.๑ คำว่า "ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง" นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า การที่จะพิจารณาว่า กรณีใดจะเป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าหน้าที่หรือไม่ นั้นขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงแต่ละกรณีไป ซึ่งความประมาทเลินเล่อนั้นเป็นการกระทำมิใช่โดยเจตนาประสงค์ต่อผลหรือย่อมเล็งเห็นผล แต่เป็นการกระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจำต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ ส่วนความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจะมีลักษณะไปในทางที่บุคคลนั้นได้กระทำไปโดยขาดความระมัดระวังที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก เช่น คาดเห็นได้ว่าความเสียหายอาจเกิดขึ้นได้หรือหากระมัดระวังสักเล็กน้อยก็คงได้คาดเห็นการอาจเกิดความเสียหายนั้น เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๘๙ - ๑๗๙๐/๒๕๑๘ กรณีโรงงานของจำเลย (กระทรวงการคลัง) เผาเศษปอทำให้ควันดำปกคลุมถนนจนมองไม่เห็นทางข้างหน้า เป็นเหตุให้มีรถขับมาชนท้ายรถโจทก์ซึ่งจอดอยู่ได้รับความเสียหายและเหตุการณ์เช่นนั้น เกิดมาแล้ว ๒ - ๓ ครั้ง แต่ก็ปล่อยปละละเลยไม่เปลี่ยนวิธีการเผาเศษปอเป็นความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

๑.๒.๒ ตามข้อหารือดังกล่าวข้างต้น เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดที่จะต้องเสนอความเห็นของคณะกรรมการว่า เหตุละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ เป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่อหรือจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และเป็นดุลพินิจของผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในการวินิจฉัยสำนวนการสอบสวนตามที่เห็นสมควรดังข้อกฎหมายที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พร้อมทั้งส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่า ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบตามนัยข้อ ๑๗ วรรคสอง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ แจ้งตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๓๗๐ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมดี คชายั่งยืน)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๔๓
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

/หารือการเบิกจ่ายค่าจ้างทนายความ

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๓/ว ๒๖๖๒

ถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ทุกจังหวัด

ตามที่กรมบัญชีกลางแจ้งแก้ไขปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๓/ว ๑๘ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๖ นั้น

เนื่องจากคณะกรรมการต่าง ๆ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๙ คณะกรรมการกำหนดราคากลางซึ่งแต่งตั้งตามมติคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มิได้อยู่ในความหมายของนิยาม คำว่า “คณะกรรมการ” และไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการฯ เพื่อเป็นการตอบแทนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ ตามระเบียบข้างต้น กระทรวงการคลังจึงอนุมัติให้ส่วนราชการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์และอัตราค่าตอบแทนที่กำหนด ตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เป็นต้นไป ตามสำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๔/ว ๑๓๒ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ที่แนบมาพร้อมนี้ และสามารถเปิดดูรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น www.dla.go.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งข้าราชการในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

กองคลัง
ฝ่ายบัญชีและระเบียบการคลัง
โทร. ๐ ๒๒๔๓ ๒๒๒๕
โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๒๔

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

www.yotathai.com

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
รับที่ 84524
วันที่ 23 ส.ค. 2556
เวลา

ที่ กค ๐๔๐๖.๔/ว ๑๗๖

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

กองคลัง
เลขที่ 9917
วันที่ ๒๓ ส.ค. ๒๕๕๖
เวลา 16:30

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่าตอบแทนคณะกรรมการ

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ตามที่ได้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ทำให้คณะกรรมการต่าง ๆ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๙ คณะกรรมการกำหนดราคากลางซึ่งแต่งตั้งตามมติคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มิได้อยู่ในความหมายของนิยามคำว่า "คณะกรรมการ" และไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการฯ ประกอบกับปัจจุบันมีส่วนราชการจำนวนมากขอหารือและขออนุมัติค่าตอบแทนให้กับคณะกรรมการต่าง ๆ ตามระเบียบดังกล่าว

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า เนื่องจากคณะกรรมการตามระเบียบข้างต้นมีการแต่งตั้งจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน รวมทั้งจากภาคเอกชน ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญ ดังนั้น เพื่อเป็นการตอบแทนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ จึงอนุมัติให้ส่วนราชการเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้แก่คณะกรรมการฯ ดังต่อไปนี้

๑. คณะกรรมการ

๑.๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา
- คณะกรรมการรับและเปิดซองประกวดราคา
- คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา
- คณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ
- คณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ
- คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ
- คณะกรรมการตรวจการจ้าง
- คณะกรรมการดำเนินการจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีตกลง
- คณะกรรมการดำเนินการจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีคัดเลือก
- คณะกรรมการดำเนินการจ้างออกแบบและควบคุมงานโดยวิธีตกลง
- คณะกรรมการรับซองเสนองาน (การจ้างโดยวิธีคัดเลือก)
- คณะกรรมการดำเนินการจ้างโดยวิธีคัดเลือก
- คณะกรรมการรับซองเสนองาน (การจ้างโดยวิธีคัดเลือกแบบจำกัดข้อกำหนด)
- คณะกรรมการดำเนินการจ้างโดยวิธีคัดเลือกแบบจำกัดข้อกำหนด

๑.๒ ...

www.yotathai.com

๑.๒ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๙

- คณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR) และร่างเอกสารการประกวดราคา

- คณะกรรมการประกวดราคาตามโครงการ

๑.๓ คณะกรรมการกำหนดราคากลางตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ

๑.๔ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. หลักเกณฑ์และอัตราค่าตอบแทน

๒.๑ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๑ ได้รับค่าตอบแทนในอัตรา ประธานกรรมการไม่เกินคนละ ๑,๕๐๐ บาทต่อครั้งที่มาประชุม และกรรมการไม่เกินคนละ ๑,๒๐๐ บาทต่อครั้งที่มาประชุม

๒.๒ คณะกรรมการดังกล่าวต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งตามแบบบรรยายลักษณะงานกำหนดให้มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัสดุหรือความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่ตนสังกัด หรือกรณีที่แบบบรรยายลักษณะงานมิได้กำหนดไว้ชัดแจ้งแต่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ถือเป็นการปฏิบัติงานปกติประจำที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของกรรมการผู้นั้น มิให้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนกรรมการ

๒.๓ หลักฐานการจ่ายค่าตอบแทนกรรมการให้เป็นไปตามแบบท้ายหลักเกณฑ์นี้

๒.๔ การเบิกจ่ายค่าตอบแทนกรรมการที่นอกเหนือหรือแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์นี้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

๒.๕ หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมขึ้นไป อาจกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณรายจ่ายเพื่อควบคุมค่าตอบแทนกรรมการได้ตามความจำเป็น ประหยัด และเหมาะสมภายใต้หลักเกณฑ์นี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงษ์ภาณุ เศวตรุนทร์)
รองปลัดกระทรวงการคลัง
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน
ปฏิบัติราชการแทน ปลัดกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง
สำนักกฎหมาย
โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๒๖๐
โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๒๖๖

.....

ส่วนราชการ.....

การประชุมเรื่อง..... ครั้งที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ..... สถานที่ประชุม.....

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง (ประธานกรรมการ/กรรมการ)	ผู้แทนหน่วยงาน	อัตราค่าตอบแทน	ลายมือชื่อ	
					ผู้เข้าร่วมประชุม	ผู้รับเงิน
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
			รวมเงิน	.....		

จำนวนเงิน (ตัวอักษร) (.....)

www.yotathai.com

พระราชกฤษฎีกา

เบี้ยประชุมกรรมการ (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕

เป็นปีที่ ๖๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕"

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า "คณะกรรมการ" ในมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

""คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งและกำหนดองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ไว้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกาศพระบรมราชโองการหรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

www.yotathai.com

ซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือโดยประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี"

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า "คณะอนุกรรมการ" ในมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

""คณะอนุกรรมการ" หมายความว่า คณะอนุกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกาศพระบรมราชโองการ หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือโดยประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี หรือโดยคณะกรรมการที่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการได้"

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๑) เบี้ยประชุมเป็นรายเดือน สำหรับกรรมการในคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งและกำหนดองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ไว้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกาศพระบรมราชโองการ หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบสูง ปฏิบัติงานในด้านการกำหนดนโยบายอันมีผลกระทบต่อการบริหาร เศรษฐกิจ หรือสังคมในภาพรวมของประเทศ ทั้งนี้ ตามรายชื่อคณะกรรมการและอัตราเบี้ยประชุมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด"

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๕/๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗

"มาตรา ๑๕/๑ การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้เป็นไปตามวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด"

มาตรา ๗ ให้กรรมการในคณะกรรมการตามมาตรา ๖ (๑) และอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายเดือน

www.yotathai.com

ตามเดิมไปจนกว่ารัฐมนตรีจะประกาศกำหนดรายชื่อคณะกรรมการ และอัตราเบี้ยประชุมตามมาตรา ๖ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

www.yotathai.com

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมกรรมการ เพื่อให้การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมกรรมการมีประสิทธิภาพและเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

www.yotathai.com

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๒๑๖๓๓ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง หารือการดำเนินการประนีประนอมยอมความในทางแพ่ง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดปทุมธานี ที่ ปท ๐๐๒๓.๔/๒๐๗๓๗ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

ตามที่จังหวัดปทุมธานีขอหารือแนวทางปฏิบัติในกรณีที่เทศบาลนครรังสิตจะตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความในศาลในคดีที่พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นโจทก์ฟ้องนายพันธ์ เอี่ยมภู่ กับพวกรวมสี่คนเป็นจำเลย ในความผิดฐานละเมิดเรียกค่าเสียหาย ว่าเทศบาลนครรังสิตมีอำนาจที่จะตกลงประนีประนอมยอมความตามข้อเสนอของจำเลยหรือไม่ จากกรณีที่นายพันธ์ เอี่ยมภู่ ลูกจ้างของห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น บี อาร์ ทรานสปอร์ต นายจ้าง ขับขี่รถยนต์บรรทุกหกล้อไปในงานที่จ้างด้วยความประมาทเลินเล่อ ข้ามช่องทางจราจรพุ่งเข้าชนด้านซ้ายของรถยนต์บรรทุกขยะมูลฝอยของเทศบาลนครรังสิต คันที่นายทวี พลายแก้ว ลูกจ้างประจำตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ของเทศบาลนครรังสิต กำลังปฏิบัติหน้าที่นำขยะมูลฝอยไปกำจัดยังบ่อฝังกลบ ทำให้รถยนต์บรรทุกคันดังกล่าวได้รับความเสียหายเป็นเงิน จำนวน ๑,๐๗๐,๐๐๐ บาท และนายทวี พลายแก้ว ได้รับบาดเจ็บสาหัส ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วมีความเห็นดังนี้

๑.ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินของเทศบาลนครรังสิตดังกล่าวข้างต้น เป็นกรณีที่บุคคลภายนอกกระทำละเมิดต่อเทศบาล ซึ่งไม่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ ที่ใช้บังคับเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ซึ่งกระทำต่อหน่วยงานของรัฐและต่อบุคคลภายนอก

๒. ความรับผิดทางละเมิดของบุคคลภายนอกมีหลักกฎหมายกำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเมื่อกระทรวงมหาดไทยไม่มีกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการอื่นๆ กำหนดไว้ ให้เทศบาลถือปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของบุคคลภายนอกซึ่งกระทำต่อเทศบาล ดังนั้น เทศบาลซึ่งเป็นทบวงการเมืองมีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ประกอบกับมาตรา ๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๕ และนายกเทศมนตรีในฐานะที่รับผิดชอบบริหารกิจการของเทศบาล ย่อมมีอำนาจที่จะตกลงระงับข้อพิพาทที่จะเกิดขึ้นได้ ตามนัยมาตรา ๔๘ เตรส (๑) และ (๒) และมาตรา ๔๘ สัตตรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ ประกอบกับมาตรา ๑๓๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และ มาตรา ๘๕๐ และมาตรา ๘๕๒ แห่งประมวล

/กฎหมาย...

www.yotathai.com

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันมีผลทำให้การเรียกร้องที่แต่ละฝ่ายได้ยอมสละนั้นระงับสิ้นไป และทำให้แต่ละฝ่ายได้สิทธิที่แสดงไว้ในสัญญานั้น แต่อย่างไรก็ดี การที่เทศบาลนครรังสิตจะตกลงประนีประนอมยอมความในคดีดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ของเทศบาลเป็นสำคัญ และพิจารณาให้รอบคอบด้วยว่าไม่ได้ทำให้ทางราชการเสียหาย มิฉะนั้น เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องอาจต้องรับผิดทางละเมิดและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลตามกฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมดี คชายั่งยืน)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๑-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๓-๙๐๓๖

งานเพ็ญ/หารือประนีฯ(ปทุมธานี)

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

www.yotathai.com

○ คำสั่ง

(ต. ๒๑)

อำนาจหน้าที่ของ ศลค.

คำร้องที่ ๒๖/๒๕๔๕
คำสั่งที่ ๑๑๑/๒๕๔๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๓ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔

นายประจักษ์ แจ่มรัศมีโชติ ผู้ฟ้องคดี

ระหว่าง

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ ๑
สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขดำที่ ๔๒๑๑/๒๕๔๔ หมายเลขแดงที่ ๑๖๗๘/๒๕๔๔ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง) ความว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นพนักงานของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ตำแหน่งรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ โดยก่อนหน้านั้นเคยดำรงตำแหน่งรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ฝ่ายการพาณิชย์ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ฝ่ายการพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดีมีอำนาจอนุมัติบัตรโดยสารฟรีของบริษัทหรือให้ส่วนลดค่าโดยสารแก่บุคคลภายนอกด้วย เมื่อวันที่

/๖ กันยายน...

www.yotathai.com

๖ กันยายน ๒๕๔๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยนางสาวอรพินธ์ ปัทมลิขิตกุล ตำแหน่งผู้อำนวยการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค ได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงเรื่องการอนุมัติบัตรโดยสารฟรีและลดราคาสำหรับบุคคลภายนอก ผู้ฟ้องคดีได้ทำหนังสือชี้แจงไปตามเอกสารหมายเลข ๑ ท้ายฟ้อง ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ทราบว่าเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๔ ในการประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ครั้งที่ ๔๓/๒๕๔๔ ได้มีมติว่า "ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ให้นายประจักษ์ (ผู้ฟ้องคดี) อนุมัติตั๋วฟรีและตั๋วลดราคาโดยไม่มีอำนาจจะเป็นการทำให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เสียหายทั้งการบริหารและด้านรายได้ เห็นควรแจ้งให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) พิจารณาโทษกรณีขัดคำสั่งฝ่ายบริหาร ดำเนินการสอบสวนเพื่อชดใช้ทางแพ่ง และดำเนินการลงโทษตามควรแก่กรณี รวมทั้งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไปจัดเตรียมข้อมูลรายละเอียดฯ สำหรับชี้แจงให้ประชาชนหรือผู้สนใจทราบ" ปรากฏตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๒ ต่อมา หนังสือพิมพ์ได้ลงข่าวรายละเอียดตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าว โดยอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือไปยังบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เพื่อให้ดำเนินการสอบสวนผู้ฟ้องคดีตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ข้างต้นแล้ว มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อันเนื่องมาจากการตรวจเงินแผ่นดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นการไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ขอให้พิพากษาบังคับต่อไปนี้

๑. สั่งเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๔๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

๒. สั่งเพิกถอนรายงานผลการตรวจสอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณา

๓. สั่งเพิกถอนการดำเนินการทั้งปวงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ได้กระทำต่อบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ในเรื่องการอนุมัติบัตรโดยสารฟรีและลดราคา และ

๔. สั่งเพิกถอนหนังสือที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไปยังบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ในเรื่องการอนุมัติบัตรโดยสารฟรีและลดราคา

ศาลปกครองกลางได้พิจารณาคำฟ้องแล้วเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเฉพาะ

/มาตรา ๔๖...

www.yotathai.com

มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ที่จะมีมติเกี่ยวกับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอนุมัติให้บัตรโดยสารฟรีและลดราคาโดยไม่มีอำนาจทำให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เสียหาย และมีหน้าที่แจ้งมติดังกล่าวให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ผู้รับการตรวจทราบเพื่อดำเนินการตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนที่กำหนดไว้ แต่มติดังกล่าวไม่มีผลผูกพันให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ในการดำเนินการตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนแต่อย่างใด มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่กระทบถึงสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงไม่เป็นผู้เดือดร้อนเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนเสียหายที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ จึงมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๔ สั่งไม่รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณา และให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๕ ว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามฟ้อง เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ตามกฎหมายแล้ว ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณา

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หลายประการ กล่าวโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคำฟ้องคดีนี้ เช่น มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ แต่อำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองก็เพียงแต่ทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น แล้วแจ้งผลของการตรวจสอบให้หน่วยงานผู้รับการตรวจสอบทราบเพื่อดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนต่อไปเท่านั้น มิได้มีผลบังคับให้ผู้รับการตรวจสอบต้องปฏิบัติตามผลของการตรวจสอบที่ได้รับแจ้งจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือที่ ๒ แต่อย่างใด ดังนั้น มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามที่กล่าวในคำฟ้องถึงหากจะมีขึ้นจริง ก็ไม่มีผลบังคับให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ต้องดำเนินการกับผู้ฟ้องคดีตามมตินั้น การจะดำเนินการกับผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เป็นเรื่องที่บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จะพิจารณาอีกชั้นหนึ่ง นอกจากนั้น ตามคำฟ้องก็ไม่ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้แจ้งผลการพิจารณาตามมตินั้นให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ทราบเพื่อดำเนินการอย่างไรกับผู้ฟ้องคดีบ้าง ทั้งไม่ปรากฏว่าบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้นำมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มาดำเนินการอย่างไรกับผู้ฟ้องคดีอีกด้วย กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่ามติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำฟ้อง

/เป็นเหตุ...

www.yotathai.com

เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนเสียหาย โดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครอง และมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความนั้น เป็นการชอบแล้ว

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่สั่งไม่รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณา

นายปรีชา พานิชวงศ์ ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายดำรี วัฒนสังหะ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

พลเอก นิยม ศันสนาคม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายทัสวุฒิ วิทิตวิริยกุล
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสวัสดิ์ วัฒนายากร
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

www.yotathai.com

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

กรณี ป.พ.พ. มาใช้กับ พ.ร.บ.ละเมิด (ม.๓)

คดีหมายเลขดำที่ อ.๗๘/๒๕๔๖
คดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๐๑/๒๕๔๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘

ระหว่าง
- ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน) ผู้ฟ้องคดี
- กรมทางหลวง ที่ ๑
- นายดุษฎี เรืองรุจิระ ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๖๖๗/๒๕๔๔ หมายเลขแดงที่ ๕๐๙/๒๕๔๖ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า นายนิยม จุฬาเสรีกุล และนางสุวิมล จุฬาเสรีกุล เป็นลูกหนี้ของผู้ฟ้องคดีตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดชลบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๓๘๑๓/๒๕๔๐ ในระหว่างการดำเนินคดีก่อนที่จะมีคำพิพากษานั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะผู้ได้รับมอบหมายจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่เวนคืน มีหนังสือแขวงการทางชลบุรี ที่ คค ๐๖๓๑/๒/ ม.๑/๔๘๗๑ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า ที่ดินที่นายนิยมและนางสุวิมลจดทะเบียนจำนองเป็นประกันการชำระหนี้กับผู้ฟ้องคดี

/ถูกเวนคืน...

www.yotathai.com

ถูกเวนคืนเพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๖ สายกรุงเทพฯ – ระยอง ตอนกรุงเทพฯ (ลาดกระบัง) – ชลบุรี (สายใหม่) จำนวนห้าโฉนด คือ ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๐๘๗๐ เลขที่ ๑๕๐๗๗ และเลขที่ ๑๒๖๕๒ ที่ดินตราจองเลขที่ ๓๗๐ ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๓๑๖๑ ตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยกำหนดเงินค่าทดแทนที่ดินและสิ่งปลูกสร้างรวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๓,๘๘๖,๐๘๕.๓๕ บาท ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ร้องขอเจ้าพนักงานบังคับคดี สำนักงานบังคับคดีจังหวัดชลบุรี อายัดเงินค่าทดแทนจำนวนดังกล่าวเพื่อชดใช้หนี้ตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดชลบุรี เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๓ แจ้งแขวงการทางชลบุรีขออายัดเงินค่าทดแทนจำนวน ๑๓,๘๘๖,๐๘๕.๓๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือนำส่งเงินค่าทดแทนแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี จำนวน ๙,๑๙๒,๙๐๖.๐๘ บาท ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องขอให้ศาลจังหวัดชลบุรีหมายเรียกเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มาสอบถามเกี่ยวกับเงินค่าทดแทนที่นำส่งขาดไป ศาลจังหวัดชลบุรีนัดพร้อมผู้เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๔ ได้ความว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้จ่ายเงินให้แก่นายนิยมไปแล้วจำนวน ๒ ครั้ง ก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมีหนังสือขออายัดเงิน คือ ค่าทดแทนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๗ จำนวน ๓,๐๕๐,๐๐๐ บาท และค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ เลขที่ ๑๐๘๗๐ และเลขที่ ๑๕๐๗๗ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๓๘ จำนวน ๓,๗๒๒,๖๗๙.๘๖ บาท รวมเป็นเงิน ๖,๗๗๒,๖๗๙.๘๖ บาท โดยนายนิยมได้นำสำเนาโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ ปลอมมาแสดง และเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ทราบว่ามีการจดทะเบียนจำนองที่ดินจึงจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้แก่นายนิยมไป และต่อมาเจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินค่าทดแทนดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีเพียง ๘,๘๗๑,๑๕๔.๓๗ บาท ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่นายนิยมโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย เมื่อคำนวณเงินที่ผู้ฟ้องคดีควรได้รับจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้จ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่นายนิยมไปจำนวน ๖,๗๗๒,๖๗๙.๘๖ บาท ซึ่งเงินจำนวนนี้ต้องจ่ายคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีในฐานะเจ้าหนี้ผู้รับจำนองแทนทรัพย์จำนองที่ถูกเวนคืน พร้อมด้วยดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๔ ถึงวันฟ้องเป็นเงิน ๑๒๓,๘๕๖.๕๔ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๖,๘๙๖,๕๓๖.๔๐ บาท

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาดังนี้

/๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดี...

www.yotathai.com

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชำระเงินจำนวน ๖,๘๙๖,๕๓๖.๔๐ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของต้นเงิน ๖,๗๗๒,๖๗๙.๘๖ บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่ผู้ฟ้องคดี

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไว้พิจารณา เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิใช่กระทำในฐานะส่วนตัว จึงต้องฟ้องหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๐๘๗๐ เลขที่ ๑๕๐๗๗ เลขที่ ๑๒๖๕๒ และเลขที่ ๕๓๑๖๑ และที่ดินตราจองเลขที่ ๓๗๐ ของนายนิยมกับพวกถูกเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืน เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๖ สายกรุงเทพ – ระยอง ตอนกรุงเทพฯ (ลาดกระบัง) – เมืองพัทยา ตอนทางแยกไปบรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔ (บ้านบางวัว) และตอนทางแยกเข้าท่าเรือแหลมฉบัง และเพื่อขยายทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔ สายบางนา – บางปะกง ตอนบรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๖ (บ้านบางวัว) พ.ศ. ๒๕๓๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๓๓ ใช้บังคับสี่ปี ต่อมา มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดินดังกล่าวเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน ซึ่งการดำเนินการต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นตอนการสำรวจรังวัดที่ดิน การพิจารณาของคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้น จนถึงการติดต่อเพื่อขอรับเงินค่าทดแทน ได้ดำเนินการในนามของนายนิยมมาโดยตลอด ไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้เข้ามาเกี่ยวข้องแต่อย่างใด และเนื่องจากพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจะหมดอายุในวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๓๗ แต่การพิจารณาเงินค่าทดแทนที่ดินเสร็จเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๓๗ แขวงการทางชลบุรีจึงไม่ได้แจ้งให้นายนิยมมาทำบันทึกข้อตกลงและไม่ได้มีหนังสือแจ้งให้มารับเงินค่าทดแทน แต่โครงการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินได้ติดต่อให้นายนิยมไปขอรับเงินค่าทดแทนเนื่องจากต้องจัดหาพื้นที่ให้บริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างได้ทำการก่อสร้างให้แล้วเสร็จตามสัญญา เจ้าหน้าที่แขวงการทางชลบุรีได้ตรวจสอบหลักฐานโฉนดที่ดินและเอกสารอื่น ๆ ที่นายนิยมนำมายื่นขอรับเงินค่าทดแทน โดยนายนิยมได้นำสำเนาโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ ซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินได้รับรองสำเนาถูกต้อง

/ไม่ปรากฏว่า...

www.yotathai.com

ไม่ปรากฏว่ามีการจดทะเบียนจำนองกับผู้ฟ้องคดี นายนิยมแจ้งว่าโฉนดที่ดินฉบับจริงเก็บไว้ที่ต่างจังหวัดไม่สามารถนำมาแสดงได้และผู้ที่แจ้งให้มารับเงินค่าทดแทนไม่ได้แจ้งว่าต้องนำโฉนดที่ดินฉบับจริงมาแสดง เจ้าหน้าที่ดังกล่าวเห็นว่าเป็นกรณีเร่งด่วนเพราะอยู่ในช่วงเร่งรัดงานให้แล้วเสร็จตามสัญญา และเห็นว่าตามระเบียบกรมทางหลวงว่าด้วยการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และระเบียบฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ว่าต้องนำเอกสารใดมาแสดง และได้พิจารณาสำเนาโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ ซึ่งนายนิยมยื่นไว้เมื่อขอรังวัดตรวจสอบที่ดินที่เวนคืนที่มีเจ้าพนักงานที่ดินรับรองสำเนาถูกต้องและเอกสารเกี่ยวกับการวางเงินค่าทดแทนที่ธนาคารออมสิน ไม่ปรากฏว่ามีการจดทะเบียนจำนอง เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่าเอกสารหลักฐานถูกต้องจึงได้จ่ายเงินค่าทดแทนให้นายนิยมไปในวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๗ จำนวน ๓,๐๕๐,๐๐๐ บาท จึงเป็นการจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินไปโดยสุจริต ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายของทางราชการ ไม่ได้ประมาทเลินเล่อต่อผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด

ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๓๘ นายนิยมยื่นคำร้องขอรับเงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างที่ฝากไว้กับธนาคารออมสิน เจ้าหน้าที่แขวงการทางชลบุรีได้ตรวจสอบเอกสารการขอรับเงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้าง สำเนาโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ ที่แนบมากับคำร้องพร้อมเอกสารต่าง ๆ แล้วเห็นว่า ที่ดินแปลงนี้ได้มีการจ่ายเงินค่าทดแทนไปแล้วจากสมุดจ่ายเงินและใบสำคัญรับเงิน และได้ตรวจสอบผังบริเวณสิ่งปลูกสร้างแล้วเห็นว่าสิ่งปลูกสร้างส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ และนายนิยมมีชื่อตรงกับประกาศรายชื่อเจ้าของทรัพย์สินที่ถูกเวนคืน จึงจ่ายเงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างให้แก่นายนิยมจำนวน ๓,๗๒๒,๖๗๙.๘๖ บาท เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๓๘

สำหรับที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ นายนิยมมีภาระจำนองกับผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีได้รับเงินจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แล้ว เป็นเงินค่าทดแทนที่ได้เพิ่มขึ้นจากการอุทธรณ์เงินค่าทดแทนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ รวมดอกเบี้ยเงินอุทธรณ์และดอกเบี้ยเงินฝากเป็นเงิน ๒,๑๓๘,๘๘๐.๒๓ บาท และจากการอุทธรณ์เงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างซึ่งตั้งอยู่บนที่ดินแปลงนี้ รวมดอกเบี้ยเงินอุทธรณ์และดอกเบี้ยเงินฝากเป็นเงิน ๖๕๙,๘๒๕ บาท รวมเป็นเงิน ๒,๗๙๘,๗๐๕.๒๓ บาท คงค้างชำระเป็นเงิน ๒,๒๐๑,๒๔๙.๗๗ บาท ขณะนี้ผู้ฟ้องคดีได้ฟ้องบังคับจำนองที่ดินแปลงนี้ซึ่งมีเนื้อที่ดินคงเหลือ ๑ ไร่ ๙๕ ตารางวา ซึ่งการบังคับจำนองอาจได้เงินเพียงพอชำระหนี้โดยไม่สามารถจะเรียกร้องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้อีก

/ผู้ฟ้องคดี...

www.yotathai.com

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า ในการเวนคืนที่ดินแม้นายนิยมจะเป็นผู้ดำเนินการแต่ผู้เดียวโดยตลอด หากผู้ถูกฟ้องคดีใช้ความระมัดระวังต้องทราบเรื่องการจำนองที่ดินกับผู้ฟ้องคดี แต่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ตรวจสอบต้นฉบับโฉนดที่ดินและสารบัญการจดทะเบียนหลังโฉนดที่ดินพิพาทจากต้นฉบับโฉนดที่ดินกับสำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี ซึ่งตรวจสอบได้โดยง่าย และเมื่อนายนิยมได้นำสำเนาโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ ที่เจ้าพนักงานที่ดินรับรองสำเนาถูกต้องไปขอรับเงินค่าทดแทน เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องตรวจดูต้นฉบับโฉนดที่ดินก่อนจะจ่ายเงินของทางราชการให้แก่บุคคลใด แม้ว่านายนิยมจะอ้างว่าต้นฉบับโฉนดที่ดินเก็บไว้ต่างจังหวัด ก็ยังถือว่ามีต้นฉบับเอกสารอยู่จริง ในฐานะวิญญูชนผู้ปฏิบัติงานราชการย่อมตระหนักว่าทางราชการรับฟังเฉพาะต้นฉบับเอกสารเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ คุ้นเคยกับการเวนคืนที่ดินยิ่งต้องใช้ความระมัดระวังสูงกว่าคนทั่วไปในการตรวจเอกสารเพื่อจ่ายเงินของทางราชการ โดยสมควรสั่งให้นายนิยมจัดส่งต้นฉบับโฉนดที่ดินแก่ทางราชการก่อน หรือตรวจสอบต้นฉบับโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ ที่สำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี ก็จะทราบทันทีว่าที่ดินดังกล่าวติดจำนอง แต่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงที่จ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่นายนิยม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องรับผิดชดใช้เงินแก่ผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การเพิ่มเติมว่า ก่อนการจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินให้แก่นายนิยม เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่เคยทราบว่าที่ดินที่ถูกเวนคืนมีการจดทะเบียนจำนองกับผู้ฟ้องคดี เมื่อสำเนาโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ มีลายมือชื่อเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรีรับรองถูกต้อง เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่มีเหตุสงสัยที่จะต้องไปตรวจสอบ ย่อมไม่เป็นการประมาทเลินเล่อ แม้ในชั้นศาลก็ยังรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามมาตรา ๑๒๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เมื่อพฤติการณ์แห่งคดีนี้ไม่มีเหตุสงสัยมาก่อน ไม่มีผู้คัดค้าน ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบห้ามไว้ เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หาได้ประมาทเลินเล่อไม่ นอกจากนั้น นับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนฯในคดีนี้เป็นที่ทราบกันทั่วไปเพราะเป็นโครงการใหญ่ มีประชาชนและธนาคารอื่นไปสอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นจำนวนมาก แต่ไม่เคยได้รับการติดต่อสอบถามข้อมูลจากผู้ฟ้องคดี ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีเป็นธนาคารที่มีสาขาอยู่ในพื้นที่บริเวณที่ที่ถูกเวนคืน ซึ่งแสดงถึงความไม่เอาใจใส่และระวังรักษาผลประโยชน์ของตนเอง

/ศาลปกครอง...

www.yotathai.com

ศาลปกครองชั้นต้นไต่สวนคู่กรณีได้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากบันทึกถ้อยคำของผู้แทนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ ถูกเวนคืนบางส่วน เนื้อที่ ๓๐๕ ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้าง คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นกำหนดเงินค่าทดแทนที่ดินให้เป็นเงิน ๓,๐๕๐,๐๐๐ บาท และเงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างซึ่งตั้งอยู่บนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ เลขที่ ๑๕๐๗๗ และเลขที่ ๑๐๘๗๐ เป็นเงิน ๓,๖๙๕,๘๗๔ บาท การเวนคืนที่ดินดังกล่าวไม่มีการบันทึกข้อตกลงหรือทำสัญญาซื้อขาย เนื่องจากพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนฯ จะหมดอายุในวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๓๗ ไม่สามารถดำเนินการได้ทัน มีการจัดทำหนังสือลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๓๗ เพื่อจะแจ้งให้นายนิยมมารับเงินค่าทดแทน แต่ไม่ได้จัดส่งหนังสือดังกล่าวให้นายนิยม ได้มีการนำเงินค่าทดแทนไปฝากธนาคารออมสิน สาขาชลบุรี ไว้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๓๗ เนื่องจากพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนฯกำลังจะหมดอายุในวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๓๗ นายนิยมได้ยื่นหนังสือขอรับเงินค่าทดแทนที่ฝากไว้ที่ธนาคารออมสิน และในวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๗ นายนิยมได้นำบัตรประจำตัวประชาชนสำเนาโฉนดที่ดินจำนวนห้าแปลง คือ โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๓๑๖๑ เลขที่ ๑๕๐๗๗ เลขที่ ๑๐๘๗๐ เลขที่ ๑๒๖๕๒ และเลขที่ ๒๓๙๒๒ มายื่นเพื่อขอรับเงินค่าทดแทน สำเนาโฉนดที่ดินทั้งห้าแปลงได้ถ่ายเอกสารจากสำนักงานที่ดินและมีการรับรองสำเนาถูกต้องโดยเจ้าพนักงานที่ดิน แต่มิได้ลงวันที่รับรองในสำเนาโฉนดที่ดินทั้งห้าแปลง จากการตรวจสอบพบว่ามีการจดทะเบียนจำนองสี่แปลง ส่วนโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ ไม่มีการจดทะเบียนจำนอง จึงแจ้งให้นายนิยมทราบว่าที่ดินที่จดทะเบียนจำนองไม่สามารถรับเงินค่าทดแทนได้ในทันที ต้องติดต่อกับธนาคารผู้รับจำนองเพื่อตกลงกันและทำหนังสือโดยระบุว่าธนาคารผู้รับจำนองหรือนายนิยมเป็นผู้รับเงินค่าทดแทน ส่วนสำเนาโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ นายนิยมแจ้งว่าได้ถ่ายเอกสารมาจากสำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรีโดยเจ้าพนักงานที่ดินลงชื่อรับรองความถูกต้อง เหตุที่ไม่นำต้นฉบับโฉนดที่ดินมาเนื่องจากเจ้าหน้าที่โครงการก่อสร้างติดต่อให้ไปรับเงินค่าทดแทนแต่ไม่แจ้งให้นำต้นฉบับโฉนดที่ดินมาด้วย และต้นฉบับโฉนดที่ดินเก็บไว้ที่ต่างจังหวัดไม่สามารถนำมาในวันดังกล่าว ซึ่งได้ตรวจสอบสำเนาโฉนดที่ดินดังกล่าวที่อยู่ในเอกสารการรับรองการรังวัดแบ่งแยกที่ดินเพื่อก่อสร้างทางหลวงแผ่นดินแล้วไม่มีหลักฐานการจดทะเบียนจำนองเช่นกัน และในเอกสารการวางเงินที่ธนาคารออมสินก็ไม่ปรากฏว่าที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ มีหมายเหตุการจดทะเบียนจำนอง เมื่อตรวจสอบหลักฐานถูกต้องจึงลงชื่อรับรองในใบสำคัญการจ่ายเงินและให้นายนิยมไปติดต่อเจ้าหน้าที่

/การเงินของ...

www.yotathai.com

การเงินของแขวงการทางชลบุรีเพื่อตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง และให้นายนิยมไปพบนายช่างแขวงการทางชลบุรีเพื่อขอรับหลักฐานการปิดบัญชีเงินฝาก ต่อมา แขวงการทางชลบุรีทราบว่าเอกสารที่นายนิยมนำมายื่นเป็นเอกสารเท็จ เนื่องจากโฉนดที่ดินแปลงดังกล่าวได้มีการจดทะเบียนจำนองไว้กับผู้ฟ้องคดี แขวงการทางชลบุรีจึงได้แจ้งความร้องทุกข์ดำเนินคดีกับนายนิยมในข้อหาฉ้อโกงทรัพย์และแจ้งความเท็จ

ผู้ฟ้องคดียื่นคำแถลงชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการยึดทรัพย์ของนายนิยมแล้ว สำหรับที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๔๒ เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดแล้วแต่ยังไม่ได้ประกาศขายทอดตลาด

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กระทำไปโดยประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๕ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นำเงินค่าทดแทนจำนวน ๖,๗๗๒,๖๗๙.๘๖ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารออมสินตามที่ธนาคารออมสินประกาศกำหนดในแต่ละช่วงเวลานับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๔ จนถึงวันฟ้องไปฝากไว้กับธนาคารออมสิน เพื่อจ่ายให้แก่คู่กรณีผู้มีสิทธิต่อไป และคืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดแก่ผู้ฟ้องคดี ส่วนคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่า การที่ศาลปกครองชั้นต้นนำหลักกฎหมายตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๕ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาวินิจฉัยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องรับผิดต่อผู้ฟ้องคดีนั้น คลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย เพราะหลักกฎหมายมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นเรื่องที่ใช้กับกรณีวินิจฉัยการกระทำของบุคคลตามกฎหมายแพ่งซึ่งเป็นกฎหมายเอกชน แต่ตามหลักกฎหมายมหาชนเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่ออกโดยชอบ หากฝ่าฝืนและก่อให้เกิดความเสียหายย่อมเป็นละเมิด แต่หากไม่มีกฎหมายและระเบียบกำหนดไว้โดยชัดแจ้งย่อมเป็นดุลพินิจของฝ่ายปกครองโดยคำนึงถึงความสุจริต ความจำเป็นและประโยชน์ต่อส่วนรวม คดีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้จ่ายเงินค่าทดแทนโดยดำเนินการตามระเบียบกรมทางหลวงว่าด้วยการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และระเบียบฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ว่าการขอรับเงินค่าทดแทนจะต้องนำ

/เอกสารใด...

www.yotathai.com

เอกสารใดมาแสดง เมื่อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องมิได้กำหนดไว้ว่าเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนจะไปขอรับเงินค่าทดแทนต้องนำเอกสารหลักฐานใดไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบเอกสารใดบ้าง จึงเป็นดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ที่จะพิจารณาว่าเอกสารที่นายนิยมนำไปแสดงเพื่อขอรับเงินค่าทดแทนพอที่จะเชื่อว่าเป็นเจ้าของที่ดินที่แท้จริงหรือไม่ สมควรจ่ายเงินค่าทดแทนหรือไม่ อันเป็นประเด็นสำคัญของคดีที่ต้องวินิจฉัย แม้ตามแบบหนังสือที่จะแจ้งให้นายนิยมมารับเงินค่าทดแทนจะระบุว่าให้นำหลักฐานที่ดินฉบับตัวจริงไปด้วย ก็เป็นแต่เพียงการระบุตามแบบหนังสือทั่วไป ไม่ใช่กำหนดโดยกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง ไม่ผูกมัดว่าหากมิได้นำหลักฐานตัวจริงไปด้วยจะรับเงินค่าทดแทนที่ดินมิได้ เมื่อเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ตรวจสอบหลักฐานจนเชื่อว่าที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๖๕๒ มีนายนิยมเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ไม่มีข้อมูลว่ามีการจดทะเบียนจำนอง ในภาวะเร่งด่วนต้องจ่ายเงินในวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๗ ซึ่งเป็นวันจ่ายเงินวันสุดท้ายของปีงบประมาณ ๒๕๓๗ หากไม่รีบดำเนินการให้แล้วเสร็จจะมีปัญหาการเบิกจ่ายงบประมาณ และบริษัทผู้รับจ้างไม่สามารถเข้าดำเนินการก่อสร้างได้ เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยเหตุผล เหมาะสมตามความจำเป็น มิได้ฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเป็นการใช้ดุลพินิจโดยสุจริตและชอบด้วยกฎหมาย ไม่เป็นการละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่ต้องรับผิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นอกจากนั้น คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นได้ประชุมกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๗ ก่อนวันจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๗ มิได้กระทำตั้งแต่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนฯประกาศใช้บังคับเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๓ ตามที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัย และจากการตรวจสอบบัญชีกำหนดเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกทางหลวง ก็ปรากฏว่านายนิยมเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ และไม่ปรากฏหลักฐานการจดทะเบียนจำนอง แม้ว่าพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนฯ ไม่มีบทมาตราใดห้ามทำนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน แต่ที่ดินที่ถูกเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกาในคดีนี้มีจำนวนเกินกว่าหนึ่งพันแปลง เกินกำลังเจ้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบ ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่จะตรวจสอบเฉพาะแปลงที่มีข้อสงสัย เช่น ข้อมูลตามเอกสารหลักฐานไม่ตรงกัน มีผู้คัดค้านหรือโต้แย้ง เป็นต้น การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ตรวจสอบจากบัญชีกำหนดค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกทางหลวง

/ดังกล่าว...

www.yotathai.com

ดังกล่าว ซึ่งจัดทำขึ้นเพียงหนึ่งเดือนเศษน่าจะถือได้ว่าได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว ทั้งไม่ปรากฏหลักฐานว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กระทำโดยทุจริตหรือร่วมกับนายนิยมกระทำโดยทุจริตแต่อย่างใด จึงต้องถือว่าเป็นการใช้ดุลพินิจโดยสุจริต ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่าไม่อาจนำมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๑๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาใช้ได้ เพราะตามมาตรา ๒๙ นั้น ต้องเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ได้รู้ว่าอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวมีการจำนอง แต่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้รู้ว่าที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ มีการจำนอง และผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงตามสัญญาจำนองก็ไม่ได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบ ผู้ฟ้องคดีได้รับจำนองที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ ๑๒๖๕๒ ไว้เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๒ ต่อมาจึงมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนฯ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดินดังกล่าวเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๓ และ พ.ศ. ๒๕๓๔ ตามลำดับ ซึ่งเป็นที่ทราบกันอยู่ทั่วไป เพราะเป็นโครงการใหญ่ มีประชาชนและธนาคารอื่น ๆ ได้สอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นจำนวนมาก แต่ไม่เคยได้รับการติดต่อจากผู้ฟ้องคดี ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีมีสาขาอยู่ในพื้นที่ที่ถูกเวนคืนและรู้ว่าที่ดินแปลงดังกล่าวมีการจำนอง แต่ศาลปกครองชั้นต้นมิได้ยกเหตุความประมาทเลินเล่อของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวขึ้นวินิจฉัย ต้นเหตุแห่งคดีนี้เกิดจากนายนิยมกระทำการทุจริตโดยตรง เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้รู้เห็นหรือร่วมกระทำผิดด้วย เมื่อผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าได้รับความเสียหายก็ชอบที่จะไปฟ้องนายนิยมในความผิดฐานละเมิด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีมิใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจได้รับความเสียหายในคดีนี้ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพิจารณาด้วย ดังนั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้กระทำละเมิดผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่จำต้องวางเงินค่าทดแทนที่ธนาคารออมสินดังที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัย

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นโดยพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ว่า ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยโดยชอบด้วยเหตุผลแล้ว หากเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อเอกชน ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาได้ และตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

/ไม่มีข้อห้าม...

www.yotathai.com

ไม่มีข้อห้ามมิให้ศาลปกครองนำหลักเรื่องละเมิดตามกฎหมายส่วนแพ่งมาวินิจฉัย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อ้างว่าผู้ฟ้องคดีไม่เคยแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบว่ามีการจดทะเบียนจำนอง เจ้าหน้าที่จึงไม่มีเหตุสงสัยและเชื่อโดยสุจริต นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่อาจอ้างได้ว่าผู้ฟ้องคดีต้องรู้เองเพราะมีประกาศแจ้งให้ทราบเป็นการทั่วไป การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทราบว่าที่ดินของนายนิยมที่ต้องจ่ายค่าทดแทนมีหลายแปลงติดจำนอง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ควรมีข้อสังเกตว่าที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ น่าจะติดจำนองร่วมกับแปลงอื่นด้วยหรือไม่ แต่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หาได้ใช้ความระมัดระวังตามวิสัยตรวจดูให้ทราบความจริงว่ามีการจำนองหรือไม่ ความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีได้รับจึงเกิดจากความประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยตรง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะปฏิเสธความรับผิดหาได้ไม่ ขอให้พิพากษายืน

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดีเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๗ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับจำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้เงินกู้ของนายนิยมโดยนายนิยมนำที่ดินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของตนตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๗๐๑ เลขที่ ๑๐๘๗๐ เลขที่ ๑๕๐๗๗ เลขที่ ๑๕๘๘๖ เลขที่ ๑๖๕๗๘ เลขที่ ๓๐๔๑๘ เลขที่ ๕๔๓๗๔ และเลขที่ ๑๒๖๕๒ ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๘๒๘๙ เลขที่ ๓๙๔๙๘ และเลขที่ ๕๓๑๖๑ ตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จดทะเบียนจำนองกับผู้ฟ้องคดี และนางสุวิมลเจ้าของที่ดินตราจองเลขที่ ๓๗๐ ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จดทะเบียนจำนองกับผู้ฟ้องคดีเพื่อประกันหนี้เงินกู้ของนายนิยมด้วย

ต่อมา ที่ดินที่จดทะเบียนจำนองดังกล่าว จำนวนห้าแปลง ได้แก่ ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๐๘๗๐ เลขที่ ๑๕๐๗๗ เลขที่ ๑๒๖๕๒ เลขที่ ๕๓๑๖๑ และที่ดินตราจองเลขที่ ๓๗๐ ถูกเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนเพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๖ สายกรุงเทพฯ – ระยอง ตอนกรุงเทพฯ (ลาดกระบัง) – เมืองพัทยา ตอนทางแยกไปบรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔ (บ้านบางวัว) และตอนทางแยกเข้าท่าเรือแหลมฉบัง

/และเพื่อขยาย...

www.yotathai.com

และเพื่อขยายทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔ สายบางนา – บางปะกง ตอนบรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๖ (บ้านบางวัว) พ.ศ. ๒๕๓๓ มีผลใช้บังคับในวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๓๓ โดยบังคับใช้สี่ปี หมดอายุในวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๓๗ และคณะรัฐมนตรีได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๔ ให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างและขยายทางหลวงแผ่นดินดังกล่าวเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน ซึ่งการเวนคืนที่ดินของนายนิยมนั้น เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้ทำบันทึกข้อตกลงหรือสัญญาซื้อขายและไม่ได้มีหนังสือแจ้งให้นายนิยมไปรับเงินค่าทดแทน แต่ได้นำเงินค่าทดแทนไปฝากไว้ที่ธนาคารออมสิน สาขาชลบุรี เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๓๗ ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๓๗ นายนิยมได้ยื่นหนังสือขอรับเงินค่าทดแทนที่ได้นำฝากธนาคารออมสินไว้ต่อแขวงการทางจังหวัดชลบุรี และในวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๗ นายนิยมได้นำหลักฐานมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่แขวงการทางชลบุรี คือ บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาโฉนดที่ดินจำนวนห้าแปลง คือ โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๓๑๖๑ เลขที่ ๑๕๐๗๗ เลขที่ ๑๐๘๗๐ เลขที่ ๑๒๖๕๒ และเลขที่ ๒๓๙๒๒ เจ้าหน้าที่แขวงการทางชลบุรีได้ตรวจดูโฉนดที่ดินทั้งห้าแปลง ปรากฏว่าเป็นเอกสารคัดสำเนา (ถ่ายเอกสาร) จากสำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรีและมีการรับรองสำเนาถูกต้องจากเจ้าพนักงานที่ดิน โดยไม่ได้ลงวันที่รับรองในสำเนาโฉนดที่ดินทั้งห้าแปลง และจากการตรวจสอบพบว่ามีโฉนดที่ดินเพียงแปลงเดียว คือ โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ ไม่มีการจดทะเบียนจำนอง จึงแจ้งนายนิยมให้ทราบว่าที่ดินที่ถูกจำนองจำนวนสี่แปลงไม่สามารถรับเงินค่าทดแทนได้ และให้นายนิยมไปติดต่อกับธนาคารผู้รับจำนองเพื่อตกลงกันและทำหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรมาอีกครั้งหนึ่ง โดยต้องระบุว่าธนาคารผู้รับจำนองหรือนายนิยมจะเป็นผู้รับเงินค่าทดแทน ส่วนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ เป็นสำเนาเอกสารเพียงสามแผ่น เจ้าหน้าที่ได้สอบถามแล้ว นายนิยมแจ้งว่าที่ดินแปลงนี้ไม่ติดภาระจำนอง เนื่องจากเป็นที่ตั้งบ้านพักอาศัยและสำนักงาน ซึ่งนายนิยมประกอบธุรกิจซื้อขายที่ดินเป็นจำนวนมาก จึงจำนองเพียงบางส่วน ต้นฉบับโฉนดที่ดินดังกล่าวเก็บไว้ที่ต่างจังหวัดไม่สามารถนำมาได้ แต่ได้คัดสำเนาโฉนดที่ดินดังกล่าวมาครบทุกหน้า ทั้งไม่ได้รับแจ้งให้นำโฉนดที่ดินฉบับจริงมาแสดง และเมื่อเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสำเนาโฉนดที่ดินฉบับเจ้าของที่ดิน ซึ่งอยู่ในเอกสารการรับรองการรังวัดแบ่งแยกที่ดินเพื่อเป็นทางหลวงแผ่นดินในคดีนี้ก็มีข้อเท็จจริงตรงกัน คือ ไม่มีการจดทะเบียนจำนองที่ดินแปลงดังกล่าว และบัญชีกำหนดเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นก็ระบุว่า

/ผู้มีสิทธิ...

www.yotathai.com

ผู้มีสิทธิรับเงินค่าทดแทนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ คือ นายนิยม และการวางเงินค่าทดแทนที่ธนาคารออมสินของโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ ก็ไม่มีระบุว่า มีการจดทะเบียนจำนองไว้ เจ้าหน้าที่เห็นว่าถูกต้องจึงได้ลงชื่อรับรองและดำเนินการเบิกจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินดังกล่าวจำนวน ๓,๐๕๐,๐๐๐ บาท ที่ฝากไว้ที่ธนาคารออมสินให้นายนิยมรับไป สำหรับเงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๖๕๒ เลขที่ ๑๐๘๗๐ และเลขที่ ๑๕๐๗๗ นายนิยมได้ยื่นคำร้องขอรับเงินค่าทดแทนที่ฝากธนาคารออมสินไว้ต่อเจ้าหน้าที่แขวงการทางชลบุรีเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๓๘ เจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบเอกสารแล้วเห็นว่า ที่ดินแปลงนี้ได้มีการจ่ายเงินค่าทดแทนไปแล้วจากสมุดจ่ายเงินและใบสำคัญรับเงิน และได้ตรวจสอบผังบริเวณสิ่งปลูกสร้างแล้วเห็นว่า สิ่งปลูกสร้างส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ ประกอบกับนายนิยมมีชื่อตรงกับประกาศรายชื่อเจ้าของทรัพย์สินที่ถูกเวนคืน จึงได้เบิกจ่ายเงินจำนวน ๓,๗๒๒,๖๗๙.๘๖ บาท ให้นายนิยมรับไปเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๓๘ ภายหลังจากนายนิยมได้รับเงินค่าทดแทนไปแล้วรวมจำนวน ๖,๗๗๒,๖๗๙.๘๖ บาท แขวงการทางชลบุรีทราบว่า เอกสารที่นายนิยมนำมาแสดงเป็นเอกสารเท็จ จึงได้แจ้งความร้องทุกข์ดำเนินคดีกับนายนิยมในข้อหาฉ้อโกงทรัพย์และแจ้งความเท็จ ส่วนกรณีที่นายนิยมจำนองที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ เป็นประกันการชำระหนี้กับผู้ฟ้องคดีนั้น ศาลจังหวัดชลบุรีมีคำพิพากษาในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๓๘๑๓/๒๕๔๐ และศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ๘๗๕/๒๕๔๓ ให้นายนิยมชำระหนี้ให้แก่ผู้ฟ้องคดี หากไม่ชำระหนี้ ให้ยึดที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ และที่ดินแปลงอื่นอีกสิบสองแปลงพร้อมสิ่งปลูกสร้างออกขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้ ถ้าได้เงินไม่พอให้ยึดทรัพย์อื่นของนายนิยมออกขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้ให้ผู้ฟ้องคดีจนครบถ้วน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้นำส่งเงินค่าทดแทนที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๐๘๗๐ เลขที่ ๑๕๐๗๗ เลขที่ ๕๓๑๖๑ และที่ดินตราจองเลขที่ ๓๗๐ ค่าทดแทนต้นไม้ยืนต้นบนที่ดินดังกล่าว และเงินค่าทดแทนที่ดินที่ได้เพิ่มขึ้นจากการอุทธรณ์เงินค่าทดแทนที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๖๕๒ และอุทธรณ์เงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๖๕๒ เลขที่ ๑๐๘๗๐ และเลขที่ ๑๕๐๗๗ พร้อมด้วยดอกเบี้ย รวมจำนวน ๙,๑๙๒,๙๐๖.๐๘ บาท ต่อสำนักงานบังคับคดีจังหวัดชลบุรีแล้วเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๔ และเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เจ้าพนักงานบังคับคดีได้จ่ายเงินค่าทดแทนดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดีจำนวน ๘,๘๗๑,๑๕๔.๓๗ บาท

/ผู้ฟ้องคดี...

www.yotathai.com

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า เงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จ่ายให้แก่นายนิยมจำนวน ๖,๗๗๒,๖๗๙.๘๖ บาท เป็นเงินที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ฟ้องคดีในฐานะเจ้าหนี้จำนองรวมทั้งดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๔ ถึงวันฟ้องเป็นเงิน ๑๒๓,๘๕๖.๕๔ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๖,๘๙๖,๕๓๖.๔๐ บาท ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องเป็นคดีนี้ ขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชำระเงินจำนวน ๖,๘๙๖,๕๓๖.๔๐ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ จากต้นเงิน ๖,๗๗๒,๖๗๙.๘๖ บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่ผู้ฟ้องคดีและให้ชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดีด้วย

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สามประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ที่จะมีสิทธิฟ้องคดีนี้หรือไม่ โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่า ต้นเหตุแห่งคดีนี้เกิดจากนายนิยมกระทำทุจริตโดยตรง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายในคดีนี้ นั้น

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ประเด็นนี้แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะมิได้ให้การต่อสู้ไว้ในศาลปกครองชั้นต้นก็ตาม แต่ปัญหาว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีหรือไม่นั้น เป็นปัญหาอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมมีสิทธิยกขึ้นอ้างในคำอุทธรณ์ได้ตามข้อ ๑๐๑ วรรคสอง แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยที่คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืนให้นายนิยมเจ้าของที่ดินโดยไม่แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้รับจำนองที่ดินทราบ ซึ่งมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ บัญญัติให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับจำนองมาขอรับชำระหนี้หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทนสำหรับอสังหาริมทรัพย์นั้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และในระหว่างนั้นยังมิให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่จ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้น แต่เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่จะจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจำนองได้ก็ต่อเมื่อคู่กรณีตกลงกันได้แล้ว คดีนี้ เมื่อผู้ฟ้องคดีอ้างว่าตนมิได้ตกลงยินยอมให้มีการจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่นายนิยม และทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับชำระหนี้ตามคำพิพากษา

/ศาลในคดีแพ่ง...

www.yotathai.com

ศาลในคดีแพ่งจากเงินค่าทดแทน ซึ่งเป็นเงินที่ชดใช้แทนทรัพย์จำนอง คือ ที่ดินที่ถูกเวนคืน เมื่อพิจารณาถึงเหตุปัจจัยที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง ถ้าปรากฏข้อเท็จจริงที่ศาลจะวินิจฉัยต่อไปเป็นไปตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างจริง ผู้ฟ้องคดีย่อมเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีนี้โดยขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชดใช้เงินพร้อมดอกเบี้ยให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมาย ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายนั้น ศาลมีอำนาจกำหนดคำบังคับโดยสั่งให้ใช้เงินได้ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และโดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิฟ้องคดีนี้ได้ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ประเด็นที่สอง คดีนี้จะนำหลักเกณฑ์ความรับผิดทางละเมิดตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาวินิจฉัยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้หรือไม่ โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่า การนำหลักกฎหมายมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้ในการวินิจฉัยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องรับผิดทางละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีเป็นการคลาดเคลื่อน เพราะข้อกฎหมายดังกล่าวเป็นหลักกฎหมายเอกชนมิใช่หลักกฎหมายมหาชนนั้น

// พิเคราะห์แล้วเห็นว่า แม้พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จะได้แยกหลักเกณฑ์ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่มิให้เป็นไปตามหลักกฎหมายเอกชนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมีเหตุผลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของรัฐก็ตาม แต่พระราชบัญญัติดังกล่าวก็มิได้บัญญัตินิยามศัพท์คำว่า “ละเมิด” ไว้เป็นการเฉพาะ และมิได้บัญญัติหลักเกณฑ์ความรับผิดของหน่วยงานของรัฐต่อผู้เสียหายรวมทั้ง

/ความรับผิด...

www.yotathai.com

ความรับผิดในการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ไว้โดยครบถ้วน และโดยที่มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติว่า บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับใด ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน ย่อมมีความหมายในทางกลับกันได้ว่า ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติเรื่องใดที่เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดไว้เป็นพิเศษก็ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และเมื่อปรากฏว่ากฎหมายที่บัญญัติถึงความรับผิดทางละเมิดไว้คือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันเป็นกฎหมายทั่วไปที่ใช้กำหนดความสัมพันธ์ทางแพ่งระหว่างเอกชน จึงต้องนำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องและมิได้มีบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ด้วย คดีนี้เมื่อผู้ฟ้องคดีฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐให้รับผิดต่อผู้ฟ้องคดีในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ การที่จะพิจารณาว่า การกระทำของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อันเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้เป็นการละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องรับผิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่ จึงต้องนำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องมาวินิจฉัยเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติดังกล่าว รวมทั้งบทบัญญัติเกี่ยวกับลักษณะของการกระทำที่เป็นละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วย อุทธรณ์ข้อนี้ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

ประเด็นที่สาม เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่ หากกระทำละเมิด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่

ในปัญหาประการแรกที่ว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่นั้น พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การกระทำของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะเป็นการละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีได้ ต้องปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อโดยผิดกฎหมายทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียหายตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่า การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่นายนิยมซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๔๒ มิใช่การกระทำละเมิด เนื่องจากไม่รู้ว่าที่ดินดังกล่าวได้มีการจำนองไว้ต่อผู้ฟ้องคดี จึงไม่อาจนำมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาใช้บังคับได้ นั้น เห็นว่า เมื่อคณะรัฐมนตรีได้ประกาศ

/ในราชกิจจา...

www.yotathai.com

ในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๓๖ สายกรุงเทพ – ระยอง ตอนกรุงเทพฯ (ลาดกระบัง) – เมืองพัทยา ฯลฯ ซึ่งเป็นการดำเนินการเวนคืนที่ดินของนายนิยมในคดีนี้ด้วย เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์นั้นได้ก่อนที่จะมีการเวนคืน โดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องจัดให้มีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนที่กำหนดขึ้นตามมาตรา ๙ ก่อนเข้าครอบครองหรือใช้ที่ดินตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง ในการนี้มาตรา ๑๓ วรรคหก บัญญัติให้นำมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง โดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๒๙ ที่ต้องอนุโลมนำมาใช้กับกรณีที่ดินของนายนิยมในคดีนี้นั้น บัญญัติให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับจำนอง ผู้ทรงบุริมสิทธิ หรือผู้รับประโยชน์จากทรัพยสิทธิเหนืออสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืนทราบ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมาขอรับชำระหนี้หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทนสำหรับอสังหาริมทรัพย์นั้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และในระหว่างนั้นยังมิให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่จ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้น แต่จะจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจำนอง ผู้ทรงบุริมสิทธิ หรือผู้รับประโยชน์จากทรัพยสิทธินั้นได้ ก็ต่อเมื่อคู่กรณีตกลงกันได้แล้ว ถ้าคู่กรณียังมีปัญหาโต้แย้งกันอยู่ ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่วางเงินค่าทดแทนไว้ตามมาตรา ๓๑ โดยพลัน และมีหนังสือแจ้งให้คู่กรณีฟ้องคดีต่อศาล การที่มาตรา ๒๙ บัญญัติไว้เช่นนี้ย่อมเห็นได้ว่า เป็นการกำหนดหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ให้ต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับจำนอง รวมทั้งผู้ทรงสิทธิหรือผู้รับประโยชน์ดังกล่าวเพื่อมาขอรับชำระหนี้หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทนสำหรับอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืน เมื่อเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการดังกล่าวแล้ว เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ต้องปฏิบัติตามหน้าที่นั้นให้ถูกต้องครบถ้วน เมื่ออสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืนมีการจดทะเบียนจำนองเช่นคดีนี้ เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงต้องตรวจสอบให้ได้ความจริงว่า อสังหาริมทรัพย์นั้นมีการจดทะเบียนจำนองหรือไม่ด้วย หากไม่ตรวจสอบให้ถูกต้อง ก็ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ในการชำระเงินค่าทดแทนให้ถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ดังกล่าวได้ ด้วยเหตุนี้ การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ปฏิบัติหน้าที่ทั้งหลายเหล่านี้ให้ถูกต้องครบถ้วนโดยไม่มีเหตุที่จะอ้างได้ตามกฎหมาย ว่ามิได้จงใจหรือประมาทเลินเล่อแล้ว ย่อมไม่หลุดพ้นความรับผิด

/กรณีมีปัญหา...

www.yotathai.com

กรณีมีปัญหาต้องพิจารณาต่อไปว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่รู้ว่าที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ มีการจำนองไว้กับผู้ฟ้องคดีนั้น เกิดจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวหรือไม่ ดังที่ได้วินิจฉัยแล้วว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหน้าที่ต้องตรวจสอบให้ได้ความจริงว่าอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนมีการจดทะเบียนจำนองหรือไม่ ซึ่งเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีอำนาจอยู่แล้วตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ กล่าวคือ เมื่อพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนใช้บังคับแล้ว เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการสำรวจเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืนที่แน่นอนว่าบุคคลใดเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้การกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนและการจ่ายเงินค่าทดแทนเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายอย่างแท้จริง และหากมีการสำรวจตรวจสอบกันอย่างรอบคอบแล้ว เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมทราบถึงการจำนองที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ ของนายนิยมต่อผู้ฟ้องคดี เพราะได้มีการจดทะเบียนจำนองกันตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๒ อันเป็นเวลาก่อนการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนฯ พ.ศ. ๒๕๓๓ ในวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๓๓ ถึงเกือบหนึ่งปี ทั้งนี้ โดยการตรวจสอบจากต้นฉบับโฉนดที่ดินแปลงดังกล่าวกับสำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรีตั้งแต่ต้น ซึ่งมิใช่ภาระหน้าที่ที่เกินความจำเป็นในทางปฏิบัติแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม แม้เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะไม่รู้ถึงการจำนองที่ดินแปลงดังกล่าวมาก่อนไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม แต่ในขั้นตอนของการจ่ายเงินค่าทดแทนนั้น เมื่อมีผู้มาขอรับเงินค่าทดแทน เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมมีหน้าที่ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องทั้งหลายเกี่ยวกับผู้มาขอรับเงินว่าเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนนั้นจริงหรือไม่ ซึ่งต้องตรวจสอบไปถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับที่ดินนั้นอีกครั้งหนึ่งว่ามีการจำนองหรือไม่ด้วย เพราะอาจมีการทำสัญญาจำนองกันได้ทุกเมื่อ เนื่องจากกฎหมายมิได้ห้ามไว้ และถ้าปรากฏว่าที่ดินนั้นมีการจำนองก็ย่อมไม่อาจชำระเงินค่าทดแทนแก่เจ้าของที่ดินนั้นได้ หากมิได้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ เสียก่อน ด้วยเหตุนี้การตรวจสอบข้อเท็จจริงของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะอ้างในอุทธรณ์ว่า การจ่ายเงินค่าทดแทนในคดีนี้เป็นการจ่ายตามระเบียบกรมทางหลวงว่าด้วยการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และระเบียบฯ

/(ฉบับที่ ๒)...

www.yotathai.com

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ว่าการขอรับเงินค่าทดแทนจะต้องนำเอกสารใดมาแสดง และไม่มีกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องใดกำหนดให้เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนเมื่อจะไปขอรับเงินค่าทดแทนต้องนำเอกสารหลักฐานใดไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบเอกสารหลักฐานใดบ้าง จึงเป็นดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่จะพิจารณาเอกสารที่นายนิยมนำมาแสดงพอที่จะเชื่อได้ว่าเป็นเจ้าของที่ดินที่แท้จริงหรือสมควรจ่ายเงินค่าทดแทนหรือไม่ และแม้ในแบบหนังสือแจ้งให้นายนิยมมารับเงินค่าทดแทนจะระบุว่าให้นำหลักฐานที่ดินฉบับตัวจริงไปด้วย ก็เป็นเพียงการระบุตามแบบหนังสือทั่วไปไม่ใช่กำหนดโดยกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง นั้น เห็นว่า แม้จะไม่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่จะถูกเวนคืนต้องนำเอกสารหลักฐานใดมาแสดงในการขอรับเงินค่าทดแทน และเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบเอกสารหลักฐานใดบ้าง จึงเท่ากับว่าเจ้าหน้าที่มีดุลพินิจที่จะพิจารณาก็ตาม แต่การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ก็จะต้องเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องแน่นอนเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่จะถูกเวนคืนและผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนที่แท้จริงดังกล่าวข้างต้นด้วย มิใช่จะใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจอย่างไรก็ได้ ทั้งยังต้องใช้ดุลพินิจด้วยความระมัดระวังรอบคอบเพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อราชการหรือต่อบุคคลอื่นด้วย และเมื่อได้พิจารณาข้อความในหนังสือของแขวงการทางชลบุรี ที่ คค ๐๖๓๑/๒/ม.๑/๑๖๙๐.๒๒๖ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๓๗ และที่ คค ๐๖๓๑/๑/ม.๑/๘๖๗๖ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๗ ซึ่งเป็นหนังสือที่แจ้งให้นายนิยมมารับเงินค่าทดแทนที่ดินและค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างที่ถูกเวนคืน เห็นได้ว่าหนังสือทั้งสองฉบับนี้มีลักษณะเป็นแบบพิมพ์สำเร็จรูป โดยมีช่องว่างสำหรับให้เจ้าหน้าที่กรอกข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน ในแบบพิมพ์นี้มีข้อความแจ้งผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนว่า "... โดยนำหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชน และหลักฐานที่ดินฉบับตัวจริงไปด้วย ..." แม้ว่าหนังสือนี้จะเป็นหนังสือแจ้งผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนและข้อความดังกล่าวเป็นการกำหนดหน้าที่ให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนต้องนำหลักฐานไปแสดงด้วย มิใช่การกำหนดหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติก็ตาม แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองที่ได้ดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวงแผ่นดินและมีหน้าที่จ่ายเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวอยู่เสมอ ได้กำหนดแบบหนังสือแจ้งให้ไปรับเงิน

/ค่าทดแทน...

www.yotathai.com

ค่าทดแทนโดยกำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนนำหลักฐานที่ดินฉบับตัวจริงไปแสดงด้วย ย่อมถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในลักษณะที่เป็นระเบียบภายในของฝ่ายปกครองไว้ให้เจ้าหน้าที่ของตนต้องถือปฏิบัติแล้ว โดยเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องแจ้งให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนให้นำหลักฐานที่ดินฉบับตัวจริงไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ดังกล่าว และในทางกลับกันย่อมหมายความว่า เจ้าหน้าที่นั้นก็ต้องตรวจสอบหลักฐานที่ดินฉบับตัวจริงดังกล่าวก่อนว่าผู้ที่ได้รับแจ้งให้มารับเงินค่าทดแทนนั้น เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ ก่อนที่จะดำเนินการให้มีการจ่ายเงินค่าทดแทนนั้น มิใช่เพียงกำหนดหน้าที่ให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนต้องนำหลักฐานดังกล่าวไปแสดงแต่เพียงฝ่ายเดียวโดยเจ้าหน้าที่ไม่จำต้องตรวจดูว่าผู้ขอรับเงินค่าทดแทนได้นำหลักฐานนั้นมาแสดงหรือไม่ หรือไม่ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับหลักฐานนั้นต่อไป ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น การกำหนดข้อความดังกล่าวไว้ในแบบหนังสือนั้นย่อมไร้ประโยชน์และไม่มีเหตุผลที่จะอธิบายได้ว่ากำหนดไว้เพราะเหตุใด ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวในฐานะที่เป็นระเบียบภายใน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่อาจอ้างได้ว่าไม่มีระเบียบหลักเกณฑ์กำหนดไว้ และด้วยเหตุที่ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดให้ผู้รับจำนองอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนมีหน้าที่ในการแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการที่อสังหาริมทรัพย์นั้นมีการจำนองให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ทราบ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อ้างในอุทธรณ์ว่าผู้ฟ้องคดีไม่เคยแจ้งถึงการจำนองให้เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบทั้งที่ผู้ฟ้องคดีทราบดีจึงไม่อาจรับฟังได้ เมื่อเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องถือปฏิบัติตามระเบียบภายในที่กำหนดให้ต้องตรวจสอบหลักฐานที่ดินฉบับตัวจริงก่อนที่จะจ่ายเงินค่าทดแทนดังกล่าว แต่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ตรวจสอบให้ได้ความชัดแจ้ง กลับพิจารณาเพียงสำเนาโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ ที่นายนิยมนำมาแสดงเป็นหลักฐานเพื่อขอรับเงินค่าทดแทน ประกอบกับเอกสารหลักฐานสำเนาโฉนดที่ดินซึ่งอยู่ในเอกสารการรับรองการรังวัดแบ่งแยกที่ดิน บัญชีรายละเอียดการกำหนดเงินค่าทดแทน และหลักฐานการวางเงินค่าทดแทนไว้ที่ธนาคารออมสินเท่านั้น ซึ่งมิใช่โฉนดที่ดินฉบับจริง แล้วเชื่อว่านายนิยมเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์และเชื่อว่าที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ดังกล่าวไม่มีการจำนองแล้วจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินให้นายนิยมจำนวน ๓,๐๕๐,๐๐๐ บาท จึงเป็นกรณีที่มิได้ปฏิบัติตามระเบียบที่มีอยู่ นอกจากนี้ การที่นายนิยมได้ยื่นสำเนาโฉนดที่ดินที่เจ้าพนักงานที่ดิน

/รับรองสำเนา...

www.yotathai.com

รับรองสำเนาถูกต้องเพื่อขอรับเงินค่าทดแทนที่ดินพร้อมกันห้าโฉนด ในจำนวนนี้สี่โฉนดระบุในสารบัญจดทะเบียนว่ามีการจำนอง มีเพียงสำเนาโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ เท่านั้นที่ไม่แสดงว่ามีการจำนอง โดยสำเนาโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ ที่นายนิยมยื่นแสดงนั้นมีจำนวนสามแผ่น เจ้าพนักงานที่ดินรับรองสำเนาเฉพาะเอกสารแผ่นที่หนึ่งโดยไม่ปรากฏวันเดือนปีที่รับรอง และในแผ่นที่สามเป็นสารบัญการจดทะเบียนที่มีรายการจดทะเบียนรายการสุดท้ายอยู่ขอบล่างสุดของแผ่นนี้ระบุว่า จดทะเบียนเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ โดยนายนิยมรับโอนมาในฐานะผู้ซื้อ แม้ว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะได้สอบถามนายนิยมว่าที่ดินแปลงนี้มีการจำนองเช่นเดียวกับแปลงอื่น ๆ ที่มาขอรับเงินค่าทดแทนหรือไม่ และมีใบต่อหรือถ่ายเอกสารมาครบทุกหน้าหรือไม่ ซึ่งแสดงว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็มีข้อสงสัยเช่นกันก็ตาม แต่เมื่อนายนิยมตอบว่าไม่ติดจำนอง ไม่มีใบต่อและถ่ายเอกสารมาครบทุกหน้า และตนประกอบธุรกิจซื้อขายที่ดินซึ่งมีที่ดินจำนวนมากจึงจำนองเพียงบางส่วนเท่านั้น การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ตรวจสอบโฉนดที่ดินฉบับตัวจริง ไม่ว่าจะโดยการเรียกให้นายนิยมนำมาแสดงหรือขอตรวจสอบจากสำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี หรือให้นายนิยมนำไปให้เจ้าพนักงานที่ดินรับรองสำเนาเอกสารทุกหน้า แต่กลับเชื่อถือสำเนาเอกสารและคำพูดดังกล่าวรวมทั้งฐานะตำแหน่งที่นายนิยมเป็นรองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่าเป็นตำแหน่งที่ดูน่าเชื่อถือในทางสังคม ก็ไม่อาจเป็นข้อยกเว้นที่จะไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องถือปฏิบัติ นอกจากนั้นการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่า สำเนาโฉนดที่ดินเป็นเอกสารมหาชนเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐรับรองแล้วย่อมเสมอด้วยต้นฉบับ แม้ในชั้นศาลก็รับฟังเป็นพยานหลักฐานตามมาตรา ๑๒๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง นั้น เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวเพียงให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นเอกสารที่แท้จริงและถูกต้อง แต่ไม่ตัดโอกาสที่จะนำสืบถึงความไม่ถูกต้องแห่งเอกสารนั้นได้ เมื่อสำเนาโฉนดที่ดินที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรับรองมิใช่ข้อสันนิษฐานเด็ดขาดว่าเป็นเอกสารที่แท้จริงและถูกต้อง เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารนั้น คือ เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงต้องตรวจสอบกับต้นฉบับจริงก่อน อุทธรณ์ข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้นเช่นเดียวกัน ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่า ขณะนั้นอยู่ในภาวะเร่งด่วนต้องจ่ายเงินค่าทดแทนให้ทันในวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๗ ซึ่งเป็นวันจ่ายเงินวันสุดท้ายของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๗ มิฉะนั้นจะมีปัญหาการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของ

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

www.yotathai.com

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้นำเงินค่าทดแทนของนายนิยมไปฝากธนาคารออมสินแล้ว ซึ่งการไปรับเงินฝากจากธนาคารออมสินนั้น ผู้ซึ่งประสงค์จะขอรับเงินต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้ดำเนินการเบิกจ่ายให้ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ นอกจากนั้น การร้องขอรับเงินค่าทดแทนที่วางไว้ตามมาตรา ๓๑ นั้น ยังร้องขอรับได้ภายในสิบปีนับแต่วันที่มีการวางเงินมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และในทางปฏิบัตินั้นปรากฏข้อเท็จจริงด้วยว่า ผู้ขอรับเงินค่าทดแทนที่มาขอรับเงินไม่ทันปีงบประมาณ สามารถรับเงินในปีงบประมาณถัดไปได้ ซึ่งกรณีของนายนิยมที่มีการฝากเงินกับธนาคารออมสินไว้แล้ว ย่อมถือได้ว่าได้จ่ายเงินงบประมาณไปแล้ว จะเบิกจ่ายเมื่อใดก็ได้ภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่วางเงิน ทั้งนี้ ตามคำให้การของนายประดิษฐ์ เอี่ยมสำอางค์ หัวหน้าฝ่ายกฎหมายและกรรมสิทธิ์ที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ให้การต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองชลบุรีเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏในบันทึกข้อความของสำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม กองอุทธรณ์เงินค่าทดแทน ที่ กพท (๑) ๔๒/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๓๘ ที่มีผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนหลายรายได้รับเงินค่าทดแทนที่ดินและสิ่งปลูกสร้างภายหลังสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๗ ไปแล้ว จึงฟังได้ว่า การจ่ายเงินค่าทดแทนมิได้มีความเร่งด่วนดังที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่รู้ถึงการที่ที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ มีการจำนอง ทั้งที่อยู่ในภาวะที่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงนั้นได้จากต้นฉบับโฉนดที่ดินดังกล่าวฉบับสำนักงานที่ดิน หรือเรียกให้นายนิยมนำต้นฉบับโฉนดที่ดินมาแสดงก่อนที่จะจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินดังกล่าวให้แก่นายนิยม จึงเป็นการกระทำที่มิได้ใช้ความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ จึงเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อ และโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายไม่ได้รับชำระหนี้จากเงินค่าทดแทนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ จำนวน ๓,๐๕๐,๐๐๐ บาท

ส่วนกรณีค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ เลขที่ ๑๐๘๗๐ และเลขที่ ๑๕๐๗๗ จำนวน ๓,๗๒๒,๖๗๙.๘๖ บาท นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ตรวจสอบหลักฐานแล้วเห็นว่า ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ มีการจ่ายเงินค่าทดแทนไปแล้วจากหลักฐานสมุดจ่ายเงินและใบสำคัญรับเงิน

/และตรวจสอบ...

www.yotathai.com

และตรวจสอบผังบริเวณสิ่งปลูกสร้างแล้วเห็นว่าสิ่งปลูกสร้างส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ โดยนายนิยมมีชื่อตรงกับประกาศรายชื่อเจ้าของทรัพย์สินที่ถูกเวนคืน จึงได้จ่ายเงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างจำนวน ๓,๗๒๒,๖๗๙.๘๖ บาท ให้นายนิยม นั้น เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ ให้นายนิยมเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อและโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียหาย ดังนั้น การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพียงแต่ตรวจสอบหลักฐานจากสมุดจ่ายเงินและใบสำคัญรับเงินของการจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ และเพียงการตรวจสอบผังบริเวณสิ่งปลูกสร้างเท่านั้น ก็จ่ายเงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างที่อยู่บนที่ดินโฉนดที่ดินเหล่านั้นให้นายนิยมไป ทั้งที่สิ่งปลูกสร้างนั้นมิได้ปลูกสร้างอยู่บนโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ แปลงเดียวทั้งหมด ถ้าเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะใช้ความระมัดระวังในการตรวจสอบมากกว่านี้ก็จะพบว่าสิ่งปลูกสร้างบางส่วนตั้งอยู่บนที่ดินแปลงอื่นที่มีการจำนอง ซึ่งเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมทราบอยู่แล้วจากการที่นายนิยมได้ยื่นสำเนาโฉนดที่ดินที่แสดงให้เห็นว่าที่ดินเหล่านั้นมีการจำนอง ซึ่งจำนองดังกล่าวย่อมครอบไปถึงทรัพย์ทั้งปวงอันติดพันอยู่กับทรัพย์สินที่จำนอง ตามมาตรา ๗๑๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับจำนองมารับชำระหนี้หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ดังที่กล่าวมาแล้วด้วย ดังนั้น การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้จ่ายเงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวให้แก่นายนิยม ย่อมเป็นการกระทำที่มิได้ใช้ความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ จึงเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อ และโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายไม่ได้รับชำระหนี้จากเงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างจำนวน ๓,๗๒๒,๖๗๙.๘๖ บาท

ด้วยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมาข้างต้น การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ จำนวน ๓,๐๕๐,๐๐๐ บาท และเงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ เลขที่ ๑๐๘๗๐ และเลขที่ ๑๔๐๗๗ จำนวน ๓,๗๒๒,๖๗๙.๘๖ บาท ให้แก่นายนิยม รวมเป็นเงินจำนวน ๖,๗๗๒,๖๗๙.๘๖ บาท จึงเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อ และโดยไม่ถูกต้อง

/ตามกฎหมาย...

www.yotathai.com

ตามกฎหมาย ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีที่ไม่ได้รับชำระหนี้หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน ซึ่งเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่า นายนิยมเป็นผู้กระทำทุจริตโดยตรง เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้รู้เห็นหรือร่วมกระทำผิดด้วย ผู้ฟ้องคดีชอบที่จะฟ้องนายนิยมในความผิดฐานละเมิด นั้น ไม่อาจรับฟังได้

สำหรับประเด็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่นั้น พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการเบิกจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ จำนวน ๓,๐๕๐,๐๐๐ บาท และเงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ เลขที่ ๑๐๘๗๐ และเลขที่ ๑๕๐๗๗ จำนวน ๓,๗๒๒,๖๗๙.๘๖ บาท ซึ่งฝากไว้กับธนาคารออมสินให้แก่นายนิยมเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยมิได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้รับจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวมารับชำระหนี้หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี จึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยที่การกระทำละเมิดนี้เป็นการกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจเกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมาย จึงย่อมมีความหมายอยู่ในตัวว่าเป็นการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดต้องรับผิดต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดนั้น และผู้เสียหายต้องฟ้องหน่วยงานของรัฐนั้นโดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่เนื่องจากตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ กำหนดว่า ถ้าคู่กรณียังมีปัญหาโต้แย้งกันอยู่ ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่วางเงินค่าทดแทนไว้ต่อศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์หรือฝากไว้กับธนาคารออมสิน และมีหนังสือแจ้งให้คู่กรณีฟ้องคดีต่อศาลเท่านั้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจฟ้องเรียกเงินค่าทดแทนดังกล่าวเป็นค่าเสียหายได้โดยตรงจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ให้การว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับเงินจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แล้ว ในส่วนที่เป็นเงินค่าทดแทนเพิ่มจากการอุทธรณ์เงินค่าทดแทนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๕๒ และค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินแปลงดังกล่าว รวมเป็นเงิน ๒,๗๙๘,๗๐๕.๒๓ บาท และผู้ฟ้องคดีได้ฟ้องบังคับจำนองที่ดินแปลงนี้ซึ่งคงเหลือเนื้อที่ ๑ ไร่ ๙๕ ตารางวา การบังคับจำนองอาจได้เงินเพียงพอชำระหนี้ ซึ่งผู้ฟ้องคดีก็ได้ยื่นคำแถลงต่อศาลปกครองชั้นต้นว่า

/เจ้าพนักงาน...

www.yotathai.com

เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๖๔๒ แล้ว แต่ยังไม่ได้ประกาศขายทอดตลาด (ในขณะนั้น) ดังนั้น หากผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ตนในฐานะเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในคดีแพ่ง มีสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้จากเงินค่าทดแทนดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีชอบที่จะขอให้ศาลจังหวัดชลบุรี ออกหมายยึดหรืออายัดเงินจำนวนดังกล่าวได้ ศาลปกครองสูงสุดจึงเห็นพ้องด้วยที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นำเงินค่าทดแทนจำนวน ๖,๗๗๒,๖๗๙.๘๖ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารออมสินตามที่ธนาคารออมสินประกาศกำหนดในแต่ละช่วงเวลานับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๔ ถึงวันฟ้องไปฝากไว้กับธนาคารออมสิน เพื่อจ่ายให้แก่คู่กรณีผู้มีสิทธิต่อไป และคืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดแก่ผู้ฟ้องคดี

พิพากษายืน

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์
รองประธานศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายพีระพล เชาวน์ศิริ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายธงชัย ลำดับวงศ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

พลเอก นิยม ศันสนาคม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายอำพล สิงหโกวินท์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายไชยเดช ตันติเวสส

/มีบันทึกประธานศาลปกครองสูงสุด
กรณีตุลาการศาลปกครองมีเหตุจำเป็น
ไม่สามารถลงลายมือชื่อได้

วันที่อ่าน ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๘
ธนวรรณ : ผู้พิมพ์
นิพนธ์ : ผู้ตรวจ

www.yotathai.com

◯ คำสั่ง

(ต. ๒๑)

การยื่นคำร้องให้ชอบใช้
ต้องยื่นต่อศาลไทยตามสถานที่
ซึ่งกฎหมายได้กำหนดไว้
โดยชอบตามกฎหมาย

คำร้องที่ ๓๕๐/๒๕๔๙
คำสั่งที่ ๕๗๓/๒๕๔๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

ระหว่าง
- นายประยูร คุณอุดม — ผู้ฟ้องคดี
- กรมการปกครอง — ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๖/๒๕๔๙ หมายเลขแดงที่ ๙๙/๒๕๔๙ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองนครราชสีมา)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องว่า เดิมผู้ฟ้องคดีรับราชการในตำแหน่งปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง ๕) อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ผู้ฟ้องคดีได้ขอลาออกจากราชการ เนื่องจากป่วยเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง จากนั้นผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องขอกลับเข้ารับราชการใหม่ใน ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ภายหลังการยื่นคำร้องดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีได้ติดตามผลการพิจารณาตลอดมา จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๖

/ผู้ว่าราชการ...

www.yotathai.com

ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิได้มีหนังสือจังหวัดชัยภูมิ ที่ ชย ๐๐๑๗.๑/๑๐๗๒๐ ถึงอธิบดีกรมการปกครองว่า ตามที่จังหวัดชัยภูมิได้ส่งเรื่องคำร้องขอกลับเข้ารับราชการของผู้ฟ้องคดีให้กรมการปกครองพิจารณานั้น จังหวัดยังไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาแต่อย่างใด แต่ได้เคยประสานมายังกรมการปกครองแล้วได้รับแจ้งว่า คำร้องของผู้ฟ้องคดีจะหมดอายุความเมื่อครบ ๑ ปี หากผู้ฟ้องคดียังมีความประสงค์ที่จะเข้ารับราชการ ก็ให้ดำเนินการยื่นคำร้องใหม่ ซึ่งบัดนี้ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องขอกลับเข้ารับราชการอีกครั้งหนึ่งแล้ว จึงขอให้กรมการปกครองพิจารณาดำเนินการต่อไป ต่อมาอธิบดีกรมการปกครองได้มีหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๒๑/๙๗๔๑ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การบรรจุกลับเข้ารับราชการ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิว่า ผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถบรรจุและแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการได้ เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑ ที่ไม่ให้เพิ่มอัตราใหม่ และให้ยุบเลิกตำแหน่งทดแทนตำแหน่งที่เกษียณอายุราชการในแต่ละปีงบประมาณ จำนวนร้อยละ ๘๐ ของจำนวนอัตรากำลังข้าราชการที่เกษียณอายุราชการ ที่เหลืออีกร้อยละ ๒๐ ให้จัดสรรให้กับส่วนราชการต่างๆ ตามความจำเป็น ส่งผลให้ในแต่ละปีผู้ถูกฟ้องคดีต้องยุบเลิกตำแหน่งเป็นจำนวนมาก จึงไม่มีตำแหน่งว่างที่สามารถบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการได้ หลังจากนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิได้มีหนังสือจังหวัดชัยภูมิ ที่ ชย ๐๐๑๗.๑/๑๖๖๓๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๗ เรื่อง การบรรจุกลับเข้ารับราชการ ถึงผู้ฟ้องคดีโดยแจ้งว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้พิจารณาแล้วเห็นควรไม่บรรจุผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการ ทั้งนี้การพิจารณาคำร้องขอบรรจุกลับเข้ารับราชการของผู้ที่ออกจากราชการไปแล้วและขอกลับเข้ารับราชการตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้นเป็นดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่พิจารณาคำร้องขอบรรจุกลับเข้ารับราชการของผู้ฟ้องคดีตามระเบียบกฎหมายทั้งที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีเสียสิทธิ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๘ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ต่อมาอธิบดีกรมการปกครองได้มีหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๓/๒๑๐๑๕ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๘ เรื่อง ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีต้องรับผิดในผลละเมิด ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิโดยให้แจ้งต่อผู้ฟ้องคดีว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้นำคำร้องขอกลับเข้ารับราชการของ

/ผู้ฟ้องคดี...

www.yotathai.com

ผู้ฟ้องคดีขึ้นพิจารณาแล้ว โดยพิจารณาไม่บรรจุผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการตามที่ร้องขอ จึงหาใช่กรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่นำคำร้องขอกลับเข้ารับราชการของผู้ฟ้องคดีมาพิจารณาตามที่กล่าวอ้างแต่อย่างใด จึงหาอาจทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย และกรณีนี้มิใช่กรณีที่เจ้าหน้าที่สังกัดกรมการปกครองกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี อันจะทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจยื่นคำร้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้พิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี ซึ่งอาจได้รับเป็นค่าจ้างประจำเดือนถึงวันที่ยื่นฟ้องเป็นเงิน ๑,๐๗๐,๐๐๐ บาท

๒. ให้พิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีที่ต้องเสื่อมเสียชื่อเสียง ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ศาลปกครองชั้นต้นได้สวนผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๙ ได้ความว่า ผู้ฟ้องคดีได้ลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๓ ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้ยื่นเรื่องขอกลับเข้ารับราชการเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ และได้รับแจ้งจากผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ ตามหนังสือ ที่ ชย ๐๐๑๗.๑/๑๓๕๖๖ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๖ พร้อมแนบหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ มท ๐๓๐๒.๑/๙๗๔ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีตำแหน่งว่างที่สามารถจะบรรจุและแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเข้ารับราชการได้ เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑ ที่ไม่ให้เพิ่มอัตราใหม่และให้ยุบเลิกตำแหน่งทดแทนตำแหน่งที่เกษียณอายุราชการในแต่ละปีงบประมาณ ซึ่งผู้ฟ้องคดีไม่ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวและได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองนครราชสีมาเมื่อปี ๒๕๔๖ ศาลมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๖ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีมิได้อุทธรณ์คำสั่งก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาลจึงเป็นกรณีที่มิได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้ หลังจากนั้น ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๗ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ โดยขอความอนุเคราะห์ให้พิจารณาแก้ไขความเดือดร้อนและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ จังหวัดชัยภูมิจึงได้มีหนังสือ ที่ ชย ๐๐๑๗.๑/๑๖๖๓๑

/ลงวันที่...

www.yotathai.com

ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๗ ถึงผู้ฟ้องคดีแจ้งว่า ผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งว่าการพิจารณาคำร้องขอบรรจุกลับเข้ารับราชการของผู้ที่ออกจากราชการไปแล้วและขอกลับเข้ารับราชการตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการในการใช้ดุลพินิจ ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีได้พิจารณาไม่บรรจุผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการแล้ว ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมการปกครอง ฉบับลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๘ ให้พิจารณาทบทวนคำสั่งการขอกลับเข้ารับราชการ และหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๘ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีต้องรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้นำคำขอกลับเข้ารับราชการของผู้ฟ้องคดีมาพิจารณาตามขั้นตอนของระเบียบกฎหมาย ซึ่งอธิบดีกรมการปกครองได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๐๗.๓/๒๑๐๑๕ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๘ เรื่อง ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีต้องรับผิดในผลแห่งละเมิดถึงผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้พิจารณาไม่บรรจุผู้ฟ้องคดีให้กลับเข้ารับราชการแล้ว จึงหาอาจทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายตามข้อกล่าวอ้างแต่อย่างใด และหาใช่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่สังกัดผู้ถูกฟ้องคดีกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีอันจะทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับหนังสือดังกล่าวของอธิบดีกรมการปกครอง จึงขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินและค่าสินไหมทดแทนเป็นเงินจำนวน ๑๑,๗๐๐,๐๐๐ บาท

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงในคดีนี้รับฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอกลับเข้ารับราชการตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ ต่อมาผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิได้มีหนังสือจังหวัดชัยภูมิ ที่ ชย ๐๐๑๗.๑/๑๓๕๖๖ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๖ พร้อมแนบหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ มท ๐๓๐๒.๑/๙๗๔๑ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ แจ้งว่า ผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถบรรจุและแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเข้ารับราชการได้โดยให้เหตุผลว่า ผู้ถูกฟ้องคดีต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑ ที่ไม่ให้เพิ่มอัตราใหม่และให้ยุบเลิกตำแหน่งทดแทนตำแหน่งที่เกษียณอายุราชการ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่นำคำร้องขอบรรจุกลับเข้ารับราชการพิจารณาตามขั้นตอนของระเบียบและกฎหมายเป็นเหตุ

/ให้ผู้ฟ้องคดี...

www.yotathai.com

ให้ผู้ฟ้องคดีเสียสิทธิ ซึ่งผู้ฟ้องคดีไม่ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่ได้นำคดีมาฟ้องศาลปกครองนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ และศาลมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๒/๒๕๔๖ หมายเลขแดงที่ ๓๔๒/๒๕๔๖ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายตามที่กฎหมายกำหนด ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๘ ถึงอธิบดีกรมการปกครองขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีต้องรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ หลังจากนั้นอธิบดีกรมการปกครองได้มีหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗/๒๑๐๑๕ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๘ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ ความสรุปได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้พิจารณาไม่รับบรรจุผู้ฟ้องคดีให้กลับเข้ารับราชการแล้ว จึงหาอาจทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายตามข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด และในกรณีนี้หาใช่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่สังกัดผู้ถูกฟ้องคดีกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี อันจะทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่สามารถยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอได้ กรณีจึงมีลักษณะเป็นคดีพิพาทตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งจะต้องยื่นฟ้องภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๖ แต่ได้นำคดีมาฟ้องศาลขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในมูลละเมิด โดยส่งคำฟ้องทางไปรษณีย์ลงทะเบียนเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๙ อันเป็นการยื่นคำฟ้องที่ล่วงเลยกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดี ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และการฟ้องคดีนี้ไม่เข้าลักษณะเป็นการฟ้องคดีเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะหรือสถานะของบุคคลซึ่งจะยื่นฟ้องเมื่อใดก็ได้ ประกอบกับการรับคำฟ้องไว้พิจารณาไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่นตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๘ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับผิดทางละเมิดตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่เป็นเหตุให้ระยะเวลาการฟ้องคดีในเรื่องนี้ขยายออกไปซึ่งจะทำให้ผู้ฟ้องคดี

/มีสิทธิฟ้องคดี...

www.yotathai.com

มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้แต่อย่างใด ศาลปกครองชั้นต้นจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ความว่า คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาของศาลปกครองชั้นต้นคลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย เนื่องจากคดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรจากการที่ผู้ฟ้องคดีเคยมีคำร้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีบรรจุผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ติดตามผลการพิจารณาตลอดมาเป็นระยะๆ ต่อมาจังหวัดชัยภูมิได้มีหนังสือ ที่ ชย ๐๐๑๗.๑/๑๐๗๒๐ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๖ ถึงอธิบดีกรมการปกครอง เพื่อติดตามเรื่องของผู้ฟ้องคดีและแจ้งว่าผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องขอกลับเข้ารับราชการใหม่อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการพิจารณาคำร้องขอของผู้ฟ้องคดีต่อไป ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๒.๑/๙๗๔๑ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ เรื่องการบรรจุกลับเข้ารับราชการของผู้ฟ้องคดีว่า ผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถบรรจุและแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑ ต่อมาจังหวัดชัยภูมิได้มีหนังสือที่ ชย ๐๐๑๗.๑/๑๖๖๓๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๗ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่าผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาคำร้องของผู้ฟ้องคดีแล้วเห็นว่าการพิจารณาขอบรรจุกลับเข้ารับราชการของผู้ออกจากราชการนั้นเป็นอำนาจดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการ พร้อมกับยืนยันว่าได้พิจารณาแล้วไม่สามารถบรรจุผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการได้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า เมื่อพิจารณาจากหนังสือฉบับดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดี จะเห็นได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดียืนยันว่าได้พิจารณาคำร้องของผู้ฟ้องคดีเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่หากพิจารณาหนังสือจังหวัดชัยภูมิ ที่ ๐๐๑๘.๑/๓๒๘ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๐ ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องได้รับคำร้องของผู้ฟ้องคดีในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น จึงเป็นไปไม่ได้ที่ผู้ฟ้องคดีจะพิจารณาคำร้องของผู้ฟ้องคดีในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนหนังสือที่ มท ๐๓๐๒.๑/๙๗๔๑ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ที่ปฏิเสธไม่รับผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการ นั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่ใช่คำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นแต่เพียงการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑

/เท่านั้น...

www.yotathai.com

เท่านั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า การที่เจ้าหน้าที่ในสังกัดผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาคำขอกลับเข้ารับราชการที่ผู้ฟ้องคดียื่นต่อผู้ถูกฟ้องคดีเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิล่าช้าเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีเสียสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาบรรจุและแต่งตั้งให้กลับเข้ารับราชการเนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑ ไม่ให้มีการเพิ่มอัตราใหม่และให้ยุบเลิกตำแหน่งทดแทนตำแหน่งที่เกษียณอายุราชการในแต่ละปีงบประมาณร้อยละ ๘๐ ของจำนวนอัตรากำลังข้าราชการที่เกษียณอายุราชการ ที่เหลืออีกร้อยละ ๒๐ ให้จัดสรรให้แก่ส่วนราชการต่างๆ ตามความจำเป็น ขอให้ศาลพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นค่าจ้างประจำเดือนซึ่งผู้ฟ้องคดีอาจได้รับจำนวน ๑,๐๗๐,๐๐๐ บาท และค่าเสื่อมเสียชื่อเสียงความก้าวหน้าในอาชีพการงานจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งของศาลปกครองตามนัยมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่โดยที่มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน บัญญัติว่า การฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่นหรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี กรณีจึงมีปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่าผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องคดีนี้ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกในการปฏิบัติหน้าที่ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

/บัญญัติให้...

www.yotathai.com

บัญญัติให้ผู้เสียหายใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนได้สองทาง กล่าวคือ ผู้เสียหายอาจฟ้องต่อศาลขอให้พิพากษาให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดอยู่ในสังกัดหรือกระทรวงการคลังในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี หรืออีกนัยหนึ่งภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิดทางหนึ่ง กับผู้เสียหายอาจยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดอยู่ในสังกัดหรือกระทรวงการคลังในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ตนอีกทางหนึ่ง ในกรณีที่ผู้เสียหายยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตนนั้น มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องออกใบรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐานและพิจารณาคำขอให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้นจะต้องรายงานปัญหาและอุปสรรคให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือกำกับหรือควบคุมดูแลหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นทราบและขออนุมัติขยายระยะเวลาออกไปได้ แต่รัฐมนตรีดังกล่าวจะพิจารณาอนุมัติให้ขยายระยะเวลาให้อีกได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน เมื่อหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเช่นใดแล้ว หากผู้เสียหายยังไม่พอใจผลการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐ ผู้เสียหายมีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ควรได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย เมื่อได้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นแล้ว มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติให้ถือว่าสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ในคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองเป็นสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองและมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้ถือว่าสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ในคดีที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองเป็นสิทธิฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม แม้กฎหมายจะมิได้บัญญัติไว้อย่างชัดแจ้งว่าผู้เสียหายจะต้องยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตนภายในระยะเวลาใด แต่ก็เป็นที่เห็นได้จากเหตุผลของเรื่อง

/ว่าผู้เสียหาย...

www.yotathai.com

ว่าผู้เสียหายต้องยื่นขอต่อหน่วยงานของรัฐภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิดเช่นเดียวกับการฟ้องคดีต่อศาล ในกรณีที่ผู้เสียหายยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตนเมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว แม้หน่วยงานของรัฐจะพิจารณาคำขอนั้น ผู้เสียหายซึ่งไม่พอใจผลการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐก็หามีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามมาตรา ๑๑ ประกอบกับมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้อีกไม่ กรณีเช่นนี้ต้องถือว่าเป็นการใช้สิทธิฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว

ข้อเท็จจริงปรากฏตามคำฟ้องและการไต่สวนผู้ฟ้องคดีของศาลปกครองชั้นต้นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๐๒.๑/๙๗๔๑ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิแจ้งว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถบรรจุและแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเข้ารับราชการได้เพราะต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑ ที่ไม่ให้มีการเพิ่มอัตราใหม่และให้ยุบเลิกตำแหน่งทดแทนตำแหน่งที่เกษียณอายุราชการในแต่ละปีงบประมาณร้อยละ ๘๐ ของจำนวนอัตรากำลังข้าราชการที่เกษียณอายุราชการ ที่เหลืออีกร้อยละ ๒๐ ให้จัดสรรให้แก่ส่วนราชการต่างๆ ตามความจำเป็น และผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิได้มีหนังสือ ที่ ชย ๐๐๑๗.๑/๑๓๕๖๖ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๖ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบถึงการที่ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิเสธคำขอกลับเข้ารับราชการของผู้ฟ้องคดีพร้อมทั้งแนบหนังสือดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีไปด้วย ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๒/๒๕๔๖ ของศาลปกครองชั้นต้น กรณีจึงเชื่อได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่าผู้ฟ้องคดีได้รู้ถึงการที่เจ้าหน้าที่ในสังกัดผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาคำขอกลับเข้ารับราชการของตนล่าช้าอันเป็นการกระทำละเมิดตนในการปฏิบัติหน้าที่และรู้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ตนในวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ เป็นอย่างช้า ผู้ฟ้องคดีจึงต้องฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้นขอให้พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตนหรือยื่นคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตนภายในหนึ่งปีนับแต่วันดังกล่าว คือภายในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๗ แต่ผู้ฟ้องคดีก็หาได้ดำเนินการเช่นว่านี้

/ภายใน...

www.yotathai.com

ภายในระยะเวลาดังกล่าวไม่ ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๘ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีขอให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตน และเมื่อได้ทราบว่าผู้ถูกฟ้องคดีปฏิเสธไม่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้ตามหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ มท ๐๓๐๗/๒๑๐๑๕ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๘ ที่มีถึงผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองชั้นต้นทางไปรษณีย์ลงทะเบียนโดยส่งคำฟ้องแก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๙ จึงเป็นการฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความนั้น ชอบแล้ว

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

นายวรพจน์ วิศรุตพิชญ์ ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายดำริ วัฒนสิงหะ
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายปรีชา ชวลิตธำรง
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายจรูญ อินทจาร
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

วันที่อ่าน ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙
ปาริชาต์ : ผู้พิมพ์
ภัคพล : ผู้ตรวจ

www.yotathai.com

คำสั่ง (ค. ๒๑)

คำร้องที่ ๓๕๒/๒๕๕๑
คำสั่งที่ ๕๙๑/๒๕๕๑

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ระหว่าง
- องค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล ผู้ฟ้องคดี
- นายเจริญ มูลเค้า ที่ ๑
- จ่าสิบตำรวจ จรัญ มูลเค้า ที่ ๒
- นางสาวรุ้ง มูลเค้า ที่ ๓
- นางสาวจุฑารัตน์ มูลเค้า ที่ ๔ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขดำที่ ๘๖/๒๕๕๑ หมายเลขแดงที่ ๙๑/๒๕๕๑ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองเชียงใหม่)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ขณะที่นายจำลอง มูลเค้า ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล นายจำลองได้มีคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล ที่ ๑๐/๒๕๔๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษและคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

/สำหรับ...

www.yotathai.com

สำหรับการจัดซื้อที่ดินจำนวน ๕ ไร่ เพื่อสร้างสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล โดยนายจำลองเป็นหนึ่งในคณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษดังกล่าว ต่อมา นายรัตน์ กาดคำสุข ผู้ขาย ได้ทำหนังสือสัญญาขายที่ดินเฉพาะส่วน ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ กับผู้ฟ้องคดี โดยนายจำลอง ผู้ซื้อ โดยตกลงขายที่ดิน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๓๙๗ เลขที่ดิน ๙๔ ตำบลชัยจุมพล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน ๒,๐๐๐ ส่วน ในจำนวน ๓,๕๕๑ ส่วนของเนื้อที่ทั้งหมด คิดเป็นเนื้อที่จำนวน ๕ ไร่ ในราคา ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ผู้ใช้นามแฝงว่า "ประชาชนชาวบ้านตำบลชัยจุมพล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์" ได้มีหนังสือลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๒ ร้องเรียนต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๙ ว่า ราคาซื้อขายที่ดินดังกล่าวสูงกว่าการซื้อขายกันโดยทั่วไป สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๙ จึงได้ดำเนินการตรวจสอบสืบสวนและได้มีหนังสือ ลับมาก ที่ ตผ ๐๐๓๗ ลป/๒๖๗ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล แจ้งมติของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการประชุมครั้งที่ ๓๐/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๙ โดยในส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดนั้น ได้มีมติให้ดำเนินการเรียกร้องค่าเสียหายเพื่อการละเมิดจากการซื้อขายที่ดินที่มีราคาสูงกว่าที่ควร จำนวน ๘๒๖,๐๐๐ บาท จากนายรัตน์และคณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ เนื่องจากในขณะที่มีการซื้อขายที่ดิน นายรัตน์ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลใช้อำนาจหน้าที่ในฐานะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลนำหนังสือรับรองราคาประเมินที่ดินที่สำนักงานที่ดินอำเภอลับแลรับรองข้อความอันเป็นเท็จ กล่าวคือ แสดงตำแหน่งที่ตั้งของที่ดินผิดไปจากข้อเท็จจริง ซึ่งทำให้ราคาที่ดินสูงกว่าความเป็นจริง เป็นเอกสารประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษเพื่อให้หลงเชื่อว่าราคาที่นายรัตน์เสนอขายใกล้เคียงกับราคาประเมินของสำนักงานที่ดินอำเภอลับแล นายรัตน์จึงทราบอยู่แล้วว่าการจัดซื้อที่ดินดังกล่าวเป็นการจัดซื้อโดยมิชอบ แต่มิได้รายงานให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลทราบ จึงน่าจะเข้าข่ายเป็นพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ สำหรับคณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ ขณะที่มีการซื้อขายที่ดินก็ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลเช่นเดียวกัน มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารกิจการของผู้ฟ้องคดีและมีหน้าที่ดำเนินการจัดซื้อที่ดินให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ซึ่งต้องรู้กฎหมายระเบียบแบบแผนของทางราชการ

ศาลปกครองสูงสุด
18 ส.ค. 2551
ศาลปกครองสูงสุด

/เป็นอย่างดี...

www.yotathai.com

เป็นอย่างดี แต่กลับดำเนินการจัดซื้อที่ดินโดยรายงานตำแหน่งที่ตั้งของที่ดินผิดไปจากข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าราคาที่ดินที่จัดซื้อมีราคาใกล้เคียงกับราคาประเมินของทางราชการ ทำให้ต้องจัดซื้อที่ดินในราคาที่สูงกว่าราคาประเมินของทางราชการ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลจึงมีคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล ลับ ที่ ๔๓/๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงทางละเมิด ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ โดยคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงทางละเมิดได้มีบันทึกข้อความ ลับมาก ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล รายงานผลการพิจารณาจำนวนเงินค่าเสียหายที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิด โดยในส่วนของนายจำลองต้องรับผิดชดใช้เป็นเงินจำนวน ๓๐๒,๘๑๑.๖๐ บาท ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลมีความเห็นให้ดำเนินการตามกฎหมายและคดีต่อไป โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลได้มีหนังสือที่ อด ๗๒๐๐๑/๑๗ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๐ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รายงานผลการพิจารณาของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงทางละเมิดและความเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล ต่อมา กระทรวงการคลังโดยรองอธิบดีปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง ได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๖.๓/๑๘๖๒๑ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล แจ้งผลการพิจารณาความรับผิดทางละเมิด โดยในส่วนของนายจำลองเห็นควรให้รับผิดในอัตราร้อยละ ๕๐ ของค่าเสียหายจำนวน ๘๒๖,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงิน ๔๑๓,๐๐๐ บาท แต่เนื่องจากนายจำลองได้ถึงแก่ความตายแล้ว จึงขอให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการเรียกให้ทายาทของนายจำลองชดใช้ค่าเสียหายภายในกำหนดอายุความมรดก นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลจึงมีหนังสือ ที่ อด ๗๒๐๐๑/๐๔๘ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ ที่ อด ๗๒๐๐๑/๐๕๗ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ ที่ อด ๗๒๐๐๑/๐๕๖ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ และที่ อด ๗๒๐๐๑/๐๕๙ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ตามลำดับในฐานะทายาทโดยธรรมของนายจำลอง แจ้งให้นำทรัพย์สินจากกองมรดกของนายจำลองมาชำระเป็นค่าสินไหมทดแทนต่อผู้ฟ้องคดีภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากเพิกเฉยไม่ดำเนินการภายในกำหนดระยะเวลาผู้ฟ้องคดีจำเป็นต้องดำเนินการตามกฎหมายต่อไป ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ได้รับหนังสือดังกล่าวแล้ว

ศาลปกครองสูงสุด
18 ส.ค. 2551
ศาลปกครองสูงสุด

/แต่เพิกเฉย...

www.yotathai.com

แต่เพิกเฉยไม่ยอมชำระค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีเพิ่งจะรู้ว่านายจำ
กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี และผู้ฟ้องคดีมีสิทธิเรียกร้องให้นายจำลองชดใช้ค่าเสียหา
จากการละเมิดเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีโดยนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลชัยจุมพลได้รับรายงานผลการพิจารณาเรื่องการจัดซื้อที่ดินจากคณะกรรมการ
สอบสวนข้อเท็จจริงทางละเมิด อย่างไรก็ตาม แม้ปรากฏข้อเท็จจริงว่านายจำลองได้ถึง
แก่ความตายเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ และมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม แห่งประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๙๓/๒๗ แห่งประมวล
กฎหมายนี้ ถ้าสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้อันมีต่อเจ้ามรดกมีกำหนดอายุความยาวกว่าหนึ่งปี
มิให้เจ้าหนี้นั้นฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้หรือควรรู้ถึงความตายของ
เจ้ามรดก ก็ตาม แต่คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๔๓๐/๒๕๔๗ ได้วินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานว่า
กรณีที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม บัญญัติมิให้เจ้าหนี้
ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก
นั้น หมายถึงกรณีที่เจ้าหนี้ทราบแล้วว่าตนมีสิทธิเรียกร้องต่อเจ้ามรดกแม้อายุความ
ตามสิทธิเรียกร้องนั้นยาวกว่า ๑ ปี เจ้าหนี้ก็จะต้องฟ้องร้องภายใน ๑ ปีนับแต่เจ้าหนี้ได้รู้
หรือควรรู้ถึงความตายของเจ้ามรดก แต่ถ้าเจ้าหนี้ยังไม่ทราบว่าตนมีสิทธิเรียกร้องต่อ
เจ้ามรดกในขณะที่เจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก อายุความ ๑ ปีก็ยังไม่เริ่มนับ
เมื่อนายจำลองได้กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีโดยอาศัยตำแหน่งประธานกรรมการบริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของผู้ฟ้องคดี อันเป็นการ
แสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย โดยเป็นผู้ดำเนินการและเกี่ยวข้อง
ในทุกขั้นตอนตั้งแต่เริ่มจัดหาที่ดินเพื่อก่อสร้างโดยไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของ
ทางราชการ จัดให้ได้มาซึ่งราคาประเมินอันผิดไปจากความเป็นจริง ดำเนินการสรุป
รายละเอียดของที่ดินเพื่อขออนุมัติต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล และจัดซื้อ
ที่ดินในราคา ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งสูงเกินความเป็นจริง ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย
เป็นเงิน ๘๒๖,๐๐๐ บาท ซึ่งนายจำลองกระทำละเมิดดังกล่าวร่วมกับบุคคลอื่น นายจำลอง
ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามส่วนของตนเป็นเงิน ๔๑๓,๐๐๐ บาท แต่เนื่องจาก
นายจำลองได้ถึงแก่ความตายไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่
ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมที่รับทรัพย์มรดกของนายจำลองจึงต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ศาลปกครองสูงสุด
18 ส.ค. 2551
ศาลปกครองสูงสุด

/ดังกล่าว...

www.yotathai.com

ดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับแต่วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ อันเป็นวันที่นายจำลองกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีถึงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๑ อันเป็นวันฟ้องคดีนี้ เป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน ๗๕๗,๗๒๔.๗๗ บาท ให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจำนวน ๔๑๓,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี จากต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ จนถึงวันฟ้องคดีนี้ คิดเป็นเงินค่าดอกเบี้ยจำนวน ๓๔๔,๗๒๔.๗๗ บาท รวมเป็นเงินค่าสินไหมทดแทนทั้งสิ้นจำนวน ๗๕๗,๗๒๔.๗๗ บาท และชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีจากต้นเงิน ๔๑๓,๐๐๐ บาท นับจากวันถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเสร็จสิ้น

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ผู้ฟ้องคดีจะรู้ว่านายจำลองได้กระทำละเมิดในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๐ ภายหลังจากคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงทางละเมิดได้มีบันทึกข้อความรายงานสรุปจำนวนเงินค่าเสียหายที่นายจำลองต้องรับผิดให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลทราบ และเมื่อนับเวลาตั้งแต่วันดังกล่าวถึงวันยื่นฟ้องคดีต่อศาลในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๑ จะอยู่ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีก็ตาม แต่มูลเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้เกิดขึ้นเนื่องมาจากเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ในขณะที่นายจำลองดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลได้ทำสัญญาในฐานะผู้ซื้อแทนผู้ฟ้องคดี ซื้อที่ดินซึ่งมีราคาสูงเกินความเป็นจริงจากนายรัตน์เพื่อสร้างสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล จนเป็นเหตุให้มีการร้องเรียนไปยังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๙ และต่อมาผู้ฟ้องคดีได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงทางละเมิดเพื่อพิจารณาหาผู้รับผิด และได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ซึ่งเป็นทายาทผู้รับมรดกของนายจำลองชำระค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำละเมิดดังกล่าวเนื่องจากนายจำลองได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ แล้ว กรณีจึงถือว่า วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ เป็นวันที่เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ได้เกิดขึ้น การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๑ เพื่อขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ชดใช้ค่าเสียหายและดอกเบี้ยเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่เพิกเฉยไม่ชำระเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการยื่นฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดสิบปีนับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา

ศาลปกครองสูงสุด
18 ส.ค. 2551
ศาลปกครองสูงสุด

/คดีปกครอง...

www.yotathai.com

คดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และคดีนี้มิใช่เป็นคดีที่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณ หรือสถานะของบุคคล และไม่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่นตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ศาลจึงไม่อาจรับคำฟ้องไว้พิจารณาพิพากษาต่อไปได้ จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ให้คืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดแก่ผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ความว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงทางละเมิดเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เพื่อพิจารณาหาผู้รับผิดชอบกรณีจัดซื้อที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๙ และคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงทางละเมิดได้รายงานผลการพิจารณาสรุปความเสียหายที่ผู้กระทำละเมิดแต่ละคนต้องรับผิดให้ผู้ฟ้องคดีทราบเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเพิ่งรู้ว่านายจำลองกระทำละเมิดและจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนของผู้ฟ้องคดีที่จะเรียกจากนายจำลองเพิ่งเกิดขึ้นในวันดังกล่าวตามนัยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อันเป็นบทกฎหมายพิเศษโดยเฉพาะกรณี และมีอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากนายจำลองภายในกำหนดสองปีนับแต่ผู้ฟ้องคดีรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน คือ นับแต่วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ ซึ่งจะครบกำหนดอายุความใช้สิทธิเรียกร้องในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๒ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่านายจำลองได้ถึงแก่ความตายไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจออกคำสั่งและใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับนายจำลองได้ ตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ฟ้องคดีต้องใช้สิทธิเรียกร้องบังคับเอาจากกองมรดกของนายจำลองภายในกำหนดอายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น ตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่กล่าวมา จึงเห็นว่าการฟ้องคดีนี้ของผู้ฟ้องคดีเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากกองมรดกของนายจำลอง และหากพิจารณาพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษที่ใช้บังคับในคดีนี้ในมาตรา ๓ ประกอบกับมาตรา ๑๐ แล้ว จะเห็นว่าสิทธิ

/เรียกร้อง...

www.yotathai.com

เรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๐ นั้น ไม่ได้จำกัดสิทธิหรือระยะเวลาไว้ว่าหน่วยงานของรัฐจะต้องรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนหลังเกิดเหตุละเมิดในระยะเวลานานเท่าใด จึงจะไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน เพียงแต่กำหนดอายุความไว้สองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แม้กรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด ยังให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังอีกด้วย ทั้งนี้ ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าหน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเมื่อรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และมีสิทธิเรียกร้องได้ภายในกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่บัญญัติไว้เพื่อที่หน่วยงานของรัฐสามารถเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐได้โดยไม่มีกำหนดอายุความหรือระยะเวลาโดยคำนึงถึงความเป็นธรรมและประโยชน์ของรัฐเช่นเดียวกัน ดังนั้น เหตุการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่จะเกิดเมื่อใดจึงไม่ใช่สาระสำคัญที่จะนำมาพิจารณาในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน ตามนัยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ สาระสำคัญอยู่ที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และเมื่อรู้แล้วว่าจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในกำหนดอายุความสองปีตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีรู้ว่านายจำลองเป็นผู้กระทำละเมิดและจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนของผู้ฟ้องคดีที่จะเรียกร้องจากนายจำลองจึงเริ่มนับ และการฟ้องคดีนี้ของผู้ฟ้องคดีเป็นการฟ้องคดีโดยอาศัยสิทธิเรียกร้องดังกล่าว เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้คือการใช้สิทธิเรียกร้องให้นายจำลองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามที่ได้รับรายงานจากคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงทางละเมิดเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ แต่เมื่อนายจำลองถึงแก่ความตายไปแล้ว การใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากนายจำลองไม่อาจกระทำได้ ผู้ฟ้องคดีจึงใช้สิทธิเรียกร้อง

ศาลปกครองสูงสุด
18 ส.ค. 2551
ศาลปกครองสูงสุด

/ดังกล่าว...

www.yotathai.com

ดังกล่าวโดยวิธีการยื่นฟ้องกองมรดกของนายจำลองต่อศาลปกครองชั้นต้นเป็นคดีนี้ โดยที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่ได้บัญญัติอายุความในการฟ้องกองมรดกในกรณีใช้สิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๑๐ ไว้ จึงต้องนำหลักกฎหมายอายุความมรดกในมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในฐานะกฎหมายใกล้เคียงมาปรับใช้ ผู้ฟ้องคดีรู้เหตุละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ และเริ่มต้นนับวันที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีในคดีนี้ของผู้ฟ้องคดีใหม่ คือ การใช้สิทธิเรียกร้องของหน่วยงานของรัฐจากกองมรดกของเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และได้ยื่นฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๑ เป็นการฟ้องคดีโดยใช้สิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้เหตุแห่งการฟ้องคดี จึงเป็นการยื่นฟ้องภายในกำหนดตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว ดังนั้น การที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่าวันที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ได้เกิดขึ้น คือ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ที่นายจำลองกระทำละเมิดกระทำการทุจริตโดยซื้อที่ดินที่มีราคาสูงเกินความเป็นจริงทำให้ผู้ฟ้องคดีและทางราชการเสียหาย นั้น จึงยังน่าจะคลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในคดีนี้ ตามมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อันเป็นกฎหมายพิเศษ ประกอบการฟ้องคดีนี้ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๘๔๓๐/๒๕๔๗ วินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานว่ากรณีที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม บัญญัติมิให้เจ้าหนี้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้หรือควรรู้ถึงการตายของเจ้ามรดก นั้น หมายถึง เจ้าหนี้ทราบแล้วว่าตนมีสิทธิเรียกร้องต่อเจ้ามรดก แม้สิทธิเรียกร้องนั้นยาวกว่าหนึ่งปี เจ้าหนี้ก็จะต้องฟ้องร้องภายในหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้หรือควรรู้ถึงการตายของเจ้ามรดก แต่ถ้าเจ้าหนี้ยังไม่ทราบว่าตนมีสิทธิเรียกร้องต่อเจ้ามรดกในขณะที่เจ้าหนี้ได้รู้หรือควรรู้ถึงการตายของเจ้ามรดกอายุความหนึ่งปีก็ยังไม่เริ่มนับ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นพ้องด้วยกับคำวินิจฉัยของศาลปกครองชั้นต้นดังกล่าว จึงขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาและดำเนินกระบวนพิจารณาคดีนี้ตามกฎหมายต่อไป

ศาลปกครองสูงสุด
18 ส.ค. 2551
ศาลปกครองสูงสุด

/ศาลปกครอง...

www.yotathai.com

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องที่เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร โดยในการพิพากษาคดีดังกล่าวมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดคำบังคับ โดยสั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการ โดยจะกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขอื่น ๆ ไว้ด้วยก็ได้ และมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันบัญญัติว่า ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองหรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๙ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง และวรรคสองบัญญัติว่า ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำได้ต่อเมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้นหรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควรหรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด เมื่อคดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าเมื่อครั้งนายจำลองดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล และพวกจำนวน ๒ คน ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล นายจำลองและพวกดังกล่าวได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษเพื่อจัดซื้อที่ดินจำนวน ๕ ไร่ เพื่อสร้างสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล แต่นายจำลองและพวกกลับดำเนินการจัดซื้อที่ดินโดยรายงานตำแหน่งที่ตั้งของที่ดินผิดไปจากข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าราคาที่ดินที่จัดซื้อมีราคาใกล้เคียงกับราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของทางราชการ ทำให้ต้องจัดซื้อที่ดินในราคาที่สูงกว่าราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิ

ศาลปกครองสูงสุด
18 ส.ค. 2551
ศาลปกครองสูงสุด

/และนิติกรรม...

www.yotathai.com

และนิติกรรมของทางราชการ และเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ โดยนายจำลองจะต้องร่วมรับผิดในความเสียหายดังกล่าวด้วย อย่างไรก็ตาม นายจำลองได้ถึงแก่ความตายแล้ว เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในฐานะทายาทโดยธรรมของนายจำลอง แจ้งให้นำทรัพย์สินจากกองมรดกของนายจำลองมาชำระเป็นค่าสินไหมทดแทนภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่เพิกเฉย ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องต่อศาลปกครองขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนพร้อมดอกเบี้ย คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อนายจำลองและพวกได้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินเพื่อสร้างสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล โดยรายงานตำแหน่งที่ตั้งของที่ดินผิดไปจากข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าราคาที่ดินที่จัดซื้อมีราคาใกล้เคียงกับราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของทางราชการ ทำให้ต้องจัดซื้อที่ดินในราคาที่สูงกว่าราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของทางราชการ ผู้ฟ้องคดีย่อมเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องจากการกระทำของนายจำลอง และเนื่องจากนายจำลองได้ถึงแก่ความตายแล้วเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ดังนั้น การแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีได้รับนั้นจึงต้องมีคำบังคับของศาลตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ในฐานะทายาทโดยธรรมของนายจำลองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนพร้อมดอกเบี้ยแก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้มีสิทธิฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ต่อศาลปกครองตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน นอกจากนั้นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดที่นายจำลองซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่เรื่องนี้ไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายไว้โดยเฉพาะ ผู้ฟ้องคดีจึงอาจใช้สิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองได้โดยไม่จำต้องดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายก่อนแต่อย่างใด

ศาลปกครองสูงสุด
18 ส.ค. 2551
ศาลปกครองสูงสุด

/อย่างไรก็ตาม...

www.yotathai.com

อย่างไรก็ตาม การฟ้องคดีต่อศาลปกครองต้องยื่นฟ้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่เดิมมา มาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติไว้เป็นการทั่วไปว่า สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดนั้น ท่านว่าขาดอายุความเมื่อพ้นปีหนึ่งนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิด แม้ต่อมา มาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จะบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือมิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ก็ตาม สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ก็ตาม แต่บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษมีข้อความขัดหรือแย้งกับมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไปและมีผลเป็นการยกเว้นบทบัญญัติมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ก็เฉพาะแต่ในส่วนที่กำหนดให้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดขาดอายุความเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเท่านั้น หาได้มีข้อความขัดหรือแย้งกับมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมีผลเป็นการยกเลิกมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในส่วนที่กำหนดว่า สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดขาดอายุความเมื่อพ้นกำหนดสิบปีนับแต่วันทำละเมิดโดยปริยายแต่อย่างใดไม่ และแม้ต่อมามาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จะบัญญัติไว้เป็นการทั่วไปว่าการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุ

ศาลปกครองสูงสุด
18 ส.ค. 2551
ศาลปกครองสูงสุด

/แห่งการฟ้องคดี...

www.yotathai.com

แห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี หรืออีกนัยหนึ่ง ให้ยื่นฟ้องคดีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้รู้หรือควรรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิด แต่บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไปก็มิได้มีเจตนารมณ์ที่จะให้ยกเลิกมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษ ดังนั้น จึงต้องถือว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามนัยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ด้วยกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และเป็นหน่วยงานทางปกครองตามนัยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ด้วย ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยการกระทำของเจ้าหน้าที่ที่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐนั้น เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายออกกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่นหรือกระทำการอื่นใด หรือเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร หน่วยงานของรัฐที่เสียหายจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่โดยการอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทนภายในสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิด แต่ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนถึงแก่ความตาย ซึ่งเป็นเหตุให้ความรับผิดของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นในอันที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นทันทีที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นถึงแก่ความตาย หน่วยงานของรัฐที่เสียหายไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากทายาทของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นโดยการอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ออกคำสั่งให้ทายาทของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระค่าสินไหมทดแทนได้ หน่วยงานของรัฐที่เสียหายจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน

ศาลปกครองสูงสุด
18 ส.ค. 2551
ศาลปกครองสูงสุด

/จากทายาท...

www.yotathai.com

จากทายาทของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นโดยการฟ้องขอให้ศาลปกครองพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ทายาทของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระค่าสินไหมทดแทนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้าหน้าที่ผู้นั้น ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งบัญญัติว่า ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๙๓/๒๗ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้อันมีต่อเจ้ามรดกมีกำหนดอายุความยาวกว่าหนึ่งปี มิให้เจ้าหนี้นั้นฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก และเป็นความจริงว่ากรณีที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าวบัญญัติมิให้เจ้าหนี้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดกนั้น หมายถึงกรณีที่เจ้าหนี้ทราบแล้วว่าตนมีสิทธิเรียกร้องต่อเจ้ามรดก แม้อายุความตามสิทธิเรียกร้องนั้นยาวกว่าหนึ่งปี เจ้าหนี้ก็จะต้องฟ้องร้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่เจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก แต่ถ้าเจ้าหนี้ยังไม่ทราบว่าตนมีสิทธิเรียกร้องต่อเจ้ามรดกในขณะที่เจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก อายุความหนึ่งปีก็ยังไม่เริ่มนับ แต่เนื่องจากเป็นที่เห็นได้จากความในบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าวนั้นเองเห็นว่าบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าวมีเจตนารมณ์ที่จะให้ย่นอายุความใช้สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้อันมีต่อเจ้ามรดกที่มีกำหนดยาวกว่าหนึ่งปีให้เหลือเพียงหนึ่งปีนับแต่วันที่เจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก มิได้มีเจตนารมณ์ที่จะขยายอายุความใช้สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้อันมีต่อเจ้ามรดกให้ยาวออกไปเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใดก็ตาม หน่วยงานของรัฐที่เสียหายก็ไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากทายาทของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดตนเมื่อพ้นกำหนดสิบปีนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำละเมิดซึ่งเป็นอายุความที่ยาวที่สุดที่กฎหมายกำหนดให้ผู้เสียหายใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้ที่กระทำละเมิดตนได้

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายจำลอง มูลเค้า ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล ซึ่งเป็นผู้แทนของผู้ฟ้องคดีในความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกได้ทำสัญญาซื้อที่ดิน ตามน.ส. ๓ ก. เลขที่ ๓๙๗ เลขที่ดิน ๙๔ ตำบลชัยจุมพล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน ๒,๐๐๐ ส่วน ในจำนวน ๓,๔๔๑ ส่วนของเนื้อที่ทั้งหมด คิดเป็นจำนวน ๕ ไร่ กับนายรัตน์ กาดคำสุข แทนผู้ฟ้องคดีและในนามของผู้ฟ้องคดี เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ในราคา ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท สูงกว่าราคาประเมิน

ศาลปกครองสูงสุด
18 ส.ค. 2551
ศาลปกครองสูงสุด

/ทุนทรัพย์...

www.yotathai.com

ทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมมาก เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย กรณีจึงถือได้ว่า นายจำลองได้กระทำละเมิดผู้ฟ้องคดีในการปฏิบัติหน้าที่เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ และเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่านายจำลองถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ และผู้ฟ้องคดีโดยนายเยี่ยม แก้วสน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลได้รู้ถึงการที่นายจำลองได้กระทำละเมิดตนและนายจำลองจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นให้แก่ตนเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ การที่ผู้ฟ้องคดีได้นำคดีนี้มาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๑ ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ซึ่งเป็นทายาทของนายจำลองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดที่นายจำลองผู้ตายได้กระทำต่อตน จำนวน ๔๑๓,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีจากต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ จนถึงวันฟ้อง คิดเป็นเงินค่าดอกเบี้ยจำนวน ๓๔๔,๗๒๔.๗๗ บาท และชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีจากต้นเงิน ๔๑๓,๐๐๐ บาท นับจากวันถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่ผู้ฟ้องคดี แม้จะเป็นการยื่นฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของนายจำลองและรู้ว่าตนมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนต่อนายจำลอง แต่ก็เป็นการยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดสิบปีนับแต่วันที่นายจำลองได้กระทำละเมิดตนแล้ว

คำฟ้องของผู้ฟ้องคดีที่ยื่นต่อศาลปกครองชั้นต้นเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีแล้วดังกล่าว ข้อ ๓๐ วรรคสอง แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้ศาลมีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาและสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ เว้นแต่ศาลเห็นว่าคดีนั้นเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่นโดยศาลเห็นเองหรือคู่กรณีมีคำขอ ศาลจะรับไว้พิจารณาก็ได้ โดยการที่จะวินิจฉัยว่าการรับคดีที่ยื่นฟ้องเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาการฟ้องคดีที่กฎหมายกำหนดแล้วไว้พิจารณาจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือไม่ ต้องพิจารณาจากผลที่จะเกิดขึ้นจากคำพิพากษาคดีนั้นว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมโดยตรงและอย่างแท้จริงหรือไม่เป็นสำคัญ ส่วนเหตุจำเป็นอื่นนั้น แม้จะมิใช่เหตุสุดวิสัยตามนัยมาตรา ๘ ประกอบกับมาตรา ๑๙๓/๑๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ก็ย่อมหมายถึงเหตุที่เป็นอุปสรรคขัดขวางมิให้ผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นคำฟ้องได้ภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดได้เป็นสำคัญ เมื่อคำพิพากษาคดีนี้หากจะก่อให้เกิดประโยชน์ก็คงเป็นประโยชน์แก่

/ผู้ฟ้องคดี...

www.yotathai.com

ผู้ฟ้องคดีที่จะได้รับชดใช้หนี้ค่าสินไหมทดแทนตามจำนวนที่นายจำลองจะพึงต้องชำระจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ ซึ่งเป็นทายาทของนายจำลองเท่านั้น การรับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณาจึงไม่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมแต่อย่างใด นอกจากนั้น ยังไม่ปรากฏว่ามีเหตุใดๆ ที่เป็นอุปสรรคขัดขวางอย่างแท้จริง มิให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำฟ้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดได้ ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา และสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ รวมทั้งให้คืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงชอบแล้ว ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

นายวรพจน์ วิศรุตพิชญ์ ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายดำริ วัฒนสิงหะ
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายปรีชา ชวลิตธำรง
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายวิษณุ วรัญญู
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุด
18 ส.ค. 2551
ศาลปกครองสูงสุด

www.yotathai.com

พระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
พ.ศ. ๒๕๓๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๙
เป็นปีที่ ๕๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙"

มาตรา ๒[๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งที่กำหนดในกฎหมาย

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) รัฐสภาและคณะรัฐมนตรี

(๒) องค์กรที่ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะ

(๓) การพิจารณาของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีในงานทางนโยบายโดยตรง

(๔) การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์

---

[๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓/ตอนที่ ๖๐ ก/หน้า ๑/๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

www.yotathai.com

(๕) การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์และการสั่งการตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๖) การดำเนินงานเกี่ยวกับนโยบายการต่างประเทศ

(๗) การดำเนินงานเกี่ยวกับราชการทหารหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ทางยุทธการร่วมกับทหารในการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในประเทศ

(๘) การดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

(๙) การดำเนินกิจการขององค์การทางศาสนา

การยกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การดำเนินกิจการใดหรือกับหน่วยงานใดนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามข้อเสนอของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

"วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง" หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองหรือกฎ และรวมถึงการดำเนินการใด ๆ ในทางปกครองตามพระราชบัญญัตินี้

"การพิจารณาทางปกครอง" หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง

"คำสั่งทางปกครอง" หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

"กฎ" หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

"คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท" หมายความว่า คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่มีการจัดองค์กรและวิธีพิจารณาสำหรับการวินิจฉัยชี้ขาดสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย

"เจ้าหน้าที่" หมายความว่า บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐหรือไม่ก็ตาม

"คู่กรณี" หมายความว่า ผู้ยื่นคำขอหรือผู้คัดค้านคำขอ ผู้อยู่ในบังคับหรือจะอยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง และผู้ซึ่งได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครองเนื่องจากสิทธิของผู้นั้นจะถูกกระทบกระเทือนจากผลของคำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

www.yotathai.com

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง" ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคนเป็นกรรมการ

ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในทางนิติศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ รัฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือการบริหารราชการแผ่นดิน แต่ผู้นั้นต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๘ ให้กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๘ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ออกหรือเมื่อมีเหตุหนึ่งเหตุใดตามมาตรา ๗๖

มาตรา ๑๐ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาหาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ตามที่บุคคลดังกล่าวร้องขอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนด

(๓) มีหนังสือเรียกให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นใดมาชี้แจงหรือแสดงความเห็นประกอบการพิจารณาได้

(๔) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงหรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

www.yotathai.com

(๕) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสมแต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติราชการทางปกครองให้เป็นไปโดยมีความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๖) เรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

หมวด ๒
คำสั่งทางปกครอง

ส่วนที่ ๑
เจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๒ คำสั่งทางปกครองจะต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น

มาตรา ๑๓ เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

(๑) เป็นคู่กรณีเอง

(๒) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี

(๓) เป็นญาติของคู่กรณี คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของคู่กรณี

(๕) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างของคู่กรณี

(๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔ เมื่อมีกรณีตามมาตรา ๑๓ หรือคู่กรณีคัดค้านว่าเจ้าหน้าที่ผู้ใดเป็นบุคคลตามมาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นหยุดการพิจารณาเรื่องไว้ก่อน และแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งทราบ เพื่อที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวจะได้มีคำสั่งต่อไป

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการสั่งให้เจ้าหน้าที่อื่นเข้าปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ที่ถูกคัดค้านให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ เมื่อมีกรณีตามมาตรา ๑๓ หรือคู่กรณีคัดค้านว่ากรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองคณะใดมีลักษณะดังกล่าว ให้ประธานกรรมการเรียกประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเหตุคัดค้านนั้น ในการประชุมดังกล่าวกรรมการผู้ถูกคัดค้านเมื่อได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและตอบข้อซักถามแล้วต้องออกจากที่ประชุม

www.yotathai.com

ถ้าคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองคณะใดมีผู้ถูกคัดค้านในระหว่างที่กรรมการผู้ถูกคัดค้านต้องออกจากที่ประชุม ให้ถือว่าคณะกรรมการคณะนั้นประกอบด้วยกรรมการทุกคนที่ไม่ถูกคัดค้าน

ถ้าที่ประชุมมีมติให้กรรมการผู้ถูกคัดค้านปฏิบัติหน้าที่ต่อไปด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้าน ก็ให้กรรมการผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ มติดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับและให้เป็นที่สุด

การยื่นคำคัดค้านและการพิจารณาคำคัดค้านให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ ในกรณีมีเหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ถ้าผู้นั้นเห็นเองว่าตนมีกรณีดังกล่าว ให้ผู้นั้นหยุดการพิจารณาเรื่องไว้ก่อนและแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งหรือประธานกรรมการทราบ แล้วแต่กรณี

(๒) ถ้ามีคู่กรณีคัดค้านว่าผู้นั้นมีเหตุดังกล่าว หากผู้นั้นเห็นว่าตนไม่มีเหตุตามที่คัดค้านนั้น ผู้นั้นจะทำการพิจารณาเรื่องต่อไปก็ได้แต่ต้องแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งหรือประธานกรรมการทราบ แล้วแต่กรณี

(๓) ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองซึ่งผู้นั้นเป็นกรรมการอยู่มีคำสั่งหรือมีมติโดยไม่ชักช้า แล้วแต่กรณีว่าผู้นั้นมีอำนาจในการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นหรือไม่

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔ วรรคสอง และมาตรา ๑๕ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ การกระทำใด ๆ ของเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองที่ได้กระทำไปก่อนหยุดการพิจารณาตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ ย่อมไม่เสียไป เว้นแต่เจ้าหน้าที่ผู้เข้าปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ถูกคัดค้านหรือคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง แล้วแต่กรณี จะเห็นสมควรดำเนินการส่วนหนึ่งส่วนใดเสียใหม่ก็ได้

มาตรา ๑๘ บทบัญญัติมาตรา ๑๓ ถึงมาตรา ๑๖ ไม่ให้นำมาใช้บังคับกับกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน หากปล่อยให้ล่าช้าไปจะเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะหรือสิทธิของบุคคลจะเสียหายโดยไม่มีทางแก้ไขได้ หรือไม่มีเจ้าหน้าที่อื่นปฏิบัติหน้าที่แทนผู้นั้นได้

มาตรา ๑๙ ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่

www.yotathai.com

มาตรา ๒๐ ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่งตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ ให้หมายความรวมถึง ผู้ซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจกำกับหรือควบคุมดูแลสำหรับกรณีของเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาโดยตรง และนายกรัฐมนตรีสำหรับกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๒
คู่กรณี

มาตรา ๒๑ บุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือนิติบุคคล อาจเป็นคู่กรณีในการพิจารณาทางปกครองได้ตามขอบเขตที่สิทธิของตนถูกกระทบกระเทือนหรืออาจถูกกระทบกระเทือนโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้

มาตรา ๒๒ ผู้มีความสามารถกระทำการในกระบวนการพิจารณาทางปกครองได้จะต้องเป็น

(๑) ผู้ซึ่งบรรลุนิติภาวะ

(๒) ผู้ซึ่งมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีความสามารถกระทำการในเรื่องที่กำหนดได้ แม้ผู้นั้นจะยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือความสามารถถูกจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๓) นิติบุคคลหรือคณะบุคคลตามมาตรา ๒๑ โดยผู้แทนหรือตัวแทน แล้วแต่กรณี

(๔) ผู้ซึ่งมีประกาศของนายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้มีความสามารถกระทำการในเรื่องที่กำหนดได้ แม้ผู้นั้นจะยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือความสามารถถูกจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๒๓ ในการพิจารณาทางปกครองที่คู่กรณีต้องมาปรากฏตัวต่อหน้าเจ้าหน้าที่ คู่กรณีมีสิทธินำทนายความหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาในการพิจารณาทางปกครองได้

การใดที่ทนายความหรือที่ปรึกษาได้ทำลงต่อหน้าคู่กรณีให้ถือว่าเป็นการกระทำของคู่กรณี เว้นแต่คู่กรณีจะได้คัดค้านเสียแต่ในขณะนั้น

มาตรา ๒๔ คู่กรณีอาจมีหนังสือแต่งตั้งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กำหนดแทนตนในกระบวนการพิจารณาทางปกครองใด ๆ ได้ ในการนี้ เจ้าหน้าที่จะดำเนินกระบวนพิจารณาทางปกครองกับตัวคู่กรณีได้เฉพาะเมื่อเป็นเรื่องที่ผู้นั้นมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องทำการนั้นด้วยตนเองและต้องแจ้งให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้กระทำการแทนทราบด้วย

หากปรากฏว่าผู้ได้รับการแต่งตั้งให้กระทำการแทนผู้ใดไม่ทราบข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นเพียงพอหรือมีเหตุไม่ควรไว้วางใจในความสามารถของบุคคลดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้คู่กรณีทราบโดยไม่ชักช้า

www.yotathai.com

การแต่งตั้งให้กระทำการแทนไม่ถือว่าสิ้นสุดลงเพราะความตายของคู่กรณีหรือการที่ความสามารถหรือความเป็นผู้แทนของคู่กรณีเปลี่ยนแปลงไป เว้นแต่ผู้สืบสิทธิตามกฎหมายของคู่กรณีหรือคู่กรณีจะถอนการแต่งตั้งดังกล่าว

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่มีการยื่นคำขอโดยมีผู้ลงชื่อร่วมกันเกินห้าสิบคนหรือมีคู่กรณีเกินห้าสิบคนยื่นคำขอที่มีข้อความอย่างเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน ถ้าในคำขอมีการระบุให้บุคคลใดเป็นตัวแทนของบุคคลดังกล่าวหรือมีข้อความเป็นปริยายให้เข้าใจได้เช่นนั้น ให้ถือว่าผู้ที่ถูกระบุชื่อดังกล่าวเป็นตัวแทนร่วมของคู่กรณีเหล่านั้น

ในกรณีที่มีคู่กรณีเกินห้าสิบคนยื่นคำขอให้มีคำสั่งทางปกครองในเรื่องเดียวกัน โดยไม่มีการกำหนดให้บุคคลใดเป็นตัวแทนร่วมของตนตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ในเรื่องนั้นแต่งตั้งบุคคลที่คู่กรณีฝ่ายข้างมากเห็นชอบเป็นตัวแทนร่วมของบุคคลดังกล่าว ในกรณีนี้ให้นำมาตรา ๒๔ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ตัวแทนร่วมตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองต้องเป็นบุคคลธรรมดา

คู่กรณีจะบอกเลิกการให้ตัวแทนร่วมดำเนินการแทนตนเมื่อใดก็ได้แต่ต้องมีหนังสือแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบและดำเนินการใด ๆ ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองต่อไปด้วยตนเอง

ตัวแทนร่วมจะบอกเลิกการเป็นตัวแทนเมื่อใดก็ได้ แต่ต้องมีหนังสือแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบกับต้องแจ้งให้คู่กรณีทุกรายทราบด้วย

ส่วนที่ ๓
การพิจารณา

มาตรา ๒๖ เอกสารที่ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ให้จัดทำเป็นภาษาไทย ถ้าเป็นเอกสารที่ทำขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศ ให้คู่กรณีจัดทำคำแปลเป็นภาษาไทยที่มีการรับรองความถูกต้องมาให้ภายในระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่กำหนด ในกรณีนี้ให้ถือว่าเอกสารดังกล่าวได้ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ในวันที่เจ้าหน้าที่ได้รับคำแปลนั้น เว้นแต่เจ้าหน้าที่จะยอมรับเอกสารที่ทำขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศ และในกรณีนี้ให้ถือว่าวันที่ได้ยื่นเอกสารฉบับที่ทำขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศเป็นวันที่เจ้าหน้าที่ได้รับเอกสารดังกล่าว

การรับรองความถูกต้องของคำแปลเป็นภาษาไทยหรือการยอมรับเอกสารที่ทำขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๗ ให้เจ้าหน้าที่แจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้คู่กรณีทราบตามความจำเป็นแก่กรณี

ถ้าคำขอหรือคำแถลงมีข้อบกพร่องหรือมีข้อความที่อ่านไม่เข้าใจหรือผิดหลงอันเห็นได้ชัดว่าเกิดจากความไม่รู้หรือความเลินเล่อของคู่กรณี ให้เจ้าหน้าที่แนะนำให้คู่กรณีแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้อง

www.yotathai.com

มาตรา ๒๘ ในการพิจารณาทางปกครอง เจ้าหน้าที่อาจตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสมในเรื่องนั้น ๆ โดยไม่ต้องผูกพันอยู่กับคำขอหรือพยานหลักฐานของคู่กรณี

มาตรา ๒๙ เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่ตนเห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง ในการนี้ ให้รวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) แสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง

(๒) รับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของคู่กรณีหรือของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่คู่กรณีกล่าวอ้าง เว้นแต่เจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่จำเป็นฟุ่มเฟือยหรือเพื่อประวิงเวลา

(๓) ขอข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากคู่กรณี พยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ

(๔) ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๕) ออกไปตรวจสถานที่

คู่กรณีต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง และมีหน้าที่แจ้งพยานหลักฐานที่ตนทราบแก่เจ้าหน้าที่

พยานหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่เจ้าหน้าที่เรียกมาให้ถ้อยคำหรือทำความเห็นมีสิทธิได้รับค่าป่วยการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่จะเห็นสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

(๑) เมื่อมีความจำเป็นรีบด่วนหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ

(๒) เมื่อจะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมายหรือกฎกำหนดไว้ในการทำคำสั่งทางปกครองต้องล่าช้าออกไป

(๓) เมื่อเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การหรือคำแถลง

(๔) เมื่อโดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้

(๕) เมื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครอง

(๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ให้โอกาสตามวรรคหนึ่ง ถ้าจะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ

มาตรา ๓๑ คู่กรณีมีสิทธิขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็นต้องรู้เพื่อการโต้แย้งหรือชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของตนได้ แต่ถ้ายังไม่ได้ทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น คู่กรณีไม่มีสิทธิขอตรวจดูเอกสารอันเป็นต้นร่างคำวินิจฉัย

การตรวจดูเอกสาร ค่าใช้จ่ายในการตรวจดูเอกสาร หรือการจัดทำสำเนาเอกสารให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

www.yotathai.com

มาตรา ๓๒ เจ้าหน้าที่อาจไม่อนุญาตให้ตรวจดูเอกสารหรือพยานหลักฐานได้ ถ้าเป็นกรณีที่ต้องรักษาไว้เป็นความลับ

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ความประหยัดและความมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของรัฐ ให้คณะรัฐมนตรีวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้เจ้าหน้าที่กำหนดเวลาสำหรับการพิจารณาทางปกครองขึ้นไว้ตามความเหมาะสมแก่กรณีทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายหรือกฎในเรื่องนั้น

ในกรณีที่การดำเนินงานในเรื่องใดจะต้องผ่านการพิจารณาของเจ้าหน้าที่มากกว่าหนึ่งราย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องประสานงานกันในการกำหนดเวลาเพื่อการดำเนินงานในเรื่องนั้น

ส่วนที่ ๔
รูปแบบและผลของคำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๓๔ คำสั่งทางปกครองอาจทำเป็นหนังสือหรือวาจาหรือโดยการสื่อความหมายในรูปแบบอื่นก็ได้ แต่ต้องมีข้อความหรือความหมายที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองเป็นคำสั่งด้วยวาจา ถ้าผู้รับคำสั่งนั้นร้องขอและการร้องขอได้กระทำโดยมีเหตุอันสมควรภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีคำสั่งดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งต้องยืนยันคำสั่งนั้นเป็นหนังสือ

มาตรา ๓๖ คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสืออย่างน้อยต้องระบุ วัน เดือน และปีที่ทำคำสั่ง ชื่อและตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่ง พร้อมทั้งมีลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้น

มาตรา ๓๗ คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือและการยืนยันคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย และเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ

(๒) ข้อกฎหมายที่อ้างอิง

(๓) ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ

นายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้คำสั่งทางปกครองกรณีหนึ่งกรณีใดต้องระบุเหตุผลไว้ในคำสั่งนั้นเองหรือในเอกสารแนบท้ายคำสั่งนั้นก็ได้

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เป็นกรณีที่มีผลตรงตามคำขอและไม่กระทบสิทธิและหน้าที่ของบุคคลอื่น

(๒) เหตุผลนั้นเป็นที่รู้กันอยู่แล้วโดยไม่จำต้องระบุอีก

(๓) เป็นกรณีที่ต้องรักษาไว้เป็นความลับตามมาตรา ๓๒

www.yotathai.com

(๔) เป็นการออกคำสั่งทางปกครองด้วยวาจาหรือเป็นกรณีเร่งด่วนแต่ต้องให้เหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษรในเวลาอันควรหากผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งนั้นร้องขอ

มาตรา ๓๘ บทบัญญัติตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๙ การออกคำสั่งทางปกครองเจ้าหน้าที่อาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดข้อจำกัดดุลพินิจเป็นอย่างอื่น

การกำหนดเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการกำหนดเงื่อนไขในกรณีดังต่อไปนี้ ตามความเหมาะสมแก่กรณีด้วย

(๑) การกำหนดให้สิทธิหรือภาระหน้าที่เริ่มมีผลหรือสิ้นผล ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง

(๒) การกำหนดให้การเริ่มมีผลหรือสิ้นผลของสิทธิหรือภาระหน้าที่ต้องขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอน

(๓) ข้อสงวนสิทธิที่จะยกเลิกคำสั่งทางปกครอง

(๔) การกำหนดให้ผู้ได้รับประโยชน์ต้องกระทำหรืองดเว้นกระทำหรือต้องมีภาระหน้าที่หรือยอมรับภาระหน้าที่หรือความรับผิดชอบบางประการ หรือการกำหนดข้อความในการจัดให้มี เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มข้อกำหนดดังกล่าว

มาตรา ๔๐ คำสั่งทางปกครองที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งต่อไปได้ให้ระบุกรณีที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งดังกล่าวไว้ด้วย

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้าไม่มีการแจ้งใหม่และระยะเวลาดังกล่าวมีระยะเวลาสั้นกว่าหนึ่งปี ให้ขยายเป็นหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๔๑ คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ไม่เป็นเหตุให้คำสั่งทางปกครองนั้นไม่สมบูรณ์

(๑) การออกคำสั่งทางปกครองโดยยังไม่มีผู้ยื่นคำขอในกรณีที่เจ้าหน้าที่จะดำเนินการเองไม่ได้นอกจากจะมีผู้ยื่นคำขอ ถ้าต่อมาในภายหลังได้มีการยื่นคำขอเช่นนั้นแล้ว

(๒) คำสั่งทางปกครองที่ต้องจัดให้มีเหตุผลตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ถ้าได้มีการจัดให้มีเหตุผลดังกล่าวในภายหลัง

(๓) การรับฟังคู่กรณีที่จำเป็นต้องกระทำได้ดำเนินการมาโดยไม่สมบูรณ์ ถ้าได้มีการรับฟังให้สมบูรณ์ในภายหลัง

(๔) คำสั่งทางปกครองที่ต้องให้เจ้าหน้าที่อื่นให้ความเห็นชอบก่อน ถ้าเจ้าหน้าที่นั้นได้ให้ความเห็นชอบในภายหลัง

เมื่อมีการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้ว และเจ้าหน้าที่ผู้มีคำสั่งทางปกครองประสงค์ให้ผลเป็นไปตามคำสั่งเดิมให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นบันทึกข้อเท็จจริงและความ

www.yotathai.com

ประสงค์ของตนไว้ในหรือแนบไว้กับคำสั่งเดิมและต้องมีหนังสือแจ้งความประสงค์ของตนให้คู่กรณีทราบด้วย

กรณีตาม (๒) (๓) และ (๔) จะต้องกระทำก่อนสิ้นสุดกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ตามส่วนที่ ๕ ของหมวดนี้ หรือตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้น หรือถ้าเป็นกรณีที่ไม่ต้องมีการอุทธรณ์ดังกล่าวก็ต้องก่อนมีการนำคำสั่งทางปกครองไปสู่การพิจารณาของผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองนั้น

มาตรา ๔๒ คำสั่งทางปกครองให้มีผลใช้ยันต่อบุคคลตั้งแต่ขณะที่ผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป

คำสั่งทางปกครองย่อมมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนเวลาหรือโดยเหตุอื่น

เมื่อคำสั่งทางปกครองสิ้นผลลง ให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกผู้ซึ่งครอบครองเอกสารหรือวัตถุอื่นใดที่ได้จัดทำขึ้นเนื่องในการมีคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ซึ่งมีข้อความหรือเครื่องหมายแสดงถึงการมีอยู่ของคำสั่งทางปกครองนั้น ให้ส่งคืนสิ่งนั้นหรือให้นำสิ่งของดังกล่าวอันเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้นั้นมาให้เจ้าหน้าที่จัดทำเครื่องหมายแสดงการสิ้นผลของคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้

มาตรา ๔๓ คำสั่งทางปกครองที่มีข้อผิดพลาดเล็กน้อยหรือผิดหลงเล็กน้อยนั้น เจ้าหน้าที่อาจแก้ไขเพิ่มเติมได้เสมอ

ในการแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองตามวรรคหนึ่งให้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบตามควรแก่กรณี ในการนี้เจ้าหน้าที่อาจเรียกให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจัดส่งคำสั่งทางปกครอง เอกสารหรือวัตถุอื่นใดที่ได้จัดทำขึ้นเนื่องในการมีคำสั่งทางปกครองดังกล่าวมาเพื่อการแก้ไขเพิ่มเติมได้

ส่วนที่ ๕
การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๕ ให้เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง พิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์

www.yotathai.com

ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

ถ้าเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

เจ้าหน้าที่ผู้ใดจะเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่ใช้กับกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๔๖ ในการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาทบทวนคำสั่งทางปกครองได้ไม่ว่าจะเป็นปัญหาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย หรือความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครอง และอาจมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นไปในทางใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มภาระหรือลดภาระหรือใช้ดุลพินิจแทนในเรื่องความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครองหรือมีข้อกำหนดเป็นเงื่อนไขอย่างไรก็ได้

มาตรา ๔๗ การใดที่กฎหมายกำหนดให้อุทธรณ์ต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นคณะกรรมการขอบเขตการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น สำหรับกระบวนการพิจารณาให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติ หมวด ๒ นี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายดังกล่าว

มาตรา ๔๘ คำสั่งทางปกครองของบรรดาคณะกรรมการต่าง ๆ ไม่ว่าจะจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายหรือไม่ ให้คู่กรณีมีสิทธิโต้แย้งต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น แต่ถ้าคณะกรรมการดังกล่าวเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท สิทธิการอุทธรณ์และกำหนดเวลาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามที่บัญญัติในกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา

ส่วนที่ ๖
การเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๔๙ เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์หรือให้โต้แย้งตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมาแล้วหรือไม่

การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้น เว้นแต่คำสั่งทางปกครองจะได้ทำขึ้น

www.yotathai.com

เพราะการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งหรือการข่มขู่หรือการชักจูงใจโดยการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่มิชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๕๐ คำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วน โดยจะให้มีผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลังหรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้ แต่ถ้าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งซึ่งเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับ การเพิกถอนต้องเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒

มาตรา ๕๑ การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้เงินหรือให้ทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์ที่อาจแบ่งแยกได้ ให้คำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์ในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองนั้นกับประโยชน์สาธารณะประกอบกัน

ความเชื่อโดยสุจริตตามวรรคหนึ่งจะได้รับความคุ้มครองต่อเมื่อผู้รับคำสั่งทางปกครองได้ใช้ประโยชน์อันเกิดจากคำสั่งทางปกครองหรือได้ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินไปแล้วโดยไม่อาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้หรือการเปลี่ยนแปลงจะทำให้ผู้นั้นต้องเสียหายเกินควรแก่กรณี

ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้รับคำสั่งทางปกครองจะอ้างความเชื่อโดยสุจริตไม่ได้

(๑) ผู้นั้นได้แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง หรือข่มขู่ หรือชักจูงใจโดยการให้ทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์อื่นใดที่มิชอบด้วยกฎหมาย

(๒) ผู้นั้นได้ให้ข้อความซึ่งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ

(๓) ผู้นั้นได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองในขณะได้รับคำสั่งทางปกครองหรือการไม่รู้นั้นเป็นไปโดยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ในกรณีที่เพิกถอนโดยให้มีผลย้อนหลัง การคืนเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองได้ไป ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยลาภมิควรได้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยถ้าเมื่อใดผู้รับคำสั่งทางปกครองได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองหรือควรได้รู้เช่นนั้นหากผู้นั้นมิได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงให้ถือว่าผู้นั้นตกอยู่ในฐานะไม่สุจริตตั้งแต่เวลานั้นเป็นต้นไป และในกรณีตามวรรคสาม ผู้นั้นต้องรับผิดในการคืนเงินทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ได้รับไปเต็มจำนวน

มาตรา ๕๒ คำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่อยู่ในบังคับของมาตรา ๕๑ อาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนได้ แต่ผู้ได้รับผลกระทบจากการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าทดแทนความเสียหายเนื่องจากความเชื่อโดยสุจริตในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองได้ และให้นำความในมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ต้องร้องขอค่าทดแทนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งให้ทราบถึงการเพิกถอนนั้น

ค่าทดแทนความเสียหายตามมาตรานี้จะต้องไม่สูงกว่าประโยชน์ที่ผู้นั้นอาจได้รับหากคำสั่งทางปกครองดังกล่าวไม่ถูกเพิกถอน

มาตรา ๕๓ คำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่เป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่งทางปกครองอาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีผลตั้งแต่ขณะที่เพิกถอนหรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่คงต้องทำคำสั่งทางปกครองที่มี

www.yotathai.com

เนื้อหาทำนองเดียวกันนั้นอีก หรือเป็นกรณีที่การเพิกถอนไม่อาจกระทำได้เพราะเหตุอื่น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงประโยชน์ของบุคคลภายนอกประกอบด้วย

คำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่งทางปกครองอาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีผลตั้งแต่ขณะที่เพิกถอน หรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้เฉพาะเมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีกฎหมายกำหนดให้เพิกถอนได้หรือมีข้อสงวนสิทธิให้เพิกถอนได้ในคำสั่งทางปกครองนั้นเอง

(๒) คำสั่งทางปกครองนั้นมีข้อกำหนดให้ผู้รับประโยชน์ต้องปฏิบัติ แต่ไม่มีการปฏิบัติภายในเวลาที่กำหนด

(๓) ข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งหากมีข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เช่นนี้ในขณะทำคำสั่งทางปกครองแล้วเจ้าหน้าที่คงจะไม่ทำคำสั่งทางปกครองนั้น และหากไม่เพิกถอนจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะได้

(๔) บทกฎหมายเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งหากมีบทกฎหมายเช่นนี้ในขณะทำคำสั่งทางปกครองแล้วเจ้าหน้าที่คงจะไม่ทำคำสั่งทางปกครองนั้น แต่การเพิกถอนในกรณีนี้ให้กระทำได้เท่าที่ผู้รับประโยชน์ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือยังไม่ได้รับประโยชน์ตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าว และหากไม่เพิกถอนจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะได้

(๕) อาจเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะหรือต่อประชาชนอันจำเป็นต้องป้องกันหรือขจัดเหตุดังกล่าว

ในกรณีที่มีการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเพราะเหตุตามวรรคสอง (๓) (๔) และ (๕) ผู้ได้รับประโยชน์มีสิทธิได้รับค่าทดแทนความเสียหายอันเกิดจากความเชื่อโดยสุจริตในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองได้ และให้นำมาตรา ๕๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้เงินหรือให้ทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์ที่อาจแบ่งแยกได้ อาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีผลย้อนหลังหรือไม่มีผลย้อนหลังหรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มิได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติล่าช้าในอันที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง

(๒) ผู้ได้รับประโยชน์มิได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติล่าช้าในอันที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขของคำสั่งทางปกครอง

ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๗
การขอให้พิจารณาใหม่

มาตรา ๕๔ เมื่อคู่กรณีมีคำขอ เจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองที่พ้นกำหนดอุทธรณ์ตามส่วนที่ ๕ ได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีพยานหลักฐานใหม่ อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ

www.yotathai.com

(๒) คู่กรณีที่แท้จริงมิได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครองหรือได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาครั้งก่อนแล้วแต่ถูกตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง

(๓) เจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจที่จะทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น

(๔) ถ้าคำสั่งทางปกครองได้ออกโดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใดและต่อมาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่คู่กรณี

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคู่กรณีไม่อาจทราบถึงเหตุนั้นในการพิจารณาครั้งที่แล้วมาก่อนโดยไม่ใช่ความผิดของผู้นั้น

การยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ผู้นั้นได้รู้ถึงเหตุซึ่งอาจขอให้พิจารณาใหม่ได้

ส่วนที่ ๘
การบังคับทางปกครอง

มาตรา ๕๕ การบังคับทางปกครองไม่ใช้กับเจ้าหน้าที่ด้วยกัน เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕๖ เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีอำนาจที่จะพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของตนได้ตามบทบัญญัติในส่วนนี้ เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับไว้ก่อนโดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้นเอง ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์หรือผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองดังกล่าว

เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งจะมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง โดยกระทบกระเทือนผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองน้อยที่สุด

มาตรา ๕๗ คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ผู้ใดชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน

วิธีการยึด การอายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ส่วนผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

www.yotathai.com

มาตรา ๕๘ คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน โดยผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มในอัตราร้อยละยี่สิบห้าต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าวแก่เจ้าหน้าที่

(๒) ให้มีการชำระค่าปรับทางปกครองตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุแต่ต้องไม่เกินสองหมื่นบาทต่อวัน

เจ้าหน้าที่ระดับใดมีอำนาจกำหนดค่าปรับทางปกครองจำนวนเท่าใดสำหรับในกรณีใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องบังคับการโดยเร่งด่วนเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญาหรือมิให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยไม่ต้องออกคำสั่งทางปกครองให้กระทำหรือละเว้นกระทำก่อนก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุและภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน

มาตรา ๕๙ ก่อนใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๘ เจ้าหน้าที่จะต้องมีคำเตือนเป็นหนังสือให้มีการกระทำหรือละเว้นกระทำตามคำสั่งทางปกครองภายในระยะเวลาที่กำหนดตามสมควรแก่กรณี คำเตือนดังกล่าวจะกำหนดไปพร้อมกับคำสั่งทางปกครองก็ได้

คำเตือนนั้นจะต้องระบุ

(๑) มาตรการบังคับทางปกครองที่จะใช้ให้ชัดแจ้ง แต่จะกำหนดมากกว่าหนึ่งมาตรการในคราวเดียวกันไม่ได้

(๒) ค่าใช้จ่ายในการที่เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน หรือจำนวนค่าปรับทางปกครอง แล้วแต่กรณี

การกำหนดค่าใช้จ่ายในคำเตือน ไม่เป็นการตัดสิทธิที่จะเรียกค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น หากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายจริงมากกว่าที่ได้กำหนดไว้

มาตรา ๖๐ เจ้าหน้าที่จะต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในคำเตือนตามมาตรา ๕๙ การเปลี่ยนแปลงมาตรการจะกระทำได้ก็ต่อเมื่อปรากฏว่ามาตรการที่กำหนดไว้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองต่อสู้ขัดขวางการบังคับทางปกครอง เจ้าหน้าที่อาจใช้กำลังเข้าดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการบังคับทางปกครองได้ แต่ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุ ในกรณีจำเป็นเจ้าหน้าที่อาจขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจได้

มาตรา ๖๑ ในกรณีไม่มีการชำระค่าปรับทางปกครอง ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๕๗

มาตรา ๖๒ ผู้ถูกดำเนินการตามมาตรการบังคับทางปกครองอาจอุทธรณ์การบังคับทางปกครองนั้นได้

www.yotathai.com

การอุทธรณ์การบังคับทางปกครองให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการเดียวกันกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๖๓ ถ้าบทกฎหมายใดกำหนดมาตรการบังคับทางปกครองไว้โดยเฉพาะแล้ว แต่เจ้าหน้าที่เห็นว่ามาตรการบังคับนั้นมีลักษณะที่จะเกิดผลน้อยกว่ามาตรการบังคับตามหมวดนี้ เจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามหมวดนี้แทนก็ได้

หมวด ๓
ระยะเวลาและอายุความ

มาตรา ๖๔ กำหนดเวลาเป็นวัน สัปดาห์ เดือน หรือปีนั้น มิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วย เว้นแต่จะได้เริ่มการในวันนั้นหรือมีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นโดยเจ้าหน้าที่

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีหน้าที่ต้องกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นับวันสิ้นสุดของระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วยแม้ว่าวันสุดท้ายเป็นวันหยุดทำการงานสำหรับเจ้าหน้าที่

ในกรณีที่บุคคลใดต้องทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยกฎหมายหรือโดยคำสั่งของเจ้าหน้าที่ ถ้าวันสุดท้ายเป็นวันหยุดทำการงานสำหรับเจ้าหน้าที่หรือวันหยุดตามประเพณีของบุคคลผู้รับคำสั่ง ให้ถือว่าระยะเวลานั้นสิ้นสุดในวันทำงานที่ถัดจากวันหยุดนั้น เว้นแต่กฎหมายหรือเจ้าหน้าที่ที่มีคำสั่งจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๖๕ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่งของเจ้าหน้าที่อาจมีการขยายอีกได้ และถ้าระยะเวลานั้นได้สิ้นสุดลงแล้วเจ้าหน้าที่อาจขยายโดยกำหนดให้มีผลย้อนหลังได้เช่นกันถ้าการสิ้นสุดตามระยะเวลาเดิมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมที่จะให้สิ้นสุดลงตามนั้น

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่ผู้ใดไม่อาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายได้เพราะมีพฤติการณ์ที่จำเป็นอันมิได้เกิดขึ้นจากความผิดของผู้นั้น ถ้าผู้นั้นมีคำขอเจ้าหน้าที่อาจขยายระยะเวลาและดำเนินการส่วนหนึ่งส่วนใดที่ล่วงมาแล้วเสียใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องยื่นคำขอภายในสิบห้าวันนับแต่พฤติการณ์เช่นว่านั้นได้สิ้นสุดลง

มาตรา ๖๗ เมื่อมีการอุทธรณ์ตามบทบัญญัติในส่วนที่ ๕ ของหมวด ๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือการยื่นคำขอต่อคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทหรือคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ไม่นับในระหว่างนั้นจนกว่าการพิจารณาจะถึงที่สุดหรือเสร็จไปโดยประการอื่น แต่ถ้าเสร็จไปเพราะเหตุถอนคำขอหรือทิ้งคำขอให้ถือว่าอายุความเรียกร้องของผู้ยื่นคำขอไม่เคยมีการสะดุดหยุดอยู่เลย

หมวด ๔
การแจ้ง

www.yotathai.com

มาตรา ๖๘ บทบัญญัติในหมวดนี้มิให้ใช้บังคับกับการแจ้งซึ่งไม่อาจกระทำโดยวาจาหรือเป็นหนังสือได้หรือมีกฎหมายกำหนดวิธีการแจ้งไว้เป็นอย่างอื่น

ในกรณีคำสั่งทางปกครองที่แสดงให้ทราบโดยการสื่อความหมายในรูปแบบอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้มีผลเมื่อได้แจ้ง

มาตรา ๖๙ การแจ้งคำสั่งทางปกครอง การนัดพิจารณา หรือการอย่างอื่นที่เจ้าหน้าที่ต้องแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอาจกระทำด้วยวาจาก็ได้ แต่ถ้าผู้นั้นประสงค์จะให้กระทำเป็นหนังสือก็ให้แจ้งเป็นหนังสือ

การแจ้งเป็นหนังสือให้ส่งหนังสือแจ้งต่อผู้นั้น หรือถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่ในขณะที่ไปถึง

ในการดำเนินการเรื่องใดที่มีการให้ที่อยู่ไว้กับเจ้าหน้าที่ไว้แล้ว การแจ้งไปยังที่อยู่ดังกล่าวให้ถือว่าเป็นการแจ้งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นแล้ว

มาตรา ๗๐ การแจ้งเป็นหนังสือโดยวิธีให้บุคคลนำไปส่ง ถ้าผู้รับไม่ยอมรับหรือถ้าขณะนำไปส่งไม่พบผู้รับ และหากได้ส่งให้กับบุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้นหรือในกรณีที่ผู้นั้นไม่ยอมรับ หากได้วางหนังสือนั้นหรือปิดหนังสือนั้นไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สถานที่นั้นต่อหน้าเจ้าพนักงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ไปเป็นพยานก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งแล้ว

มาตรา ๗๑ การแจ้งโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีภายในประเทศ หรือเมื่อครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากวันนั้น

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่มีผู้รับเกินห้าสิบคนเจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ทราบตั้งแต่เริ่มดำเนินการในเรื่องนั้นว่าการแจ้งต่อบุคคลเหล่านั้นจะกระทำโดยวิธีปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการของเจ้าหน้าที่และที่ว่าการอำเภอที่ผู้รับมีภูมิลำเนาก็ได้ ในกรณีนี้ให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้แจ้งโดยวิธีดังกล่าว

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่ไม่รู้ตัวผู้รับหรือรู้ตัวแต่ไม่รู้ภูมิลำเนา หรือรู้ตัวและภูมิลำเนาแต่มีผู้รับเกินหนึ่งร้อยคน การแจ้งเป็นหนังสือจะกระทำโดยการประกาศในหนังสือพิมพ์ซึ่งแพร่หลายในท้องถิ่นนั้นก็ได้ ในกรณีนี้ให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้แจ้งโดยวิธีดังกล่าว

มาตรา ๗๔ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนการแจ้งคำสั่งทางปกครองจะใช้วิธีส่งทางเครื่องโทรสารก็ได้ แต่ต้องมีหลักฐานการได้ส่งจากหน่วยงานผู้จัดบริการโทรคมนาคมที่เป็นสื่อในการส่งโทรสารนั้น และต้องจัดส่งคำสั่งทางปกครองตัวจริงโดยวิธีใดวิธีหนึ่งตามหมวดนี้ให้แก่ผู้รับในทันทีที่

www.yotathai.com

อาจกระทำได้ ในกรณีนี้ให้ถือว่าผู้รับได้รับแจ้งคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือตามวัน เวลา ที่ปรากฏในหลักฐานของหน่วยงานผู้จัดบริการโทรคมนาคมดังกล่าว เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากนั้น

หมวด ๕
คณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครอง

มาตรา ๗๕ การแต่งตั้งกรรมการในลักษณะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้แต่งตั้งโดยระบุตัวบุคคล

มาตรา ๗๖ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๖) มีเหตุต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๗๗ ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๗๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๗๖ การให้กรรมการในคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีมีเหตุบกพร่องอย่างยิ่งต่อหน้าที่หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง

มาตรา ๗๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ วรรคสอง การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งจึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่บทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือกฎหรือคำสั่งที่จัดให้มีคณะกรรมการชุดนั้นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ในกรณีมีกรรมการครบที่จะเป็นองค์ประชุมได้ แต่การพิจารณาเรื่องใดถ้าต้องเลื่อนมาเพราะไม่ครบองค์ประชุม ถ้าเป็นการประชุมของคณะกรรมการซึ่งมิใช่คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท หากได้มีการนัดประชุมเรื่องนั้นอีกภายในสิบสี่วันนับแต่วันนัดประชุมที่เลื่อนมา และการ

www.yotathai.com

ประชุมครั้งหลังนี้มีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุม แต่ทั้งนี้ต้องระบุความประสงค์ให้เกิดผลตามบทบัญญัตินี้ไว้ในหนังสือนัดประชุมด้วย

มาตรา ๘๐ การประชุมให้เป็นไปตามระเบียบการที่คณะกรรมการกำหนด

การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือและแจ้งให้กรรมการทุกคนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่กรรมการนั้นจะได้ทราบการบอกนัดในที่ประชุมแล้ว กรณีดังกล่าวนี้จะทำหนังสือแจ้งนัดเฉพาะกรรมการที่ไม่ได้มาประชุมก็ได้

บทบัญญัติในวรรคสองมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนซึ่งประธานกรรมการจะนัดประชุมเป็นอย่างอื่นก็ได้

มาตรา ๘๑ ประธานกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการประชุม และเพื่อรักษาความเรียบร้อยในการประชุม ให้ประธานมีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ตามความจำเป็นได้

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่แทน ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทน

ในกรณีที่ประธานกรรมการมีหน้าที่ต้องดำเนินการใด ๆ นอกจากการดำเนินการประชุมให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๒ การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

เรื่องใดถ้าไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานถามที่ประชุมว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบในเรื่องนั้น

มาตรา ๘๓ ในการประชุมต้องมีรายงานการประชุมเป็นหนังสือ

ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมทั้งเหตุผลไว้ในรายงานการประชุม และถ้ากรรมการฝ่ายข้างน้อยเสนอความเห็นแย้งเป็นหนังสือก็ให้บันทึกความเห็นแย้งนั้นไว้ด้วย

มาตรา ๘๔ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทต้องมีลายมือชื่อของกรรมการที่วินิจฉัยเรื่องนั้น

ถ้ากรรมการคนใดมีความเห็นแย้ง ให้มีสิทธิทำความเห็นแย้งของตนรวมไว้ในคำวินิจฉัยได้

บทเฉพาะกาล

www.yotathai.com

มาตรา ๘๕ ให้ถือว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นระเบียบที่คณะรัฐมนตรีวางขึ้นตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๖ บรรดาคำขอเพื่อให้มีคำสั่งทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ได้รับไว้ก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เจ้าหน้าที่ทำการพิจารณาคำขอดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายหรือกฎสำหรับเรื่องนั้นได้กำหนดไว้

มาตรา ๘๗ เมื่อได้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นแล้ว บทบัญญัติมาตรา ๔๘ ให้เป็นอันยกเลิก

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
บรรหาร ศิลปอาชา
นายกรัฐมนตรี

www.yotathai.com

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การดำเนินงานทางปกครองในปัจจุบันยังไม่มีหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่เหมาะสม จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่าง ๆ สำหรับการดำเนินงานทางปกครองขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย มีประสิทธิภาพในการใช้บังคับกฎหมายให้สามารถรักษาประโยชน์สาธารณะได้ และอำนวยความเป็นธรรมแก่ประชาชน อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

กฤษดายุทธ/ปรับปรุง
๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

วิชพงษ์/ตรวจ
๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

www.yotathai.com

พระราชบัญญัติ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
พ.ศ. ๒๕๓๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๙
เป็นปีที่ ๕๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สมควรมีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙"

มาตรา ๒[๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับใด ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"เจ้าหน้าที่" หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด

"หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

---

[๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓/ตอนที่ ๖๐ ก/หน้า ๒๕/๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

www.yotathai.com

มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖ ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดในการนั้นเป็นการเฉพาะตัว ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง แต่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐไม่ได้

มาตรา ๗ ในคดีที่ผู้เสียหายฟ้องหน่วยงานของรัฐ ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าเป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดหรือต้องร่วมรับผิด หรือในคดีที่ผู้เสียหายฟ้องเจ้าหน้าที่ถ้าเจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดหรือต้องร่วมรับผิด หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีสิทธิขอให้ศาลที่พิจารณาคดีนั้นอยู่เรียกเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ แล้วแต่กรณี เข้ามาเป็นคู่ความในคดี

ถ้าศาลพิพากษายกฟ้องเพราะเหตุที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่ถูกฟ้องมิใช่ผู้ต้องรับผิด ให้ขยายอายุความฟ้องร้องผู้ที่ต้องรับผิดซึ่งมิได้ถูกเรียกเข้ามาในคดีออกไปถึงหกเดือนนับแต่วันที่คำพิพากษานั้นถึงที่สุด

มาตรา ๘ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย

ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

มาตรา ๙ ถ้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายสิทธิที่จะเรียกให้อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนให้มีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่การเรียกร้องค่า

www.yotathai.com

สินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ผู้เสียหายเห็นว่า หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ตนก็ได้ ในการนี้หน่วยงานของรัฐต้องออกใบรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐานและพิจารณาคำขอนั้นโดยไม่ชักช้า เมื่อหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเช่นใดแล้วหากผู้เสียหายยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐก็ให้มีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย

ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอที่ได้รับตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้นจะต้องรายงานปัญหาและอุปสรรคให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือกำกับหรือควบคุมดูแลหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นทราบและขออนุมัติขยายระยะเวลาออกไปได้ แต่รัฐมนตรีดังกล่าวจะพิจารณาอนุมัติให้ขยายระยะเวลาให้อีกได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ให้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๘ หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด

มาตรา ๑๓ ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีระเบียบเพื่อให้เจ้าหน้าที่ซึ่งต้องรับผิดตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ สามารถผ่อนชำระเงินที่จะต้องรับผิดนั้นได้โดยคำนึงถึงรายได้ ฐานะครอบครัวและความรับผิดชอบ และพฤติการณ์แห่งกรณีประกอบด้วย

มาตรา ๑๔ เมื่อได้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นแล้ว สิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๑ ให้ถือว่าเป็นสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

มาตรา ๑๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
บรรหาร ศิลปอาชา
นายกรัฐมนตรี